

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

PREKEN, VERHANDELINGEN EN BRIEVEN

10 VOLUMES

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

VOLUME 7

DE VREUGDE VAN HET GELOOF IN DE SCHADUW DES DOODS

**ONDERWIJS VOOR DRIE VROUWEN DOOR
BRIEFWISSELING MET HUNTINGTON**

Door

WILLIAM HUNTINGTON, SS
(SS = Saved Sinner; gezaligd zondaar)

**IN HET ENGELS UITGEGEVEN
JOHN BENETT,
LONDEN, 1835**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2012**

INHOUD 7^e volume

1. De vreugde van het geloof in de schaduw des doods

Vijf brieven van ELISABETH BLAKER aan en van William Huntington

2. De Briefwisseling tussen Noctua Aurita en Philomela in het Koningsdal (ELISABETH HOOPER)

Inleiding en 42 brieven

3. Krachtdadige bekering en overbrenging uit het Rooms geloof, van ELIZABETH MORTON.

Medegedeeld in 25 brieven tussen W. Huntington en E. Morton

De vreugde van het geloof in de schaduw des doods

5 brieven van Elisabeth Blaker

aan en van

William Huntington

Toelichting

Huntington kreeg kennis aan de familie Blaker, die een ruime en eigenaardig gebouwde boerderij dichtbij Bolney in Sussex bewoonde, die “Gassons” heette. Deze familie, waarvan alle leden opvallend groot en knap waren, bestond uit William Blaker en zijn vrouw, de zoon John en twee dochters, Mary en Elizabeth. Door het lezen van Huntingtons geschriften was Blakers aandacht op hem gevallen, met als gevolg, dat Huntington een bezoek bracht aan Bolney en daar in een schuur preekte, en zelfs wel eens in een boomgaard, staande in een appelboom, zodat zijn hoofd schuil ging tussen de takken. Sindsdien had Huntington een warme genegenheid voor dit gezin, en naderhand nemen de beide dochters in zijn briefwisseling een vooraanstaande plaats in. Met de *“Eenzame Mus”*, die in de “Geloofsbank” voorkomt, wordt door hem Elizabeth bedoeld.

EERSTE BRIEF

Van Elisabeth Blaker, Bolney (Sussex) aan W. Huntington

BOLNEY, 9 December 1804.

Ik heb zo-even de hartelijke en troostvolle brief van mijn lieve vriend ontvangen, voor welke ik u smeeek mijn duizendvoudige dank aan te nemen. Gedurende deze drie laatste dagen is mij, behalve mijn andere beproevingen, dit voorgekomen, dat, als mijn arme vader weggenomen wordt, u ons niet meer met uw zomerbezoeken zult begunstigen, en dat wij niet meer van u zullen horen, of met de troost van uw kennis begiftigd zullen worden. Maar ik wens God dankbaar te zijn, dat het slechts een inblazing is van de vijand.

Ik ben zeer bevreesd, mijn lieve vriend, dat u het aangezicht van mijn dierbare vader (William Blaker) in het vlees niet meer zult aanschouwen; want het is niet te denken, dat hij nog in leven zal zijn als u deze ontvangt. Laatstleden woensdagavond scheen hij hoe langer hoe erger te worden. In die zelfde nacht ging ik van Worth naar Bolney; en de volgende dag, van een tot drie uren, dachten wij allen dat hij afreisde. Maar zelfs in die ogenblikken, toen hij aan de oever van de dood verkeerde, zag hij herhaalde malen op ons en lachte zo hemels, dat het ons wonderlijk toescheen. En werkelijk zijn de rust, de vrede en de vertroostingelingen welke hij schijnt te genieten, niet uit te spreken. Ik was het grootste gedeelte van de daarop volgende nacht, nadat hij zo bovenmate naar geweest en toen een weinig hersteld was, met hem op, wanneer hij zeer vrijmoedig, en zeer veel met mij sprak.

Ik zei tot hem: *u was gister zeer naar?*

Ja, zei hij, dat was ik, *maar wat ik gevoelde weet niemand, de stralen van licht op mij waren als de heerlijkheid van Libanon.* Jesaja 35: 2. *Ik kan*, zei hij, *de heerlijkheid die mij bestraalde, niet beschrijven.* En hij voegde er bij: *in mijn ergste ogenblikken heb ik het altijd zo bevonden. Maar enige tijd geleden, toen ik een weinig beter naar het lichaam scheen te worden, gevoelde ik donkerheid op mij komen*

De woorden in een van uw vorige brieven werden mij levend op het gemoed gebracht door iets dat mijn arme vader tot mijn zuster Maria zei. Zij stond bij hem, blijkbaar zeer terneergedrukt en met droefheid vervuld.

Hij zag haar aan en zei tot haar: *Mijn lieve, wij zouden niet treuren gelijk degene die geen hoop hebben*, 1 Thess. 4: 13.

Arme lieve man! Ik was zeer terneergedrukt bij de gedachte en de vrees van hem te zullen verliezen. Maar ik hoop dat God mij bekwamen zal, om mij aan Zijn vrijmachtige wil te onderwerpen. Nooit, nee nimmer, sedert ik op aarde was, heb ik mij zo geheel en al der wereld en der dingen die onder de zon zijn, gekruisigd bevonden, als ik dit nu doe. Er is niet een zaak op aarde welke ik begeer. Maar ik kan uit hartgrondige bevinding zeggen dat mijn ziel naar God dorst, en dat mijn ziel opgewekt is om Hem met mijn ganse hart te zoeken. En soms word ik bekwaam gemaakt om mijn ziel voor Hem uit te storten, en Hem mijn druk te tonen, en al mijn zorgen en lasten op Hem te werpen, en dat met een verborgen overtuiging dat Hij voor mij zorgt.

Wat u in uw schrijven zegt is waarheid; dat niets anders dan de Zoon van God en het geloof in Hem het gemoed kan bevredigen, of het hart gerust stellen in tijden van beproeving. Velen van de arme zielen rondom ons schijnen zeer terneer geslagen bij de gedachte van mijn vader te zullen verliezen. Ik geloof dat zij vele verzuchtingen om zijn herstel hebben opgezonden; maar ik vrees zeer dat hun bede niet vergund zal worden.

Mijn arme zuster is bijna troosteloos. Ik verkeerde in de hoop dat u mijn vader zou hebben komen bezoeken, en het smart mij dat u dit niet gedaan hebt; maar vernomen hebbende dat uw gezondheid veel te wenschen overlaat, dacht ik dat u niet in staat was om te komen. Als hij weer wat herstellen mocht, en wat opknappen, dan hoop ik dat u hem nog eens zult bezoeken. In zijn tegenwoordige toestand is hij nauwelijks in staat om te spreken. Ik zal aan uw verlangen voldoen, en u kunt er op rekenen dat ik van dag tot dag zal schrijven, medelende hoe het zich toedraagt. Ik zou u al eerder hebben geschreven, maar was bevreesd dat ik u lastig zou zijn, wetende dat u zoveel om handen hebt. Mijn vader blijft goed bij zijn kennis; maar vestigt weinig aandacht op iemand of

iets. Zijn ademhaling is zeer moeilijk en hij kan geen voedsel gebruiken als een weinig drinken. Vaarwel.

De gehele familie verenigt zich in hartelijke liefde jegens u, en geloof mij te verblijven,

Lieve vriend,

Uwe zeer toegenegen

Elisabeth Blaker

TWEEDE BRIEF

Aan jonge juffrouw Elisabeth Blaker

Teder geliefde in de Heere.

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door onze Heere Jezus Christus.

De uwe ontving ik in goede orde, ik dank er u voor, en mijn ziel looft de almachtige en eeuwige God voor Zijn onverdiende liefde jegens uw vader, die nu in stervende toestand verkeert.

Maar alle kinderen Gods worden niet zo begunstigd. De almachtige God heeft elke zaak, die tot Zijn uitverkoren huisgezin des geloofs behoort, zelfs hun verblijf hoe lang zij hier in deze wereld zijn, onveranderlijk vastgesteld, zo ook de bepaalde dagen van hun leven, en de heerlijke uitgang die zij in het sterven zullen hebben.

Vooreerst heeft Hij hun verblijf in dit leven bepaald, wat *Zijn besluit* genoemd wordt. *Hij heeft de tijden tevoren verordend, en de bepalingen van hun woningen.* Hand. 17:26. De tijd van hun leven is evenzeer onveranderlijk vastgesteld. *Alles heeft een bestemden tijd, en alle voornemen onder de hemel heeft zijnen tijd. Er is een tijd om geboren te worden, en een tijd om te sterven.* Pred. 3: 1, 2. Als die tijd er is moet de mens gaan, want zó is het bij God bepaald; dit zegt Jehovah Zelf. Ook kunnen alle mensen op aarde van een heilige niet één enkele dag ontroven. *Ik zal het getal uwer dagen vervullen.* Exod. 23: 26. *En de Heere zeide tot Mozes: Zie, uw dagen zijn genaderd, om te sterven.* Deut. 31: 14. Niemand onder de hemel kan ooit deze bestemde dag van de dood overschrijden. *Dewijl zijn dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, en Gij zijn bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overschrijden zal.* Job 14: 5. De bestemde maat van zijn dagen, en het getal van zijn maanden, zijn zo onveranderlijk vastgesteld, dat hij deze grenzen niet kan overschreden. Zomin als een knecht, die zich verbindt om een zekere tijd te dienen, en zijn loon en ontslag op het tijdstip zijner bepalingen verwacht, zo vervult de mens als een dagloner, zijn dag, Job 14: 6. Ook heeft de grootste gunsteling Gods, - en hij die het meeste met Hem in het gebed worstelt - geen macht om één ziel een dag, of één ogenblik in het lichaam op te houden, wanneer eenmaal de bepaalde tijd van sterven aanbreekt. *Er is geen mens die heerschappij heeft over de geest, om de geest in te houden; en hij heeft geen heerschappij over de dag des doods; ook geen wapentuig in deze strijd; ook zal de goddeloosheid haar meesters niet verlossen,* Pred. 8: 8.

Zodra ik uw eerste brief ontving, die mij het bericht van de ziekte van uw vader gaf, ging ik heen om het voor God te brengen, en de Almachtige te smeken om zijn nuttig leven te sparen. Maar ik gevoelde een beslag op mijn hart, zodat ik niet kon; ik durfde ook niet te bidden om de verlenging van zijn leven. Van die tijd af was ik ten volle overtuigd dat hij niet meer zou herstellen. Ik zei dezelfde dag tegen juffrouw Sanderson, dat hij er zeker aan zou sterven. En toen u een paar regels aan jonge juffrouw Lavender had gezonden, haar berichtende dat hij beter was, deelde juffrouw Sanderson mij dat mee. Ik gaf haar ten antwoord: *Hij zal weer instorten, want hij zal niet meer herstellen.*

Ik zal nu, mijn lieve vriendin, de beloften Gods tot **sterfbed vertroosting**, en de verschillende ervaringen van Gods kinderen in hun sterfuren aantonen.

Er zijn er sommigen die de gehoorzaamheid des geloofs betonen, en echter slechts weinig van het licht van Gods aangezicht genieten; zoals u leest: *Wie is er onder ulieden die de Heere vreest, die naar de*

stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternis wandelt, en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des Heeren, en steune op zijn God, Jesaja 50: 10. Zulke zielen worden gezegd banden in hun dood te hebben, Psalm 73: 4. En toch zijn zodanigen veilig, omdat zij naar de stem van Gods Knecht horen, bestaande in het geloven in Christus. Christus kwam om hem, die het geweld des doods had, dat is de duivel, te overweldigen; en hen te verlossen die met de vrees des doods, door al hun leven, de dienstbaarheid onderworpen waren, Hebr. 2: 14.

Er zijn ook zeer dierbare beloften voor zulke gelovigen, die een tere opmerkzaamheid en aandacht gevestigd hebben op andere gelovigen, toen zij ziek of verdrukt waren, hen versterkende, vertroostende en bemoedigende; en Christus Zelf zal hiervan in de grote dag getuigenis geven. *Ik was krank, en gij hebt mij bezocht, Matth. 25: 40. Vandaar de belofte: Welgelukzalig is hij die zich verstandig gedraagt jegens een ellendige; de Heere zal hem bevrijden ten dage des kwaads. De Heere zal hem bewaren, en zal hem bij het leven behouden; en hij zal op aarde gelukzalig gemaakt worden. Geef hem ook niet over in zijner vijanden begeerte. De Heere zal hem ondersteunen op het ziekbed; in zijn krankheid verandert Gij zijn ganse leger, Psalm 41: 2-4. Er worden in deze waarheid vier zaken beloofd:*

1. *Hij zal van zijn vijanden verlost worden, waarvan de ergste zijn de satan en de tweede dood.*
2. *Dat God hem bij het leven zal behouden. Want hij die leeft en in Mij gelooft, zegt Christus, zal nimmer sterven, dat is, hij zal nimmer de tweede dood sterven, Joh. 11: 26; want over dezulken heeft de tweede dood geen macht, Openb. 20: 6.*
3. *God belooft hem op het ziekbed te ondersteunen; dat is, hem inwendig schragen door Zijn genade en Heilige Geest, zodat hoe heviger de smarten zijn, hoe meer ondersteuning hij zal genieten. Uw sterkte zal zijn gelijk uw dagen, Deut. 33: 25. Waar dit het geval is daar neemt de ziel zoveel te sterker toe, naarmate het lichaam meer afneemt en wegzinkt. Maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag, 2 Kor. 4: 16.*
4. *God verandert in krankheid zijn ganse leger; dat is, hij wordt gezegend met zachtmoedigheid, bedaardheid van gemoed en onderwerping aan de wil van God, die zijn ziel onder lichaamssmartten vertroost. Een gezonde ziel zal zich in een ziek lichaam staande houden, maar een door de zonde zieke ziel zal gewis bezwijken, Eens menschen geest zal de krankbeden des lichaams verduren, maar een verslagen geest, wie zal die opheffen? Spreuk. 18: 14. God schenkt aan Zijn kinderen een goede hoop door genade, 2 Thess. 2: 16. Waar God deze genade der hoop schenkt, aldaar is de zaligheid gewis. Want wij zijn in hoop zalig, Rom. 8: 24. Deze hoop heeft het eeuwige leven in zich, en daarom wordt het een levende hoop genoemd, 1 Petrus 1: 3; in tegenoverstelling van alle dode hoop, die bij het sterven vergaat. Want als de goddeloze mens sterft, vergaat zijn verwachting, Spreuk. 11: 7. De hoop, welke God schenkt, wordt een anker der ziel genoemd, die haar behoudt tegen het verzinken in wanhoop, verwoesting en verderf. Welke hoop wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, Hebr. 6: 19. Deze hoop is vast zelfs in de dood zelf. De goddeloze zal benen gedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood, Spreuk. 14: 32.*

Zij die een ervaring hebben gehad van de liefde Gods, en die gezegd worden *in de liefde volmaakt te zijn*, en gebracht tot het beoefenen van lijdzaamheid voor God, onder een dagelijks kruis, *zodat de lijdzaamheid gelijk Jacobus het uitdrukt haar volkomen werk hebbe*, en die gekomen zijn tot enige mate van de volmaaktheid in de kennis van Christus worden *volmaakte mensen* genoemd. En zodanige, die Christus liefhebben, worden *oprechten* geheten, Hoogl. 1: 4. Nu gebiedt God u zulke zieken gade te slaan en hun einde te bewaken; en op te merken of God niet getrouw is aan de beloften die Hij hen geschonken heeft: *let op de vrome en zie naar de oprechte; want het einde van dien man zal vrede zijn, Psalm 37: 37.*

Niets minder dan het geloof in de Zoon van God kan de mens het eeuwige leven verzekeren. *Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem, Joh. 3: 36. Zo dan die uit de geloof zijn, worden gezegend met de gelovigen Abraham, Gal. 3:9. En Gods zegen is het leven tot in eeuwigheid, Psalm 133: 3. Vandaar worden gelovigen gezegd zalig te zijn in de dood, want zij sterven niet in hun zonden; evenmin sterven zij in hun vlees, betrouwende dat zij rechtvaardig zijn in zichzelf; maar zij sterven in de Heere, en de zegen des levens vergezelt hen in het sterven. En ik hoorde een stem uit de hemel die tot mij zei: Schrijf, zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen, Openb. 14: 13.*

Ik heb mijn lieve vriendin, de beloften aangetoond, welke God Zijn kinderen op het sterfbed gedaan heeft; welke allen u uit de mond van uw vader gehoord hebt, en zelfs veel meer. Want wat

ik heb opgemerkt bestaat in hoop, vrede en de zegen des levens; maar uw vader heeft het licht van Gods aanschijn genoten met onuitsprekelijke vreugde en volle heerlijkheid. En zo te sterven, is zijn dagen te eindigen in het bezit van de hoogste wens, en het meest uitgebreide verlangen, dat in het ganse boek Gods vervat is; en dit is de meest omvattende hoop van de apostel Paulus. *De Heilige Geest getuigt van stad tot stad, zeggende dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn. Maar ik acht op geen ding? Noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen*, Hand. 20: 23, 24, Dit is hoger klimmen dan tot inwendige ondersteuning op het ziekbed, het is meer dan de enkele vastheid der hoop, dat een anker der ziel is, die de vertwijfeling ten onder houdt en het vat der barmhartigheid doet staande blijven. Het is meer dan te sterven in vrede en vriendschap met God en met het geweten, want het is de juichende overwinning in de kaken des doods, en triomferen over de koning der verschrikking, Job 18: 14. Terwijl men op het slagveld is. Het is het voleindigen van de krijg en de worstelstrijd des geloofs in het hoogste toppunt der strijdende heerlijkheid; en in het genot van de meest verrukkende gelukzaligheid die beloofd, verwacht of begeerd kon worden in het ganse boek Gods. Maar er is in dit gehele bericht geen enkele zaak welke u vreemd is. Uzelf hebt, alhoewel nog jong, soms gedurende enige jaren, dit alles bevindelijk gekend, ondervonden en genoten.

Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten, Psalm 116: 15. En als de dood der heiligen in de ogen des Heeren kostelijk is, behoort zij niet smartelijk in de onze te zijn. Wij worden verboden toe te geven aan bovenmatige droefheid, omdat God een oneindig verschil heeft gemaakt tussen het sterven in de zonden, en het sterven in de Heere; tussen de gelovige en de ongelovige. De gelovige sterft in het geloof; dit is het geopenbaarde geloof van allen. De Godvruchtige patriarchen, profeten en heiligen van de oude dag zijn allen in het geloof gestorven, *de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien, en geloofd, en omhelsd, en hebben beleden, dat zij gasten en vreemdelingen op aarde waren*, Hebr. 11: 13. En het is het eeuwig raadsbesluit Gods, hetwelk aan Adam werd bekend gemaakt zodra hij viel, en door Abel de eerste martelaar werd beoefend, zodra hij tot God naderde, dat de rechtvaardige door zijn geloof zal leven, Hebr. 2: 4. Vandaar wordt gezegd: *door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Kaïn, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, dat hij rechtvaardig was, also God. over zijn gaven getuigenis gaf; en door hetzelfde geloof spreekt hij nog, nadat hij gestorven is*, Hebr. 11: 4. En ons wordt in het Nieuwe Testament betuigd, dat het geloof, hetzij zwak of sterk en hetzij onder het Oude Testament of onder het Nieuwe beoefend, tot hetzelfde heerlijk einde leidt; namelijk, verlossing van zonde, van de satan, van de dood, van het graf en van de hel. *Verkrijgende het einde uws geloofs, namelijk de zaligheid der zielen*, 1 Petrus 1: 9, Welke geen tijdelijke, maar een geestelijke en eeuwige zaligheid is. *Want Israël wordt verlost door de Heere met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden tot in alle eeuwigheden*, Jesaja 45: 17.

De weg ten hemel is Christus te volgen in de wedergeboorte, Matth. 19: 28. De vrees vangt haar aan, en de liefde volmaakt en voleindigt haar. *De vrees des Heeren is het beginsel der wijsheid*, Spreuk. 1: 7. *En het einde des gebeds is liefde uit een rein hart, en een goed geweten, en uit een ongeveinsd geloof*, 1 Tim. 1: 5. Zij die beginnen met vrezen zullen weldra verrijzen in hoop, en waar God hoop schenkt, aldaar verleent Hij een verwachting der heerlijkheid. *Want ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de Heere, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting*, Jer. 29: 11. De wijze man beweert hetzelfde: *Eet honig, mijn zoon! want hij is goed, en honigzeem is zoet voor uw gebemelte. Zodanig is de kennis der wijsheid voor uw ziel, als gij ze vindt, zo zal er beloning wezen, en uw verwachting zal niet afgesneden worden*, Spreuk. 24: 13, 14.

In vrede te sterven, mijn lieve vriendin, verklaart ons in vriendschap met God te zijn; in hoop te sterven is te sterven in verwachting der heerlijkheid; zalig en in de Heere te sterven, is de fontein des eeuwigen levens in de ziel te bezitten wanneer het lichaam sterft; te sterven in het genot der liefde is te sterven, sterker dan de dood en in vereniging met God, Openb. 12: 11, 1 Joh. 4: 16. Maar in vreugde te sterven gaat boven alles; vreugde is het uitnemendste der liefde; vreugde is het overstromen van een liefhebbend hart; en dit is de hoogste gelukzaligheid die aan een stervende heilige beloofd wordt. *De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren, en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen; vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden*, Jesaja 35: 10. Het wederkeren aldaar bedoeld is het komen tot de strijdende kerk op aarde; want alle droefheid en zuchten worden in dit leven niet van haar verbannen; maar het Sion daarboven is bevrijd van die beiden, en zal nimmermeer met dezelve bestreden worden; *want God*

zal alle tranen van hun ogen afwissen; en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn voorbijgegaan, Openb. 21: 4.

Breng mijn groeten en heilbede over aan uw moeder, mijn groeten aan uw broeder en zuster; eveneens aan uw tante Hanna, en aan uw tante en oom Matthews; en ontvang ze zelve. Genade, barmhartigheid en vrede zij met u allen door onzen Heere Jezus Christus.

Uw dienstwillige dienaar in het evangelie Gods,

William Huntington. S. S.

DERDE BRIEF.

Aan William Huntington.

Bolney; Dinsdagavond, 11 December.

Helaas! helaas! mijn lieve vriend, mijn vader is niet meer. Hij ontsliep gisteren morgen omstreeks kwart voor elf uren. Dit is voor mij, mijn lieve vriend, een van de zwaarste slagen die mij ooit getroffen heeft zolang ik in deze wereld geweest ben. Maar een zaak matigt soms mijn droefheid en brengt mijn gemoed enigermate tot bedaren, zij is deze: ik ben verzekerd dat hij in vrede uit deze wereld heenging.

Die lieve man! ik was een van degenen die bij hem opzaten gedurende de laatste nacht van zijn leven, Toen hij in de doodsangsten verkeerde zag hij op en glimlachte twee malen. Eens trachtte hij te spreken, en bracht er die woorden uit: *hoe liefelijk!* Jesaja 52: 7. Maar toen bleef hij steken; zijn kracht was te ver weg om meer te zeggen. Hij ontsliep zonder enige worsteling; en tot op zijn laatste ogenblikken was er vrede, bedaardheid en onderwerping in zijn gehele gelaat te lezen.

O, mijn lieve vriend, wij hebben een allertederste en liefderijkste vader verloren; en ik geloof dat mijn arme zuster en ik bijna alleen in deze zondige wereld zijn overgelaten. Het kruis van Christus heeft niet opgehouden, waar de kracht Gods verschijnt; en ik weet dat er geen een in deze omtrek is, die voor ons zorgen zal, behalve de arme, verachte weinigen, die de rechtvaardige zaak des Heeren voorstaan. Mijn tantes en mijn oom zijn bijzonder vriendelijk jegens ons, en betreuren het verlies van mijn eerwaarde vader zeer. Het is mij onmogelijk de droefheid en smart van mijn zuster te beschrijven: zij is klaarblijkelijk terneer gedrukt, troosteloos, ja geheel moedeloos. Zij zei gisteren tegen mij: *ik geloof dat ik de enige vriend die ik in de wereld had, verloren heb.* Zij voegde erbij: *er is een andere zaak die mij bovenmate bedroeft, namelijk, dat de Doctor, die ik hartelijk bemint, zich op een afstand jegens mij houdt, want hij heeft zelfs mijn naam niet genoemd in een der brieven aan mijnen vader of aan u gezonden sedert het begin van zijn ziekte.*

Ik hoop dat mijn lieve vriend ons zal begunstigen met zijn vriendschap, zijn briefwisseling, en zijn zomerbezoeken, zolang het de Heere behagen zal uw leven te sparen. Als u het in uw hart kunt vinden, eilieve gedenk onzer dan in uw gebeden, want ik ben verzekerd dat als wij beiden verstoken waren van het geloof in Christus, wij nimmer zouden kunnen staande blijven onder deze slag die ons nu getroffen heeft. Het is ons vurigste verlangen en ernstigste gebed tot God geweest, dat onze vader nog een paar jaar langer gespaard mocht worden. Maar deze bede is niet vergund, deze troost werd ons geweigerd; maar wij hopen nochtans in uw gebeden te delen.

Eilieve, mijnheer, verschoon mijn vrijmoedig schrijven, want het is uit de volheid van mijn hart dat mijn mond spreekt. Ik zou het als een onuitsprekelijk gunstbewijs beschouwen als u mij een paar regeltjes zou willen doen toekomen. Soms dacht ik, dat ik maar niet moest schrijven, want ik kon niets op het papier stellen dan mijn droefheid en de aandoeningen van mijn hart; maar ik gevoelde een stille overtuiging dat u met ons zou gevoelen, en een deel van onze last zult helpen dragen. Verschoon, mijn lieve vriend, wat niet recht ligt, en geloof mij te verblijven, met de hoogste achting en liefde,

Uw zeer toegenegen,

Elisabeth Blaker

VIERDE BRIEF.

Van W. Huntington aan Elisabeth Blaker

Cricklewood, 14 December, 1804

Mijn lieve vriendin in de Heere Jezus Christus!

Ik heb nu ontvangen wat ik ten volle verwachtte, en wat ik wist voordat ik de uw ontving. Want toen u mij het eerste bericht van uws vaders ziekte zond, lag ik de zaak voor de Heere in het gebed bloot, maar gevoelde een stuiting op mijn hart, gelijk ik u in mijn vorig schrijven meedeelde. De Geest der genade en der gebeden doet voorspraak voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen, en altijd naar de wil van God, Rom. 8: 26, 27; maar nooit tegen dezelve.

Het is nu vele jaren geleden dat uw vader en ik tezamen naar Bolney afreisden, en wij verlieten Londen omstreeks negen uur 's avonds. Op de weg was ik besloten om zijn hart uit te pompen en er alles uit te halen wat er in was. *De raad in het hart eens mans is als diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen.* Spreuk. 20: 5. Ik begon met hem, en weldra bleek de fontein te klimmen, en snel te stromen. *De woorden van de mond eens mans zijn diepe wateren; en de springader der wijsheid is een uitstortende beek,* Spreuk. 18: 4.

Na enige tijd hield hij op. Ik deed toen een andere vraag, zodanig een als overeen kwam met de draad van het gesprek, en hij ging weer verder, vervuld met liefde en hemelse blijdschap. Het was geheel donker, zodat hij mijn gezicht niet zien kon, ook sprak ik geen enkel woord gedurende de gehele tijd dat hij voortging. Maar toen hij ophield, toen toonde ik hem aan, hoe deze en geen schriftuurplaats in dit en dat gedeelte van zijn bevinding vervuld werd. En deed toen weer een paar vragen, overeenkomende met de loop van het gesprek waar hij geëindigd was. En dat bracht hem weer aan de gang, totdat ik hem kreeg tot de tijd, waarop de Heere zijn gevangenis wende, en toen was zijn mond vervuld met lachen, Psalm 126: 2. Hij deelde mij de zielsdruk mede, die tragsgewijze hem overviel; het hoe langer hoe dieper wegzinken daaronder; hoe enige Baptisten hem vast kregen, en overreden van zijn gezegenden toestand, hetwelk hem verhief tot een ijdel en vermetel vertrouwen, totdat de zonde heerschappij over hem kreeg, en de opeenstapeling van nieuwe schuld hem weer neerstortte in al zijn vorig afgrijzen en verschrikkingen.

Omstreeks deze tijd kwam hem een van mijn boeken in handen, die hem zijn vermetel vertrouwen aanwees, en zijn druk bespoedigde, totdat hij naar Lewis overkwam om mij te horen en met het voornemen om met mij te spreken, doch hij kwam niet verder dan aan de deur van Mr. Jenkins waar ik was, waar zijn moed hem ontzonk. Daarom keerde hij weer huiswaarts. Daarna, hoe hij meer van mijn geschriften kreeg, welke hem bemoedigden om te hopen; en hoe hij naar Paddington reisde om mij te horen en te zien; en hoe de Heere het lezen van een mijner vlugschriften voor hem gezegend had; en aangaande het schijnen van de Heere in zijn hart, 2 Kor. 4: 6, in een van de weiden te Gassons.

Op welke tijd hij mij vriendelijk uitnodigde om in zijn schuur te Bolney te komen spreken; hetwelk ik geloof dat nu negen of tien jaren geleden is. Van die avond af gevoelde ik een innige vereniging met hem, en was ten volle overtuigd dat hij gefundeerd was op het fundament, dat God in Sion gelegd heeft, Jesaja 28: 16. Ook is die vereniging nimmer ontbonden, en ik heb na die tijd nooit meer getwijfeld aan de echtheid van zijn staat. Hij noemde en erkende mij altijd als *zijn vader in Christus*. Mijn kolenzak was geen hinderpaal in zijn erkennenis van deze betrekking; en gelijk hij mij ten dele erkende, 2 Kor. 1: 13, 14, alzo erkende hij tot het einde, dat het evangelie van Christus zowel dienstbaar is om in te sterven als op te leven, bezitting geeft zowel als belijdenis. *Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet,* Hebr. 11: 1. Het geloof brengt, in haar verschillende oefeningen, in de ziel elke vereiste genade uit des Zaligmakers volheid; en de genaden van de Geest worden *de eerstelingen* genoemd, Rom. 8: 23. En de eerstelingen van de Geest der genade zijn een onderpand van de oogst der heerlijkheid, Efeze 1: 14. Ze verschilt niets in hoedanigheid maar in hoeveelheid. Ook wordt er geen enkelen zegen beloofd, of een belofte, hetzij van genade hier of heerlijkheid hier namaals, of zij wordt door het geloof omhelsd en door de

hoop verwacht. Vandaar de vele vertrouwelijke eisen, stellige verzekeringen en zekere verwachtingen, op schrift gelaten door hen die nu de beloften hebben beërfd, Hebr. 6: 12. *Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen*, Psalm 73: 24. *De ouderlingen die onder u zijn, vermaan ik, die een mede-ouderling en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid die geopenbaard zal worden*, 1 Petrus 5: 1. *Nu laat Gij, Heere! Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien*, Luk. 2: 29, 30. *Och of nu mijn woorden toch opgeschreven werden! Och of zij in een boek ook werden opgetekend! Dat zij met een ijzeren griffie en lood voor eeuwig in een rots gebouwen werden! Want ik weet mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan. En als zij na mijn dood dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Dewelke ik voor mij aanschouwen zal, en mijn ogen zien zullen, en geen vreemde*, Job 19: 23-27. En ook de apostel Paulus: *Want ik wordt nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden, voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad*, 2 Tim. 4: 6-8.

U ziet uit deze enkele schriftaanhalingen hoe hun geloof toenam en hun hoop overvloedig werd. Zij traden op de hielen der beloften, omhelsden met geloof en genegenheid wat God hen beloofde, en noemden de heerlijkheden des hemels hun eigendom, voordat zij de erfenis hadden ontvangen.

Voorleden Dinsdag de 11de December vertrok ik vroeg uit Londen, en was een weinig over negen uur te Crawley, waar ik ophield om van paarden te verwisselen, en op het vragen aan de wachter of een van de postjongens de weg naar Bolney kende, antwoordde hij: *Ja; u gaat naar Mr. Blaker?* Hij is dood. *Dood?* Antwoordde ik. *Ja*, zei hij, *hij stierfgisteren; de geneesheer van dit kerspel had hem in behandeling*.

Vrij ongesteld zijnde, en de plattelandswegen niet berijdbaar zijnde, keerde ik onmiddellijk terug, en ontbeet te Reigate.

U hebt mij in geen van uw brieven ooit bericht. dat uw vader enige begeerte had uitgedrukt om mij te zien, ook was hij, gedurende de gehele loop van zijn ziekte nooit in enige heftige zielsbestrijding, welke vereisen *dat de ouderlingen der gemeente over- hem bidden, hem zelvende met olie in de naam des Heeren*. Jacobus 5: 14. De Almachtige Zelf zalfde hem, en schonk hem naar Zijn Eigen belofte *vreugdeolie voor treurigheid, en het gewaad des lofs voor een benaamde geest*. Jesaja 41: 3.

Ik vermoedde dat uw begeerte naar mijn komst was in de hoop dat de eenparige gebeden van velen bij God zouden vermocht hebben, om hem nog een weinig langer te sparen. Maar ik had tijdig onderrichting ontvangen dat zulks niet zou vergund worden, en tegenover geloof en geweten kan niemand overwinnen. Het was bij mij zo niet toen uw moeder reeds drie maanden lang door de geneesheer was opgegeven. Ik zei u en uw zuster beiden, voordat ik naar Bolney toekwam, dat ik geloofde dat God meer voor haar in antwoord op het gebed zou doen, dan door al de geneesmiddelen die zij gebruikt had. En u zag er de waarheid van in minder dan drie dagen. En zo is nòg in leven. Wat het geloof vertrouwt, verwacht de hoop; en de beloften Gods zijn aan beiden zeker.

Er is er niet één onder u die enige rechtmatige grond hebt om te besluiten, dat er nu een eeuwige scheiding tussen u en uw vader heeft plaats gehad. De eenheid des geloofs die in Christus verenigt en haar middelpunt vindt, maakt ons allen één in Hem. De band des vredes is één in Gods huisgezin, hetzij boven of beneden. De liefde, welke is de band der volmaaktheid, wordt bij het sterven niet verbroken, noch ontbonden. Zij gaat uit van God de Vader, door de Heilige Geest, door Christus, in het gehele huisgezin, en door het ganse huisgezin zelf, hetzij in genade of in heerlijkheid. En hierom bad Christus. *En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen die door hun woord in Mij geloven zullen, opdat zij allen één zijn, gelijkewijs Gij, Vader in Mij, en Ik in U, dat ook zij in ons één Zijn*. Joh. 17: 20, 21.

Enige Goddelijke genaden zullen in de toekomstige wereld niet bestreden worden of nodig zijn. Zoals het geloof, hetwelk niet vereist zal worden, wanneer wij Hem aanschouwen, gelijk wij gezien worden. De hoop zullen wij, wanneer wij in het volle bezit zijn, niet meer behoeven. Want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen? Rom. 8:24. Geduld, zachtmoedigheid, verootmoediging, Goddelijke droefheid, en bekering; deze zullen in de toekomstige wereld niet benodigd zijn, noch bestreden worden. Maar licht, leven, liefde, vrede, rust, blijdschap, en ootmoed, zullen ons bijblijven, en met ons in de andere wereld ingaan. Nederigheid wordt aan God Zelf toegeschreven, Psalm 113: 6, en zal door al de heiligen in de hemel gevonden en beoefend worden. Zoals gezien kan worden door het wegstoten der eer van enig goed werk door hen

verricht; zelfs in de meest verheerlijkte toestand. "Heere, wanneer hebben wij U hongerig gezien en gespijzigd? Of dorstig, en te drinken gegeven? enz. Matth. 25: 37.

Ziende dat de liefdeband bij de dood niet ontbonden wordt, is dit een blijkbaar bewijs van wedervereniging in Christus. Want zij zijn allen één onder elkander; en zij zijn allen één in Christus hun Hoofd. Hetzelfde geloof dat in uw vader woonde, woont ook in u, en in de overige huisgenoten. Ik heb nog nooit, voor zover ik oordelen kan, een gezin gevonden dat zó hoog van God beweldadigd was als het uwe. *Ik zal*, zegt God, *u aannemen, één uit een stad, en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion*, Jer. 3:14. Maar een gans huisgezin aan te nemen is buiten Zijn gewone weg te gaan. U bent niet vervreemd noch onkundig van het leven en de kracht der Godzaligheid. U hebt er verschillende ervaringen van meegedeeld. U hebt het in uw vader aanschouwd; en u bent zowel oor- als ooggetuige geweest van het einde van zijn wandel. Indien, na dit alles, iemand van u afvallig zou worden, zou het voor Sodom en Lots vrouw verdragelijker zijn in de dag des oordeels, dan voor u. Maar ik hoop betere dingen van u, alhoewel ik also spreek, en dingen die de zaligheid vergezellen.

En onderteken mij als altijd de uwe om te dienen in Christus Jezus,

William Huntington. S. S.

VIJFDE BRIEF.

Aan de weleerwaarde heer W. Huntington

Lieve vriend!

Verleden zaterdag vergezelde ik, volgens zijn verlangen, onze geliefden vriend en oude metgezel naar zijn langdurig tehuis, en was getuige van het in het graf leggen van datgene wat er hier van hem overblijft. Stof tot stof, en as tot as, in een gewisse en allerzekerste hoop van zijn opstanding ten eeuwigten leven. Zijn uittocht was allerheerlijkst, en het afscheid dat wij van hem namen allerzaligst en troostvol; maar terzelfder tijd kon ik mij niet weerhouden zijn verlies te bewenen, want ik heb in geheel Sussex zulk een vriend behalve hem niet achtergelaten. Wie kan een getrouw mens vinden? Het schijnt dat Salomo het een zeldzaamheid vond.

Zijn ziel werd in een allergelukkigste en troostvolste toestand gehouden gedurende zijn laatste ziekte, nadat zijn banden losgemaakt waren geworden, hetwelk hij vrij krachtig gevoelde toen zijn ziekte begon te openbaren. Maar het duurde niet lang voordat het de Almachtige behaagde in zijn ziel te schijnen; en van die tijd af was het licht helderder en helderder. Hoe waarachtig is het woord des Heeren: *het pad des rechtvaardigen is als een schijnend licht voortgaande en lichtende tot den vollen dag*. Hij scheen niet de minste bezorgdheid te hebben, die hem enige smart of bekommernis voor zijn liefhebbende huisgenoten gaf. U weet wel hoe teer hij hen allen beminde, hetwelk duidelijk bewijst, dat hij hen allen aan de zorg van zijn Verlosser had toevertrouwd. Hij bezat niet slechts hoop in zijn dood, maar evenzeer vrede in zijn sterven. Hij is in vrede ingegaan, en rust nu op zijn legerstede, en wandelt met God in zijn oprechtheid. Een ongestoorde vrede genoot hij door zijn gehele ziekte; stilheid en een troostvolle verzekering tot het laatste. Hij blies zijn ziel uit in de handen van zijn Verlosser in het gebed, toen men zijn lippen zag bewegen, toen hij niet meer kon spreken.

Hij sprak tot mejuffrouw B. - op zekere morgen, enige dagen voor zijn afsterven. *O, wat ben ik deze nacht werkzaam geweest*, zei hij.

Welk werk, mijn lieve? Vraagde zij.

O, zei hij, *zulke heerlijkheden zijn in mij deze nacht geopenbaard, die ik nimmer in staat zal zijn in deze wereld uit te spreken*. En enige andere dergelijke woorden.

Voorwaar de gedachtenis der rechtvaardigen zal in zegening zijn! Want ik kan van hem spreken noch schrijven of ik gevoel een zaligheid in mijn geest afdalen. O, dat ik sterve de dood des oprechten, en mijn einde zij gelijk het zijne! En ofschoon er wellicht slechts weinigen zijn die zó troostvol tot hun einde komen, geloof ik nochtans dat in de ogen des Heeren het sterven van zijn gehele huisgezin dierbaar is.

Maar, daar u allerwaarschijnlijkst meer bijzonderheden van Betsy zult hebben ontvangen, zal ik mij onthouden van meer te zeggen.

Een jongen te Lewis is onlangs afgestorven en heeft een vertroostend getuigenis achtergelaten. Ik geloof dat deze dingen de geesten der tegenpartij in beweging hebben gebracht, die een schone vertoning in het vlees maken. Zij hebben het afsterven van twee of drie uit hen in de nieuwsbladen openbaar gemaakt, met een volledig bericht van hun afsterven. De gezichten, welke een hunner op zijn sterfbed had, werden gedrukt, en door getuigen bevestigd. Maar dat baat niet, want het is overbekend, dat zij onder de geestelijken geen getrouwen bezitten. Evenwel handelen zij wijs, want zij wisten dat wanneer zij dezelve in Sion bekend maakten, de kinderen aldaar er niet één woord van zouden geloven. Daarom plaatsten zij het in de courant, veronderstellende dat hun broederen daar niet tegen zouden hebben. Want van de wereld zijn zij, en van de wereld spreken zij, en de wereld hoort hen.

Mijn hand verstijft bijna. God zegene mijn lieve vriend. Ik hoop dat hij mij weldra zal verplichten met een paar regeltjes, opdat ik mag vernemen, hoe hij het met dit scherpe weer stelt.

Vrede zij met u. Amen.

T. T.

Briefwisseling tussen Noctua Aurita (de luisterende Steenuil) en Philomela (de zingende Nachtegaal) in het Koningsdal

“De zangtijd genaakt”, Hooglied 2:12.

“Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struiken”, Jesaja 43:20.

Toelichting

Thomas Wright schrijft in de levensbeschrijving van Huntington:

De briefwisseling tussen Huntington en mevrouw Thomas Hooper werd in 1799 uitgegeven onder de titel: “Een briefwisseling tussen “Noctua Aurita uit de Woestijn en Philomela uit het Koningsdal.” Noctua Aurita (de luisterende uil) is Huntington, en Philomela (de nachtegaal) mevrouw Hooper. Onder deze correspondentie bevindt zich ook een brief van de zwaarmoedige Jenkins, die heel toepasselijk ondertekent als Vespertilio Tumulis (de vleermuis tussen de graven).

Mevrouw Hooper denkt met erkentelijkheid terug aan de geestelijke gesprekken, die zij met Huntington hield tijdens diens verblijf te Gassons. Zij schrijft in een meeslepende stijl; zij beschrijft haar verschillende gemoedsgesteldheden en geeft blijk van een diepe toewijding tot haar leermeester. Huntington schrijft van zijn kant in opgewekte stijl en spreekt tal van bemoedigende woorden tot deze twijfelende ziel, in overeenstemming met het steeds door hem herhaalde thema: “Geen van de onderdanen van Gods Koninkrijk zal ooit omkomen.” Drie van deze brieven behoren tot de beste, die hij ooit schreef. In de eerste twee beschrijft hij zijn ervaringen vóór en na het bekende visioen, en in de laatste behandelt hij het gebed. Hij noemt het gebed “het grootste, het uitnemendste, het gezegendste en het verhevenste voorrecht, waarmede sterfelijke zondaren ooit werden begiftigd”; en hij besluit met een zin die vaak wordt aangehaald: “In het gebed zullen wij ons nooit laten afwijzen, als wij maar een duidelijk besef hebben van onze noden, een Schriftuurlijk paspoort om op te reizen, of een belofte om op te pleiten; we moeten aandringen, betogen, redenen aanvoeren, pleiten, smeken, dwingen, belijden, erkennen, danken, loven, prijzen, aanbidden, herhalen, steeds maar aandringen, opmerken, vasthouden, ieder voordeel aangrijpen, wat onze ziel ten nutte zou kunnen strekken.”

Deze briefwisseling vond plaats tussen William Huntington, predikant te Londen en de vrouw van Thomas Hooper te Lewes. De eerste gesprekken tussen deze twee vonden plaats te Gassons Bower, waarschijnlijk een landhuis van de familie Hooper.

Jenkin Jenkins was de predikant die een voorwoord schreef in de uitgave van 1799. Hij noemt zichzelf vespertilio (een vleermuis). Jenkins had aan de Universiteit gestudeerd te Wales voordat hij predikant werd te Lewes. Huntington noemt hem regelmatig Zijn Excellentie de Ambassadeur, of Heraut van Wales. Jenkins was een van de beste vrienden van Huntington.

Voorbericht

Geliefde Vriend!

Vele zo niet alle brieven, gezien, en gelezen hebbende die tussen u en mijn waarde zuster gewisseld zijn, zo is mijn gedachte, dat zij zeer nuttig konden zijn voor velen, als zij in het openbaar verschenen!

Wanneer ik bedenk en acht geef op het licht, de ondersteuning en de hulp die ik uit de *brieven over het geloof* ontving, zowel als uit uw andere geschriften, en tevens let op de levendige getuigenissen van vele zielen, die in hun droefheid, duisternis en handen het nut daarvan hebben ondervonden, vraag ik u beleefd uw goedkeuring over het openbaar maken van dezelve. Ik ben er ten volle van overtuigd, dat de inhoud er van tot de ware en levende weg leidt. De grote menigte belijders in onze dagen zijn, voor zover ik er over oordelen kan, totale vreemdelingen van het pad der wedergeboorte. Er zijn er slechts weinige die het nauwe pad tot het leven bewandelen, en daarin de liefde Gods ondervinden; en nog minder, die de weg voor anderen kunnen opnemen, en wier bediening niet die der letter, maar die des Geestes is. En zo het mij voorkomt zijn er nog wel in de duistere hoeken des lands, die uitbrek aan kennis dreigen om, te komen. Zij zoeken naar waarheid, maar omdat zij niemand hebben die hen daarin voorgaat, blijven zij dienaangaande zonder kennis. Daarom hoop ik dat de *Voorzienigheid* hen deze brieven mag doen toekomen welke onder Gods zegen, hen licht over hun staat mogen schenken. En ik ben er zeker van, dat Hij daartoe vele van Uw andere geschriften gebruikt heeft. Ik geloof dat er in deze brieven sommige nieuwe en bijzondere dingen voorkomen.

Daarom verlang ik er zeer naar, ze in druk te zien. Ik ben nu enkele jaren met mijn vriendin bekend geweest. Toen ik haar eerst leerde kennen, stond zij zeer hoog voor haar zelf, het zij hoe het zij. Maar toen de Almachtige mij wondde, en mij uit de overvloed van mijn hart deed spreken, was haar vertrouwen spoedig ten onder, en ik geloof dat haar vertrouwen altijd op haar zelf was geweest. Toen dit nu ontworteld, was, greep de koning der verschrikking haar aan, even als hij nog velen doen zal, die even als zij, denken dat zij sterk en verzekerd zijn. Maar de eerstgeborene des doods zal die sterkte spoedig verslinden, en nu worden zij door de honger verteerd. Ik ben ooggetuige van haar droefheid onder de geest der wettischheid geweest, en daar bleef zij twee of drie jaar onder. Evenzo, zoals u wel bekend is, was ik getuige van haar gelukkige bevrijding, waarin zij zich lange tijd verheugt.

Nu wachtte ik op haar afdalen van de berg der verheerlijking. Zij is nu enige tijd in het vuur der beproeving geweest, maar ik geloof van harte, dat zij de loutering doorstaan zal, en er als goud uit zal komen. Tegenwoordig wandelt zij zeer standvastig, nederig, zachtmoedig en laagjes weg, en schijnt zichzelf te beschouwen als iemand die Hem aanschouwt, die onzichtbaar is. Zij is de eerste vrucht voor de Heere, te Achaja; tenminste zij was de eerste, die openbaar God de eer gaf. Zij was een vreemdeling, maar zij is gereinigd, zoals ik waarlijk geloof. En daar er nu vele belijders staan waar zij eens stond, en anderen door wettische gebondenheid in duisternis en droefheid verkeren, hoop ik, dat door het openbaar maken van deze brieven de eerste mogen ontwaken, en de laatste mogen bemoedigd worden. Dat zij voor sommigen een waarschuwing, voor anderen tot sterkte en bemoediging mogen zijn. Dat zij velen tot jaloersheid verwekken en voor anderen mogen gezegend worden tot troost der zwakken en kleine kinderen. En daarop zie ik, als ik u dit verzoek doe.

En als zij in het openbaar verschijnen, zal dit het ernstig verlangen en de bede zijn, van

Uw in waarheid liefhebbende vriend

Vespertilio Tumulis

(Een vleermuis tussen de graven)

Voorafgaand geschrift

Aan de zangeres in het koningsdal

Van God beminde,

Mag ik niet zeggen, *wees gegroet, in grote mate begunstigde, gezegend zijt gij onder de vrouwen*, daar Hij die machtig is, zulke grote dingen voor u gedaan heeft, ter gedachtenis Zijner genade, die Hij aan onze voorvaderen, in het geloof, aan Abraham en Zijn zaad beloofd heeft.

Het is uw Jubeljaar; de dagen van de Zoon des mensen, dagen van alle goed, zijn gekomen. En zou het voor u niet prijselijk zijn, om evenzo te handelen als de arme melaatsen bij de belegering van Samaria, dat is, om het gezin van de koning met de bevrijding bekend te maken? Kon gij alleen feest houden, voor uzelf, en alles voor anderen verbergen? Wanneer de Heere iemand voor zichzelf formeert, is het alleen om Zijn lof te verkondigen.

De arme vrouw met haar uitzending, ontving alles goeds in het bijzonder van haar Verbondshoofd, en stond gereed om weg te gaan; in de hoop aan de uitsluiting en het ongenoegen der Jood te ontkomen. Met het hart geloofde zij tot rechtvaardigheid. Zo, bereidde God haar hart, maar met de mond moet men ter zaligheid belijden. Dit laatste liet zij na, tot dat God de vrucht van haar lippen schiep, en, toen werd zij geroepen om belijdenis van haar geloof te doen. Daardoor sprak zij, en dat verwekte in sommigen nieuwsgierigheid, in anderen begeerte, velen werden bemoedigd, en niet weinigen werden daardoor tot jaloersheid en zelfs wangunst verwekt.

De keizer moeten wij geven wat des keizers is, en, Gode dat Gods is. Als men vreemde goederen binnensmokkelt, berooft men de vorst van zijn inkomsten; en wanneer men de hemelse vlam verbergt onder een korenmaat, berooft men God van Zijn lof. “Zijn er niet tien gereinigd? En waar Zijn de negen? Is er niemand wedergekeerd om God eer te geven, dan deze vreemdeling? Ga heen, uw geloof heeft u behouden, ga heen in vrede.” De negen waren eigenbelangzoekers, en baden alleen om een tijdelijke genezing; eigen belang dreef hen daartoe, en lage ondankbaarheid hield er hen van terug hun genezing te erkennen; en door op die wijze de weldaad binnen te smokkelen, ontkwamen zij aan de vermaning van Christus, door Mozes hoog geacht, terwijl zij hun goede naam onder de Schriftgeleerden en Farizeëen niet verloren. Maar, helaas! Deze konden geen geloof hebben, want, “Hoe kunt gij geloven?” zegt de, Zaligmaker, “gij die ere van anderen neemt, en de ere die van God is niet zoekt.” Wij moeten wenen met de wenenden, en blijde zijn met de blijden. Ik was in gezelschap met Zijn Excellentie de Welse ambassadeur, toen ik u hoorde kermen, toen de smarten van Uw dracht en uw barensweeën op u waren. En wij beiden deelden in uw last, en mij is gezegd, dat gij van dat uur af niet meer zo zwaar geperst werd als tevoren. Maar waar is mijn deel van de kandeel? Ik arbeidde, in de geboorte een en andermaal totdat Christus een gestalte in u kreeg. Nu is dit werk gedaan, en wat is er mij van meegedeeld? En, daarom, hoe kan ik nu blij zijn? Efraïm is vertroost geworden; maar er is een belofte van troost voor zijn treurigen. En wederom: “Ziet daarin, *zal een overblijfsel gelaten worden; het zal beide zonen en dochteren voortbrengen. Ziet, zij zullen uit u voortkomen, en gij zult hun wegen en handelingen zien, en, gij zult vertroost worden over het kwaad dat ik over Jeruzalem gebracht heb; en zij zullen u troosten, wanneer gij hun wegen en hun handelingen zien zult!*” Ezech. 14:22. Waar is mijn deel in deze belofte? Dit gedeelte van de prijs is mij onthouden.

De vertroosting der hoop, het getuigenis van een goede geweten, en de aangename gewaarwordingen van het geven van Gods getuigenis aan het woord der genade, is de beloofde beloning van de arbeiders in den wijngaard des Heeren, en geen klein gedeelte van de penning des daags. Wanneer ik iets van uw tijd mag vorderen, zou ik blij zijn met enig kort verslag van uw ellende, toen wij te G. bij elkaar waren en hoe gij in die droevige toestand geraakte. Mij is geen klein gedeelte van beproevingswerk overkomen. En toen ik de angst van uw ziel zag, bevond ik mijzelf nooit gevoeliger getroffen door iemands effende. Ik gevoelde tevens nooit sterker overtuiging van iemands verlossing in mijn gemoed als ook meer vrijheid en vastigheid om die in de sterkste

bewoordingen te voorzeggen, daar ik duidelijk zag, nadat gij vertrokken was, dat noch de Satan, ongelooft, noch uw vleselijk verstand, er voor konden bestaan, zo machtig was het woord des Heeren, en behoudt de overhand.

Ik moet voluit bekennen dat, toen ik van uw gelukkige verlossing, onder de bediening van mijn zeer geliefde en allergetrouwste broeder in de Heere, hoorde, ik ten hoogste verbaasd was over Gods goedheid, om de voorbereidende voorzienigheden die uw behoud vooraf gingen. Eén vriend in ons gezelschap kon met zijn werk niet klaar komen voor Zaterdagmorgen om dan met mij naar Londen terug te keren. Zaterdag is een dag die ik geheel voor mijn studie nodig heb, als ik het maar enigszins kan bij brengen. Een of twee van ons gezelschap, deed niet weinig hun best dat ik zou blijven, en die te G.- verzochten mij allervriendelijkst, hen te komen bezoeken, en daar behaagde het God dat wij u ontmoetten hoewel ik u zover ik weet, nooit tevoren had gezien. En inderdaad God gaf ons een geopende deur. Onze monden werden wonderlijk tegenover u geopend, en ik geloof dat uw hart enigermate tegenover ons geopend was. Dit overtuigde mij ten eerste dat mijn blijven van God was, ook mijn consciëntie kon dit niet tegenspreken en mijn kruik was de volgende dag des Heeren in dit opzicht gans niet leeg. De gunst die ik van u verzoek is deze, mij te melden hoe uw beroering u overkwam, en hoe lang gij in deze diepe wateren arbeidde, en of gij een belijdenis had die overeenkwam met deze verzoeken of niet?

Daar ik nu in des Heeren werk bezig ben en zeer begeer te weten welke wonderen de Heere in het land doet, opdat ik Hem met u mag loven en prijzen, zo hoop ik dat gij de vrijheid die ik hierbij neem, mij niet ten kwade zult duiden, ziende dat gij geen vreemdeling of bijwoner meer bent, maar een medeburger der heiligen en een huisgenoot Gods. Ik hoop ook dat gij u lange tijd zult mogen verheugen in het genot, de voorrechten en dit is ook het ernstig gebed van

Waarde Zuster

Uw u toegenegen broeder in Christus Jezus

De Woestijn. Noctua Aurita.

DE STEENUIL.

Aan de steenuil in de woestijn

Waarde Vriend.

Daar de Heere er mij toe in staat heeft gesteld aan uw verzoek te voldoen, zal ik trachten, u enige zaken te verhalen, aangaande het goede werk, dat de Heere behaagd heeft in mijn ziel te werken, onder de bediening van Zijner Majesteits heraut, die nu bij ons is. Ik geloof dat het meer dan drie jaar geleden is, dat ik hem voor het eerst hoorde prediken over deze woorden: *“Voorwaar, voorwaar zeg ik u, die niet ingaat door de deur in de stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar.”* Hij gaf zulk een beschrijving van de weg waardoor de meeste belijders de stal binnengingen, dat ik er mij ten zeerste over verwonderde. Ik kon dit niet toestemmen, maar tegenspreken ook niet, want ik dacht, het raakt mij niet. Echter dacht ik dat het mij toch enig goed deed, daar het mijn hart tot dankbaarheid jegens God stemde, dat bij mij niet had toegelaten zo'n intrede te doen want ik was juist in de staat van de kerk te Laodicea. Ik dacht dat ik rijk en verrijkt was en niets nodig had, maar ik wist niet dat ik arm en ellendig, jammerlijk blind en naakt was. Had hij mij op die tijd naar mijn bevinding gevraagd, dan zou ik hem gezegd hebben, dat ik met Petrus op de berg der verheerlijking was geweest, en met Paulus in de derde hemel.

Ik hoorde hem enige tijd, gewoonlijk des Zondagsavonds. Maar hij voerde zulke vreemde dingen aan, over het eerste werk des Geestes op het hart van de zondaar, wanneer Hij hem van zijn zonde overtuigde, dat zij lijnrecht tegen mijn bevinding in kwamen, en daarom dacht ik dat ik een getuige tegen hem was over zijn dwaling. Eens op een keer aanvoerende, dat wanneer de Geest een zondaar kwam inwinnen, en hem van ongelooft overtuigde, zulk een ziel zich geen enkel evangelische belofte kon toeëigenen, maakte dit zeggen mij woedend. Ik zei daarom dat ik hem geen enkele keer meer wilde horen. Daarop verliet ik zijn dienst, naar ik geloof voor twee of drie maanden, gedurende welke tijd ik zeer veel vijandschap, zowel tegen hem, als tegen zijn leer in mij voelde werken. Evenwel was mijn consciëntie op die tijd niet geheel stil, en van tijd tot tijd had ik die gedachten, namelijk: Waar komt al die vijandschap toch vandaan? Dat kan toch geen vrucht des Geestes Gods zijn. Maar deze woorden van Paulus werden soms aangewend om de zaken recht te zetten, “Hem nu die niet werkt, maar gelooft in Hem, die de goddelozen rechtvaardigt, wordt zijn geloof tot rechtvaardigheid gerekend.” Dat ik het geloof deelachtig was, door de werking van Gods Geest, werd zo ik geloof, door niemand die mij kende betwijfeld; maar daar ik soms de vijandschap sterk voelde oprijzen, maakte mij dit van tijd tot tijd wel een beetje ongerust, en ik dacht, ik zal hem toch nog eens gaan horen, misschien is hij wat gematigder geworden.

Maar ik had hem nog maar enkele malen gehoord, toen het dien Heere behaagde, mij van al mijn gewaande heerlijkheid te ontdoen. Hoe waar is het zeggen, van de. Psalmist: “Kastijdt Gij iemand om zijn ongerechtigheid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot.” En zo bevond ik het. En spoedig werd ik gewaar dat het geloof waarop ik mij zo beroemd had, niets anders dan stoute verwaandheid was geweest. God zond het dodend gebod in mijn consciëntie, dat al de onreinheid die in mijn hart tevoren verborgen lag, opwekte, en ik zag niets anders meer dan een toornig God in een vurige wet. Dat was mij een vreselijk gezicht, het deed mij, evenals Mozes, vrezen en beven. Hier was geen toegang tot God. Het vlamdend zwaard scheen zich iedere weg heen te keren om de weg van de boom des levens te bewaren. Ik bevond dat, in plaats van geloof, hoop, blijdschap en, vrede, mijn vleselijk gemoed niets anders was dan vijandschap tegen, God.

Mijn hart was zo hard als een diamant; mijn wil was enkel ongevoeligheid, ruwheid, weerspannigheid en opstand, en wat mijn genegenheden aangaat, ik wist niet waar zij waren; maar zij waren niet op God gevestigd, en daar behoorden zij toch te zijn. Bidden kon ik niet. Ik had geen geloof, en Gods Woord verklaart dat wat niet uit het geloof is, zonde is, en dat het gebed der goddelozen afschuwelijk is voor God. Dit maakte mij bijna krankzinnig. Iedere predicatie die ik van hem hoorde sned mij af en veroordeelde mij, en hoe meer dit gebeurde zoveel temeer werd ik aan hem en zijn prediking verbonden. Ik verlangde zeer naar elke Sabbat, opdat ik beproefd en doorzocht mocht worden. Ik besloot nu mijn lidmaatschap daar ik hoorde op te zeggen, en zijn dienst ook des Zondagmorgen bij te wonen; want hetgeen ik op mijn oude plaats hoorde, kon mijn ziel niet goed dragen; het was als het zingen van liederen bij een treurig en zwaar beladen hart. Wat had mijn ziel een afkeer van dat pleisteren met loze kalk; van dat van vrede spreken tot mijn ziel, waar God van geen vrede gesproken heeft. Geloofd, ja voor eeuwig geloofd, zij de Heere, die mij van die lege belijdenis verlost heeft en uit de strik des vogelvangers heeft bevrijd. Het was waarlijk vrije genade, die mij er voor bewaarde in die gracht te vallen, waarin de blinden de blinde leiden, hoewel ik even zo blind was als de anderen, en misschien heel wat verwaander. Vergeef mij, waarde heer, deze uitweiding, want Christus' liefde, heeft juist op dit ogenblik de handhaven van het slot

aangeraakt, en, dit deed mij aldus spreken. Maar om terug te keren. Ik ging in die weg, naar ik geloof, zo wat een jaar voort, onder deze zware last zuchtende. Ik kon niemand zeggen, hoe het eigenlijk met mij gesteld was. Soms kwam ik als bij toeval in gezelschap van, de Heraut G., en daar ik graag met hem wenste te spreken, dwong ik hem als het ware, mij met een bezoek te vereren. Hij stemde daarin toe, en dat versterkte, mij in de verwachting een gelegenheid te hebben om mijn gemoed voor hem te openen. Maar zo ik geloof, was het wel een jaar na mijn eerste verzoek, dat hij kwam, hetgeen mij, ik verzeker het u, niet weinig beproefde.

De eerste maal dat ik hem ontmoette, kon ik er hem niet toe krijgen van zijn paard te stijgen. Dit verdroef mij zeer, en ik besloot er uit dat niemand voor mijn ziel zorgde, en zo gaf ik alle gedachten op ooit een gelegenheid te zullen krijgen om met hem te spreken, tenzij ik zelf tot hem ging. Maar als ik dat deed, zou die vrijheid mij dacht ik kwalijk genomen worden, en behalve dat, was ik bevreesd, dat ik mij voor hem niet verstaanbaar zou kunnen uitdrukken, en niet in staat zou zijn om mijn toestand zo ellendig voor te stellen als zij waarlijk was. En was dat het geval, dan zou ik geen getrouw antwoord uit zijn mond kunnen verwachten. Hij las, dacht mij, mijn veroordeling in mijn aangezicht en dit deed mij van het hoofd tot de voeten toe beven. Toen ik hem van de trappen van die predikstoel zag afkomen, dacht ik dat hij mij aanzag alsof hij wenste, dat ik nooit meer in de kapel zou komen. Zo ik geloof was het omtrent een maand later, op een Zondagmorgen, dat hij mij afsneed en veroordeelde totdat ik dacht dat ik bijna in de bodemloze put was weggezonden. Nu kon ik het niet langer uithouden, en daarom ging ik naar hem toe in de kerkkamer. Hij ontving mij vriendelijk, en gaf mij verlof om alles te vertellen wat ik wenste; en tot mijn grote verwondering, zei hij, dat hij waarlijk geloofde, dat God een werk in mijn ziel begonnen had, en dat Gods Geest mij leidde tot een gezicht en gevoel van mijn natuurstaat, om mij te leren dat ik zonder Christus niets doen kon. Wat ik gevoelde toen ik dat hoorde, kan ik niet uitdrukken; het was als het leven uit de dood. Ik raakte mijn last niet kwijt, maar ik gevoelde een straal der hoop uit deze opmerking, dat, als het werk van de Heere was, ik niet buiten het bereik der genade was. Van die tijd af kon ik hem zonder enig voorbehoud mijn gehele hart en ziel verklaren, en hij was de enige persoon tegen wie ik dit doen kon. Vele woorden heeft hij in het verborgen tot mij gesproken, die mij met een kleine hulp hebben geholpen, wanneer ik dacht, aait de oevers der wanhoop gekomen te zijn.

Eens predikte hij over deze woorden uit Maleachi: *Ziet, ik zende mijn Engel, die voor mijn aangezicht de weg bereiden zal; en snellijk zal tot zijn Tempel komen, die Heere, dien gijlieden zoekt, te weten de Engel des verbonds, aan dewelke gij lust hebt; ziet Hij komt, zegt de Heere der heirscharen.* Onder deze predicatie scheen het mij toe alsof ik een schemering van de persoon Christus had. Ik kan niet zeggen hoe ik toen gesteld was. Ik denk dat het enige uitwerking deed om mijn genegenheden aan te trekken, want ik verloor mijn last voor verscheidene dagen; en hoewel het niet gevolgd werd door enig toeëigenend geloof, gaf het toch zulk een blijdschap in mijn ziel als ik ooit tevoren gehad had. Ik koesterde die gestalte totdat ik ze verloor, en mijn last woog mij nog zwaarder dan tevoren. Toch kan ik niet nalaten te denken, dat het de tijd was dat Christus mijn genegenheden tot zich trok. Het was de enige tijd van ware blijdschap die ik ondervond, eer het de Heere behaagde, mijn ketenen te breken zoals ik laatst heb gemeld, werd mijn last zwaarder en ik bevond dat wereldse zorgen mijn gemoed zo innamen dat ik er geheel onder gebogen ging. Mijn geheugen kon niets bewaren dan hetgeen tegen mij was. Wanneer ik beproefde slechts één hoofdstuk in de Bijbel te lezen waren mijn gedachten even als de ogen van de zot in de uiterste einden der aarde. Zat ik onder de prediking des woords, dan was het evenzo. En hoewel ik door droevige ondervinding enigszins overtuigd was van het gewicht der waarheden die ik hoorde, en ook als ik beproefde te bidden, hadden de wereldse zorgen zo de overhand in mijn gemoed, dat ik vergat waarvoor ik eigenlijk tot God ging, hoewel ik wist dat ik voor eeuwig moest omkomen indien de Heere mij niet gaf, datgene waaraan ik behoefte gevoelde dit was, dacht mij, waarlijk een slecht kenteken, en het maakte mijn last onverdraaglijk. Zijn bediening sneed mij nog steeds af in de zaak des geloofs. Hij beschreef al wat ik gevoelde en soms had ik onder het woord een kleine licht flikkering om iets van des Geestes werk te zien, hetgeen mij een weinig hoop gaf dat ik mij in de voetstappen der schapen bevond. Maar nooit zou hij de predikstoel verlaten hebben, zonder uitdrukkelijk te hebben verklaard dat in zulk een ziel onder zulke omstandigheden, geloof was, en dat was voor mij even alsof hij mij dood sloeg, want ik was er goed van overtuigd, dat ik geheel van die kostelijke genade was verstoken. De twee volgende schriftuurplaatsen waren mij daarvan een sterke bevestiging.

De eerste is het woord van Christus zelf als Hij tot zijn discipelen zegt. *Indien gij een geloof hadt als een mosterdzaad, zou gij tot deze berg zeggen, wordt opgenomen en in de zee geworpen, en hij zou u gehoorzaam zijn.* Ik besloot dat de berg het ongeloof moest zijn. De Zaligmaker zegt, *dat het mosterdzaad het minste van alle zaden is*, en daaruit maakte ik de gevolgtrekking, dat, indien ik de minste korrel geloof bezat, ik niet

zo vast besloten zou zijn onder de macht van mijn hart, en het ongeloof. De andere plaats is, wat Johannes zegt in één van zijn brieven: *“Dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof.”* Maar hoewel ik iets wist van deze overwinning, droeg mijn consciëntie er kennis van dat de wereldse zorgen mijn gedachten zo innamen, dat ik ze geen minuut lang kon vestigen op datgene wat ik wenste. Wat mij van totale wanhoop terughield weet ik niet. Al de hoop die ik had, was deze namelijk als ik een kleine lichtstraal had om te zien, dat het pad door mij betreden, door velen was bewandeld die in vorige tijden vergeving en vrede hadden ontvangen, dan dacht ik, misschien wil God ook mij verlossen. Maar ik wist niet of deze hoop ook zou worden afgesneden, en als dat plaats had, moest ik voor eeuwig verloren gaan. Ik leefde in de dagelijkse verwachting, dat dit het geval zou zijn. Soms voelde ik mijn last lichter worden, tenminste ik werd er ongevoeliger onder. Dan dacht ik in slechter staat te zijn dan tevoren, en ik zocht weer naar mijn last alsof die mijn grootste schat ware, hoewel ik wist, dat die, als ik hem had, mij bijna krankzinnig maakte. Ik tobde lang onder een vreselijke verzoeking en zei, evenals iemand van de ouden dag: “Ik kies de verwurging boven het leven.” Ik kon niet naar enig scherp of dodend werktuig kijken en was bevreesd dat ik er aan zou worden overgegeven om mijn eigen beul te zijn. De Heere bewaarde mij echter voor het licht, en gaf mij een gezicht van Zijn gerechtigheid en soevereiniteit.

Ik zag duidelijk dat Hij rechtvaardig zou zijn als Hij mij veroordeelde, en dat Hij er in zou verheerlijkt worden als hij het deed. Want het was alles mijn eigen schuld, dat dan ook mijn mond voor eeuwig zou gestopt zijn, want ik was onder een drie dubbele veroordeling, ten eerste door de wet, ten tweede door het evangelie, en ten derde, door mijn eigen consciëntie. Hier bevond ik het nauwste besloten te zijn, namelijk door de gedachte dat ik was veroordeeld door het evangelie. Dit toch is op zichzelf een goede en blijde boodschap, want daarin wordt een Zaligmaker ontdekt, wie ik in elk opzicht voldoende en bekwaam zag om mij te verlossen.

Maar dit hing geheel af van zijn soevereine wil, en of die nu naar genade of recht zou handelen wist ik niet. Hier wordt alle wettische hoop afgesneden; in deze afgrond is geen bodem. En dit was de plaats waar de soevereine genade mij opnam.

Omtrent deze tijd zond God u in zijn aanbiddelijke voorzienigheid naar het Koningsdal. U was besloten een dag te G. te blijven en ik werd verzocht u daar te bezoeken.

Op die tijd scheen mijn geval hopeloos. Enige tijd tevoren was ik zeer bevreesd dat ik mijn verstand zou verliezen. Ik was er zeker van dat dit gebeuren zou, als God mij niet ten goede verscheen, en dan dacht ik dat ik er aan overgegeven zou worden om alles wat goed was te lasteren en te vervloeken. Dit bracht mij op mijn uiterste. Ik was inderdaad ellendig en dacht dat ik niet geschikt was, iemand die de Heere vreesde te ontmoeten. Ik dacht dat, als zij mijn hart kenden zij mij zouden schuwen, vooral zulk een oude dienstknecht des Heeren, als ik geloofde dat u was, en daarom was er veel voor en tegen in mijn hart of ik die morgen gaan zou of niet. Ik verlangde er zeer naar u te spreken; maar anderen die ik kende zouden daar ook zijn, en daarom wenste ik wel van harte in een afgezonderd plaatsje opgesloten te zijn.

Echter, ten laatste besloot ik te gaan, maar met dit besluit, dat ik in geen geval mijn mond open zou doen. Voor u was ik bijna een vreemdeling, want ik was niet meer dan eens met u in gezelschap geweest, en had ook nooit enig gesprek met u gevoerd. Toen ik kwam vond ik u daar met verscheidene anderen aan het middagmaal, en ik werd naast u geplaatst. Dit trof mij zo, dat mijn hart in mij nagenoeg berstte. O, dacht ik, wist u eens wat een ellendeling ik ben, dan zou u mij zo dicht niet bij u dulden. Ik zocht mijn gezicht zo veel mogelijk met mijn muts te bedekken. Maar gij had nog maar kort aan tafel gezeten of gij begon de geschiedenis van een vrouw te verhalen die door uw dienst overtuigd was, en ten laatste geheel haar verstand had verloren, en naar een krankzinnigengesticht werd gebracht. Haar man zei tot u: “U hebt altijd gezegd dat het een werk Gods in haar ziel was, maar wat kunt gij er nu van zeggen?” U gaf hem ten antwoord: “En dat zeg ik nog, en ik geloof dat zij op Gods tijd tot haar rechte verstand zal gebracht worden.” Dit verhaal was inderdaad, als brandstof voor die vurige beproeving, daar ik toen onder verkeerde en de woorden waren niet zo gauw uit uw mond, of mijn beroeringen werden groter dan ik hier kan beschrijven. Het was mij even alsof ik mijn zinnen verloor. Op die tijd, al had men mij de gehele wereld gegeven, kon ik mij niet weerhouden in tranen uit te barsten, want zij kwamen werkelijk uit de diepte van het verdriet mijns harten. Toen bemerkte u mij, keerde u zeer spoedig om, en zei tot mij, “Waarom weent u zo? Jezus Christus is in de wereld gekomen, om zondaren zalig te maken.”

Ik antwoordde: “Als gij mijn toestand kende en wist welk een ellendeling ik ben, zou gij niet zo tot mij spreken.” Gij keerde u weer tot mij, en zei: “Waarom schreit gij toch zo?” Ik gaf geen

antwoord, daar ik, indien het mogelijk was, bij mijn besluit wenste te blijven. Dit herhaalde gij verscheidene malen, maar gij kon niets uit mij krijgen, totdat Zijner Majesteits Heraut, die er bij was, zei: “Mijnheer, laat haar zitten, misschien zal zij wel vertellen wat er zo nu en dan bij haar omgaat!” Toen sloeg u geen acht meer op mij en verhaalde een geschiedenis van een jonge vrouw die soms onder uw bediening kwam, die in grote droefheid over haar zielstoestand geraakte, en die, zoals ik bevond, u meermalen bezocht. Eens kwam zij tot u en zei: Ik kom u voor het laatst bezoeken, want er helpt niets meer aan; alles is bij mij over; er is geen hoop voor mij, ik ben gewis verloren; er is mij geen kracht of sterkte overgebleven, en wegzinken moet ik. U zei tot haar, “Wel meid, ik zie nu dat uw kracht vergaan is, en dat gij op de plaats van uw bevrijding gebracht bent, die van Godswege beloofd is; het werk der ontkleding is gedaan, er is niets overgelaten, en spoedig zal ik u met een nieuw gezang in uw mond wederzien.” Dit zijn, voor zover ik mij op dit ogenblik kan herinneren, de woorden die ik sprak. Zij ging van u weg, en ik geloof, als ik het niet mis heb, dat maar weinig dagen daarna, toen zij onder uw bediening zat, de Heere haar verscheen, haar banden brak en haar ziel bevrijdde en, toen gij haar de volgende keer ontmoette, sprak zij beter taal dan gij haar voorzegd had. Dit verhaal nam de zwaarigheid der gevoelens weg, die mij bij het vorige hadden overmeesterd, daar ik dacht dat er een grote overeenkomst bestond, tussen haar toestand en de mijne.

Toen, u dit verhaald had, keerde gij u weer tot mij met dezelfde vraag als tevoren, namelijk om u te zeggen, wat er bij mij omging. Toen opende ik mijn mond, en zei u dat ik weende over de hardheid en de opstand, die ik in mijn hart gevoelde. Daarop bestelde u een glas bier voor uzelf en ook een voor mij en zei: “Kom, u en ik zullen samen drinken.” U vroegde mij wat ik u wilde drinken. Ik antwoordde: “Ik kan u mijn innige liefde toedrinken.” U zei: “Kunt u dat van harte?” Ik zei: “Ja”. U zei: “Waarom hebt u mij lief? Het moet daarom zijn, dat u iets van God in mij bevindt, want niet één ziel kan mij om Gods wil lief hebben, tenzij hij van God geliefd is, want wij worden om Zijnentwil door alle mensen gehaat.” En u voegde er nog bij: “Zo waar als de Heere leeft, zo zeker zullen u en ik tezamen in het koninkrijk der hemelen aanzitten.”

Dat u in zulk een stellige taal tot mij sprak, kwam mij erg vreemd voor en, ik kon dat toen niet geloven. Toen kwam u met mij in gesprek, en verhaalde mij alles wat ik gevoelde, even alsof u tegenwoordig was geweest bij alles wat sinds drie jaren in mijn hart was omgegaan. Ook verhaalde u mij sommige bijzondere zaken die ik weinige dagen tevoren pas had ondervonden, en van welke ik wist dat niemand dan God en ik zelf ze konden weten.

Ik had ze ook niet aan des Konings heraut verteld, en daarom wist ik dat hij er u ook niet mee bekend had kunnen maken. U kwam die dag tot mij evenals Christus kwam tot de vrouw van Samaria, en verhaalde mij alles wat ik gedaan had. Door de gezegende uitwerking die dit alles op mij had, was ik wel overtuigd dat u van God gezonden was. U had uw last van God, om de zwakke handen te versterken, en de struikelende knieën vast te zetten, want mijn ziel was verkwikt; en op dat ogenblik kreeg ik vertrouwen dat God zich aan mij zou openbaren. Naderhand zonk ik ook zo diep niet meer weg, en het was een maand later, toen het God behaagde te verschijnen en mijn ziel te verlossen. U zei tot mij: *“Gij zult niet in de put verzinken, want ik weet dat u nu in de put zijt.”* Die samenkomst zal ik nooit vergeten, noch de voordelen die zij voor mij opleverde, zolang als ik op aarde zal bestaan.

Toen de Heere zag dat mijn sterkte vergaan, en er niets meer was overgebleven of achtergelaten, verscheen Hij genadig voor mij, en deed de bediening van zijn excellentie, waardoor ik was ontwaakt en neergeworpen, het middel zijn, om mij in het licht en de vrijheid van de kinderen Gods te stellen. De predatie was over deze woorden: “Gij hebt mij wel hard gekastijd, maar u hebt mij ter dood niet overgegeven.” De Heere wrocht het geloof in mijn hart, door die predatie, om in dien dierbare Verlosser te geloven, en geloof werkte zulk een blijdschap in mijn ziel, dat zich een vreemde daarmee niet kon vermengen. Nu kan, ik met David zeggen dat God mijn weeklacht veranderd heeft in een rei; dat Hij mijn zak heeft ontbonden en mij met blijdschap omgord. En ik geloof waarlijk dat, wanneer ik in de heerlijkheid kom, ik daar luid van verlossende liefde en soevereine genade zal zingen dan enig ander die zich daar bevindt. Ik moet, als was het van mij zelf, de taal van Mr. Hart bezigen als bij zingt:

*Dat zondaars, als de hel zo zwart,
Door Christus zijn verlost;
Is mij voorzeker wel bekend
Want Zijn genade heeft geen end
En dit, dit heb ik ondervonden,*

Daar 'k als een hel was, door mijn zonden.

Ik heb u meer toegezonden dan ik van plan, was, toen ik mij neerzette om te schrijven. Maar ik geloof dat iedere zaak mij op het gemoed werd gedrukt door die gezegende Geest, onder wiens werkingen zij in mijn ziel werden daar gesteld. En daarom kon ik niet geloven er goed aan te doen, als ik iets verborg. Ik hoop dat het eenvoudige kleed, waarin het verschijnt, het niet zal verdonkeren of onverstaanbaar maken. Ik geloof dat u het wel verstaan zult, omdat u dezelfde weg gegaan bent voordat ik er in werd gebracht. Ik bied het u aan met dit verzoek, dat u in het gebed aan mij zult gedenken, opdat de Heere mag volmaken, datgene, wat nog aan mijn geloof ontbreekt, en voort mag gaan met in mij het willen en werken te werken naar Zijn welbehagen. Ook dat ik er in geholpen worde mij zelf te verloochenen en dagelijks mijn kruis op te nemen.

De Heere spare u lang tot nut van Zijn wijngaard, Hij geve u dagelijks de vruchten te zien, die door uw arbeid met Christus worden verbonden, want dat zal de kroon van Uw vreugde en blijdschap zijn in die grote dag wanneer u zeggen zult; *“Zie, hier mij en de kinderen die u mij gegeven hebt.”*

Dit is het nederig en ernstig gebed van

Het Koningsdal. Philomela;

DE NACHTEGAAL.

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

Daar ik gehoord heb dat gij reeds lang een belijdenis had, voordat het God behaagde, u door de mond van de heraut terneer te werpen en te vernieuwen, zou ik graag als de gevraagde gunst niet te groot is, van u willen weten, hoe dat eerste werk bij u begon. Ik weet dat Gods werk volmaakt is, en dat er niets toegedaan of afgenomen kan worden en Hij dat doet opdat men vreest voor Zijn aangezicht. Maar soms zijn de beginselen van het werk zeer gering, en gaat bijna ongemerkt voort. Daar de indrukken niet diepgaande zijn zoals bij Job en Hizkia, die na een langdurige belijdenis, in vreselijke ontdekkingen van hun gemis geleid werden, en die naderhand begunstigd werden met duidelijker verlossingen en helderder gezicht van Gods grote genade, en van hun eigen aandeel er in. Ik zou ook graag weten of u enig gezicht had en of u ook gevoelde de plaag van uw eigen hart, de natuurlijke verharding en ongebondenheid ervan, het ongeloof, de opstand en de vleselijke vijandschap er van; ook of gij belast was met wettische dienstbaarheid, de toorn Gods en de verschrikkingen van een verbroken wet; de vrees des doods en de straffen die er op volgen, over welke zaken door de Bijbelheiligen zeer geklaagd wordt.

En werkelijk hoe zouden zij vrijgemaakt kunnen worden indien zij hun banden niet gevoelden? Of een medicijnmeester nodig hebben zonder ziek te zijn? Hoe zou men verzoening nodig hebben als men nooit zijn vijandschap gevoelt, of de liefde Gods smaken, die noch de vrees en de pijn uitgeworpen moeten krijgen. Geen klein getal van degenen die hoog staan in hun belijdenis, zijn geheel onwetend van al deze dingen. Ik ben er van verzekerd dat de dienst en de bestemming van Christus hen nooit bereikt, want Hij werd niet gezonden om de vollen te voeden, de gezonden te genezen, de sterken te ondersteunen of de rechtvaardigen te roepen. Hij werd gezonden om de gebrokenen van hart te verbinden, de gevangenen te bevrijden, enz. Zij zeggen ons dat zij door liefde getrokken zijn, maar al wie God lief heeft wordt door Hem gestraft en gekastijd en Hij geselt een iedere zoon dien Hij aanneemt, en verklaart dat zij die geen kastijding onderworpen zijn, bastaarden en geen zonen zijn. Een verslag hiervan, zal in grote mate verplichten.

Waarde Zuster

Uw dienstwillige dienaar in Christus

De Woestijn.

DE STEENUIL.

Aan de steenuil in de woestijn

Zeer geliefde vriend, en broeder in de Heere Jezus,

Ik ontving uw vriendelijk schrijven en dank er u in oprechtheid voor. Ik zal aan uw verzoek voldoen, want daarin vind ik mijn vermaak. Maar als ik soms te veel vrijheid aan mijn pen verleen, dan hoop ik dat gij mij vergeven zult. Maar nu verder. Mijn ouders, die belijdenis van godsdienst deden, brachten mij vroeg onder het gehoor van de Eerwaarde D. te B. Hij was Calvinist, buiten de staatskerk, en zo ik geloof predikte hij de leerstellingen van het evangelie zuiver. Ik zat tot mijn twintigste jaar onder hem, alleen uit dwang, maar niet uit liefde tot de waarheid. Maar gedurende al die jaren kreeg ik niet de minste kennis van de leerstellingen die ik hoorde. Ik geloof dat de heidenen, die nooit een Bijbel zagen of het woord hoorden, niet blinder noch onwetender konden zijn, dan ik was. Maar na verloop van die tijd predikte op zekere dag des Heeren, Mr. B. over deze woorden: *“Het heeft u verdorven, o Israël, maar in Mij is uw hulp.”* Toen hij het eerste gedeelte van de tekst behandelde gevoelde ik dat mijn aandacht er door werd aangetrokken en ik zag dat ook ik bij dat onderwerp, belang had. Ik geloof, dat er nooit een zuiverder verslag van de val des mensen, voor zover dit kon gezien worden bij het licht, door de letter van het woord ontvangen, gegeven werd, dan op die tijd door hem. Het deed mij van het hoofd tot de voeten beven. Ik geloofde wat er gezegd werd. Hij toonde duidelijk aan hoe de gevallen mens onder de vloek der wet, en als zodanig aan de toorn Gods onderworpen was, terwijl mijn consciëntie door dit getuigenis de toepassing maakte, *“Gij zijt die man.”* Verder wijdde hij zeer breed uit over vrije genade en de verlossing door Christus, en toonde aan dat het alleen voor zondaren was dat Christus stierf en dat die verlossing door het geloof ons deel werd. Verder zal ik niet over deze predicatie spreken, maar u zeggen, dat deze laatste woorden mijn gehele hart van vreugde deden opspringen. Ik dacht, ja, ik twijfelde er in het geheel niet aan, of ik was er één voor wie Christus stierf, omdat ik nu mijzelf als zondaar zag. Op die grond werd ik een gelovige, en ik kwam van onder de predicatie met licht over de gehele weg der zaligheid en met zulk een vast vertrouwen van zelf daarin deelgenoot te zijn, als enig arm, schepsel hebben kan. In geen twee nachten kon ik mijn ogen sluiten, zo hoog klom mijn blijdschap; al de vrije uitnodigingen, en al de onvoorwaardelijke beloften van het evangelie vloeiden in mijn gemoed. Ik dacht dat ik in een nieuwe wereld was. De wereld was mij nu niets waard; graag zou ik gestorven zijn, opdat ik er uit mocht wezen. Drie weken lang kon ik aan enige wereldse zaak geen aandacht wijden. Eens, ging ik naar Mr. B. en vertelde hem hoe gezegend zijn dienst voor mij geweest was, en wij verheugden er ons samen over, en overal werd mijn wonderlijke bekering uitgebazuind. Zes jaar lang zat ik zo ik meende, onder zijn bediening.

Maar ten laatste was mijn blijdschap niet meer zo groot. Na die tijd waarvan ik hierboven gesproken heb, begon zij te minderen, en dat kwam mij vreemd voor.

Maar ik ging naar mijn vader, en zei hem hoe het met mij gesteld was. Hij zei mij dat het met allen die in de wegen Gods wandelden zo ging, maar ik moest maar volhouden en mijn troost in een godsdienstige weg vasthouden. Inderdaad was hij voor mij een goed verzorger, en ik stond hoog bij hem aangeschreven, maar hoger dan hij bij mij. Ik verheugde mij niet weinig bij tijden en dat duurde anderhalf jaar. Omtrent die tijd kwamen deze woorden plotseling in mijn hart en dat wel met veel kracht: *“En ik zal u onder de roede doen doorgaan, en u brengen onder de band des verbonds.”* Daarover was ik zeer verslagen, en ik dacht, welke roede dat het zijn zou, waaronder ik door moest gaan. Verder dacht ik, dat ik veilig genoeg onder de band des verbonds was. Echter werd ik zes maanden later met zware ongesteldheden bezocht, die mijn tabernakel en de vermogens van mijn ziel zo verzwakten, dat ik soms niet in staat was om te denken of over een of ander te oordelen. Maar dit beschouwde ik als zijnde de vervulling van het eerste gedeelte der bovengenoemde belofte, die de Heere mij toezond. Van die tijd af aan verwelkte mijn blijdschap, maar mijn vertrouwen aangaande de waarheid van het werk bleef ongeschokt. Ik kan mij nog herinneren dat er soms iets in mij was, dat mij toefluisterde, dat alles in de grond niet recht was. Maar deze stem werd spoedig verstikt en uitgeblust door dezelfde aan andere oorzaken toe te schrijven, namelijk aan de duivel en kracht des ongeloofs, welke ik volgens het onderwijs dat mij gegeven was moest weerstaan. En waarlijk waren er zoveel die mij in mijn vertrouwen versterkten, dat het geen wonder was, dat ik zo vast stond. Ik had even hoge gedachten van mijzelf als anderen van mij hadden, en dat voedde mijn hoogmoed niet weinig.

Nadat ik reeds gezegd heb zes jaar onder Mr. B. gezeten had, verliet hij zijn plaats om naar een andere te gaan. In zijn plaats kwam de eerw. G. T. Hij was voor zover ik zien kon, even zo gezond in de leerstellingen van het Evangelie als de andere. Ik keurde zijn dienst goed, en zat er naar ik denk omtrent vier jaar onder. Op die tijd trouwde ik en de voorzienigheid vestigde mijn woning in deze plaats, waar ik onder de bediening van J. M. zat. Ik was met hem zeer in mijn schik, daar hij vooral niet minder was, dan hij, die ik verlaten had.

Na enige tijd hoorde ik dat **Mr. Jenkins** op een zeer bijzondere wijze predikte; maar toen ik hoorde dat hij de leerstellingen van het Evangelie verkondigde, besloot ik er heen te gaan en hem te horen; want ik verzeker u van deze week ik in mijn oordeel nooit af, daar al mijn godsdienst in het geloven er van bestond. Maar nu weet ik dat mijn godsdienst de vuurproef niet had kunnen doorstaan. Maar zeker, indien het Gods was werk was geweest, dan zou het niet overweldigd zijn, want wat Hij doet is voor eeuwig gedaan. Maar een stormwind heeft de muur verscheurd en toen hij viel, werd er niet één steen op de anderen gelaten, maar alles neergesmeten. O, Mijnheer, wat is het een droevige zaak dat er zo velen herders genoemd worden, en dat er gehele kudden onder hen verkeren, die de zaken missen welke met de zaligheid gevoegd zijn. Maar dit gedeelte van des Zaligmakers regering moet ik overlaten aan Hem die wonderlijk is van raad en groot van daad, maar mijn gevoelens voor hen, die mij zo na aan het hart liggen kan ik niet kwijt raken. Vaarwel.

En mag de Heere de liefde belonen die gij aan de grootste der zondaren bewezen hebt. Aldus bid

De uwe, in de hoop des evangelies

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

Waarde zuster in Christus.

De uwe is goed overgekomen, en ik heb hem onderzocht maar ik zal er in het geheel niet van zeggen dat God de Heere, de God Israëls, geen hand zou hebben gehad in het werk dat gij mij in uw verslag hebt meegedeeld.

Maar dat moet ik toestemmen, dat er van evangelisch berouw, wat naar mijn inzien waarlijk nodig is tot zaligheid niets in het verhaal voorkomt. De nieuwe wijn werd in een oude lederen zak gedaan, en waar dit het geval is, zal hoogmoed de zak doen barsten, de wijn zal er uitlopen en de lederen zak zal verderven.

Ik bedoel daarmee dat uw blijdschap niet in een nederig, gebroken en verslagen hart ontvangen werd. God heeft beloofd ons een nieuw hart, zowel als een nieuwe geest te geven; en wanneer de nieuwe wijn in een nieuwe, lederen zak gedaan wordt, worden beiden behouden. Echter, het stenen hart zal weggenomen worden en het zal net zowel teniet worden gedaan als de andere delen van het lichaam der zonde, want de oude mens wordt met Christus gekruisigd, en onder de bewerking van de vernieuwende kracht des Geestes, zal het lichaam der zonde worden afgelegd.

Het berouw is tweezins *wettisch en evangelisch*. Het eerste gaat gepaard met vrees, verschrikkingen en pijnigingen, en gaat altijd vergezeld met harde gedachten van God en medelijden met zichzelf. Dat is al het berouw dat onder de wet in ons kan ontstaan, niets anders dan onze eigen zonden en een wrekend God voor ogen hebbende. Evangelisch berouw ontstaat door en vloeit voort uit de zoete bewerkingen van vergevende liefde. Het gaat vergezeld van een gelovig gezicht van Hem die wij doorstoken hebben, meteen over Hem rouwklagende. Dit gaat gepaard met een rechtvaardiging van God, zelfverfoeing en overeenstemming met en het wenen over een lijdende Zaligmaker gelijk geschreven is: *Ik zal u van al uw onreinigheid en van al uwe afgoden reinigen; en Ik zal u een nieuw hart en een nieuwe geest in het binnenste van u geven. Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen, en uw handelingen die niet goed waren, en gij zult een walging aan uzelf hebben vanwege uw ongerechtigheden, wanneer ik met u zal bevredigd zijn.* Dat God met ons bevredigd voortkomt en wij met walging over onszelf vervuld zijn is het voleindigende werk dat God doet aan een ziel, eer Hij hem brengt onder de band des verbonds. Hij neemt ons aan in de geliefde; de toegepaste zalving reinigt ons van alle onreinheid, en God komt ons voor als bevredigd, verzoend en wel voldaan in het aangezicht van Jezus Christus. Alle berouw behalve dit laatstgenoemde dient betreurt te worden, omdat het niet deugt; maar Christus, is verhoogd om berouw en vergeving der zonden aan Israël te geven. Dit berouw is ten leven, en gaat met het reinigende geloof gepaard. De laatste waarheid die u werd toegezonden, maakte u er mee bekend, dat de verootmoedigende roede en de band des verbonds aan uw bevinding ontbraken. De roede Gods bestaat in het met verschrikkingen, angsten, pijlen van Goddelijke toorn, bestraffingen, verwijtingen, strikken der consciëntie en bittere overdenkingen te slaan. Ook treft zij ons met de toepassing van de bedreigingen en het vonnis van een verbroken wet, met de droevige aanvallen van de satan en de dodende prikkels en wroegingen over de zonde. Onder de band des verbonds te

komen wil zeggen de liefde Gods in onze harten uitgestort, door de Heilige Geest, die ons gegeven is te gevoelen. Het werk dat gij ondervonden hebt, schijnt mij toe veel te gelijken op dat van Hiskia, veel blijdschap en vertrouwen. En geen wonder, want op die tijd kende hij niets van de plaag van zijn eigen hart, maar toen God hem die toonde, zonken zijn blijdschap, vertrouwen en hoop al samen weg. *Ik zeide, ik zal de Heere niet meer zien, de Heere in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer zien noch de inwoners der wereld. Hij zal mij afsnijden als van de drom, van de dag tot de nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben.* Jes. 33: 11-12. En inderdaad, niets zal onze hoogmoed meer fnuiken dan een blijvend gevoel van onze eigen verdorvenheid, tegenover de alles te boven gaande en onverdiende genade Gods in Christus Jezus over ons. Dat deze godsdienst eeuwig met u en mij zijn mag, is de bede van

Uw vriend en dienaar in Christus Jezus,

De Woestijn.

DE STEENUIL

De briefwisseling

1ste Brief

Aan de nachtegaal op een tak, berg Tabor.

De lange koude vochtige winter van mijn geliefde zuster in God is voorbijgegaan; de akelige wolk van de berg Sinai die lang zijn verwarrende strikken op uw ziel heeft uitgegoten, nu gans overgedreven. De plaats der verberging tegen de woedende stormen en de schuilplaats tegen het vreselijk onweer zijn ten laatste gevonden. Doornat zijnde van de regenbuien der bergen, heeft zij uit gebrek van een schuilplaats de rots omhelsd. *Hij was toornig op mij*, zegt de nachtegaal: *maar Zijn toorn is afgekeerd, en Hij troost mij. In Zijn gunst is het leven.*

“Men mag een nacht lang wenen, maar 's morgens komt er gejuich.” De bloemen worden gezien in den lande, de tijd van het gezang der vogelen is gekomen en de stem van de tortelduif wordt gehoord in den lande.” Israël bloeit en bot uit als de roos, de leliën der vallei komen van onder de doornen te voorschijn, zij die lang onder de potten en potscherven, der aarde hebben veroordeeld gelegen omtrent haar zelf krijgen de vleugels van een duif, hun vederen schitteren met geluwd goud terwijl de stem van de tortelduif haar metgezel beweent. En hij zal de ziel van de tortelduif uit de menigte der goddelozen bevrijden en de vergadering zijner armen in eeuwigheid niet vergeten. Ps. 74: 19. Onder de oude bediening werden er altijd twee duiven tegelijk geofferd, maar nooit één alleen. Jezus stierf niet alleen; *wij werden met hem gekruisigd*. Hoe kostelijk is het offer van een gekruisigde Zaligmaker voor arme omkomende zondaren; en hoe kostelijk is het offer van een gebroken en verslagen hart voor Christus Jezus. Deze worden beide geofferd, en zij zullen beide samen gaan; zoals het in het voorbeeld is, is het ook in waarheid. De stem van de hemelse tortelduif wordt gehoord en verstaan en zijn goedkeurende en bevelende stem tot zijn, metgezel is: “*O mijn duif, zijnde in de kloof der steenrots, in de verborgen plaatsen, toon mij uw gedaante, laat mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk.*” Liefde in het hart doet hem goed en waarheid op de tong streelt zijn gezegende oren, terwijl een verheugd gelaat, weerkaatst door een blij geweten, alles aan hem opdraagt, en hem een gewillig en vreugdevol gevangene houdt onder de liefkozingen der genegenheden van een sterveling, “de Koning is gebonden op de galerijen.” Hoe nederig makend, hoe laag afdalend is de Koning der koningen, en de Heere der heren om de hemelen te buigen en neer te komen, om zichzelf te openbaren, zijn Goddelijke bezoeken te brengen aan opstandelingen, aan misdadigers in ketenen gesloten, die besloten zijn in ongeloof, in, wettische banden, en in de sterke kastelen der zonde en van de satan! Maar hij komt; “en Zijn loon is met Hem, en zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht.”

Hij gaat in en neemt bezit van de prijs van Zijn eigen bloed en verblijdt zich over de heerlijkheid van zijn eigen overwinning, scheidt de voorwerpen Zijner keuze van de overige gevangenen en huwt met de vreemdeling. Welk een schitterend gevolg van heerlijkheid, majesteit en macht vergezelt hem, wanneer de eeuwige deuren worden opgeheven en de Koning der ere ingaat! Dan buigen wij voor Zijn scepter, onderwerpen ons aan Zijn zacht juk, omhelzen de hemelse afkondiging, en komen met onuitsprekelijke blijdschap onder Zijn Goddelijke banier, terwijl de standaard die Hij gegeven heeft aan allen die Hem vrezen wordt ontplooid, opdat Zijn beminde bevrijd worden van die vrees en die kwelling die bitterder is dan de dood. Hoe wonderlijk zijn Zijn werken onder de kinderen der mensen. De klei ligt lijdelijk onder de hand van de Pottenbakker, terwijl Hij het gebroken vat in een ander vervormt, zoals het de Pottenbakker goed dunkt het te maken. Hij verlicht het verstand om Zijn schoonheid, gepastheid en waarde te zien; Hij vernieuwt het hart, schrijft er de wet van het geloof in, en onderhoudt het met hemelse dingen; Hij verbindt de gebrokenen van hart, en stort er zijn liefde in uit; Hij reinigt het geweten, en bedauwt haar met eeuwige vrede, en het getuigenis van onze aanneming; Hij bezielt het oordeel, en neigt de wil om het betere deel, dat van ons niet zal weggenomen worden, te kiezen, te omhelzen en vast te houden. De waarheid met de liefde tot haar gaat naar binnen en de beloften met haar rijkste zegeningen dalen in ons af, in al haar zoetheid, macht, liefde en onuitsprekelijke blijdschap, terwijl de gezegende vertrooster dezelve opent, uitlegt en toepast als nagelen ingedreven door dien Meester der verzamelingen. Zo helpt Hij ons in de onvastheden van onze gebeden, getuigt van Jezus, en ons aandeel aan hem en vervult beide hart en mond met duizend dankzeggingen, zegeningen en lofgevingen. *Dit volk heb ik mij geformeerd, zij zullen mijn lof vertellen.* O, dat wij zonder Mozes en Elias op die berg konden blijven. Dat zou een hemel op aarde zijn!

Maar helaas hoe dikwijls wordt deze zoete blijdschap verstoord. Wat vreest de ziel te zondigen tegen hem, en dat Hij dan mocht opstaan en weg gaan; wat wenen, bidden, nalopen en zich aftobben om Hem vast te houden, als Hij schijnt zich te onttrekken; en wat een kwellende angst als Hij weggegaan is, uit vrees dat Hij nimmer zal wederkomen. Dan komt die boze raadgever, die vijand van alle gerechtigheid, met een “waar is nu uw God?” Maar Hij komt al weer en weer terug, naar de tijd des levens door Hem bestemd, en, verlevendigt en vernieuwt Zijn bezoeken en zijn werk, zeggende: *“Voor een kleine tijd heb Ik u verlaten maar met grote goedertierenheid zal Ik u vergaderen; in een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht voor u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mijn weer over u ontfermen, zegt de Heere, uw Verlosser.”*

Aldus spreekt de grote Jehovah; aldus zingt de nachtegaal en zo moet ik het onderschrijven.

Maar de aartsvijand zal vele strikken voor u spannen in uw nieuwe en heerlijke verbinding, in uw verhoogde staat en in de gelukkige blijdschap over die waardigheid, waartoe gij zo onverwacht gekomen bent. En daar u zolang de wettische omhelzingen van Mozes bent gewoon geworden, zult gij een eigengerechte geest in u gewaar worden, die u tussen beide diezelfde weg weer zal zoeken te doen bewandelen. En er zal een aankleving aan hem zijn niettegenstaande al de harde behandeling die gij van hem ondervonden hebt. Zijn eerste vrouw was een Cushitische of Moorse; en al die met hem getrouwd zijn, zijn zwart maar niet liefelijk, tot op deze dag. Twist, gebreken aanwijzend, vervloeking en veroordeling zijn alle dingen, die door hen, die hem niet wegens echtscheiding vervolgen, kunnen verwacht worden. Zijn omhelzingen baren niets anders dan banden tot vrees en de gemeenschap met hem, wordt gevolgd door eindeloze zielsarbeid en vruchteloos werk, terwijl de inkomsten alleen vruchten des doods, maar niets anders zijn. Geen bruiloftskleed, geen ring, noch fraai geschoeide voeten versieren hen, die met die man blijven verkeren. *“Gij zijt mij een bloedbruidgom”* zegt de Cushitische, *“ter oorzaak van de besnijdenis.”* Toen werd zij weggezonden, en hoe lang zij in weduwschap leefde, weet ik niet. Evenwel, haar vader bracht haar weer tot hem in de woestijn want ik lees niet, dat *hij* haar ooit weer haalde, en wat er later van haar werd weet niemand. Ik denk dat hij haar liet uithongeren, want Mozes gaf hen het ware brood uit de hemel niet, zij aten manna en zijn gestorven, Joh. 6: 32-49. Ik geloof ook dat bij al de vrouwen, die hij sedert had, uithongerde, en als hij enige troost nu of dan in zijn eigen hart kreeg, waardoor hij met een, liefelijk en verlicht aangezicht verscheen, legde hij een deksel op zijn aangezicht, opdat niemand op het einde er van zien zou, dan hij zelf. 2 Kor. 3: 13.

Men kan met hem niet leven, zomin als met iemand anders uit zijn huisgezin. Wat had de arme, eerbiedwaardige moeder Sara toch een droevig leven, zo lang als Hagar in haar tent was! Zij wilde graag vorstin zijn, hoewel zij in dienstbaarheid was, en verwachtte dat haar nagemaakte zoon, de erfgenaam der beloften en des huizes zou zijn, totdat zij beiden op hoger bevel uit het huis werden verjaagd, dat door de wettige nakomeling van de vrije vrouw zou bewoond worden.

Maar niettegenstaande alles wat ik gezegd heb, zult u in deze wettische banden komen. U zult een deksel op uw aangezicht krijgen, verblind worden, gebonden, benauwd, onvruchtbaar, levenloos, gemelijk, onrustig, vol opstand en verhard worden; ja, en gij zult met deze dingen te doen krijgen, zodra uw allerliefste zijn aangezicht verbergt, heen gaat en u tot jaloezie verwekt om uw liefde te beproeven en uw getrouwheid en gehechtheid aan Hem openbaar te doen worden, niet opdat hij zou weten hoe ge u gedragen zult, maar opdat u zou weten wat Hij voor u gedaan heeft; en dat u door zijn gaan en komen, door Zijn tegenwoordigheid en afwezigheid tot een meer volmaakte kennis van Hem, en een nauwer omgang met Hem mocht komen. Als Hij wijkt zal de oude mens het hoofd opsteken en wanneer de Heere u bezoekt zal hij in zijn hol kruipen, want waarlijk, hij is een nachtvogel. Hij kan het licht niet verdragen, noch het hoofd opsteken, wanneer wij Goddelijk vertroost worden. Maar niet zodra heeft de goede man zijn geldbeurs meegenomen en zich aan zijn echtgenoot onttrokken, of de uilen, vleermuizen en avondwolven komen te voorschijn; maar als de zon opgaat leggen zij zich in hun holen neer. Op zulke tijden moeten wij bidden, waken, wachten en zien uit het hol der leeuwen, en van de bergen der luipaarden, want op die tijd werkt, zonder dat wij het opmerken, de wettische geest in ons. De ziel gevoelt duidelijk haar verlies; haar liefde, vreugde en troost zijn weggezonden en daarom bemerkt zij de Heere niet zoals gewoonlijk, het willen en volbrengen in haar werkende.

Wat is het dan? Wel als Hij niet in ons werkt moeten wij voor Hem werken. Dan rijzen de verdorvenheden op en houden ons in de uitoefening van onze plichten tegen. Wanneer dan toorn oprijst, beschuldigt ons het geweten; het ongeloof krijgt de overhand, en dan volgen opstand en verharding van het hart; de toorn en de dienstbaarheid van de wet komen over ons en houden ons vast. Nu zijn wij ontevreden en murmureren overal over, zelfs zijn wij in opstand tegen de Heere.

Hoe ontevredener wij in onze verlaten staat zijn, hoe meer wij twisten met een haastige geest, en hoe meer wij twisten hoe, vaster wij gebonden worden, totdat het licht van Zijn gezegend aangezicht een andere genezende straal in onze zielen schiet en de stem des vredes de storm bestraft en doet bedaren. Dan keert de Heere met dubbele liefde terug, en wij smelten in dubbele dankbaarheid weg. Nu houdt Mozes zich stil en is tevreden. De leeuw sluipt weg naar zijn kreupelbos en de oude mens bezwijkt en sterft weer als wij naar het kruis opzien. De nagelen doorboren, hem, de speer ligt naast hem, het uitgewiste schuldboek bevredigt hem en God, verzoend zijnde in het aangezicht van Christus verbant hem. Onze oude mens is niet Hem gekruisigd; maar de kruisiging is een langzame en versmachtende dood, en de oude mens sterft moeilijk. Hij is van dezelfde afkomst en van dezelfde staat als de duivel, zijn vader. Beiden zijn veroordeeld, vervloekt, en teniet gedaan en toch zijn zij beiden in wezen, dat weten wij door droevige ondervinding. *God was met Juda en zij verdreven de Kanaänieten van het gebergte, maar uit de dalen konden zij ze niet verdrijven, omdat zij ijzere wagens hadden*, Richt. 1: 19. Het is geen kleine zaak om ze uit het hart en de genegenheden te houden; maar om ze uit ons hart met wortel en tak uit te roeien is een ongedaan werk, totdat wij de laatste vijand verslagen hebben.

Met die laatste vijand, bedoel ik de dood. Want hoewel er geen einde aan die strijd komt, nochtans zal er een ganse beëindiging van die strijd plaats hebben als de strijd zelf gedaan is, *want dan zal er geen Kanaäniet in het huis van de Heere der Heirscharen meer gevonden worden*. Deze ontmoeting maakt de overwinning volkomen en de overwinnaars wacht de kroon. Zonde en dood kwamen in het eerste paradijs, maar beide zullen uit het tweede uitgesloten zijn. De eerste Adam liet ze binnen, de tweede Adam zal ze uitdrijven. O, lang verwachtte, gezegende en gelukkige dag wanneer en waar de inwoners niet meer zullen zeggen: *Ik ben ziek*. Waar treuring en zuchting zullen wegvlieden, en waar wij de glans van miljoenen zonnen zien, die op ons en door ons heen zullen schijnen, en die ons met alle volheid zullen voldoen en dat voor eeuwig en altoos. Dat bidt,

Uw goedwillige dienaar

De Woestijn. DE STEENUIL.

2de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn

Ik ontving uw zeer aangename brief. De Heere belone uw arbeid der liefde aan mij, het onwaardigste schepsel, waarop de Heere neerdaalde met Zijn werk, bewezen. Al wat u mij schrijft, aangaande de uitwerkselen van Mozes, heb ik bij eigen ondervinding, en dat wel in de loop van twee maanden, voor mijn reis naar Gasson's Bower. Het is mij een wonder, hoe ik daar kwam en wat ik daar kreeg. Maar de Heere zegende het gesprek dat ik 's morgens met u had toen wij samen in het veld wandelden en gaf mij licht om te zien hoe ik verschrkt was, en ik geloof dat ik nooit meer in die strik van de satan zal gevangen worden. De volgende keer moet hij in een andere weg komen, wil hij mij weer, wat de Heere verhoede, daarin brengen. Nu ben ik echter niet op die berg en vrees de gedachte er ooit weer op te komen.

Ik weet dat de Heere U, zowel als mij naar Gasson's Bower zond. Het was een gelukkig ogenblik voor mijn ziel, want de Heere was met ons. Als u het u nog kunt herinneren, vertelde ik u een droom die ik had gehad, en waarvan ik verzekerd was, dat hij van God kwam. Wat het meest opmerkelijke in mijn droom was, was dat u tot mij zeide, dat ik mij in het Sabbatdeel waar van ik gedroomd had, nog wel eens verblijden zou. Ik droomde dan, dat u trachtte mij te bemoedigen en te vertroosten onder de zware beproeving waar ik toen onder gebukt ging. Het was zo wat tien dagen voor dat u kwam, dat ik die droom had. Ik wist dat ik alles wat mij dierbaarder was dan de gehele wereld, verloren had, ik bedoel die nabijheid Gods en die gemeenschap met Hem, waarin ik mij vroeger verblijd had.

Maar het andere gedeelte van mijn droom was iets waarvan ik de blijdschap nog verwachtte. Mijn verwachting is niet afgesneden, zoals u zult zien uit hetgeen ik u nu zal verhalen. Eén uur voor dat ik naar Gasson's Bower op reis ging gevoelde ik zulk een kracht van verenigende liefde tot hen die bij mij waren, en ook tot diegenen die ik daar dacht te ontmoeten, in mijn hart afdalen, dat ik onmogelijk onder woorden brengen kan; en de predicatie die u die avond deed was mij een zegel en bevestiging van alles wat ik gevoeld had. Het was waarlijk het nieuw gebod met de vinger Gods op mijn hart geschreven. En zoals ik tevoren gezegd heb, het was mij een gelukkig ogenblik. Mozes' banden begonnen te breken, want ik kon niet langer daarin gehouden worden. Ik werd uit de kloof,

van Elia, in de woestijn gebracht en God leidde mij in de kloof der steenrots, de aangename en zoete plaats, waarvan u mij gesproken had. Ik bevind het inderdaad een: zoete plaats want Hij laat al Zijn goedheid bij mij voorbijgaan, en roept uit dat Hij barmhartig en genadig is, enz. En waarin ik mij nu verheug kan niets minder zijn dan een onderpand van die eindeloze heerlijkheid, waarvan de Sabbatdag een afschaduw is. Zo zijn de woorden die u in de droom tot mij sprak, vervuld; want ik geniet een, "Sabbatsdeel". De Heere zendt zulk een zegen neer dat er geen plaats voor is om die te ontvangen. Ik wens dat mijn gemoed worde uitgebreid. Jabes bad er om en verkreeg het, en mijn waarde vriend, vraag het ook voor mij, want ik moet verwijd worden of er onder sterven, dat is God bekend. Dit is voorzeker zingen op de hoogten van Sion en weiden op de hoge plaatsen. Ik hoop dat de Heere mij niet zal doen gaan uit deze kloof der steenrots, voor dat Hij mijn lemen tabernakel zal neerwerpen, die mij zulk een last is als ik ooit tevoren gevoeld heb. Waarin ik mij verheug is iets meer dan geloof en hoop, hoewel deze blijven, maar het is het allergrootste, namelijk de liefde.

Maar hoewel het zo met mij gesteld is, weet ik toch dat de Satan dicht bij mij is en mij als hij kon van alles zou beroven. Soms gevoel ik zulke vurige pijlen van hem als ik nooit tevoren heb ondervonden. Maar het wordt hem niet toegelaten mij te kwetsen. Christus werd in het vlees geopenbaard opdat hij de werken des duivels verbreken zou. Eén ding dat u in uw brief schreef bedroefde mij ten hoogste en het was dit, dat u zei, dat ik het oude werk van Mozes aan te hangen, al weer en weer ter hand zou nemen. Maar ik zal zeker aan hem en aan Zijn wet sterven, en dat is mij voorzegd in een andere droom die ik gisteren nacht bad. Het was dit: Ik droomde, dat ik van huis en bij een vriendin gelogeerd was. Er kwam iemand bij mij, en zei tot mij dat ik dood was en dat ik met hem mee moest gaan naar een huis op een kleine afstand van daar gelegen, om mijn lijk te zien. Ik werd jegens hem met verontwaardiging vervuld en zei hem dat ik innig verblijd was dat ik dood was, want dat ik van mij zelf mijn gehele leven last had gehad, maar dat ik er geen voet voor zou verzetten om mijn eigen lijk te zien, maar dat er iemand wezen mocht, die de moeite zo willen doen om mij te begraven. Misschien zal dit vervuld worden, wanneer ik met Paulus zeggen kan: "Ik ben de wet der wet gestorven."

Vergeef mij dat ik u zo lastig val met dromen, want als ik aan u schrijf kan ik enkel schrijven wat ik gevoel. Ik hoop dat wij u spoedig zullen zien. Ik heb alles wat een toegenegen hart kan wensen. Ik bedoel dat ik onder Zijner Majesteits herauten mag zitten, wier heerlijke redevoeringen aanmerkelijk voor mij gezegend worden. Zeker, "de snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, een schone erfenis is mij geworden!"

Ik verzeker u, dat wanneer wij allen samen zijn, wij veel over u spreken. Ik weet dat wij allen veel zielsvereniging met u hebben. Ik verzoek u vriendelijk onze kleine zuster Moorhen te gedenken; u weet dat zij geen borsten heeft. Zij heeft uw vriendelijk briefje ontvangen en zij bedankt er u voor, maar zij was er over verwonderd hoe u haar toestand uitvond, daar zij er u nooit iets van gezegd had. Nu moet ik eindigen, hopende spoedig van u te horen en geloof mij steeds te blijven

Uw zeer oprecht toegenegen

Het Koningsdal. NACHTEGAAL

3de Brief

Aan de nachtegaal in het koningsdal

Ik heb zo-even mijn eigen werk met woeker ontvangen. De bij heeft zijn weg naar mijn korf met was aan zijn poten en honig in zijn kruikje gevonden. Het beloofde land vloeit nog steeds over van die kostelijke spijs.

Eet er zo veel van als u goed doet, want dit is de kennis der wijsheid als zij in het hart komt “want daar zal een beloning zijn en uw verwachting zal niet afgesneden worden.” Ik ben een tijdelijk huurder, en iedere kleine windvlaag die mijn hut schudt, zie ik als een waarschuwing aan om die te verlaten, hetgeen mijn aankomst aan het beter huis niet met handen gemaakt, zal verhaasten. Temeer ben ik geneigd zulke gedachten te koesteren daar ons Israël voor het grootste gedeelte het manna begint te verfoeien, de gewichtigste zaken licht brood noemende. Over zulk een, gedrag mag het Goddelijk mishagen rechtvaardig te voorschijn komen, ja het zal komen, en een honger in het land zenden; ook zal het reinheid der tanden door al hun stammen geven.

De talloze wolken zonder water, die met iedere wind heen en weer gedreven worden langs onze kusten, zijn zeker voortekenen van die kwade pijlen, want zij zullen de ziel der hongerigen leeg laten en de dorstigen drank doen ontbreken. Maar ook dit zal mij mijn kroon niet roven noch hun ruig voor de gesel Gods bewaren. Hoe licht zijn deze lichamelijke droefenissen wanneer de liefde van de gestorven Jezus het vermoeide hart een zachte peluw doet toekomen. *Ik zal die man de bestendige vrede schenken, want hij heeft op Mij vertrouwd*, Jes. 2:3. Dit spreidt ons het bed gemakkelijk in onze krankheid, en is de zoetste rust voor de ziel op het ziekbed. Het is waar dat het oog van het geloof, in de stralen der morgenster, ontdekt dat de morgenstond en het aanbreken van de dag uit der hoogte geneigd zijn hem te bezoeken, en de ziel tobt zo veel zij kan om de duistere en donkere streken van de schaduw des doods te ontgaan. Als de glans der onsterfelijke heerlijkheid zich uitspreidt, is het voor het oog van het geloof des te kostelijker de zon te aanschouwen. Dat is Hem te zien die onzienlijk is voor het oog van alle stervelingen en voor al het licht der natuur. Jehovah's goedheid verschijnt in 't land der levenden; het geloof bemerkt dat en trekt daaruit het vaste besluit voor de verlichte ziel dat, “Hij de Schoonste is onder tienduizend en de aller Beminnenswaardige”. Het hemelse licht schijnt over de duistere profetie, en verlicht die donkere plaats. Het brengt de Goddelijke overeenstemming aan het licht, waar het vleselijk verstand in de grootste verwarring geraakt. Het vertrouwen legt de hand op de Goddelijke waarheid, en wacht totdat getrouwheid de belofte goed maakt. En hier bezwijkt de ziel tenzij zij gelooft. Maar de hemelse duif fladdert in het hart, zweeft over de ziel en brengt hoop en verwachting te voorschijn, welke beide het anker der ziel en haar uitzierende verwachting zijn. Het eerste houdt haar staande en belet haar wegzinken in haar bezwijkende aandoeningen en het andere vervult haar met angst totdat de begeerte vervuld is. Zo ziet het geloof het beloofde voorwerp op een afstand en een Goddelijke invloed op de wil, bindt het om de keuze te doen, totdat het onsterfelijk zaad der verkiezende en eeuwige liefde in het hart wordt uitgestort door de beloofde Trooster en dan worden alle genegenheden opgewekt om de keuze goed te keuren en te bewonderen.

Nu zijn de Eeuwige van Dagen, en het kind wiens ouderdom slechts een hand breed is, niet meer op een afstand. De zon der gerechtigheid en de worm in het stof ontmoeten elkaar, zonder gevaar te lopen van te verdorren, of uit te drogen Hij toont ons zijn lijdende natuur en schijnt er doorheen; de duisternis gaat voorbij en het ware licht schijnt, terwijl de ogen zien en de oren horen, en het geloof het woord des levens gevoelt. O wat is dat gezicht wegsmeltend, verootmoedigend, ziels- en zelf vernederend! En wanneer het in het geweten spreekt, zal de rechtvaardige door het geloof leven. Er is geen geest meer overgebleven, alles, alles is opgedronken en de kruisiging heeft plaats; men heeft gemeenschap met zijn lijden en met Hem een plant geworden te zijn in de gelijkmaking zijnes doods, wordt gevoeld en verstaan.

De uitwerking daarvan is, dat de wereld aan de zondaar wordt gekruisigd en hij aan de wereld. Dit is het openbaren van zichzelf aan hen die Hem gegeven zijn op deze aarde, en als hij weer ontwaakt, opstaat en opvaart, neemt Hij het hart, de genegenheden, de gedachten, de begeerten, de verlangens, de honger en al de krachten der ziel met zich mee, en laat ons als ledige schaduwen zonder bestaan, werktuigen, zonder raderen of automaten staan. Spreken mogen wij, maar dat is ook alles en soms kunnen wij dat ook niet.

Of het in of buiten het lichaam geschied is kunnen wij niet zeggen, God weet het. De koop is gesloten, de knoop is doorgemaakt en de Nachtegaal is gebonden in het bundeltje der levenden, bij de Heere haar God. De band des verbonds heeft haar omstrengeld en al wat bij lief heeft moet

leven, want het ware licht gaat altijd gepaard met Zijn liefde tot in de dood, dat is met zijn genezende stralen. Alle licht dat daar niet mee vergezeld gaat schiet te kort voor de verlossende welstand der naties, want daarin is geen redding, gezondheid, welvaart of leven. *Been van Zijn been, vlees van Zijn vlees en één geest met Hem, volmaakt in Hem*, zijn grote verborgenheden. Maar nu spreek ik over mijn meester en mijn meesteres, wier gewillige dienaar ik eeuwig hoop te blijven. Getekend en verlost.

Uit de Woestijn. De Steenuil

4de brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb de uwe ontvangen, en ik verblijdde mij hartelijk toen ik het schrift zag. Ik weet dat de Heere u zal belonen voor het werk der liefde dat u aan mijn ziel ten koste legt. Het deed mij leed te vernemen, dat u uw werk moest staken. Ik hoop dat u eer u deze ontvangt weer beter zult zijn, want ik geloof werkelijk dat de Heere u niet lang in de gevangenis zal houden, omdat er onder u zo velen zijn die naar u voor voedsel uitzien, daar er zo weinig herders onder hen zijn om hen te voeden.

Verleden week behaagde het de Heere mij met een ongesteldheid te bezoeken, zodat ik enigszins verwachtte, dat Hij mij thuis zou halen. Maar Hij heeft mij weer opgericht, waartoe, weet ik niet. Ik zou graag heengegaan zijn. Ik weet dat er een woning voor mij bereid is, en dat niets mij van de tegenwoordigheid scheiden zal van Hem, die het leven en de blijdschap van mijn ziel is. Ik weet nu wat u bedoelde in de eerste brief die u mij zond, nadat mijn ketenen gebroken waren. Dit heeft mij tot onlangs zeer in de war gebracht. U zei dat ik het geloof gekregen had door het gehoor en het gehoor door het woord Gods, dat het geloof weldra door de liefde werken zou, dat de liefde alle vrees en beroering uit zou drijven en dat als dan de koop zou gesloten worden. En zo bevind ik het werkelijk, want ik gevoel de uitwerkselen van de vereniging met Christus zeer sterk. Wel mocht de apostel in deze taal uitbreken als bij zegt: *“Ziet hoe grote liefde ons de Vader bewezen heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden.”* Maar wij zullen er meer van weten, zoals u opmerkt, wanneer wij de heerlijkheid van miljoenen zonnen, die ons tegenlachen, in ons branden, en door ons heen schijnen, voor eeuwig zien zullen. Deze uitdrukkingen zetten als het ware mijn ziel in mijn ziel in vlam. Maar deze woorden van de apostel kwamen in mijn gemoed: *“Gij hebt lijdzaamheid van node, opdat u de wil van God volbracht hebbende, de belofte mag wegdragen”*. En ik geloof dat niemand meer lijdzaamheid nodig had, dan ik.

Ik bemerk, dat u mij niet toelaat mijn zoete bete te gebruiken zonder bittere kruid; u moest mij aan de alsem en de gal herinneren die mijn ziel onder Mozes' juk gevoelde. Ik geloof waarlijk dat een man zoals u dat zeker waarnemen zou, en daarom geloof ik wat u zegt. Maar nu ben ik daar niet, nee, ik ben in het wijnhuis en de liefde is zijn banier over mij. Ik verzeker u dat mijn sterfelijk deel het nauwelijks dragen kan. Ik geloof dat mijn lichaam zeer verzwakt is, hetgeen de reden is waarom ik denk dat de Heere mij niet lang hier zal laten blijven, want ik schijn geheel boven het stof te leven. Ik heb veel genoeg gesmaakt in het gezelschap van die man, die onlangs in de predikbeurt bij ons was. Ik gevoel vereniging van het hart met hem. Hij schijnt waarlijk bekommerd te zijn. Ik bid de Heere dat Hij zich aan hem openbaart, en de wonden mag helen die in zijn ziel geslagen zijn en zijn genezing en gezondheid doe rijzen. Ik hoop dat wij u binnenkort in het Koningsdal mogen ontmoeten. Uw zoete uitdrukkingen der liefde in Christus Jezus tot ons, neem ik in waarheid aan, want dat hebt u bewezen, en ik ben er van verzekerd dat dezelfde band ons bij elkaar houdt, als die welke ons met Christus ons hoofd verbindt. Ik geloof dat Zijner Majesteits heraut in goede doen is.

Gisteren werd mijn ziel onder Zijn uitnemende rede zoet verkwikt. Ik had wel gewild dat hij tot middernacht gesproken had. Ik geloof niet dat ik dan in slaap zou gevallen zijn. Hij bracht melk en vaste spijs tevoorschijn, opdat ieder op de rechte tijd een deel hebben mocht. Ik geloof werkelijk dat hij sinds wij elkaar in onze plechtige vergadering in de schuur en in onze kring ontmoetten veel van de kracht en tegenwoordigheid Gods ondervindt. Zo dikwijls de Heere u onder ons zendt, bevestigt en versterkt u het werk in onze zielen, door de heraut van de koning daargesteld. U ziet dat eigen belang een grote drijfveer van ons verlangen is om u te ontmoeten. Evenwel geloof ik dat één voor velen zeggen mag dat wij u innig liefhebben in de Heere Jezus, zowel als u ons liefhebt.

Ik zou mij verblijden van u te mogen horen, zo spoedig als maar enigszins mogelijk is. Mijn wederhelft wil u vriendelijk groeten. Nu eindig ik en blijf

Uw u toegenegen vriendin en zuster in de Heere Jezus Christus.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

5de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Van God beminde,

Uw brief heb ik in orde ontvangen. De tijdingen zijn goed en God blijkt getrouw, waar, goed, genadig, barmhartig, liefdevol, goedertieren en teer te zijn. Hij is gedachtig aan Zijn verbond, en medelijdend jegens in zichzelf verloren, bij zichzelf veroordeelden, en aan zichzelf wanhopende zondaren. De bitterheid des doods is geweken, de zak is ontbonden en het beste kleed is aangetrokken. Hij heeft “de banden van uw hals losgemaakt, o gevangen dochter Sions.” De sterkte van de satan is terneer geworpen; de gevangenis van ongeloof heeft zijn gevangene, die daar hoopte, losgelaten, en zij die in duisternis zat, leert nu zichzelf.

Wonderlijk is de wederopstanding der ziel onder de levend makende bewerking des Geestes en zijn vertroostende invloeden. Wanneer het gevoel van de Goddelijke toorn de ondraaglijke last der zonde, de geest der zwaarmoedigheid, de wanhoop, verwerping en alle schrikkelijke verwachtingen beginnen te wijken en van de ziel worden afgewend, klimt zij liefelijk omhoog en elke gedachte van gevangenschap en elke verrukkende inval gaan met haar mee. Aan- en optrekkende liefde van boven trekt de ziel en haar genegenheden naar de rechterhand der Majesteit in de hoogte, terwijl het geloof deel heeft aan de liefde tot in de dood en het alles verzoenend bloed en de hoop haar anker binnen het voorhangsel werpt. De liefde werpt alle beletselen en hindernissen weg, samen met iedere medeminnaar en maakt de weg effen voor de allergeliefste, om in een vaste vereniging op te springen, de huwelijksknoop te leggen en één geest te worden met de duurgekochte ziel. O, wonder der wonderen. Vaarwel.

De Woestijn.

DE STEENUIL

6de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb geen woorden om mijn dankbaarheid uit te drukken voor de bewijzen van toegenegenheid die gij mij steeds betoont. Mijn schuld wordt groter en ik heb niets om te betalen. Maar ik geloof waarlijk dat mijn dierbare Verlosser u een volle beloning zal geven. Geloofd zij Zijn naam. Hij geeft mij een hart om er om te bidden: “En Hij die de harten doorzoekt, weet wat de mening des Geestes zij, want de Geest zelf bidt voor ons, naar de wil van God.”

Uw brief kwam als een groot zegel op alles wat ik van maandag tot zaterdagavond van de volgende week, toen ik de Uwe ontving, had ondervonden. Gedurende de dagen van mijn vereniging met Christus, was deze mij zo duidelijk gemaakt als ik ooit de zon op de middag aanschouwde. Wat ik in mijn ziel van de uitwerkselen der liefde tot in de dood ondervond kan tong noch pen in eeuwigheid uitdrukken. De Goddelijke droefheid, die zij in mijn hart deed ontstaan, smolt het. De Heere gaf mij te zien op Hem Die ik doorstoken had, en deed mij over Hem weeklagen; dit verbrak mijn stenen hart in duizend stukken. De drie coupletten van de lofzang van Mr. Hart over de verloren zoon, werden aan mij vervuld, namelijk deze,

*D' afvallige die lange tijd,
Verwaand en nochtans laag
Zijns vaders raad verworpen had,
En zijn genade licht geschat
Keert weder als verloren zoon
En bidt genade, in plaats van hoon.
En hoe ontvangt zijn Vader hem
Hij drukt zijn liefde uit
En doet het beste kleed aan
Het allerbeste zelfs, laat staan
Dat Hij zijn aller-teerst gevoel
Laat blijken, als zijn enig doel.
De knechten brengen rijke spijs
Men maakt een groot geschal.
De bedelaar ontvangt een ring*

*De vader toont zijn lieveling
Dat alle ellende is gegaan,
En Hij volkomen is voldaan.*

Mijn vreugde en Goddelijke droefheid werden steeds groter, en de volgende dinsdag rezen zij zo hoog dat ik onbekwaam was om mijn huishouden te doen. Ik kon mij slechts naar buiten begeven, zeggende: "Heere, zo kan ik niet langer leven, ik kan niet, nee ik kan niet, neem mij maar weg. Gij weet het, ik kan zulk een grote uitlating van Uw liefde niet dragen." Zeker, ik was dronken van de nieuwe wijn van het koninkrijk. De Heere liet mij zoveel drinken dat ik mijn armoede vergat, en mijn ellende niet meer gedacht. Zeker, de Heere bereidt mij voor iets voor, maar wat weet ik niet. Evenwel, ik weet dat ik niet lang in deze weg zal gelaten worden, maar weer in het duister zal raken, als het pad dat voor mij aankomt. Ik geloof dat Hij mij, òf in de heerlijkheid zal opnemen, òf dat ik door een vurige beproeving zal geoefend worden. Evenwel zal, hetgeen ik deze laatste maand ondervond, nooit, door welke bestrijding ook, uit mijn gemoed worden uitgewist. Ik weet nu dat Christus de mijne is en dat niets mij ooit van Hem zal scheiden. Ik kan nu met de bruid zeggen: "Mijn liefste is mij als een bundeltje mirre, dat tussen mijn borsten vernacht."

Ik ben waarlijk blij, dat ik van een vriend gehoord heb, dat gij beter bent en weer in staat de ploeg te volgen. De Heere bekrone uw werk met een goede uitkomst, opdat de harde grond van het hart der zondaren voor het ontvangen van het kostelijke zaad mag worden toeberaid, en dat het vlees geworden Woord in vele harten geopenbaard worde. Ik zal blij zijn als ik u zie. Ik hoop dat het niet lang zal duren eer ik dat genoeg smaak. Gisteravond ontmoette ik de heraut van de koning, hij was gezond.

Ik geloofde dat hij zich in mijn geluk verblijdt. Dat de Heere hem zegene en voorspoedig make! De kracht die te Gasson's Bower op ons afdaalde schijnt te blijven, beide bij hem en bij ons. Zeker dat was een tijd om nooit te vergeten.

Onze lieve zuster Moorhen verzocht mij u vriendelijk te groeten. Zij bedankt u ook voor uw aangename brief; maar zij zegt dat gij haar te veel bemoedigt en zij nooit meer aan u zal kunnen schrijven, maar verlangt dat ik niet vergeten zal u te zeggen, dat zij u om het werk des Heeren dat in u is, hartelijk lief heeft. Ik geloof dat wij van haar zeggen mogen wat Christus van Nathanaël zei toen Hij hem tot zich zag komen: "Ziet waarlijk een Israëliet in welke geen bedrog is." Ik heb haar van ganser harte lief. Zij is kostelijk voor mij, en den Heere dierbaar, daar twijfel ik geen ogenblik aan.

Ik hoop zo spoedig mogelijk iets van u te vernemen. Ik hoop dat de gedurige komst van de Sunamitische u niet moeilijk zal vallen. Laat mij voortdurend een aandeel in uw gebeden hebben. Ik geloof dat ik er nooit meer belang bij had dan nu, want ik denk dat de Satan woedend op mij is, en mij wellicht strikken voor de voeten zal leggen. Bidt dat de Heere mij wijsheid geve opdat ik niet onwetend zij van zijn aanslagen. Mijn papier zegt mij dat ik uit moet scheiden.

Geloof mij steeds te blijven,

Uw zeer oprechte en, toegenegen vriendin, en zuster in banden van het evangelie

Het Koningsdal

DE NACHTEGAAL.

7de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Uw aangename, zalvende (lees: verzachtende of vertroostende) en wegslepende brief is goed overgekomen. Niets, schijnt er nu sedert de werking van haar laatstgehouden feestmaal van Goddelijke liefde, Goddelijke droefheid, en haar gelukkige ontvangst, aan haar heerlijk werk der bekering wedergeboorte en vereniging met Christus te ontbreken. Haar ogen hebben die Rechtvaardige gezien, en zij hebben tranen van hemelse liefde over Hem, in Zijn smartelijk lijden geweend, die met een aller verblijdendst en verzekerd gevoel van bevrediging vergezeld gingen. De gezegende gevolgen daarvan waren zelfverloochening en zo'n zelfverfoeiing als niet te beschrijven zou zijn. Er is een geheim dat de uitverkorenen Gods gemeen hebben, wanneer de eeuwige vereniging tussen Christus en de bruidsziel plaats heeft. Dit werd nooit door een huichelaar ontdekt, en nooit door een dienaar der letter beschreven. Er schijnt nu aan het geloof van mijn zuster niets te ontbreken; zij komt nergens in te kort, op de Zoon van God wachtende. Zij begrijpt nu met alle heiligen van vroeger, beide de hoogte en diepte van de onbegrensde liefde, die de kennis te boven gaat.

De Heere heeft haar de zekere tekenen van de dingen die met de zaligheid gevoegd zijn geschonken, zodat zij in alles haarzelf bewezen heeft, rein te zijn in deze zaak. Zo kan er geen toverij tegen de Nachtegaal, noch waarzeggerij tegen de dochter Abrahams gedaan worden. Ik zal zeker, volgens mijn eerste voorzegging, haar in het koninkrijk Gods daarboven ontmoeten.

Deze hartveranderende vereniging, deze gemeenschap met Christus in Zijn lijden, en de gelijkmaking in Zijn dood is het edelste, het meest zielverrijkende en zielbevestigende werk van de Heilige Geest der belofte, en het brengt de uitgelezenste bevinding mee, die ooit een ziel deed hopen. Zij doorzoekt alle dingen tot op de bodem, en brengt alles, ja zelfs het leven en de onsterfelijkheid in de ziel aan het licht. De arme zondaar verschijnt in zijn slechtste gewaad, en Jezus als de Schoonste onder tienduizenden. Geen engel in de hemel werd ooit met zulk een gezicht begunstigd en geen engel in de hemel had ooit zulk een gevoel; want Christus nam nooit hun natuur aan, en zij werden nooit aan Hem door de echt verbonden.

O, de weergaloze zachtmoedigheid, verbrokenheid, onderwerping en overgave, die in het hart van het arme schepsel gevoeld wordt, wanneer de ring, het kleed en het gemeste kalf voortgebracht worden. Wat wordt dan de ziel vastgezet en bevestigd, en geeft geen plaats aan een twijfeling, een struikelblok, een "indien" of "misschien", want wij worden verzekerd en verzegeld tot de dag der eeuwige verlossing.

De Heere bereidt u voorzeker ergens voor, mijn zuster. En zou u weten wat dat is? Wel, Abraham maakte een grote maaltijd op de dag dat Izak gespeend werd. Daarop wordt de borst droog gemaakt en er wordt een weinig bittere aloë aangestroken, zodat elke zoete druppel door bitterheid gevolgd wordt en dat noem ik een van de slechtste reukwerken van Christus klederen. "Al Zijn klederen reken van mirre", dat is de liefde want die wordt eerst genoemd; dan volgt aloë en daar zal uw volgende brief wel meer of minder naar ruiken. De rol van Ezechiël en het boekje van Johannes hadden deze bestanddelen in zich. Ge kunt ze bitter-zoet noemen, want beiden komen in hun belijdenis aangaande deze zaak overeen: "Het was in mijn mond zoet als honing en toen ik het opgegeten had, was het in mijn buik (hart) bitter." Als de zoogtijd over is, wordt het lam van de borst genomen en weggedreven, men beveelt het achteraan te komen en de herder te volgen. Deze behandeling is vreselijk en werd nimmer verwacht. En nu is het in plaats dat het woord zuivere melk zou geven een droge borst. De kleine vindt geen lepelkost, wordt ook niet op de zijden gedragen noch door de lippen gekust; geen glimlachjes op het gelaat noch antwoord op zijn vragen. "Als een dien zijn moeder troost, also zal ik u troosten." En dat is alles waar.

Maar de moeder zet het jongste kind op zijn voeten onder de andere, en dat is om op haar knieën plaats te maken voor het pasgeborene. "Ik heb u met melk gevoed, en niet met vaste spijs, want gij kon dat toen nog niet dragen. Zijt geen kinderen in het verstand maar in de boosheid."

Ach, zegt de Nachtegaal, maar mijn ziel begeert vroegrijpe vrucht. Wat moet ik beginnen, wanneer er geen trosje te eten is? Ja, maar er is voedsel: *Ik zal u herders geven naar mijn hart, die zullen u weiden met wetenschap en verstand.* Zo niet; "Hoe kunnen de bruiloftskinderen vasten, terwijl de Bruidegom bij hen is?" Dat is waar. "Maar de dagen zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dan zullen zij vasten in die dagen." Maar vergadert Hij de lammeren niet in Zijn armen, en draagt Hij ze niet in Zijn boezem? Ja, maar als zij een jaar oud zijn, worden zij niet meer lammeren maar *schapen* genoemd. De rammen van Nebajoth moeten onder hen, de dienst

doen. Als Hij zijn eigen schapen uitleidt gaat Hij voor hen heen, zij moeten naar Zijn stem horen, en Hem volgen. Maar zij die ooien en bevrucht zijn, moeten op zijn macht steunen, en aan Zijn hand hangen, want Hij leidt hen. Maar de lammeren die nog geen jaar oud zijn, worden algemeen in de boezem gedaan onder 's herders kleed, terwijl de liefde van des herders hart hen warm houdt, en de gordel van getrouwheid en waarheid hen draagt. Maar daarna worden zij onder de rest van de kudde gesteld, en op de hoogte van Israël in de schaapskooi gebracht, waar nu ook voortaan hun weide zijn zal.

Een pas gehuwd man mocht volgens de oude wet zijn vrouw een jaar lang verheugen zonder dat hij ten oorlog behoefde mee uit te trekken. Maar daarna moest hij de oorlog en zijn andere bezigheden volgen, terwijl andere jonge maagden hun echtgenoten mochten verheugen. Maar ach! hoe zal ik het uithouden te zien dat jonge dochters getrouwd zijn en dat zij hun hemelse Bruidegom verblijden, als ik moest dienen zonder één toeknik, zonder één gunstige aanblik, van die Allerliefste, die mij als een botte duif zonder hart heeft achtergelaten! Krank te zijn naar liefde, zou mij naar het graf doen, dalen en jaloezie zou mij verschroeien in de vlammen van de beledigden minnaar. Zal ik, die als een trommelslager geweest ben, en zo lang in de wijnkelder heb feestgevierd ooit in mijn liefdekrankheid komen, om een druppel of appel van de jonge dochteren Sions af te smeken? Of zeggen: "Ondersteun mij met de flessen, want ik ben krank van liefde". Dit alles ligt in de volgende profetie: "Want de Heere heeft u geroepen als een verlaten vrouw als een bedroefde van geest, zegt uw God. Voor een klein ogenblik heb ik u verlaten maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik u vergaderen." Als dit gebeurt rijzen opstand, jaloezie, toorn enz. met iedere andere verdorvenheid omhoog en zullen zich met zeven hoofden en tien hoornen vertonen.

Ai mij, zegt de Nachtegaal, maar ik hoop dat gij in dit alles een valse profeet zult zijn. Amen, ja amen zegt

de Uwe, in de Heere Jezus Christus.

In de woestijn. DE STEENUIL.

8ste brief

Aan de Steenuil in de woestijn

Sedert de *Nachtegaal* uw laatste gunstbewijs ontving, is haar ziel in het binnenste van haar geschokt geworden en dat moet zij u bekendmaken, omdat u in haar consciëntie, als een waar profeet des Heeren, bent geopenbaard.

In uw laatste brief, profeteerde u, dat mijn reuk in mij zou veranderd worden; en dat, daar mijn klederen naar mirre geroken hadden, zij ook, als ik de volgende maal tot u kwam, naar de bittere aloë zouden ruiken. Ik wist dat u ook hierin geen vals profeet voor mij zou zijn. Maar ik verlang de dag des kwaads ver van mij te stellen, en daarom zei ik, zal ik het niet geloven, voor het mij overkomt. Echter legde de Satan een strik voor mij. Hij wist dat ik enige tijd in het huis der maaltijden geweest was, feesthoudende met het vette vol mergs en de wijnen die gezuiverd zijn, zoals hij nooit gesmaakt heeft, en ook nimmer smaken zal. De dierbare zielen in het DAL, die mij op het hart liggen om er mee te leven en sterven, zagen mijn geluk, en daar ik niets voor hen wilde verbergen, omdat ik het uit genade gekregen bad, gaf ik het hen vrijwillig over. Ik weet bij ondervinding, *dat er een is die uitstrooit wien nog meer toegedaan wordt.*

Ik geloof dat de Satan wist dat zij goed waren in mijn gezelschap en dus graag bij mij waren en daarom kwam hij op deze wijze tot mij: Hij fluisterde mij in, dat mijn vrij en openhartig mededelen van de handelingen Gods met mijn ziel, nergens anders als uit hoogmoed ontstond, daar zij dan hoge gedachten van mij zouden koesteren, en dat zij dan in plaats van hun ogen op Christus te vestigen, op een schepsel zouden zien. Ik dacht dat ik mij op mijn consciëntie kon beroepen dat het anders was, want ik wist dat als het zo was, het Gods roede over mij zou brengen, om mij zo lang te kastijden, tot zij zagen op wie zij vertrouwd hadden. Enige dagen had ik er veel last van zodat ik er mij zelf om haatte. Evenwel besloot ik, dat ik kleeft mijn tong aan mijn gehemelte, tot hen over datgene niet meer zou spreken wat God aan mijn ziel was doende of gedaan had. Dat was verleden week donderdag.

Verleden zaterdag kwam mij iemand Q. in de achterbuurt genaamd, mij bezoeken: zij had enige tijd onder onze heraut gezeten en zijn redevoeringen aangehoord. Ik dacht dat zij een bezwaard gemoed omdroeg, maar kon ze nooit tot spreken krijgen. Maar nu kon zij zich niet langer

inhouden. Zij vertelde mij dat zij in de laatste tijd verscheidene predicaties gelezen had; ook had zij opgemerkt dat er onlangs in mijn gelaat een bijzondere verandering te zien was. Ik zweeg en dat was genoeg voor haar, want zij zei dat zij voor niemand haar gemoed kon openleggen. Zij verzocht geheimhouding, maar ik kon ze niets beloven. Zij gaf mij zulk een beschrijving van haar toestand, en deed mij zodanige vragen, dat ik het besluit om mijn mond nooit meer te openen, geheel vergat. Zij haalde alles uit mij wat God aan mijn ziel gedaan had, van dat ik eerst werd gewond, totdat de Heere mijn ketenen verbrak. En haar ziel scheen enige hoop te krijgen, dat er voor haar ook nog genade zou zijn. Het is een diepgaand werk, niet van een dag, een maand of een jaar hoewel het God belijft heeft toe te laten dat het geheim bleef, en zij er niet van weet, dat iemand buiten mij er mee bekend is, zij heeft twee brieven aan onze nachtwacht geschreven, maar ze beide verbrand. Evenwel ging ik zo spoedig mogelijk met de tijding naar hem toe. Zij kan het niet langer buiten hem stellen. Daarna kwam het mij te binnen dat ik de palen van mijn belofte was te buiten gegaan. Echter, ik beloofde dit niet meer te doen.

En nu moet u weten hoe God op donderdagavond daarna, met mij handelde. Zodra de Heraut zijn rede geëindigd had, kwam zij te Bethel tot mij, met zulk een gelaat als ik nimmer zal vergeten. Zij was te vol om te spreken. Mijn consciëntie zei mij, dat zij onder het alarm en de waarschuwingen van de nachtwaker dieper getroffen was dan ooit tevoren. Maar ik zei in mijn hart dat ik niet tot haar wilde spreken. Alleen vroeg ik haar of zij niet wel was, en zij ging van mij weg. Maar mijn consciëntie sloeg en beschuldigde mij zo, dat *ik het* niet kan beschrijven. Ik ging naar huis en naar bed, maar wat had ik een nachtverblijf! De duivel en de consciëntie maakten mij veel te doen, omdat ik mijn mond gesloten had gehouden, daar ik wist dat zij uit overeenstemming naar mij toe kwam. Ik denk dat ik wel vijftig pond had willen geven, als ik die nacht op had kunnen staan en naar haar toe gaan, maar zij woonde te ver weg. Evenwel had ik 's morgens vrijheid in mijn gemoed haar een brief te schrijven; dat deed ik, en zond die dadelijk naar haar toe.

Des avonds van de feestdag kwam zij te Bethel weer bij mij met deze woorden: 'Ik dank u, ik dank u; ik verdien het niet, o, wat moet ik doen!' Nooit kwam zo iets zo op tijd. Had ik donderdagavond tot u kunnen spreken, dan had ik u moeten zeggen, dat ik zeker verdoemd was. O dat ik één van de gekenden was! Mijn hart berstte bijna, en ik riep tot haar: "Je bent er één, je bent er één van!"

O, zei ze tot mij: je zult nog van mij horen, ja, dat zul je. Mijn ingewanden werden over haar ontroerd. Zeker, de Satan zal er het ergste aan zijn. "Gedenk des strijds, doe het niet meer." Job 41: 8. Ik weet dat het uw hart zal verblijden, van deze arme zondares te horen. Ik geloof dat haar verlossing nabij is. Ik zie dat mijn papier vol is, en daarom kan ik u alleen zeggen dat ik de vrede weer gevonden heb, die ik verloren had. Ik geloof dat u weet dat ik wedergeboren ben om het u lastig te maken.

Ik hoop dat u allen gezond bent. Vriendelijk verzoek ik u zo spoedig mogelijk iets van u te laten horen. De helft van hetgeen ik wilde zeggen, heb ik nog niet gezegd. De Heere zegene u met de beste aller zegeningen. Dat bidt

Uw toegenegen zuster in de Heere Jezus

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

9de Brief

Aan de Nachtegaal in het koningsdal, of waar ook.

Uw brief kwam goed over, en heeft een beetje van de reuk der bittere kruiden, waarover ik in mijn voorgaande geschreven heb. Dit artikel is bij het gehele huisgezin bekend, en alleen aan hetzelfde, terwijl de vreemde zich daarmee niet mengt. In mijn laatste brief toonde ik u een weinig van hetgeen u in latere dagen zou overkomen opdat u niet zou denken dat u iets vreemds overkwam. En wanneer de verzoeking lang duren zou, dat u dan niet vermoeid zou worden en bezwijken in uw ziel.

Onder de oude bedeling, zoals ik vroeger aanstipte, was ieder die een nieuw huis had gebouwd, een, nieuwe wijngaard geplant, of onlangs getrouwd was, vrij om naar huis te gaan, terwijl zo iemand nergens mee belast mocht worden, en zelfs voor een geheel jaar vrij was ten oorlog te gaan. U bouwt nu in de tempel des Heeren en werd onlangs in de levende wijnstok overgeplant, en gehuwd aan de beste man der ziel en omtrent Kerstfeest is uw Jubeljaar uit. Omtrent die tijd nu, kunt u verwachten dat er in of uitwendig de oorlogstrompet zal geblazen worden. Wanneer de overste van onze zaligheid, de jonge manschappen in het wijnhuis leidt, hangt Hij de banier der liefde over hun hoofden terwijl Hij die in hun harten ontplooit, wat schijnt te betekenen dat zij zich gereed moeten maken voor het oorlogsveld, als de weldadigheid hunner jeugd geweken is. Laat mij u daarom nu aanraden uw beste geschenken zorgvuldig te bewaren. Nu bent u nog in de audiëntiezaal en de deur der hoop is rondom u opgesteld. Zijn troon is nog toegankelijk en Hij toont Zijn liefde, terwijl al Zijn geheime verborgenheden aan het licht zijn gebracht; Zijn verborgen schatten zijn geopend en te voorschijn gebracht en Zijn hemelse rijkdommen uitgedeeld, terwijl Zijn oor, Zijn hart en hand alle geopend zijn. De bruiloftsdagen en de dagen der blijdschap uws harten blijven u nog bij, en de bruidegom is nog met u, en zegt: doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen, herhalende: “Wat is uw bede en uw verzoek, en het zal u gegeven worden, zelfs, het gehele koninkrijk.” Zoek nu ieder bewijs van liefde, bidt om elke genade die u nodig hebt, en om iedere zegen en elke gift die met de zaligheid gevoegd is. Vraag in al uw gebeden om liefde, wijsheid, rechtvaardigheid en vrede, en bewaar de beloften in de kracht van Hem wiens vrijgevig hart ze u toedient, met eerbiediging van toekomstige hulp, noodduft en bewaring, want wederom zeg ik u, gelijk ik u tevoren gezegd heb, dat “Gij zult begeren een der dagen van de Zoon des mensen te zien, en u zult die niet zien.” Indien u deze mijn raad opvolgt, zult u in toekomstige tijden voorzien zijn van vele krachtige pleitgronden; maar als u Zijn genadewoorden en liefdesbezoeken minacht, zou dat in toekomstige tijden uw mond met twistredenen vervullen.

Maar helaas! Je hebt het al te druk. Deze oogst zal zijn voorbijgegaan en uw zon aan het ondergaan; de avondschatuwen zullen zich neigen en de beproeving uws geloofs zal aankomen. De Satan zal uw geheugen beroven van al de zoete beloften die u verkregen hebt. Hij zal op u afkomen als een engel des lichts en op al uw natuurlijke verdorven neigingen in werken die u ooit bezeten hebt. Hij zal op uw natuurlijke hartstochten zodanige invloed uitoefenen, dat u niet weet waar zij vandaan komen. Dan zal hij al dat goede werk anders voorstellen, u afmatten en alles in verdenking brengen; en terwijl algemene liefde invloeit, zal de Allerliefste aftrekken, en dan zult u als een jonge, wellustige verkwister neerzitten en uw eigen dwaasheid en onbescheidenheid veroordelen wijl u deze raadgevingen niet hebt aangenomen; zolang het beproevingswerk duurt, zal er slechts een staan achter de muur en een flikkering door de tralies gevonden worden, wat tot jaloezie verwekt, en over het algemeen overgaat in vlagen van bezwijking en liefdeskrankheid. Op die tijd is de lieflijkheid van het aangezicht zeer ver weg; de sieraden van een zachtmoedige en stille geest zijn bezoedeld; evangelische eenvoudigheid is verdonkerd; de ingewanden der barmhartigheid vernauwd en er is kaalheid in plaats van haarvlechten. De tamboerijn wordt als een woord in het voorbijgaan; het samenspreken verliest zijn geur en de woorden hun zout. Laat mij u raden u te voorzien van een weinig verhogingen, die als getuigen zijn en ook een weinig merktekenen, die u op eenzame plaatsen opstelt; die zullen u goed doen in de tijd die te komen staat; want de velen die op u zien en uw vat en kruik ledigen, zullen u tot hoeder van hun wijngaard maken en dan zult u spoedig belijden dat u uw eigen wijngaard niet gehoed hebt, om datgene wat God aan onze zielen gedaan heeft open te leggen en bekend te maken is recht.

De vrouw die van haar kwaal genezen was, werd voor de gehele schare gesteld om te belijden wat haar gedaan was, en het werd goedgekeurd. Wanneer wij met het hart geloven, moeten wij dat met de mond belijden, want dat wordt aangemerkt als terug te keren en God de eer te geven. Maar uw voornaamste werk moet zijn en behoorde te zijn dat u uw roeping en verkiezing vast maakt, want dat is het goede fundament leggen voor de toekomst. *Wanneer ik oud en grijs zal geworden zijn, verlaat*

mij dan niet, o God mijns heils, zegt de Psalmist. En indien u niets oplegt voor een toekomstige hongersnood, voor een droogte die te komen staat, of aankomende verlatingen, zult u zeker klagen zoals anderen gedaan hebben: *O, dat ik was als in de vorige maanden, toen God mij bewaarde; toen de Almachtige met mij was, toen de verberging Gods op mijn tabernakel was en mijn heerlijkheid in mij.*

Leg deze brief naast u en lees die over zeven jaar nog eens over en zend mij dan een lijst van de leugenachtige voorzeggingen die in het schrijven gevonden worden, van

Uw u toegenegen vriend en dienstknecht

De Woestijn.

DE STEENUIL.

10de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn

Was ik volmaakt in de tale Kanaäns, dan kon ik aan uw gemoed de gevoelens van liefde en dankbaarheid meedelen, die ik in mijn hart gevoel voor u, die met weergaloze liefde mij bedeeft in het werk van het geloof en de arbeid der liefde aan mijn ziel, in de Heere Jezus. U zult nooit, voor dat wij samen in de heerlijkheid zijn, weten welk een werktuig de Heere u voor mij maakt om Zijn werk in mijn ziel te bevestigen en te versterken. Evenwel ben ik daarvan verzekerd dat uw liefde op generlei wijze hare beloning zal missen. Ik geloof dat Zijner Majesteits Heraut en u alleen in deze wereld tot mijn behoefte zijn geboren. Verleden woensdag kreeg ik een brief van u, die van sommige donkere en wolkige dagen profeteerde. Ik ben er zeker van dat mijn oude mens mij een grote hoeveelheid kastijdingen van de Vader der lichten zal verschaffen. Maar, “den hongerigen is alle bitter zoet”.

Maar, op een afstand geleid en gehouden te worden van Hem, Die mijn ziel liefheeft moet wel een hel op aarde zijn, en ik geloof dat dit door mij nu zwaarder zal gevoeld worden, daar ik verwaardigd ben geworden met zulke uitlatingen Zijner liefde tot mijn ziel als ooit tevoren. Maar er zal een zoetheid in liggen als Hij zal terugkeren; want het is maar voor een klein ogenblik dat Hij zijn aanschijn zal verbergen en er zal op die tijd niets van dat bittere kruid, genaamd wrekende gerechtigheid, in zijn. Ik weet dat u mij nooit een leugenachtige voorzegging gedaan hebt, en dat zult u nooit doen ook, daar ben ik zeker van; want elke brief die u mij gezonden hebt kwam onder het zegel van Gods Geest. Zij zijn kostelijk voor mijn ziel en ik acht ze van een onwaardeerbare waarde. Hun prijs gaat de robijnen te boven, en zij zijn begeerlijker dan fijn goud, ook zoeter dan honingzeem.

Nu moet ik uw eerste brief loslaten, hoewel ik er veel meer van zeggen kon, ook van de uitwerking ervan op mijn gemoed. Maar van uw tweede brief heb ik heel wat meer te zeggen, dan dat ik die op zaterdagavond ontving. Zij maakte dat de slaap van mijn ogen week, en de sluimering van mijn oogleden, en ik werd er tot bet aanbreken van de dag door heen en weer geslingerd. En had ik vleugelen ener duif gehad, dan zou ik net zo vroeg te Paddington op zondagmorgen geweest zijn, als Maria aan het graf van haar dierbare Zaligmaker. De eerste bladzijde er van is voor mij een verborgenheid. Ik heb geen wijsheid om deze woorden der wijzen en hun duistere uitspraken te verstaan: “De bij die naar uw korf toekwam met haar was en honing.” Dat kan ik niet uitvinden. Maar, dat u gevoelde dat de wind uw hut deed schudden en dat u dacht dat dit uw aankomst in het beter huis verhaasten zou, maakte mij bedroefd. Het deed mijn hart vanwege de ark Gods beven. Mijn gemoed kreeg een weinig te zien van Gods handelingen met Israël, toen Hij van plan was om Elia weg te nemen. Dit deed Hij niet voordat Hij een ander profeet in zijn plaats gezalfd had. Daar er zo weinig wachters zijn, die God op de muren van ons Sion geplaatst heeft, welke een vijand ontdekken en de uren van de nacht kunnen aangeven, hoop ik dat de Heere de plaats van onze verzamelingen niet in de hand van blinde wachters, die niet verstaan kunnen, zal overgeven, daar Hij zegt dat, “Onze leraars niet meer van ons weggevoerd zullen worden.”

Wat u mij laatst in een van Uw brieven gezegd hebt, daardoor zult u nog wat meer vijanden ontmoeten. Misschien bent u naar gewoonte in perikelen onder de valse broederen. U zegt dat velen kwaad spreken van het manna, noemende het een lichte spijze. Dit is zeker ongoddelijk geoordeeld maar zoals u opmerkt is uw kroon zeker, omdat uw beloning bij uw God is. Maar zij die vechten tegen de waarheid, strijden tegen God. Maar ik kan u zeggen; dat de gedachte dat u in moeilijkheid verkeerde, al de overeenstemmende krachten van mijn ziel opwekten, terwijl ik er

zeker van ben dat sinds die tijd mijn gevoelens even als de uwe geweest zijn. En als het niet te veel van u geëist is, mag ik u dan uw sleutel te leen vragen, opdat ik dat slot mag openen, opdat mijn gemoed verruimd is. Ik zou u zeer verplicht zijn als u mij die zo spoedig mogelijk deed toekomen. Nu moet ik spreken van de aangenaamheden van het andere gedeelte uit een van Uw brieven. De tweede keer dat ik die las, kan ik u niet zeggen: welk een zoete lichtstraal van Gods Geest op mijn gemoed kwam, vergezeld van een zoete, verbrekende, vernederende gestalte die mij aan de voeten van Jezus bracht. Ik bevond dat ik de sleutel had van datgene wat mijn eigen ondervinding was. Ik kon met u tot aan het einde van uw brief meegaan. U hebt al de werktuigen der liefde Gods op mijn ziel te voorschijn gebracht. De uitwerkselen die het heeft en de zielvernederende gevoelens van de armen zondaar onder hetzelfde; de kruisiging van hem aan de wereld die als een gevolg daarvan plaats heeft, waren in grote mate aan mij gezegend, daar het mijn gevoelens beter beschreef als ik zelf het kan doen. Ik kan met waarheid zeggen *dat ik één plant geworden ben met Christus in de gelijkmaking Zijns doods en ook in de gelijkmaking Zijner opstanding*. De wereld en ik komen goed overeen, ik ben aan haar gekruist en zij aan mij, want zoals u opmerkt heeft Jezus mijn hart, genegenheden, gedachten, begeerte, wensen en al wat onsterfelijk is ingenomen, en nu ben ik hier een vreemdeling en een bijwoner, zoals al mijn vaderen in het geloof waren.

Nu heb ik lijdzaamheid nodig om deze bestemde tijd af te wachten tot mijn verandering komt. De Heere zegene u en geve u veel van Zijn tegenwoordigheid en van de verheuging in Zijn eeuwige liefde. Dat bidt,

Uw zeer oprechte en toegenegen vriendin en zuster in de banden van het evangelie van Christus

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

11de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal, of waar ook

Lang gewacht en eindelijk gekomen: “Die zaaïen zullen oogsten.” Maar ik geloof dat het bijna vier maanden was eer de verwachte oogst kwam. Feesttijden nemen alle aandacht weg en wij weten dat het geheugen bedrieglijk is. De vrouw aan de put vergat haar watervat, Petrus praatte alles door elkaar en Paulus vergat of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied was, toen hij opgetrokken was in het Paradijs. En geen wonder, wanneer de nieuwe wijn over het koninkrijk zo zoet invloeit dat zij de slapenden doet spreken. Maar personen die in hun slaap spreken zijn dikwijls niet te vertrouwen. Ik ben er blij omdat mijn zuster voortgaat in de gemeenschap der verborgenheid Gods en des Vaders en van Christus.

Zij heeft gemeenschap met de Vader, en de meedeling van Zijn eeuwige liefde. Zij heeft gemeenschap met Jezus en wandelt met Hem in vrede en vereniging; en heeft gemeenschap met de Geest door de getuigenis met haar geest, en door het *Abba Vader*; en door de troost der gemeenschap, (door de beloften die Hij toepast) en Zijn vriendelijke hulp tegen haar zwakheden, aan de troon der genade. O, gelukkige, gelukkige zielen welke verenigd zijn met God, en het geloof der heiligen hebben.

Hoe groot is de neerdaling van de Allerhoogste; Die Zichzelf vernedert om zulke arme stervelingen te bezoeken, om ze te omringen met de stralen en glansen der oneindige Goddelijkheid. Door Zijn gunst omringt Hij ze als met 'n schild, en verhoogt hen vol vreugde als zij Zijn overalometegenwoordigheid gevoelen. Daar zien wij de Koning in Zijn schoonheid, en het vergelegen land. Daar schijnt het verzoende aangezicht des Vaders aller genade, voor eeuwig als welvoldaan. Het schijnt met goedkeuring, welgevallen en verlustiging, als vol van toegenegenheid, en als de bron van alle genade, goedertierenheid en vrede terwijl wij als in een duistere spiegel zien en naar hetzelfde beeld veranderd worden. Wij worden vernieuwd in kennis, en gezegend met gerechtigheid en ware heiligheid, in welk beeld het gemoed gaat van heerlijkheid tot heerlijkheid; van de heerlijkheid van een volmaaktheid tot de heerlijke ontdekking van een andere, totdat wij al Zijn eigenschappen elkaar zien ontmoeten, in één punt samenkomen, en met elkaar overeenstemmen, in Christus Jezus onze Heere, tot eer van God in de verlossing van onze zielen. Dit, dit is de godsdienst van Jezus en Gods verborgenheid onder de heidenen. In onze genegenheden op de troon geplaatst, heeft Hij de hoogste macht in handen en daar zwaait Hij Zijn rechtvaardige scepter, en verspreidt de stralen van Zijn onsterfelijk licht. *Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende.* Al de gedachten van de arme zondaar worden in zoete gevangenschap geleid; gerustheid en vrede zijn de gezegende vruchten en uitwerkselen van Zijn heerlijke en ongestoorde regering; terwijl de arme in het stof en de bedelaar op de mesthoop, de zegeningen van Zijn troon beërven, en de bloeiende aangenaamheid van Zijn mild bestuur, en de orde ervan bewonderen. De rechtvaardigheid en onpartijdigheid van Zijn bestuur, de uitvoering van Zijn wetten, en het acht geven op de waarheid van ieder gedeelte Zijner wettige regering, verblijdt hen. Dit mijn zuster is het koninkrijk Gods, en het rijk van alles overwinnende genade, dat de helse onrechtvaardige in-bezit-nemer van het hart verbant en hem doorzag in zijn donker oogmerk, waarin hij werkte, en waardoor hij de uitverkorenen lang in slavernij gehouden heeft. *Andere heren hebben over ons geheerst maar door u alleen gedenken wij Uns Naams.* De heerlijke regering van de koning der koningen bestaat in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap, om de hulpeloze zielen van de driefoudige regering van Satan, zonde en dood te verlossen.

Maar wat wordt deze godsdienst in onze tijd weinig gekend! Hoe weinigen die de kracht kennen, waarin dit koninkrijk bestaat! En waarom zou de Oude van Dagen deze dingen aan ons openbaren en bekend maken, die als schapen zijn, zonder herder, en als het afschrapsel van de aarde, waar niemand naar zoekt of voor zorgt? Wij waren opgesloten in de duistere plaatsen, en in de ijzers gelegd, door beide werelden gehaat zo wij dachten, en tot eeuwige slavernij veroordeeld; van eeuwigheid verworpen, zoals ik eens geloofde, vervloekt van de baarmoeder af en gedoemd tot vernieling! Maar onze gedachten waren niet Gods gedachten. Wij mochten niet sterven voordat wij de Christus des Heeren hadden gezien. Het gezicht was om in ons te spreken, en wij waren bestemd op Hem te zien, wie wij doorstoken hadden. Wij treurden en smolten weg in dit zielsveranderend gezicht, totdat het de Goddelijke pottenbakker goed dacht om ons te vermalen en te vormen tot een ander vat dat Zijn hemelse schat zal inhouden, zonder van hoogmoed te barsten en zonder te breken en de wijn uit te laten vloeien, of het vat zelf teniet te doen.

De bij, mijn zuster, met was onder haar vleugels en boning in het lijf, was uw eigen brief. Mijn zwak lichaam moet voortdurend hitte en koude doorstaan, en dat gevoel ik steeds, vooral in de wintertijd, en dat kan zo niet lang duren. De grote menigte der belijders, haat in het algemeen de kracht der godzaligheid, en wordt er in onderwezen zich tegen dezelve te wapenen, en alle overtuiging tegen te staan.

Ik weet dat God bezoeking over deze dingen doen zal. Ons land is lang het *dal des gezichts* geweest. Maar de zon is aan het ondergaan en de avondschatuwen neigen zich; het licht wordt meest gehaat, en daarom verwachten wij de aanstoot aan de schemerende bergen. Maar laat ons “die des daags zijn, wakker en matig zijn, aangedaan hebbende het borstwapen van het geloof en der liefde, en voor een helm de hoop der zaligheid! Want God heeft ons niet gesteld tot toorn maar tot verkrijging der zaligheid die daar is in Christus Jezus, met eeuwige heerlijkheid.”

Nu, de eeuwige onsterfelijke, onzichtbare Koning, de Allerhoogste en eeuwige God zij, als de allerwaardigsten, alle eer en heerlijkheid macht en dankzegging, kracht, majesteit en heerschappij, beide nu en tot in eeuwigheid. Amen, ja amen zegt

Uw toegenegen broeder in de beste aller banden en in de zoetste aller boeien.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

12de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Elke post die er kwam, hoopte ik, enige tijd aaneen, iets van u te mogen horen. Daarom ben ik zo vrij geweest u deze te zenden “om uw oprecht gemoed door herinnering op te wekken.” Ik hoop dat als u deze ontvangt, u naar lichaam en ziel wel zult zijn. Ik weet dat als de ziel welvaart, het met het lichaam altijd goed gaat. Niets kan de welvaart der ziel bevorderen, als de tegenwoordigheid van de dierbare Verlosser, de Vriend der zondaren, terwijl een gevoel van Zijn liefde, gekend en genoten wordt door de werking van de gezegende Geest. Dat maakt een hemel op aarde uit. Met die blijdschap heeft de Heere mij, sedert ik van Gassons-Bower (Gasons Landhuis) kwam, meer of minder begunstigd. Ja waarlijk, Hij heeft mijn beker overvloeiende gemaakt. O, welk een liefde tot de arme verloren zoon, die al zijn goed doorgebracht had, en nu van honger verging, een stuk brood en, een druppel water missende, daar hij zijn buik niet met draf vullen kon. Nooit, vroeger noch later, gevoelde ik zulk een gebroken hart, onder het gevoel der liefde aan mijn ziel geopenbaard. Evenals Ezechiël ben ik vier maal door deze rivier der verheuging geleid. De eerste maal kwam het tot aan de enkels, de tweede maal tot mijn knieën; de volgende maal tot de lendenen; en nu geloof ik, dat ik verleden week voor de vierde maal er door gebracht ben, en ik bevond dat het een rivier zonder bodem of oever was. Dit water is in mijn ziel gekomen en ik ben er zeker van, dat ik hier nooit zal zinken, want de Heere heeft mij de handen van het geloof gegeven, zodat ik die kan uitbreiden om te zwemmen. Ik gevoel al die wondervolle werkingen die de verloren zoon gevoelde, toen zijn vader tot de dienstknecht zei: “Breng voort het beste kleed en doe het hem aan; en doe een ring aan zijn vinger en schoenen aan zijn voeten.” Gevoelen doe ik het, maar dit gaat alle beschrijving te boven. Kostelijk was het, dat de Verlosser zijn ziel gaf tot een rantsoen voor mijn zonden, en Zijn kostelijk bloed uitstortte, om aan de Goddelijke rechtvaardigheid, tot mijn behoud te voldoen. O, dat verbreekt mijn hart en doet mij wegzinken! Lieve broeder, help mij, Hem loven! Ik kan Hem, neen ik kan Hem niet prijzen, zoals ik wel wilde. Maar ik zal het doen, wanneer dit sterfelijke onsterfelijkheid zal hebben aangedaan. Ik zal met Zijn beeld verzadigd worden als ik zal opwaken. Ik geloof dat de Heere mij niet lang hier zal laten. Ik weet, dat noch hoogte, noch diepte, leven noch dood, tegenwoordige noch toekomstige dingen mij ooit van Zijn liefde zullen scheiden.

Het verblijdt mijn hart te zien dat de Heere met Zijn werk doorgaat, om de harten van vele arme zondaars onder de predatie van Zijner Majesteits Heraut, in deze donkere hoek der aarde tot Zich te trekken. Hij is een brandende en schijnende kaars. Hij staat in zijn spreekplaats als een vlammend vuur voor God. Zeker is hij de grootste zegen, die God ooit aan zulke onwaardige zondaars, als wij zijn, gaf.

De wonden van zuster Moorhen worden al dieper en dieper. Ik geloof dat zij op 's Heeren tijd in die engte zal gebracht worden, waar elke menselijke kracht vergaat, en waar niemand opgesloten of gelaten wordt. Daar is ook nog een andere arme ziel, die geen raad meer weet. Dat is de beste tijding die ik u zenden kan. O, dat de koorden Sions verlengd mogen worden, en haar palen uitgebreid.

Groet uw reizende vrienden van mij, en neem mijn dank aan voor uw versterkende brief. Hij was als koud water op een vermoeide ziel, of goede tijding uit een vergelegen land; *als gouden appels in zilveren gebeelde schalen*. Ik weet dat God u zal belonen. Hij zegt, dat *wanneer men iemand een beker koud water zal geven, in de naam eens discipels, hij zijn loon niet verliezen zal*. Zij die anderen bevochtigen, zullen zelf bevochtigd worden. Was dit zo niet, dan zouden, dunkt mij, de weldaden die hij aan mij bewijst, mij ellendig maken.

Ik ben er blij om, dat u beter bent. Ik hoop dat het niet lang meer duren zal eer ik u in het Dal ontmoet. Ik hoop dat u mij spoedig met een brief zult begunstigen. Gedenk inmiddels aan mij in de gebed, opdat ik nederig, waakzaam en dicht bij de Heere mag gehouden worden. De Heere zegene u naar lichaam en ziel, in uw korf en baktrog, in uw uit- en ingaan, dat bidt

Uw zeer oprechte Vriendin en zuster in Christus Jezus

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

13de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

“Alzo zegt de Heere Heere: Ik zal ook van de opperste tak des hogen Ceders nemen, dat ik zetten zal. Van het opperste zijner jonge takjes zal Ik een tere afplukken, die Ik op een hoge en verheven berg planten zal en hij zal takken voortbrengen en vrucht dragen en hij zal tot een heerlijke Ceder worden dat onder hem wonen zullen alle gevogelte van allerlei vleugel; in de schaduw zijner takken, zullen zij wonen.” Ezech. 17: 22-23.

Deze jonge tak werd afgeplukt van het koninkrijk huis van David en op de berg Sion geplant, waar de volheid van de eeuwig gezegende Godheid, die in de stam van Jesse woont, Zijn alomtegenwoordigheid en almacht in de zielen van duizenden arme zondaars ten toon spreidt; en ze met zichzelf als takken in de Ceder verenigt, in welke almachtige kracht, liefde en goedheid geopenbaard, en voortgebracht in het hart van de zondaar, de ziel voldaan en bevredigd, rust vindt. Hij bevindt en gevoelt dat Zijn schaduw een zoete beschutting is tegen de vurige pijlen van de satan en de doordringende uitspraken van een vurige wet. De Paradijsvogels zullen in de schaduwgevende takken van deze goeddoende Ceder wonen.

Zing alle zorgen weg, Nachtegaal, want onze liefste geeft psalmen in de nacht. Zing van Zijn rechterhand en uitgestrekte arm die zichzelf de overwinning over uw hart en over al uw haters verwierf. Zing van goedertierenheid en recht; van het recht dat voorbij is, en van goedertierenheid die in de plaats is gekomen. Zing van uw allerliefste aangaande Zijn wijngaard, en van uw vereniging met de levende wijnstok. Zing van Zijn heerlijke overwinning, van Zijn liefde tot in de dood, en van Zijn verzoenend bloed en Zijn heerlijkheid tot de rechtvaardigen. Vreugde en blijdschap zullen daarin gevonden worden, dankzegging en een stem der spelenden; want de zangers zowel als de speellieden, zullen binnen u zijn; al Mijn fonteynen zullen binnen u zijn. Hij, die Zijn getuigenis in het hart krijgt, namelijk dat wij moeten wedergeboren worden, en dat Hij die in Hem gelooft, zalig zal worden, en dat hij die Hem volgt het licht des levens hebben zal, is verzegeld; het getuigenis is met kracht, in de Heilige Geest en in veel verzekering tot zijn ziel genomen en er ingegaan. Deze verzekering is de verzegelende, bevestigende en vaststellende kracht der zekerheid en blijdschap van de ziel in het ontvangen getuigenis, en van het deel en lot dat hij heeft in al de zegeningen en weldaden, die beloofd zijn en waarvan getuigd wordt. Hij verzegelt en onderschrijft dat God waarachtig is, het bewijs daarvan en van de koop ondertekenende. “Een zal zeggen, ik ben des Heeren,” want Hij heeft mij als een vang, de machtige ontrukkt; “een ander zal zich noemen naar de naam Jakobs,” zeggende ik heb beide het geboorterecht en de zegen verkregen; en “een ander zal zich toenoemen met de naam Israëls” en overluid uitroepen, *ik heb de overhand gehad in het gebed*. Ik heb op mijn liefste gezien totdat ik Hem heb overwonnen; meer dan overwinnaar zal ik zijn, over hemel en aarde door Hem die mij heeft liefgehad, want als een vorst heb ik macht bij God en de mens en heb de overhand verkregen.

Dit zijn gulden dagen Nachtegaal! Geniet er nu veel van, eer de kwade dagen komen; nu terwijl *de Wijsheid* u leidt door al haar wonderlijke poorten sterkten en deuren, en haar heerlijke en profetische voorstellingen ten toon stelt.

Hij staat op de spits der hoge plaatsen, Spr. 8. Op Calvarië, op de berg Sion, en op iedere kleine heuvel in haar nabijheid; op de steilte der rotsen, op al de oude bergen, op de eeuwige heuvelen van verkiezende liefde en “aan de zijde van de weg.” Hier staat zij, in al deze plaatsen der bewatering, in de verademing plaatsen, rustplaatsen, plaatsen waar men mank gaat, en plaatsen der bezwijking, om raad, bemoediging, verkwikking, woorden op zijn tijd, sterkte en troost te geven. Door dit alles gaan zij van kracht tot kracht, “als zij door het dal Baca, (het moerbeidendal) doorgaan.” Hemelse regenvlagen vullen de putten. Ik zal water gieten op de dorstige en stromen op het droge; Ik zal de woestijn tot watertochten en het droge land tot springaders der wateren maken. “Zij roept aan de poorten en de inhoud van haar geroep is, “De Heere bemint de poorten Sions, meer dan alle woningen Jakobs.” Doe de poorten open, opdat het rechtvaardige volk, dat de getrouwigheden bewaart, mag ingaan.” “Dit is de poort des Heeren, waardoor de rechtvaardigen zullen ingaan.”

Zij roept aan de ingang der stad, zeggende: “Heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods!” “Gij zijt gekomen tot de berg Sions, en tot de stad des levenden Gods, het hemelse Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen; tot de algemene vergadering en de Gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn en tot God de Rechter over allen en de geesten der volmaakt rechtvaardigen! en tot de Middelaar des Nieuwe Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging

dat betere dingen spreekt dan Abel. Daarom zijt gij niet meer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers en huisgenoten Gods. Ziet toe, dat u dien, die spreekt niet verwerpt.”

“*Zij roept aan de ingang der deuren.*” Spr. 8:3 De eerste deuren waaraan zij roept, zijn die van de schaduw des doods. “Hebt u gezien de poorten van de schaduwen des doods? Job. 33: 17. Deze deuren zijn de bedekking en het deksel dat over alle volken verspreid is, Jes. 25: 7, en die dikke duisternis waarmee de God van deze wereld onze zinnen verblind heeft, opdat ons niet bestraalt het heerlijk licht van het evangelie van Christus en wij zalig zouden worden. Maar de wijsheid roept aan deze poorten zeggende. “Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien: die wonen in het land en de schaduw des doods, over dezelve zal een licht schijnen. Het licht des Heeren dringt door deze poorten, en opent ze, en het verstand ontvangt het licht, en gaat daarin voort, en als de deuren geopend zijn, beginnen wij, met ongedekt aangezicht, als in een spiegel, de heerlijkheid des Heeren te aanschouwen. 2 Kor. 3: 18. Maar hoewel het verstand verlicht is, de ziel is niet geheel verruimd: “Het licht wordt gegeven aan hem, die in ellende verkeert, en het leven aan hen die bitter van gemoed zijn.”

Dan leidt ons de Wijsheid naar een andere poort zegt: “Daarom ziet, Ik zal ze lokken, en daarna in de woestijn leiden, en dan zal Ik naar haar hart spreken.” “En Ik zal hen haar wijngaarden geven van toen af, en het dal Achors, tot een deur der hoop,” Hos. 2: 14 15. Nu komt de hoop in en de verwachting wordt groter en het geroep der Wijsheid aan deze deur is: “Welgelukzalig is de mens die op de Heere vertrouwd, wiens vertrouwen de Heere is. Want hij zal zijn als een boom geplant aan de wateren, die zijn wortels uitspreidt aan de rivier; en hij zal het niet zien wanneer de hitte komt, maar zijn loof zal groen zijn en in een jaar van droogte zorgt hij niet, en zal niet ophouden van vrucht te dragen.” Alzo scheurt Wijsheid het deksel, opent de poorten van de schaduw des doods en laat het verstand uit de duisternis zien, en de donkerheid opmerken. Dan verbant zij de zwarte wanhoop en opent de deur der hoop. Wanneer de hoop in de ziel komt, wordt de verwachting van betere tijden sterker. Dan leidt zij ons weer tot een andere poort, zeggende: “Zij verhaalden alles wat God door hen gedaan had, en hoe Hij de heidenen de deur van het geloof geopend had.” Hand. 14: 27. De zetel of eigen plaats van het geloof is het hart. “Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid,” enz. Verstoktheid en ongeloof zijn die deuren die het woord en het geloof buiten het hart houden, totdat een Goddelijke kracht de stem der *Wijsheid* begeleidt. Maar zij roept aan deze poort, en haar machtige stem is: “Zo spoedig als zij van mij horen, zullen zij mij gehoorzamen.” Nu, het geloof gaat in het hart door het gehoor en het gehoor door het woord Gods; dan gaat onze verstokte hardheid weg, de deur van het geloof gaat open en de rechterhand des Heeren maakt dat de nadelige pijl van het vervloekte ongeloof terug springt. De opening van deze poort ontbindt de ziel en verandert haar: “Mijn liefste stak zijn hand in het gat der deur en mijn ingewanden werden ontroerd om zijnentwil.” Hoogl. 4. Maar nog zijn wij niet vrijgelaten, want dit is slechts het gat van de deur. De ingewanden zijn ontroerd om Zijnentwil, maar Hij is niet gekomen in de beloofde en heerlijke openbaring van Zichzelf. Het geloof is gekomen, evenals bij de blinde man die genezen werd; maar het Voorwerp van het geloof is nog niet ontdekt. “Geloofst gij in de Zoon van God?” – “Wie is Hij, Heere opdat ik in Hem mag geloven?” En u hebt Hem gezien, en hij is het die tot u spreekt. “Heere ik geloof, en hij aanbad Hem!”

De volgende poort die *de Wijsheid* opent, is de deur van de sterkte van de satan, en haar stem aan deze deur is: Ik ben gezonden om de ogen der blinden te openen, om de gevangenen uit te brengen uit de gevangenis, en hen die in duisternis gezeten zijn uit het gevangenhuis.” Jes. 42: 7, “Zoon, dochter, uw zonden zijn u vergeven.” En dit is een algehele bevrijding. De schuld vliegt weg, het juk van onze overtredingen is verbroken, de Satan verdwijnt, vergevende liefde vloeit naar binnen, en vrees en verschrikking worden buiten geworpen; de ketenen van onze zonden zijn verbroken, de gevangenskleding wordt ter zijde gelegd en 't bruiloftskleed aangedaan. Hij neemt de zak van ons af, en omgordt ons met vrolijkheid.

De volgende poort is de deur der genade. Deze opent zich bijna vanzelf, zodra wij de gevangenis ontkomen. Door Jezus hebben wij de toegang met vertrouwen in deze genade in welke wij staan. En het roepen van Wijsheid aan deze deur is: “Voorwaar, voorwaar zeg ik u: Ik ben de Deur der schapen. Allen die voor Mij gekomen zijn, zijn dieven en moordenaars, maar de schapen hebben hen niet gehoord. Ik ben de deur; zo iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden.” Joh. 10: 7-9. Deze deur nu, die ons toelaat tot de tegenwoordigheid Gods en in vereniging brengt en gemeenschap geeft, beide met de Vader en de Zoon, is het verheffen van het licht van Gods aangezicht over ons, het geven aan ons van het licht

der kennis der heerlijkheid van Zichzelf in het aangezicht van Jezus Christus, en een volle genieting van Gods eeuwige liefde door Christus die door de Heilige Geest in onze harten wordt uitgestort. Dit is de deur, want als God zijn aangezicht verbergt, wie zal Hem dan aanschouwen? en wie kan tot Hem komen, zonder door Zijn liefde getrokken te worden? En als Hij iemand in Zijn schuld en onder de toorn der wet laat, dan “sluit hij die mens op en er kan geen opening zijn.” Job. 12: 14. Hieruit volgt dat men het licht van Gods aangezicht, met zijn liefde moet deelachtig zijn, eer wij in de vreugde des Heeren kunnen ingaan.

De volgende deur waaraan *de Wijsheid* roept is de deur der bruidskamer. “En zij, die gereed waren gingen met Hem, in, tot de bruiloft en de deur werd gesloten.” Matth. 25: 10. Het geroep der Wijsheid aan deze deur zal zijn: Komt, gij gezegenden Mijns Vaders, beërft het koninkrijk dat voor u bereid is, van voor de grondlegging der wereld.” Deze deur zal bij de eerste opstanding, nadat de levende heiligen zullen veranderd en de doden in Christus zullen opgestaan zijn, geopend worden; daar zullen zij veilig zijn, terwijl de goddelozen, en de wereld met hen aan het vuur zullen worden overgegeven. En dit zal het laatste geroep van de Wijsheid zijn: “Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; ontwaakt en juicht, u die in het stof woont, want uw dauw is als de dauw der moeskruiden, en de aarde zal haar overledenen uitwerpen. Kom, mijn volk, ga in uw binnenkamers, en sluit de deuren achter u toe; verberg u als voor een klein ogenblik, totdat de gramschap over ga. Want ziet, de Heere zal uit Zijn plaats uitgaan om de ongerechtigheid der inwoners der aarde over haar te bezoeken, en de aarde zal haar bloed ontdekken en zal haar dood geslagenen niet langer bedekt houden.” Jes. 26: 19 - 21.

Nu zal de Meester zijn opgestaan en de deur gesloten hebben, wanneer op alle geklop en geroep geen acht meer zal worden gegeven, want er kan geen toelating meer zijn. - Alzo, zeer geliefde nachtegaal, heb ik getracht u iets van de paden der Wijsheid te tonen met haar verborgen poorten en deuren, voor zover ik dit kon doen, en er zelfs doorgeleid ben; en dit zal zo gaan met alle wedergeboren zielen die het Lam in de wedergeboorte volgen. Dit is een pad, dat geen roofvogel kent, en de ogen, der kraai heeft het niet gezien; de jonge hoogmoedige dieren hebben het niet betreden; der felle leeuw is daarover niet heengegaan.” Job. 28: 7-8. De leeuw van de bodemloze put wandelde hier nooit; ook werden er enige van zijn welpen ooit gevonden. Hiermee stemt de profeet overeen: “En daar zal een verheven baan en een weg zijn, welke de heilige weg zal genaamd worden; de onreine zal daar niet doorgaan, maar hij zal voor deze zijn; die deze weg wandelt, zelfs de dwazen zullen niet dwalen. Daar zal geen Leeuw zijn, noch geen verscheurend gedierte zal daarop komen, noch daar gevonden worden maar de verlost en zullen daarop wandelen. En de vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op haar hoofd wezen.” Jes. 35: 8-19. Velen doen hun best om dit pad te vinden, die nooit het aangezicht naar Sion hebben gekeerd, maar hun voeten stoten aan de schemerende bergen in een weg die niet opgehoogd is. “Het werk der dwazen verteert iedereen van hen, omdat zij niet weten naar de stad te gaan.” Dit is de weg die de verstandige naar boven leidt, opdat hij afwijkt van de hel beneden; het is de weg ten leven, en op die weg is geen dood. De vloek en de wraak Gods, vergezelt elke andere weg. “Er is een weg dien iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods.” Zij zoeken geen vereniging met de ware wijnstok, en geven geen acht op zijn takken, en daarom is haar deel vervloekt in de aarde; hij ziet de weg der wijngaarden niet. Job. 24: 18. En wat is nu die verhoogde baan en die weg? De verhoogde baan is Christus en het geloof in Hem. Ik ben de weg, niemand komt tot de Vader dan door Mij.”

Dit is de verhoogde baan. En de weg die genoemd wordt de weg der heiligheid, is het volgen van Christus in de wedergeboorte; want zulken zullen met Hem zitten op Zijn troon. Alzo, nachtegaal heb ik u geleid in de weg die ik van nature niet kende en in een pad, dat niet gekend wordt en niet gekend kan worden door alle onwedergeboren mensen totdat God voor hen de duisternis tot licht en het kromme recht maakt. Op alle andere paden mag de huichelaar zowel als de heilige wandelen. Maar geen leeuw of leeuwenwelp, geen felle leeuw of verscheurend dier, geen onrein schepsel, geen afvallige, geen ketter of huichelaar heb ik ooit op die weg ontmoet of gevonden. De weg der wedergeboorte is door al deze nooit betreden of bezocht. Ik zou u dus raden *dat u enige verhogingen maakt en wat spitse pilaren stelt* opdat zij u in de toekomstige tijd van nut mogen zijn. Maar niets van dit alles kan tegenwoordig verwacht worden, want aan de poorten en deuren der Wijsheid wordt niet alleen haar hemelse stem gehoord en gevoeld, maar allerlei vruchten, nieuwe en oude, zijn aan deze poorten voor Zijn allerliefste weggelegd. Hoogl. 7: 13. Hierdoor ontstaat de aangenaamheid der wegen, de verrukkende stem en de heerlijke vrucht die alle aandacht tot zich trekt zodat alles wat men anders zegt, tevergeefs is.

Daarom, Nachtegaal, zing maar, want dat ik aan de opperste zangeres deze gezonden heb is om uw hart nog zoeter gestemd te maken en u enige nieuwe zanglust op mijn tiensnarig instrument te geven. *Voor den Oppierzangmeester; op mijn Neginoth*, Hab. 3:18.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

14de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn

Daar uw schrijven mij berichtte *dat de bij in uw korf kwam met was aan zijn poten en honing in het lijf*, bemoedigde mij om weer tot u te komen. Uw laatste brief was mij zeer kostelijk! Een heerlijk onthaal! Want waarlijk hij heeft mijn ziel zo verlevendigd, dat ik op niets anders teren kan; heb daarom medelijden met mij en ga steeds voort met mij te helpen, want zeker, dan zult u ondervinden dat de woorden van de wijze man “Daar is een die uitstrooit, dewelke meer toegedaan zal worden,” waarheid zijn. Let er op dat er deze week geen opgaan naar Bethel kan plaats hebben. Onze wachter is in een hoek gezet, zodat wij hem noch zien noch horen kunnen. De Heere zegene zijn bezoek, en geve dat hij spoedig mag terugkeren, en tot ons komen met al de volheid der zegeningen des Evangelies van Christus. Ik heb uw laatste brief tweemaal overgelezen en kreeg een tweede weldaad.

Ik geloof dat ik zolang als ik op deze aarde zal zijn, er nooit mee gedaan zal krijgen. Van sommige der verborgenheden had ik de sleutel voordat zij tot mij kwamen, anders had ik het raadsel nooit uitgevonden. Mijn ziel werd zoetelijk in de bevinding en blijdschap van deze waarheden geleid, dat mijn ziel zo vernederde en vertederde, dat het mij opnieuw aan deze zondige wereld kruisigde, zodat ik er niet geschikt voor ben er in te leven. Ik ben bijna ongevoelig voor alles wat er in is, en tussenbeide weet ik nauwelijks wat ik doen moet of waar ik ben. Dit heeft mij enig licht gegeven in de woorden van onze gezegende Zaligmaker, toen Hij voor de ingang in Zijn lijden tot de Vader bad. Voor Zijn discipelen biddende, zegt Hij: zij zijn niet van deze wereld, gelijkerwijs Ik van deze wereld niet ben.” Ik kan niet anders denken, of u bent laatst een Sabbatsreis in enig deel van het beloofde land geweest, en bent er tot het dal Eskol ingegaan, want wat u mij gezonden hebt schijnt mij toe, één van de vroeg rijpe vruchten, een aller-kostelijkste tros te zijn. Die tros kon niet door één man gedragen worden, maar hij werd op een stok gehangen, en zo met hun tweeën gedragen. Het was een van de aller-kostelijkste aller zegeningen, niet minder dan een onderpand der gehele erfenis. O, was ik maar bij u om u te vertellen wat ik nu geniet., terwijl de Heraut van de koning bij u is. Maar dat is onmogelijk! Vrouwen en moeders moeten thuisblijvers zijn. Maar de uit de hemel geboren ziel kan niet worden beperkt. Hoewel uit het lichaam uitwonende, ben ik naar de geest tegenwoordig. En had ik vleugelen ener duif, dan zou niets ter wereld mijn vlucht beletten naar de Woestijn. Ik weet nu bij gezegende ondervinding dat niets dan een gevoel van de liefde van Jezus tot in de dood een hoogmoedig hart kan verootmoedigen, en de weerspannige geest van een zondaar verzachten, om hem aan 's Heeren voeten te brengen, en daarvan ben ik een levende getuige. Dit zal de meest verharde, opstandige en wanhopende ellendeling, die ooit op aarde leefde, zich doen onderwerpen, en dit zal dan ook tot in alle eeuwigheid mij verwonderen, en mijn bewondering zijn. O, was ik maar boven, opdat ik Hem, die de verlossing mijns aangezichts en mijn God is, mocht loven en prijzen. Wat verlang ik er naar mij te voegen bij die honderd vier en veertig duizend, de lof zingende van Hem die ons heeft lief gehad, verlost en gewassen van onze zonden in Zijn eigen bloed. Zeker zal dan mijn stem het luidst onder hen gehoord worden.

Mijn ziel dankt u voor hetgeen ik deze week van u mocht ontvangen. Ik heb inderdaad feest gevierd. Dat u een volle beloning mag geschonken worden door uw Vader en mijn Vader, uw God en mijn God! Mijn ziel heeft inderdaad een zoete schuilplaats tegen de winderige storm en het onweder gevonden. Ik bevind dat als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land. Mijn ziel herinnert zich nog steeds de alsem en de gal, die bitter genoeg voor mijn ziel waren. Maar dat alles is voorbijgegaan, terwijl mijn ziel de wrekende gerechtigheid van nu aan tot in eeuwigheid nooit meer gevoelen zal. Wat was het een verwondering wekkende liefde, dat de Heere zulk een opstandeling als ik was, voorbijgaande, toen ik nog in mijn bloed was, tot mij zei: *Leef, ja leef!* Hij heeft Zijn kleed over mij uitgebreid en in dat gezegend kleed zal ik in de grote dag, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, voor Hem verschijnen. En hoewel ik zo zwart was als de tenten van Kedar, zal ik zo wit zijn als de gordijnen van Salomo. Zoals u terecht opmerkt, was het wenselijk dat wij altijd zonder stoornis op de berg mochten wonen: maar, helaas! Wij moeten naar beneden, van de

berg afkomen. Maar ik ben, evenals Petrus, ervoor, de Heere tegen te houden, en een tabernakel te bouwen, opdat Hij bij mij mag blijven, totdat Hij mij in het opperste en beste huis zal opnemen.

Wat de Heere met mij doen zal, weet ik niet, en wat verder mijn weg zal zijn, daaromtrent ben ik in het duister. U vertrouwt dat Hij mij voor het slagveld gereed maakt. Moet ik er in onderwezen worden, zwaarigheid te verdragen, als een goed krijgsman van Jezus Christus! De wereld, het vlees en de duivel zijn, dat weet ik, tegen mij; maar dat weet ik ook, dat ik alles vermag door Christus die mij kracht geeft. Echter tegenwoordig schijnt het als had ik geen vijanden, want de Heere heeft de verdorvenheden mijns harten, als ook de Satan, zo stil als een steen gemaakt.

Hij houdt zoet gemeenschap met mijn ziel; hetgeen mij tot in het stof toe doet bukken, en ik gevoel zulk een vertedering van het hart, als waarvan ik vroeger nooit geweten had, en daartoe hebben uw twee laatste brieven niet weinig medegewerkt. De wonderlijke poorten en wijken, waardoor *de Wijsheid* mijn ziel heen leidt, zijn sommige der geheimen, die met Hem zijn, in wier hart Hij Zijn vrees gelegd heeft. “Ik” zegt de Wijsheid, “doe wandelen in de weg der gerechtigheid,” in het midden van de paden des rechts, opdat ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is; en Ik zal haar schatkamers vervullen.” Ik geloof dat datgene waarin ik mij nu verblijd, iets van dat bestendige, van dat Sabbatdag deel is, waarvan u mij in mijn droom zei, dat ik mij daarin verblijden zou. Zeker, de Heere onderwijst nu, zowel als in de dagen vanouds, door dromen en nachtgezichten. “Wanneer een diepe slaap op de lieden valt, verzegelt Hij hun onderwijzing.” Zeker, van die waarheid ben ik getuige.

Wij verwachten dat wij u eerder zouden ontmoet hebben. Maar de Heere weet best wanneer Hij u zenden moet. Ik hoop dat, wanneer u komt, het met goede tijding uit een ver land zal zijn, *en het één der dagen van de Zoon des mensen* voor ons zal maken. Ik denk dat het niet nodig zal zijn u te zeggen dat ik gelukkig zal zijn als ik weer van u mag horen. Ik heb een jong ‘verborgen’ persoon bij mij, die door u wenst herdacht te worden. Zij wenst u de blijdschap van iedere geestelijke zegening. Zij is iemand die wacht op de beroering van het badwater, om van haar geestelijke ongemakken genezen te worden.

Onze kleine zuster, die nog geen borsten heeft, is zeer onpasselijk. Ik geloof dat zij zeer graag een brief van u zou ontvangen. Groet vader G...n, hartelijk van mij. Ik hoop dat hij het niet kwalijk zal nemen, dat ik zo vrij ben geweest aan hem te schrijven.

Nu moet ik eindigen, u iedere weldaad uit het beste verbond toewensende en dat u veel van de tegenwoordigheid des Heeren, mag genieten. Dat bidt

De Uwe, in oprechte toegenegenheid.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

15de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

De brief van mijn lieve zuster, is aangekomen, met al zijn blijde tijdingen; de beschouwingen van goede tijding uit een vergelegen land. De nacht is bij u niet alleen ver verlopen, maar geheel voorbij gegaan, en u wordt alleen door de aangebroken morgenstond uit de hoogte bezocht. De woestijn heeft zijn lentetijd en de wildernis bloeit als een roos. Er is nu niets anders dan honig uit de raat, wijn van de tros en melk uit de borst. De oude mens is met Christus gekruist, ja dood en begraven, en het lichaam der zonde teniet gedaan en het is uit met hetzelfde. De Satan, die de macht des doods had is ook weg, want Christus heeft over hem aan het kruis getriomfeerd zodat van die kant ook geen kwaad kan verwacht worden. Zelfverloochening, een dagelijks kruis, de oven der verdrukking en de vorige beproeving van het geloof zijn alle uit het gezicht en uit het gemoed, en noch begeerd noch verwacht.

U doet mij weten dat u graag op die berg zou blijven. Maar ik moet bekennen, dat het mij een wonder is, dat u er niet reeds afgekomen bent. Het geloof moet beproefd worden, voor dat het bevonden wordt tot prijs, heerlijkheid en eer, bij de verschijning van Jezus Christus. Kunt u roemen in uw zwakheden? Kunt u een welbehagen hebben in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in droefenissen om Christus wil? De nuttigste krijgslieden in een leger zijn zeker de jonge rekruten, die al wat zij hebben, uit moeten geven; en de bruikbaarste kinderen in een huisgezin, behoren zij te zijn, die aan de borst liggen. Zulke krijgslieden dienen alleen om de monsterrol aan te vullen; en zulke kinderen zijn alleen goed om het huisgezin te vermeerderen en anders deugen zij nergens voor, God heeft de dag van voorspoed tegenover de dag van tegenspoed gezet. Maar uw kwade dagen komen niet.

De reden van mijn lang stilzwijgen is uw lange voorspoed. Ik mag een medehelper van uw blijdschap zijn; maar het vertroosten der treurigen is groter bewijs van liefde. Het is mijn gewoonte niet, de liefdesnaren van een hart dat steeds met gejuich vervuld is, te stemmen. Behalve dat zijn er maar weinige in dit gedeelte der aarde, die men met gezang moet opheffen, dan hen die bezwaard van hart zijn; terwijl veel gejuich voor zulken gemaakt hem tot jaloersheid mag verwekken en zij uw geluk benijden, en door de duivel en het ongeloof er toe gebracht worden, hun hard lot te verwensen, tenzij u er een weinig verstand bij gebruiken kunt, dat wil zeggen, uw blijdschap een weinig voor u houden als de omstandigheden het vereisen. Houdt u zwak bij de zwakken, en als gebonden bij hen die onder de wet zijn.

Ik heb eens een jongeling gekend die drie of vier jaar lang zijn vertroosting behield, en niets anders dan blijdschap en geluk scheen te hebben. In die tijd had ik zelden iets anders dan aanvechtingen, wettische banden, vervolging, honger, koude en naaktheid. Ik heb dikwijls zijn geluk benijd, verlangde er naar gekoesterd te worden, evenals hij en vervloekte mijn hard lot en kwade dagen. Maar hij veranderde en werd een ellendige afvallige, en toen hij zijn maat vervuld had, kwam hij in het midden zijner dagen aan zijn einde.

Ik wacht er op om te zien wat soort van zuigeling u nog worden zult: een die altijd melk nodig heeft, zijnde onverstandig in het woord der gerechtigheid, of één van volle ouderdom, die door het gebruik hun zinnen geoefend hebben, tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads, en alzo op vaste spijs leven. Toen het God behaagde zijn Zoon in mij te openbaren, met al Zijn verlossende weldaden; toen vergeving, rechtvaardigmaking en aanneming tegelijk invloede, en volmaakte vrijheid werd geopenbaard, zag Ik op Hem dien ik doorstoken had en rouwklaagde niet om Hem, want ik had Hem gekregen, maar *over* Hem, als ik aan Zijn vreselijk lijden dacht ten behoeve van zulk een onwaardige ellendeling als ik mij bevond. Zijn liefde tot in de dood deed mij wegsmelten; Zijn vertroosting vervulden mij met heilig misnoegen; ik verblijdde mij in Zijn zaligheid, maar weende de ganse dag over mijn lijdende Zaligmaker. Mijn onwaardigheid deed mij blij Zijn tedere goedertierenheid omtrent mij terzijde stellen, en ik kroop voor Hem weg, om het licht te ontgaan. Maar Hij drukte Zijn liefde in mij, en vervolgde mij, en bracht er mij toe vrijheid en gemeenzaamheid met Hem te oefenen.

Dit heerlijk gezicht, met zijn gezegende uitwerkselen, duurde, uitgenomen enkele verduisteringen, bijna twaalf maanden. Alle boosheid van mijn hart was geheel voor mij verborgen, terwijl de beloften als bijenzwermen in mijn ziel kwamen, en als zij in mijn hart kwamen, ontlastten zij daar hun rijke, gezegende voorraad en dat met kracht, liefde en vertroosting. Terzelfder tijd verklaarde de Geest hun bedoeling en paste hun zegeningen aan mijn hart toe. Ik zoog de borsten van deze vertroosting, ja, ik zoog ze uit en was voldaan, en verkwikt door de overvloed van Sions

heerlijkheid. Ik werd op de knieën getroeteld, en op de zijde gedragen en als één die in zijn moeder troost, zo vertroostte mijn God en Zaligmaker mij. Ik werd vertroost in Jeruzalem, want ik had een open gezicht van die wonderlijke stad, en dat wel enige uren lang, op klaarlichte dag. Dit geopenbaarde gezicht verwijdde mijn hart en breidde mijn kennis uit, terwijl mijn inwendige vertroosting stegen, zodat mijn ziel wegsmolte in liefde, dankbaarheid, teerheid, verootmoediging, verbrokenheid en Goddelijke droefheid, de gehele dag. Ik verfoeide mijzelf in stof en as. En dacht dat ik mij nooit genoeg op mijzelf wreken kon vanwege mijn voorgaande dwaasheid, nooit klein genoeg in eigen ogen kon zijn, en nooit dankbaar genoeg aan de koning der koningen en de Heere der heren.

Dit duurde, zoals ik boven gezegd heb bijna een geheel jaar, zonder veel verandering. In deze toestand zijnde was ik wondervol verzekerd, en verwachtte dagelijks dat ik rijp zou zijn voor de heerlijkheid, en dat ik spoedig opgeroepen zou worden voor de andere wereld, en daar verlangde ik naar. Weinig dacht ik er toen aan, dat deze vertroosting zou worden verwisseld met geestelijke verlatingen, de doordringende duistere blikken en bezwarende handelingen van de hemel en de vreselijke aanvallen van de satan. Ik had in mijn onuitsprekelijke blijdschap beide de duivel en de zonde geminacht. Het zoogkind heeft in het hol van de adder gespeeld, maar het is het gespeende kind dat zijn hand in het hol van de basiliskus zal steken. “Ik zei in mijn voorspoed: Zeker, ik zal niet wankelen, want Gij, Heere, had mijn berg vastgesteld door Uw goedgunstigheid.”

Nadat bovengenoemde gestalte was overgegaan, begonnen mijn verdorvenheden het hoofd weer op te steken, zodat ik ze weer zag. Johannes kon op het gezicht van het beest met zeven hoofden en tien horens niet meer verschrikt zijn dan ik was op de verschijning van die zonden. Ik riep sterk tot God, en zij gingen alle weer weg, en buiten mijn gezicht. Spoedig daarop kwamen zij weer, ik bad en al die kleine vossen die de wijngaard verderven, slopen weg naar hun holen. Maar spoedig daarna verschenen zij verschrikkelijker, eerst de één en toen de ander, en voordat ik er één door het gebed weg kon krijgen, kwamen er wel tien te voorschijn, zodat ik er aan wanhoopte deze oude bewoners van het land ooit uitgedreven te zien. Nu vloden mijn vertroosting weg, de Heere verliet mij en de Satan kwam in het gezicht en toonde mij aan hoe heilig een waar gelovig was, en hoezeer ik daarvan verschilde, namelijk van dat gelukkige aantal. Hij wierp mij zulke teksten als deze in: “Die uit God geboren is, zondigt niet.” “Zij doen de ongerechtigheid niet, zij wandelen in zijn wet,” enz. Ik werd ook met deze bestrijding aangevallen, namelijk dat ik gewis tegen de Heilige Geest gezondigd had. Dit deed mijn lendenen waggelen. Ik wierp al mijn vertrouwen weg het speet mij dat ik zo vermetel was geweest om Christus als de mijne te beschouwen, en verwierp zover als het ongeloof maar gaan kon, alle gedachten dat ik enig deel of lot zou hebben in de grote verlossing van Christus.

Toen keerde de Heere terug met dubbele liefde en drievoudige heerlijkheid. Hij verlevendigde al het werk weer en bracht het weer tot licht, mij er toe leidende om geestelijke zaken met geestelijke te vergelijken. Zijn werk van binnen, met het woord der belofte uitwendig en wat ik in Zijn boek las bevond ik dat in mijn hart gegraveerd was en het scheen mij toe dat ik bevestigd was als de eeuwige heuvelen.

Nu moet ik mijn vriendin verhalen hoe die beproeving over mij kwam. Ik had enige tijd zulke schriftuurplaatsen als deze overdacht. “Gij zult van allen gehaat worden om mijnentwil.” “Door vele verdrukkingen moeten wij in het koninkrijk Gods ingaan.” “Ik heb u beproefd in de smeltkroes der ellende.” “Die achter mij wil komen, neme zijn kruis op en volg mij.” Ik wist dat ik geen van deze oefeningen had en besloot daaruit dat het niet recht met mij was; dat ik mij niet in de voetstappen der schapen bevond. En vreemde dat ik de beloofde rust niet deelachtig zou worden en dat er iets aan mijn geloof, waaraan de zaligheid verbonden is ontbrak, verlangde ik heimelijk naar verzoeken en beproevingen namelijk naar zulke die op de weg naar het koninkrijk gevonden werden, waarop de bovengemelde verlating spoedig volgde.

Maar na de bovengemelde verlevendiging van het werk scheen mijn berg zo vast te staan, dat ik even als tevoren dacht dat hij nooit meer zou bewogen worden. Maar spoedig daarop volgde een andere verlating, vergezeld van toorn, bitterheid der ziel, wettische dienstbaarheid en onverdraaglijke hardheid van het hart. Door deze werd een vreemd vuur ontstoken, dat ik tevoren nooit gevoeld had, en dat was geestelijke jaloersheid; dit wekte de aller-bitterste opstand op en legde mij open voor de wrede aanvallen van de satan. Dat alles kwam mij tegelijk over. Deze droevige aaneenschakeling van ellenden drukte mij zo neer, en terstond mijn geesten zozeer, dat ik genoodzaakt werd mijn wettig beroep te laten varen en in de velden en wouden om te dolen.

Eindelijk kwam de Heere weer, zoals tevoren, en bracht het gehele werk aan mijn ziel weer tot licht. Ik vervloekte mijn dwaasheid van gehoor te geven aan de Satan en het ongeloof en dat ik de trouw en waarheid van Jehovah had verdacht, daar deze toch onveranderlijk is. Heimelijk verlangde ik naar een andere strijd met de duivel, niet twijfelende of ik zou mij dan als een man gedragen. Maar zodra de volgende aanval kwam, keerde ik mij om op de dag van de strijd hoewel ik geharnast was en een boog droeg, want de duivel zijn verzoeken veranderinge, viel mij van die zijde aan waar ik het zekerst was. Daarom scheen het mij toe dat mij iets vreemds overkomen was. In deze weg bleef ik enige maanden, op en neergaande in de weegschaal des heiligdoms.

In dit strijdperk leerde ik een les en die was, *dat 's Heeren kracht in onze zwakheid volbracht wordt*. Want wanneer ik al mijn moed bijeenvergaderd en opgebonden had stond ik in het geheel niet, maar viel zodra de eerste pijl mij bereikte; maar wanneer ik vreesde en beefde, en sterk tot mijn God en Zaligmaker riep, versterkte Hij de zwakken tegen de sterken, zodat de zwakke juist tot de sterke gekomen is. Ik ben in zulke tijden in staat gesteld geweest, om een goed krijgsknecht van Jezus Christus te zijn. Ik heb de duivel uitgetart om zijn onzinnigheid en lastering; ik heb hem vervloekt en geslagen in de naam des levenden Gods. Ik zei hem dat hij vervloekt was en zijn straf zeker over hem komen zou, en dat mijn ogen het zouden zien, en hij kon het niet ontkennen noch er iets tegen inbrengen. Echter, deze voortdurende verwisselingen de een dag aan de deuren van de hemel, en de andere in de buik der hel, bracht mij er toe te denken dat het God niet behaagde dat ik zo onverzadigbaar naar troost verlangde, omdat ik bemerkte dat mijn blijdschap steeds korter werd, en mijn bittere tijden meer en meer werden verlengd. De dag van voorspoed duurde maar een uur en de dag van tegenspoed duurde wel een maand. Mijn hart wel met zijn bitterheid bekend en de vreemde vermengde zich niet met mijn blijdschap. Daarom wenste ik heimelijk dat mijn voet op een effen baan stond.

Maar moet ik u al de schaamte ontdekken? Welnu dan. Ik dacht in mijn hart en sprak met mijn lippen de volgende tegenstrevigheid uit: "Ik geloof dat de Heere mij mijn vertroosting misgunt, anders zou Hij het nooit toelaten dat de duivel mij zo bespringt als zij weggegaan zijn; ik zou liever zonder hen zijn dan zo voortgaan." En de Heere hield mij bij mijn woord; want de zoete borst der vertroosting was tot mijn groot verdriet en niet geringe doding onmiddellijk opgedroogd. En ik bevond het juist zoals de evangelische Profeet het zegt: "Wie zal hij de kennis leren? En wie zal Hij het gehoorde geven te verstaan? de gespeenden van de melk de afgetrokkenen van de borsten. Want het is gebod op gebod, regel op regel, hier een weinig en daar een weinig? Jes. 28: 9-10. Toen de borst was opgedroogd doorzocht ik nacht en dag de Schrift, om te zien welke zekerheid ik er uit kon verkrijgen, welke bevestiging en vastheid het woord van God verschaft. Ik vergeleek zijn werk aan mijn ziel met Zijn woord, waar Hij belooft een nieuw verbond met ons te maken, de zonden te vergeven, ons een nieuw hart te schenken enz. en ik bevond dat het werk echt was en dat het de proef van iedere tekst doorstaan kon, uitgenomen zulke als deze: "Die uit God geboren is zondigt niet." Zij doen de ongerechtigheid niet, zij wandelen in zijn wegen." Ps. 119: 3. Deze kon ik niet uitvinden, want zij schenen niets minder dan volmaaktheid aan te duiden. Ik struikelde er dikwijls over en ze waren dus voor mij droevige struikelblokken.

Evenwel beschouwde ik de besluiten en de voornemens Gods. Zijn verbond, Zijn beloften, getrouwheid en waarheid, de onveranderlijkheid Zijner natuur, Christus' volbrachte werk, de eden Gods, het werk des Geestes en Zijn getrouwheid jegens zijn kinderen gedurende de loop der eeuwen; en nu kreeg ik meer licht en vergaderde langs deze weg meer sterkte. De gezegende Geest, die tevoren mijn vertrooster was, was mij nu een Geest der openbaring en der kennis, en al mijn honing en melk verloren hebbende, leefde ik nu bij vaste spijs: de borst was weggenomen en nu werd mijn voedsel kennis en wetenschap. Vroeger was ik gegroeid in genade, maar nu groeide ik in kennis, terwijl mijn gemoed steeds in hemelse overdenking was over de heerlijke waarheden van het evangelie. Maar dit verschaft mijn hart niet dat voedsel die warmte en hemelse zoetheit, die ik door het andere genoot. Ik zat dikwijls neer en overdacht de dagen vanouds toen "de bezoeken Gods mijn geest bewaarden, toen zijn heerlijkheid gedurig op mij was, en de dauw alle avonden op mijn dak lag; en ik weende, zuchtte, jammerde en hijgde naar de melk en honing.

Maar de Heilige Geest werkte op zulke tijden onderwerping en gelatenheid in mij ten opzichte van de wil van God en verkondigde aan mijn gemoed dat wanneer ik mijn loopbaan zou geëindigd hebben, mijn hart met die zoete gestalte zou vervuld zijn, en dat voor eeuwig; dit deed mij naar de dood verlangen. Op zulke tijden gedroeg ik mij en stelde mij gerust als een gespeend kind bij zijn moeder; mijn ziel was als een gespeend kind. Ps. 131: 2.

In die tijd werkte ik in de steenkolenschuit, honger, koude en bijna naaktheid lijden, behalve de strijd van binnen, de vervolgingen van buiten, en het verlies van datgene dat mij dierbaarder was dan het leven. Het behaagde God medelijden met mij te hebben, en mij weer te bezoeken. Ik had een oud lorrenkot, en daar een trok ik mij terug als mijn last te zwaar voor mij was om te dragen, en zo zeker als ik deze plaats betrad, zo zeker bezocht mij dan de Heere aller heren.

Dan kwam Hij neer als de regen op het nagras en als regenstromen die de aarde bevochtigen, zodat ik het niet anders vergelijken kon, als met het ingaan in het Heilige der heiligen, zoals ik daarvan wel eens gelezen had wanneer de Heere het huis met de heerlijkheid des Heeren vervulde. O, wat een vernedering voor de Allerhoogste om zo laag af te dalen, dat Hij acht geeft op zulke wormen in het stof!

Na vele van deze zielsverlevendigende, en zielsbevestigende bezoeken, kwamen de verzoeken, die eigen zijn aan de bediening des woords, weer op, vergezeld van wettische dienstbaarheid, en verschillende aanvechtingen en opstand; en ik was omringd door allerlei soort van ketters totdat ik, even als de vrouw die door de Zaligmaker genezen werd, verscheidene jaren krom gebogen daar heen ging, zodat ik door onrust, wezenlijke behoefte en zware arbeid aan de rand des grafs was gekomen en naar de dood verlangde, maar hij kwam niet. Ten laatste behaagde het God, mijn jeugd te vernieuwen als eens arends, en hij voorzag mij van tijdelijke behoeften, rustte mij toe met waarheid en sterkte, gaf mij een grote begeerte om nuttig te zijn, en liet mij spoedig zien, dat ik niet tevergeefs arbeide. Dit werd nu mijn spijze; *het was mijn eten en drinken Zijn wil te doen en te zien dat Zijn werk voorspoedig was.* Dit bracht er mij toe om met mijn God steeds in vrede en eenswillendheid te wandelen en hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag.

Alzo hebben even als bij Delila uw drie achter elkaar gezonden brieven, het geheim uit mijn hart gehaald. En nu, wat is dit alles? Wel, de Goddelijke kracht was in een lok mensenhaar: of, om naar het nieuwe Testament te spreken, *het is Gods kracht die in zwakheid volbracht wordt.*

Vaarwel. Ik moet aan het werk, maar ik kan niet nalaten mij te onderschrijven,

Voor altijd de Uwe

De Woestijn. DE STEENUIL.

16de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb uw zeer te waarderen brief in orde, ontvangen en ik hoop dat u het mij niet kwalijk zult nemen dat ik u niet eerder van de ontvangst ervan in kennis gesteld heb. Ik voorzeker u dat dit niet uit gebrek aan toegenegenheid, maar uit tijdgebrek geschied is. Mijn handen zijn veel bezig geweest in het zieken verplegen en dat is voor mij een droevige beproeving. De Heere heeft mijn lieve kleine jongen met een ongesteldheid bezocht. Wij vreesden dat die noodlottig voor hem zou zijn. En onder die beproeving deden de Kanaänieten, die als doornen in mijn zijde in het land overgebleven zijn, mij zeer streng hun macht gevoelen, bijgestaan in hun familiekring door de Satan, die aan hun hoofd verscheen, en zulk een indruk op mij maakte, dat mijn geest er zeer door verontrust werd. De opstand werd er door in mijn hart opgewekt, terwijl er harde gedachten van God volgden. Ik kon het kind niet overgeven en de Satan wierp mij zulke dingen in aangaande de eeuwige staat van de jongen als hij stierf onder de vloek van Gods rechtvaardige wet, dat ik die, naar ik geloof nooit uit de deuren van mijn lippen zal laten komen. Maar dat verzeker ik u, dat zij het hart vaneen reten, en hoewel ik het kind niet kon overgeven, beefde ik op de gedachte, voor zijn leven te bidden. Ik was buiten mate bedrukt; ik kon alleen tot de Heere zeggen: “Gij kent mijn hart, wat ik van nature ben, en dat er door mij nooit anders dan deze schrale onkruiden zullen voortgebracht worden tenzij het u behaagd door Uw Geest in mij die onderwerping en overgave te werken aan Uw wil, dat u verheerlijkt wordt. De Heere hielp het kind, en heeft het ons wedergegeven. Maar onderwerping en overgave. werden niet in mijn hart gevonden.

Zijn Excellentie (onze leraar) zond mij uw brief, waarvan u gezegd had, dat hij die bij zich houden moest, met het volgende adres er op: “Aan hare Majesteit de koningin der bedelaars, duizend pond waard.” Maar toen ik de inhoud gelezen had, werd ik genoopt de waarde te vergroten, want ik bevond zijn prijs ver boven de robijnen. Ik dank er u vriendelijk voor. Ik dacht aan een oud spreekwoord namelijk “Te voren gewaarschuwd is tevoren gewapend.”

Ik denk dat mij maar weinig in de weg der verzoeking kan overkomen buiten datgene wat u mij reeds getoond hebt. U schijnt het grondig te weten als u denkt dat ik voor diegenen, wier blijdschap het God niet behaagt zo hoog als de mijne te doen rijzen, een struikelblok zal zijn. Inderdaad, het is waar dat sommige mij benijden, terwijl anderen met jaloersheid vervuld zijn. Maar nijd en jaloezie schijnen mij toe twee verschillende zaken te zijn. Waar het laatstgenoemde werkzaam is, denk ik, dat het onder God een middel kan zijn om het dezelfde zegeningen deelachtig te doen worden. Deze zullen niet verblijd zijn, wanneer ik in de laagte gebracht wordt, maar zij zullen de eerste zijn om mij te helpen door hun gebeden, opdat ik weer opgeheven mag worden. Maar wat de nijd aangaat, niets zou deze meer genot verschaffen, dan mij neergebogen te zien. Maar dat zal hen in hun eigen zielen niets toebrengen. Tot het eerste gaat mijn gehele hart en ziel uit, maar met het laatstgenoemde gevoel ik geen vereniging.

Iets in uw brief verwonderde mij in grote mate, en dat is, te moeten denken dat gij, na tien maanden lang in zulk een aangename weg geleid te zijn, onder zulke openbaringen van Goddelijke liefde, weer in zulk een duisternis gebracht werd, twijfelde of het werk aan uw ziel wel waarheid was. Had u het niet verhaald als door uzelf ondervonden, dan zou ik er aan getwijfeld hebben. Maar, heeft God zo met u gehandeld, hoe zal ik het dan ontkomen. Maar het is zulk een kwade dag, dat ik die wel ver van mij zou wensen.

Als zulk een tijd mij ooit overkomt, dan denk ik dat ik ondervinden zal, dat uw brief mij van groot nut zou zijn. Maar ik zou nooit gedacht hebben, dat mij ooit iets dergelijks zou overkomen. Om zeker te zijn, schijnt mijn berg tegenwoordig vast te staan; de plaats van mijn verdediging is de sterkte der steenrots en God is waarlijk zeer goed voor mij, want ik heb geen enkele dag in ware duisternis verkeerd, sedert wij elkaar te Gassons Bower ontmoet hebben. Waar de Heere mij onderweg ontmoette evenals de discipelen op hun dagreis naar Emmaüs.

Gisteren ontmoette ik zijn Excellentie. Wij plukken de vruchten van zijn arbeid. Na zijn lange afwezigheid zoals ik het genoemd heb, kwam hij tot ons in de volheid der zegeningen van het Evangelie des vredes. Ik ben er blij om dat ik gehoord heb, dat wij de volgende week een andere gedrukte predicaat van u zullen krijgen! De laatste was mij in grote mate ten zegen. Ik zal er blij om zijn als ik mag horen, dat u weer onder ons komt, en ik hoop spoedig met een andere brief van u begunstigd te worden, want ik gevoel mijzelf zeer teleurgesteld als ik een gehele week niet van u hoor. Ik zou graag willen weten, als u weer schrijft, of u mij vrijheid wilt geven uw laatste brief aan onze vrienden te laten lezen, want zij weten dat ik er een gehad heb. Ik geloof dat zijn Excellentie het hun gezegd heeft. Maar ik heb hun te verstaan gegeven dat dit zonder uw toestemming niet wezen zal. De jonge opgeschoten knaap van Bower verklaarde mij gisteren dat hij mij niet met rust zou laten voor hij hem had ingezien.

Door de brief van mijn zuster heb ik vernomen, dat u deze winter door kouvatten en schorheid niet zo vreselijk bent gekweld geworden, als dit wel in vorige winters het geval was, en ik was er blij om. De Heere geve u steeds lichamelijke gezondheid en veel zielvoorspoed, is het ernstige gebed van

Uw toegenegen Zuster in de banden van het evangelie.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

17de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

De brief van mijn zuster is goed overgekomen en ligt nu voor mij. Hij is, evenals van de profeet Habakuk een lied van verschillende dingen, op verschillende wijzen gezongen. Uw dagen zijn droefig geweest en uw arbeid verdrietig. Noem die tijd van tegenspoed *Gad, want er komt een hoop* achteraan, of anders het begin der droefheid, want het ongeloof zal u dikwijls zeggen dat er geen einde aan komt. De Satan is een geleerd tegenstander. Hij kan beide zijn verschijning en zijn invloed anders doen voorkomen.

Toen ik in duistere streken van de schaduw des doods lag, onder de banden der Goddelijke rechtvaardigheid en vervuld met toorn en de bestraffingen van mijn God werkte hij steeds op de hardheid mijns harten, de vleselijke vijandschap van mijn gemoed, en op die verwoestende zonde des ongeloofs, waarin ik besloten was. Hij nam de gelegenheid waar om zijn beschuldigingen te vermenigvuldigen door de zonden die mij voor ogen stonden; de last der schuld te verzwaren, en de toorn der wet die in mij werkte, te vergroten. Ik wist niet dat dit de duivel was met zijn werken. Maar toen mijn bevrijding afgekondigd, mijn roeping duidelijk gemaakt, en mijn verkiezing zeker was, kwam hij weer tot mij, maar hij was in zijn voorkomen, taal en invloed zo veranderd, dat ik mijn oude kennis waarlijk niet kende. Hij kwam nu niet in zijn zwart gewaad, maar in zijn schitterend kleed, niet om mij naar de hel en het graf te slepen, maar als een vriend op de bruiloft; niet om te beschuldigen, maar om mij raad te geven; niet om weg te drijven maar om te trekken; niet om mij in wanhoop te doen neerzinken, maar om mij boven de wolken te verheffen, en op de wind te doen rijden; mij niet te verwijten maar te prijzen; niet om mij te zeggen welk een ellendig opstandeling ik geweest was, maar welk een heilige ik nu was. De Satan had zijn stem veranderd. En zeker, onder allen die van vrouwen geboren zijn, is er nooit een groter wonder gezien dan Dominee Zak.¹ Ik er in het minst geen erg in hebbende dat die vreemde bezoeker een der zaakgelastigden van de koning van Babylon was, was met zijn komst in mijn schik even als Hiskia, en toonde hem al mijn kostbaarheden, want hij kwam niet met zware tijding, maar met zachte dingen, niet als een verwoester maar als een opbouwer. Hij handelde over de goedheid en veiligheid van mijn staat: over de hoge gunst waarin ik bij God stond en over mijn gewisse aankomst in de begeerde haven. Hier vandaan daalde hij af tot het kleine aantal van Gods uitverkorenen, daar het in vergelijking met de wereld in het algemeen toch zo klein was.

En wat hij predikte, trachtte hij als leerstelling toe te passen. Hij werkte zijn kurkentrekker in mijn natuurlijke genegenheden, en deed mijn ingewanden rommelen. Hij zette mijn vrouw en al mijn kleine kinderen voor ogen, als niet in de band des verbonds ingesloten; en werkte toen op al mijn teerheid die ik bezat met zijn invloed. Mijn medelijden, ernstige begeerten enz. enz. begonnen op te rijzen en werden zo buitengewoon groot, even als Milton de werking der lusten in Adam en Eva beschrijft, nadat zij van de verboden vrucht gegeten hadden, totdat zij begrepen, dat er nieuwe godgeleerdheid in hen ontsprongen was. Ik dacht ook dat mijn hart met genade vervuld was. Mij tot de hoogste top van natuurlijke genegenheid voor mijn vrouw en kinderen opgevoerd hebbende, verliet hij de oude hen met haar kuikens en leidde mijn geest verder tot mijn vrienden en betrekkingen, toen tot mijn oude kennissen en daarna tot veel teerhartige barmhartige en welmenende mensen die ik op aarde kende. Mijn hart ging nog verder open en daar Hij ze voor mijn aandacht bracht, nam ik ze ook mee. Toen kwam hij tot de volken in het algemeen. Nu ging mijn hart nog verder open en werd zeer uitgebreid, daar hij mij voorstelde die allen op het hart te dragen. Daarna werden mij de arme heidenen voorgesteld, totdat mijn ingewanden rommelden als een harp, niet alleen voor Moab maar, voor al deze. Toen werden mij de onuitwisbare besluiten Gods voorgesteld, juist zoals de Arminianen die prediken. En daarna werden mij ook de duivelen als voorwerpen van mijn medelijden voorgesteld. En deze laatste toverlantaarn ontdekte het bedrog.

De Satan kon niet langer verborgen blijven, Ik gedacht aan Zijn vurige pijlen, en was toen spoedig uit de strik des vogelvangers bevrijd. Dit was mij in de evangeliebediening van groot nut, daar ik van die tijd af aan op het aller-zekerst wist wie het was die de gehele kudde Arminianen onderwees, uitrustte, opvoedde en uitzond, want daar ben ik van verzekerd dat het de duivel onder een andere gedaante is, die ze allen dat leert.

¹ Reverend sack, wil zeggen: waarde (kolen)zak

Enige tijd hierna bracht hij mij een ander bezoek, overeenkomstig met het voorgaande. Op die tijd was ik in de bediening. Hij kwam nu als dominee's fabrikant, om mij te onderwijzen, op welke manier ik in dit gewichtige werk voorspoedig kon zijn. Dat bestond daarin om tussen heiligen en zondaars geen lijnen te trekken; geen toepassingen te maken; om niet op kentekenen, bewijzen, tekenen van liefde, noch tekenen van zekerheid aan te dringen; om niet te staan op beslissende kentekenen, duidelijke aanduidingen, onfeilbare bewijzen, tekenen noch toetsstenen. Want dan zou ik geen aanstoot geven; dan zouden er ook geen vooroordelen tegen mij zijn. Dan zou er ook geen blaam op mijn karakter geworpen worden. Dan zou ik oneindig veel nut kunnen doen, en mijn naam zou voor allen een goede reuk zijn. Ik moest mijn net zo uit zien te werpen, dat ik allen die binnen de muren van mijn vergaderplaats kwamen, innam, en zodoende trachten mij zo aan te stellen dat ieder mij liefhad, want zij die een gelovige liefhebben, zijn uit de dood overgegaan in het leven. Ik was voornemens dit plan aan te nemen. Maar toen ik in het werk bezig was, vloeiden het ijvervuur de liefde, de ijver, heilige vrees, vrijmoedigheid en sterkte mij zo toe, dat ik in plaats van te zeggen een Verbinding een verdeler en verstrooier werd overal waar ik heenging. De huichelaar siste als een slang terwijl de eerlijke ziel de kracht gevoelde. Spoedig daarop werd ik er door God toegeleid, deze aanslag van de duivel te doorzien.

Ik leerde er deze les uit, dat van al de werklieden Gods, en van al de werken Gods onder de hemel, uitgenomen de dood van Christus, een bedienaar des Geestes en van het werk van de Heilige Geest op de zielen der mensen, de grootste vijanden van de Satan zijn. Hij maakt geen tegenwerpingen tegen uiterlijke reformatie als maar geen inwendige wedergeboorte plaats heeft. Het is de Heilige Geest die de sterk gewapende uitwerpt, zijn uitrusting waarop hij vertrouwde, wegneemt, zijn huis berooft, en de machtigen zijn gang beneemt. Deze strik ontkomen zijnde, door de goede hand van mijn God over mij, bracht hij mij nog een bezoek in zijn nagmaakte lichtstralen, op welke tijd hij mij al het ware en ingebeeelde kwaad met de gevaren die mij in het werk der bediening zouden overkomen, voelde, namelijk de tegenstand van de wereld, van ketters en huichelaars; de honger, koude en naaktheid waaraan ik was blootgesteld; de verraderij van valse vrienden; het moeilijke werk om de grote verborgenheden der godsdienst goed te verstaan en alle dwalingen te vermijden; het gevaar voor mijn leven langs de weg en eindelijk mijn dood in honderd verschillende vormen, met de onzekerheid van 's Heeren tegenwoordigheid, hulp, en ondersteuning, hetgeen hij opmaakte uit de droevige verlatingen die mij onlangs waren overkomen. Hij toonde mij vervolgens mijn eigen veiligheid, de zekerheid van mijn staat, en het geluk dat ik zou deelachtig zijn, wanneer ik mij in een eenzame plaats terug trok, en alle handelingen Gods met mij in mijn eigen boezem hield opgesloten. Maar, daar hij hier in niet slaagde, maakte hij spoedig zijn voorzeggingen goed, want er was geen dwaas, vals een evangeliedienaar genoemd in stad of land, die tegen mij blafte, naar mij beet, of tegen mij waarschuwde of het volk tegen mij ophitste, maar 't was andersom. En dit heeft, zonder tussenpozen, meer dan vier en twintig jaar, geduurd. Ik geloof dat het een slecht teken zou zijn als dit ophield, maar daar vrees ik niet voor en zie daar ook geen gevaar in, gewaar wordende dat de duivel de natie met zoveel nieuwelingen opgevuld heeft, die hij met hoogmoed opblaast, totdat zij onder hetzelfde vonnis vallen, waar hij onder ligt.

De medelijdende ingewanden, en de buitensporige genegenheid die u voor het kind gevoelde, en de opstand tegen God, die daarmee samenging, waren, dit kunt u zeker geloven, de uitwerkselen van een bezoek van deze veranderde duivel. Want God is zowel in staat een kind als een man te wederbaren; en dit kan Hij in het laatste ogenblik doen, nu, zoals vroeger de moordenaar aan het kruis. "Zijn hand is niet verkort." Behalve dat is er niets in de Schrift, dat u het bidden voor uw kind belet of verbiedt, ook niet om zijn leven, daar ik veronderstel, dat u besluit met: "Niet mijn wil, maar de Uwe geschiede." En als wij dat niet met het hart kunnen zeggen, dan mogen wij om onderwerping vragen om het te kunnen doen. David vastte weende en bad de gehele dag en nacht voor zijn kind, hoewel God door zijn profeet verklaarde dat het sterven zou. Hij bad zelfs tegen de geopenbaarde wil van God. Maar uw gebed moest naar Zijn wil geweest zijn. Dat is duidelijk, omdat uw kind weer hersteld is, al had u er niet voor gebeden.

Uw fijne onderscheiding van jaloezie en wangunst moet ik aan de geleerden overlaten. Ik geloof dat Rachel door de vruchtbaarheid van Lea tot jaloersheid werd verwekt, daar zij dacht dat zij hoger in de Goddelijke gunst stond dan zij zelf, terwijl het gevolg daarvan was dat zij haar zuster benijdde. Toen Jakobus en Johannes onbescheiden hun zetels aan de rechter- en linkerhand van Christus in Zijn koninkrijk begeerden, werden, de Apostelen tot jaloersheid verwekt, terwijl de andere tien met verontwaardiging jegens de twee broeders vervuld werden. Maar u zult antwoorden, de Wijsheid zegt: "*Wie kan voor nijdigheid bestaan?*" Dat is waar. En daarop zegt zij, waardoor de jaloezie wordt opgewekt: "Jaloersheid is een grimmigheid des mans, en in de dag der wraak zal hij niet

verschonen.” Salomo had dit door ondervinding geleerd. God zond zijn profeet tot Jerobeam, om hem aan te zeggen dat hij over tien stammen koning zou zijn. Dit was voor Salomo vanwege zijn afgodendienst, een gesel, en dit verwekte Salomo tot zulk een woede en jaloezie, dat hij Jerobeam zocht te doden. De laatste kon niet bestaan voor de nijd van de eerste, en daarom vluchtte hij naar Egypte om zijn leven te redden.

Als u wilt koesteren, zogen en bakken, keuvelen en preken, ga uw gang. “Zaai uw zaad in de morgenstond en trek uw hand des avonds niet af, “want gij weet niet of dit of dat” (de wangunstige of de jaloezer) “of dat die beide goed zullen zijn.” Maar u zult hierover beter kunnen oordelen dan nu, als uw preektijd voorbij is, want er is een tijd van zwijgen zowel als van spreken. In uw laatste koortshitte was u nog niet erg geschikt voor de predikstoel, maar dat was niets, noch door gewicht noch door langdurigheid bij datgene wat nog te komen staat. Het wandelen met de voetgangers vermoeide Jeremia, maar naderhand werd hij geroepen om zich met de paarden te meten, en toen bij alleen vertrouwde in een land van vrede werd hem bevolen tegen de verheffingen der Jordaan te strijden.

God wil ons aan zijn voeten hebben, en wij moeten niet weinig gekruist en beproefd worden om daar te komen en te blijven. Om een geheel jaar van alle troost beroofd en in de ijzers gelegd te worden, samen met een onverdraaglijke hardheid van het hart; om afgezonderd te worden onder de doden, Ps. 88, blootgesteld aan de invloed van een slaperige duivel, die u een dosis opium zal geven, onder elk gebed dat opgezonden wordt, en onder elke predicatie die gedaan wordt, dit zal erger zijn dan alle droefenissen die de kleine Izak overkomen zijn.

Zo besluit ik dan; en zo zult u het belijden. Noem het maar een geheim, van Simsons haarlokken.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

18de Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

De taal mijns harten op deze tijd is: Was er ooit iemand met zulk een vriend, raadsman en geleider begunstigd? Er mogen er zijn, maar hiervan kan ik zeker zijn, dat er niemand zo onwaardig was als ik. Iedere brief die ik van u ontvang bindt en verenigt mijn hart meer en meer met u. O, welk een zoete band is dat die alle leden van Christus samenbindt, en hen met hun Hoofd verenigt.

Uw laatste gunstbewijs heeft de Satan voor mij ontmaskerd, op zulk een wijze, dat hij er wel zeer vertoornd over moet zijn. Ik dacht er weinig over dat die buitensporige genegenheden en het rommelen van mijn ingewanden van hem kwamen. Ik heb er tevoren iets van gevoeld, tot op dit ogenblik toe. O, lieve vriend, bidt voor mij dat mij wijsheid van boven mag geschonken worden, opdat ik met zijn listen niet onbekend mag blijven. Nimmer zag ik hem tevoren in zulk een afschuwelijk licht. Zeker hij begeert mij te hebben, opdat hij mij mag ziften als de tarwe, en als het gebed van de grote Hogepriester tot mijn behoud niet de overhand heeft dan moet ik onder zijn verzoeken bezwijken. Uw brief bracht mij vele bezoeken in zijn wit kleed gedurende de laatste zes maanden, te binnen. O, wat is God waardig geprezen te worden, dat Hij mij niet in de strik van die vogelaar heeft laten vallen. Ik heb veel boeken over de verkiezing gelezen, waarvan u spreekt, en de leer toegepast, en zijn doel beantwoord in mijn laatste verzoeking. Ik heb opstand genoeg gevoeld. Hij kon veilig voor een tijd weggaan, want hij wist zeer goed dat hij mij ellendig achterliet. U hebt inderdaad geprofeteerd dat ik een duistere weg had te bereizen, en dat heeft mij wei wat ontmoedigd. Ik ben er zeker van dat u in al uw voorzeggingen een waar profeet zult zijn, en dat er van wat u gesproken hebt, niet één woord op de aarde zal vallen.

De Satan schijnt mij toe het allergevaarlijkst te zijn als hij de ziel met hoogmoed komt opblazen. En ik heb hem in deze weg zien komen wanneer ik het meest de blijdschap der Goddelijke liefde ondervond, zoals Mr. Hart zegt:

*Het hart verbeffen op Gods gave
En maken een strik van Gods genâ.*

Ik gevoelde zoveel daarvan in de laatste zeven maanden dat het mijzelf deed verfoeien. Dit gebeurde een weinig voor mijn reis naar de Bower, toen God mij bij de weg ontmoette.

Onze waardige leraar maakte in de predikstoel deze opmerking die mij hevig aandeed, omtrent een week voor dat ik uw laatste gunstbewijs ontving. Het was deze, dat hoogmoed voor de ondergang van de zondaar en een hoge geest voor de val van een heilige komt. Hij merkt daarbij op dat de duivel ons graag op die grond zocht te krijgen, omdat hij hier dan zeker van was onze val te bewerken. En u beschrijft in uw brief de wegen en middelen die hij daartoe aanwendt, en dat wel uit eigen ondervinding, wat mij juist te pas kwam, terwijl ik bevond, dat: "Een woord op zijn pas gesproken is, als gouden appels in zilveren gebeelde schalen," want de Heere doet mij daarvoor meer vrezen, dan voor iets anders. Ik gevoel dat er geen veiligheid kan zijn dan aan de voeten van de Heere Jezus. Maar waar is het, zoals u opmerkt, dat er niet weinig kruisiging en beproeving nodig is om mij daar te houden.

Ik bevind dat ik ongelijk heb in mijn beschouwing van wangunst en jaloezie. Vergeef mij, waarde heer, ik heb misschien uit gebrek aan licht gesproken. Maar u ziet vooruit, op een tijd, zoals u zegt, dat ik er een beter beoordelaar van zal zijn, als mijn prediktijd voorbij zal wezen. Inderdaad, mijnheer, ik sta er niet naar om predikant te worden. Zoals u zegt, praten doe ik en dat wel wanneer ik zwijgen moest, dat wordt aan de uitwerkselen gezien, daar het mij in plaats van liefde haat en wangunst toebrengt. Dikwijls werd ik door mijn tong in strikken gebracht en die tong is een ongeregeld lid; ik heb beide over mijn spreken en zwijgen getreurd. Maar als ik afgezonderd onder de doden zal gelaten worden, en een geheel jaar in de ijzers zal gelegd worden, overgegeven aan een slapende duivel, dan denk ik dat mijn mond wel met een breidel zal gesloten zijn. Als iets van minder aanbelang dit doen zou, dan zou ik er zeer dankbaar voor zijn.

Evenwel hoop ik altijd dat u mij in uw gebeden gedenken zult, en dat ik begunstigd zal blijven met uw brieven, waarvan ik gevoel dat zij mijn grootste voorrechten zijn. Ik hoop spoedig van u te horen, en geloof mij steeds te blijven,

Uw zeer oprechte en toegenegen Vriendin, in de banden van het evangelie

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

19de Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Ik ben voor u lange tijd een sprakeloos mens geweest, in wiens mond geen tegenreden zijn, daar ik veel bezigheden gehad heb. Maar u weet dat er is: “een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken,” en er is “een tijd om te omhelzen en een tijd om verre te zijn van omhelzen.” U bent op uw terugkeer naar uw hemelse Vader, omhelsd, gekleed, vriendelijk ontvangen en als kind aangenomen en lang bevoorrecht geweest, met het zielsverlevendigende gezang, van: “Laat ons eten en vrolijk zijn, want deze mijn zoon was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is gevonden.” En dit muziek en dansen heeft bij u lang geduurd, gedurende welke tijd ik alleen een medehelper van Uw blijdschap, of een bevorderaar van Uw geloofsblijdschap kon zijn. Maar nu misschien hebben de ouden opgehouden van de poort, de jongen van hun muziek; de vreugde uws harten heeft opgehouden, en het gerei is veranderd in treurigheid. Maar wanneer waarheid in liefde ontvangen is; wanneer getuigenis in het hart is opgebonden, door de band des eeuwige verbonds, welke Gods eeuwige liefde in Christus is, dan zijn wij, omdat Jezus het woord der genade vergezelt, gedwongen, zeg ik, hetzelfde te omhelzen, hoe ver wij het ook van tevoren van ons wierpen, omdat het gevolgd wordt door het vertroostende zegel der verzekering, want *het komt in kracht, in de Heilige Geest en in vele verzekerdheid*, welk zegel bekrachtigd, bevestigd en de belofte voor al het zaad zeker maakt. En wat blijft er nu over? Wel, de geloofshand wordt uitgestrekt om de bewijzen te ondertekenen, beide van hetgeen openbaar en hetgeen verborgen is, namelijk het gehele woord Gods, dat ons openbaar is en vervuld moet worden, zowel als datgene wat in onze harten is verzegeld als reeds vervuld zijnde. En dit zegel te zetten in het hart, wordt gevolgd door de belijdenis ter zaligheid met de mond, zonder een enkel “indien” of “maar”. “De een zal zeggen, ik ben des Heeren; een ander zal zich noemen met de naam van Jakob; en een ander zal met Zijn hand schrijven. Ik ben des Heeren en zich toenoemen met de naam van Israël.” Ieder die een brief aan een ander stuurt, een verhaal gevend van zijn verlossing en van de zekerheid Zijns geloofs in Christus Jezus, ondertekent die met de hand tot eer en roem van God, die getrouw is aan zijn woord en rijk in genade. En hij die met het hart gelooft en met zijn mond belijdt, doet niets minder. Wanneer deze dingen in de ziel omgaan, vloeit de goede oude wijn uit, en *de heerlijke dagen van de Zoon des mensen* brengen alleen nieuwe liefdetekens, verse of nieuwe ontdekkingen te voorschijn; maar daar zij nooit lang duren, en wij ons in die alle verblijden, moeten wij toch “Gedenken aan de dagen der duisternis, want zij zullen vele zijn.” Hoe lijdelijk, onderdanig gelaten en stil is het leem in de hand des pottenbakkers, terwijl de klomp leem in een ander vat veranderd wordt om Zijn lof te verkondigen.

Maar o, wat zijn er sinds die tijd een kwade dagen over mijn hoofd gegaan! Vele jaren lang deed ik niet dan omzien naar de beschermingen der rots en naar de gezichten die ik toen had van de Koning in Zijn schoonheid en van het land dat zeer ver gelegen is. Maar de ledige droge beschouwingen er van deden mij mijn verlies betreuren, en maakten soms mijn ellende nog dieper gaande; want hoewel ik ernstig smeekte, deze weer hersteld te krijgen, en door Zijn vrij werkende Geest te worden opgehouden, scheen hij in deze zaak onbuigbaar te zijn, alsof het in ons land niet zo gaan moest. Maar de volgende zaken bleven mij bij: dat is, een zuivere overtuiging dat het werk echt was; een goede hoop op de grote beloofde beloning, daar mijn ziel geheel verlost was van de duistere en nare streken; geen onbevredigende toorn en onverzoende schuld, komt ooit op mijn geweten, of deed naderhand mijn ziel in de verschrikkelijke put wegzinken, hoewel mij dikwijls wettische dienstbaarheid en vaderlijke toorn ten deel vielen. Maar een goede hoop door genade is er een tegenwicht tegenover en houdt de ziel in gelijkheid, ten minste zij doet haar in evenwicht hangen.

De nieuwe geboorte, mijn zuster, is voor ons het getuigenis van Jezus. Hoe kunnen deze dingen zijn,” zegt Nicodemus; “Voorwaar, voorwaar zeg ik u, wij spreken wat wij weten, en getuigen wat wij gezien hebben, en gijlieden neemt onze getuigenis niet aan.” Waar deze verandering is geschied, waar ooit de volmaakte liefde de vrees en kwelling heeft buiten geworpen, daar is het getuigenis van Jezus, en “het getuigenis van Jezus is de geest der profetie.” Openb. 19: 10. Ja, een onderpand van de toekomstige erfenis, de eerste vruchten van de heerlijke oogst, of de oogst der heerlijkheid en zelfs het geloof, is “de zelfstandigheid der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet” en wordt gevolgd door een trein van voorlopers, die tot de volmaakte dag leiden. Deze zaken blijven ons bij. Maar helaas, banden en droefenissen blijven ook: en deze maken zulk een mengeling van bitter en zoet, dat het vreemde dingen voor ons zijn.

Nu verwacht ik van u te horen, hoe het zoal met u gaat, met een eerlijk verslag of enige van mijn vroegere voorzeggingen u te pas kwamen of niet; of de vreugdeolie nog zonder enige vermindering uw deel is; of het wijnhuis u nog dezelfde overvloed verschaft, of de ontplooiende banier of vaandel nog in het gezicht is, en of hetzelfde hartelijk welkom van “Eet vrienden, drinkt, ja, drinkt overvloedig, o Mijn geliefde”, nog steeds in uw oren klinkt; vergezeld met de inwendige volheid en voldoening als weleer.

In de hoop van een antwoord, besluit ik deze, in de banden van het betere verbond.

De uwe in Hem

De Woestijn.

DE STEENUIL.

20ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn

Ik ontving uw aangenaam schrijven in goede orde, en ik dank er u vriendelijk voor, terwijl ik er over verblijd ben dat u aan mij nog steeds gedenkt.

Om aan uw vraag te voldoen, maak ik van deze gelegenheid gebruik, om u aangaande mijn geestelijk welvaren in te lichten. Het is niet nodig dat ik u zeg dat ik nog in het wijnhuis ben, nee deze zoete tijden zijn over, want mijn Liefste heeft Zich terug getrokken en is weg gegaan, en heeft mij als een botte duif zonder hart achtergelaten, waarvoor u mij in uw eerste brief gewaarschuwd hebt; ik ga nu zonder licht al treurende voort. In Zijn toorn heeft hij zich met een wolk bedekt, en mijn ziel is van ellende gesmolten. Hij heeft de kist met geld meegenomen, zodat er een honger in het land schijnt te komen, en ik verkeer in nood. Zoals u opmerkt, is de blote herinnering der vorige tijden waarin ik onder Zijn schaduw leefde, slechts een vergroting van mijn ellende. Nu weet ik goed, en dat door bittere ondervinding, dat uw vorige voorzeggingen waarheid zijn, want er zijn er, gedurende de twee laatste maanden, verscheidene van vervuld en niemand dan God zelf kon mij ondersteund hebben, in het gevaarlijk pad, waarin ik geroepen werd te wandelen. Ik ben zo laag weggezakt geweest, dat ik bijna al mijn vertrouwen verwierp; hoewel ik in mijn blijdschap, veeltijds gezegd had, dat ik er zeker van was, dat ik ten opzichte van mijn staat nooit geschokt zou worden. Maar van die taal ben ik door zeer harde slagen gezuiverd. Inderdaad, soms heb ik wel een weinig licht, in het woord, dat de weg waarin ik gebracht ben, het pad der kwelling is, dat tot het koninkrijk geleidt.

Ook heeft God mij onlangs een weinig licht gegeven door een zeer bijzondere droom. God onderricht mij door dromen en nachtgezichten. Een gedeelte er van is nu in vervulling terwijl een ander gedeelte overblijft, en God leid er mij toe om Zijn hand af te wachten, die op deze tijd met mij is. Het zou mij ver over de grenzen van een brief voeren, als ik u een bijzonder verhaal van Gods handelingen met mij wilde doen; en misschien is het Gods wil, dat ik Zijn handelingen met mij voor mijzelf moet houden. Zeker, ik heb gewenst en dat onlangs wel duizenden malen, dat ik nooit mijn mond tegen iemand aangaande het werk Gods in mij mocht geopend hebben. Ik weet dat het mij in veel strikken heeft doen komen. Evenwel, niets leert zo goed als ondervinding. Door de volgende woorden in Job, ben ik een weinig versterkt geworden; Job 26: 2-3, waarin hij van God zegt: “Hoe, hebt gij geholpen, dien die zonder kracht is? En behouden de arm die zonder sterkte, is? Hoe hebt gij hem geraden die geen wijsheid heeft en de zaak also ze is, ten volle bekend gemaakt?” Ik ben er toe gebracht, om zeer zwaar mijn behoefte aan hulp, kracht, sterkte en wijsheid te gevoelen, en nooit te voren zag ik de noodzakelijkheid er zo van in, om Christus in zijn dienst als raad nodig te hebben; en het sterkte mij een weinig dat Hij door de profeet de Wonderlijke Raadgever genoemd wordt. Ik denk dat nooit een arme ziel meer behoefte heeft aan Zijn hulp, in al Zijn bedieningen en karakters, dan ik, tot op deze tegenwoordige tijd. Deze regelen van Mr. Hart zijn waarlijk op mij van toepassing:

*Zwakker dan 't gekrookte riet
Derf ik steeds Zijn hulpe niet.*

Ik hoop nog altijd dat u mij in uw gebeden zult gedenken, opdat ik vastgehouden, geleid en bestuurd mag worden in alle geestelijke wijsheid, kennis en verstand, en bewaard tot zijn hemels koninkrijk, en dat de beste aller zegeningen u steeds mogen worden toegevoegd, is het gebed van

Uwe, u in waarheid toegenegen Zuster in de banden van het evangelie

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

21ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

Ik ben nog altijd uitziende uit het raam van mijn studeerkamer, daar ik er zeer op gezet ben, om mijn voorgenomen reis naar het *Koningsdal* te volbrengen. Maar mijn zwak lichaamsgestel, en het lange slechte, natte jaargetijde, ontmoedigen mij niet weinig.

Ik verlang u te ontmoeten en te weten hoe het met u allen gaat. Ik gelijk veel op een oude hen, die meer kuikens gekregen heeft dan zij met haar vleugelen kon dekken; want mijn gedachten gaan altijd over het volk, en ik ben altijd bang voor de valken en de kiekendieven. Maar dat is vrees verwekken waar geen vrees is, want onder Zijn vleugelen zullen zijn kinderen betrouwen; Zijn waarheid is hun rondas en beukelaar. Ik zou graag de Heraut van de koning ontmoeten, want als ik in geen vier of vijf dagen van hem hoor, dan is alles niet in orde. O, wanneer zal die gelukkige tijd aankomen, en dat gezegende gebouw zal bewoond worden, waar geen inwoner meer zal zeggen, *ik ben ziek!* Waar die treurige verwisseling van koude en hitte, van droogte en nattigheid, niet meer bezwaard zal zijn met de ergste aller lasten, namelijk een gebrekkige tabernakel en een lichaam des doods. Ik zit en speel op en heb er verdriet van als ik zie dat het weer zo slecht is, en dat ik zelf zo zwak en akelig ben. Mijn gedachten gaan overal heen, maar ik blijf in de studeerkamer. Wat een gevoelige last is het lichaam voor een verwijdde ziel. De een is bezig met hemel, aarde en hel, en het andere geheel onbeweeglijk, altijd meer of minder onbekwaam om de ontdekkingen der ziel uit te voeren. Een olifant en een windhond, een duif en een zwijn, kwamen nooit meer met elkaar overeen dan een lichaam van vlees en bloed, en een ziel van Boven geboren. Ik besluit veel zaken, maar zij zijn niet vast in mij; ik neem voor, maar al mijn voornemens worden afgebroken. “Het willen is wel bij mij, maar goed te doen vind ik niet.” Het is een grote zegen dat God in ons het willen werkt, ziende dat Hij dikwijls de wil voor de daad aanneemt, zoals bij Abraham, toen hij Izak moest opofferen en bij David aangaande de tempelbouw. Maar het is mij tot verdriet dat zulk een uitnemend paar ooit van elkaar zouden verwijderd zijn. Het willen en het doen gaan niet altijd hand aan hand. Het eerste wordt gewoonlijk gevonden, maar het laatste niet. “Het willen is bij mij” zegt Paulus, maar niet het doen. Misschien is dit de reden wel, dat de duivel ons het willen niet kan beletten, maar ons dikwijls in het doen verhindert. “Ik wilde een en andermaal tot u komen” zegt Paulus, “maar de Satan heeft het mij belet.”

En wederom, zonder het lichaam kan ik willen, maar het lichaam is nodig om iets uit te voeren, maar het doet evenals de raderen van Farao's wagens, zwaar voortvaren, wanneer de ziel evenals de wagen van Aminadab, of van Jehu, sterk voortdrijft. O die zwakke tabernakel, die werkzame duivel, en die ellendige wet in de leden!

In die engte moet ik tussenbeide doorgaan, terwijl die twee mij dikwijls doen wankelen. *Ik ben tot hinken gereed, en mijn smarten zijn steeds voor mij.*

Voor altijd de Uwe.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

22ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Wij ontvingen uw laatste schrijven in goede orde en ik was bekommerd op het bericht van uw ongesteldheid. Ik hoop dat het de Heere behaagd heeft u, eer u deze ontvangt, weer geheel hersteld te hebben. Ik hoop dat u voortaan een vaste gezondheid mag genieten. Ziende op mijzelf bevind ik dat de wereld met al wat er in is, tegen mij is, benevens het vlees en de duivel.

Maar het ergste van alle rampspoed die mij ooit is overkomen, is dat God zijn gezegend aangezicht voor mij verborgen heeft. Hij heeft mijn wegen toegemuurd, zodat ik niet doorgaan kan; Hij heeft duisternis op al mijn paden gesteld; Hij bedekt zich in Zijn toorn met een wolk en soms ben ik geneigd te geloven dat Hij voor eeuwig is heengegaan en nooit meer zal terug komen. Ik kan tegenwoordig geen boek vinden dat mij beter past, dan uw: ***Het kind der vrijheid in wettische dienstbaarheid.*** Het is mijn metgezel, en soms denk ik dat u dat boek om mijnentwil moet geschreven hebben, opdat ik niet geheel in mijn tegenwoordige droefheid zou wegzinken.

Uw laatste brief is een samenstelling van dezelfde bittere bestanddelen, die u uit uw eigen bevinding hebt te voorschijn gebracht, niet alleen uit uw vroegere, maar ook uit uw tegenwoordige ontsteltenissen onder uw tegenwoordige beproevingen. Vergeef het mij als ik u zeg dat ik trachtte er enige zoetheit voor mijzelf uit te halen. En het heeft mij enigszins bemoedigd te mogen hopen dat ik er door gebracht zou worden; want deze zijn mijn metgezellen bij dag en nacht gedurende de laatst verlopen vijf maanden geweest; en ik geloof werkelijk dat ik vooreerst nog niet door dit gevaarlijk pad zal heengeleid zijn.

O, mijn dierbare vriend, had ik de gezonde raad, die u mij in uw tweede brief die u aan mij schreef, gaf, maar opgevolgd, dan was het tegenwoordig beter met mij gesteld dan het nu is, want die was om de handelingen Gods met mij maar geheim te houden, en op iedere komst tot mij, te wachten, want dan, zeide gij, zou ik mij alleen in mij zelf te verblijden hebben. *Maar ik ben wijzer in mijn eigen ogen geweest, dan zeven die met reden antwoorden.* Ik wist toen niet dat het eigen ik op de grond van dit alles werkte, terwijl ik het gezegde van de wijze man waarheid bevind te zijn. “De hoogmoed des mensen zal hem vernederen.” En tegenwoordig ben ik laag weggezonden, en zo vast in de koorden van wettische dienstbaarheid gebonden, als ooit met een arme ziel heeft plaats gehad. U zegt in het boek dat mijn metgezel is, ‘dat u in die wolkige en donkere dag bevoorrecht werd om geloof te oefenen, al was het maar een minuut, genoeg om de vijand te bespotten, en te voorzeggen dat de zon weer op zou gaan, en dat is waarlijk een grote zegen.’

Dit is met mij het geval geweest, twee of driemaal in de eerste vijf maanden, toen het God behaagde, met een lichtstraal een gedeelte van Zijn woord te beschijnen en mij er iets van te laten zien tot welk een einde hij also met mij handelde. Maar nu schijnt het van mij weggenomen te zijn, en ik heb er in de laatste drie maanden niets meer van gehad, hoewel ik met u zeggen kan, dat ik geen onbevredigde toorn, noch onverzoende schuld in mijn consciëntie voel werken. Deze bestanddelen zijn niet in mijn beker, die in mijn eerste dienstbaarheid daarin waren. Maar ik gevoel sterk de wrede vlammen der jaloezie met een vreselijke hitte brandende. Ik wist ook niet dat het een bestanddeel was dat in mijn hart onder een geest van dienstbaarheid werkte, voordat ik het in het boek, mijn metgezel, las. Des dinsdagsavonds toen u bij mij aan huis kwam, scheen u te komen als een profeet van God gezonden, want u voorzei mij dat Hij, die mijn ziel liefheeft tot mij komen zou. Maar de taal mijns harten, hoewel ik die niet met mijn mond uitsprak, was dezelfde als die der Sunamitische tot Elia: “neen, mijnheer, u man Gods, lieg niet tegen uw dienstmaagd,” welke het uitwissel van het ongeloof in haar was, zowel als in mij. En waarlijk, ik ben zo onder de macht van het ongeloof dat ik niets kan aannemen, dan hetgeen tegen mij schijnt te zijn. Maar, voorzeker, waar is het, dat sinds die tijd de duisternis dikker op mij gekomen is, en ik ben vaster in mijn ketenen gebonden dan vroeger, want ik heb geen licht om te zien waar ik ben. Niets dan almachtige kracht kan het voorhangsel scheuren, en mij voor de tweede maal uit deze gevangenschap bevrijden. Het zal een oorzaak van troost voor mij zijn als ik weet dat God mijn geval op uw hart bindt. Ik hoop dat u nooit zult ophouden met voor mij te bidden.

En nu mijn waarde vriend, smeeke God dat het Hem mag behagen op het werk te schijnen dat Hij door zijn eigen Geest in mij gewrocht heeft, opdat ik in deze zaak niet bedrogen wordt en het werk van de Satan niet voor het werk van de Geest Gods houd; want ik moet u zeggen, dat ik geen licht heb om de plaats te zien van waar ik deze val deed, en ik weet dat God alleen dit aan mij kan bekend maken. Dit is een verwarrend mengelmoe. Ik ben bijna beschaamd er over, u deze toe te zenden, maar ik hoop dat u mij zult verdragen en vergeven, want ik zit zo in de donker, en vindt mijn gemoed zo verward, dat ik niet in staat ben mijn eigen gevoelens uit te drukken.

Ontvang mijn dankzeggingen voor al de lieve gunstbewijzen aan zulk een onwaardige bewezen, en als God iets gaf om mij toe te zenden, zal ik het met uitnemende blijdschap ontvangen. Zo zal het ook zijn als ik hoor hoe het tegenwoordig met uw gezondheid gaat. Geloof mij steeds te blijven,

Uw zeer oprechte en toegenegen vriendin en bedroefde zuster

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

23ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

Uw brief is goed terecht gekomen, zoet ruikend naar een tweede weldaad. Verkwikkingen van de tegenwoordigheid des Heeren gingen er mee gepaard. Het was een rijke reukstof. Zijn Naam, kwam er als een olie die uitgestort wordt, in mede.

Ons ongelooft zal het geloof Gods niet teniet maken. Want als wij niet geloven, Hij blijft getrouw, Hij kan Zichzelf niet verloochenen. Wat meer is, God wil zijn eigen dienaren des woords eren, daar Hij weet dat zij Hem eren, ook zal Hij hun woord niet op de aarde laten vallen, want Hij zal het woord Zijner dienaren bevestigen, en de raad Zijner boden volbrengen. Het werk van God, in de zielen Zijns volks zal tot in eeuwigheid blijven. Hij zal het goede werk dat hij begon, doen voortgaan, Hij zal datgene wat ons bezorgd maakt, volmaken, en nooit het werk van zijn eigen handen laten varen. En nu, daar God tot hiertoe alles vervuld heeft wat ik u voorzegd heb, en mij in uw consciëntie heeft geopenbaard, en u een plaats in mijn hart heeft gegeven, om met u te leven en te sterven, met samenvoeging en verbinding aan elkaar, is alleen het werk van Gods Geest, en gaat altijd met de banden van liefde en vrede vergezeld. Door versterking van deze banden behaagt het de Heere voedsel te verschaffen om ieder die er bijgevoegd is te voldoen, opdat het gehele lichaam mag opgroeien en zich in de liefde bevestigen. Van dit werk verkrijgt wijsheid haar inkomsten; al haar schattingen van lof en dankzegging komen van daar. Zij maait geen vruchten dan van hetgeen zij zaait; zij oogst alleen datgene dat zij zelf plant. Met dit werk is zij in het bijzonder en meer onmiddellijk bezig, want in deze voortzetting zijn al haar bedienden steeds werkzaam; en door het getrouwe en ware getuigenis zal het gevormd en volmaakt worden, opdat God de rijkdommen van Zijn genade in heerlijkheid door Jezus Christus mag ten toon spreiden.

Nu, opdat u mag weten wat de verschillende takken van dit goede werk zijn, en er niet geheel onwetend van mag blijven en opdat u iets mag hebben om ieder, die schijnt God te verheerlijken, maar niet van harte, te kunnen antwoorden, zal ik u een en ander omtrent deze dingen zeggen, en het aan u overlaten om de zaak te overdenken en de aantekeningen samen te voegen. Ik bedoel dat u geestelijke dingen met geestelijke zult samen voegen: dat is geestelijke werken van binnen met geestelijke woorden in het boek. En als wij op deze dingen acht geven, en onze weg naar Zijn woord aanstellen, zullen wij op één punt uitkomen, wat de Geest Gods in de harten van Zijn apostelen en profeten schreef, schreef hij door deze werktuigen in de Bijbel, terwijl een juist naschrift er van in de vlezen tafelen van het hart van alle gelovigen geschreven is, laat de levendmakende Geest er ons de indruk van gevoelen en schijnt daarna trapsgewijs op het woord, opdat wij mogen zien dat de inwendige indruk, juist met de uitwendige openbaring overeenkomt. En wanneer de inhoud op het papier overeenkomt met de indruk in het hart, dan zijn wij de pilaren en gronden der waarheid, en kunnen veilig tot het besluit komen, dat de genade Gods in Christus Jezus, voor eeuwig zal worden opgebouwd, terwijl in de verheerlijking van onze zielen en lichamen de Waarheid in de Hemel zal bevestigd worden. Die zalving van onze zielen is tweevoudig: liefde en blijdschap zijn de uitwerkselen der zalving vanbinnen. En de zalving van onze ogen met ogenzalf wordt gedaan, opdat wij in het woord zien mogen, wat in het hart is uitgewerkt, terwijl die zalving “ons alle dingen leert, en waarheid, maar geen leugen is.” En daar Hij ons geleerd heeft, zullen wij in Hem blijven, dat is, wij zullen steeds in Zijn gunst delen, en onder de bewerkingen van de Heilige Geest der belofte blijven, opdat ons offer aangenaam zij, daar wij door de Heilige Geest geheiligd zijn.

Nu, nog een weinig over die dingen die God Zijn eigen werk noemt. Hij zegt: “Ik ben de Heere die de harten van de kinderen der mensen doorzoekt, en de nieren van de mensen kinderen beproeft.” Van dit werk hebt u een verhaal bij de profeten, “Ik zal Jeruzalem met lantarens doorzoeken, en de mensen straffen die op hun heffe neerliggen.” Daarop zinspelende noemt onze Heere de apostel het licht der wereld, en vraagt of er kaarsen ontstoken worden om onder een korenmaat te zetten, terwijl Hij hen zegt dat zij hun licht voor de mensen moeten laten schijnen. En door deze onderzocht Hij Jeruzalem zoals u in de hoorders van Petrus ziet, die verslagen in het hart, uitriepen: “Broeders, wat moeten wij doen?” De zaken die hen verweten werden, werden openbaar door het licht dat verscheen, want: “Al wat openbaar maakt, is licht.” Toen de uitverkorenen van God onder dat volk, van binnen en van buiten doorzocht, naar hulp uitzagen, bestrafte hij de overigen die op hun heffe van eigengerechtigheid waren neergezonken.

Een andere tak van dit werk des Heeren is ons een gezicht zowel als een gevoelige indruk van de hooggaande zondigheid der zonde te geven, want Hij zegt: “Ik zal u straffen en uw zonden

ordentelijk voor uw ogen stellen. Versta dit toch gij Godvergetende.” Dit geschiedt om ons te meer gevoelig te maken voor onze vergiffenis als zij komt, nadat wij genoegzaam vernederd en in de laagte gebracht zijn. De reiniging van onze schuld en vuiligheid, wordt het ontdoen van dien last genoemd, en het verdrijven van onze zonden van voor de ogen van ons gemoed wordt het uitdelgen van onze overtredingen genoemd, als een wolk; want als het de zonde is die ons van God scheidt, dan is het reinigen van dezelve, het nabij brengen door het bloed van Christus, want zo volgt er: “Ik heb uw zonde uitgedelgd als een wolk; keer weder tot Mij, want ik heb u verlost.”

Maar om terug te keren, onder dit overwinnende en overtuigende werk wordt er een soort van *wettisch proces*, tussen God en de zondaar gehouden, waarin God beide als rechter en getuige optreedt, zoals u leest: “En Ik zal tot u ten oordeel naderen, en Ik zal een snel getuige zijn tegen de tovenaars, valse zweerders, tegen degenen die de arbeider in zijn loon verkorten, en die het recht des vreemdelings verkeren en Mij niet vrezen, zegt de Heere.” De wet wordt de consciëntie thuis gezonden, en wij worden opgeroepen om voor de rechtbank der billijkheid te verschijnen. “Komt” zegt God. “en laat ons samen richten”, want dat is alles waartoe wij in staat zijn, omdat wij in de spiegel der wet, onze zonden zien als scharlaken en karmozijn, die hun diepe besmetting en vreselijke verf ten toon stellen. En hier houdt Hij ons onder deze vurige beproeving tot onze monden gestopt zijn. En wanneer Hij ons van al onze valse bedeksels ontdaan heeft, maakt Hij ons op de dag Zijner heirkraft gewillig, om in Zijn eigen weg verlost te worden. Hier staan wij gewillig genoeg om verlost te worden, en steken wij onze mond in het stof, of er nog hoop zijn mocht. Maar, “de uitgestelde hoop krenkt het hart.” Onder al die scherpe oefeningen ondersteunt God ons echter, hetgeen, onderwijzen met een sterke hand genoemd wordt, opdat wij de moed zouden hebben om alleen te staan; en niet te zeggen: Een verbond met enig vijand der waarheid, of een vreemdeling van de kracht ervan. Wanneer God ons zo heeft gekastijd en uit Zijn Wet onderwezen, geeft Hij ons rust van onze kwade dagen door ons te leiden tot het fundament dat Hij in Sion gelegd heeft, welke de Rots die hoger is dan wij, genoemd wordt. Hier vandaan het getuigenis des Zaligmakers: “Er is geschreven en zij zullen van God geleerd zijn. Allen dan die het van de Vader gehoord en geleerd hebben komen tot Mij” en “die tot mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.” Dit is het onderwijs van God de Vader, en gaat altijd met Zijn zegeningen gepaard, gelijk geschreven is: “Welgelukzalig is de mens dien u kastijdt en dien u leert uit Uw wet.”

Maar nu verder. God, op de dag Zijner heirkraft, ons gewillig gemaakt hebbende, toont ons Zijn dierbare Zoon als de enige Hoop en Schuilplaats die overgebleven is; al onze begeerten worden gaande gemaakt om daar te komen en nu werkt Hij in ons beide het willen en het werken. Daar ontbloomt Hij Zijn arm en wij geloven Zijn verslag. Dit is de vervulling van het welbehagen Zijns willens en het werk des geloofs met kracht, en aan dit geloof geeft de Geest getuigenis. “Dit is het werk Gods dat gij gelooft in Hem dien Hij gezonden heeft.” Dit geloof geeft Christus een woonplaats in ons hart, die er met al zijn verlossende weldaden inkomt. Daarvan spreekt ook Paulus als Hij zegt: “Het behaagde God Zijn Zoon in mij te openbaren.” Bij de aanneming van Christus vloeit het medelijden Gods naar binnen en evangelisch berouw naar buiten, gevolgd door zelfverloochening en met be- en verwondering over de lankmoedigheid der genade en wonderbaarlijke afdaling Gods. Dit wordt genoemd, dat God ons de bekering ten leven geeft, door Gods genade. O, wat liefst en aanbidt nu de ziel de Almachtige, die al onze genegenheden voor zich innam en ons aan de wereld kruisigde! Dit is de vervulling van Zijn oude belofte: “En de Heere uw God zal uw hart besnijden, opdat u de Heere uw God van ganser hart en met uw gehele ziel liefhebt, opdat u leeft.” Zo worden wij van God onderwezen, en dan tot Zijn dierbare Zoon geleid en in Hem overgeplant, in wie wij gerechtigheid en sterkte vinden, wat ons tot bomen der gerechtigheid en een planting van Gods hand maakt, opdat Hij verheerlijkt wordt.

Dit, mijn zuster, is het goede werk Gods aan de ziel. Hij wederbaart ons tot een levende hoop en Hij brengt zijn eigen kinderen uit de doorborende prikkel des doods, van onder de bediening des doods en van de dienstbaarheid van de vrees des doods, want er is geschreven: “Hij, die onze God is, is een God van zaligheid en bij de Heere, de Heere, zijn uitkomsten tegen de dood.” Ps. 68: 20. Zij gaan door het geloof van de dood in de wet, tot het leven in Christus over, en aan Christus, als aan een nagel die aan een vaste plaats is ingeslagen, hangen de gehele nakomelingschap en afstammelingen hun hoop, verwachting des harten en al hun lasten, voor tijd en eeuwigheid, lees Jes. 22: 24. De volgende zaak is, “als één die zijn moeder troost, also zal ik u troosten.” En wat blijft er nu over! Dat iedere rank die in Christus is, door zijn hemelse Vader gereinigd wordt, opdat hij meer vrucht draagt. En onder die reinigende bewerking was u toen mijn vorige brief u vond.

Aldus heb ik u vervolgd en ik heb u overwonnen. En nu, ziende, dat het Gods weg en werk is, onderwerp u nederig onder Zijn hand, en verwacht deze dingen wat meer, en wat bezoeken minder, en u zult er de weldadigheid van ondervinden. Vergelijk uw toestand met dit verhaal en vertroost uzelf met deze dingen, want mijn God zal u nooit begeven noch verlaten. Mijn vriendelijke groet aan uw echtgenoot. God beware en zegene u beiden. Amen, ja Amen, zegt

Uw dienstwillige dienaar

De Woestijn

DE STEENUIL.

24ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik kan, er niet langer over zwijgen, maar moet u bedanken voor uw laatste lieve gunstbewijs, en u tevens zeggen dat het niet leeg tot mij kwam. O, wat is God goed voor mij, zulk een ellendig en onwaardig schepsel! Wel mocht de apostel zeggen, “Zie hoe grote liefde de Vader ons bewezen heeft, namelijk dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden.” Maar ik moet beginnen met u te zeggen waar uw brief mij vond, hoewel ik moet bekennen, dat het mijn brief meer op een dagboek, dan op een brief zal doen gelijken.

Ik twistte met de Almachtige in Zijn aangezicht en zei Hem, dat het tevergeefs was op Hem te wachten of tot Hem op te zien om datgene waarnaar ik zocht, en dat Hij wist dat Hij mij aan alles behalve zichzelf gedood had, alleen om mijn ellende te vergroten. Ik noemde ook Zijn profeten leugenaars, en zei dat zij alleen datgene profeteerden wat zij wensten dat gebeuren zou, maar hij wist dat Hij hen nooit zulke dingen in de mond gelegd had. Menigmaal overlas ik uw brieven en God wrocht door Zijn Geest mee, zodat ik gevoelde dat mijn harde hart versmolt, en dat wel enigermate onder de kracht en het licht, dat de inhoud aan mijn ziel verschaft. Verbrokenheid en Goddelijke droefheid begonnen hun werk te doen en ik kreeg een gezicht van de goedheid Gods voor mij, daar Hij mij belette om onder Zijn hand uit te komen, en te gaan waar dezen, waarvan u sprak, heen vloden. Dit maakte dat mijn gehele ziel versmolt. Dit was de taal van mijn hart: “O, Heere, houdt mij onder Uw kastijdende hand zolang als U weet dat het best voor mij is. Kies voor mij de weg uit; help mij om mijn mond in het stof te steken en Uw gramschap te dragen, want ik heb tegen U gezondigd. Alleen laat mij nooit in iets anders dan in de blijdschap van Uw gelukzalige tegenwoordigheid enige zielsvoldoening smaken.” Zo was het vrijdag en zaterdag met mij gesteld. Op Zondagmorgen bevond ik mijn ziel bewolkt en duister. Ik zag waar zijn Excellentie was, want dat was zeer ver van de plaats waar ik stond, ik kon de stralen van zijn aangezicht niet dragen. Want zeker, Mozes aangezicht blonk niet meer dan het zijne op die tijd, en nooit werd een ziel zo verhit in de vlammen der jaloezie, dan ik. Ik ben er zeker van dat wat ik gevoelde nooit geëvenaard kon worden dan door de Satan zelf. Ik had mij gekoesterd in de stralen van Gods tegenwoordigheid, en nu was ik neergeworpen tot in de diepte der hel, zonder enige straal van hoop. Maar, behalve dat, wat mij nog meer in jaloezie ontstak, was, dat ik zag dat de dauw zoet neerdaalde op twee personen die naast mij zaten. Ik wist dat zij hem gevonden hadden die mijn ziel lief heeft.

Maar op maandagmorgen kwam Hij werkelijk en gaf mij zo’n gezicht van Zijn liefde en trouw aan Zijn woord, eed en verbond, als noch mijn pen kan beschrijven noch mijn mond kan uitspreken. Uw voorzegging werd waarlijk vervuld, want Hij kwam neer op mijn ziel als de regen die de aarde bevochtigt. Ik had nooit tevoren zulk een ruimte in het gebed ondervonden. Hij opende geheel Zijn hart voor mij en Zijn woorden die Hij tot mij sprak schenen mij toe dezelfde te zijn als die van de koning tot Esther: “Wat is uw bede en wat is uw verzoek? En het zal u gegeven worden, niet alleen de helft, maar ook mijn gehele koninkrijk.” Maar ik bevond dat ik een andere verruiming nodig had, opdat ik genoeg mocht vragen, want ik zag dat er in God geen engte was. En het is de Heere bekend wat ik toen vroeg, want ik weet het niet. Maar wat het geweest is, zal ik hierna wel te weten komen, want niets kan voor dit geloof onmogelijk zijn. Evenwel bevond ik, na weinige uren dat mijn gemoed weer bewolkt werd en het werd de Satan toegelaten mijn ziel te bespringen en te schudden, dat het niet in waarheid was geweest, en dat ik naar iets greep dat ik toch niet vast kon houden. Maar deze woorden bevestigden en beslisten de zaak: “Dit is de stem mijns Liefsten, ziet

Hij komt, springende op de bergen en huppelende op de heuvelen.” En in mijn ziel genoot ik een stille vrede.

Evenwel gevoelde ik voor dat de dag geëindigd was mijn ziel weer bewolkt en bestreden en de Satan wierp mij in dat het niet waar was; maar de bovengenoemde woorden kwamen de tweede keer, weer met kracht, en zwaaide hun scepter, naar ik denk, wel twee uren lang door mijn gehele ziel, terwijl de zaak mij duidelijk werd gemaakt dat ik niet bedrogen was. Dinsdagmorgen ontmoette de Heere mij weer in het gebed, en geloofd zij Zijn naam, Hij vernieuwde hetzelfde nogmaals, zoals Hij de vorige morgen deed. Hij hield zoet gemeenschap met mijn ziel, en Hij bracht mij aan Zijn voeten; gekleed en wel bij mijn verstand. Hij zei mij *dat Hij een eeuwig verbond met mij gemaakt had, wel verordineerd en vast, en dat Hij mij in de verborgenbeden ervan wilde inleiden, want de helst was mij nog niet aangezegd*. Nimmer tevoren gevoelde ik mij zo verbroken en zo vervuld met Goddelijke droefheid. Dit heeft mij boven mate gedood en zoals u in een van uw brieven zegt, gewillig doen zijn om te sterven. O, wat heb ik een behoefte dat ik dicht bij Hem mag gehouden worden en niet worden weggevoerd, want de Satan doet zijn uiterste best om mij opnieuw in zijn zeef te krijgen. Ik heb dit aan geen levende ziel meegedeeld, dan aan u alleen, u dankende voor al uw gunstbewijzen.

Ik weet dat u wijs bent als een engel Gods; daarom als u iets in deze brief vindt, dat niet onder de invloed van Gods Geest is geschreven, zegt het mij dan toch. Zo spoedig als u kunt, want ik heb er reden voor om voor al mijn blijdschap te vrezen. Indien het uit mocht komen dat zij vals is, houdt de bespreking daarover dan verborgen; want indien zij weten, dat ik er weer boven op ben, zullen zij mij de hoeder in hunner wijngaarden willen maken, wat misschien een verzuim en van mijn eigen wijngaard zou tengevolge hebben. Inderdaad, tegenwoordig heb ik er geen behoefte aan om met iemand om te gaan; ik ben er zo bang voor om te verliezen wat ik gekregen heb.

Vaarwel.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL,

25ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Iedere dag van de verlopen maand heb ik naar een brief van u uitgezien, en er is veel bij mij omgegaan over uw lang stilzwijgen. De satan heeft getracht de zaak nog harder aan te dringen en heeft mij ingegeven wat misschien nog nooit in uw hoofd gekomen is. Maar hij is het niet waard mijn tijd omtrent hem te besteden; daarom wil ik niets meer van hem zeggen, maar zal voortgaan, met u te verhalen, mijn vriend, dat ik, sedert ik u mijn laatste brief schreef, een zoete droom van de zuidenwind heb ondervonden. Voor enige tijd wierp hij alles wat sterfelijk was binnen het voorhangsel omver, en liet mij niets over dan de arme, zwakke tabernakel hier beneden, en die gevoelde er zozeer de uitwerkselen van, dat hij nauwelijks in staat was het uit te staan.

Inderdaad, mijn waarde broeder, wist ik een tijd lang niet of het in of buiten het lichaam geschiedde; en ware het de wil van mijn Gods geweest, dan zou ik blij geweest zijn, mijn eeuwige vlucht te mogen nemen, en de sterfelijkheid achter te laten. Maar ik ben er ten volle van overreed dat dit nu nog geen plaats zal hebben; daar het mij te geloven is gegeven, dat ik er toe gezet ben niet weinig van de last en de hitte des daags te moeten dragen, en in vele van de oorlogen des Heeren te staan. Maar hoewel ik zwak ben, zal Hij mijn vingers ten oorlog onderwijzen en mijn handen ten strijde terwijl ik vertrouw dat geen instrument dat tegen mij bereid wordt zal gelukken, omdat ik weet dat al mijn vijanden ook de zijne zijn.

Ik had drie dagen geleden een zeer bijzondere droom, die ik goed weet dat hij van God kwam en die zonder twijfel zijn vervulling zal hebben, daar u een van de betrokken personen erbij bent, en daarom zal ik het u enigszins moeilijk maken met u dezelve te verhalen. Ik droomde dan dat ik op een open weg stond; u kwam naar mij toe en sprak omtrent een kwartier met mij, toen keerde ge u om en ging weg uit mijn gezicht. U was niet eerder heengegaan, of er kwam een vrouw tot mij van middelbare jaren, die zeer liefdallig in haar voorkomen was. Zij had een lang wit kleed aan en had een zacht, lief, glimlachend gelaat en keek mij heel vriendelijk aan, maar ik zag de ware duivel onder dat kleed. Ik beefde op haar verschijning, zodat mijn beenderen in mij schokten, want ik bemerkte dat zij zeer kwade voornemens jegens mij koesterde. Zij nam mij in een ogenblik van het hoofd tot de voeten op. Daarom nam ik al mijn klederen en wikkelde mij er zo vast mogelijk in als ik maar

enigszins kon, terwijl ik bevende voor haar stond, daar ik dacht dat haar voornemen was om mij te beroven. Ik had zo niet lang gestaan, of u kwam ten tweede maal tot mij, en toen zij dat zag, keerde zij zich om en ging weg uit mijn gezicht. U sprak met mij als tevoren maar ik kan mij niets meer van het gesprek herinneren. Ik wenste heimelijk dat u mij niet zou verlaten, daar ik wist dat de verleidster op geen grote afstand was, maar ik vroeg het u niet. U keerde u om en ging weer weg uit mijn gezicht en u was niet eerder heengegaan, of die vrouw kwam weer tot mij, maar iets nader. Ik gevoelde dezelfde ontsteltenis als tevoren, nam mijn klederen, wikkelde mij daarin met al de kracht die ik had, en stond bevende voor haar, verwachtende dat zij mij aan zou vallen. Ik wenste dat u weer mocht komen, maar u kwam niet meer. Dit gebeurde driemaal achter elkaar, en toen werd ik bevende wakker.

Wat dit alles beduidt moet ik aan God, en toekomstige ontdekking overlaten, maar ik ben er van verzekerd, dat de herhaling van de droom, en de vreemde gevoelens die ik er onder had, te kennen gaven dat enige droevige beproeving mij wacht. Ik weet dat de valse kerk van Rome en alle valse kerken, zowel als de dwaze maagden, vrouwen genoemd worden, en dat er van gezegd wordt dat zij alle zeer opgetooid en fraai in hun kleding zijn, zoals deze vrouw, en ik geloof dat het 't werk en vermaak van deze personen is, de kinderen Gods te beroven. Maar wie kan het kleed van toegerekende gerechtigheid wegnemen, of Gods uitverkorenen iets ten laste te leggen. Ik wikkelde mij vast in mijn klederen en ik geloof dat het 't geloof is, dat deze klederen aandoet en ze zo sterk vast houdt. Evenwel lijden moeten wij: "en indien wij met Hem lijden, zullen wij ook met Hem heersen," want onze vertroosting is net zo zeker als ons lijden. De Heere belooft kracht naar kruis en als dat zo is, zal ik staande blijven en weerstand bieden. Mijn andere drie op elkaar volgende brieven, trokken zoals u zeide, enige verborgenheden uit uw hart, en zeker, zij deden mijn ziel goed, en daar dit de derde is, sedert u mij schreef, hoop ik dat deze hetzelfde weer zal doen.

Gisteren avond ontmoette ik de Heraut, en hij bevond zich zoals gewoonlijk zeer wel. Ik hoop dat deze u en uw gezin in welstand zal ontmoeten.

Geloof mij steeds te blijven

Uw toegenegen vriendin en zuster in de Heere Jezus Christus.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

26ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Daar ik een weinig vrije tijd voorhanden heb, heb ik lust om aan u te schrijven, daar ik verlangende ben te weten hoe het met u gaat. Maar welke richting zal ik nemen om u te vinden want dat is juist de moeilijke taak die ik heb ondernomen. In mijn vorige brieven ging ik u steeds voor, door de geest der profetie, en als u er achter kwam, zette u er het zegel op dat het woord Gods de waarheid was. Maar het verhuizen uit mijn oude woning, met de moeilijkheden die daarmee vergezeld gingen, hebben onze briefwisseling zo onderbroken, dat ik niet weet waar u bent. Evenwel zal ik u op de voetstappen der schapen volgen, en ik twijfel er niet aan of daar zal ik u wel vinden, hetzij in de dalen of op de hoogten van Israël.

Om terug te gaan tot de dagen van Uw verstrooiing, toen ge u zelf stootte aan de schemerende bergen, is te vergeefs. De beloften des Schaapherders aan u in die staat gedaan, zijn vervuld, "Ik zal Mijn schapen opzoeken en hen uitleiden; en Ik zal hen vergaderen, uit alle plaatsen, waar zij in de wolkige en duistere dagen zijn verstrooid geweest." Uit deze akelige en duistere streken heeft Hij u uit gebracht en is u voorgegaan en heeft u Zijn stem doen horen, en u gebracht onder de band des verbonds. Opdat u mocht ingebonden zijn in het bundeltje der levenden bij de opperste Herder. Dit is het toppunt van alle geluk, de hoogste van Sions waardigheid, de hoge en verheven berg, op welke zo menigeen gezegd heeft: "Ik zal niet wankelen in eeuwigheid, want u o Heere hebt mijn berg door Uw goedgunstigheid vast gesteld." Op deze verhevenheid draagt hij de lammeren in zijn boezem, terwijl hij de zogenden zachtjes leidt. De eerste gevoelen de warmte van Zijn hart, de laatste de kracht van Zijn arm. Maar het is kommervol, verdrietig en gevaarlijk om van deze berg af te komen, daar de afgrijselijke put, en de modderige klei zeer dicht bij zijn voet liggen. Eén, uit dagen vanouds viel er in. "Ik ben besloten; ik ben gekomen in diepe wateren en de vloed overstroomt mij. Dit verstijfde zijn ledematen, verzwakte zijn spieren en deed het in zijn gang strompelen en waggelen. "Ik ben tot hinken gereed en mijn smarten zijn steeds voor mij." Dit uitgeworpen te zijn uit de boezem, verdreven uit het kinderkuis, en verplicht om achter aan te komen, slechts nu en dan veroorloofd om de stem des Herders te horen, en geboden te worden Hem te volgen in plaats van aan Zijn hart te worden gedragen, schijnt een harde behandeling te zijn. Evenwel geneest Hij de kreupelen, verbindt wat verbroken is, en voedt dat omkomt. "De Heere is mijn herder, mij zal niets ontbreken. Hij leidt mij in grazige weiden, tot de zeer stille wateren; Hij bevrijdt mijn ziel; Hij leidt mij in het pad der gerechtigheid om Zijns Naams wil." Dus neer te liggen en rust en voldoening te vinden, omringd en ondersteund door de levendige woorden, of leven gevend beloften en geleid te worden door de stromen, die uit de rivier van het Goddelijke welbehagen vloeien, maken ons vet, en bloeiende.

Maar nu helaas, deze dingen verdwijnen weer en wij verliezen deze wateren uit het gezicht. "Ik ben een vreemdeling bij u, verberg uw geboden voor mij niet. O, wanneer zult u tot mij komen en mij vertroosten." Hier verstricken hem de oude mens, en de grootste vijand der schapen: "Mijn ogen zijn gedurig op de Heere, want Hij zal mijn voeten uit het net uitvoeren." De benauwdheden mijns harten hebben zich wijd uitgebreid; voer mijn ziel uit haar droefnissen". En Hij komt er weer uit; "Ik zal mij verheugen en verblijden in uw zaligheid, want u hebt mijn ellende aangezien; u hebt mijn ziel in tegenheden gekend en hebt mij in de hand van mijn vijanden niet overgegeven. Mijn voet staat op effen baan." Maar spoedig dwaalt hij af in de woestijn en klimt op de droge bergen van Sinaï, en hier komt hij blind en verarmd: "Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek uw knecht, want Uw geboden heb ik niet vergeten." In welk gedeelte in de weg der beproeving mijn zuster nu is, of welke van de voetstappen der schapen haar tegenwoordige voetstappen volgen, weet ik niet. Maar toen ik haar laatst ontmoette, was zij opgesloten en kon niet uitkomen, en toen ik haar van een toekomstige bevrijding sprak kwam haar het antwoord met dat van haar zuster uit de oude dag, overeen: "Neen, gij man Gods, lieg tegen uw dienstmaagd niet." Want op deze aarde zal ik nooit meer vertroost worden. Heeft de ondervinding van die tijd af tot op deze bewezen dat dit zeggen waarheid was? Of bevestigde de Heere het woord van Zijn dienstknecht, en deed Hij de raad van Zijn bode komen? Nog eens: Hebt u in uw reis als pelgrim ooit iets gevonden dat het algemeen zeggen van velen bevestigt, namelijk dat zij, die door de Geest eenmaal in vrijheid worden gesteld, nimmermeer geoefend of verstrikt worden door wettische dienstbaarheid? Alsof deze dienstbaarheid geen inmengsel was in de beker van Sions smart, waaruit allen meer of minder moeten drinken, die het Lam volgen, waar het ook heen gaat. Een oplossing van deze zaken legt mij onder een verplichting, die met die dankbaarheid zal erkend worden, welke ik hoop dat altijd groter zal worden in

Uw toegenegen Vriend en broeder

Uit de Woestijn.

DE STEENUIL.

27ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik ontving uw aangename brief en ben u zeer verplicht voor uw liefdevol onderzoek naar mijn geestelijk welvaren. Uw brief vond mij op de voetstappen der schapen, hoewel ik u zeggen moet, dat hij mij niet op de hoogten van Sion vond. Ik ben gekomen op de naakte bergen van Sinaï, terwijl mijn, ziel is als de bergen, van Gilboa, zonder dauw of regen. Daarom passen mij deze woorden van David, "Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek uw knecht", want ik kan ook met hem zeggen, dat ik Zijn geboden niet vergeet.

Sedert ik laatst aan u schreef, hetgeen nu meer dan vier maanden geleden is, ben ik een vreemde weg geleid. Zoals ge u herinneren zult, schreef ik u, juist voor dat de Heere mij die tweede verruiming geschonken had, uit de dienstbaarheid waaronder ik vijf maanden gelegen had. Dit was 'n zoete verlevendiging van 't werk. Maar helaas! Van trap tot trap gingen deze zoete gevoelens van mijn ziel weg; ik kwam van de berg af, eer ik het gewaar werd en twee maanden lang had ik niet het minste licht in de weg waar ik was, alleen wist ik wat ik verloren had. Ik kon ook geen hulp krijgen uit het heiligdom, noch sterkte uit Sion, en uit gebrek aan licht, kon ik niemand mijn vreemde gevoelens beschrijven; ook verkeerde ik op die tijd niet in diepe droefheid, hoewel ik gevoelde dat ik niet getroost was. Evenwel, dat wist ik zeker dat het een weg was, dien ik tevoren nooit betreden had. Maar, omtrent een maand geleden, behaagde het de Heere, onder een der redevoeringen van Zijner Majesteits Heraut, terwijl hij een gesprek beschreef van mijn over-overgrootmoeder, dat in de jaarboeken der oudheid opgetekend was, met een lichtstraal in mijn ziel te schijnen. Zij zegt daar: "Ik sliep, maar mijn hart waakte." Ogenblikkelijk werd het mij te zien gegeven dat ik in hetzelfde geval verkeerde en haar gebed was op dit ogenblik het mijne, terwijl ik van hart kon zeggen: "Ontwaakt, noordenwind en komt, u zuidenwind, doorwaait mijn hof opdat haar specerijen mogen uitvloeien."

Altijd, sedert de Heere mij in de vrijheid van het evangelie stelde, hebben deze woorden mij terneer geslagen, daar ik dacht, waarom moet toch de eerwaarde bruid wensen dat de noordenwind ontwaken mocht? Maar nu geloof ik dat ik achter het geheim ben, want ik lag liever onder de invloed van die stijve koelte dan in het geheel geen wind, en dat is tegenwoordig mijn geval.

Maar op de ontdekking van mijn staat, scheen mijn allerliefste zijn hand door het gat der deur te steken en Mijn ingewanden werden beroerd om Zijnentwil. Dit scheen mij in zekere mate op te wekken, uit mijn geestelijke slaapzucht en mij werd een weinig sterkte aan mijn geest meegedeeld zodat ik in staat was om op te staan, en mijn liefste open te doen. Maar zoals het met haar vanouds ging, zo gaat het nu met mij; want mijn liefste is weggegaan, en weg is Hij. *Ik zocht Hem maar kon Hem niet vinden; ik riep Hem maar Hij antwoordde mij niet*, en sedert dien tijd heb ik die kleine sterkte, die ik in mijn geest vond, verloren, zodat ik geen hart heb om Hem te zoeken. Maar het licht dat Mij ontdekte waar ik ben, blijft nog bij mij. Dit is mijn tegenwoordige toestand, en hoe lang ik nog voor anker moet liggen, weet ik niet; maar tegenwoordig gevoel ik niet de minste koelte van de eeuwige heuvelen om mijn zeilen te voelen. Ik gevoel dat dit een droevig geval is, maar ik kan geen toegang tot God vinden; ook heb ik geen geloof in beoefening om op het woord Zijner belofte aan de troon der genade te pleiten. Daarom als u mijn liefste ziet, zeg Hem dan dat ik krank ben van liefde.

De vragen waarvan u een uitlegging begeert, zijn niet, daarvan ben ik zeker, gedaan omdat u er zelf naar zoeken zou, maar wat ook uw beweegreden mag zijn, ik ben er uit een dankbaar gevoel van mijn verplichting jegens u aan gehouden, alle vragen die u mij doet, te beantwoorden, zover het in mijn macht is. Ik hoop, ik zal altijd getuigen tegen zulk een leugen als deze, namelijk dat de gelovige, wanneer hij eenmaal in de vrijheid van het evangelie gebracht is, nooit weer met wettische dienstbaarheid kan worden bevangen; mijn eigen ondervinding is daarmee rechtstreeks in strijd. Daarom weet ik dat zij die zulke dingen zeggen, niet weten wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen. Want daarom ben ik zeker, dat dit de derde keer is, dat ik in wettische dienstbaarheid ben geweest, sedert het de Heere behaagd heeft, vrijheid voor mijn ziel uit te roepen, hetwelk de volgende week twee jaar zal geleden zijn. Ik geloof dat mijn omzwervingen enigszins overeenkomen met die van

Elia toen hij een dagreis de wildernis inging. Ik heb ook kennis gemaakt met de wind, de aardbeving en het vuur, voor dat ik begunstigd werd met het suizen van een zachte stilte, welke mij weer terug brengt. Ik was even verbitterd in mijn geest als de profeet, toen hij onder de jeneverboom zat, en de Heere vroeg of hij mocht sterven, ofschoon hij wist dat het tegen Gods wil was. Wat meer is, ik ben er over in de engte, wat dit zijn mag. Ik weet dat het de uitwerking van wettische dienstbaarheid is en ik heb het net zo scherp en erger gevoeld na mijn bevrijding als ooit tevoren, alleen met dat verschil zoals u in een vorige brief aan mij opmerkte, dat onbevredigde toorn en onverzoende schuld er niet mee gemengd zijn.

Maar ik moet besluiten met u vriendelijk voor al uw gunstbewijzen te bedanken en u om voortzetting van dezelve te verzoeken, gepaard met uw gebeden voor mij, opdat ik bewaard mag worden voor elke strik die de Satan mij voor de voeten legt en dat de Heere weer af mocht komen, om mij te bezoeken, mij teruggevende vreugde Zijns heils en mij het hoofd omhoog doen houden door Zijn vrij werkende Geest, opdat de wildernis en de dorre plaats daarover mocht vrolijk zijn en bloeien als een roos. Want daarin zal vreugde en blijdschap gevonden worden, dankzegging en de stem des gezangs, maar niet eerder.

Mijn echtgenoot laat u ook vriendelijk groeten. Geloof dat ik steeds blijf, even als altijd

Uw toegenegen vriendin en zuster in de Heere Jezus

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.,

28ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal

Ik heb u deze week verscheiden bezoeken gebracht, beide op de heuvel en in het Dal, maar met het lichaam was ik niet tegenwoordig, zodat mijn verschijning niet werd opgemerkt; het geleeke wel wat op de geliefde, die achter de muur staande, zich door de tralies liet zien. Of er met een van Uw familieleden iets gebeurd is, weet ik niet; maar u bent zeer op mijn gemoed gebonden geweest, toen ik in afzondering bezig was in dat grootste, beste, allergezegendste en allerheerlijkste voorrecht, dat bezwijkende zondaren vergund wordt. Gebeden in het eenzame zijn mijn hofbezoek bij mijn God, het leven en de adem van mijn ziel; zij zijn het opklimmen der ziel tot de Almachtige, en de terugkeer ervan, de neerdaling van Christus, tot hulp der ziel. Zij zijn de verzachting van het verdriet, de verlichting van een bezwaard hart en de uitlating der liefde. Zij zijn de rijke geur van verborgen wierook, de overvloeïngen van een levende fontein, een alles wegnemende offerande, de verlustiging van de Almachtige en een verrukkende liefkozing van de hemelse bruidegom.

Het gebed heeft teweeg gebracht dat de zon der gerechtigheid in zijn firmament stil stond, hoewel het van de lippen van een blinde bedelaar kwam. Het heeft de Ouden van Dagen in een bos doen wonen, ja zelfs een worm heeft op die eenvoudige wijs de Koning der koningen op de galerijen gebonden, ja de Almachtige zelf is er toe gedrongen geworden om te zeggen: "Laat mij gaan want de dageraad is opgegaan." Maar stof en as zei: "Ik zal u niet laten gaan tenzij dat u mij zegent." En Hij zegende hem aldaar en stond toe dat Hij overwonnen was geworden, en gaf zijn tegenstander de naam dat hij God overmocht. Alzo werd de leeuw uit Juda overwonnen en de lamme eend ging met de overwinning weg. –

Het gebed is een verdediger tegen de geest van deze wereld, en een wacht tegen de inwerpingen der ijdelheid; het is een moker op het hoofd van de oude mens, en een strik van de schorpioenen voor de duivel. –

Het gebed is een toom in de kaken van een vervolger, een toverspreuk voor een verslindende vijand, een degen in het hart van de ketter, een sleutel voor gelijkenissen en duistere gezegden en een storm op de muren der verlossing. "Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan en de geweldhebbers nemen hetzelfde met geweld." –

Het gebed opent de opendoende hand Gods, de deur der genade houdt Christus op de troon van onze genegenheden en bedekt iedere indringer en insluiper met schaamte en verwoesting van het aangezicht. –

Het gebed is mijn koninklijke wisselbank, waar ik duizend zorgen, lasten, strikken, moeilijkheden, kwellingen, pijnigingen, twijfelingen, vrezen, misstanden, van mijn hart, zielsmarten, bezwijkende aanvallen, aanvallen van ongelooft, aanvallen van liefdes krankheid, aanvallen van vleselijke en geestelijke jaloezie, hardheid van het hart, opstand en ondankbaarheid van het hart gebracht heb; samen met elke andere wanorde zoals melaatsheid, het kwaad van het hart, de plaag van het hart, en de plaag des hoofds, ook dove oren, blinde ogen, zwakke knieën, moedeloze handen, hinkende voeten en een stijve nek; met velerlei tegenstand opstand, vervolgingen, valse aantijgingen, lasterlijke veroordelingen en scherpe verwijtingen, en door dit eenvoudige middel ben ik ze alle voor een tijd kwijt geraakt. Ik ben op dat wisselkantoor met allerlei soorten van duivels geweest, zoals een onreine duivel, een vals predikende duivel, een vloeiende duivel en een slaapduivel, en heb hen in de handen gelaten van Hem die ze kon besturen, wanneer mijn kracht vergaan was, en wanhoop aan mijzelf mij had ingenomen. Al deze, met duizenden andere heb ik naar die koninklijke wisselbank meegenomen, en u weet dat de naam van een gelovige wisselaar is Matth. 25: 27.

In de plaats daarvan heb ik duizenden kussen, zegeningen, goedertierenheden en verlossingen, vele verkwikkingen, vernieuwingen, opwekkingen, herstellingen en wederkeringen, van troost, vrede, liefde en blijdschap; met nieuwe ontdekkingen, liefde tekens, heilzame waarheden, diepe verborgenheden, heerlijke lichtstralen, duidelijke voorstellingen, aardse gezichten, ontwijfelbare bewijzen, onfeilbare proeven, hemelse lessen, bevestigende bezoeken, duidelijke bevrijdingen, onderpanden, panden der minne en voorsmaken gehad. Ook verlevendigde ondersteuning, kostelijke beloften of banknoten op deze dag betaalbaar, en op iedere dag van onze levens, zowel als op miljoenen tijdperken na deze getekend, verzegeld en afgeleverd door Jehovah zelf, terwijl God weet dat ik niet lieg, en mijn consciëntie het ook weet. Het gebed heeft vele samengezworen vijanden van mijn ziel verstrooid, de gedaante van vele Jacobijnen beschadigd, de tekenen der leugenaars verijdel en de waarzeggers dol gemaakt. Het staat tegenover de Satan en zijn dierbare

kinderen; het heeft mij de vijand der wereld, de mededinger van de indringer, de gehate der huichelaars, een oogverdriet voor de Satan, een bewondering voor omkomende zondaars, een schouwspel voor de wereld en een wonder voor mijzelf gemaakt. “Die tot zijn Vader bidt die in het verborgen ziet, zal het in het openbaar vergolden worden!” Door het gebed wordt de arme uit het stof opgericht en de bedelaar van de mesthoop gehaald, en krijgt een zetel onder de vorsten van Gods volk en een erfenis in de troon der heerlijkheid. De gebeden in het verborgen hebben mij van het slapen op een dorsvloer tot een gemakkelijke logeerplaats, van een logeerplaats tot een hut, van een hut tot een huis en van een huis tot een kleine boerenplaats gebracht; het heeft voedsel voor mijn behoeften, kleding tot mijn gebruik, meubelen voor mijn woning, brandstof voor mijn haard, geld in mijn zak en getrouwe vrienden voor mijn hart bezorgd, en heeft bijna dertig jaren lang mijn pot kokende gehouden. “Om alle deze wil ik van de huize Israëls gevraagd worden dat ik het hen doe.” Ezech. 36: 37. –

Het gebed bracht mij van een kolenschuit tot de predikstoel, van een knecht der knechten te zijn tot een bestuurder der huishouding Gods; het bevrijdde mijn handen van de kolenschap, en mijn schouders van de zakken. Ja, ernstige begeerte heeft vier huizen van het gebed voor God opgericht, en de tegenwoordigheid Gods in die huizen gebracht; het heeft levende wateren in mijn put, olie in mijn kruik, vreugde in mijn hart en een zegen voor menige ziel daargesteld. –

En wat zal ik nog meer zeggen? Wel, het gebed heeft kleine dieren in mijn velden, levende schepselen op mijn plaats, een paard voor mijn gebruik, als 's Konings werk spoed vereist, en een rijtuig waarover ik bij ongunstig weer te gebieden heb, toegebracht. Dit heeft teweeg gebracht dat de gemene lieden zich rondom mij vergaderden, en de ogen der benijders op mij zagen, welke dit gezien hebbende er verdrietig over waren; zij bromden en knersten de tanden, en liepen op en neer langs de muren van mijn woning, jankende als een hond. “Hij zal het goede niet onthouden, dengenen die oprecht voor Hem wandelen.” –

God heeft op het gebed de zielen van sommige, die al afgereisd waren, weer in hun lichamen terug gebracht. Het veroorzaakt dat de Almachtige de bidder ter zijde staat, en een verbond met God daar stelt. Het heeft de flessen van de hemel voor drie jaar en zes maanden gesloten gehouden en na verloop van dien tijd ze weer geopend, ja het bracht een wonderlijke overvloed in het huis van een arme weduwe toen verwoesting en hongersnood overal in algemene zegepraal rond gingen. “Alle dingen zijn mogelijk, dengenen die gelooft.” “Wat u biddende van mij begeert, in het geloof, zult u ontvangen.” –

Het gebed heeft gezondheid aan de zieken, het gehoor aan de doven, de spraak aan de stommen, ogen aan de blinden, zaligheid aan de verlorenen teruggegeven. Het heeft de duivel zelf uit het hart van velen geworpen en gemaakt dat de God van de hemel er in zijn plaats in kwam wonen. Het gebed is het uitstorten der ziel voor God en het aan Hem tonen van onze moeilijkheden; het is onze zorgen te werpen op Hem die voor ons zorgt en onze lasten te leggen op Hem in wie wij zeggen mogen dat wij gerechtigheid en sterkte hebben. Het is een opening aan onze allerliefste, openende onze harten, ons gemoed en onze monden voor Hem, die ons zegt, dat wij Hem onze stem moeten laten horen, en onze gedaante moeten laten zien, het een zoet en het andere liefelijk zijnde. Dit is het eeuwig koninkrijk te belegeren, de troon der genade te bewegen en met een drievoudig geratel aan de deur der barmhartigheid aan te kloppen. In het gebed moeten wij geen afslag aannemen, indien wij maar een gevoelige indruk van onze behoeften hebben, een schriftuurlijke waarborg waarop wij vertrouwen kunnen of een belofte om op te pleiten, bezitten; wij moeten aanhouden, overreden, redenen geven, pleiten, smeken, een bemiddelaar zijn, belijden, erkennen, danken, prijzen, zegenen, aanbidden, herhalen, aandringen, opmerken, alles wat wij tot ons eigen voordeel kunnen aanwenden, vastgrijpen en daartoe keren, opdat wij maar iets voor de ziel verkrijgen mogen.

Gevoelige zondaars, die arm en behoeftig zijn, hebben veel uitnodigingen, bemoedigingen, voorkomingen, beloften, het verbond, de eed Gods, de verdiensten van Christus al zijn verbondshandelingen, ondernemingen en al Zijn werken verkregen. Zij kregen ook de verbondsmerktekenen die Hij staande houdt, zijn menswording en innige betrekking tot ons met de gehele stoet der heerlijke en Goddelijke volmaaktheden die gevonden worden in de verkondiging van Gods naam aan Mozes, want zij alle komen overeen en schijnen in de gekruisigde Christus.

Tot zover had ik deze tweede brief geschreven, mijn geliefde Zuster, toen uw laatste brief mij in handen kwam. Ik zie waar u bent en zal trachten u dit aan te duiden.

Let nu eens op. Wanneer God de Vader bezig is, om ons als Zijn uitverkoren kinderen tot Zijn dierbare geliefde zoon te brengen, opdat wij openlijk met Hem ondertrouwd worden en dit bij bevinding leren kennen, komt Hij tot ons in een gebroken werkverbond, gelijk geschreven is: “Welgelukzalig is de mens, o Heere, dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit uw wet, om hem rust te geven van de kwade dagen, totdat de kuil voor de goddeloze gegraven wordt.” Deze rust van de kwade dagen wordt alleenlijk in Christus Jezus gevonden. Hij is onze rust en onze verkwikking en deze rust belooft Christus aan hen die belast en beladen zijn. Deze last is zonde, schuld en toorn en dat werken en daarvan moe te zijn, is onze vruchteloze arbeid onder het juk der wet; want de wet werkt toorn en dood in ons, en dat is waarlijk harde arbeid, en daar wij er geen baat bij vinden bezwijken wij en worden er moe van. Dit, mijn zuster, is het onderwijs van onze hemelse Vader, want zo zegt de Zaligmaker: “En daar is geschreven, en zij zullen allen van God geleerd worden. Een ieder dan die het van de Vader gehoord, en geleerd heeft, die komt tot Mij; en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.” Als Christus ons ondertrouwd doet Hij vijf dingen voor ons, maar van tevoren doet God ons, door de toepassing der wet gevoelen dat wij die alle nodig hebben. Als de wet tot ons komt, is het Eerste dat hij doet ons aan onze vuiligheid ontdekken. “Door de wet is de kennis der zonde,” en de zonde wordt door de wet bovenmatig zondigende.

Ten tweede. De vloek der wet en de toorn Gods dringen door het borstharnas van alle eigengerechtigheid, want wij worden er van overtuigd dat wij onrechtvaardig zijn in de ogen Gods.

Ten derde. Hij ontdekt en hitst onze vleselijke vijandschap op. “De natuurlijke mens is vijandschap tegen God, hij onderwerpt zich der wet Gods niet, en bij kan ook niet.

Ten vierde. De wet vervult ons met vrees en kwelling en laat ons onder zijn dienstbaarheid, en

Ten vijfde. Hij ontdekt onze blindheid en onkunde, en doet het oude voorhangsel dat op onze harten ligt, een duisternis zijn, die goed gevoeld wordt. Zo’n ziel nu en geen andere is een geschikt voorwerp voor de omhelzing van Christus, en onder deze omstandigheden leidt God ons tot zich, zoals Hij Eva tot de eerste Adam bracht en Christus ontvangt ons als een gift uit Gods hand.

Het eerste dat Christus voor ons doet is ons van onze vuiligheid te reinigen, die de wet ons ontdekt heeft: “Van al uw vuiligheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen.

Het tweede is het beste kleed voort te brengen en het ons aan te doen, dat is het bruiloftskleed: “De Heere,” zegt Sion, “heeft mij bekleed met de klederen des heils, de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan, zoals een bruidegom zich met zijn sieraad versiert en als een bruid zich ooit met haar gereedschap.” Nu worden de vuile klederen van eigengerechtigheid uitgetrokken, die door de wet ontdekt waren, en dat wisselkleed wordt aangedaan;

Ten derde, de ring van eeuwige liefde wordt voortgebracht om de hand te versieren. Deze ring der Goddelijke liefde brengt de vleselijke vijandschap ten onder, die door de wet ontdekt en opgehitst was;

Ten vierde. Het volgende is, dat de schoenen voor de voeten worden voortgebracht, welke schoenen de vrede met God door Christus, en met het geweten zijn, door de toepassing der zalving. “De voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het evangelie des vredes.” Deze schoenen moeten de hemelse vrijer bekoren: “Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, o u prinsendochter.”

Het vijfde is dat de Zon der gerechtigheid nu met genezing in zijn stralen op ons schijnt. Hij ziet ons met goedkeuring aan. Hij heeft voldoening en genoegen in ons. Dit is de verlossende openbaring van zichzelf aan ons en aan allen die de Vader Hem gegeven heeft. Dit doet het oude voorhangsel van het hart verdwijnen, dat onder de wet zo zwaar op ons hing, daar het aangezicht nu tot de Heere gekeerd is, en wij opgewekt en bemoedigd zijn om op te zien, daar het voorhangsel weggenomen is.

Al dit werk wordt op mindere of meerdere wijze volbracht op de dag van onze bruiloft en op de dag der blijdschap des harten van de bruidegom. En laat mij u nu aantonen welk aandeel het geloof, als een instrument, in allen deze heeft.

Ten eerste. Christus is de geopende fontein die van alle zonden reinigt en het geloof past de verzoening toe. God reinigt onze harten door het geloof.

Ten tweede. De Heere Jezus is het einde der wet tot rechtvaardigheid een ieder die gelooft. Het geloof neemt Zijn gerechtigheid aan, en omhangt zich daarmee. Vandaar wordt er gezegd, dat de rechtvaardigheid van Christus tot allen en over allen is, die geloven.

Ten derde. Daar nu het geloof de eer heeft, de hand der ziel te zijn, die al deze zaken zich toeigent, wordt het ook de eer aangedaan, de ring te mogen dragen, welke is de eeuwige liefde Gods: "Het geloof werkt door de liefde." En daar een trouwring het zinnebeeld der liefde is, en als die aan de rechte vinger gestoken wordt, dan is dat tussen man en vrouw een zeker bewijs van haar ondertrouw met hem. Zo is de liefde Gods, in het hart door de Geest Gods uitgestort een zeker bewijs van onze ondertrouw met Christus, en onze eeuwige vereniging met Hem, en van de liefde Gods des Vaders in Hem tot ons. En daar er in een vrijende jonge dochter, die haar aanstaande toegenegen is, soms twijfelingen en vrezende oprijzen, of hij ten laatste wel getrouwd zal zijn, beklemmt haar dit, tot zolang dat zij met een ring ondertrouwd is. Zo wordt ook hier de zaak voor de ziel niet duidelijk, ook zullen de twijfelingen, vrezende, bekommernissen van het hart en kwellingen niet worden uitgeworpen, totdat de volmaakte liefde plaats neemt, of tenzij wij volmaakt in de liefde gemaakt zijn of de ring aan de hand des geloofs gedaan wordt. Het grootste, zwaarste en moeilijkste werk des geloofs is dit om te geloven dat Christus de ziel liefheeft met een eeuwige liefde, terwijl ook de overreding van dat geloof moet gepaard gaan met een gevoelige indruk van die liefde, anders kan de ziel niet voldaan zijn en rusten. Maar als dat gebeurd is, is de zaak geklonken, en onverbreekbaar en daar is de ziel meer dan zeker van. En nu,

Ten vierde. Het geloof doet de schoenen aan. "Gerechtigd zijnde uit de geloof, hebben wij vrede bij God door onze Heere Jezus Christus," en "de vrede Gods heerse in uw harten."

Ten vijfde. Nu ziet het geloof door het voorhangsel en ziet Hem die onzienlijk is, ja zij ziet het beloofde zaad en omhelst Hem. En dit is het oog dat het hart van de hemelse bruidegom inneemt. "Gij hebt mij het hart genomen, mijn zuster, o Bruid, u hebt mij het hart genomen met één van uw ogen." Dit mijn, geliefde zuster is onze ondertrouw met de Heere Jezus en zo komt de tweede Eva tot de tweede Adam. Ook laat de Vader Zijn dochter niet uit zijn hand gaan, nee. "Niemand" zegt de Bruidegom, "zal ze rukken, uit de hand mijns Vaders," en Hij voegt erbij: *"Mijn Vader is meerder dan, alle, en niemand zal ze uit mijns Vaders hand rukken. Ik en de Vader, zijn één."* Zo houdt God haar vast, en verklaart haar zijn eigen Bruid te zijn en de keuze en gift van de vader aan Hem. En waarlijk het was onze hemelse Vader, die deze zaak besloot, voorstelde en uitwerkte. Zo heb ik u nu aangetoond, hoe wij sterven aan de wet om met een ander in het huwelijk te treden, met Hem namelijk die uit de doden is opgestaan, opdat wij Gode vruchten mogen dragen, evenals de rank in de wijnstok trossen druiven voortbrengt.

Maar let er nu op wat de Zaligmaker zegt: "Ik ben de wijnstok, en u zijt de ranken, en mijn Vader is de landman; alle rank die in Mij vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat Hij meer vrucht draagt." Nadat wij enige maanden lang ons verblijd hebben in de dierbare geliefde van onze zielen, beginnen onze liefde, eenvoudigheid, teerheid, verbrokenheid, teerhartigheid, kinderlijke vrees enz. in hun oefeningen te verminderen, en wij beginnen in onszelf te kruipen, worden hoogmoedig, worden zeker en zorgeloos; dromen nu voortaan van gemak, en zijn zeer hups of liever opgetooid; niets dan de beste wijn uit het koninkrijk en het vette der feestmaaltijden kan ons voldoen; wij moeten onszelf laten zien, zoeken bewondering en toejuiching en schijnen wat te wezen. Maar als de Vader dat ziet neemt Hij ons weer onder handen; Hij bezoekt onze zonden met de roede, en onze ongerechtigheden met plagen, zoals Hij gezegd heeft dat Hij doen zal; Hij verlaat ons op de dorre bergen van Sinäi, hij bezoekt ons weer met wettische dienstbaarheid. Hij ontsteekt elke inwonende verdorvenheid, hetgeen ons verwondert; dit overtuigt ons van de noodzakelijkheid van naarstigheid en waakzaamheid, en dat wij niet veel bezitten om er hoogmoedig op te zijn, ziende dat de wortel van alle zonden nog in ons is, ofschoon de schuld is weggenomen en de zonde door genade ten onder gebracht is. Hier trekt de liefste zich terug en is heengegaan. Men kan Hem in Horeb niet vinden maar wel in Sion. Van die berg komt niets dan onvruchtbaarheid, dorheid en dodigheid der ziel. Wanneer deze zaken op ons vallen, brengen zij er ons toe onze hoogmoed, zekerheid te betreuren en hoewel wij niet meer onder de vloek, noch onder rechtvaardige toorn of onvergeven schuld komen, is het toch een verdrietig juk voor een wedergeboren ziel, en niet weinig dodelijk voor iemand van des bruidegoms waardigheid. Droevige overdenkingen, wrede, jaloezie, en verootmoedigende dodingen gaan met die reinigende roede gepaard. En het is zeer vernederend met het juk van een slaaf, en een vervallen gelaat als een dief te voorschijn te komen voor een zachtmoedige en nederige ziel, zoals geschreven is: "Waar is mijn liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen!"

"Mijn liefste is in zijn hof afgegaan, tot de bedden der specerijen." Hij was gegaan tot hen die zachtmoediger en nederiger waren. Maar wanneer wij verootmoedigd zijn, leidt de Vader ons weer terug tot de blijdschap in Christus Jezus, die Gods verlossing is tot aan het einde der aarde; wij

worden weer bedeed met een geest der liefde, der kracht en van een gezond gemoed, en nu zijn wij geheel teerheid, zorg, en verkeren in een bijzondere toestand. Wij zijn enkel eenvoudigheid, zachtmoedigheid en dankbaarheid. Maar helaas, dat gaat weer spoedig weg, en dan komt er een andere reiniging over de vruchtbare rank en als die weer over is, wordt er weer zoete vereniging gevoeld en wij gevoelen dat wij in hem blijven. Op die wijze brengen wij vruchten voort; zodoende gaan wij in en uit en vinden weide. Dit, mijn geliefde zuster is de reinigende hand, daar u nu onder bent. U bent voor de derde maal onder de alwijze behandeling van de groten landman; hij verwacht uw verstand en brengt het ten onder. Hij ontnemt u sommige weelderige ranken en werpt sommige van uw hoge redeneringen terneer, die zich met de tevredenheid over uzelf tegen Hem en Zijn kennis verheffen.

En nu, wat de vraag in het Hooglied, die door de echtgenoot gedaan wordt, aangaat, weet dan, toen God het huis waarin de apostelen waren vergaderd, deed beven, en een geweldig gedreven wind deed horen en hen allen met de Heilige vertrooster vervulde, onder wiens invloed zij voortgingen en werkten; en de Heere mee werkte, hun woord door tekenen bevestigende, dat toen, zeg ik, deze profetie vervuld werd: “En de Heere Heere zal met de bazuin blazen en Hij zal voorttreden met stormen uit het zuiden.” Zach. 9: 14b. Zo wordt de geest der liefde, de zuidenwind genoemd; de wind, een bekend zinnebeeld van de Heilige Geest zijnde. Lees Jesaja hoofdstuk 40.

Daarom wordt ook, de toorn Gods in de wet, die onze vijandschap opwekt, en de geest der dienstbaarheid tot vrees is, een koude huivering over onze liefde brengende, met veel vrees en beven, de Noordenwind, genoemd. Hiervandaan zegt ook Salomo, die weet dat dienstbaarheid altijd aan de vrijheid voorafgaat, daar de een verdriet en de andere blijdschap meebrengt: “Verblijd u in de dag des voorspoeds, maar op de dag van de tegenspoeds, zie toe, want God heeft de, een tegenover de andere gezet.” Voorspoed is de tijd wanneer de Heere ons omhelst, maar onze tegenspoed is die, wanneer de Heere ver is van te omhelzen. Hierom zegt ook Salomo dat de bruid met haar vleselijk gemak, en dode ongevoelige staat zeer onvoldaan is en dat voor zulk een hongerige ziel, de bitterheid van wettische dienstbaarheid zoeter zou zijn, dan zulk een dode gestalte.

Verder spreekt hij van de bruid als aldus biddende: “Ontwaak, noordenwind en kom, u zuidenwind, doorwaai mijn hof, opdat haar specerijen mogen uitspruiten,” wetende dat er geen Goddelijke omhelzingen zouden plaats hebben voor dat er vernederende verzoeken hadden plaats gegrepen. In die weg wordt de gelovige gereinigd.

Let er nu verder op dat sommige zielen, dienstknechten genoemd worden, die onder de wet zijn tot dienstbaarheid, en vreemdelingen van genade; maar begenadigde zielen hoewel dikwijls vernederd, en door de dienstbaarheid der wet geöfend, zijn steeds onder de genade. De eerstgenoemde is een kwade boom, in zijn natuurlijke staat en de andere, een goede boom, gereinigd en gelouterd door de genade Gods. Salomo stelt de dood voor als een houthouwer, neervellende en vallende onder hun eigen invloed, of als voortgedreven door die wind, die op hen blaast. “Waarheen de boom valt, of naar het noorden, of naar het zuiden, in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen.” Na de dood zal er geen verandering voor de ziel meer komen. De eerstgenoemde sterft in zichzelf en in zijn eigengerechtigheid, ziende op de wet; de laatstgenoemde sterft in het geloof, ziende op Jezus, en zo zal ieder in de grote dag verschijnen. Dat mijn zuster de kastijdende roede kust, ziende dat zij die over haar zelf brengt, en dat God haar die ten goede beschikt, met dat voornemen om de bruid vruchtbaar te maken. Maar zo is het niet met de dienstknecht, die een valse belijdenis heeft en die zonder aan de wet gestorven, of daarvan wettig gescheiden te zijn Christus, de tweede man aanhangt, voordat de eerste dood is. Met deze wordt anders gehandeld, namelijk zoals volgt: “Tedere rank die in Mij geen vrucht draagt, die neemt Hij weg,” zoals Hij met Judas deed. En voor dezulken, en daar alleen voor, is in de volste zin des woords die vreselijke tekst van toepassing: “Vreselijk is, het te vallen in de handen van de levende God.” Zo gaat het met elke onvruchtbare rank, die door God de Vader van Christus en van zijn kerk weggenomen wordt. Spoedig verdorven zij en worden spoedig verbrand. Als er iets in dit geschrift is dat u bemoedigt, vertroost of bevestigt, ontvang het dan als een ondertrouwde aan het Lam Gods, want: “Alle dingen zijn uwe, hetzij Paulus of Apollos of Cefas of Christus, leven en dood, tegenwoordige of toekomstige dingen, alles is uwe.”

En wat het overige aangaat, onderschrijf ik mijzelf in de onverbreekbare band des eeuwige verbonds, in het Verbondshoofd en om Zijnentwil.

Nederig de Uwe,

29ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Uw zeer gewaardeerd schrijven, heb ik in goede staat ontvangen en dank u er zeer vriendelijk voor. Het verwonderde mij wel enigszins dat u op die tijd over dat onderwerp een brief aan mij schreef.

Ik zal u een klein verhaal doen, hoe het met mij gegaan is, sinds ik laatst aan u schreef. De dag nadat ik u de brief schreef waarin u weet dat ik u schreef dat ik voor anker lag, zonder wind, kwam er onverwacht een goede wind opzetten. Ik verwachtte de zuidenwind, maar helaas! het was de noordenwind. Ik ben veertien dagen lang door een zware storm overlopen geweest, zo zelfs, dat ik bij ogenblikken wanhoopte aan mijn leven en mijn mond heeft tegen God verkeerde dingen gesproken.

Zulk een opstand heb ik bevonden dat in mij werkte, zulk een twisten met de Almachtige, zulk een ongeloof de overhand hebbende, met zulk een dode en onvruchtbare ziel en zulke bitterheid des geestes, zoals ik geloof nooit tevoren gevoeld te hebben. Ik ben van God op zulk een afstand gehouden, zonder enig gebed zijnde, dat ik geen woord had om voor Hem te pleiten, hetgeen mij deed uitroepen: “Alle dingen zijn tegen mij.”

Onder het woord kreeg ik niets, en daarom kwam ik, uit het huis van het gebed, tierende als een opstandeling terug. Ik ondervond alzo dat het waarheid was, wat u in uw “Kind der vrijheid in wettische dienstbaarheid,” gemeld had. Was het niet dat de sterke hand Gods die zielen vasthield, dan zouden de wegen Sions door hen niet veel betreden worden. Ik ben er zeker van dat dit waarheid is, want mijn gevoelens waren op die tijd juist het tegenovergestelde van die van David, als hij zegt: “Hoe liefelijk zijn uw woningen, o Heere der Heerscharen! Mijn ziel is begerig, ja bezwijkt ook van verlangen, naar de voorhoven des Heeren. Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen? Doch niet dit, maar het voorgaande, was de toestand van mijn ziel, toen ik uw brief ontving; en wat ik las, dat u schreef over het onderwerp van het gebed, maakte mij enigszins wanhopend. Wel, dacht ik, indien dit de weg is, waarin deze vijanden overwonnen worden, wat moet er dan toch van mij worden? Bidden, kan ik niet, en daarom moet ik, dat zie ik vooruit, in hun gezelschap blijven. Toen ik door tegenwind stil lag, had ik gezegd, dat ik liever in een storm was, dan zo stil te liggen. En een storm is het voor mij geweest, in de volste zin van het woord. U zo de donkere zijde beschreven hebbende, zal ik voortgaan, u te melden hoe die storm tot stilstand werd gebracht.

In al dat onweder ging ik verleden maandagavond naar Bethel. De rede van zijn excellentie was: “Verblijdt u in de hoop, zijt bent geduldig in de verdrukkingen, volhardt in het gebed.” Dit bracht mij in twist met hem. Wel, dacht ik, vanavond zal er wel niets voor mij wezen. Ik zal erger heen gaan dan ik gekomen, ben, want zo ging het gisterenavond ook.

Ik dacht, dat als hij de Heilige Schriften door en doorzocht had, hij nergens een onderwerp zou gevonden hebben, dat meer streed met mijn tegenwoordige gevoelens. Maar nauwelijks begon hij de zaken open te leggen of de tegenstand verdween als de dauw. De duivel vlood weg, 't ongeloof kreeg een slag, de vleselijke redenering werd zo aan de kaak gesteld, dat zij genoodzaakt werd terug te trekken, zodat zij het niet meer aangedurfd hebben, hun opstandige hoofden sedert die tijd weer op te heffen. Toen ik op dinsdagnoren de berichten Sions opnam, werden mijn ogen op de volgende spreuk gericht: “Het oor dat de bestraffingen des levens hoort, zal verblijven onder de wijzen.” Ik kan het niet uitdrukken, met welk een zoet licht deze woorden vergezeld gingen, hetgeen mij te zien gaf wat ik de vorige avond ontvangen had.

Mijn gemoed werd boven de letterlijke zin van deze woorden gebracht. Ik verstond wat het oor was, waar over daar gesproken wordt, namelijk het oor der ziel, hetzelfde waarvan Christus zelf sprak, als Hij zei: “die oren heeft om te horen, die hore.” Dit oor was mij gegeven, en wat de Heere mij deed horen, was de bestraffing des levens, omdat het vergezeld ging met een levendmakende invloed op mijn ziel. Ik twijfel er ook in het geheel niet aan, of het was de stem Gods door Zijn Woord en Geest, omdat op deze drie avonden, de duivel, het ongeloof en vleselijke redenering, genoodzaakt werden de aftocht te blazen, welker redenen tevoren zo machtig in, mijn hart waren. Dit bezoek was vergezeld van een zoete overreding, ja een verzekering dat ik ten laatste, wanneer

de Heere, met het middernachtgeroep komt, onder de wijze maagden zal gevonden worden. Ik geloof dat mijn gevoelens tegenwoordig met die van David overeenkomen, als hij zegt: "Hierbij weet ik dat u mij begunstigt, dat mijn vijanden niet over mij zullen heersen." Ik geloof dat de Heere mij nooit uit Zijn handen zal laten gaan, voordat Hij mij iets van de erfenis heeft doen smaken. Hij zal mij in duizend vuren brengen, opdat mijn tin en schuim van mij uitgezuiverd worde.

Mijn papier is niet groot anders zou ik u meer geschreven hebben, over sommige gedeelten van uw brief. Het speet mij, door een brief die u aan mijn broeder geschreven hebt, te moeten vernemen, dat u ongesteld was. Ik hoop dat u spoedig beter zult zijn, en dat ik daarvan zo spoedig mogelijk, tot mijn blijdschap, horen zal. Mr. H. doet u met mij de hartelijke groeten, en bedankt u voor uw brief. Geloof dat ik steeds zal blijven

Uw zeer toegenegen Vriendin en zuster in de Heere Jezus.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL

30ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Uw brief vertroostte mijn hart. Mijn hoop voor u is vast. Nooit is er aangaande de goedheid van uw staat twijfel bij mij opgekomen maar u bent lang op de berg Tabor gebleven; want als eens zachtmoedigheid, verbrokenheid, droefheid naar God, berouw van het hart, zelfverlaging en ootmoed weggegaan en onze blijdschap met dorheid en lichtvaardigheid gepaard gaan, dan is er gevaar. Dan sluipen hoogmoed en het zoeken van zichzelf naar binnen, terwijl waakzaamheid en ijver in het gebed er niet mee vergezeld, gaan. Het schip vaart wel, maar het heeft ballast nodig, en als de roede komt, vallen wij vele mijlen terug. Maar nu geloofd zij God, hebben wij vrede, wij zijn in een en dezelfde weg. “Indien wij met Hem lijden, zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden.” Als wij één zijn in de droefenissen, zullen wij het ook zijn in de vertroosting. Ik heb laatst enige ongewone verkwikkingen gehad; ik bedoel verborgen verkwikkingen op mijn eigen geest. Zijn zielsvernederende afdalingen tot mij verwonderden mij geheel en deden beide mijn lichaam en ziel gevoelig aan. Mijn haren rezen op, op mijn hoofd en ik kon het bloed door mijn aderen voelen lopen. Zijn tegenwoordigheid, zijn weergaloze neerdaling, de vrijheid en gemeenzaamheid, die Hij oefende met mij, deden mijn ziel in de allerdiepste dankbaarheid naar boven stijgen. Ik werd gedwongen om stil te staan en het uit te wenen, want mijn ziel dreef op de wateren der zelfvernederen en van onuitsprekelijk genoeg. De wereld met al wat rondom mij was, schenen tot de drop van een emmer, of een stofje van de weegschaal terug gebracht te zijn; mijn ogen stortten voor Hem tranen van onvergelykelijke liefde en ik wuifde met de hand, als wilde ik de uitwerkselen van zijn onverdiend bezoek zachtjes afweren, uitroepende: “Ik ben het niet waard, ik ben het niet waard.” Maar gelijk Hij zelf is, want Hij is niemand anders gelijk, drukte Hij Zijn goedertierenheid en de tekenen zijner eeuwige liefde in mij, zonder het minste acht te geven op mijn herhaald geroep van onwaardigheid.

De onvermoeide vijand van mijn ziel die mij zelden een gehele dag verlaat, vlood weg en geen inwendig bederf, noch de minste kwade gedachte verroerden zich om mijn gemoed af te leiden. Ik kreeg drie van die onverwachte bezoeken, maar zij waren voorbijgaande, gelijk als die van een reizende man, die weer weggaat als hij maar één nacht gebleven is. Maar ik wist dat zij van duurzamer, en onverbroken geluk, de onderpanden waren. Spoedig daarop keerde mijn bestendige vijand met dubbele kracht terug, niet om mij te betwisten dat mijn blijdschap niet in waarheid was geweest, want daar heb ik meer van gevoeld dan hij ooit, gevoeld heeft, en ik ken er de zoetheit beter van dan hij; ook deed hij geen moeite om mij aangaande het deel dat ik er aan had te doen twifelen. Dit heeft hij al twintig jaar lang geweten, wat zeg ik, hij heeft het zelf erkend en beleden, als hij mij tot vermetelheid zocht te brengen. Maar al de twijfelingen die zijn leugens in mijn gemoed deden ontstaan, hebben mij nooit van het fundament af kunnen brengen en alle erkenningen van de goedheid van mijn staat, hebben nooit iets tot mijn bevestiging toegevoegd. Hij kan ons noch zegenen noch vloeken. Het werk dat hij nu kwam doen was om harde gedachten, vooroordelen en vijandschap op te wekken tegen de beste vriend, omdat ik toen weer verlaten was, terwijl mijn gemoed er onder leed, dat ik door een kwaadsprekende duivel, een opstandig en allerlasterlijkste Jacobijn, bevuild werd.

Dit woord vloede in mijn gemoed: “Maar ik ging in het gebed.” Ik nam die aanwijzing aan, en sloot mijzelf drie of vier dagen lang, vier of vijf uren per dag op, om op die zaak goed acht te geven. En nooit, daar ben ik zeker van, hielp die heilige en gezegende Geest, die alles overwinnende Tussentreder, dat beste van alle zachtmoedigheid, eenvoudigheid en reinheid, mij meer in mijn zwakheden. Ik was verbaasd over de kracht, vrijmoedigheid, vrijheid, gestadigheid, aandrang en macht der pleitgronden, waarmee Hij mij uitrustte en waarvan Hij mij voorzag. Wel mocht de Oude van Dagen tot zijn apostelen zeggen: “Ik zal u de Trooster zenden, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, noch kent Hem niet, maar gij kent Hem, want Hij woont bij u, en zal in u zijn.” Jaren lang heb ik gewacht en ben ik gevolgd door de verborgen en wondervolle werkingen en invloeden van die gezegende en onveranderlijke vriend van zondaren en heb zijn spoedige, juist op tijd, en onveranderlijke raad, waarschuwingen en onderwijzingen, bewonderd en heb Hem dikwijls met de zoetste namen, van hemelse Duif, allerzoetste, gezegende vertrooster, vaste en Getrouwe Getuige, genoemd, ja met iedere zoete en roerende naam die mijn hart kon uitvinden of mijn lippen konden uiten. En terwijl ik die namen op zijn gezegend hoofd hoopte, heeft Hij mijn ziel rustig gehouden, terwijl zijn aangename werkingen zijn goedkeuring van mijn eenvoudige lofredenen, wonderlijk te kennen gaven. Spoedig daarop werd ik ziek en heb veertien dagen te bed gelegen, gedurende welke tijd Hij mij niet verliet, maar mij meer dan gewoonlijk

begunstigde, terwijl ik op zekere nacht de volgende droom had. Ik droomde dat ik met vele van mijn vrienden aan tafel zat.

Ik kan mij niet meer herinneren of er iets aan tafel gesproken werd. Mijn gemoed was er ten hoogste mee ingenomen. Als ik op mijn vrienden zag, onder de overigen, zat de Heere Jezus Christus in Eigen Persoon. Ik kende hem dadelijk, en Hij ging ook niet uit mijn gezicht, terwijl ik bevond dat mijn gemoed geneigd was Hem twee vragen te doen. Ik zei tot Hem: *“Heere, er zijn er maar weinige in deze wereld die u kennen, en er is brood genoeg in Uns Vaders huis, ja zelfs overvloed; en daar er maar weinige zijn die u kennen, en daar U er maar weinige te voeden hebt, hoe komt het dan, dat U ons zo weinig geeft?”* Hij glimlachte, maar Hij gaf mij geen antwoord. Maar ik dacht dat ieder die aan de tafel zat op Hem zag, op Zijn antwoord wachtende, hetgeen mij overtuigde, dat mijn openhartige vraag, de taal van hun aller hart was. Daar ik met deze vraag niet verder kwam, deed ik een andere en de ogen van allen die aan tafel zaten, schenen op mij gericht. Ik zei: *“Als u Uw werk aan ons begint, spaart u geen moeite, en laat onze zielen geen rust, voor dat u ons van alles wat onder de hemel is, hebt afgetrokken. U schijnt ook niet voldaan te zijn, voor dat u er ons toe gebracht hebt u van ganser harte lief te hebben, zowel als met onze gehele ziel; en wanneer u dat verkregen hebt, wat kan er dan de reden van zijn, dat u ons verlaat, ons beproevende en verzoekende op zulke een vreselijke wijze?”* De ogen van het gehele gezelschap, werden, zodra ik deze vraag gedaan had, van mij afgewend, en zagen op Hem. Maar al wat ik kreeg was een andere aangename glimlach, want mijn Liefste gaf mij geen antwoord. Op dit ogenblik, mijn geliefde zuster, kan ik u niet beschrijven, hoe dood mijn ziel aan deze wereld en hoe dood deze wereld voor mij is.

Nimmer zag ik zo duidelijk als nu, wat de betekenis van de vroege en spade regen is, waarvan Hos. 6: 3 en Jak. 5: 7 gesproken wordt. Bij de bekering versta ik door de vroege regen, de tijd dat de wassing der wedergeboorte en de vernieuwing van de Heilige Geest plaats hebben; wanneer gerechtigheid, blijdschap, vrede en dankzegging uitspruiten. Dit reinigt ons van schuld en vuiligheid, en daarop volgt een wondervolle verzadiging van de vruchten des Geestes. Maar de spade regen, ten dode, welke daarin bestaat om de inwonende zonde uit te wortelen en weg te ruimen, moet een verbazend werk zijn. Het werk der wedergeboorte, en dat van het verwisselen van onze vuile lichamen, om ze het heerlijk lichaam van Christus gelijk te maken, kan niet groter zijn dan dit.

Maar dit is het waarvan Hij tot ons gesproken heeft; en dan zal er geen Kanaäniet meer in het huis van de Heere der heirscharen gevonden worden. En nu moet ik u zeggen dat het bij ogenblikken zeer op mijn gemoed ligt, in overeenstemming met wat ik nu en dan gevoel, dat de spade regen niet ver van mij is. O, dan zal de vrucht der aarde uitmuntend en liefelijk zijn, wanneer Hij die de fondamenten der aarde gelegd heeft, de hemelen zal planten. Jes. 51:16. Dan zal er geen vertrappen, moeite noch verslagenheid in het Dal des gezichts zijn. Jes. 22: 5. In dit vertrouwen onderschrijf ik mijzelf de uwe, *om u te dienen in het koninkrijk en lijdzaamheid van Christus.*

De Woestijn.

DE STEENUIL.

31ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik kan het niet uitdrukken hoezeer ik mijzelf aan u verplicht gevoel, voor uw ziel versterkende en zielsbevestigende brief, want zodanig is hij voor mij, hoewel een gedeelte ervan mij droefheid van het hart veroorzaakte en het zal duizenden dezelfde droefheid doen smaken, nadat de Heere u van ons zal weggenomen hebben. Maar u hebt de last en de hitte des daags gedragen, en de Heere heeft de tijd bepaald, waarop u zult rusten van uw arbeid. Maar o, wat zijn er weinig arbeiders in de wijngaard, hoewel de oogst waarlijk groot is. Het verheugde mij van harte, dat ik van die zoete bezoeken mocht horen, waarmee de Heere u verwaardigd heeft. Ik weet er ook iets van, maar in een mindere mate.

Niet lang geleden heb ik er ook nog een weinig van ondervonden. Ik schijn tot scherpe bestrijdingen geroepen te zijn. Het deed mij zeer goed dat u bekende dat ik in hetzelfde pad geleid werd als gij; door welk pad gij, zo ik geloof het pad der verzoeking bedoelt. Inderdaad, mijn waarde broeder, ik zie meer en meer in, dat dit de enige weg tot het koninkrijk is. Mijn tegenwoordige toestand verschilt veel van de welke ik enige tijd geleden had. Ik verwacht tegenwoordig zoveel gevoelige blijdschap niet meer, zolang ik in deze woestijn ben, hoewel ik weet, dat het alleen de

troostvolle tegenwoordigheid van de dierbare Zaligmaker is, die ons een hemel op aarde verschaft. Maar men verblijdt zich hier niet in de erfenis maar alleen in het onderpand van dezelve. Ik hoop dat u mij goed verstaan zult, maar u weet dat ik zeer onbezonnen te werk ga met het bekendmaken van mijn denkbeelden, door te denken dat ik al te lichtvaardig over die bezoeken spreek. Maar ik ben er zeker van dat ik ze lang gezocht heb als het enig voedsel waarop ik toen leefde. Maar nu zie ik *dat de rechtvaardige door het geloof zal leven*, terwijl mij een dagelijks kruis opgelegd is. Ik geloof dat de Heere mij dit enige tijd van tevoren getoond heeft, opdat ik er toegebracht zou worden, om mijn schouders in onderwerping onder de last te stellen. Maar nu ben ik er van overtuigd dat er geen groei in het Goddelijk leven bestaat zonder beproevingen. Nimmer zag ik, zoals nu, de bedoeling van deze woorden van Hizkia, als hij zegt: “Bij deze dingen leeft men, en in alle deze is het leven mijns geestes, daarom zult u mij weer levend maken, en mij doen leven.” Nu kan ik inzien dat de scherpste beproevingen, waarmee ik geoefend werd, de grootste zegeningen voor mijn ziel geweest zijn. Ik dacht, toen ik zoveel maanden lang op de berg Thabor verkeerde, dat ik mij waarlijk in een veilige plaats bevond. Maar, o, nu ben ik er goed van overtuigd dat het een gladde plaats was. Inderdaad, ik heb geen begeerte om daar weer geplaatst te worden. En als ik de brieven overdacht die u mij te dien tijde zond, ben ik er over verwonderd, dat zij mij niet in de laagte brachten.

Maar God had het werktuig ertoe bestemd om dat uit te werken. Ik mag wel zeggen dat het daarvan alleen komt dat ik hulp van God verkregen heb dat ik tot op dit ogenblik ben staande gebleven. Ik geloof dat ik nooit geheel zal verlaten worden: Hij zal mij liever in duizend vuren brengen, dan dat Hij het verdragen zou dat ik uit Zijn hand zou komen. Ik moet u zeggen dat het onderwerp van een gedeelte van uw brief mij geheel nieuw was, welke is de spade regen ten dode. Ik dank er u vriendelijk voor. Ik geloof dat Gods hand er in is, daar het in een grote mate een last van mijn gemoed heeft afgenomen, want zij is mij een oorzaak van grote verslagenheid geweest, en ik heb er nooit tegen iemand over gesproken, dat is ten opzichte van de tijdelijke dood des lichaams. U kunt niet begrijpen in welk bedroevende vrees ik in dat opzicht geleefd heb. Namelijk hoe ik het in de pijnen des doods maken zou, de aanvallen van de satan vreemde en dan, dat ik op die tijd van mijn zinnen zou beroofd zijn, en zo God oneer zou aandoen door met mijn lippen wartaal te spreken. Dit heeft mijn gemoed dikwijls bedroefd. Maar deze vreesachtigheid is nog in het geheel niet minder geworden, sinds de prikkel des doods is weggenomen. Het is de Satan vergund mij in tijden van verlating er mee aan te vallen, dat, indien het werk echt was, zulke vrezen niet in mijn gemoed zouden opkomen. Maar ik kan het niet uitdrukken welk een gevoelige troost ik gevoelde, toen ik dat gedeelte van uw brief las.

Ik hoop dat die aanval niet zal terugkomen. Ik weet dat zij zeer God ontrend is. Als u vrijheid in uw gemoed zult gevoelen, omdat onderwerp verder uit te breiden, zal ik dat als een grote gunst aanmerken, want dat onderwerp is gestadig op mijn gemoed. Ik hoop dat de Heere u steeds een goede gezondheid geve, opdat u in uw arbeid niet gestuit mag worden.

Mr. H. zou u graag eens schrijven, maar zegt hij, ik ben zo dood en zo dom, dat het buiten mijn macht is. Maar hij dankt u voor uw brieven en zal blij zijn als hij van u horen mag, u verzoekende hem in uw gebeden te gedenken. Ik blijf

Uw toegenegen Vriendin en Zuster in de Heere Jezus.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

32ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Beminde zuster in de Heere Jezus en medereiziger in het pad der verdrukking; *genade en vrede zij u vermenigvuldigd.*

Uw aangename brief is goed overgekomen en ik dank u voor uw liefde in de Heere, en de liefde de u mij getoond heb; als een arme dienstknecht van Hem. Mijn lichamelijke gezondheid is op het ogenblik beter dan enige tijd geleden. Ieder bezoek van Hem, iedere verkwikking door Zijn tegenwoordigheid en iedere keer dat de oude tabernakel geschud wordt, zie ik uit naar het grootste werk dat ooit aan de ziel van een zondaar gedaan wordt. En zou u willen weten wat dit is? Welnu. De belofte van dit grote werk loopt zo: Komt, en laat ons terugkeren tot de Heere, want Hij heeft verscheurd en zal ons genezen; Hij heeft ons geslagen en Hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen en wij zullen voor Zijn aangezicht leven. Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om de Heere te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad, en Hij zal tot ons komen als de regen, als de vroege en de spade regen op der aarde." Hos. 6: 1-3.

Hier is Christus en wij in Hem: "Komt en laat ons terugkeren tot de Heere." Dat is in het Verbondshoofd, want Hij is het die met zijn hart borg geworden is om tot God te genaken, om voor ons in Zijn tegenwoordigheid te verschijnen. Jer. 30: 21. "Hij heeft ons gescheurd en Hij zal ons genezen." Dit is de kastijding van Christus, die ons de vrede aanbracht, en door wiens striemen wij genezen zijn. "Hij heeft ons geslagen en Hij zal ons verbinden" enz. Om onze overtredingen werd Hij geslagen. De gezegende uitwerking van dit slaan is het verbinden van verbrokenen van hart. - "Hij zal ons na twee dagen levend maken." "Christus stierf, stond op en werd levendig, opdat Hij beide de Heere van levenden en doden zijn zou." Rom. 14: 9. "Op de derde dag zal Hij ons doen verrijzen." "Ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan." "Christus stierf, naar de schriften en werd begraven, en ten derde dage stond Hij op, naar de Schriften." 1 Kor. 15: 4. Ik ken geen schriftuurplaats die Zijn opstanding ten derde dage voorzegt dan deze, en Jona's opstanding uit de buik van de vis. - "En wij zullen voor Zijn aangezicht leven." Hij heeft ons samen met Christus levend gemaakt, en heeft ons samen opgewekt, en samen met Hem zijn wij gezeten in hemelse plaatsen, in Christus Jezus." Ef. 2: 6. - "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om de Heere te kennen." "Hij, die Mijn geboden heeft en dezelve doet, die is het die Mij lief heeft; en die Mij lief heeft zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem lief hebben en zal Mijzelf aan hem openbaren." - "Zijn uitgang is bereid als de dageraad." Hij is de lichtende Morgenster die eerst op ons schijnt, het aanbreken van de dageraad uit de hoogte dat ons bezoekt, en de zon der gerechtigheid die ons verwarmt en genezing aanbrengt. -

"En Hij zal tot ons komen als de regen, als de spade en de vroege regen op de aarde." Bij de bekering komt Hij neer door Zijn Geest als stromen op het nagras, en als de regen die de aarde bevochtigt. Dit is het verlossen van ons, door de wassing der wedergeboorte en de vernieuwing van de Heilige Geest. Dit is een wonderbaar werk, wanneer al de schuld en vuiligheid, die wij bijeengebracht hebben, weggedaan wordt en er geen vlek of rimpel overblijft, en als op zulke tijd, zulk een heerlijke tros, genaamd de eerste vruchten van de Geest (ik bedoel geloof, hoop, liefde, blijdschap, vrede, dankzegging, leven en gerechtigheid) samen ontspringen, en hun zoete geur verspreiden. Wanneer de Liefste in zijn hof komt en eet van zijn edele vruchten, dit werk is een allerheerlijkst werk. Maar zo zeker als de heerlijkheid van de laatste tempel de heerlijkheid van de eerste overtrof, zo zeker zal de spade regen een heerlijker tros voortbrengen dan de vroege; want wat blijven er geen ellendige wortels, die dolle kervel, gal en alsem dragen in de wedergeboren ziel over, en wat een toegang heeft de oude fontein van alle kwaad, arglistigheid en ondeugd, tot zijn oude bondgenoten in het hart van ieder gelovige! Wie, dan slechts één, kon ooit zeggen: "Wanneer de overste van deze wereld komt heeft hij niets aan Mij." Wie kan zeggen. "Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben rein van zonde."

Kanaänieten en horzels zijn beide in Gods huishouding, hoewel wij bijwoners en vreemdelingen bij Hem zijn. Maar de rechtvaardigen hebben banden in hun dood, en dat zijn de laatste ketenen, die een gevangene die daar hoopt zullen knellen, want de liefde is sterker dan de dood. En wanneer de liefde, die nooit vergaat, haar laatste goede werk in deze wereld zal doen komt de spade regen neer en werpt, door zijn onweerstaanbare kracht, elke wortel en zenuw van de oude mens, uit en terneer en zuivert voor eeuwig iedere scharlaken en karmozijn rode plooi der zonde uit, zelfs laat zij ons daarvan de gedachte niet overblijven, en dan zal het geloof in aanschouwen, de hoop in het volle

genot en de liefde in haar zevenvoudige hitte, veranderd worden. En dan, maar nooit eerder, zal dit gezegde bewaarheid worden: “Te dien dag zal er geen Kanaäniet meer in het huis des Heeren der heirscharen, gevonden worden.” Zach. 14: 21. Om hiertoe te geraken moeten wij Christus aannemen, of liever, zijn wij door Hem aangenomen. Dit is hetgeen ons aangaat en God zal het volmaken, want Hij zal ons niet verlaten totdat Hij datgene waarvan Hij tot ons gesproken heeft, gedaan zal hebben. “Tot in uw oude dagen blijf ik de zelfde; Ik zal u dragen u ondersteunen en u verlossen.” Maar wij moeten lijdzaam op Zijn komst wachten. De landbouwer wacht totdat hij de vroege en spade regen zal ontvangen hebben. Tot zover, mijn geliefde zuster, heb ik mij over dit onderwerp volgens uw vraag uitgelaten.

Het dagelijks kruis heeft ten doel de raadslagen van de Satan tegen te werken, zowel als de werkingen van de oude mens en de aangename begeerten van het vlees. Maar wat mij aangaat, dat is niet alles wat ik in de loop van mijn pelgrims reis verwacht. Neen, ik verwacht sommige gemeenzame bezoeken, nieuwe liefdetekens, en bevestigende vernieuwingen, beloofde herlevingen van het goede werk, zelfs tot aan het einde van mijn loop, want zo staat er geschreven: “Hij zal u bevestigen tot het einde, toe.” 1 Kor. 1: 8. –

Er is een gebrek, dat zijn oorsprong heeft in onze onwetendheid, en dat aan alle jonge gelovigen eigen is, en dat is het beperken van de Heilige Israëls of het palen stellen of willen begrenzen van de Heilige Geest Gods om één werk te doen, dat is de ziel steeds te vertroosten en te liefkozen door de invloed Zijner liefde. Zolang deze vertroosting duren, denkt de arme gelovige dat alles in orde is en dat de Geest als de beloofde Trooster op Hem is, dat hij is weer gekomen, dat zijn aandeel duidelijk is, en zijn staat vast; maar wanneer deze weggaan wordt alles verdacht en in twijfel getrokken, en dikwijls worden de ergste besluiten gemaakt. Sommige zelfs hebben zo ver als zij konden, hun vertrouwen weggeworpen, en alles als verloren opgegeven. In die weg hebben wij, zowel als het oude Israël, Zijn Heilige Geest dikwijls onteerd. Ja, zijn tegen Hem opgestaan en hebben Hem smarten aangedaan. Jes. 43: 10.

Laat mijn waarde zuster nu de volgende opmerkingen in aanmerking nemen en overdenken. Ons wordt gezegd, dat: “de profetie eertijds niet door de wil van de mens is voortgebracht; maar de heilige mannen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken.” Dit spreken, als zij gedreven werden, betekent niet dat zij spraken wat zij zagen, want zij spraken vele dingen die zij nooit zagen: “Vele profeten hebben begeerd te zien de dingen die u ziet en hebben ze niet gezien,” Matth. 13: 16-17. Spreken als zij gedreven werden beduidt, dat zij onder de bewerking en de indruk die zij gevoelden, spraken: “de Geest Gods zweefde op de wateren:” Gen. 1: 5, en “de Geest Gods dreef Simson in het leger van Dan.” Richt. 13: 25. En wij weten dat het getuigenis van Jezus de geest der profetie is; dat, evenals de verscheidenheid van bewegingen door de Geest op de profeten van het oude Testament waren, er ook alsoo verscheidenheid der werkingen op de zielen der gelovigen onder het Nieuwe zijn; niet alleen verscheidenheid der gaven, maar ook van invloedingen. Want zo volgt er: “En daar is verscheidenheid der gaven, maar het is dezelfde Geest; en daar is verscheidenheid der bedieningen, maar het is dezelfde Heere, en daar is verscheidenheid der werkingen maar het is dezelfde God, Die alles in allen werkt. 1 Kor. 12: 4-6. De profeet Jeremia moest de beker van de wijn des toorns Gods uit de hand Gods aannemen, om alle volken daaruit te doen drinken. De Geest bewoog hem door de rechtvaardige wraak Gods. De last van het woord des Heeren was in waarheid de zijn, want de meeste zijner profetieën behelzen zware oordelen. Onder deze beweging des Geestes werden de vloeken over de goddelozen, die zo dikwijls in de Psalmen voorkomen, beschreven.

Elia werd gedreven door de jaloersheid Gods, tegen de afgoderij, met macht om die tegen te gaan, met een vurige ijver voor Gods eer. Daarom lezen wij zo veel van de geest en de kracht van Elia en van zijn ijver voor de Heere, de God der heirscharen. Soms drijft hen de Geest, met de invloeden des Goddelijke toorns. Onder deze drijving vloekte de profeet Elisa de twee en veertig kinderen die door de beren verscheurd werden; en onder dezelfde invloed ging Gehazi van zijn tegenwoordigheid uit, melaats, wit als de sneeuw. - Soms werden zij gedreven door het medelijden en barmhartigheid Gods. Onder deze drijvingen werden de vriendelijke uitnodigingen, bemoedigingen en die roerende erbarmingen geschreven, die men zo menigmaal in de Psalmen ontmoet. - Soms werden zij gedreven door de eeuwige liefde Gods, een gevoel van Zijn tegenwoordigheid, en troostvolle gemeenschap en verbintenis met Hem. Onder deze invloed schreef Salomo zijn liefdezang op Christus en Zijn gemeente. - Onder de invloed der ingewanden van Gods goedertierenheid beschreef en schilderde Jesaja het smartelijk lijden van Christus. Gedreven door de getrouwheid, hebben de profeten de vastigheid van Gods besluiten, de

bestendigheid van zijn verbond, en de zekerheid der verlossing tot in eeuwigheid van al de uitverkorenen van God, aangekondigd en bevestigd.

Zo is het duidelijk dat er verscheidenheid der bewegingen door de Geest Gods, op de profeten waren, en zo is er ook verscheidenheid der werkingen op al de gelovigen. Iedere genade is een planting van de Heilige Geest; Hij is ook het leven van iedere genade, terwijl de oefening van iedere genade van Zijn werking afhangt. Als deze wind niet blaast, vloeien de specerijen niet uit. Soms werkt de Geest wonderlijk in het versterken en ondersteunen van de gelovige, door Zijn macht naar de inwendige mens. “Mijn hart en mijn vlees bezwijkt, maar God is de sterkte mijns harten en mijn deel in eeuwigheid.” “Ten dage als ik riep, zo hebt Gij mij verhoord, en hebt mij versterkt met kracht in mijn ziel.” Ps. 138: 3. Hiermee komt ook de profeet overeen: “Maar waarlijk, ik ben vol kracht van de Geest des Heeren en vol van gerichte en dapperheid, om Jakob te verkondigen zijn overtredingen en Israël zijn zonde.” Micha 3: 8. En nog eens: Een Zijner werkingen brengt droefheid voort die door gevoel van zonde ontstaat. Daardoor verkrijgt men leedgevoel en wij haten dan onszelf, omdat wij ze begaan hebben. Wij treuren er over voor God en zoeken vergeving en wederherstelling bij en met Hem. Deze droefheid ontstaat uit de ontdekkingen van Zijn goedheid, die door de Heilige Geest worden opgewekt, daar Hij ons van Christus getuigt, deze Goddelijke droefheid, welke in berouw bestaat, voortbrengende. Onder dit werk verdroeg Hanna haar droefheden en vervolgingen over haar onvruchtbaarheid en onder die ging zij naar Silo.

Een andere Zijner werkingen wordt dikwijls in de gebed gevoeld.; als Hij ons verlevendigt om onze nood te gevoelen: ons de dingen toont die ons vrijwillig van God gegeven zijn; onze mond met pleitredenen en onze zielen met kracht vervult totdat er niets, noch in de hemel noch op aarde, meer tegen ons bestand is. Dit is de bijstand in onze zwakheden, en het bidden voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen. Als een Geest van het geloof voorziet Hij bij tijden de ziel met zulk een vertrouwen, dat zelfs dingen die voor de natuur onmogelijk zijn, zonder een enkele twijfeling, een indien, of maar, worden uitgevoerd. Onder deze werking kreeg Sara kracht om te ontvangen, terwijl David onder diezelfde Goliath van Gath ontmoette.

*Het machtig geloof ziet de belofte
En vertrouwt alleen op Christus.
Licht over onmogelijkheden
En zegt, gebeuren zal het!*

Wederom als een kind van God geroepen wordt om een grote strijd van droefenissen te strijden, komt hij, opdat hij dit mag verdragen en er niet te zeer door bewogen wordt, wonderlijk onder de invloed van zachtmoedigheid en lijdzaamheid. Daarom lezen wij zoveel van de zachtmoedigheid van Mozes en van de lijdzaamheid Jobs.

Om de gelovige te verdedigen en te beschermen tegen de vlugge toverij van die ketters, die doemwaardige ketterijen in omloop brengen wordt de kracht van de Geest niet weinig gezien in het voor hun ogen stellen der waarheid, en dezelve met kracht aan het hart toe te passen en het voor de allergeslependste verleider onmogelijk te maken, een uitverkoren vat te verleiden. Alzo leidt Hij ons in alle waarheid, en wordt daarom de Geest van een gezond verstand genoemd.

Zijn invloeden zijn ook niet minder op een ontwaakte ziel, dien Hij als een Geest des levens levend maakt, om hem iedere zonde op zijn gemoed en weer in zijn gedachten te brengen, en hem met de schuld ervan bekend te maken; ja, Hij maakt zijn verschrikkingen zo scherp dat de toorn, de donkere blikken, de straffen en de berispingen Gods allen gevoeld en gevreesd worden; ja, ieder woord der waarheid dat hem tegen is, wordt gevoeld en de arme zondaar beeft er voor. Wonderlijk wordt zulk een ziel, zulk een arm schepsel, ondersteund, bij het gewicht der schuld en des toorns dat op hem ligt; terwijl hij tevens de droevige aanvallen en beschuldigingen van de satan ondervindt, hoewel het voor hem verborgen is. Maar ik ben er zeker van, dat geen ziel, zonder almachtige kracht en dadelijk ondersteuning op die grond staan kan. Dan zou er zwarte wanhoop of wilde verwoesting op volgen. *Maar onze sterkte zal zijn als onze dagen.*

Dezelfde Geest die ons van onze zonden overtuigt, ondersteunt ons onder onze overtuigingen. Een andere zijner werkingen is die van vertroosting, welke troost door gelovige gezichten van Christus, en van ons deel aan Hem verkregen wordt. Zij stort de liefde Gods in onze harten uit; zij helpt onze zwakheden in de gebeden; zij past ons de gerechtigheid en het bloed van Christus toe; Zij getuigt van onze aanneming, en door belofte op belofte aan onze zielen toe te passen, terwijl wij deze uitverkoren borsten der vertroosting zuigen, melken wij en worden wij verzadigd met de

overvloed van Sions heerlijkheid. Ons worden ook de eerste vruchten, krachten, onderpanden, pleitgronden en voorsmaken van de toekomstige aarde geschonken. Dat zijn de stromen van de rivier des Goddelijke welbehagens, vloeiende uit de fontein des levens, die bestemd zijn om de stad Gods te verblijden, samen met de geheiligde plaatsen der tabernakelen des Allerhoogste.

Als een geest der openbaring leidt Hij ons in de verborgenheden van het koninkrijk, in de geheime raadslagen en voornemens Gods, in Zijn besluiten en verbonden en geeft ons heldere gezichten van de oude vestingen der eeuwigheid en van de heerlijke en rijke tentoonspreidingen der genade; Hij brengt er ons toe een gezegende overeenstemming te zien in de leerstellingen van het evangelie en brengt die in ons gemoed en oordeel, terwijl een allerzoetste vrede en rust der ziel op deze dingen volgt. Een ernstige begeerte om u te bevestigen is er de oorzaak van, dat ik uw gemoed door de bovengenoemde werkingen heen leid.

Wat mij zelf aangaat; mijn hart heeft lang op- en neergegaan met mijn land. Ik zie Oud-Engeland aan als de zetel van de gemeente des levende Gods en het Dal des gezichts. Jes. 22: 1. "En om het huis des Heeren mijns Gods wil zal ik het goede voor mijn land zoeken." Iedere keer als ik hoor dat de Fransen iets winnen vind ik een ongemene ijver in het gebed tegen hen, en iedere keer dat zij verslagen worden, vloeit mijn ziel over van dankbaarheid jegens God. In de gehele cirkel mijner kennissen, hetzij in de stad of op het land, ken ik geen kind van God, die in waarheid zijn eigen hart kent, en de grote Geneesmeester, of hij heeft een ernstige begeerte, een gebed en een geschrei in zijn hart tot God, tegen dat lage volk. En wie geeft ons deze begeerten en gebeden? Die God, die onze begeerten wil vervullen, en het gebed van onze lippen wil aannemen; want daarvan ben ik zeker dat de Geest voor de heiligen bidt naar de wil van God, maar nooit er tegen.

Ik geloof dat ik kennis heb aan ongeveer dertig personen die in hun eenvoudigheid, zonder achterdocht het venijn van Tom Paine hebben ingezogen en niets dan onvruchtbaarheid, verwarring, schuld en dienstbaarheid volgde hen; maar zodra als ik hen door God daartoe geleid, aantoonde wat Zijn gemoed en wil aangaande deze dingen was, vielen zij er voor, terwijl zij door de oven der droefenis en vernederende genade, de zaak loslieten, en zodoende tot hun rust wederkeerden. Maar enige weinigen die ik ken hebben er zich diep ingewerkt, en deze zullen, evenals het huis van Eli niet zo gemakkelijk uitgezuiverd worden noch door offerande of door ander offer. Zij zijn te wijs om onderwezen te worden, en te sterk om in die laagte gebracht te worden, zichzelf aan het woord der waarheid te onderwerpen. Geen gebed in het verborgen noch openbare waarschuwing heeft op hen enige uitwerking. Dit heeft ze aan mij openbaar gemaakt, en ook aan vele anderen. En ik geloof van harte dat hun wijsheid in hun eigen ondergang zal eindigen, omdat zij naar mijn raad niet gehoord hebben. 2 Kron. 25 vers 15. *God zal het vette en het sterke verwoesten; Hij zal ze voeden met oordeel.* Ezech. 34: 16. Ik weet ook geen belijders zo sterk in de striktste zin des woords, als deze, die door geen getrouwe vermaning kunnen neergetrokken worden. Maar mijn God zal nooit omzien, noch wonen bij iemand die niet nederig en verslagen van geest is, en niet voor Zijn woord beeft.

Een noodlottig bewijs hiervan is laatst ontdekt geworden. Iemand die niet ver van mijn kapel afwoonde, en die mij een tijd lang naarstig gevolgd was, scheen mij toe een hervormd mens te wezen. Hij begon God aan te roepen, en bad steeds in zijn huisgezin. Hij scheen, zoals Paulus van de Galaten zegt, goed te lopen, maar de Satan stond hem tegen, door de gevoelens van Tom Paine op zijn gemoed te drukken. Toen werd hij een gezworen vijand van de regering en dit was het gevolg er van, dat hij zich steeds vergezelschapte met hen, die zijn handen in opstand konden versterken. Evenwel verliet hij de kapel niet, en in zijn huisgezin bleef hij bidden. En ofschoon ik er dikwijls toe geleid werd getuigenis tegen deze helse geest af te leggen, hield hij toch aan zijn beginsel vast. Hij gehoorzaamde de stem van zijn onderwijzer niet, en hij was er niet toe te brengen dit gedeelte van Gods heilzaam woord, dat ons zegt dat iedere ziel onderworpen moet zijn aan de hogere machten, aan te nemen.

Maar het duurde niet lang of God sloeg hem met zijn oordeel, want toen ik predikte over, "*het Wachtwoord en de waarschuwing*" was hij er ook; en God zond het in zijn hart en ... weg ging hij. Toen hij thuis kwam, zei hij tot zijn vrouw dat hij een verdoemd mens was en dat hij in de staat verkeerde, die ik beschreven had en van die tijd af aan liet hij het gebed na. Kort daarop ging hij naar het paleis van Kensington, en daar vervloekte en lasterde hij de koning, tot het volk zeggende dat hij koning was. Sommigen militairen die dit hoorden, namen hem mee naar de wacht, maar bemerkende dat hij zinneloos was, lieten zij hem weer los. Zo begon hij met die leer, die de

majesteit van het volk ophoudt, en toen hij aan de duivel overgegeven was, riep hij zichzelf als koning uit.

Maar als wij gehoorzaam zijn tot de dood, zullen wij meer wezen, want “Hij heeft ons koningen en priesters Gode gemaakt, en wij zullen heersen tot in alle eeuwigheid.”

Vaarwel.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

33ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb uw brief ontvangen, waarvoor ik meer dankzegging in mijn hart gevoel dan ik met woorden kan uitdrukken. Ik geloof dat ik altijd de grootste schuldenaar zal blijven die u hebt, terwijl ik er van verzekerd ben, dat ik er nooit een penning op zal kunnen betalen. Maar ik weet dat de Heere het u viervoudig vergelden zal, omdat hij gezegd heeft: “Wat gij aan een van deze kleinen gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan.” Tot nu toe heb u nooit geweigerd iedere vraag die ik aan u gedaan heb, te beantwoorden, zodat de beschouwing daarvan mij aanmoedigt, om weer met enige moeilijkheid tot u te komen, die ik op mijn gemoed heb. In mijn laatste brief zei ik u, dat wat u in uw vorige brief van de spade regen meldde, die op de gelovige bij zijn dood neerdaalde, enigermate mijn gemoed ontdaan had van sommige vrezen, waarmee ik lang ben geplaagd geweest.

Ik dank er u voor dat u dat onderwerp uitgebreid hebt. Inderdaad, de zaak ligt zwaar op mijn gemoed. U maakt gewag van dit woord, namelijk dat de rechtvaardigen banden in hun dood hebben, en dat dit de laatste ketenen zijn die verbroken zullen worden. Ik ben in het duister wat deze banden zijn, maar het schijnt dat zij in het stervensuur zullen losspringen. Maar nu noemt u het werk dat op die tijd aan de ziel moet gedaan worden, het grootste van alle. Is het niet vreemd dat daardoor mijn gemoed weer onder de dienstbaarheid in de vrees des doods zou gebracht worden? In een vorige brief zei u mij, dat wij op dezelfde weg reisden, maar inderdaad, ik geloof dat het nu anders is. Maar wanneer ik u een verhaal van mijn tegenwoordige gevoelens doe, moet u oordelen.

Een zaak in uw brief bevestigt mij daarin, namelijk, waar u zegt dat het dagelijks kruis, dat bestemd is om de omleidingen van de satan tegen te gaan, de werkingen van de oude mens en de aangename begeerten des vleses te doden, niet alles is wat u in de loop van uw pelgrimsreis verwacht; maar dat u enige gemeenzame bezoeken, verse liefdetekens, bevestigende vernieuwingen en beloofde verlevendigungen van het goede werk Gods, tot het einde toe, verwachtede bent. Dit is de plaats waar ik schijn buiten uw weg te gaan, en inderdaad, ik heb tegenwoordig zulke zaken niet in mijn verwachting. Het schijnt mij toe dat ik hierin door het woord Gods bevestigd wordt. De tekst waar ik op doel is beschreven in Ezechiël: “Wanneer het volk des lands op de hoge feesten voor de Heere zal komen, zal hij, die door de Noorderpoort inkomt om te aanbidden, door de weg der zuiderpoort uitgaan, en hij die door de weg der zuiderpoort ingaat, zal door de weg der Noorderpoort uitgaan, hij zal niet terugkeren door de weg der poort, waardoor hij inkwam; maar zal tegenover dezelve uitgaan,” Ezech. 46: 9.

Het laatste gedeelte van dit vers schijnt mijn voorgaande bevinding uit te drukken, zowel als mijn tegenwoordige gevoelens en mijn toekomstige weg.

Dit heeft mijn gemoed in veel donkerheid en duisternis gedompeld, terwijl ik er toe geleid wordt om te geloven dat ik meer belang heb bij de verborgen zin van dat gedeelte van Gods woord, dan iemand anders op aarde. In deze tekst zijn mij alle verwachtingen afgesneden van toekomstige verruiming zolang als ik in deze wereld ben, hetgeen mij ook bevestigd wordt door hetgeen Mr. Hart in een van zijn gezangen zegt:

Sommige ontvangen hun vergiffenis het eerst.

En wanneer zij dan tot de strijd geroepen worden

Vinden zij hun laatste ervaringen erger.

En reizen veel bij nacht.

De bovengemelde plaats in Ezechiël heeft wel twaalf maanden lang op mijn gemoed gelegen en ik heb gedacht dat er een grote diepte in die woorden lag; maar zij hebben nooit enige moeilijkheid op mijn gemoed aangebracht voor omtrent een maand geleden, toen het mij geweldig aandeed dat ik er zozeer bij betrokken was, en ik heb vele zaken die mij daarin bevestigden. Gij, zowel als anderen,

hebben mij gezegd dat de Heere met mij op een bijzondere wijze gehandeld heeft, ten opzichte van de mate en de langdurigheid van mijn blijdschap en vertroosting, waarmee ik in verleden tijd begunstigd werd. En naar ik besluit, kan daaruit niet anders worden opgemaakt, dan dat dit bedoeld wordt, met 't inkomen door de Zuiderpoort en dat ik niet meer terug zal keren door de weg der poort, waardoor ik inkwam, maar dat ik door de weg der Noorderpoort zal uitgaan. Ik geloof dat de Noorder- en zuiderpoort dezelfde werkingen als de Noorden- en Zuidenwind betekenen.

Wilt u mij ook die vraag beantwoorden, dat wil zeggen mij uw gedachten over die plaats bekend maken. Ik verzeker u dat het geen vraag uit nieuwsgierigheid is. Ik geloof dat u het met mij eens zult zijn, en voor mij gevoelen en bidden zult. Dit schijnt mij toe de scherpste beproeving te zijn die ik laatst had, maar geloofd zij God, ik gevoel niets dat mijn staat schokt of in twijfel doet trekken. Maar ik heb tegenwoordig geen licht op mijn weg, en voor mijn duister verstand heeft deze tekst een tegenstrijdigheid in het woord van God gemaakt en schijnt met zulke plaatsen als deze niet in overeenstemming te zijn. Het pad des rechtvaardigen is als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe. Ook deze: “Die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen der arenden; zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.” Maar in plaats hiervan is mijn verwachting meer van duisternis, scherper beproevingen, gestadig onder de verberging van Gods aangezicht verkerende, en waarlijk, ik ben reeds in de donkere weg. God zegt in Zijn woord, *dat Hij de voorraad van zijn huis overvloedig zegenen zal en dat Hij zijn armen van spijs voorzien zal; dat Zijn priesters met heil zullen bekleed zijn, en Zijn heiligen van vreugde zullen opspringen.* Maar in plaats daarvan ben ik laatst onder het woord zeer dor geweest. Ik heb de voorraad voor anderen gezegend gezien, maar voor mij was er niets onder des priesters handen. Hij was met heil bekleed en het voedsel is voor anderen zo gezegend geweest, dat ik ze luide van blijdschap hoorde roepen, terwijl mijn hoofd neerhing als een bies. God zegt dat degenen die in zijn huis geplant zijn in zijn voorhoven zullen groeien, *dat zij vet en groen zullen zijn,* maar in plaats daarvan roep ik uit: “Mijn magerheid, mijn magerheid!” Wee mij! Hoewel er geen hongersnood des woords is, maar brood in overvloed. Maar ik weet dat ik mij dit alles door mijn hoogmoed berokkend heb, zowel als door de dwaasheid die in mijn hart gebonden is, en daar zal zij blijven, tenzij de roede der tuchtiging die uitdrijft. Ik, denk dat de profeet Jesaja ook van die duisternis spreekt, die ik gevoel wanneer hij zegt: “Wie is er onder ulieden die de Heere vreest, die naar de stem Zijns knechts hoort, als hij in de duisternis zal gezeten zijn, en geen licht heeft.” En dan voegt hij er het zwaarste werk aan toe, als hij zegt: “dat hij betrouwe op de naam des Heeren, en steune op Zijn God”, omdat hij zegt: “zijn God.” Ik geloof daarom dat bij de duisternis bedoelt, waar ik in ben; maar door dit alles ben ik er niet toegebracht mijn vertrouwen weg te werpen, daar ik denk dat deze beproeving van God zelf komt, want ik kan niet zien dat de Satan er enigszins de hand in heeft, en daarom is het God die deze plaats met zulk een gewicht op mijn gemoed heeft doen komen.

Maar, misschien, als u dit leest, zult u voor mij zien, zoals u dikwijls tevoren voor mij gedaan hebt. U zegt mij, dat u een ernstige begeerte hebt om mij te bevestigen en deze laatste brief is mij minder kostelijk als uw vorige. Inderdaad ik gevoel mijn liefde tot u in de Heere aanwassen, in welke toestand ik mij ook bevind; en ik geloof vast dat u het werktuig moet zijn, om het werk dat God aan mijn ziel gedaan heeft, door de bediening van mijn dierbare vader in Christus te bevestigen. Ik heb enige zaken op mijn gemoed, die ik, was het voegzaam, aan u wilde meedelen, maar op dit ogenblik is er een leeuw op de weg. Ik heb sedert ik uw laatste schrijven ontving, veel voor en tegen in mijn gemoed had, of ik u zou schrijven of niet. Maar ik geloof dat u mijn gehele hart behoort te kennen. Mag de Heere u iets voor mij geven, dat mijn gemoed uit deze duistere streken gebracht wordt; want het schijnt mij toe, dat ik op de plaats waar ik ben, vastgehouden wordt en dat wel met een sterke hand. Ik weet dat er vele dingen zijn die u mij voorzegd had, die ik niet kon geloven voor dat zij over mij kwamen. Waar is het dat er niet één woord, dat u tot mij gesproken hebt, ter aarde is gevallen. Ook heb ik u in enige van uw voorzeggingen, nooit een valse profeet bevonden. Ik was er over verblijd, toen ik hoorde, dat u in lichamelijke gezondheid weer vooruit was gegaan. Wij zullen er blij om zijn als wij u weer in onze omgeving aantreffen. Geloof mij dat ik even als altijd blijf,

Uw toegenegen Vriendin, maar onwaardige zuster in de Heere,

Het Koningsdal.

De Nachtegaal

34ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Uw laatste brief ligt nu voor mij, en ik heb evenveel recht u voor dezelve te bedanken, als u hebt om dat voor de mijne te doen; want als iets van mij een lichtstraal in uw gemoed werpt of op uw pad, word ik dikwijls beloond, als ik de uwe beantwoord, door enige nieuwe gedachten, of nieuwe ontdekkingen, die dikwijls van ootmoedige gevoelens, waaronder mijn ziel wegsmelt en waardoor mijn dankbaarheid jegens de beste aller vrienden wordt gaande gemaakt, vergezeld gaan. “De goddelozen hebben geen banden tot hun dood, hun kracht is fris.” Maar, denk er aan, het is hun kracht. De Satan die hun ogen verblindt, en hun geweten in slaap houdt, is de sterk gewapende, die hun vleselijk gemoed versterkt en hun vals vertrouwen en ijdele hoop ondersteunt, terwijl zij de bodemloze put tegemoet gaan. Deze openen hun ogen in de hel, zoals de Heere ons zegt, maar niet eerder.

Maar wij, mijn dierbare zuster, zijn met Christus één plant geworden in de gelijkmaking Zijns doods, zowel in de gelijkmaking Zijner opstanding en daarom moeten wij uit de beker drinken die Hij gedronken heeft. Het is wel bekend dat Hij banden in Zijn dood had, want Christus was een dienstknecht onder de wet, zoals blijkt uit de dertig stukken zilver, waarvoor Hij verkocht was; hetwelk volgens de wet de prijs was die betaald moest worden aan die eigenaar van de dienstknecht, die door de hoornen van een beest ter dood verwond was. Lees en vergelijk Exod. 21 met Psalm 22 en Zach. 11: 12. De sterkste banden van onze Zaligmaker waren onze zonden, de toorn van Zijn Vader en de machten der duisternis. Toen de overste van deze wereld kwam om hem de verzenen te vermorzelen, kwamen diepe wateren in zijn ziel. Ps. 69: 1, behalve de lasteringen der Joden en de alles overklimmende pijnen in Zijn lichaam. Maar al deze banden des doods werden losgemaakt, omdat het niet mogelijk was, dat Hij van dezelve gehouden zou worden. Hand. 2: 24.

Onze zwaarste banden zijn die van de verdorvenheden van onze harten, de wet in onze leden, en aangeboren zonden die in ons werken en blijven werken zolang als wij leven. Deze doen ons dikwijls hinken, bezwijken en struikelen, en wikkelen ons dikwijls in een staat van wettische dienstbaarheid. Zij brengen ons vele kastijdingen, geestelijke verlatingen, en veel vaderlijke gramschap. Deze gevoelige onttrekkingen der Goddelijke gunst, zijn gramstorige blikken, slagen en dienstbaarheid, hoewel zij geheiligd zijn, zijn daargesteld, om de rank te reinigen, opdat zij meer vrucht mag dragen. Niet weinige van deze reinigende handelingen zijn u reeds in de korte loop van uw pelgrimsreis ten deel gevallen, en wanneer de vernederende genade werkt, wat worden dan onze zondige opstuivingen niet terneer gedrukt, hoe worden zij verfoeid en gaan voor een tijd weg, wanneer zoete liefde, zachtmoedigheid, verbrokenheid van het hart, Goddelijke droefheid, zelf verfoeiing, ongeveinsd geloof en aanklevende hoop, veel vrede en Goddelijke rust, de ziel beheersen en haar gelijk maakt aan een bruid, die met haar juwelen versierd is.

Dit, mijn waarde zuster, is hetgeen ik bedoel met banden in de dood der heiligen. Deze verdorvenheden zullen ons tot het laatste ogenblik bij blijven, en de Satan werkt er droevig in en door; het wordt algemeen opgemerkt, hoewel niet altijd, dat een kind van God op zijn doodsbed, er niet weinig mee te doen heeft, zoals het met *de wijze maagden ging, toen het middernachtgeroep kwam*. Er zal een geroep komen; dan zullen zij opstaan en zichzelf onderzoeken, en er zal een weinig reinigend werk over hen komen; sommige scherpe berispingen, sommige smeltende en vernederende beproevingen en dan zal er een herstel volgen van de blijdschap van des Heeren verlossing. Het in orde brengen der lampen bestaat in ze af te vegen, de verbrande katoen er af te doen, nieuwe olie er in te doen, en ze weer helder te laten branden, opdat het licht des rechtvaardigen zich mag verblijden, wanneer de lamp der goddelozen uitgeblust wordt. Maar het schepsel, het nieuwe schepsel, het gehele verborgen lichaam van Christus, zal van de dienstbaarheid der verderfenis bevrijd worden, en gebracht in de heerlijke vrijheid der kinderen Gods, want dit is de zekere verwachting van ieder nieuw schepsel in Christus Jezus. Want dit schepsel is der ijdelheid of dood onderworpen, Gen. 3: 19, 20; niet gewillig, want de dood op zichzelf is niet begeerlijk, maar God heeft er ons in hoop aan onderworpen, opdat onze zielen bij ons vertrek van deze wereld van alle bederf zouden bevrijd worden en ons lichaam in rust achter ons laten, in de hoop van een heerlijke opstanding hetgeen het laatste werk der hoop in deze wereld zijn zal. Dus moeten wij tot het einde toe hopen, en niet langer; want hetgeen waarvan iemand zich in het volle bezit ziet gesteld, waarom zou hij daar nog op hopen?

Maar omdat ik u zei in mijn laatste brief dat ik enige gemeenzame bezoeken, liefdetekens, bevestigende vernieuwingen en beloofde verlevendigungen, zowel als een dagelijks kruis, tot het

einde toe, van mijn pelgrimsreis verwachtte, heb ik u doen waggelen; en in de verwachting van deze dingen zegt gij, dat het u toeschijnt, dat u buiten mijn weg gaat. Nee, nee, mijn zuster, ik loop in dezelfde weg, die u gaat. Toen ik in mijn eerste liefde zei, en ook geloofde dat ik nooit meer van de berg zou afkomen, omdat de Heere mijn berg door Zijn goedgunstigheid zo vast gesteld had, scheen dat waar te zijn; maar toen er geestelijke verlatingen kwamen en de Satan met dubbele woede terug keerde en elke inwonende verdorvenheid weer opgewekt werd, vergezeld met wettische dienstbaarheid en slaafse vrees, besloot ik, evenals Job deed en zei: "Mijn dagen zijn lichter dan een weverspoel, zij zijn voorbijgegaan zonder hoop; gedenk toch dat mijn leven een damp is, en dat ik het goede niet meer zien zal." Job 7: 6-7. David had ongelijk in zijn verhoring, want God verborg Zijn aangezicht voor hem. Job had ook ongelijk in zijn klacht, want de Heere verscheen hem klaarder, dan ooit van tevoren. Ik had ook ongelijk want sedert ik dat droevige besluit maakte, heb ik honderden bezoeken gehad. En u hebt ongelijk, want Hij zal het werk aan uw ziel weer verlevendigen en vernieuwen, u tot licht brengen, en er u al weer en weer in bevestigen.

"Zij zullen herleven als het koren en groeien als de wijnstok, en hun wortelen als de Libanon uitspreiden." Wanneer zij herleven moet er meer leven zijn, als zij groeien, moet hun meer genade geschonken worden en als zij hun wortelen uitspreiden, moet de liefde meer worden gaande gemaakt, want wij worden in de liefde geworteld en gegrond en als wij onze wortelen gelijk de Libanon uitspreiden, moeten wij in dien weg versterkt, bevestigd en gegrond worden. Maar u meldt mij dat u zulke verwachting niet hebt, en dat u daarin door het woord des Heeren zelf bevestigd wordt.

De plaats Ezech. 46: 9, die u daartoe aanhaalt, verstaat u niet goed. Dat de tempel, waarvan in dit Hoofdstuk gesproken wordt een afschaduwing was van de kerk van God onder het nieuwe Testament is duidelijk, want de kerk draagt dezelfde naam; en dat al het huisraad van de tempel, in zijn evangelische betekenis, nu in het evangelische Sion gevonden wordt, kan niet ontkend worden. En dat er zulke dingen als Noorden- en Zuidenwind zijn die in des Heeren hof blazen, heb ik u in een vorige brief hartelijk gemeld, en even als ik u schreef van Salomo's bomen, die hij voorstelt, als vallende naar het noorden of naar het zuiden en van hun onveranderlijke staat nadat zij gevallen zijn. Zo is het ook zonder twijfel met de betekenis der Noorder- en Zuiderpoort gesteld, waarop u gezinspeeld hebt. Veronderstel een arm zondaar wordt bevangen met een geest der dienstbaarheid tot vrees, en toorn en schuld werken in hem totdat zijn ziel verslagen is, en hij met vrees en beven vervuld wordt. Dat is de Noordenwind, de geest der dienstbaarheid, welke is de toorn Gods. Maar ten laatste wordt hij bekwaam gemaakt de toekomstige toorn te ontvlieden, en de hoop te omhelzen die hem voorgesteld wordt, hij oefent geloof op de Zaligmaker en komt gevoelig in Zijn gunst, Zijn genade en in zijn volbrachte verlossing. Hij gaat dan over van de dood in het leven, en zal nooit meer veroordeeld worden. Hij komt door de Noorderpoort in. Christus is voor hem de poort des levens, en het einde der wet tot rechtvaardigheid. Zijn geloof werkt nu door de liefde, en daar de goedertierenheid nooit van hem zal worden weggenomen, gaat hij door de Zuiderpoort uit.

Maar nu, *wat kan er mee bedoeld worden, met het uitgaan uit de kerk?* Wel, in zekere zin kan de gelovige er nooit uitgaan, want die overwint wordt tot een pilaar in de tempel Gods gemaakt, en hij zal er niet meer uitgaan. Daarom, kan uitgaan niets anders betekenen dan een overgezet worden uit de strijdende kerk in de triomferende, als de dood gekomen is. Wat meer is, stel u iemand voor, die bij het doen van zijn belijdenis daarin gebracht, en er toe getrokken wordt door een gevoel van Gods goedheid, en een gelovig gezicht van zijn liefelijke Voorzienigheid, zoals het met Hizkia en zoals het schijnt ook met Job het geval was. Als nu de Noordenwind of geestelijke dienstbaarheid op hem valt, zoals het bij deze twee mannen was, en dat zij het handschrift zien dat tegen hen is, en zij bekend worden gemaakt met de zonde hunner harten door de toepassing der wet, verandert de staat hunner zielen niet. Zij waren van tevoren reeds leden van Christus, en nu waren zij het ook in hun bekommernissen, en daarvan werden zij nog meer verzekerd, toen hun verlossing kwam. Er schiet dus niets anders over dan dat het in de slechtste zin een waar gelovige kan genoemd worden; want hoewel hij op zijn pelgrimsreis, en op zijn doodbed met wettische dienstbaarheid kan te kampen hebben, hij kan niet uit de kerk noch uit deze wereld gaan, onder de toorn Gods, of onder de dienstbaarheid; zijn einde moet vrede, geen toorn zijn. Het verbond, de eed Gods, de belofte van het leven, de dood van Christus en het werk des Geestes, die allen verbieden het.

Om dit onderwerp te besluiten is, in de striktste zin, en de zuivere betekenis des woords, iemand die door de Zuiderpoort ingaat, *de hoorder die bij de weg gezaaid is*. Hij heeft zijn natuurlijke genegenheden en driften gaande gemaakt, in wier licht, blijdschap, gaven en ijver, ontspringen, maar die in tijden van verzoeking en vervolging wegvallen. Zij gaan uit de kerk de wereld in en

vervolgens uit de wereld, onder de vloek en de toorn Gods. Dit beeld wordt verder door deze profeet in het 16e vers van hetzelfde hoofdstuk beschreven. En Christus in Zijn dagen, haalt de woorden aan en past ze hem toe. “Al zo zegt de Heere, Heere; indien de vorst een gave geeft aan een zijner zonen, zal de erfenis daarvan voor zijn zoon zijn; het zal door erfenis hun bezitting zijn.” Deze erfenis is het eeuwige leven, en Christus kwam opdat wij dat zouden hebben, en hem die het zelf heeft, zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben; want Christus kwam opdat wij het leven zouden hebben en dat wij het meer overvloedig hebben zou. “Maar als hij een gave zijner erfenis aan een van zijn dienstknechten zal geven, dan zal die tot het jaar der vrijlating zijn, maar daarna zal zij tot de vorst terugkeren.” Ezech. 46: 17. De uitlegging en toepassing van deze tekst door onze Zaligmaker is deze: “Neem het talent van hem weg en geef het die, die de tien talenten heeft, want hij die niet heeft, namelijk, leven, maar een geestelijke gave, van die zal genomen worden, ook dat hij heeft.” Het wordt dikwijls gezien dat een dienstknecht een zeer schitterende figuur in de kerk van God maakt, totdat de Geest der liefde en der vrijheid over sommige van Gods uitverkorenen wordt uitgestort; en als hij dat ziet, zinkt hij op dat gezicht in zijn ziel weg, want hij haat het licht even als Saul, toen hij zag dat God met David was. Zo iemand zinkt in de achting van zulke wedergeboren zielen, zoveel als Saul dat in de ogen van Samuël deed, toen hij zei: “Eert mij toch nu voor de oudsten mijns volks.” Niet ontdekt een valse belijdenis en een vals belijder meer, dan de geest der liefde en der vrijheid in de harten van arme verbroken zondaars uitgestort en als die komt op zulke die hem voor iets groots hebben aangezien, wordt hij door de onderscheidende genade ontdekt. Daardoor gevoelt hij zich beledigd en haat het licht; hij ontwijkt het en vecht er tegen; dit doet zijn blijdschap verdorren, het verdooft zijn ijver en naarstigheid en droogt de vrolijkheid zijner dierlijke geesten op, zowel als zijn natuurlijke bekwaamheden; zijn gave keert weer tot de vorst en hij geeft het talent aan anderen. Die deze gift ontvangt is een dienstknecht, en hij komt door de Zuiderpoort in. Hij begint zijn belijdenis met het in beweging brengen zijner hartstochten en met het opwekken zijner natuurlijke genegenheden, en komt door de Zuiderpoort in; maar wanneer het Jubeljaar komt, ergert hij er zich aan of valt anders als vervolging en beproeving komt, af; wettische dienstbaarheid grijpt hem aan, en hij gaat weer tot de eerste man, de wet, er nooit door gedood zijnde, en dit is het uitgaan door de Noorderpoort. En wanneer de dood zulk een bedorven boom neervelt, valt hij naar het noorden, en waar de boom valt daar zal hij wezen. Maar de naam en de titel van de andere is die van zoon; zijn erfenis zal niet van hem weggenomen worden; ook zal hij door de dood niet uit de kerk gaan, hij kwam door de Noorderpoort in. Met een geest der dienstbaarheid krijgt iedere uitverkorene Gods, vroeger of later, meer of minder te doen, totdat de liefde hun vrezen uitdrijft; zulke komen in door de Noorderpoort en zullen door de Zuiderpoort uitgaan. De dood houdt die boom der gerechtigheid uit en hij valt naar het zuiden; en in de plaats waarin hij valt, daar zal hij wezen.

Ik moet bekennen, dat ik er zeer over verwonderd ben dat u alle verwachting van gevoelige bezoeken van God op uw weg, alleen op uw eigen onderwijs aangaande, hebt opgegeven, alleen omdat die duistere en dubbelzinnige tekst zegt: “Een vijandig mens heeft dit gedaan.” God zal nooit enig deel der schrift toepassen in een zin die gans tegenstrijdig is met de gehele gang ervan. “Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld.” “Ik zal hem gedurig bevochtigen.” “Ik zal ze bewaren dag en nacht.” Haar loof zal groen zijn, en zij zullen niet ophouden van vrucht te dragen.” En ik ben er zeker van dat hemel en aarde eerder zullen voorbijgaan dan dat een tittel of jota van zijn woord zal feilen. En zo zeker als er aanvallen, verlatingen, wettische dienstbaarheid of ongeloof het goede werk in uw hart verduisteren, zo zeker zal God er op schijnen, het verlevendigen en het weer tot licht brengen; “van deze gehele zaak vertrouwend dat Hij die een goed werk in u begonnen heeft, het zal voleindigen tot op de dag van Jezus Christus,” want dan zal het beide naar lichaam en ziel volmaakt zijn. In dit vertrouwen en in de beste aller banden blijf ik,

De uwe, om u om Zijntwil te dienen

De Woestijn.

DE STEENUIL.

35ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb uw brief ontvangen, die nat van de dauw van de hemel tot mij kwam; daarom moet ik hem *Gideons vlies* noemen, omdat het nat van de grond werd opgenomen.

Ik hoop dat u het mij niet kwalijk zult nemen dat ik weer zo spoedig tot u kom, maar waarlijk ik kon het niet langer uithouden. Door uw brief is mijn gemoed geheel bevrijd van die duisternis, die mij gedurende deze drie laatste maanden, ten opzichte van het inkomen door de Zuiderpoort, enz. heeft gebonden gehouden. Ik geloof dat de Satan nooit tevoren zulk een eenvoudige dwaas gehad heeft om er mee te handelen. Ik bemerk dat het de vijand is die mij al dat onheil heeft berokkend, maar nu is hij ontdekt. Ik weet nu dat hij het was die deze plaats op mijn gemoed heeft toegepast, en mij heeft doen geloven, dat die plaats daar gesteld was voor mij, en op niemand anders dan op mij kon toegepast worden. Nu kan ik zien, zo helder als de zon op de middag, wanneer hij eerst in kwam, en het doel dat hij daarmee beoogde; en door u te verhalen welke wegen ik doorgemaakt heb, sedert ik u die brief schreef, geloof ik dat u het ook wel zult zien.

Gij weet dat hij het toen zover gewonnen had, dat al mijn verwachtingen afgesneden waren, om ooit weer met enige verlevendigungen, hernieuwingen of gevoelige betoningen van Gods liefde en gunst, omtrent mij, zo lang als ik in deze wereld ben, begunstigd te worden. Hij bracht het woord van God bij, om dit te bewijzen, hetwelk was, dat ik door de Noorderpoort zou uitgaan en daarom werd er niets anders dan duisternis en donkerheid door mij gevoeld. Dit deed mijn armen neerhangen en mijn knieën zwak worden en er werd door mij niets anders meer dan meer donkerheid en ellende verwacht. Dit werd ook werkelijk zo, want ik zonk al dieper en dieper in droefheid en duisternis. Dit bevestigde mij er nog meer in dat God zelf die plaats met zulk een gewicht op mijn gemoed deed komen. Het maakte mijn banden vaster, en haalde ze steeds aan. En nadat er drie of vier weken verlopen waren en ik geen antwoord op mijn brief van u ontvangen had, kwam hij aldus tot mij, zeggende, dat ik niet zoals vroeger op uw hart en in uw genegenheden gebonden was; dat God mij weggenomen had, en dat Hij het niet meer hebben wilde, dat u mij niet één woord zenden zou, en dat u niet voor mij zou bidden. En dan zette hij voor mij onder welk een vloek die mens moest zijn, die niet op het hart van de dienstknechten des Heeren was gebonden, omdat Hij zegt, al wat u op aarde binden zult, zal in de hemel gebonden wezen en al wat u ontbinden zult op aarde, zal in de hemel ontbonden wezen, hoewel ik weet dat ik die leugen van hem nooit geheel geloofde. Eén zaak weerhield mij daarvan, en dat was deze, dat ik dacht dat God mij niet van het hart van één zijner dienstknechten zou afnemen, zonder dit ook van het hart eens anderen te doen.

Ten opzichte daarvan, wijl dit het geval met mijn dierbare herder, de Heraut van de koning niet was, kon de Satan mij daarmee niet bespringen, want ik had er in de laatste tijd bewijs genoeg van, dat ik meer op zijn hart lag dan ooit, en ik twijfelde er in het minste niet aan of hij bad voor mij. O, geloofd zij de Heere, dat hij niet verder kan gaan, dan hem toegelaten wordt! De Satan stond mij met veel behoedzaamheid tegen opdat hij niet ontdekt mocht worden. Hij was langzaam maar zeker dat hij zo ver bedriegen zou, maar hij had de lengte van zijn ketting nu nog niet uitgelopen. Een veertien dagen geleden kwam hij tot mij in een nachtgezicht. Ik droomde dat ik op een dorsvloer was, en een touw had gekregen om mijzelf op te hangen, maar dat het mij belet werd. Evenwel spoedig daarop had ik het touw voor de tweede maal om mijn hals, met een goed vastgemaakte knoop, aan een balk boven mijn hoofd, en zelf stond ik op een aanmerkelijke hoogte boven de grond. Ik strekte juist mijn handen uit, om mij zelf een stoot te geven om van die plaats af te vallen, toen ik ogenblikkelijk ontwaakte. De schrik en de duisternis waarin ik mij toen bevond, is mij onmogelijk te beschrijven, en ik droeg een overtuiging in mijn gemoed, dat de droom een voorzegging was, van het vreselijk uiteinde dat ik zou hebben, en dat dit de bedoeling was van het uitgaan door de Noorderpoort.

Alles wat de Heere voor mijn ziel gedaan had was, voor mijn oog verborgen; het bed kon mij niet lang houden en in die toestand en in die strijd bleef ik vier dagen en nachten. Dit moet zeker zijn wat David bedoelt als hij zegt dat de angsten der hel hem hadden getroffen, want daar ben ik zeker van dat, wat ik gevoelde overeenkwam met datgene wat de verdoemden in de hel gevoelen. Hier liet ik mijn houvast aan de Rots los, en zo lag ik aan al de pijlen van de Satan blootgesteld. Dit was zijn uur en de nacht der duisternis; er was niets om hem te weerstaan, want ik had geen enkel stuk van die wapenrusting over, die God geeft in tijden van benauwdheid. Ik ben er van verzekerd, dat, indien mijn veiligheid had afgehangen, van het vasthouden, der Rots, ik weggezonden was, om niet weer op te staan. Maar de Rots hield mij vast en volgde mij door die donkere weg.

De derde dag kon ik enige weinige regelen aan zijn Excellentie schrijven, en hij zond mij een brief en God deed hem een woord voor mij geven, dat de hevigheid der verzoeking enigermate deed bedaren. Hij zei mij dat het de Satan was, en ik werd geholpen om dit enigermate te geloven. Ik gevoelde een kalmte in mijn gemoed, en deze woorden gaven mij enige troost, namelijk, het

gesprek van Johannes met de engel in de Openbaringen waar hij zegt: “Wie zijn deze, en van waar zijn zij gekomen? En de engel antwoordde: deze zijn het die uit de grote verdrukking komen en zij hebben hun klederen gewassen en zij hebben ze wit gemaakt in het bloed des Lams; daarom zijn zij voor de troon Gods.” Ik zag daarom veel in dat woord. Bij hetzelfde zag ik duidelijker dan ooit, dat er geen sprake is van naar de hemel te gaan, dan door een ruwe weg, en deze woorden van Jakobus, brachten iets aan de kalmte van mijn ziel toe: “Welgelukzalig is hij, die de verzoeking verdraagt, want als hij beproefd is geweest zal hij de kroon des levens ontvangen.”

Ik weet dat het mij vergund is geworden die strijd te doorstaan, en ook wie er mij doorgedragen heeft. Maar de Satan was niet geheel ontdekt, voordat ik uw brief ontving en toen ik hem tweemaal gelezen had, zei ik met David: “Ofschoon een leger tegen mij opstond, ik zou niet vrezen: ofschoon een oorlog tegen mij opstond zo vertrouw ik hierop, want God is met mij, in waarheid.” Ik ben er ook van verzekerd dat alles wat de Satan mij wijs heeft gemaakt, omtrent het niet zijn op uw hart zoals vroeger, een leugen is. Het heeft de Heere behaagd, zijn groot zegel op de inhoud van uw brief te drukken, opdat mijn gemoed, mocht het zijn, meer dan ten volle overreed zou worden, dat die inhoud van hem kwam en dat u mij de zin des geestes had bekend gemaakt. Het 46^e Hoofdstuk van Ezechiël lezende, nadat ik uw brief overgelezen had en nadat ik het 10^e vers gelezen had, wat zegt: “En de vorst zal in 't midden van hen ingaan, als zij ingaan, en als zij uitgaan, zullen zij samen uitgaan,” verwonderde het mij zeer dat de Satan mij zolang in zulk een duisternis gehouden had, daar dat een vers voldoende is, om te bewijzen dat al de uitleggingen die hij tevoren op dit vers gemaakt had, niets dan leugens waren. Nadat ik de droom en de strijd aan Zijner Majesteits Heraut, had bekend gemaakt, was ik besloten, die nooit weer te verhalen, maar het licht dat uw brief aan mij vergezelde deed mij van besluit veranderen, want ik dacht dat u meer van het werk van de satan, en van zijn toverij zien zou dan ik. De Heere zegene u met de zegeningen van de bovenste en onderste bronwellingen, en belone overvloedig al uw werken der liefde aan mijn ziel bewezen.

Dit is en zal altijd zijn, het gebed (wanneer ik met toenadering tot God, bevoorrecht wordt) van

Uw zeer oprechte en toegenegen Zuster in de banden van het evangelie

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL

P.S. Mijn echtgenoot verenigt zich met mij in nederige liefde. Wij zou zeer verblijd zijn als wij u deze zomer in onze hut mochten ontmoeten; de arme Sunamietische zal er zeer over verheugd zijn als zij u van een bed een tafel, een stoel en een kandelaar kan voorzien.

36ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

De uwe is goed terecht gekomen, waarin u meldt dat de strik van de vogelvanger, enigermate gebroken is. De Satan kan de Schrift aanhalen en toepassen, als het zijn eigen belang geldt; maar in dat werk is hij nooit tegen zichzelf verdeeld. Daar de engelen de eerste schepselen waren die God maakte, en morgensterren genoemd worden, en zonen Gods, die hun loflied samen zongen, en luide bij de schepping der wereld juichten, Job. 38: 7, zo twijfel ik er ook in het geheel niet aan of zij waren er bij tegenwoordig toen God de wet aan Adam, gaf, daar zij er ook bij waren toen zij op Sinaï aan Israël gegeven werd. Hebr. 2: 2. Dit blijkt duidelijk door de Satan, daar hij, nadat hij uit de hemel gevallen was bij zijn eerste aanslag die hij op Eva deed om, ze te verleiden, het woord van God aanhaalde: "Is het ook dat God gezegd heeft, dat u van iedere boom in de hof niet eten zult!" Hij gebruikte dezelfde list, toen hij Christus aanviel om zichzelf van de tinne van de tempel neerwaarts, te werpen. Er staat geschreven;," zegt de Satan, dat hij zijn engelen van u bevelen zal dat zij u op de handen zullen dragen." Matth. 4: 6. In deze weg werkt de Satan om iedere zondaar die gebroken van harte is te ontmoedigen, wanneer de Heere hem ontwaakt, levendig gemaakt en gewond heeft. Daarmee bedoel ik, dat hij de aller-verschrikkelijkste teksten der Schrift aanhaalt en op hen toepast, hetgeen hij doet om onze weg naar Christus te belemmeren, om ons harteloos te maken, ons in wanhoop te doen wegzinken, en de mond van het gebed te stoppen en harde gedachten van Christus op te wekken. Sommige der meest beroerende plaatsen in de Bijbel worden ons als struikelblokken voor de voeten geworpen en wij struikelen op de donkere bergen van Sinaï, en stoten ons aan verkiezing en verwerping. Zach. 6: 1. Hebr. 12: 18. In die weg kwelde hij mij door steeds de onvergeeflijke zonde of zonde tot de dood op mijn gemoed te brengen; ook die van Ezau, die geen plaats des berouws vond, hoewel hij dezelve met tranen zocht; de beklagenswaardige staat van Saul, toen God hem niet meer antwoordde; dat ook een mens van elk ijdel woord in de dag des oordeels rekenschap zal moeten geven en dat de ziel die zondigt, sterven zal.

Deze alle met nog vele andere van gelijke inhoud, werden steeds met sterke aandrang op mijn gemoed gebracht dat ik die man was, en dat God mij in de wereld gezonden had even als Farao, om zijn toorn en macht door mij bekend te maken. Deze en vele andere, werden mij elk ogenblik voorgehouden, en als mijn spijs der smart voorgezet. En wie paste ze aan mij toe? God niet, want als dat zo geweest was, moesten zij alle vervuld geworden zijn, want wat God zegt, of het voor of tegen ons is, zal zeer zeker gebeuren. Maar niets van hetgeen de satan mij voorzegde dat met mij plaats zou hebben, is gebeurd. Maar aan de andere kant stond iedere belofte die God mij gaf, vast. Het eerste woord dat ooit van Hem tot mij kwam, was: "Geloof dat Ik in u ben en gij in Mij." Op dat ogenblik scheen het eeuwige Licht in mijn ziel om mij te tonen waar ik was; en daar is het tot op deze dag. De volgende was: "Die overwint zal alles beërven." God maakte mij bekwaam om in die vreselijke verzoeking de overwinning te behalen, terwijl ik tot op deze dag geloof dat God mij geroepen heeft opdat ik de beloning der eeuwige erfenis mocht ontvangen. De volgende was: "Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen." En op die tijd vervulden gerechtigheid, vrede en blijdschap in de Heilige Geest mijn hart.

Toen ik in mijn gemoed eens veel te doen had met de staat van vele arme geruste mensen, die niet zoals velen tot dezelfde uitgieting der overdadigheid liepen, vroeg ik aan de Heere wat er van hen zou worden, en Hij zei: "Tenzij iemand wederom geboren worde, kan hij het koninkrijk Gods niet zien."

Toen ik op een andere tijd door het twisten met een oude Arminiaan, in dienstbaarheid gebracht was, en droevig geschokt werd in mijn gemoed, tussen vrije wil en vrije genade, daar er sommige teksten in de Schrift zijn, die beiden schijnen te begunstigen, sprak de Heere aldus tot mij: Zegt niet de schrift dat niemand tot Mij kan komen, tenzij de Vader hem trekke." Ik antwoordde: *ik weet dat zij aldus spreekt.* Toen kwam de stem weer, zeggende: "Indien u één plaats kunt vind, die zegt, dat iemand kan komen zonder getrokken te zijn, dan kunt u er zeker van zijn dat de Bijbel liegt." Weg was op eens al mijn verwardheid en dienstbaarheid en er volgde een zoete stilte. Van dat ogenblik af viel de balk van het Arminianisme weg, en het heeft mij nooit meer achterover doen steigeren, en ik geloof stellig dat niemand anders dan de duivel de ontwerper van dit stelsel is.

Toen ik nog kolen droeg kwam er iemand in de buurt die een kamer huurde voor een spreker uit Oxford, om er in voor te gaan. Een stem zei mij dat de kamer voor mij open was. Toen de man kwam om te spreken, werd zijn mond gesloten en ik werd uitgenodigd om daar te spreken, hetwelk ik naderhand enige jaren lang deed. Eens op een Zondagmorgen uitgaande om een leraar te horen

die in de open lucht moest prediken, kwam er een stem tot mij, zeggende: “Gij moet vandaag in de open lucht prediken.” Ook werd mij gezegd over welke tekst ik prediken moest. De leraar die verwacht werd stelde het volk teleur, want hij kwam niet. Daarom nodigden zij mij, uit om te spreken, wat ik ook die gehele zomer en de daaropvolgende deed.

Eens in grote droefenis en behoefte verkerende, werden deze woorden tot mijn hart gesproken: “Ik weet uw verdrukking en armoede, maar gij zijt rijk.” En ik geloof van ganser hart dat de Heere acht gaf op mijn armoede en mijn lijden omdat Hij daarna in Zijn lieve voorzienigheid voor mij verscheen. Dat de Heere het Deel van mijn ziel is, daaraan twijfel ik niet want Hij heeft mij verlost, en “Het rantsoen van iemands ziel is zijn rijkdom,” Spr. 13: 8.

Toen hij mij naar Londen zond, zei Hij mij: “profeteer tegen de dikke takken.” En gewis, niemand kon meer tegengestaan worden dan ik, door bijna iedere leraar der Dissenters² en hun vergaderingen, behalve de tegenstand die ik van vrienden met een vals hart, van wereldlingen, duivels, ketters en huichelaars ontmoet heb. En nog zijn de takken dik en dik zullen zij blijven zolang het God behaagt, om door mij te spreken.

Toen ik dat oproer in de kerk had, waar u ook van weet zei God mij door Zijn Geest, *dat Hij zijn eigen uitverkorenen wreken zou*. En geen klein getal heeft die wraak tot op deze dag in hun consciëntie gekregen, behalve de velen die in minder dan twee jaar uit deze wereld gingen, nadat God het vergif hunner harten ontdekt had. Spoedig daarop, mij verwonderende over de hardheid huns harten, en hun voortdurende onverschilligheid, sprak Hij deze woorden tot mij: *“Wanneer zij zullen ophouden, trouweloos te handelen,” zult gij trouweloos met hen handelen*. Deze plaats toonde mij, dat zij hun maat in die weg vol moesten maken, en voort moesten gaan met mij tegen te staan, totdat zij ervan waren uitgeput; dat sommigen dan zouden begeren om weer terug te keren en dat anderen in hun droefenis, als Gods oordelen over hen kwamen tot mij om raad zouden komen en vragen of ik voor hen wilde bidden. En verder dat ik in mijn bediening een reuk des doods ten dode voor hen zou zijn en een getuige tegen hen in de dag des oordeels. Het eerste is gekomen, en zo zal het met het laatste ook zijn.

Toen Europa in zulk een verwarring kwam, onder de invloed, van dien geest des opstands, die de duivel door middel van Tom Paine over de mensen uitstortte, had ik lange tijd God gesmeekt, mij dat gedeelte van Zijn woord aan te wijzen, waarin die gevaarvolle tijd vermeld was, en Hij zei mij dat het de ure der verzoeking was, zoals ik ook in een predicaat die onlangs openbaar gemaakt is, verhaald heb. Het werd mij verklaard als dezelfde beproeving te zijn, die over de Joden kwam in de tijd van Jeremia en dat die beproeving gezonden werd om de gehoorzaamheid der belijders te beproeven, en de koningsgezindheid der volken. Ik bemerkte spoedig dat er geen klasse van mensen onder dit volk was die gemakkelijker werden ingenomen, noch steviger in deze banden der ongerechtigheid gebonden dan de huichelaren in Sion en indringers in de bediening. De rampspoed van beide zal spoedig over hen komen.

Zo mijn waarde zuster kunt u zien dat hetgeen God spreekt en toepast ook gebeurt. Maar al de vreselijke voorzeggingen die van de Satan tot mij kwamen, in de dagen van mijn ellende, vielen weg. En daar de Satan de Schrift kan toepassen, kan hij ook alsoo door dromen werken. Al de vreselijke en ellendige dromen waarmee hij mij kwelde, zoals het sterven door zelfmoord, in een put geworpen te worden en neergestoten in peilloze afgronden, levend verbrand te worden en tot het ergste einde te komen, en talloze doden te moeten sterven, zijn mij tot nog toe nooit overkomen, en ik geloof ook niet dat dit ooit gebeuren zal, daar al de dromen, die van God kwamen, uitgekomen zijn.

Een van mijn dromen die ik in mijn droefenis had, was deze. Ik klom langs de buitenzijde van een groot, mooi gebouw omhoog, vele vijanden weerstonden mij, maar ik bereikte ten spijt van hen allen de hoogte. Een andere was een allerverwoedste aanval van een vreselijk en verschrikkelijk monster om mij te verscheuren, maar hoewel het verscheidene aanvallen deed, kon het niet nader komen dan op een afstand van verscheidene voeten. Daarover was ik verwonderd, en opziende zag ik een schoon man die mij vriendelijk aankeek. Hij had een keten in zijn hand, die rondom het lichaam van het beest ging, juist zoals een aap geketend wordt. Ik geloof dat de Zaligmaker de duivel in ketenen houdt, tot op deze dag, zodat hij Gods volk niet kan verwoesten, hoewel hij het dikwijls beproeft.

² Iemand die andere meningen is toegedaan dan in de Staatskerk

Ik had nog een droom, die was dat er twee ontelbare legers optrokken om op een zeer hoge en grote vlakte samen te komen. Ik was daar om hun bewegingen gade te slaan en tijdingen over te brengen; en zodra als zij bij elkaar begonnen te komen, liep ik over de vlakte weg en een smalle weg in, door een laag en diep veld. Terwijl ik liep raasden de kanonnen en geweren, en ik dacht dat zij mij zouden doden. Maar naar de vlakte ziende, zag ik tussen mij en hen een zeer hoge stenen muur, en dat de vlakte gelijk was met het opperste van de muur. Het dorp waar ik tijding moest brengen lag in een laan, aan het beneden einde van het veld, waar ik toen in was. Spoedig daarop brak de oorlog uit, en door die oorlog heen, heb ik tijdingen gedragen en de muur des heils heeft beide mij, en degenen die mijn tijdingen ontvangen hebben, tot op deze dag beschermd.

Spoedig daarop had ik weer een droom welke was dat ik een zeer hoge en sterke muur zag, even alsof het palen met dwarsliggers waren, maar buitengewoon sterk, en de top er van reikte tot aan de wolken; aan de andere zijde zag ik een talrijke kudde zwarte stieren, uitnemend moedig en zij sprongen namelijk vele van hen, duidelijk over deze hoge muur. Toen ik ontwaakte begreep ik dat die hoge muur de wetten der volken waren, zowel als de scheidpalen of grenzen der landen en toen ik hoorde hoe de Fransen verscheidene volken overliepen, en hoe de onvergenoegde onder ons gezind waren, dacht ik aan de vette stieren, van Basan, waarvan in de Psalmen en andere Schriften melding wordt gemaakt. Sommige, zag ik in mijn droom, konden er niet overspringen en die het deden, verwoesten de muur niet, want die stond vast en bleef zoals hij was. En zo heb ik het gezien. De bolwerken der nationale wetten blijven staan even als vroeger; en de onvergenoegde onder ons die zeer hun best deden om er over te springen, konden dat niet, terwijl zij, die het deden nooit meer terug zullen springen. Die droom kwam weer op nieuw in mijn gemoed toen ik in de nieuwsbladen las dat de Franse bevelhebber in Italië, het Bestuur, van zijn werk op de bergen bericht gaf, zeggende dat zijn leger boven de wolken streed.

Aldus heb ik mijn waarde zuster bekend gemaakt met de verschillende toepassingen, van de allerverschrikkelijkste plaatsen in de Schrift, die tot mij kwamen in mijn diepste droefenis en van de vreselijke dromen die ik toen had. Maar er is niets van gebeurd, daar zij het werk des duivels waren om mij van Christus af te houden. En hierin werd ik bevestigd door de bezoeken des Heeren, want iedere flikkering die ik van de Heere had verstrooide deze akelige dingen, maar als Hij wegging kwamen zij weer.

Het is met de zoekende zondaar, even zoals het was met de maanzieke in het Evangelie; terwijl hij tot Christus kwam, sloeg de duivel hem neer. Luk. 9:42. Nog meer: de duivel heeft mij niet alleen door vreselijke dromen en valse toepassingen bedroefd, maar ook door verschrikkelijke gewaarwordingen in de nacht, en dat zelfs als ik met de grootste vrede en stilheid naar bed was gegaan, zonder, het minste gevoel van enige schuld, vreesachtigheid of afstand tussen mij en God, ja soms zelfs als ik het meest, overdag, met zijn gevoelige tegenwoordigheid was begunstigd geworden. In vroegere jaren ben ik dikwijls in de stilte van de nacht opgewekt, en dan gevoelde ik, dat mijn vertroosting alle weg waren, en dat er een grote zwaarmoedigheid en akelige duisternis op mijn gemoed lag. Daarop volgden dan zulke verschrikkingen en vrezen, dat zij mij geheel verschrikten, en zulk een duisternis als maar gevoeld kon worden, met een menigte van de akeligste gezichten, die mij in mijn verbeelding werden voorgesteld, samen met de dood en het graf in de allervreselijkste vormen en de ontzaglijkste gevolgen. Deze dingen deden mij mijzelf onderzoeken en het aangezicht des Heeren zoeken; en als ik bevond dat het gebed ze wegnam, en de Heere mij weer gunstig verscheen en dat geen van deze dingen enige schuld op mijn consciëntie legde en dat zij niet vergezeld gingen met de last van onvergeven zonde, noch met het doorstekend gevoel van onbevredigde toorn, noch met de vloek van de wet, noch met de beduchtheden van een toornig God, noch met enige vrees voor de verdoemenis, besloot ik dat zij van de duivel kwamen en het woord van God hielp mij daarin: "Die in de schuilplaats des Allerhoogste, is gezeten, die zal vernachten onder de schaduw des Almachtigen." Zulken "zullen niet vrezen voor de schrik des nachts, noch voor de pijl die des daags vliegt; noch voor de pestilentie die in de donkerheid wandelt, noch voor het verderf, dat op de middag verwoest." Ps. 91: 1-5. Ook werd ik niet weinig geplaagd met onreine dromen, maar het gebed nam ze alle weg. De Satan heeft deze wijze van mij tegen te staan vele jaren volgehouden, want hij weet dat ik er enigmater tegen kan.

Daar nu de Satan tegen gevoelige zondaars, wier harten eerlijk zijn en die gedurig tot het licht komen, om aan hun waren staat ontdekt te worden, die gewillig gemaakt zijn hun kruis op te nemen, Christus te volgen en door Hem verlost te worden, ik zeg als de Satan tegen deze, door vreselijke dromen en toepassing der vreselijkste plaatsen der Schrift, werkt, zo bedriegt hij ook aan de andere kant de huichelaars door hun de beloften toe te passen, hen door dromen te bemoedigen

en hen alzo in verderfelijke verwaandheid te leiden. Ik was eens in kennis met een groot belijder, die iemand van goede stand was, maar al te hoog om in de gelovige enige twijfel toe te laten. Deze persoon verzocht mij en mijn vrouw bij hem ten eten, wat wij ook deden. Hij verhaalde ons dat hij een wonderlijk gezicht had gehad en van een stem, die tot hem gesproken had, welke beide zaken betrekking hadden op het Zoonschap van Christus. Zijn wild begrip behaagde en bekoorde hem zodanig, dat hij het in het nieuwsblad zette. Hij en ik konden het niet eens worden, wij verschilden veel van elkaar. Hij deed zoveel hij kon zijn best om mij tot zijn gevoelens over te halen, maar ik was onverzettelijk. Daarom gebod hij mij zijn huis te verlaten. Ik gehoorzaamde en ging weg. Zodra ik uitgegaan was, zei ik tegen mijn vrouw dat die man krankzinnig zou worden, en omtrent zeven jaar daarna werd hij stapelgek en stierf in die toestand.

Ik kende nog een andere, een vrouw, die zeer gevoelig was en die lang jaren een van de schitterendste leraars volgde, waarmee de kerk van Engeland onlangs versierd was. Zij was zeer gesteld op zijn bediening, want onder een ander kon zij het niet uithouden. Deze vrouw had de beloften van het evangelie gestadig op haar toegepast, zoals zij dacht, en zij verhaalde er mij vele van. Eens vroeg ik haar hoe het kwam dat geen van dezelve ooit vervuld werd? Zij hernam: "Ik weet dat zij alle vervuld moeten worden," en, voegde zij er bij "God kan niet rechtvaardig zijn, tenzij Hij ze vervult." Spoedig daarop had zij gehoord dat ik er op bleef staan dat God in geest en waarheid wilde aanbeden worden, en dat een formulier gebed niet voldoende was, terwijl sommige dingen in onze formuliergebeden niet met de Schrift overeenkwamen. Daarover was zij zeer vergramd en zei: "Zulk een persoon als deze geeft voor dat hij het werk van onze grote Hervormers in stukken kan scheuren." Ten laatste begon haar vertrouwen weg te zinken, vreselijke dienstbaarheid kwam op haar, die haar een last maakte voor zichzelf en voor allen die rondom haar waren. Een nauwe betrekking van haar bracht haar naar mijn huis in Winchesterrow, maar ik was niet thuis. De vraag van die betrekking was, of zij bij mij mocht komen logeren en eten. Mijn vrouw gaf haar te verstaan dat dit niet goed uit zou komen; daarop ging zij weg en niet lang daarna hing zij zichzelf aan het hoofdeinde van haar bedstede op. Dit overtuigde mij ten volle dat de onvermoeide vijand der mensen haar bedrogen had, door deze beloften op haar toe te passen.

De arme Tom Smith, die u kent of waarvan u wel eens gehoord zult hebben, werd wonderlijk heen en weer en op en neer geschud in die weg door iedere plaats der Schrift die hoewel tegenstrijdig op zijn gemoed kwam; bijvoorbeeld: Soms had de Heere hem gezegd dat hij naar zulk een plaats moest gaan en daar wonen, maar dan werd dat weer door een andere tekst tegengesproken, namelijk dat hij moest blijven waar hij was. Hij deelde mij mee in welk een vreselijke toestand hij geweest was en de aanvallen die hij had tot zelfmoord, en van het volk dat samen in deze zijn droefenis vergaderd was, en van de spoedige verlossing van ellende tot blijdschap die bij door de toepassing van een plaats uit de Schrift had verkregen, die ik nu vergeten heb. Dit deed hem het eerst tot een belijdenis komen als iemand die genade; gekregen had en dat hij zich bij een der kerken in het land gevoegd had, en dat er na enige tijd een geschrift van mij in zijn handen was gekomen, dat hij het gelezen had, en dat deze plaats op zijn gemoed kwam: "Ik ging op naar Jeruzalem om Petrus te zien." Dit beschouwde hij als een bevel Gods, om naar Londen te komen en mij te bezoeken. Hij kwam dan ook, maar kon mij niet vinden. Daarom ging hij weer terug, en als ik mij niet bedrieg, kwam hij weer, maar vond mij niet. Evenwel dezelfde tekst volgde hem, en hij kwam voor de derde maal, als ik het niet mis heb, maar daar hij niet slaagde keerde hij weer terug, maar een weg ziende die door het veld naar Hampstead leidde, kwamen er enige teksten op zijn gemoed die hem zeiden dat hij daarheen moest gaan, en hij ging er heen en vroeg aan een schoenmaker of hij mij kende. Hij antwoordde van *ja* en gaf hem een schelling. Deze zond hem naar een andere persoon te Hampstead, die zei waar hij heen moest gaan, en stopte een zesstuiverstuk in zijn hand. Dit scheen een goede Voorzienigheid te zijn, want bij had geen geld in zijn zak, en dit bevestigde hem er in dat hij in de rechte weg was, om mij op te zoeken. In het eerst kon ik niets van hem maken, maar dacht dat hij niet goed bij zijn verstand was en gaf hem een onbeduidend antwoord. Evenwel hield hij vol met naar mij toe te komen, want daar de Voorzienigheid dus voor hem verscheen, werd hij er hoe langer zo meer in bevestigd dat hij moest gaan om zijn veronderstelde Petrus te bezoeken. Maar toen begon hij te zinken en bevond dat zijn hoop wegging en hij krankzinnig begon te worden, was hij er zeer over verwonderd dat hij zo bedrogen kon zijn, maar hij werd genoodzaakt te bekennen dat alles niets anders dan het werk van de Satan was; en inderdaad nooit had hij aan zelfverfoeiing, droefheid naar God, zachtmoedigheid en een blijvend gevolg van zijn onwaardigheid voor dit grote werk kennis gekregen.

Ik heb een begenadigde vrouw gekend, die lange tijd onder hevige vervolging, beide van haar man en zijn vrienden verkeerd had, en die door de volgende tekst lang in vrees en droefenis gehouden

werd: “Hij zal u gewis voortrollen gelijk men een bal voortrolt in een land wijd van omvang, en daar zult u sterven.” Jes. 22: 18, Dit wordt gesproken van de gevangenschap van Sebna, die bestuurder en schatmeester was over van de koning huishouding. De duivel paste dat woord op die arme vrouw toe, en zij maakte er van dat het beduidde, dat er een vervolging over de kerk zou komen en dat zij om haar godsdienst naar een vreemd land verbannen zou worden. En daar had zij gelijk in want spoedig daarop stierf zij, en kwam heerlijk aan haar einde. Ook werd zij in haar dood niet vreselijk gerold en geschud, want zij werd binnen tien uren tijd ziek en stierf.

Alzo kan de duivel de Schrift toepassen, als het zijn eigen zaken geldt en zijn eigen belang bevordert. Hij ontmoedigt de kinderen Gods graag, doet in hun gemoed twijfelingen oprijzen en wekt het ongeloof op: hij trekt de waarheid Gods en het werk dat God aan hun zielen gedaan heeft in twijfel, opdat zij zouden murmureren, opstaan, ontevreden zijn met hun staat en ondankbaar jegens God ten opzichte van hetgeen zij hebben. Hier behoudt hij dikwijls de overhand door hun genegenheden te verduisteren, en zodoende God, van Zijn eer en heerlijkheid te beroven, door de gelovige wijs te maken, dat hij geen genade heeft om er God voor te danken; dit wordt gedeeltelijk geloofd en zodoende God van hetgeen Hem toekomt, uitgesloten. Het is duidelijk dat dit een bestrijding is, omdat ieder bezoek Gods ze onwaar maakt en vernietigt. Door de toepassing der Schrift bemoedigd de duivel de verwaanden en blaast ze op met hoogmoed en ijdel vertrouwen, opdat zij van de zekerheid van hun staat zouden dromen, zonder enig gezicht of gevoel van de afschuwelijkheid, der zonde, of enige verootmoediging onder dezelve, ook zonder smart bij de kennismaking er van, en doet ze de grote beloning der erfenis verwachten zonder vergiffenis, gerechtigheid of heiligheid door de Heilige Geest, die er ons alleen liet recht toe kan geven en er ons geschikt voor maken kan. Onder deze verleidingen worden het gewetens van sommige toegeschroeid, zodat zij geen banden in hun dood hebben en de verwaande gaat voort tot dat zijn hoop met hem vergaat; “hun hoop zal zijn als de uitblazing hunner ziel.”

Kortom, ieder gelovige weet voor zichzelf dat hij God aanhangt als zijn Verbondsgod en dat Hij daarbij belang heeft. Dit is hem bekend geworden door het werk van de Geest en door het getuigenis dat de Geest draagt met onze geesten. Zulke zielen verwachten als zonen, maar niet als slaven of misdadigers behandeld te worden. Zij geloven dat de beloften in Christus *Ja en Amen* zijn, en de beloning voor al het zaad zeker is een dagelijkse en een eeuwig blijvende Troost; voorspoed en tegenspoed; de rank door beproevingen reinigende, en ze door koesteringen vruchtbaarder makende, door vereniging en gemeenschap met de levende Wijnstok. Alzo gaan de schapen die door de rechte deur ingaan, in en uit en vinden weide. Als God zijn woord tot zijn kinderen spreekt, spreekt dat woord nooit zichzelf tegen, maar stemt met die onderwijzing overeen, waarmee de heilige gezalfden onderwijst. Soms spreekt God om de hoop, en verwachting te bemoedigen, zoals bij Habakuk: Het gezicht is voor een bestemde tijd, wacht daarop.” Soms om te ondersteunen en te versterken: “Vrees geen der dingen die u lijden zult; ziet, de duivel zal sommige van u in de gevangenis werpen, opdat u beproefd zou worden; en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen.” Soms spreekt Hij om de ijver op te wekken: “Zoek Mijn aangezicht.” En soms om ons tot bidden aan te zetten: “Laat Mij uw aangezicht zien, laat Mij uw stem horen.” Maar hetzij kracht, leven, vrede, goedertierenheid of liefde, altijd vergezelt zijn, stem degenen die zijn naam, beminnen. Maar ik ben er zeker van dat Hij nooit een woord tot het hart Zijner kinderen zal zenden, om ze de gehele tijd van hun leven hem om zijn tegenwoordigheid achteraan, te doen schreien en dat dan te vergeefs zullen doen. Nee, die treuren zullen vertroost worden: “Dit volk heb ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof verkondigen.” En alle ware lof moet uit Zijn gevoelige tegenwoordigheid ontspringen en niet uit Zijn afwezen; uit Zijn goedheid, niet uit Zijn toorn. Verwacht daarom de vervulling zijner beloften: “Ik zal ze dragen van de buik af aan en tot in uw ouderdom ben Ik dezelfde: en Ik zal u dragen met uw grijze haren, ja ik zal u dragen en u bevrijden.”

Geliefde Zuster, vaarwel.

Eeuwig de uwe in geloof en toegenegenheid,

De Woestijn.

DE STEENUIL.

37ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik was zeer verblijd te horen, door een van uw vrienden uit Londen, dat uw gezondheid door een uitstapje dat u onlangs gedaan hebt veel verbeterd is. Ik hoop oprecht dat het God mag behagen er u bij te houden; en ook dat het hem mocht behagen, dat u weer een voorspoedige reis, naar ons toe mocht hebben en dat u in de volheid der zegeningen van het evangelie, van Christus tot ons mag komen.

Ik wenste wel dat het in mijn macht stond te zeggen, een groot gedeelte van hetgeen ik uit uw laatste brief ontvangen heb. Maar al wat ik er toen van gehad heb, ben ik waarschijnlijk weer verloren. Had ik geschreven toen ik het kreeg, dan zou ik niet geweten hebben, waarheen mijn pen al gegaan zou zijn. Dit heeft mij van schrijven weerhouden, want mijn gemoed heeft er mij erg mee gekweld dat ik mij zo vrij met u gemaakt had, door u zulke lang brieven te schrijven. Maar of die droefheid van de Satan komt of niet, daarover kan ik niet oordelen. Evenwel, toen ik uw brief las bevestigde hij zoet het werk aan mijn ziel, en het scheen mij toe dat ik bij ieder punt bepaald werd, dat ik ondervonden had. Maar nu heb ik alles verloren en ik begin bijna iedere zaak in twijfel te trekken. Het is tevergeefs voor mij om te trachten u de duisternis, dodigheid, het morren en de opstand te beschrijven, die ik van binnen gevoel. Ik klaag met David dat mijn kracht uitgedroogd is als een potscherf. Ik geloof niet dat er ooit zulk een samenstelling van allerlei dingen in de wereld was, voor dat ik er op gekomen ben. Ik ben zo onstandvastig als water; mijn kracht is zo klein dat ik in elke dag van tegenspoed bezwijk. Echter kan het voor u niet van aanbelang zijn, u met zulke dingen als deze te beroeren. Daarom moest ik eindigen, maar geloof mij, onder dat alles te blijven

Uw toegenegen Vriendin.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

De meester laat u vriendelijk groeten. Ik zend u deze alleen om u te doen weten, dat ik niet schrijven kan.

38ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Ik beloofde mijzelf veel geluk en voldoening, in de, hoop en verwachting, die ik had van een ontmoeting meer te Gassons Bower met u te hebben, en ik twijfel er niet aan of u verwachtte een tweede weldaad het aangename geluid nog weer eens in de oude korenschuur te mogen horen. Maar, helaas! onze voornemens werden afgebroken, zowel als de gedachten van onze harten. Wij besluiten tot iets, maar het werd aan ons niet bevestigd. Ik meende naar de korenschuur te gaan preken en u lag ziek te bed. O, wat een teleurstelling. Was ik uitgegaan om een plezierreisje te maken, dan had ik het rechtvaardig kunnen verwachten, maar ik ging heen, hopende en verwachtede de stem mijns Liefsten te horen. En was u teleurgesteld? Is er geen stem dan die van de opperste Herder door de mond Zijner dienaren? Is er niet een stem der Voorzienigheid? En, is er niet een stem in zijn roede? “De stem des Heeren roept tot de stad, (de wijze mens zal Uw Naam zien, Engelse vertaling), hoort de roede en wie ze besteld heeft.” (want Uw Naam ziet het wezen) Micha 6: 9. De stem des Heeren roept nu tot de stad Sion, zowel als in de dagen vanouds tot Jeruzalem. Zij, die wijsheid bezitten zullen de Naam des Heeren zien, en die naam is de Engel des verbonds, die in de wolkkolom door de woestijn ging. Deze Naam wordt gezien door hen die wijsheid bezitten, in de verborgen delen van het hart: “Al de gemeenten zullen het weten dat Ik het ben, die de nieren en harten doorzoekt.” Daarom, *hoor de roede en Wie ze besteld heeft*; want al deze dingen zijn voor u bestemd; *en vele zulke dingen zijn bij Hem*.

Gepasseerde dag des Heeren was ik zeer verwonderd te horen dat u nog niet naar het Koningsdal was teruggekeerd, maar dat u hoopte deze week Bower te verlaten, daar u weer zowat gezond was. Ik zou graag weten of dat ook hoort onder de “alle dingen,” die degenen die God liefhebben mee werken ten goede. Heeft Hij Zijn belofte vervuld? Heeft Hij u op het ziekbed kracht geschonken? Heeft Hij uw legerstede in uw krankheid veranderd? Ik ben erdoor de Heere van overreed dat hij niet van hart bedroeft of de kinderen der mensen plaagt. Klaagl. 3: 33. Het is om ons te ontledigen van ons eigen opdat wij meer van Hem en Zijn goede zalving zouden genieten. Indien het genadevat maar voor een korte tijd zonder de roede voortgaat, zonder het kruis, zonder tucht, zonder droefenissen, en zonder de oven voortleeft, zinkt het weer op zijn ouden droesem en de reuk blijft in hem en wij genieten niets van God, maar wel de dingen van vlees en bloed. Geheiligde beproevingen verbannen de geest van deze wereld uit ons gemoed, en beletten dat deze wereldse zorgen, die maar al te dikwijls het woord overweldigen, in het hart wortelen schieten. Als God met een vurige beproeving komt, gaat Hij door deze struiken en doornen heen en verteert die al samen. Jes. 27: 4. Deze waren het die het goede zaad verstikten bij de hoorders van de doornige grond. Vurige beproevingen verzengen deze aan de wortel, en de rukwinden der Goddelijke ontevredenheid doen ze verdorren, terwijl wettische dienstbaarheid tot vrees er ons toe brengt om voor gewichtiger zaken te zorgen en naar een duurzamer goed te zoeken: en wanneer de gevoelige vereniging met de levende Wijnstok weer plaats begint te grijpen, wordt er een betere vrucht voortgebracht. “Voor een doorn zal een dennenboom opgaan, en voor een distel een mirtenboom en het zal de Heere wezen tot enen naam, tot een eeuwig teken dat niet uitgeroeid zal worden.” Jes. 55: 13. Goddelijke liefde van binnen, en een gezonde belijdenis van buiten doen de gelovige te voorschijn komen als een dennenboom, die altijd sappig is, en welks blad nooit verdort maar altijd groen blijft; en wanneer het kleed der nederigheid is aangedaan en de invloeden der Goddelijke genade de ziel een aangename reuk geven, is hij gelijk aan de mirtenboom laag, groen en vruchtdragend. Waar deze dingen ondervonden worden, worden ze gevoelt en als men er zich in verblijdt, is het opdat het de Heere tot een naam zou zijn. Het is de vervulling en de volle afkondiging van de naam des Heeren, dien Hij voor Mozes uitsprak. Ik bedoel daarmee, dat de Heere uitriep dat Hij genadig en barmhartig, traag tot toorn, overvloedig in goedheid en waarheid, de ongerechtigheid vergevende en de overtreding en zonde voorbijgaande was, enz. En daar dit voor de Heere een naam van lof is, zo is het ook voor Hem tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden. Het is gelijk de regenboog, die is een teken van de God der belofte, die Hij aan alle mensen gedaan heeft, dat Hij de aarde niet meer door het water zal laten vergaan, en een teken voor Jen mens dat hij niet door het water zal omkomen.

Maar voor ons is het eerste een teken dat God niet meer toornig op ons zal zijn, noch ons zal straffen en een zeker teken voor ons dat wij nooit in verwoesting of verderf zullen wegzinken. De dennenbomen zullen niet uitgeroeid worden. Zij zullen nooit door het zwaard der gerechtigheid worden ten onder gebracht, noch gescheiden worden van de gemeenschap en vereniging met God den Vader en God de Zoon; zij zullen eeuwig in de gunst van beiden blijven. Ik geloof dat mijn

zuster voor een groot gedeelte in wettische dienstbaarheid de Heere ten opzichte van gevoelige blijdschap verloren heeft. Nu woont zij te dicht bij zichzelf, zij kruipt te veel in zichzelf in en zij richt haar gedachten te veel op de leden en, bewegingen van de oude mens. Zij heeft op het oude kapitaal van voorbijgegangene ondervindingen, zo lang geleefd, dat haar niets dan de dorre herinnering daarvan is overgebleven, en de hoop op voorgaande ondervinding heeft in haar gewerkt. Het manna moest in de woestijn iedere dag verzameld, worden uitgenomen op de Sabbat. En u weet, dat ons onder het evangelie verborgen manna beloofd is. Het water uit de Rots volgde Israël en zij dronken er van; en wij hebben de belofte dat wij ieder ogenblik bevochtigd zullen worden, en nacht en dag zullen bewaard worden. Als het land Kanaän in het zevende jaar moest rusten, werd er in het zesde een zegen beloofd, en in het achtste jaar, als de nieuwe oogst binnenkwam, werd er nog wat van de oude inkomst gevonden opdat de huisbezorger dat met het nieuwe zou vermengen. En ieder Schriftgeleerde in het koninkrijk Gods onderwezen, moet een van deze oude huisbezorgers gelijk zijn; hij moet uit zijn schat oude en nieuwe dingen voortbrengen. Maar waar zijn deze voorraden voor?

De Heere, zegt het u: “Aan onze deuren zijn allerlei edele vruchten, nieuwe en oude, o mijn liefste, die heb ik voor u weggelegd.” Hoogl. 7: 13. Het Paasoffer moest maar eens in het jaar geslacht worden, ter herinnering aan Israëls grote verlossing en om hun geloof op te leiden tot hun grote Verlosser die toen nog te komen stond, en die groter verlossing door Zichzelf zou teweeg brengen; en wij weten, dat Christus, ons Pasen, voor ons opgeofferd is, en dat wij daarom feest moeten vieren. Maar het gehele jaar door, moest er elke morgen en avond een lam geofferd worden, wat het dagelijks offer genoemd werd en waarbij altijd wierook moest geofferd worden. Dit geschiedde om hun geloof er heen te leiden, dat zij dagelijks tot het lam Gods op zouden zien, beide om leven en hulp en de aangename geur van gezalfde gebeden en lofzeggingen, onder de invloed van het gebed, moeten even als onze wierook, vergezeld gaan met ons dagelijks opzien tot het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld. Wij moeten leven door het geloof des Zoons Gods, die ons liefheeft en Zichzelf voor ons heeft gegeven.

Toen u eerst verlost werd had u bijna een geheel jaar lang weinig anders dan feestdagen; toen kwam de tijd dat u gespeend moest worden; de borst werd weggenomen, en er werd vastere spijs opgebracht; de zuivere melk van het woord werd voor andere kleinen overgelaten die achteraan komen en ook voor hen die ongeïnteresseerd zijn in het woord der gerechtigheid; daar wetenschap en verstand hen moeten voeden die hun volle ouderdom hebben. Ezechiël rol en het kleine boekje van Johannes moesten beide gegeten worden en in hun mond waren zij zoet; maar toen zij in de buik kwamen en de inwendige delen daarvan allen ontdekten bij de kaars of het licht des Heeren, veroorzaakte het daar veel bitterheid, door het oprijzen der inwendige verdorvenheden tegen de goederen van de hemel. Het kleine boek van Johannes veroorzaakte bij de wijze man tweevoudige bestanddelen. “Het hart kent zijn eigen bittere droefheid en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen.” Dit is de ondervinding geweest van allen die ooit het woord Gods in kracht in de Heilige Geest en in vele zekerheid ontvingen. Wat hen aangaat die het woord in hun hoofd ontvangen en hun natuurlijke driften opgewekt en gaande gemaakt voelen onder het geluid van hetzelfde, blijven ook zo het schijnt lang in hun blijdschap; ze zijn altijd dezelfde; zij hebben geen verwisseling van vreugde of bitterheid, voorspoed of tegenspoed; zij zijn niet in moeite als andere mensen, en worden met het volk van God niet geplaagd; hun kracht is vast totdat Gods wan of het middernacht geroep over hen komt, en dan verdort al hun blijdschap, gelijk het gras op de daken, “waarmee de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm.” Maar dat God zijn volk verkoren heeft wordt aan hen in de oven der beproeving geopenbaard. Toen op de apostelen en de eerste heiligen beproeving en vervolging kwam, toen de zon heet werd, en de vurige beproeving aankwam, gingen al de hoorders aan de wegzijde, de hoorders van de steenachtige grond en die onder de doornen bezaaid waren, zij die op hun eigen kosten een veldtocht mee maakten, en zij die begonnen waren te bouwen, maar niet voleindigen konden, terug en vielen af.

Maar God zal Zijn Eigen uitverkorenen door vuur en water brengen, het eerste zal ze niet aansteken en het tweede zal ze niet verdrinken; in de oven wordt hun verkiezing zeker gemaakt. *“Ik zal het derde deel in het vuur brengen en zal ze reinigen gelijk het zilver gereinigd wordt en ben beproeven zoals het goud beproefd wordt; dan zullen zij Mijn Naam aanroepen, en Ik zal ze verhoren en zal zeggen: dat is Mijn volk en zij zullen zeggen, de Heere is mijn God.”* Hier worden zij door God erkend, Hij schaamt Zich niet hun God genaamd te worden, en hier is hun echte en noodzakelijke aanspraak op Hem. Door het geloof der uitverkorenen van God zullen zij zeggen: “de Heere is mijn God.” En zou mijn zuster de oven willen ontvlieden? Zou zij begeren al haar schuim en tin bij haar te dragen? Zou zij een gezond hart begeren dat geen heelmeeester nodig heeft? Belooft de Heere niet dat Hij! op een

nederig en verbroken hart zien zal en er bijwonen wil alsook bij diegenen die voor zijn woord beven? Om het hart der nederigen te doen herleven alsmede de geest der verslagenen?

Kom, oude meid, je hebt lang genoeg rondom de ouden berg gelopen, en over de oude murmurerende melaatsheid nagedacht, kijk eens weer, evenals Jona, naar de heilige tempel. Jona deed meer door zien dan door tegenspartelen. Op de koperen slang te zien heeft beter uitwerking dan dat men op de beet kijkt of over de pijn klaagt. Manoach en zijn vrouw keken slechts toe, terwijl de engel wonderlijk voor hun ogen handelde; en dit was ook alles wat de discipelen deden toen het grote werk volbracht werd. Er was niemand om te helpen, en niemand om te ondersteunen. De discipelen volgden om het einde te zien, Matth. 26: 58. En wat deden wij toen het grote werk aan ons gedaan werd? *Wij zagen op Hem en werden verlost*; wij zagen op de dingen die niet gezien worden. Wij moeten zien op de eeuwige dingen, van welke Christus voor ons in het volle bezit is. Ja, wij moeten de loopbaan lopen die ons voorgesteld is, ziende op de grote Bezitter, de Werkmeester en de Voleinder van het geloof. Indien wij door de Satan, onze consciëntie of de wet beschuldigd worden, op wie kunnen wij dan anders zien als op de Advocaat? Indien wij met Gods kastijdende roede, of de weerkaatsing van vaderlijk misnoegen bezocht worden is er niemand anders om op te zien als de grote Middelaar. Indien de ongerechtigheden over ons de overhand hebben, is er geen hoop dan in de fontein, die door Christus geopend is, en in de volheid van genade die in Christus als een schat is opgelegd. Zijn wij ziek dan moeten wij op de grote geneesmeester zien; indien ons hart ons veroordeelt, op het einde der wet tot rechtvaardigheid, en zwak, op de hoop van Zijn volk, en op de sterkte, der kinderen Israëls.

Geloof u mijn zuster, dat het gehele verborgen lichaam van de kleinsten tot de grootste volmaakt is in de Vader der eeuwigheid, Hoofd en Vertegenwoordiger van de gemeente? Kunt u geloven wat de Goddelijke Brudegom zegt, dat zij, die tot de gemeenschap van Hem geroepen zijn, schoon zijn en dat er geen vlek in hen is? Geloof u dat toen God onze zonden op Hem legde, Zijn gerechtigheid de onze werd; dat toen Hij gevangen werd, wij vrijgelaten werden? Dat toen Hij stierf wij in Hem aan de wet stierven, want Hij is een gedeelte van ons; dat wij met Christus gekruisigd werden, en dat wij met zijn dood lichaam opstonden? Dat Hij voor onze rechtvaardigmaking het graf verliet en dat wij opgewekt werden, om met Christus in hemelse plaatsen te zitten, aangenomen in de geliefde en in Hem met alle geestelijke zegeningen gezegend, en gewis in Hem voor de troon. Houdt dan het Hoofd vast aan welke het gehele lichaam verbonden en er mee samen gevoegd is, en van hetwelk de Goddelijke zalving afdaalt die iedere verbundene! voldoet. Al de banden van liefde en vrede die ons samen binden, en al de samenvoegingen door vereniging vriendschap oordeel en toegenegenheid met al de bevestiging en vernieuwing ervan zijn uit Hem en door Hem. Dit gezegende Hoofd verschaft voedsel aan het gehele lichaam welk lichaam opgebonden is in het bundeltje der levenden of in de band der eeuwige liefde bij de Heere onze God. - De kwellingen en beproevingen die onlangs u ten deel zijn gevallen, zijn geen andere dan die algemeen zijn onder de mensen. Nadat ik een tijd lang zeer gekoesterd was door de tegenwoordigheid des Heeren door zulke tedere goedertierenheid en barmhartigheid als geheel onuitsprekelijk is, met de volste verzekering van de echtheid van het werk, en van mijn aandeel in zijn eeuwigdurende verlossing, - zo zelfs dat niet een vrees, twijfeling of de schaduw er van overbleef, - behaagde het de Heere mij hevig te beproeven. Niet alleen door het verlies van deze hemelse bezoeken, zegeningen en nimmer te vergeten gewaarwordingen, maar al mijn verdorvenheden kwamen in al hun helse woede en kracht te voorschijn. Dit deed mij neerzinken, terwijl gemelijkheid, opstand en knorrigheid volgden. Toen begon ik in mijn eigen kracht tegen de zonde te strijden, en dit sloeg mij in de schakels der wettische dienstbaarheid, totdat een leger van onverwachte verschrikkingen mij omringde, en de waarschijnlijke toorn Gods zoals ik toen veronderstelde mij aan alle zijden vervolgde, en de Satan met zijn kwade ingevingen, viel mij er mee aan dat alles maar verbeelding was; dat God 't gedaan had, om belijdenissen van mijn eigen snoodheid en rechtvaardige verlating af te persen en uit mijn mond te doen gaan, opdat Hij er mij om zou kunnen veroordelen. Hier was ik bijna gereed om al mijn vertrouwen weg te werpen, wanhopend te worden en geheel mijn verstand te verliezen. Maar de Heere vervulde Zijn belofte al weer en weer, want Hij verlevendigde het werk en was er zo zeker van er over te schijnen en het weer aan het licht te brengen als de Satan en het ongeloof ooit doende waren geweest om het in twijfel te doen trekken. En zo zult u het bevinden en zo hebt u het reeds dikwijls bevonden.

Het gericht van de rechtvaardigmaking gaat opeens door het hof der consciëntie, en stilt gevoelig ieder beschuldiger die de arme veroordeelde zondaar heeft. Daarop gaan beide, wet en gerechtigheid, zonde, Satan en geweten weg en van dat uur aan staat de boom der gerechtigheid geheel volmaakt In de Heere, hebbende beide gerechtigheid en sterkte. Dit werk is volmaakt en

behoeft niet in enig hof van onderzoek gebracht te worden om nagezien en uiteengezet te worden. Dit zou de alwetende en onpartijdige Rechter oneer aandoen. Nee, maar wanneer God Zijn aangezicht verbergt is het om ons geloof te beproeven, opdat Hij zich door Zijn komen en heengaan, met ons gemeenzaam zou maken en te beter door ons zou gekend worden en wij onderscheid tussen vlees en geest mochten leren maken. De tegenpartijder trekt voordeel uit deze onze verlatingen, brengt ons in de war en stort een haastige geest over ons uit, opdat bij ons oordeel verduistert en als ware het vernietigt. En wanneer wij met verwarring vervuld zijn, spreidt hij een akelige duisternis over ons gemoed, en verdonkert onze bewijzen, en in onze overijling wordt er op het getuigenis des Geestes niet gelet. Maar wanneer de Heere komt, brengt Hij ons weer tot het licht, en wij zien Zijn gerechtigheid. Dan ontvangen wij dubbel voor onze schaamte en in plaats van verwarring verheugen wij ons in ons deel, ja in deze wereld bezitten wij dubbel en in de toekomstige zal eeuwige blijdschap op ons hoofd wezen; Jes. 61: 7. *Want de mond des Heeren heeft het gesproken.*

Ik verlang te weten hoe het met uw graan gesteld is of uw heer en meester diep ingedrongen is door deze ongeëvenaarde oogst. Het lot is ons ten deel gevallen in deze wereld gebracht te zijn, wanneer er gevaarlijke tijden zouden komen. Enige maanden geleden, voordat deze oorlog uitbrak, had ik weinig anders dan gebrekvolle tijden voor mijn ogen, en niets dan oorlogen en geruchten van oorlogen volgden mijn vrezes. En nu heb ik vijf maanden lang niets dan hongersnood in het gezicht, en er is weinig anders in mijn gemoed. Zaaityd en oogst, aan allen beloofd, schijnen ons dit jaar geweigerd te worden. Ik heb lang geprofeteerd dat de vreselijke opstand in dit uur der bezoeking ontdekt, door een uitwendig of inwendig oordeel zou gevolgd worden, b.v. door hongersnood, pestilentie of iets anders dat vreselijk is. Maar geen oordeel is zo, noodlottig als een inwendig, ik bedoel dat van te worden overgegeven aan blindheid, van het hart, of verharding van hetzelfde, en onder de vreselijke vloek Gods gelaten te worden. Vele van onze bedriegers en huichelaars in de belijdenis, zijn zo in politieke zaken ingewikkeld geworden en in de belangen der regering dat zij hun wettige roeping hebben verwaarloosd. En dat ze de belangen van hun huisgezin niet hebben behartigd, en zichzelf tot broodgebrek hebben gebracht. Maar het schijnt nu dat zij hun verloren tijd weer moeten inhalen, door nacht en dag te werken om zichzelf voor ondergang te bewaren. Ik weet door het woord des Heeren dat onderdrukking de roepende zonde door de gehele wereld zal zijn, wanneer de Zaligmaker komt om zijn grote macht om te heersen op zich te nemen.

En de zonde zal meer droevig geschrei van de armen en behoeftigen doen ontstaan, dan Farao's wreedheid dit van de kinderen Israëls deed, terwijl een duidelijker verlosser zal verschijnen dan Mozes altijd geweest is. Lees Psalm 72. Wat meer te verwonderen is. Ik heb God niet kunnen aanroepen, om datgene wat ik aan zie komen, weg te nemen. Ik heb geen hart om te bidden tegen hetzelfde, mijn geloof bezwijkt en als ik het beproeven wil gaat het tegen wind en tij, want de Geest helpt mij niet, ook zal hij voor ons, in hetgeen tegen de wil van God is nooit tussenbeide komen. Daarom houd ik het voor zeker dat het voor ons bestemd is. Niet lang geleden veroorzaakten onze onderdrukkers een kunstmatige hongersnood. En nu schijnt het ons toe alsof God een ware zenden zal, opdat de onderdrukker gelegenheid zou hebben zijn maat vol te maken, want daar ben ik zeker dat God dat werk nooit zal vergeten.

Tegenwoordig ben ik maar arm, en inwendig zeer zwak, wat mij dikwijls op het einde van mijn loop doet zien. Want waar ik ook heen zie, ik zie niets dan oorzaken van smart en verdriet, en toch schijnt de gehele menigte belijders stil te zitten en in rust te zijn. Zij zien het gehele land gezegend met evangeliedienaars en dat het werk des Heeren overal gelukkig voortgaat, maar ik ben zo blind dat ik daar niets van zien kan, maar wel 't tegendeel, want ik mag gaan waar ik wil, zo vind ik slechts hier en daar een arm omkomende zondaar, die sterft door gebrek aan het brood des levens, en daar is niemand om het voor hen te breken. Naar mijn inzicht dat ik in de zaken heb is dit een tijd van geestelijke hongersnood, wanneer velen van de armen en nooddruftigen naar water zoeken, maar er geen is. Putten zonder water en wolken zonder regen hebben wij genoeg, maar de bediening des Geestes en de kracht Gods tot zaligheid wordt zelden gevonden. Maar wij moeten het bestuur op de schouders van de wondervolle Raadgever laten, want niemand Zijner onderdanen zal ooit omkomen, maar zal het eeuwige leven hebben. Ik ben geheel uit de weg gelopen, maar het is uit de overvloed van het hart, dat de mond spreekt.

Ons glas loopt haastig af, maar de bitterheid des doods is geweken; het leven en de onsterfelijkheid zijn aan het licht gebracht in onze zielen; het vleesgeworden Woord heeft ons levendig gemaakt. Hij heeft ons zwaar gekastijd, maar Hij heeft ons ter dood niet overgegeven. “Wat klaagt dan een levend mens, een ieder klage over zijn zonden”. Wij zijn uit de duistere plaats van de schaduw des

doods gebracht; onze zonden zijn weggenomen en wij zijn van onze schuld gereinigd. Hij heeft ons wedergeboren tot een levende hoop en ons met inwendige vrede gezegend. Hij heeft onze harten besneden om Hem lief te hebben, en zal niet lijden dat iets ons buiten Zijn tegenwoordigheid voldoen zou. Zijn genade, en het licht van Zijn aangezicht zullen dit beletten. En hoewel ons deze dikwijls worden geweigerd, komt toch de tijd *dat wij Hem zien zullen gelijk Hij is*. Dan zullen al onze tegenwoordige smarten en ons lijden vergeten zijn. Dan zullen wij het gekerm van Sion niet meer horen en geen van haar kinderen zal ooit meer zeggen: *Ik ben ziek*. Want al de overblijfselen der verdorvenheid zullen weg gedaan zijn.

Vaarwel, waarde zuster. Laat mij door enige weinige regelen weten, zo gauw als u in staat zult zijn om te schrijven, welke steun, wat onderstand of bemoediging, welk gezicht, welk uitzicht, overdenkingen, vriendelijke toeknik of bezoek u genoten hebt in deze laatste beproeving en u zult mij zeer verplichten

Uw toegenegen Vriend en broeder

De Woestijn.

DE STEENUIL.

39ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik heb de uwe ontvangen en dank u er zeer vriendelijk voor. Het speet mij van uw inwendige zwakheid te horen, en ik zou blij zijn, als ik wist of het de Heere behaagd had uw gezondheid weer te herstellen. Sommige dingen in uw brief overtuigden er mij van dat u nog steeds een profeet des Heeren voor mij blijft, want u hebt al mijn gevoelens zo duidelijk beschreven, alsof u bekend was met al de werkingen van mijn gemoed in deze verlopen veertien dagen, hoewel ik weet dat u mijn laatste kleine geschrijf niet kon ontvangen hebben, dan nadat de uwe reeds geschreven was.

Ik ben weer in wettische dienstbaarheid teruggezakt. O, wat is dat een deerniswaardige gevangenschap. U zegt mij dat ik nog eens naar Gods heilige tempel moet zien. Maar, helaas! Ik heb geen geloof op 't voorwerp van het geloof in oefening, zelfs niet op de belofte. Ik gevoel dat de oude mens door al mijn leden leeft. Nooit, geloof ik, ondervond ik zulk een gestalte, sedert ik van berg afkwam. God heeft mij in zijn oven gedaan, en heeft mij daarin tot hiertoe gedragen, hoewel ik soms vrees dat Hij zijn roede tevergeefs gebruikt heeft voor mij. Ik ben uitgesloten van de openbare middelen, waar mijn ziel dikwijls is verlevendigd, onder 't woord en dat wel door ongesteldheid mijns lichaams, want mijn tabernakel wordt zeer zwak en laag gehouden. De Satan predikt mij vele onderrichtingen voor en tracht in mijn gemoed harde gedachten van mijn God te doen oprijzen, waarin hij maar al te dikwijls slaagt. Het is een arm leven op het oude kapitaal; inderdaad, het houdt alleen de hoop levendig de geest niet te geven; het is een te dicht bij zichzelf leven, zoals u wel zult opmerken. O, wat verlangt mijn ziel er naar dit voorhangsel gescheurd te krijgen. Maar ik weet dat niets anders dan het gezicht van een gekruisigde Christus dit doen zal. O, dat Hij die verbrokenheid en droefheid naar God in mijn hart wilde werken, opdat ik met Maria aan Zijn dierbare voeten mocht zitten, en het daar uitschreien. Mijn ziel weet geen groter zegen in deze wereld. Maar de Heere heeft, zoals ik geloof, mij enige harde lessen te leren, maar ik ben traag van hart om iets aan te nemen, zowel als om te geloven. Ik heb nodig de stem des Heeren in zijn roede te onderscheiden, waarover u in uw brief zo zoet handelt. Maar ik ben in de duisternis geleid en niet in het licht zodat ik niets onderscheiden kan; daarom heb ik slag op slag nodig. Mijn uitroep is met Job: "Doe mij weten waarom u met mij twist." Ik weet wel waar de oorzaak ligt; het is die dwaasheid die in mijn hart gebonden is en daarvan is er zoveel in mij dat ik vrees dat er weinig anders dan de roede voor mij bestemd kan zijn. God geve, dat ik geholpen wordt om te buigen en mij aan zijn wil te onderwerpen. Ik weet dat de roede in het verbond is, en dat ik er niet toe geroepen wordt om rechtvaardigen toorn, maar vaderlijke kastijding te ondergaan en dat wel ten mijn nut. Maar het valt hard te dragen, en het gemoed en de gedachten willen bezigheid hebben, en dat gaat dan zoals u opmerkt, met een uitsluitende begeerte om over de oude mens en zijn werkingen te denken, en soms geloof ik dat dit de Satan voordeel tegen mij geeft. Maar de dingen die ik zou willen, kan ik niet doen, "maar het kwaad dat ik niet wil, dat doe ik." Welk een groot verschil is er tussen mij en de mirtenboom, waarvan u spreekt, die altijd sappig is en wiens bladeren altijd groen zijn, zoals u opmerkt. Maar ik ben er zeker van, en dat door bittere ondervinding, dat er

niet één genade des Geestes in mijn hart zal vloeien wanneer de liefste van mijn ziel zich onttrekt en zichzelf voor mij verbergt.

Ik kijk dikwijls uw eerste brieven na, die ik te midden van mijn blijdschap van u ontving. Waarin u mij waarschuwde dat er zulke dagen van duisternis en verlating over mij zouden komen, *dat ik begeren zou één der dagen van de Zoon der mensen te zien, maar dat ik die niet zou zien*. Maar dat wilde ik niet geloven. Ik kon er mij niet een gedachte van vormen, dat ik ooit weer in wettische dienstbaarheid zou geraken. Maar helaas! zij is mij al weer en wederom overkomen. En zoals Jezus zei tot iemand die tot Hem kwam, moest ik gaan en leren wat dit beduidde. Ik ben er zeker van, zoals u wel opmerkt, dat de Satan een nare duisternis op ons gemoed kan brengen. Zijn begeerte is laatst geweest om mijn gemoed in de duisternis te brengen, door mij met een of ander gedeelte van Gods woord terneer te slaan, en door te trachten het een gedeelte van Gods woord met het andere strijdig te doen zijn.

Tegenwoordig heb ik iets, dat mij zeer beroert, en dat heeft al twee maanden lang geduurd, terwijl ik veronderstel dat hij er zijn hand in heeft. Maar daar u mij vriendelijk verzocht hebt vrijmoedigheid te gebruiken, zou ik uw gedachten wel eens willen vragen over dat gedeelte der Schrift waar Abraham door God bevolen werd zijn zoon op te offeren, en nadat de engel dit verhinderd had, wordt er gezegd dat bij opzag en een ram ontwaarde, die door zijn hoornen in de struiken gevangen was, dat hij die nam, en in plaats van zijn zoon offerde. Maar de verborgenheid waarin ik licht nodig heb is deze; hoe deze ram een afschaduwing kan zijn van Christus, als de Borg der zondaren. Toch moet het zo zijn, omdat God ze in plaats van Izak aannam. En nu, hoewel Christus God was, leed bij nooit in zijn Goddelijke natuur. Het bloed van een ram dat geslacht was, wordt in Exodus uitdrukkelijk het bloed der besprenging, genoemd, en in Numeri wordt er van gezegd dat het de verzoening is. Ook kan ik niet verstaan hoe, het paaslam een afschaduwing van Christus was, omdat er in het nieuwe Testament van Hem gezegd wordt dat Hij het Lam is, dat geslacht is, van voor de grondlegging der wereld. Toen dit eerst op mijn gemoed gebracht werd, zag ik er een verborgenheid in, maar ik dacht er niet aan, dat mijn verlichting omtrent hetzelfde iets wezenlijks zou zijn.

Maar terwijl dat zo in mijn gemoed omging en bleef, leidde het mij tot de verborgenheid der Drie-eenheid, waaromtrent zoals ik weet, ik zeer in het duister verkeer. Ik begon te beven, vreemde dat ik er toe overgelaten zou worden, om aangaande die grote verborgenheid in enige dwaling te vervallen en zodoende mij aan de donkere bergen zou stoten, en van dien tijd af aan dat mijn gemoed er door werd onderdrukt, is de dierbare Verlosser meer en meer voor mijn gezicht verduisterd. Ik zou het u wel verteld hebben toen ik laatst bij u was, maar ik dacht dat het beter was er een gedeelte, van het onderwerp van een brief van te maken, want dan zou ik misschien uw antwoord hebben om er mij te eniger tijd op te kunnen beroepen, hetwelk ik dikwijls een tweede en derde weldaad heb bevonden te zijn. Ik hoop dat de Heere u iets zal geven waardoor mijn gemoed uit zijn tegenwoordige verslagenheid mag verlost worden.

Het laatste gedeelte van uw brief veroorzaakte mij enige hartbezwijkingen. Het is een droevig teken, voor een volk wanneer God de adem van het gebed ophoudt van Zijn dienaren, om de oordelen aan te kondigen die zij zien aankomen. Dat moeten kwade dagen zijn, als God niet hebben wil dat Zijn dienaren in de bres staan. Evenwel is het woord uit Zijn mond gegaan *dat het de rechtvaardige wel zal gaan*. Ik hoop dat wij geen hongersnood van het woord zullen hebben, dan zal het goed zijn met onze zielen, al worden wij dan geroepen om in het lichaam te lijden.

Ik heb H -T. getracht te overreden u enige regels te doen geworden, aangaande hetgeen u wenst te weten, maar ik weet niet of ik daarin slagen zal of niet. Ik vrees dat uw geduld teneinde zal lopen, als u deze brief met klachten leest, ik kan er alleen bijvoegen, dat ik blijf,

de Uwe in de beste aller banden.

In de gevangenis van de Koning.

DE NACHTEGAAL.

40ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Ik ontvang uw brief in goede staat en uit de inhoud ervan bemerk ik, dat u uw gezang in de nacht geëindigd hebt. De aangename toon van Uw harp is verwisseld voor treurigheid, *en uw orgel voor de stem van degenen die wenen*. Evenwel zal ik uw naam niet veranderen, want u moet en zult weer zingen. “Zij zullen spreken over de wegen des Heeren.” Dat heeft de mond des Heeren gesproken.

U moet, mijn zuster, in de goede oude weg komen, waarvan de vier eerste voorstellingen lang zijn daargesteld. Noachs ark moest met eerste, tweede en derde verdieping gemaakt worden, maar de duif rustte toen zij terug keerde op de top, totdat Noach zijn hand uitstreckte en haar tot zich in de ark nam. Deze ark schijnt mij toe meer een type van de kerk dan van Christus te zijn, want de kerk is zelden zonder onrein zowel als rein. Maar geen onrein schepsel, in de striktste zin genomen, kan bevindelijk in hem, zijn, en nog minder bij hem ingesloten, totdat de stormen des toorns voorbij zijn gegaan.

De tempel des Heeren wordt een voorhof der heidenen genaamd; de volgende was de plaats waar de aanbiddende Israëlieten vergaderden; de volgende was het heiligdom, waar de priesters hun dienst verrichten; de volgende was de allerheiligste plaats, alleen voor God en Zijn hogepriester toegankelijk. Hij moest door de voorhof der heidenen gaan, dan door de voorhof der Israëlieten, dan door het heilige en zo in het heilige der heiligen. Zo ging Noach van de aarde tot de laagste verdieping, vervolgens tot de tweede, dan tot de derde en ten laatste nam hij 't deksel van de ark weg en keek er aan de top uit. Volgens Petrus *moeten wij uit deze wereld gaan*. Daarom houden velen zich vreemd, omdat wij niet tot dezelfde uitgieting der overdadigheid lopen. Dan komen overtuigingen van zonde en zware aanvechtingen “daar u nu, indien het nodig is, in moeite bent door menigerlei verzoeken.” Dan komen betere dagen: “dien gij, hoewel Hem niet ziende, nochtans liefhebt, en, terwijl u Hem nu niet ziet, maar gelooft, uzelf verheugt, met een onuitsprekelijke vreugde”, vol van heerlijkheid. Maar als deze vreugde is overgegaan, lijkt het ons toe alsof er iets vreemds met ons plaats heeft. Deze vurige beproeving is om ons geloof te beproeven, opdat het blijkt dat het kostelijker is dan goud, dat vergaat, hoewel het door vuur beproefd wordt, en dat het bevonden zal zijn tot lof en ere en heerlijkheid, bij de verschijning van Jezus Christus, als de Heere zeggen zal: “Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht.” En, “Komt gij gezegende mijns Vaders, beërf het koninkrijk dat voor u bereid is, van voor de grondlegging der wereld.” Wanneer deze beproeving over is, zult u bevinden dat uw voeten op effen baan staan. Zo zegt Petrus: “Nadat wij een weinig tijd zullen geleden hebben, make de Heere u volmaakt, bevestig, versterk en fondeer u.” Houdt deze dingen in gedachtenis. Daar is, en er moet zijn een uitgang uit de wereld, en als dat gedaan is, is er een waken aan de poort der wijsheid, welke aan de voorhof der heidenen antwoordt, en wanneer er vriendelijke verzoeken komen, die op ons geval van toepassing zijn, moeten wij niet opklimmen; “Als u op een bruiloft genodigd wordt” zegt Christus, zet u dan niet in de hoogste plaats, opdat niet een ander, eerlijker dan u daar genodigd wordt.” Wij moeten de Zaligmaker navolgen. Eerst verscheen Hij in de gedaante van een dienstknecht, en wanneer de wet ons thuis gebracht wordt komt onze laagheid als gebonden dienstknechten te voorschijn; gebonden onder de zonde, Satan, dood en de wet zijn wij dan. Dit zet ons gevoelig neer in de duistere streken van des doods schaduw en in de sterkten van de Satan en de zonde. Hier schijnt Christus voor het eerst op ons, en gedenkt ons in deze zo lage staat en zegt tot ons: “Vrienden, gaat hoger op.” De volgende verdieping brengt ons aan Zijn voeten; zij zullen neerzitten aan Zijn voeten. “Een ieder zal ontvangen van uw woorden.” Nu verschijnt Hij als met ons bevredigd en wij gedenken aan onze eigen boze weg, welke niet goed was, en hebben een walg aan onszelf vanwege onze gerechtigheden. Maar Hij woont bij de nederigen en verbrijzelden, om de geest der nederigen en het hart der verbrijzelden levend te maken.

Nu brengt Hij ons verder in de vreugde des Heeren. Dit bemoedigt ons tot vrijheid en zoete gemeenzaamheid, tot vereniging en gemeenschap. Hier nu schijnt onze berg vast te staan en wij zijn gereed om te denken, dat wij nooit meer zullen bewogen worden. Ik weet niet, dat ik een verdieping hoger dan deze, ooit gekomen ben. Deze verdieping brengt ons Christus nabij als, klaarblijkelijk onder ons gekruisigd zijnde, en ons alsoz wordende voorgesteld, en wij zien tot hem op, bewonderen Hem en staan over Hem verwonderd. Dit is de openbaring des Heeren van zichzelf aan ons en wonende in ons. Maar daarna leidt Hij onze gedachten hoger op, want nadat wij op Hem gezien hebben, over Zijn lijden geweend, en vervuld zijn met haat tegen onszelf en de zonde, als wij die som opmaken, heft Hij ons op met een andere verschijning van zichzelf en dit is als het opstaan uit de dode, uitroepende: “Heil u.” Dit verheft ons tot Zijn verheerlijking en wij staan op

tot een levende hoop van zijn opstanding uit de doden. Dit vertroost onze zielen dat zijn lijden geëindigd en dat de dood geen heerschappij meer over Hem heeft. Nu wordt onze hoop tot binnen het voorhangsel toegelaten. Wij staan onder de invloed des Geestes van liefde en vrede. Wij staan tot nieuwigheid des levens op, en niet alleen worden onze genegenheden tot Gods rechterhand waar Hij zit, toegelaten, maar wij zitten samen in Christus Jezus in hemelse plaatsen. Dit is de hoogste verdieping in het Goddelijk leven. De hoogste verzamelplaats in de tempel van de grond af gerekend waren de galerijen, Ezech. 41: 15 en 42: 3. In deze werden, als ik mij niet vergis, de Joodse vrouwen toegelaten. Dit is het wonen in de hoogte, en de Koning in Zijn schoonheid te zien. Waar Hij Zichzelf op het kruis vertoond, ons in Zijn lijden doet inzien als Eén die zonde voor ons gemaakt is en met de overtredders is gerekend geworden, maar nog in geen geval als een Koning. Het was als verheerlijkt op Zijn troon, en gekroond met eer en heerlijkheid dat Hij aan Ezechiël, Daniël en Johannes verscheen. Op deze wijze zag hem ook de bruid: "Het haar uws hoofds is als purper, de Koning is gebonden op de galerijen" Hoogl. 7: 5. Purper is een koninklijke, kleur. In Zijn koningschap zag zij Hem. En hoewel zij dikwijls een flikkering van Hem had gehad als springende op de bergen en huppelende op de heuvelen, staande achter de muur, door het venster ziende, - en Zichzelf door de tralies vertonende en dikwijls de kracht van Zijn vinger had gevoeld, zodat haar ingewanden beroerd werden en Zijn Naam als een uitgestorte olie had achtergelaten, en Hem bij tijden had vastgehouden, - kon zij Hem toch niet tegenhouden, zoals zijzelf zegt: mijn Liefste was geweken, en was, heengegaan; mijn ziel ging uit vanwege Zijn spreken, enz. enz. Maar ten laatste zegt Hij haar dat zij haar ogen van Hem moest afwenden, want dat zij Hem overwonnen had. Toen zei zij: "Mijn liefste is mijn en ik ben de Zijn."

En Hij wordt zeker op de galerijen gebonden en gehouden. Want door hemelsgezinde mensen, die zich in Hem hebben verblijd, en die zonder Hem nooit kunnen rusten, noch voldoening kunnen vinden in iets dat minder is dan Hij, wordt Hij vastgehouden. Aan zulken is Hij gebonden met de band der eeuwige liefde en dat wel door Zijn Eigen belofte en door Zijn Eigen handelingen en daden. Ja, Ik zal u ondertrouwen in rechtvaardigheid; Ik zal u ondertrouwen in gerechtigheid, in barmhartigheid, in getrouwheid en dat voor eeuwig en gij zult de Heere kennen." En als Hij aldus aan een vrouw verbonden is, zal Hij het nooit zoeken om van haar losgemaakt te worden. Johannes, in zijn openbaring, zag Hem in Zijn priesterlijk gewaad onder de gouden kandelaren en de Koning op zijn wit paard, maar beide malen als verheerlijkt. Deze wonderbare verschijning verbaasde Johannes zozeer dat hij ter aarde viel, maar het voornemen daarvan was, om Johannes' bevattingen hoger te doen rijzen dan tevoren. Want hoewel hij Christus naar het vlees had gekend, kende hij Hem van die tijd af als zodanig niet meer.

De jongst verlopen tijd heb ik er veel over nagedacht wat Paulus bedoelt als hij spreekt over de nieuwe mens in ons. Jeremia zegt: "Toen ik uw woord gevonden had, heb ik het opgegeten, en het was de vreugde en blijdschap mijns harten." Johannes en Ezechiël aten de rol en het kleine boek en verklaarden dat zij zo zoet waren als honig, maar wat die mond is, die zich zo zoet met de beloften en het paaslam voedt, is moeilijk te beschrijven; een feest van vette dingen, van vet vol mergs en van reine wijnen die gezuiverd zijn, is het zeker. Wij hebben een altaar om daarvan te eten, en zeker is het dat de nieuwe mens zijn mond gekregen heeft om van geestelijke voorraad te leven, ze aan te nemen en er voedsel en voldoening door te ontvangen. Maar die mond blijft voor mij een verborgenheid.

De nieuwe mens heeft zijn neus gekregen, maar ik kan niet zeggen wat dat is. Geheel het gewaad van Christus reikt naar mirre, aloë en cassie, uit de elpenbenen paleizen en God openbaart de reuk der kennis van Christus aan Zijn volk. Dit weten wij. Maar aan de andere kant, wanneer iemand in ons gezelschap komt, wiens reuk in hem gebleven is, wiens reuk niet verwisselt is, die op zijn oude heffe is neergezonken, ... wat een stank verspreiden zulke kleine vossen! Maar wie kan die neus beschrijven die zo gevoelig onderscheid maakt tussen de reuk van Christus gewaad, de stank der vossen en de stank der dode vliegen?

Ook is de nieuwe mens niet zonder oren. Wat tot de uitwendige oren gesproken wordt, blijft, als het niet verder gaat, zonder uitwerking: "Ik zal ze lokken, en zal ze in de woestijn leiden, daar zal ik tot haar hart spreken." Hos. 2: 14. Daarom wordt er van Christus gezegd, dat "Hij niet zal roepen noch schreeuwen, noch Zijn stem in de straten zal laten horen." Jes. 42: 2. Daarom zullen velen in de laatste dag tot Hem zeggen: "Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en Gij hebt in onze straten geleerd." Zij hoorden de stem van de mens, maar het is alleen de dode, of bij zichzelf veroordeelde die de stem des Zoons Gods hoort en leeft. "Een ieder die uit de waarheid is, hoort Mijn stem." Joh. 18: 27. Al Zijn schapen horen Zijn stem en onderscheiden die van alle andere.

Christus heeft Zijn zegen uitgesproken, beide over zulke oren en ogen: “Welgelukzalig zijn uw ogen, omdat zij zien en uw oren omdat zij horen.” Ik weet dat Hij dikwijls tot het inwendige van mijn ziel gesproken heeft, en ik hoorde de stem, gevoelde die en verstond haar, maar mijn uitwendige oren, hadden er niets mee te doen. Maar wat deze oren zijn die zo duidelijk horen, wanneer Hij vriendelijk tot het hart spreekt, kan ik niet beschrijven.

De ogen van de nieuwe mens zijn net zo wonderlijk: “De wereld ziet mij niet zegt Christus, maar u ziet mij en omdat ik leef, zult u leven.” En wederom: “Ik zal u de Trooster zenden, die de wereld niet kan ontvangen, want zij ziet Hem niet, maar gij kent Hem, want Hij is bij u en zal in u zijn.” Mozes zag Hem die onzienlijk is; de aartsvaders zagen de beloften van ver. En een heilige, in zijn eerste liefde, ziet: “de Koning in Zijn schoonheid en het vergelegen land.” En ik heb mijn dierbare Meester maanden lang in een open gezicht voor mij gezien. Maar wat deze ogen zijn is een verborgenheid. Paulus zegt dat deze dingen geestelijk onderscheiden worden en, hij zegt ons dat de ogen van ons verstand geopend zijn, maar hij legt niet uit wat deze ogen zijn. Ik weet dat het geloof wonderen ontdekt.

Maar de ziel heeft meer dan één oog. Wat zijn de ogen des verstands? De nieuwe mens heeft ook zijn genegenheden, die hem eigen zijn, waarvan de voorwerpen ten eerste zijn God en Zijn woord en Zijn heiligen. Deze genegenheid, liefde, is het voornaamste deel van de nieuwe mens en als zij in oefening is, vervult zij de ziel met onuitsprekelijke blijdschap vol van heerlijkheid.

Ook is de nieuwe mens niet zonder handen. Er is iets dat de liefste vasthoudt, en Hem niet wil laten gaan. Deze handen houden het getrouwe woord vast, en alles wat Christus ons gegeven heeft, opdat niemand onze kroon rooft. Deze handen blijken de machtige daden van het geloof te zijn, die, onder de invloed en de bewerking des Geestes, zeer krachtig zijn.

Ik heb dikwijls gedacht over de voeten van de nieuwe mens, door welke wij in en uitgaan en weide vinden. Ja God zegt: “Zij zullen opvaren als met vleugelen der arenden, zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.” Ik weet dat het geloof, een komen tot God genoemd wordt. En van ons wordt gezegd *dat wij wandelen door het geloof en niet door aanschouwen*. Maar ik geloof dat de liefde in deze wondervolle dagreizen der ziel haar deel moet hebben, want het geloof kan niet anders werken of wandelen dan door de liefde.

Alzo heb ik mijn waarde zuster een weinigje van mijn gedachten die ik in het verborgen gevormd had, over deze dingen, toegezonden. Maar, zoals Milton zegt: “Ik vind geen einde, verloren in wonderlijke doolhoven.” En zeker er is een verborgen vermaak in onderzoeken en delven hoewel ik de top niet kan bereiken, noch de bodem omvademen.

Met welke naam Gods uitverkorenen ook genoemd worden, wordt de Zaligmaker meestal voorgesteld of vertegenwoordigd door iets dat er mee overeenkomt. Zij zijn schuldenaars, en Hij is de Borg; onderdanen en Hij de Koning; kinderen en Hij de Vader; leeuwenwelpen en Hij de leeuw, lammeren enz. en Hij werd vertegenwoordigd door de ram. *Hij is het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld* en dat wel in een tweevoudige zin: ten eerste in het voornemen Gods en in de tweede plaats, was hij typisch geslacht door Abels offerande. Het is waar, Hij leed niet in Zijn Goddelijke natuur; Hij werd in het vlees ter dood gebracht maar door de Geest levendig gemaakt. Hij leed in het vlees en droeg onze zonden in Zijn eigen lichaam op het hout. Nu behoeft ge u niet te verwonderen dat Hij beide door het lam en de ram afgebeeld werd, daar de Schrift dikwijls van Hem spreekt, beide in Zijn mannelijke jaren en in Zijn jeugd. In het boek van Daniël waar Hij als de Rechter van levenden en doden voorgesteld wordt, wordt er van het haar Zijnes hoofd gezegd, dat het zo wit was als zuivere wol; en dat Hij is de oude van Dagen. Maar in het Hooglied van Salomo, waar Hij als een Vrijer beschreven wordt, wordt er van Zijn haarlokken gezegd dat zij als een bos zijn en zo zwart als een raaf.

De beste wetenschap, en de veiligste die u ooit bereiken zult omtrent de Drie-eenheid in deze wereld, is een kennis van de liefde Gods des Vaders in het hart uitgestort. Hij zegt: “Ja, Ik heb u liefgehad en Ik heb u getrokken met goedertierenheid.” Het tweede is de stem van het bloed der besprenging dat van vergeving, vrede en verzoening spreekt, welke dingen beter zijn dan het bloed van Abel. Het derde is de stem des Geestes, roepende *Abba, Vader*. Deze zijn de getuigen der Drie-eenheid en deze drie zijn één.

De Heere zegene u voor eeuwig.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

41ste Brief

Aan de Steenuil in de woestijn.

Ik neem deze gelegenheid waar, u enige regelen toe te zenden, om u te berichten hoe het met mij gaat. Toen ik laatst aan u schreef smolt mijn ziel weg vanwege de beroeringen. Ik bezweek in de dag van tegenspoed, want mijn ziel was zeer ontmoedigd over de weg. Maar de Heere, die de neergebogenen vertroost en die altijd een toevlucht voor de armen en nooddruftigen is, is neergedaald om voor mij te verschijnen en mijn hoop en verwachting weer op te beuren daar ik er weer toegebracht ben, mij in Diens tegenwoordigheid te verheugen, Die alles in allen voor mijn ziel geworden is. Ik geloof nu dat ik er iets van weet van hetgeen de apostel, *zich verblijden in de hoop*, noemt. Ik bevind dat deze hoop een anker voor mijn ziel is, want zij gaat tot in het binnenste van het voorhangsel. De storm, waardoor ik heen en weer gedreven werd, heeft opgehouden te razen en mijn gemoed is weer in een gezegende kalmte gebracht. Ik ben er zeker van dat de Satan zelf dit gevoeld heeft; dat kon hij niet uitstaan. Het ongeloof werd aan de kaak gesteld, terwijl het geloof het woord der belofte aangreep, dat tot mijn ziel gesproken was. Hoe waar zijn de woorden van de wijzen man als hij zegt: “Een goede tijding uit een ver land is als koud water op een vermoeide ziel.” Wat smelt en verootmoedigt ons één woord van God, en brengt het ons aan zijn voeten! Ik ben er zeker van dat niets anders dit doen zal, hoewel de Satan in tijden van verlating zo met mij bezig is, als hij maar immer met enige arme ziel zijn kan, om harde gedachten van mijn vriendelijke en genadige God en Verlosser in mij op te wekken. Maar, ik bevind dat daarna deze zaken diepe voren in mijn ziel maken, wanneer een levend berouw van het hart over de zonden en de zorgvolle werking, onder de invloed van de gezegende Geest werken.

Ik denk dat ik nog nooit zo duidelijk het onderscheid tussen de oude en de nieuwe mens gezien heb als nu, of wat Paulus noemt vlees en geest. Deze kennis heb ik verkregen bij ondervinding in mijn laatste droefenis, welke zeker bitter was voor mijn ziel; daarom hoop ik dat het daarbij zal blijven. Mijn gemoed schijnt tegenwoordig veel indrukken te hebben van de zekerheid en liefderijke genegenheden des Heeren omtrent mij. Ik geloof, Hij wil mij van Hem niet meer laten weggaan, omdat wanneer ik genegen ben om in een weg te gaan die niet goed is, Hij Zijn roede op mij legt en mij doet stilstaan. Hoe dikwijls heeft Hij mijn wankelende voeten vastgemaakt.

Ik mag wel zeggen: *zeker, goedheid en barmhartigheden hebben mij gevolgd al mijn dagen tot op dit ogenblik*. Hoewel de Satan zulk een opstand in mijn hart dikwijls heeft opgewekt dat ik Gods dienaren leugenaars heb genoemd, als zij goed over mij profeteerden. Maar dit alles niettegenstaande, heeft de Heere iets goeds in mijn hart gelegd, dat geen voldoening kan vinden in iets dat minder is dan Zijn gezegende tegenwoordigheid, en daar dit Zijn aangename werk is, zal Hij het ook aannemen. Ik heb lange tijd omgezien naar iets goeds in mijzelf, om mij in Zijn gunst aan te bevelen, in plaats van alles goeds van Hem te willen ontvangen. En, inderdaad, dat ondervind ik, dat als Hij Zich van mij onttrekt, wat Zijn gevoelige tegenwoordigheid aangaat, en mij in het duister laat, zodat ik niet één stap op de weg zien kan, dat dan de oude wettische zuurdesem in mijn tabernakel wil werken, om mij een soort gist te geven, dat mij aanzet om in eigen kracht te worstelen en tegen de stroom in te zwemmen. Maar nadat de Heere na zulk een tijd voor mij verschenen is, hoe ben ik er dan in bevestigd dat ik een dwaas was, en daarom heb ik dan mijzelf dikwijls iemand genoemd die erger is dan duizend dwazen. Toen heb ik duidelijk gezien dat, indien ik in plaats van te worstelen en tegen de stroom in te zwemmen, voortgegaan was met de Heere aan te roepen om hulp en verlossing, ik veel gauwer uit mijn moeilijkheden en duisternis gebracht zou geworden zijn. Uit eigen ondervinding ben ik er zeker van, dat wanneer God niets gaf om onze hoop en vertrouwen levend te houden, wij in tijden van zulke duisternis spoedig de geest zouden geven. Maar, geloofd zij Zijn naam. Hij zal Zijn Eigen werk nooit loslaten.

Het speet mij toen ik hoorde dat u weer erg koude gevat had. Ik zal blij zijn als ik hoor dat u weer beter wordt en ik behoef u niet te zeggen dat een brief van u mij zeer aangenaam zal zijn. U weet dat het beter met mijn ellendige tabernakel gesteld is dan toen ik u laatst schreef. Ik denk dat ik begin in te zien dat deze laatste droefenissen onder de “alle dingen” behoren die ten goede voor mij zullen medewerken. Ik weet dat de Heere er mij iets door geleerd heeft en mij heeft ondersteund en mij heeft vastgehouden toen de Satan, die oude slang, en zijn vervloekt gespuis mij als bijen omringden, en toen ik in zulk een toestand was dat ik God noch aanroepen noch bidden kon om hulp. Hij liep toen zo ver als hij kon zijn keten uit; en zou, daar twijfelde ik niet aan, als het hem toegelaten was geworden, beide mijn ziel en lichaam in stukken hebben gescheurd. *Welke god is er*

gelijk onze God! O, dat ik er van verzekerd mocht worden dat ik nooit enige harde gedachten van Hem meer zou koesteren ten opzichte van Zijn beschikkingen over mij!

Maar ik moet eindigen hetwelk ik doe met u beide naar ziel en lichaam, voorspoed toe te wensen, als ook veel van Zijn tegenwoordigheid, die de gezondheid en welstand van beide is, en geloof mij dat ik blijf,

Uw toegenegen vriendin en zuster in de Heere.

Het Koningsdal.

DE NACHTEGAAL.

42ste Brief

Aan de Nachtegaal in het Koningsdal.

Uw brief veroorzaakte mij grote blijdschap. “Zalig zijn zij die de verzoeken verdragen, want als zij beproefd zullen geweest zijn, zullen zij de kroon des levens ontvangen, welke Hij beloofd heeft aan allen die Hem liefhebben.” U zei, o, gij kleingelovig! “Ik zal Hem niet meer zien,” hoewel het recht voor Hem was, en Hij u weer tot 't licht gebracht heeft en u hebt Zijn gerechtigheid gezien. Hoe zoet en dierbaar zijn Zijne bezoeken na een lang afwezigheid. Hoe welkom Zijn terugkomen, nadat onze zielen eenzaam hebben gezeten, als een bedrukte en verlatene vrouw, en als een die bedroefd en verlaten van geest is! Maar spoedig doet Hij ons de schaamte van onze jonkheid vergeten, zowel al de smaad van ons weduwschap. En de tegenpartijder die ons groet met een: “waar is nu uw God,” ziet het en verdwijnt, woedend van gramschap.

Maar hij gaat alleen weg voor een tijd. Niettegenstaande dat, is de wapenrusting Gods voldoende om de kracht van al zijn grof geschut terug te slaan. Het heeft God behaagd Zijn vrees in onze harten te planten opdat wij niet van Hem zouden afwijken. Hij heeft onze consciënties door Zijn Geest vernieuwd, verlicht, onderwezen en heeft er Zijn invloed op uitgeoefend, opdat Hij ons in toom zou houden en berispen over alles wat niet goed is en Zijn goedkeuring schenken aan alles wat recht is, en dag en nacht moeten wij onszelf daarop toeleggen dat wij Hem niet beledigen. Wij zijn bevoorrecht met het getuigenis, het zegel en de eerste vruchten van de Geest. En ons wordt gezegd dat wij Hem niet ergeren of bedroeven zouden tenzij Hij Zijn vrijmoedigheid, Zijn vertroosting en Zijn allernodigste bijstand zou opschorten, ook in het gebed. De Verlosser heeft ons alzo Zijn laatste gift der erfenis nagelaten. Ik bedoel vrede; en wij hebben de belofte er ons in te mogen verblijden, tenzij wij voor onszelf kromme wegen verkiezen. Wij hebben de belofte van Zijn tegenwoordigheid, en van het licht Zijnes aangezichts eveneens, tenzij onze zonden zijn aangezicht voor ons verbergen of hem oorzaak geven om van ons weg te gaan, totdat wij onze schulden erkennen en Hem vroeg zoeken. Wij hebben ook dat geloof dat de werking des Geestes Gods daargesteld is en niets dan ons wangedrag kan de sterke werkingen er van krachteloos maken, verzwakken, verduisteren of doden. Behalve deze dingen hebben wij de helm der hoop, het schild van het geloof, het borstwapen der gerechtigheid, het zwaard des Geestes en allerlei soort van gebeden en deze dingen zijn een machtiger bolwerk tegen de Satan, dan al de vreesen voor dood en toorn, ja dan al de verschrikkingen, vreesen, bedreigingen en vloeken van een verbroken wet, waarop de discipelen van Mozes zich zozeer verhoovardigen.

Laat mijn waarde zuster goed acht geven op deze dingen, die met de zaligheid gevoegd zijn en zij zal alleen vreugde voor zichzelf hebben en niet in een ander, en zij zal haar God met vrolijke lippen prijzen. Wat meer is, daar God haar weer hersteld heeft in de blijdschap Zijner zaligheid, laat mij haar dan aanraden niet te handelen als een marskramer die met valken omgaat, opdat zij haar niet moe worden. Maar dat zij haar Liefste met lof en dankzegging onderhoudt, zoals Hij haar met de ontdekkingen van Zijn liefde onderhoudt.

Mijn vriendelijke groeten aan de goede man des huizes en zeg hem dat ik hem in mijn gebeden zal gedenken. Verschoon mijn haast, want ik ben een dienaar van velen.

Waarde zuster, vaarwel.

Voor eeuwig de uwe in het broederlijk verbond.

De Woestijn.

DE STEENUIL.

Einde.

KRACHTDADIGE BEKERING

en overbrenging uit het Rooms geloof, van

ELIZABETH MORTON

KRACHTDADIGE BEKERING

en overbrenging uit het Rooms geloof, van

ELIZABETH MORTON.

Medegedeeld in 25 brieven door

WILLIAM HUNTINGTON

UIT HET ENGELS VERTAALD

Door

BERNHARD VAN WOERDEN

ROTTERDAM — GEBR. HUGE.

1. BRIEF AAN DE HEER HUNTINGTON.

Mijnheer!

Ik denk, dat u het als een zeer buitengewone zaak zult beschouw, dat een streng Katholiek de pen opneemt om u over het stuk van de godsdienst te schrijven.

Van mijn jeugd af tot nu toe zijn Gods leidingen zeer wonderlijk met mij geweest. Op dit ogenblik ben ik onder grote zielsangsten door middel van uw uiterst krachtige en treffende wijze van prediken. Daar ik eerst door nieuwsgierigheid gedreven om u te horen, de regels der Katholieke kerk overtreden heb, vind ik het noodzakelijk u mijn voornaamste bevinding en mijn tegenwoordige denkwijze over de leerstellingen van de godsdienst mee te delen.

Ik verzoek u de inhoud hier van niet publiek te maken, hoewel ik God gebeden heb, dat Hij mijn pen op dit ogenblik wil besturen, opdat ik niets moge schrijven, dan wat ik krachtadig ondervonden heb, dat Hij u moge onderrichten in een antwoord op deze en het geheel met Zijn zegen moge bekronen.

Ten eerste: mijn bevinding.

Op veertienjarige leeftijd werd ik van de kostschool genomen, waar ik gedurende zeven jaar op geweest was. Daar mijn vader een vroom man was, en wij vele jaren achtereenvolgende de Heer Et ... ne gehoord hadden, gingen wij, gehoorzaam aan zijn bevel, bestendig onder zijn gehoor op. In deze dagen mocht ik graag van plaats tot plaats rondzwerven, hoewel ik dikwijls sterke overtuigingen van zonden had, zoals ik dacht met veel godsvrucht vermengd, zoals: dagelijks, wanneer ik alleen was te gaan bidden; zoveel kapitels in de Bijbel te lezen, enz. Het welk naar ik dacht Gode aangenaam zou zijn. De verkiezing was mij echter een struikelblok, en in het bijzonder herinner ik mij één tijd, hoezeer deze leerstelling op mijn gemoed gedrukt werd, zodat ik dacht, dat het met Gods barmhartigheid niet bestaansbaar was.

Ik werd zeer beperkt in mijn vrijheid gehouden, totdat ik mijn beste der ouders verloor, waardoor ik in een afhankelijke staat kwam. Gedurende deze tijd echter kreeg ik meer licht in de leerstellingen van wat men *Methodisme* noemt, en had bij tijden een sterk verlangen naar de hemel en de heerlijkheid. Ik schepte er vermaak in onder het Woord te zitten en dikwijls scheen het mijn ziel ten zegen.

De eerste maal, dat ik de wereld inging was als onderwijzeres aan een kostschool in Noord Wales. Mijn gewoonte was om voor God te treuren over de droge zedelijke gesprekken, die ik dikwijls verplicht was bij te wonen.

Dit duurde bijna twee jaar; ik ondervond toen zulk een koudheid en dodigheid omtrent God en tot mijn grote schaamte en schande onderzocht ik ook zelden de Schriften.

Ik kwam te Londen en nam daar spoedig deel aan elke uitspanning, die de wereld onschuldig noemt. Gedurende dit tijdperk kwam ik bijna iedere Sabbat onder de bediening van mijn broeder. Ik had aanhoudende consciëntie wroegingen, dat Gods zegen mijn werkzaamheden niet kon bekronen. Ik was zeker dat zijn vloek mij moest treffen, wat mij bij overdenking zeer smartte. Soms werd ik echter bekwaamd mijn hart voor God in het gebed uit te storten, en Hem te smeken mij mijn zonden van mijn afgelegd leven te vergeven, door de verdiensten van Christus mijn Zaligmaker. Ach, mijnheer, wat zijn wij, als wij één ogenblik aan ons zelf overgelaten worden, en hoe zijn wij van nature geneigd tot het kwade! Genade zij de eer voor een gekruiste Verlosser.

Daar ik nu in waarheid denk, dat elke goede begeerte van God komt, daar Hij de Werkmeester van het goede en niet van het kwade is, geloof ik, dat God gedurende dit gedeelte mijns levens een werk der genade aan mijn hart begon, want ik had vele tranen gestort vanwege de zonde en had dikwijls overdenkingen over de uiterste ijdelheid der tijdelijke en zinnelijke vermaken. Als ik mij in mijn kamer terugtrok, nadat ik naar een bal of concert geweest was, dan was mijn gedachte: Ach, dit is tijd vermoorden, het genot van deze vermaken strekt slechts tot verderf van mijn ziel! Welke ware voldoening kan er in dit alles zijn? Het is een zoeken naar geluk, waar het onmogelijk gevonden kan worden.

Ik had vele betrekkingen in uitzicht, maar de grote zwarigheid was, dat ik de Franse taal niet kende. Dit bracht mij er toe voor korte tijd naar Frankrijk over te steken, om die zodoende machtig te

worden. Door de overreding van enige vrienden bracht ik deze tocht ook ten uitvoer, terwijl zij mij vele waarschuwingen mee gaven om niet Rooms Katholiek te worden. Ik was werkelijk geraakt als enig persoon zulk soort van gedachte opperde.

Ik ging naar een klooster, waar ik gedurende acht maanden hun aanmerkingen en vormelijke godsdienst met verachting beschouwde, (want toen dacht ik er zo over). Ik dacht dat ik door Gods genade mijn geloof, waarin ik opgebracht was, en waaruit ik ook veel vertroosting geput had nooit zou verloochenen. Veel malen zeiden ze tot mij: 'Je wilt ons zeker allen tot Methodisten maken'. Enige gingen zo ver, om te beweren, dat ik de gave der openbaring had, omdat ik bij alle gelegenheden Schriftplaatsen aanhaalde, en mijn Bijbel meer gebruikte, dan enig ander boek. Ik was in zekere mate bevooroordeeld tegen hen, en bad God dikwijls dat Hij hun duistere harten mocht verlichten, Zich aan hen in Zijn Zoon openbaren, opdat Christus, en Hij alleen in hun harten verheven mocht worden. Ik bad, dat zij de Schriften onderzoeken mochten, en spoedig uit deze Egyptische duisternis verlost worden, opdat zij evenals Jacob vanouds met God zouden worstelen, tot zij de zegen verkregen, en Hem de eer geven Zijn naam verschuldigd.

Gedurende deze tijd, mijnheer, was ik, bij God aanhoudend klagende over de vele denkwijzen, die op aarde waren, en toch, zei ik, is er maar één levende en waarachtige weg ter Zaligheid, namelijk Christus Jezus, onze Heere. Ik dacht dat er vele vrome mensen, van verschillende denkwijzen konden zijn, die niet verdoemd konden worden, omdat God gezegd had, dat van allen een overblijfsel zou behouden worden, en dat niemand, die in de Naam van Jezus tot Hem kwam, buiten geworpen zou worden. Ik wist, dat ik dit gedaan had, en veronderstelde daarom, dat mijn staat goed was. Als vroeger, oordeelde ik nu niet meer, dat iemand verloren was, als hij met mij in de zaken van geloof verschilde.

Mijn gemoed kreeg vele verontrustende indrukken, want ik begon er aan te twifelen, of ik wel in hét pad was, dat naar de eeuwige gelukzaligheid leidt, en als ik de zaak nauwkeurig begon te onderzoeken, dan hield ik er van mijn godsdienst na te gaan van af de tijd, dat onze Zaligmaker op aarde geweest was. Mijn gedachte was altijd: "Veronderstel eens, dat ik toch nog in een dwaling verkeer, en dat het God behaagd heeft mij hier ten goede van mijn ziel heen te zenden; opdat het zien van zulk een aanhoudende beoefening der striktste vroomheid nog een middel zijn mocht om mij aan de liefde van deze wereld te spenen, die liefde van deze verdwijnende vermaken, waarvan ik de ongepastheid wel zag, maar toen geen kracht had ze weerstand te bieden, hoewel God dikwijls gezegd had: "Gaat uit het midden van haar en scheidt u af." Ik begon toen duidelijk te zien, dat alles op aarde maar een schaduw was, en alles zonder wezenlijkheid. En daar ik van nature een ernstige geaardheid had, dacht ik ten laatste, dat het leven het bezit niet waard was, tenzij men het geheel overgaf aan de dienst van Hem, Wiens dienst volmaakte vrijheid is. Ik bad vuriger dan ooit om de leiding en bescherming der Voorzienigheid. Ik verlangde geen leven dan om ter van zijn eer te leven. Ik werd zeer vertroost door de krachtige toepassing van vele Schriftplaatsen, zoals. "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken met goedertierenheid." "Ik zal u niet begeven, noch Ik zal u niet verlaten," en vele hieraan gelijk. Ook deze: "Gij kunt geen twee heren dienen." "Die niet alles verlaat en Mij navolgt kan Mijn discipel niet zijn." "Zo wie dan een vriend der wereld wil zijn wordt een vijand Gods gesteld", enz. Inderdaad zal ik deze tijden nimmer vergeten, want ik beminde God met geheel mijn hart, en werd zeer gedood aan alles, dat Zijn Goddelijke wil tegenstond. Alle wereldse gesprekken werden mij werkelijk en in waarheid tot een last, want ik wist, dat God in alles wat ik zei of deed bij mij tegenwoordig was. En dat Hij de binnenste schuilhoeken mijn hartens doorzocht, temeer daar Paulus gezegd heeft: "Wat gij doet, doet het al ter ere Gods." "Alleenlijk wandelt waardiglijk naar het Evangelie van Christus."

O, hoe smartte het mijn hart en hoe verlangde ik te weten of ik tot mijn eeuwige gelukzaligheid Rooms moest worden! God heeft beloofd: 'alles wat gij zult begeren in het geloof, geloofd en gij zult het ontvangen.' Ik begeerde licht van Boven en dacht, dat ik het ten die tijde ook ontving, want ik begon duidelijk te zien, dat alles op aarde slechts ijdelheid en kwelling des geestes was. Die vermaken, waar ik eertijds mijn lust in had waren mij nu tot walging. Ik wenste te zoeken naar een koninkrijk niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen."

Maar boven alles wenste ik dat Christus de Hoop der heerlijkheid door het geloof in mijn hart mocht wassen, en dat elke afgod daar om Zijnentwil uitgeroeid mocht worden. Om kort te zijn, mijnheer, wat ik toen gevoelde is niet uit te drukken, en ook zijn deze indrukken mij altijd bijgebleven; zij zijn nu nog zo sterk als ooit.

Eindelijk stemde ik er in toe om goed onderwezen te worden in de leerstellingen van het Katholieke geloof, en het volgende werd mij gedurig voorgehouden namelijk: “Dat er slechts één heilige Katholieke kerk was, waar buiten niemand zalig kon worden. “Wacht u! Zeiden zij,” voor het verzuimen der middelen, die God ingesteld heeft, want als u Zijn genade tegenstaat, zal het spoedig voor u te laat zijn, en als u in ketterij blijft volharden zult gij voor eeuwig verdoemd worden.”

“Hoe kan dat zijn, zei ik, als Christus gestorven is voor al degenen, die in waarheid zich bekeren. Niemand kan een ander fundament leggen dan Hem, op wie ik rust voor zaligheid door Zijn dood en zijn lijden. Ik bouw mijn hoop op de pilaar der waarheid. Want Hij heeft gezegd: “Want voorwaar Mijn woorden zullen geen valsheid zijn.” Daar Hij God is kan Hij niet liegen, en daar om zolang ik in een nederige en bestendige afhankelijkheid van Hem leef, zolang ik door dit leven een oog op Zijn heerlijkheid geslagen houdt, geheel op Hem ter zaligheid vertrouwen en op niemand anders; waarin zou ik dan kunnen dwalen?”

Deze mijnheer, en veel andere gesprekken van de zelfde soort, voerden wij. Toen werd de priester bij mij aangediend. Wij hielden lange redeneringen, maar zij leidden tot niets. Op zekere dag, de korthed van de tijd, de onmetelijkheid der eeuwigheid, en het gewicht der ziel overpeinzende begon ik duidelijk het gevaar van mijn natuurstaat te zien, terwijl mijn zonden mij zo zwart als de Satan voorkwamen. Ik dacht werkelijk, dat indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal zulk een helwaardig ellendeling als ik verschijnen! Dat, indien wij rekenschap moeten geven van elk ijdel woord, wat zal in die dag dan van mij worden! Ik dacht, dat God mijn ziel deze nacht kon opeisen, en hoe was ik onbereid! Wij worden vermaand ons heden te bekeren, *terwijl het beden genoemd werd*, opdat des Heeren toorn niet tegen ons zou ontsteken, en Hij ons voor eeuwig van Zijn tegenwoordigheid verbannen.

In deze staat was ik zeer ellendig, en ondervond dat mijn zonden een last voor mij waren, bijna te zwaar om te dragen. Alles wat ik verlangde was om alles te verlaten, mijn kruis op te nemen en Christus te volgen, wat de enige weg naar de eeuwige gelukzaligheid was, en zocht ik het in Gods weg, dan zou ik het tot troost van mijn ziel ook vinden.

Hun bewijsreden waren krachtig. Ik werd verzekerd, dat Luther en Calvijn, twee grote bedriegers, de auteurs mijner belijdenis waren. Vele van de verschrikkelijkste vervloekingen werden door deze lieden tegen al degene uitgesproken, die het Rooms Katholieke geloof niet erkenden als de ware en enige godsdienst door onze Zaligmaker ingesteld.

Al die overtuigingen en aantijgingen hadden ten dien tijde niet de minste uitwerking op mij, want ik hield Gods Woord vast, wat mij als een muur van vuur scheen te omringen, om mij voor zulke beginselen te behoeden. Ter dier tijd gevoelde ik dat de Heilige Schrift als het Zwaard van de Geest was en als een krachtig wapen in mijn hand.

Maar, om kort te gaan. Na dit alles, door een grondige kennis van hun leerstellingen, en een aanhoudende consciëntie beschuldiging, dat ik in een Hervormde dwalende godsdienst opgevoed was, en dat God slechts de Stichter van deze gevestigde Kerk zijn kon, en ook omdat ik nooit eerder ergens zulk een schijnbare Godsvrucht gezien had, besloot ik het Rooms Katholiek Geloof te omhelzen, op deze twee voorwaarden:

Ten eerste: dat ik de Bijbel niet behoefde over te geven, namelijk in de handen der priesters, en zo van het gebruik van Gods Woord beroofd worden.

Ten tweede: dat ik niet tot de Maagd Maria behoefde te bidden. Aan alle andere zaken kon ik mij onderwerpen, daar zij uit de Schrift bewezen waren, maar dit laatste kon ik niet.

De priester deelde mij mee, dat het aanbidden der heiligen, enz, geen vast artikel van hun geloof was; in Gods Woord werd het slechts aanbevolen, waarvan ik u, mijnheer, dadelijk een bewijs zal geven. Wat de Bijbel betreft, dit heeft mij zeer veel leed gedaan. Want zou u het willen geloven en tot mijn spijt moet ik het zeggen, dat hij die van mij wenste af te nemen en ook elk middel tot dit doel in het werk stelde.

Ik zei echter kortaf tot hem, ‘dat er vele grote en dierbare beloften in dat Boek gevonden werden, die niet in andere boeken te vinden waren; dat ik in de inhoud daarvan meer troost gevonden had, dan in de doorluchtigste schrijvers. Bovendien was het Gods Woord ons tot een getuigenis gegeven, en wij waren uitdrukkelijk bevolen de Schriften te onderzoeken. Ook gebood God door Mozes aan allen om de Heilige Schrift te lezen en te verstaan. In 't kort, ik wilde die volstrekt niet

overgeven, maar wilde in plaats ervan ieder ander boek afstaan. Want, zei ik, waaruit kunt u bewijzen dat God van ons verlangt Zijn Woord over te geven? Nee, mijnheer, zei ik, liever zou ik mijn leven overgeven. Spreek daarom over dat onderwerp niet meer, want ik zal met het lezen ervan voortgaan, waarheen ik ook ga.’

Veel ging er in mij om en deed mij ontstellen, als ik bedacht, dat hun godsdienst ons in duisternis wenste te houden. Dit voorrecht werd mij toegestaan (want er was niets aan te doen) en door geheel het klooster werd hierover als een miraculeuze gebeurtenis gesproken. Heerlijkheid zij die genade, die in mij deze gedachten werkte, want sinds die tijd heb ik er de troost van ondervonden. Nochtans vind ik dat alle Roomse priesters niet even streng in dit opzicht zijn.

Nu zal ik u een omstandigheid meedelen, die u van het tegendeel zal overtuigen, maar ten die tijde deed ik mijn uiterste best dit kostelijke Woord in mijn bezit te houden, en loofde God naderhand dat ik de overwinning behaald had. Ik was zo ingenomen met de Zendbrieven van Paulus, dat ik door het gehele klooster bij de naam van die Gods Man volkomen bekend was, en dikwijls dreigde ik op een schertsende wijze, mijn naam in de zijne te veranderen, wanneer ik evenals een hunner non zou worden. Want als deze nonnen de sluier aannemen veranderen zij hun naam in die van de een of anderen heilige. Nochtans is het waar, dat mijn verlangens naar het kloosterleven zo toenamen, dat ik niet langer mijzelf zou zijn, maar ik wenste mij met ziel en lichaam als een offerande aan God op te dragen. Dikwijls zei ik met Job: “Ik verlang naar de dood, maar zij is er niet, en graaf daarna meer dan naar de verborgene schatten.” Ik werd moede van alle aardse zaken, want ik verlangde met Christus te zijn, hetwelk mij verreweg het beste dacht. Deze verlangens werden hoe langer hoe sterker. Ik dacht, dat de veiligste weg om mij onbesmet van de wereld te houden was, door Gods genade geheel ervan uit te gaan en mijn aangezicht naar Sion te richten, want mijn oprecht oogmerk en doel, mijnheer, was eenvoudig, om mij met hart, mond en leven geheel aan God over te geven en Hem in alles en door alles als het hoogste Goed te beminnen.

Toen dacht ik, hoe kan dat in de wereld gedaan worden? Trouw ik, dan zal God niet dat volkomen bezit van mijn hart hebben, dat ik wens, en ook kan ik mij dan niet zo onherroepelijk aan Zijn dienst overgeven. De beslommingen, zorgen en beproevingen die in de wereld niet te vermijden zijn, zullen zeker die volkomen gemeenschap met God, waar ik zo vurig naar haak, beletten. Maar dacht ik toen: God heeft gezegd: “Laat uw licht zo schijnen voor de mensen opdat gij uw Vader, die in de hemelen is moogt verheerlijken.” Toen wenste ik te leven alsof God en ik alleen op de aarde waren; om mijn ogen te sluiten en mijn oren toe te stoppen voor alles, dat niet van Hem was; om Zijn huis aanhoudend te bezoeken en bestendig tot het sacrament te naderen. Hoe kon dit in de wereld geschieden en meer bijzonder in een afhankelijke staat? Ik bad God dat hij mij bekwamen wilde om tot Zijn eer en het goede van mijn ziel te besluiten.

Gedurende deze tijd, mijnheer, bezat ik geen middelen om mij in deze stand van leven te vestigen, maar ik was goed overtuigd, dat indien mijn wensen goed gegrond waren, en God mij deze roeping gegeven had, het Hem ook niet aan macht ontbrak om mij wat ik wenste toe te staan.

Maar let op. Gedurende dit tijdperk zwoer ik de ketterij, waarin ik opgebracht was publiek in de kerk af. Ik vervloekte alle leerstellingen strijdig met de Rooms Katholieke; met de hand op de Bijbel, zwoer ik in de Naam van de Vader, de Zoon en van de Heilige Geest, dat ik deze leerstellingen tot het laatste ogenblik van mijn levens zou houden. Hierna werd mijn afzwering in een groot boek opgetekend, naar ik denk door vier getuigen. Ik ging toen naar Boulogne, waar ik de bevestiging van de Bisschop ontving. De overste of het hoofd van het klooster, waarin ik was, woonde bij de bisschop, en ten dien tijde legde ik hem mijn gemoed bloot wat betreft mijn verlangens naar een kloosterleven. ‘Maar, zei ik, mijnheer, de som, die betaald moet worden heb ik niet.’ Hij was zo ingenomen met mijn gevoelens, dat hij aanbood de som te geven; opdat ik op zijn rekening zou toegelaten worden. Dit was voor mij een grote bemoediging en ik had toen jaarlijks slechts een kleinigheid nodig om mijn wensen te voltooien.

Kort hierop verliet ik Frankrijk, met een hart vol voornemen en belofte terug te keren, als het God zou behagen mij de middelen te geven. In Engeland teruggekeerd, was ik in verlegenheid welke betrekking te aanvaarden, daar ik toen een streng Katholiek was. Ik smeekte God, dat Hij voor mij wilde zorgen. En dit deed Hij dientengevolge ook, want binnen een paar weken werd ik bij een priester van de Griekse Kerk geroepen, waarmee ik op een verrassende wijze in kennis kwam om

de plaats van gouvernante bij een jonge dame in een adellijke familie in Rusland op mij te nemen. Mijn salaris zou voldoende zijn om mij in drie jaren naar mijn gewenste plaats te doen terugkeren.

Ik ging naar Rusland. Hier waren wellusten van allerlei aard; vrolijkheid en vermaken van elke soort. Ik zou de vermaken van deze wereld in hun ware volkomenheid genoten kunnen hebben, maar ik vond, dat mijn hart aan alle dood was. Dikwijls bepeinsde ik, dat deze vrolijke mensen eerlang alles zouden moeten verlaten en voor God rekenschap geven van de tijd aldus besteed. Geen ding kon mij overhalen aan één spel of enig soort van ontspanning deel te nemen, want ik wist dat Gods zegen onder hen niet kon wonen.

Ten die tijde genoot ik elke overvloed, die het menselijk hart verlangen kon. Ik was echter bijna twee jaar een martelaar. Ik bad God om onderwerping en geduld, want ik dacht werkelijk, dat de tijd nimmer zou aanbreken, dat ik deze gruwelen geheel zou kunnen verlaten. Ik had medelijden met mijn medestervelingen, die zich aldus in de zonden baadden, en verheerlijkte God slechts, dat ik hen alle om Zijnentwil verachtte, en dat ik vertrouwde, dat mijn hart in waarheid met Hem verenigd was.

Ik nam deze wereldse betrekking zo zeer ter hart, dat de vrede mijns gemoeds wegging. Ik was in waarheid zo ellendig, mijnheer, dat ik mijn gezondheid langzamerhand geheel verloor. Twee doktoren gaven mij raad, die mij verzekerden, dat er een verandering van lucht en klimaat moest plaats hebben, of anders zou ik nimmer herstellen. Dit noodzaakte mij mijn betrekking te verlaten én naar Engeland terug te keren, waar ik omstreeks het einde van Juni bij mijn broer aankwam, en ben daar sinds gebleven.

Daar hij een Evangeliedienaar was, zo ontmoette ik veel tegenstand betreffende de godsdienst. Wij behandelden dit onderwerp aanhoudend. Maar het leidde tot niets. Ik weigerde het familiegebed bij te wonen en ook wilde ik de kapel, die aan zijn huis grenst, niet binnentreden. Maar let er op: dat ik vast besloten was om zo spoedig als mijn gezondheid hersteld was door Gods hulp naar Frankrijk terug te keren, om een non te worden.

Gedurende deze tijd kwamen er op zekere avond een paar kennissen om mijn broer te horen prediken. Uit beleefdheid was ik verplicht hem te vergezellen, maar zeer tegen mijn wil. Ik kon niet naar de preek luisteren, noch kon ik naderhand een dozijn van de woorden, dat ik gehoord had, herhalen. Want tijdens het gebed tijd was ik verschrikkelijk bewogen, vrezende dat mij een zwaar oordeel zou treffen, omdat ik het gebod onzer kerk overtreden en mij met ketterij ingelaten had.

Ik was God nog steeds biddende de tijd van mijn terugkeer naar Frankrijk te verhaasten; ook kreeg ik vandaar aanhoudende verzoeken om te komen. Eindelijk kwam mijn schoonzuster in de stad, want zij was twee maanden naar buiten geweest, die door een vrome ijver en werkelijke belangstelling gedreven, alle pogingen in het werk stelde om mij van de dwalingen van deze beginselen, die ik zo sterk ingezogen had, te overtuigen, maar alles te vergeefs. Haar grote oogmerk voor dit doel was om mij onder het Woord te trekken.

Na veel overdenking ging ik drie of vier maal. Maar na iedere keer was mijn vast besluit niet meer te gaan, want ik had dit alles al tevoren gehoord en vond er geen voordeel in, maar bad er trouws ook niet om.

Om deze reden was mijn gemoed zeer neergedrukt en ik smeekte God mij meer en meer te versterken, en mij te bekwamen alle voorstellen en elke ketterij te weerstaan. Ik vloog naar de Bijbel en zei: "Zeker God is mij enige toevlucht en Christus is mijn Zaligmaker; ik zal niet neergeworpen worden, noch zal ik vrezen voor wat de mensen tot mij zeggen of mij doen kunnen, want ik vertrouw ootmoedig, dat Hij Zijn wet in mijn hart geschreven heeft, en Hij kan en zal mij van elk onrein beest verlossen. Ik heb de leerstellingen omhelsd, die Hij Zelf op aarde geleerd heeft." Ook smeekte ik God mijn geloof te willen versterken.

Gedurende al deze tijd had ik diepe indrukken van de dood op mijn gemoed en leefde in de verschrikkelijkste twijfelingen en vrezen omtrent mijn zielsstaat. De last der zonde maakte mij ellendig en hoe weinig leefde ik tot eer van die God, die mij uit de duisternis geroepen had tot Zijn wonderbaar licht. Nacht en dag waren de verschrikkingen van dood en zonde, en de ijdelheid van alles aan deze zijde van het graf aanhoudend voor mij, en deze laatste gedachte zal mij naar ik geloof nooit verlaten.

Om nu tot de zaak te komen. Mijn schoonzuster smeekte mij zeer om een zekere Mr. Huntington te gaan horen, die God zoals zij zei *op de verbaazendste wijze tot kennis der waarheid gebracht had*. Ik wilde hier niet in toestemmen, en verweet haar liever dat zij van de een naar de ander liep. Ik zei, deze man is zeker een van die hedendaagse grote lichten, dat u zo met hem ingenomen zijt.

Mijn broer antwoordde op een schertsende wijze: “Ik verzeker u, dat zij een echte Huntingtoniaan is”; en zei hij: “ik geloof dat hij een uitverkoren vat is en dat zijn bediening voor velen tot nut gemaakt wordt. Ik zal echter “zijn Geloofsbank” uit mijn studeervertrek halen, wat u in elk geval moet uitnodigen hem eens te horen prediken.”

Dit gedaan zijnde werd er uit gelezen. Ik werd in de hoogste mate geboeid en was zeer verbaasd over de zonderlinge voorzienigheden, die hij ondervonden had. Ik verblijdde mijn zuster door te zeggen, dat ik haar de volgende dinsdag naar Monkwel Street zou vergezellen. Ik zei er echter uitdrukkelijk bij, dat de beweegreden slechts nieuwsgierigheid was, wat inderdaad zo was. Wij gingen en ik merkte twee zaken in zijn prediken op, wat mij terstond ten gunste van Mr. Huntington innam.

Ten eerste: hoe hij Christus verhief als onze enige gelukzaligheid, en in Wie wij alleen rust zouden kunnen vinden voor onze zielen. Ik dacht, deze man heeft juist dezelfde denkwijze als ik, en toch moet hij een vijand van mijn geloof zijn.

Ten tweede: hoe hij Gods Woord verhief. Helaas, dacht ik, indien deze man Rooms was, zou hij een middel kunnen zijn, dat er veel goeds teweeggebracht werd. Hij zou de onwetenden in deze heilige waarheden onderwijzen. En zou Gods Woord onder het volk verspreiden.

Nu mijnheer, ik zal u niet alles vertellen, wat ik onder die preek gevoelde, want wij denken soms, dat Gods Geest een werk aan onze harten begonnen heeft, wanneer ons leven en onze omgang een bewijs geven, dat het slechts de kracht der verbeelding is, waarvan ik weet, dat zij gedurende mijn leven groot geweest is. Ik noem u niet vader en ook kan ik nog niet zeggen, dat ik geheel onder uw bediening geroepen ben, want ik ben nog steeds een streng Katholiek in vele punten van het geloof, waarvoor ik u mijn redenen zal zeggen. Het is echter zeker, dat u een middel geweest bent om vele vooroordelen van mij weg te nemen. Want door uw grote kennis van de Schriften en de overtuigende wijze, waarop u hen uitlegt, uw ondervinding, en Gods wonderen aan u bewezen, zo zijn de volgende woorden betreffende u altijd op mijn gemoed gedrukt namelijk: *Zeker deze is inderdaad en in waarheid een man door God gezonden*.

“Maar” zal u zeggen, “hierin maakt u uw eigen kerk tot een leugenaarster, want die verklaard, “dat allen, die hun geloof niet belijden, verloren zijn. Hoe kan ik dan in uw overtuiging een man Gods zijn?”

Ik deel u mijn toestand mee, mijnheer, zo die in waarheid is, en nu zijn deze gedachten zo diep in mijn gemoed ingedrukt, dat indien ik mijn gevoelens aan een Rooms priester moest mee delen, ik dezelfde woorden zou herhalen. Ik hou altijd in mijn gedachten, dat God de Doorzoeker van de harten is, en hoe zou ik daarom mijn consciëntie kunnen beliegen? Hiervoor behoeft mij God!

Toen ik eenmaal geweest was en deze indrukken mij aanhoudend bleven vervolgen, was ik verplicht u weer en weer te horen. Sinds heb ik Monkwel Street verscheidend malen verlaten met sterke overtuigingen van zonde. En een hart dat van smart overvloedde. Ik hoor u nu, mijnheer, uit consciëntie en niet uit nieuwsgierigheid. Deze schriftuurplaats gevoel ik krachtig, namelijk *dat ieder mens vast in het ware geloof behoort te staan en niet ongevoerd worde met alle wind der leer*. Hieruit kreeg ik een sterk verlangen, mijnheer om met u over de leerstellige punten der godsdienst te spreken, en ook had ik geen rust, eer ik dit voorstel gedaan had.

Maar bemerkende, dat u zo streng tegen de Arminianen optreedt, dacht ik, dat u er misschien niet in zou toestemmen de zaak op een redelijke wijze te behandelen, maar op dezelfde wijze zou beginnen als in de predikstoel, wat ik niet kon goedkeuren. Veel zaken kunnen in een publieke samenkomst goed gesproken worden, welke in een gewoon gesprek niets bewijzen. Verschoon mij, dat ik zo stoutmoedig ben, want uit de overvloed van het hart spreekt mijn mond.

Mij werd meegedeeld, dat u met mij spreken wilde zoals het een dienaar van Christus betaamt. Ik hoorde u zondagavond. En zeker was ik nooit zo erg aangedaan, bijzonder bij dat gedeelte, waar u over de hoer van Babylon handelde. Ik bad God, dat Hij mij tot een van Zijn geliefde kinderen mocht maken en door Zijn genade zou ik dan blij zijn alles op aarde vaarwel te zeggen.

Ik was verheugd, toen de Heer King mij berichtte dat u wenste, dat ik mijn gevoelens zou schrijven, daar een nauwkeurig verhaal van mijn ondervinding u enig denkbeeld van mijn persoon zou geven. Ik had nog veel andere kleine omstandigheden kunnen bijbrengen, maar ik vrees, dat u nauwelijks geduld zult hebben deze lange brief te lezen. Nu, mijnheer, als u het middel in Gods hand zijt om mijn vooroordeel weg te nemen, of mijn hart dermate te veranderen, dat ik de Roomse godsdienst geheel verwierp, dan zij niet u maar alleen Gode al de heerlijkheid. Ik zal dan besluiten, dat ik voorgoed onder uw bediening geroepen ben of dat u het middel voor dit grote werk geweest zijt. Want ik verzeker u, mijnheer, dat vele grote pogingen gedaan zijn zonder iets uit te werken.

Mijn broer is een aannemelijk predikant en heeft krachtige bewijsredenen gebruikt; ook heeft hij er aanhoudend om gebeden. “Maar Paulus moge planten en Apollos nat maken, maar het is God die de wasdom geeft.”

Mijn tegenwoordige staat is deze. Ik arbeid onder veel droefheid van de geest, ben vol vrezen en twijfelingen en heb een vreselijk gezicht van dood en oordeel, welke mij aanhoudend voor ogen zijn. In het kort, ik verlang slechts naar één zaak namelijk om een aandeel in Christus te hebben, en in Hem gevonden te worden op die dag, wanneer de verborgenheden aller harten geopenbaard zullen worden. Ik ben echter zo vermetel, dat ik enig teken begeer, dat ik een kind Gods ben, want ik beschouw mijzelf in zulk een zwart licht, dat ik waarlijk vrees, dat mijn zonden mij op de laatste dag in het aangezicht zullen staren. O, dat ik geloof had op Christus te bouwen, de enige Hoop van mijn zaligheid! Daar ik u zeer oprecht een terugblik op mijn leven gegeven heb, hoop ik mijnheer, dat dit hij u zal blijven, en u het niet aan een ander zult openbaren.

Ik kom nu tot de leerstellige punten, waarvoor ik uw geduld verzoek.

- Wat het leerstuk der verkiezing betreft, dit kan ik niet geloven, hoewel uw: “Koninkrijk der Hemelen ingenomen door gebed,” een aantal Schriftplaatsen ten gunste er van aantoon. Het is zeker, dat Christus voor allen stierf en niet voor een zeker aantal. *“Want gelijke ze alle in Adam sterven, zo zullen ze ook in Christus allen levendig gemaakt worden.”* Was Hij niet een rantsoen voor alle? Is niet de weg, die onze Zaligmaker zelf in Zijn Woord neergelegd heeft vrij voor alle? Hij heeft gezegd dat niemand uitgeworpen zal worden. Geloofde ik in de verkiezing, dan zou ik altijd twijfelen, of Christus Zijn bloed voor mij gestort had of niet.
- Nu het volkomen afvallen van de genade. God heeft de mens zowel het goede als het kwade voorgesteld, om te kiezen of te verwerpen. Hij heeft dus de mens een vrije wil en kracht gegeven; ‘verwerpt u ze, uw verderf is uit u, o Israël!’ Paulus zegt: “Werk uw zelfs zaligheid met vrezen en beven.” En niet met vermetelheid. En ook, terwijl hij anderen predikte, zo vreesde hij zelve nog een verworping te zijn.
- Met betrekking tot de algemeen kerk van Christus. Eer Hij deze aarde verliet zei Hij tot Zijn discipelen: “En ziet, Ik ben met u lieden al de dagen tot de voleinding der wereld.” Indien dit zo is, hoe was het dan mogelijk, dat er dwalingen in de kerk konden insluipen, en Hij ze gedurende zoveel eeuwen in duisternis en dwalingen kon laten? Naar alle schijn is wat u het licht van het Evangelie noemt niet voor de Reformatie gekend en beleden. Hoe kan nu bewezen worden, dat dát de ware Kerk is? Is dit het geval dan moet Christus, in strijd met Zijn belofte, Zijn Kerk verlaten hebben.
- Wat de beelden betreft. De Rooms en aanbidden die niet, noch vereren zij zelfs de afbeelding van Christus en Zijn heiligen, maar zij doen dit slechts om de ware personen beter op hun gemoed te drukken. Het is geen verplichting, want ik heb er nooit een in mijn bezit gehad, daar ik weet, dat God niet op de uitwendige vormen ziet, maar ik geloof, dat een verbroken hart aangenamer in Zijn ogen is.
- Wat het aanbidden der Heiligen betreft: dit is niet een beslist gebod. Wat mij betreft, ik richt mijn gebeden gewoonlijk tot Christus als Middelaar.
- Wat betreft de biecht: Het is duidelijk dat Christus en aarde een macht aan Zijn dienaars nagelaten heeft om de zonden van de boetvaardige te vergeven: “Zo gij iemands zonden vergeeft, zegt Hij, die worden ze vergeven; zo gij iemands zonden houdt, dien zijn ze gehouden.” Hoe konden zij dezelve vergeven of doen houden, tenzij door de kennis ervan? Hoe konden zij tot de kennis ervan komen, dan door de biecht? Want wie kan het hart eens zondaars doorgronden?
- Wat het sacrament van des Heeren Avondmaal betreft. Wij geloven de wezenlijkheid

ervan, omdat Christus gezegd heeft: “Dit is mijn lichaam en bloed.” Want toen de ongelovige Joden murmureerden, zeggende: “Hoe kan ons deze zijn vlees te eten geven?” Antwoordde Hij niet, dat Hij dit figuurlijk bedoelde. Maar dat degene die het niet deed geen deel aan Hem had. Daar alle dingen, dengene die geloven mogelijk zijn, zo bouwen wij ons geloof op hetgeen God Zelf verklaard heeft.

- Met betrekking tot de overleveringen. Deze noemen wij *het onbeschreven woord* en evenals onze Zaligmaker slechts door het Woord Zijns monds leerde, zo deden ook de Apostelen in het begin. Zij onderwezen discipelen, opdat die in staat zouden zijn ook anderen te leren, zoals u dat in 2 Timotheüs 2: 2 zien kunt. Het geloof verplicht ons de overlevering te geloven, omdat ze uit dezelfde bron voortkwam als het Woord Gods, namelijk door de ingaving van de Heilige Geest. “Zo dan broeders, staat vast en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door ons woord, hetzij door onze zendbrief.”
- Nu over Gods Woord. Mijn priester te London heeft misschien getracht het mij te ontnemen, en had hij het gedaan, dan zou ik het nooit toegelaten hebben, want Gods Woord is voor mij een schild én beukelaar, en zonder dat zou ik aan vele en grote gevaren blootstaan. De redenen, die zij mij gaven, waren, dat men het volk slechts deze vertalingen van de Bijbel afnam, die men dacht, dat van de oorspronkelijke verschilden, daar in de tijd der Reformatie verschillende vertalingen uitgegeven waren.
- Nog een zaak. Hoewel Mr. Huntington in zijn preek opmerkte, dat hij liever op Maria Magdalena dan op Petrus bouwen wilde, is onze Zaligmaker toch zeker zeer klaar in de woorden, die Hij sprak in Matth. 16: 18. Ook zie ik er enige gepastheid in, want merk op, dat Petrus geen rots zijn kon, tenzij hij op Christus gebouwd was. Zo beschouw ik het.
- Ook geloof ik in de offerande der mis, maar twijfel aan de absolutie en het vagevuur, meer bijzonder, nadat ik u heb horen prediken.

Ik laat de zaak aan God over en zal door Zijn genade uit overtuiging handelen. Ik verzoek u beleefd om antwoord, mijnheer, wanneer het u past, waarop ik nauwlettend zal achtgeven. Smeek God terzelfder tijd, dat indien ik mij van achter Hem afgekeerd heb, Hij mij tot Zijn kudde terug wil brengen, om nimmer meer van Hem af te dwalen.

Ik zou blij zijn, indien u het antwoord aan het adres van de Heer King wilde toevertrouwen, die het mij zal overhandigen. Bovenal smee ik om een aandeel in uw gebeden en verblijf

Uw onderdanigste dienaars,

ELIZABETH MORTON.

HOLYWELL MOUNT.

19 oktober 1786.

2. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON,

ten huize van de weleerwaarde heer MORTON,
HOLYWELL, MOUNT.

November 6, 1786.

Mejuffrouw!

Uw lange brief goed verzegeld ontvangen. Ik legde hem voor God neer, en bad er over, Hem ernstig smekende mij van een antwoord aan u te voorzien, en mij een zodanig te geven, wat in de oordeelsdag tegen het nauwkeurig onderzoek van Gods vierschaar bestand zal zijn. Ik zal u geen vleierende titels geven, noch zal ik ook één eenvoudige waarheid om uw redeneringen laten vallen; daar ik niet wens zee en land te omreizen om een Jodengenoot te maken van enige sekte, partij of niet overeenkomende denkwijze met mij.

Ik vertrouw, dat ik kan zeggen, dat ik niets dan dezelfde waarheden preek, die God Zelf aan mij geopenbaard heeft; deze waarheden, die God aan de zielen van honderden geleerd, toegepast en gezegend heeft. Dit heb ik altijd gezien sinds ik mijn mond in Zijn naam begon te openen, en ik vertrouw, dat het deze waarheden zijn, die mij voor eeuwig zalig zullen maken. Ik weet dat het de leerstellingen zijn, die opgesloten waren in de eerste belofte, die God aan Adam en Eva openbaarde, en door het geloof waar van Abel getuigenis verwierf dat hij rechtvaardig was, de eerste martelaar bleek, de eerste heilige en de eerste vrucht van soevereine genade was, die ooit het Heilige der Heiligen binnenkwam.

Er is in geen andere naam zaligheid, dan in Christus Jezus. En Zijn zaligheid kan nimmer aan enige ziel door enig ander persoon dan door de Heilige Geest Zelf toegepast worden. Joh. 16: 14. De werkingen van de Heilige Geest zijn krachtig, en moeten dit ook zijn om zulke halsstarrige en oproerige willen als de uwe te onderwerpen. Psalm 110: 3. En waar deze zonde onderwerpende en hartontsluitende kracht gevoeld wordt, daar wordt de hals gebogen om Christus' juk op te nemen, Matth. 11: 29 en het hart wordt verwijdt om de Zaligmaker te ontvangen, als de enige Hulp, Vriend en Liefhebber van arme, ellendige en geruïneerde zondaren.

Het verontrust gemoed wordt dan rein en geestelijk gemaakt, niet dwaalziek, en gaat liefelijk gepaard met datgene, wat u mist, ik bedoel *leven en vrede*, Rom. 8: 6. De consciëntie wordt gereinigd van dode werken en van schuld, Hebr. 9: 14. De verlangens der ziel naar God zijn vurig, Jes. 26: 9 en de genegenheden onder Goddelijke invloed, krachtig uitgehaald en met warmte aan God verbonden, Rom. 5: 5. Paulus noemt dit een nieuw schepping in Christus en zulk een is een nieuw schepsel. Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht noch voorhuid, maar een nieuw schepsel. En het geloof door de liefde werkende, Gal. 6: 15. Het is niet de verborgenheid van de hoere Babylons in een heet hoofd, die uw ziel zal redden, maar de verborgenheid van het geloof in een reine consciëntie. 1 Tim. 3: 9. Maar hier bent u geheel een vreemdeling van en ook heeft uw tegenwoordige godsdienst dit niet voortgebracht. In dit opzicht is uw gehele belijdenis ijdel geweest, en ook uw Paaps geloof is tevergeefs, *omdat gij nog in uw zonden zijt*, 1 Kor. 15: 17.

Na uw brief gelezen te hebben sloeg ik toevallig het Zeventiende kapittel van de Openbaring op. De lezing ervan trof mij zeer sterk, daar het naar mijn mening een volle beschrijving van de Roomse kerk inhoudt, en tevens het verschrikkelijk oordeel, waarmee ze bedreigd is.

Uw brief is niet zonder partijdigheid, noch zonder huichelarij. Ik ken de Paperij beter dan u; ik heb hun godsdienstige plichten gezien en ben in het bezit van verscheiden delen hunner geschriften. Het is echter niet het overgaan tot deze of die godsdienst, dat een ziel zal zaligmaken. U kunt de Roomse godsdienst verlaten en mij volgen; vervolgens mij verlaten en een Quaker worden; dan een Baptist; vervolgens een Presbyteriaan, maar u zult u niet tot God keren eer God uw hart bekeert. "Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, zegt Efraim, want Gij zijt de Heere mijn God. Zeker nadat ik bekeerd ben heb ik berouw gehad," Jer. 31: 18, 19.

Als u de profeet Hosea leest, zult u zien hoe menigmaal Efraïm zich omgekeerd heeft. Eerst door zich onder het volk te vermengen, evenals u gedaan hebt door Rooms te worden: hij toog tot Assur; Hosea, 5: 13; hij werd een geldgierige, Hosea 18: 9. en hij werd een afgodendienaar Hosea 4: 17. Maar God zei: "Hij is een koek die niet is omgekeerd." Hosea 7: 8. Want hoewel hij zich met veel volken verward had, heidenen en afgodendienaars niet buitengesloten, had hij echter Gods

Woord nimmer met het geloof gemengd. Hebr. 4: 2. Ook had de Heilige Geest zijn consciëntie nooit medegetuigenis gegeven. Rom. 9: 1. Daarom lieten al zijn veranderingen hem onbekeerd voor God; verstoken van vrede en zonder hoop in de wereld; zoals dit met u heden nog zo is. Want anders zou u uzelf nimmer aangesloten hebben bij een gemeenschap, die omringd is door de roepende schuld van zoveel onschuldig bloed. Welke u, als vrije genade het niet verhoedt, door eden, beloften en belijdenis op uw ellendig hoofd gebracht hebt; evenals de Joden door hun gebeden het bloed van de Heere Jezus op zich en hun kinderen laadden.

Mejuffrouw, eerlang zullen u en ik beide voor Gods vierschaar verschijnen, en daar ik genade verkregen heb om getrouw bevonden te worden, zo ben ik besloten niet met Gods waarheid of uw ziel te spelen, wetende, dat God dengene, die zijn werk bedriegelijk doet, vervloekt heeft. Jer. 48:10. Verwacht daarom, dat ik zo stout met Gods Noord zal zijn als u met de leugen en van de duivels zijt. In Gods Naam zeg ik u, dat uw consciëntie tot in alle eeuwigheid nooit van deze mijn getrouwe getuigenis ontslagen zal worden voor God, hetzij u behouden wordt of verloren gaat. Voor God zal ik een getuige zijn, hetzij voor of tegen u; God geve dat 't eerste zij, maar indien niet, zo vertrouw ik, dat ik zal zijn een goede reuk van Christus in degenen die zalig worden, en in degene die verloren gaan. Hosea 2: 15. “Maar Israel zal zich niet verzamelen laten,” zegt de Profeet, nochtans zal Ik verheerlijkt worden in de ogen des Heeren, en mijn God zal mijn sterkte zijn.”

Om het licht en de kracht der waarheid u nu zo duidelijk mogelijk aan uw oordeel en consciëntie te brengen, zal ik u geven:

- I. Een Schriftuurlijke beschrijving van het Pausdom.
- II. Uit Gods Woord aantonen, wat u gedaan hebt door van uw vroegere belijdenis af te dwalen en u bij die gemeenschap aan te sluiten.
- III. Wat u over u gebracht hebt door uw vereniging met haar.
- IV. Ik zal uw huichelarij aan het licht brengen door uw verdraaien en misbruiken van Gods Woord en
- V. Ik zal u een Schriftuurlijke beschrijving geven van de bedwelming, die u gevoelde toen u Rooms werd; en bij voortgang zal ik mij op God en onder Zijn ogen op uw consciëntie beroepen.

Eerst zal ik u medelen, *hoe de Heilige Geest de Paus en het Pausdom beschrijft*.

Hij voorzegt een vreselijke afval van de waarheid vóór de tweede komst van onze Heere en Zaligmaker, en verklaart, *dat de oordeelsdag niet komt, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs*. 2 Thess. 2: 3.

Om nu de zekerheid van des Heeren komst en van de vervulling van deze voorspelling aan te tonen, ziet men, dat er dagelijks duizenden van een uitwendige belijdenis afvallen, en ook u bent een levende getuige van deze waarheid. Het is zeker dat God er u de bittere vruchten van zal doen gevoelen, hetzij in een waarachtige bekering of in de hel omdat u die mist.

In het vierde vers van dat kapittel is zijn karakter beschreven, gelijk u zijn naam in het derde vers vindt. Zijn karakter is: *“Die zich tegenstelt en verheft boven al dat God genoemd of als God geëerd wordt, zodat hij in de tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is.”* Deze beschrijvingen kunnen op geen ander monster dan op dat politieke en kerkelijke hoofd toegepast worden.

- Hij stelt zich tegen God, door het doden van Zijn heiligen en het vernielen, verbranden en verdraaien van Zijn Woord. Was hij een vriend Gods, dan zou hij Zijn wetten aandringen en de openbaringen van Zijn Geest en wil niet verbranden.
- Hij verheft zich boven al dat God genoemd of als God geëerd wordt, in het verkopen van zijn verschillende bullen en aflaten aan allen die er om verzoeken, wat God nimmer deed. Ook door zijn beweren, dat hij de zielen uit het vagevuur kan verlossen, hetgeen God nimmer zal doen, want de eeuwige kloof van Gods besluit is gevestigd, zodat men uit de hel niet in Abrahams schoot kan overgaan.”
- Hij verheft zich boven al dat God genoemd, wordt door het heilig verklaren van dwaze onwetende, zondaars voor geld, het welk God nimmer deed noch veroorloofde. Hij weigerde een zekeren Engelse prins heilig te verklaren, omdat zijn broeder er geen drie honderd duizend gulden voor betalen wilde.

- Hij verheft zich boven God door het tegenspreken van Zijn wetten, ten behoeve van zijn overleveringen en door het buitensluiten van arme onnozele vrouwen, *nonnen* genoemd, zowel van het licht der Goddelijke openbaring als van een openbare belijdenis der waarheid, welke Christus uitdrukkelijk geboden heeft: “Onderzoek de Schriften.” “Hetgeen Ik u zeg in de duisternis, predikt dat op de daken.” “Laat uw licht zo schijnen voor de mensen dat zij uw goede werken mogen zien,” wat in een nonnenklooster niet gedaan kan worden. God steekt geen kaars aan om ze onder een bed van stro in een klooster te plaatsen of onder een korenmaat, maar op een kandelaar, opdat allen het licht kunnen zien. Ware godsdienst moet niet in een boek verborgen worden. De kerk van Christus is een stad boven op een berg, die niet verborgen zijn kan.” Als men arme zondaars van Gods Woord buitensluit is dit de weg om hen blindelings naar de hel te leiden. God zegt: “Mijn volk is uitgeroeid om dat het zonder kennis is.” Hos. 4: 6. Degene, die de kennis verwerpt en de wet vergeet, kan het Priesterambt Gods niet bedienen. Hosea 4: 6. “En ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand.” Jer. 3: 15. Deze lieden, die de Schriften onderzoeken worden geprezen. “En deze waren edeler, dan die te Thessalonica waren, als die het Woord ontvingen met alle toegenegenheid; onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen zo waren.” Hand. 17: 11. “Tot de wet en tot het getuigenis; zo zij niet spreken na deze woorden het zal zijn, dat ze geen dageraad en zullen hebben.” Jes. 8: 20.
- Hij zit in de tempel Gods, dat is, hij matigde zich een oppermacht over de kerk van Christus aan, toen zij nog zuiver was, en in vervolg van tijd veranderde hij ze in een hoer. De eerste Paus werd in zijn oppermacht bevestigd door heerszuchtige lieden, verworden synodes, helse list en de kracht van het zwaard. Sommigen bedroog hij door zijn wonderen der leugen, anderen door de bedwelming met dwalingen, en anderen door het oorlogszwaard, “zodat de gehele aarde haar achter het Beest verwonderde”, en goddeloos vroeg: “Wie kan krijg voeren tegen hetzelfde?”
- Hij vertoont zich dat hij God is, doordien hij de zondaars de zonden vergeeft en vrijspreekt; door het vervloeken van alle, die hem in zijn aangenomen oppermacht tegenstaan, en doordien hij al zijn volgelingen volgens zijn zeggen, met zijn sleutels in de hemel laat. Ook doordien hij alle anderen als ketters vervloekt en verbrandt. Dit voorrecht komt alleen aan God toe.
- Hij vertoont zich dat hij God is, door zijn titels: Gods Plaatsvervanger, Christus Plaatsvervanger, Opvolger van Petrus, onze Heere God de Paus, Zijn Heiligheid, Heilige Vader, enz. “En u zult niemand uw vader noemen op der aarde, want een is uw Vader, namelijk die in de hemelen is. Noch gij zult niet meesters genoemd worden, want een is uw Meester, namelijk Christus.” Matth. 23: 9, 10.
- Hij verheft zich boven al dat God genoemd wordt, door alle zijn volgelingen te doen zweren. God deed noch gebod dit nimmer. Het gebod van Christus aan ons is: “Zweert ganselijk niet, noch bij der hemel, noch bij de aarde, noch bij uw hoofd”, in het stuk der godsdienst, hoewel het in burgerlijke zaken gewettigd is, om een einde te maken aan alle tegenspreking. Hebr. 6: 16. Had God de Paus in Zijn stoel geplaatst, dan behoefde hij niet bang te zijn onttroond te zullen worden. Gods kracht zou dan even goed voldoende zijn hem er in te handhaven, als in hem te verheffen.
- De Paus wordt een profeet genoemd, omdat hij beweert, dat hij de enige onfeilbare uitlegger der Schrift is. Hij wordt een *valse Profeet* genoemd in Openb. 16: 13, omdat hij het Woord des Heeren verwerpt en er zijn eigen overleveringen voor in de plaats stelt. Hij wordt *een lam* genoemd Openb. 13: 11, omdat hij als Antichrist Christus nabootst, door zijn voorgewende nederigheid in het wassen van de voeten der Kardinalen. Hij wordt *een lam met twee hoornen* genoemd, om de tweevoudige macht, die hij zich aangematigd heeft, namelijk die van burgerlijke regering en kerkelijk gezag.

Ik zal nu overgaan, om zijn leerstellingen aan te tonen, welke u kunt vinden in 1 Tim. 4:1 -5.

“Doch de Geest zegt duidelijk dat inde laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, haar begevende tot verleidende geesten en leringen der duivelen. Door geveinsdheid der tegensprekers, hebbende haar eigen consciëntie als met een brandijzer toegeschroeid. Verbiedende te huwelijken, gebiedende van spijsen te onthouden, die God geschapen heeft tot nuttiging met dankzegging voor de gelovigen en die de waarheid hebben bekend. Want alle scheepsel Gods is goed en daar is niets

verwerpelijk met dankzegging genomen zijnde. Want het wordt geheiligd door het Woord Gods en door het gebed.”

De Heilige Geest zegt, dat indien een leraar het volk deze dingen voorstelt, hij een goed dienaar van Jezus Christus zal zijn opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer. 1 Tim. 4: 6. In deze laatste aanhaling ziet u de naam en een beschrijving van de leerstellingen van de men der zonde. God zegt ervan dat het leringen van de duivel zijn, en de weerspreking van God Zelf is er aan toegevoegd.

Nu vraag ik u in de tegenwoordigheid Gods, of het verbieden van te huwelijken en het gebieden van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft tot nuttiging, geen leerstellingen van de Paus zijn?

Zegt u nee, dan zult u uw eigen consciëntie voorliegen en uw eigen brief, die hier voor mij ligt, tegenspreken. Ook kan ik u uit een honderd Roomse schrijvers weerleggen. Het verbieden te huwelijken is in strijd met het gehele Woord Gods. *Zijt vruchtbaar en vermenigvuldig* is Gods gebod. “Het huwelijk is eerlijk onder allen en het bed onbevlekt, maar hoereerders en overspelers zal God oordelen.” “Des buiks vrucht is een beloning”, en met dezulke zal Hij de hemel planten, Jes. 51; 16.

God zelf is in het het huwelijk betrokken en vereert het door Zichzelf de naam van een Man toe te eigenen. “Uw Maker is uw Man; Heere der Heerscharen is Zijn naam. Jes. 54: 5. Christus is er in betrokken en neemt de naam van een Bruidegom aan, Matth. 25: 5. Van de kerk wordt gezegd dat ze ondertrouwd is: “Want ik heb ulieden toeberaid om u als een reine maagd om een Man voor te stellen, namelijk Christus.” 2 Kor. 2: 2. “Ik wil dan, zegt God, dat de jonge weduwen huwelijken, kinderen telen, het huis regeren geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven. Want enige hebben haar alreeds afgewend achter de Satan.” 1 Tim. 5: 14, 15. Gods kerk draagt de naam van *maagden, ondertrouwde maagden, Christus Bruid, de vrouw des Lams*; en de hemel wordt door de Heere zelf een *bruiloftsmaal* genoemd en de vreugde van Christus wordt de bruiloft van het Lam genoemd. Openb. 19: 7.

Ondanks dit alles hebt ge u toch aan dat hoofd verbonden, dat deze leugens van de duivel voorstaat, namelijk het verbieden van te huwelijken, hoewel het verbond der genade een *huwelijksverbond* is. Hosea 2: 19.

Terecht wordt u een dochter van de hoere Babylons genoemd; deze naam geeft God uw moeder, die een drievoudig overspel bedrijft.

Eerst, door het verbieden om te huwelijken.

Ten tweede door het veroorloven van bordelen en

Ten derde door het verlaten van het Verbond der genade, waarin zielen door het geloof aan Christus worden ondertrouwd.

Dit is de hoer, die de leidsman harer jonkheid verlaat en het verbond haars Gods vergeet. Spr. 2: 17. Door uw brief hebt u dit Paapse beginsel omhelsd en u was van plan in een klooster te gaan, opdat u de hemel verdienen zou door ongehoorzaamheid aan Gods gebod. “Ik wil dan dat de jonge weduwen huwelijken, zegt God, en zich niet afwenden achter de Satan.” U wenst ziel en lichaam geheel zuiver aan Christus te wijden. Hoe durft u een vlek op de staat van het huwelijk te werpen, die God Zelf ingesteld en grotelijks vereerd heeft? God wordt een *Man* genoemd, Zijn kerk een *vrouw*, en Zijn besluiten een *baarmoeder*. Zef. 2: 2. Jes. 66: 9. Zijn Woord een *onvergankelijk zaad*. Petrus 1: 23. Zijn krachtige werkingen een *baren van de zondaars*, Jac. 1: 18. Hun moeiten wordt een *arbeid* genoemd, hun vereniging een *ondertrouw*, hun genietingen een *bruiloft* en hun verlossing van de wet en zonde een *voortbrengen*. God zelf sloot het huwelijk tussen Christus en Zijn kerk. En zal voor eeuwig een Vader voor Zijn uitverkoren dochter blijken te zijn, terwijl zij zal verschijnen als de vrije Vrouw van Zijn Zoon, des Konings dochter, de koningin in heerlijke majesteit en de bewondering van engelen tot in alle eeuwigheid.

Deze waarheden hebt u al verlaten en wee uw ziel als God u laat sterven, zonder dat u er part of deel aan hebt; dwaze maagden zonder olie zijn voor eeuwig buitengesloten.

Wat uw gaan in een klooster betreft om uit de wereld te zijn en om zowel ziel en lichaam zuiver voor Christus te houden, zoals u dat in uw brief schrijft.

Dit is maar zotteklap. Op die manier moet u met een Roomse priester spreken, die het licht *duisternis* noemt en de duisternis *licht*, maar niet tot iemand, die de plaag van zijn eigen hart kent en de Bijbel leest. Ik zal met u handelen gelijk Salomo met de koningin van Scheba deed, door u iets mee te delen van hetgeen er in uw hart is.

Indien u in een nonnenklooster gaat, dan zullen een schuldige consciëntie, vleselijke begeerten, wellustige hartstochten en aanmatigende hoogmoed dat u Paulus' dochter genoemd wordt, terwijl u een vijand van God en Zijn leer bent, u volgen. Niets kan u reinigen of zuiver houden dan het bad der wedergeboorte, en vernieuwing van de Heilige Geest. Titus 3: 5. "Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees en hetgeen uit de Geest geboren is, dat is Geest." Ik doel hierop, om u te laten weten, dat de geestelijke mens wel alle dingen onderscheidt, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden. 1 Kor. 2: 15,

De paapse verachting van het huwelijk is een belediging van een der zoetste verborgenheden in de Bijbel; ik bedoel *der Heiligen vereniging en één zijn met Christus*. Ware het Gods voornemen geweest, dat zulk een leer verkondigd zou worden, dan zou Hij nimmer tot Josef gezegd hebben, *om Maria zijn vrouw tot zich te nemen*, opdat hij de vermeende vader zou zijn van Hetgeen zij door de Heilige Geest ontving. Dit zijn leringen der duivelen en dit is geveinsdheid der leugensprekers. 1 Tim. 4: 1, 2.

Wat het andere al tevoren aangehaalde Roomse leerstelsel betreft, ik bedoel het gebieden om zich van spijsen te onthouden, dit is zo tastbaar, dat iedere vishandelaar of verkoper van bokkings in Engeland het getuigen zal. Wilt u dat *een vasten voor de Heere* noemen? Is dit een ophouden van de zonde der begeerlijkheid? Is dit meedelen van uw overvloed om de naakten te kleden? Is het onthouden van het vlees der beesten, men zijn buik met vis vult een vasten? Is het één niet evengoed vlees als het andere? Is er niet een vlees der beesten en een ander der vissen en een ander der vogelen? 1 Kor. 15: 39. "Zou het zulk een vasten zijn, dat Ik verkiezen zou, dat de mens zijn ziel een dag kwelle? Dat hij zijn hoofd kromme gelijk een bies en een zak en as onder zich spreidde? Zou gij dat een vasten heten en een dag den Heere aangenaam? Is niet dit het vasten dat ik verkies, dat gij losmaakt de knopen der goddeloosheid, dat gij ontdoet de banden des juks, en dat gij vrij loslaat de verpletterde en alle juk verscheurt? Is het niet, dat gij de hongerigen uw brood meedeelt en de arme verdrevene in huis brengt? Als gij een naakten ziet, dat gij hem dekt en dat gij u voor uw vlees niet verbergt. Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad en uw genezing zal snellijk uitspruiten." Jes. 58: 5 -8.

De volgende afbeelding van de leer van de Antichrist is, *dat hij de lering van Balaäm houdt, die Balak leerde de kinderen Israëls een aanstoot voor te werpen, opdat ze zonden afgoden offer eten en hoereren*. Openb. 8: 14. En wat zijn het voor leerstellingen? Wel, die welke uw brief in het bijzonder bevat en die u geleerd zijn, namelijk om Gods heiligen als ketters te vervloeken en hun leerstellingen als ketterijen. Als zulken hebt u ze verbannen. En wat was het werk Balaäms, anders dan om Israel te vervloeken en de goddelozen voor geld te zegenen en het volk Israëls vervolgens tot afgodendienst te verzoeken, opdat God hen verderven zou? Welke goddeloze list ook gelukte. Num. 15: 1, 2, 3. Dit is de aanstoot die hij de kinderen Israëls voorwierp; en dit is de aanstoot die de mystieke Balaäm in uw weg geworpen heeft, waaruit niemand dan God u ooit zal kunnen verlossen.

Een andere afbeelding van zijn leer is, dat de mystieke hoer Jezabel, die zichzelf zegt een profetes te zijn, toegestaan wordt Gods dienstknechten te leren en te verleiden om te hoereren. Openb. 2: 20. En waarom wordt de kerk van Rome bij Jezabel vergeleken?

Ten eerste, omdat ze een heiden was, dat Rome ook eens was.

Ten tweede, omdat ze al Gods profeten behalve Elia doodde, hetwelk Rome ook getracht heeft te doen. Zij hield vier honderd vijftig valse profeten op haar eigen kosten, evenals Rome nu; welke leer u reeds aangenomen hebt. Zij wordt gezegd Gods dienstknechten te verleiden. U bent er een van die verleid bent. Nu, God zal die bekeerlingen, die in haar schoot sterven, doden. "Ziet, Ik werp haar te bed en die met haar overspel bedrijven in grote verdrukking, zo zij zich niet bekeren van haar werken." Openb. 2: 22. "En haar kinderen zal ik door den dood ombrengen," vers 23. U gevoelt al iets van deze verdrukkingen in uw eigen consciëntie, wat slechts een begin der smarten is.

Ten laatste. Van de Paus en zijn kerk wordt gezegd, dat ze over de koningen der aarde regeren. De hoornen van de hoer zijn tien koningen. Openb. 17: 12. Wat op geen ander hoofd of lichaam in de

wereld dan op de paus, alsmede op de kerk van Rome toegepast kan worden. Ook is het der wereld wel bekend, welke deze tien koningen geweest zijn. Enigen zijn afgevallen en enige niet, en deze zullen haar haten en zullen ze met vuur verbranden. Openb. 17: 16.

Deze goddeloze dwalingen zullen door het licht van Christus evangelie openbaar gemaakt worden en verteerd worden door de Geest Zijnsmonds of door de kracht van de Heilige Geest en teniet gemaakt worden door de verschijning van Zijn toekomst, 2 Thess. 2: 8.

Ik ga nu over om u aan te tonen wat u gedaan hebt door u met eedzwering aan die kerk te verbinden.

Een eed is een plechtig beroep op God ter bevestiging. Het is God tot de enige Getuige nemen in de gezworene zaak; en datgene waartoe een mens zich met ede verbindt is voor eeuwig vast met zijn eigen toestemming en in de Naam en tegenwoordigheid van God Zelf.

Dit kan men zien in die onheilige goddeloze Ezau, die voor een schotel linzenmoes zijn eerstgeboorterecht aan zijn broeder Jacob verkocht en bij de verkoop er van in Gods Naam zweert en naderhand de zegening willende beërven werd hij verworpen. Want hij vond geen plaats van de berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht. Hebr. 12: 17.

Een eed is een verpanden van alle aanspraak op God en een verbeuren van alle recht op een Evangeliebelofte of enige beloofde zegening (ingeval het niet waar is). Dit is het gevolg van het zweren bij Gods Naam en is ook de reden, waarom de Bijbel bij een eed gebruikt wordt om ons aan te tonen, dat wij al de zegeningen van Gods Woord verbeuren als wij vals zweren. Dit wordt gedaan door de hand er op te leggen of die te kussen. God zegt: "gij zult de Heere uw eden houden." Houdt u de uwe, dan moet u in dezelfde weg voortgaan, dat is, u moet de leerstellingen, welke u als ketterijen verworpen hebt verlaten, de oppermacht van Christus als het enige Hoofd der kerk verwerpen en de oppermacht van de Antichrist als het algemeen hoofd van die kerk, waar u bij gezworen hebt, aankleven. Indien u uw eed houdt en het koninkrijk Gods op die wijze verkrijgt, dan zijn al de heiligen in de Bijbel misleid en u bent in de rechte weg, hoewel u belijdt, dat u nog bent in uw zonden, in de vreze van de dood en angsten der hel. En ook dat u een benauwdheid van hart hebt, waarvan God zegt: "Uw vloek zij over haar." Het is daarom niet waarschijnlijk, dat u het onfeilbare pad gevonden zou hebben, aan wie zoveel is gedaan door mensen maar die nochtans zonder God handelt en zonder hoop in de wereld zijt.

Ik zeg u, dat u door deze uw leerstellingen de helse verdoemenis nimmer ontvlieden zult. Voor deze bewering heb ik meer dan honderd Roomse schrijvers aan mijn zijde, die bekennen, dat hun beste volgelingen naar het vagevuur gaan. En in Gods Naam zeg ik u, dat indien dat zo is, zij er in alle eeuwigheid niet uit zullen komen.

U beweert, dat zij de engelen niet aanbidden, maar God zegt het tegendeel. Hij, die in zijn gebed een engel aanspreekt, die aanbidt een engel, en die zich voor een beeld neerbuigt, aanbidt dat beeld. Knielt u niet neder voor hetgeen van een boom gekomen is? Jes. 44: 19, 20. Degene, die in zijn gebed de bijstand van een Heilige aanroept aanbidt die Heilige; degene, die een beeld heeft om daardoor het voorwerp van aanbidding in zijn gedachte te hebben, richt iets op dat God een gruwel is, en God heeft beloofd, die man na zichzelf te antwoorden. Ezech. 14: 1-4. Kan een afgod u tot God opleiden? "Bij wie dan zult gij God vergelijken? Of wat gelijkenis zult gij Hem toepassen? De werkmeester giet een beeld en de goudsmid overtrekt het met goud en giet er zilveren ketenen toe. Die verarmt is, dat hij niet te offeren en heeft, die kiest een hout uit, dat niet verrot; hij zoekt zich een wijzen werkmeester om een beeld te bereiden, dat niet wankelt." Jes. 40: 89, 19, 20. Welke lage bevattingen moet u hebben van de eeuwige kracht en Godheid, menende dat Hij goud of zilver of steen gelijk zij, welke door mensen kunst en bedenkingen gesneden zijn. God dan de tijden der onwetendheid (onder de heidenen) overgezien hebbende, verkondigt na alle mensen alom dat zij zich bekeren. Hand. 17: 29, 80.

Ik veronderstel echter, dat u uw antwoord gereed hebt, dat hoewel er van de Godheid geen gelijkenis genomen kan worden, de afbeelding van een mens ons nochtans aan van de Zaligmaker menselijke natuur doet denken. "Zo dan wij kennen van nu aan niemand na het vlees, en indien wij ook Christus na het vlees gekend hebben, nochtans en kennen wij Hem nu niet meer na het vlees." 2 Kor. 5: 16.

U bent evenmin te verschonen als u Hem met het beeld van een zondig mens vergelijkt, zoals de Israëlieten, die Hem bij het beeld van een kalf vergeleken, want Christus wordt zowel het

gemeste Kalf als een Man van smarten genoemd. Israel veranderde haar eer in de gedaante in een os, die gras eet; wanneer zij zich voor het gegoten beeld bogen. “Zij vergaten God haar Heiland, die grote dingen gedaan had in Egypte. Wonderdaden in het land Cham.” Psalm 106: 19- 22. En u doet niet beter wanneer ge u verderft en maakt u iets gesnedens, de gelijkenis van enig beeld, de gedaante van een vrouw. Deut. 4: 16. Het maakt geen verschil of u een zilveren beeld of de kalveren van Bethel kust. Hoséa 13: 2; beide is het helse afgoderij. Noemt u dit een merkteken van de ware kerk, wat God als het kenmerk van zoveel duizenden verworpingen voorgesteld heeft? “Ook heb ik in Israël doen overblijven zeven duizend, alle knieën die haar niet gebogen hebben voor Baäl, en alle mond die hem niet gekust heeft.” 1 Koningen 19: 18.

Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank (zijn dit geen paapse leerstellingen) of in het stuk der Nieuwe Maan of der sabbatten. Ziet men niet honderden van deze dagen op iedere muur van uw kapellen aangetekend? Ik weet dat dit zo is. God zegt: De Sabbatdag is een schaduw van de toekomstige dingen, dat wil zeggen, zij is een teken van eeuwige rust, opdat de Heiligen van hun werken mogen rusten, gelijk God van de Zijne. Hebr. 4: 10. Maar het Lichaam is van Christus, (niet van de Paus) en bestaat slechts uit gelovigen, in geestelijke vereniging met Christus door de band der liefde, en niet in het toestemmen van de leugen en hoer.

Dat dan niemand u overheerse, zegt God, naar zijn wil in nederigheid, (zoals u van plan was vrijwillig te doen, door voor uw leven in een klooster te gaan, om een valse gerechtigheid op te richten en een geveinsde nederigheid) en dienst der engelen, intredende in hetgeen [de mens der zonde] niet gezien heeft; tevergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijnes vleses. Coll. 2: 17 – 23. In het 19de vers wordt u beschuldigd, dat u het Hoofd niet behoudt, hetwelk Christus alleen is. Dit Hoofd hebt u door uw eed overgegeven, toen u de Paus erkende en bij hem zwoer, die de Antichrist is. Christus laat niet toe, dat een van zijn dienstknechten heerschappij over zijn erfdeel voert 1 Petrus 5: 8 maar om aller dienstknecht te zijn. Maar gij zijt van Christus, het enige invloedrijke Hoofd, vervallen, ‘uit hetwelk het gehele lichaam door samenvoegselen en te samenbindingen voorzien en tezamen gevoegd zijnde, op wast met Goddelijke wasdom.’

De Heilige Geest gaat voort met de beschrijving van het Pausdom en waarschuwt er de heiligen tegen. Indien u dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat u bewees te zijn, door uw verlangen naar een kloosterleven; waarom geeft u het ene kwaad op en hangt een ander aan? “Wat wordt gij, gelijk of u in de wereld leeft, met inzettingen belast?” Een kloosterleven is een menselijke instelling, het vasten in de Vasten en op Vrijdag is dit insgelijks, en het geven van een ouwel in plaats van brood en wijn is dit ook. Daarom zegt God: “Raakt niet, noch smaakt niet, noch roert niet aan. Welke dingen allen verderven door het gebruik, ingevoerd na de geboden en leringen der mensen. Dewelke wel hebben een schijnreden van wijsheid in eigenwilligen godsdienst en nederigheid en in het lichaam niet te sparen, (of de kerk van Christus) doch zijn niet in enige waarde maar tot verzadiging van de vleses.” Een geveinsde nederigheid en een eigenwillige godsdienst is alles waar u in deze uw brief voor strijdt.

Door het afleggen van de eed hebt u ontvangen hetgeen God het merkteken van het beest noemt Openb 13: 16, gelijk geschreven is: “En het maakt dat het aan alle kleine en grote en rijke en arme en vrije en dienstknechten, een merkteken geve aan haar rechterhand of aan haar voorhoofden.” Door het voorhoofd wordt een openbare belijdenis van het Pausdom bedoeld en een stalen voorhoofd ter van zijn verdediging, overeenkomstig met hetgeen God van de openbare profetie van zijn oprechte en getrouwe propheet Ezechiël zegt: “Ziet ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen haar aangezichten en uw voorhoofd stijf tegen haar voorhoofd. Uw voorhoofd heb ik gemaakt als een diamant, harder dan een rots; vreest hen niet.” Ezech. 3: 8, 9.

Ik kan de uitwerkingen van het merkteken van de beest op uw voorhoofd door deze brief gewaar worden, want die is reeds aangedaan met een verharde stoutmoedigheid in de verdediging van leugens. Elke schriftplaats, die u aangehaald hebt, hebt u verdraaid, hetwelk een bewijs is, dat u hetgeen God een geestelijk hoeren voorhoofd noemt, gekregen hebt. Jer. 8: 3. “Waarlijk gelijk een vrouw trouwelooslijk scheidt van haar vriend, zo hebt gijlieden trouweloos tegen Mij gehandeld.” Gij zijt van de belijdenis, die u van het verbond der genade maakte, afgeweken. Een waar Christen heeft Gods naam aan zijn voorhoofd. God is de menigvuldige verlossing zijns aangezichts en hij is onverschrokken ter wille van de waarheid Openb. 9: 4. Openb. 14: 1. Terwijl een ziel, die in de paapse beginselen verhardt is, het merk van het beest draagt en God en het woord van Zijn genade tegenstaat.

In weerwil van uw verdediging van de vrije wil, kan ik toch zien, dat u Gods wil vervuld hebt, zelfs in deze uw afval, want God zegt. “En alle, die op de aarde wonen, zullen hetzelfde aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens des Lams, dat geslacht is van de grondlegging der wereld.” Openb. 13: 8. Ook verwonder ik mij niet over de tegenwoordige benauwdheid uws gemoed. Want het is slechts wat God verklaard heeft. Hij bedreigt al zulke afvalligen met ondergang en verderf, tenzij zij zich bekeren. “En zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beelden zo iemand het merkteken zijns naams ontvangt.” Openb. 14: 11. U eigent zijn merkteken en het merkteken van zijn naam toe, door uzelf “een streng Katholiek” te noemen. “Want van deze zijn het die in de huizen insluipen en nemen de vrouwkens gevangen, die met zonden geladen zijn en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden. Vrouwkens die altijd leren en nimmermeer tot kennis der waarheid kunnen komen.” 2 Tim. 3: 6, 7. Door hun middelen worden de arme misleide zielen tot geestelijke losbandigheid vervoerd en stoten zich aan Christus, terwijl zij hun arme zielen onteren door de zaak van de Antichrist aan te hangen, “hebbende haar oordeel, omdat zij haar eerste geloof hebben te niet gedaan.” 1 Tim. 5: 11.

Ik ga nu over om u aan te tonen wat het merkteken van de beest aan de hand is. Het merkteken aan het voorhoofd is een met ede bevestigde stoutheid voor zijn zaak en een openlijke belijdenis van zijn godsdienst; maar zijn merkteken aan de hand is een bezworen kracht, aangewend tot de verdediging van het Pausdom, zowel door het zwaard van de oorlog als door sluwe argumenten. Door de hand wordt hier *kracht* te kennen gegeven. Wanneer gezegd wordt *dat God zijn volk door Mozes rechterhand verlost*, betekent dit, dat Mozes de rechterhand van Gods kracht uitstreckte, hetwelk in Zijn wonderen gezien werd. Jes. 63: 12. Toen God Farao omkeerde en Israël verlost werd dit aan zijn rechterhand toegeschreven. Exodus 15: 6. Om kort te zijn het merkteken van het beest aan het voorhoofd is een zweren om een openlijke belijdenis van de Roomse godsdienst te doen en alle andere openlijk te verwerpen. Het ontvangen van het merkteken aan zijn rechterhand wil zeggen, dat men de eed af legt, waarbij men de Paus als oppermachtig erkent en belooft al zijn kracht aan te wenden ter verdediging van de Antichrist, om hem op zijn stoel te beschermen.

Ik geloof dat dit de ware bedoeling Gods in Zijn Woord is en uw consciëntie zal nimmer zolang u in het Pausdom leeft van de kracht van deze uitlegging verlost worden. Vraagt u wat God zegt van degenen, die het merkteken van het beest ontvangen, dan verwijs ik u naar Zijn eigen Woord; lees Openb. 13: 16, 17; 14: 9, 11; 15:2. 16:2; 19: 20; 20: 4.

Nu zal ik u twee deuren der hoop in de Schrift wijzen, maar de hoop is een gave Gods en ontvangt u hetgeen Paulus een goede hoop door genade noemt dan kunnen u deze deuren nog tot nut zijn.

De eerste is: Indien u een uitverkorene ziel bent, dan is God uw Verbondvader en Christus uw Man door de verkiezing en gift van de Vaders en dan kan uw Vader of uw Man uw beloften en eden nooit teniet doen, maar buiten Hem ook niemand. Indien geen van Beide tot uw consciëntie sprak, (hetwelk ik geloof, dat het geval was) ik zeg, als geen van Beide tot uw consciëntie sprak, toen u uw beloften deed en uw ziel er door bond, dan heeft hun stilzwijgendheid uw beloften bevestigd en God zegt: “al haar geloften zullen bestaan, en alle verbintenis, waarmee zij haar ziel verbonden heeft zal bestaan.” Het zwijgen van deze Vader of van deze Man, zullen hen voor altijd bevestigen; slechts hun afkeuring en hun kracht kunnen hen nietig maken. Lees het 30ste kapittel van Numeri.

De andere deur der hoop is Gods roeping van Zijn uitverkorenen, die in dat goddeloze lichaam, hetwelk God *de moeder der hoererijen* noemt, ingelijfd zijn. In Gods roeping van hen geeft Hij hen te kennen, dat voor diegenen, die in haar schoot sterven, geen zaligheid is. “En ik hoorde een andere stem uit de hemel zeggende: Gaat uit van haar Mijn volk, opdat gij aan haar zonden geen gemeenschap hebt en opdat gij van haar plagen niet ontvangt.” Openb. 18: 4. Hetwelk klaar bewijst dat al degenen, die in haar zonden sterven, ook haar plagen zullen ontvangen.

Aldus heb ik u door Gods Woord aangetoond, wat u gedaan hebt, welke uitleggingen ik geloof, dat de waarheid zijn en naar ik vrees, zult u dat aan het einde zo bevinden, indien u in uw tegenwoordige staat leeft en sterft. Noch zullen de monnikachtige eisen ener non, noch de absolutie van een priester, noch al de bullen van een paus, u ooit kunnen verlossen. Onder de hemel is geen andere zaligheid gegeven dan de Naam van Jezus Christus, en als Hij u ooit van de hel zal verlossen, dan zal Hij u ook van de misleidingen van het Pausdom redden, alsmede van de valstrikken van de priester.

II. Ik zal nu overgaan u uit Gods Woord aan te tonen, wat u over uw ziel gehaald hebt door een proseliet van die ware kerk te worden.

Ten eerste: Juda was in de dagen van Christus een provincie van het Romeinse rijk, hetwelk de Joden erkenden, toen zij zeiden: *Wij hebben geen koning dan de keizer*. Josef en Maria gingen deze keizer schatting brengen toen Christus geboren werd. Door een Romeins stadhouder werd de Zaligmaker veroordeeld en onder Keizer Tiberius werd Hij gekruist. De Joden behoorden tot het Romeinse keizerrijk, toen Christus tot hen zei, *dat op hen zou komen al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed van de rechtvaardigen Abel af tot op het bloed Zacharias*, Matth. 23: 35. Dat bloed is nu op de antichrist en de hoer van Babylon overgegaan, en al het onschuldige bloed, dat ooit op der aarde vergoten wordt zal ten laatste in dezelve gevonden worden. “En in dezelve is gevonden het bloed der profeten en der heiligen en alle dergene, die gedood zijn op de aarde.” Openb. 18: 24.

De paus opende zijn mond tot lastering tegen God om Zijn Naam te lasteren en Zijn tabernakel en die in de hemel wonen. Openb. 11: 6. En dit doet hij als hij de maagd Maria *de moeder Gods* noemt. *Moeder Gods gebiedt uw Zoon*. Hij lastert zijn tabernakel door de Heiligen als ketters te vloeken en de Schriftuur te vernietigen. Jezus zegt: “Wie is Mijn moeder en wie zijn Mijn broeders? Zij die het Woord Gods houden en dat doen (niet die het verbranden) dezelve is Mijn broeder en zuster en moeder.”

“Er is maar een heilige Katholieke kerk,” zegt u. De gemeente van de levende God is een pilaar en vastigheid der waarheid, 1 Tim. 3: 15. Dus, in wier harten Gods waarheid ingeschreven is, en door wier leven en openbaar getuigenis ze in de wereld bewaard wordt tegen de leringen van duivels.

Wat de Heilige Katholieke kerk betreft, van zulk een kerk lees ik niets in de Bijbel, en ook u niet. Het is een naam waarmee de discipelen van Christus niets te maken hebben. De genade van het geloof, het woord van geloofs en Christus, het Voorwerp van het geloof, moeten allen in eens menschen hart zijn, zal hij immer zalig worden. Het woord *Katholiek* is in het algemeen gebedenboek gezet, maar wat hebben Gods Heiligen hier mee te doen?

God zegt nooit tot wij Hem met de een of andere geloofsbelijdenis noch met enig formulier door mensen opgesteld, moeten naderen, maar een ieder mens moet zijn eigen plagen en zijn eigen smart erkennen. 2 Kron.. 6: 29 *en door de Geest bidden*, zal hij bij God vermogen.

De Heilige Katholieke kerk, daar u voor strijdt, is nationaal, hetwelk Gods kerk niet is noch ooit was, want hoewel geheel Israël Gods volk genoemd werd, zo werden de beloften nochtans alleen aan het overblijfsel van Zijn erfenis toegepast. De gehele wereld kan als zij wil tot uw kerk behoren. Christus koninkrijk is niet van deze wereld. Hij neemt hen eruit evenals de uitverkoren Joden: *één uit een stad en twee uit een geslacht*. Van de hele wereld wordt gezegd, *dat ze zich achter het beest verwonderden*. Maar niet Gods uitverkorenen, want zij zijn niet van dezelve, maar zijn uit haar verkoren, gelijk geschreven is: *Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Ik bid niet voor de wereld maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt*. Uw Katholieke kerk bestaat echter uit gehele volken; dieven, rovers, moordenaars, vervolgers, haters van God, hoereerders, Sodomieten, bespotters van God, verbranders van de Bijbel en makers van afgoden: deze allen zijn leden van de Katholieke kerk. Eilieve, wat werd van Gods kerk van voor vier duizend jaar geleden eer de draak de Paus zijn kracht en zijn troon en grote macht gaf? Openb. 13: 2.

Is het beschuldigen van Gods Woord van dwalingen een teken van een heilige kerk? Terwijl Christus zegt, dat Zijn woord recht is voor degene die verstandig is en dat het nooit zal teniet gedaan worden noch voorbijgaan.

Is het uitlaten van het tweede gebod en vele andere gedeelten der Schrift, terwijl men er zijn eigen fabelen voor in de plaats stelt, een teken van de ware kerk? Terwijl God een ieder die dit doet met al de plagen, die in dit boek geschreven zijn, bedreigt en die er van af doet zal God zijn deel afdoen uit het boek des levens. Openb. 22: 18, 19. Deut. 2 en 12: 32. Indien diegene, die er één woord bij doet of er één woord afdoet door God bedreigd wordt, welke verdoemenis zal hen waardig gerekend worden, die het geheel verbranden? Werd niet de koning van Juda, zijn dienstknechten en geheel Israël in gevangenschap gevoerd, omdat zij Jeremia's rol verbrand hadden? Zijn deze niet de lieden die de sleutel der kennis wegnemen? Die zelf niet ingaan en die anderen verhinderen? Is dit niet het eeuwige leven om God te kennen en Jezus Christus die Hij gezonden heeft? En kunnen wij Hem buiten de Bijbel kennen? Komt het geloof niet door het gehoor en het gehoor door het Woord Gods? Is het verbranden der Heiligen, het ophangen van hen, hen met paarden vaneen te scheuren, hen door wilde beesten te laten verslinden, hen door

buskruit in de lucht te doen vliegen en hen in de ban te doen, enig waarmerk van de kerk van Christus? Is een bloedige inquisitie, een radbraken op het wiel, een vervolgen te vuur en te zwaard, een afpersen van bekentenissen, die geen verstand bevatten kan en die zij zelf nimmer verklaren kunnen, ik zeg, zijn dit de wapenen, waarvan Christus Zijn discipelen voorzag om zielen tot het geloof van het Evangelie te bekeren?

Indien het ganse Woord Gods verklaart, dat er maar één Middelaar, één Voorspraak, één Voorbidder is, en God Koran Dathan en Abiram levend ter hel zond met hun gehele gezelschap, omdat zij middelaars wensten te vermenigvuldigen en indien God Aaron bestrafte en Mirjam met melaatsheid sloeg, omdat zij zich tegen de enige Middelaar verzetten, ... wat zullen wij dan van deze zeggen, die heiligen van Gods maaksel en heiligen van hun eigen heiligverklaring, engelen, mannen en vrouw tot voorbidders, middelaars en voorspraken gemaakt hebben? God heeft Zijn Zoon Jezus Christus gezalfd over Sion, de berg van Zijn heiligheid, maar wie heeft alle deze gezalfd?

Als Christus in Johannes 6: 53 zegt: *tenzij dat gij het vlees van de Zoons des Mensen eet en Zijn bloed drinkt zo hebt gij geen leven in uzelf*, betekent dit dan dat de Zoon van God in een ouwel, veranderd moet worden? En wanneer Christus in Johannes 6: 63 zegt: “de Geest is het die levendig maakt, het vlees is niet nut; de woorden die ik tot u spreek zijn Geest en leven,” bedoelt de Zaligmaker dan, dat het prevelen van een paar woorden door een blinde priester, de ouwel zal veranderen in hetgeen Christus Geest en leven neemt? “De Geest is het die levendig maakt; de woorden, die Ik tot u spreek zijn Geest en zijn leven.” Zal een priester een ouwel in onsterfelijkheid en eeuwig leven om goochelen? Indien de uitdrukkingen van Christus van Zijn vlees te eten en Zijn bloed te drinken geest en leven zijn, bedoelt Hij dan dat zulk een algemeen substantie in de Godheid veranderd zou worden? Indien het vlees en bloed van de Zaligmaker diende om het lichaam te onderhouden in plaats van de geest en consciëntie, dan zou een lichaam aldus gevoed nimmer sterven. “Dit is het brood dat uit de hemel nederdaalt, opdat de mens daar van ete en niet sterfe. Joh. 6 50. Maar door het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed worden vergeving, vrede en het eeuwige leven betekend; welke door Zijn dood verworven en door Zijn Geest aan de zielen toegepast worden. Dit is de spijs die u nu nodig hebt en de ziel die aldus gezegend en gevoed is zal nimmer de tweede dood sterven. En ook zal tussen God en zulk een gelukkige ziel nooit een volkomen scheiding plaats hebben.

Zijn zulke relikwieën als de staart van een ezel, de splinters van een kruis, de melk van een vrouw, een stuk van een stok op het hart gedragen, de beenderen van dode heiligen en de streken van levende; ik zeg zijn dit de versierselen van Christus’ kerk? Gebiedt God ons niet om de levenden niet onder de doden te zoeken? Wierp Christus het legioen duivels niet uit de krankzinnigen Gadarener, opdat hij niet meer tussen de graven zou dwalen? En deed hij het ooit eer de duivel in hem was? Bestraften de engelen de Godvruchtige vrouwen niet toen zij in het graf van de Zaligmaker keken? Hun meedelende, dat Hij opgestaan was, opdat zij mochten worden wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden; en hun hoop niet in een graf stellen.

Kan de uitvinding van een vagevuur of een denkbeeldige hel, als een bedreiging gebruikt om zielen van de Waarheid af te drijven en als een middel om de beursen van de overlevenden te beroven, opdat men de verdoemden uit de gevangenis zou kunnen bevrijden, enig gedeelte van Christus’ evangelie zijn? Is het verkopen van vier of vijf soorten bullen, het vergeven van zonden voor zulke vergankelijke zaken als zilver en goud, het vertellen aan zondaars, dat zij in hun leven meer werken doen dan hun plicht eist, en hen dan nog naar de hel te zenden en hen er daarna voor een weinig contante munt weer uit te halen, ... is dit enig gedeelte van het geloof den heiligen overgeleverd? De Zaligmaker weigerde in Zijn leven de gehele wereld met haar heerlijkheid, toen de Satan ze Hem aanbood, maar wij horen van de Paus hier niets van, want hij verkoopt de hemel, de aarde en hel voor geld. Hij heeft duizenden verdiend, door heiligverklaringen en door gelijk hij voorgeeft de zielen in de Hemel te brengen. Duizenden heeft hij gewonnen door het toelaten van bordelen en het verkopen van aflaten op aarde en miljoenen door de zielen uit de hel te halen. Is dit het gebruiken van een evangelietalent? Zijn dit de vruchten daar de Heere naar zoeken zal als Hij komt om met Zijn dienstknechten af te rekenen, om te weten wat elk met handelen gewonnen heeft?

Indien hij de opvolger van Petrus is, waarom zegt hij dan niet tot een verkoper van bullen, even als zijn voorganger tot Simon de Tovenaar zei, toen hij de Heilige Geest voor geld wilde kopen: “Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld

verkregen wordt?” Indien hij een gans bittere gal en te zamenknoping der ongerechtigheid was door zijn aanbieding om te koppen, kan hij, die aanbiedt om te verkopen niet beter zijn.

Indien er zulke orden van mensen als Pausen, Christus’ stedehouder, Petrus’ opvolger, zijn Heiligheid, onze Heere God de Paus, Kardinaals, Rector; Vicarissen, Priesters, Jezuïten, monniken, biechtvaders en broeders zijn, dan zou ik graag vernemen, waar deze plaatsbekleders in de Schrift vermeld zijn, alsmede de beschrijving van hun ambt en gezag. Indien dit niet gevonden kan worden, dan vraag ik: wie gaf hun deze waardigheid?

Indien er in Gods Woord enig gebod voor hoofdkerken nonnenkloosters, abdijen en monniken kloosters is, waar staat dan het gebod? En indien er enig gebod is voor zoveel legioenen van nonnen van verschillende orden en kloosters, waar is dat te vinden? God zond Zijn dienaars om een openbaar getuigenis af te leggen. Hij zond Henoch om tot de wereld te profeteren en Noach eveneens; Abraham om de zeven volkeren van Kanaän te doorreizen; Jacob naar Mesopotamië; Jozef in Egypte, Lot in Sodom, Jona in Nineve, David in Gath en de apostelen in de gehele wereld. Hij noemt hen *een stad op een berg; een kaars op een kandelaar gezet en zij schijnt allen die in het huis zijn; om hun licht voor de mensen te laten schijnen, opdat zij hun goede werken mochten zien*. En een vrouw die de Heere vreest, die zal geprezen worden en zij zal van de vrucht harer handen ontvangen. Maar het zijn haar eigen werken, die haar in de poorten moeten prijzen, niet in de cellen van een klooster, Spr. 31: 31.

Men zou zo menen, dat het lijden van die huichelaar Franciscus Spira, na zijn herroeping, voldoende geweest zou zijn om de gehele wereld van de zonde van het Pausdom te overtuigen, behalve het onfeilbare beeld dat God er in Zijn Woord van geeft. Maar helaas, de God van deze wereld heeft hun ogen verblind. “Daarom heeft God hun een kracht der dwaling gezonden, dat zij de leugen zouden geloven.”

Ik zal nu overgaan om de teksten, die u aangehaald hebt, te beschouwen. Mijn oogmerk is echter niet om u tot mijn leerstellingen over te halen. Want al had u ze allen in uw hoofd en vóór in uw mond, dan zou het toch slechts een ten onderhouden der waarheid in ongerechtigheid zijn, tenzij God u in het hof van uw eigen consciëntie rechtvaardigt. Dit kan slechts geschieden door de toerekening van de gerechtigheid van de Middelaars, en deed Hij dat, dan zou u inderdaad een gezond gelovige zijn. *Want hij die gelooft heeft het getuigenis in zichzelf. Indien wij het getuigenis der mensen aannemen, het getuigenis Gods is meerder.*

U zegt, dat u in de offerande der mis gelooft.

Dan zeg ik dat God u overgegeven heeft om de leugen te geloven, 2 Thess. 2: 11 *Wie een lam offert breekt een hond de hals*, Jes. 66: 3, en degene, die een ouwel offert is niets beter. Uw geloof is in wijsheid der mensen, maar niet in de kracht Gods. 1 Kor. 2: 5. Ook staat in het ganse Woord Gods geen enkele tekst, waar u zulk een ongerijmdheid op zou kunnen bouwen.

Als Hij zegt: “Dit is mijn lichaam,” dan bedoelt Hij dit niet figuurlijk zegt u.

Maar ik zeg, dat Hij het in een figuurlijke en geestelijke zin bedoelt. Want een zaak sprak Hij en een andere bedoelde Hij. De uitgesproken zaken waren vlees en bloed; de bedoelde zaken waren geest en leven. Zo ook als Hij zegt: “Ik kom als een dief,” wil dit dan zeggen, dat Hij een inbreker is? Als Hij zegt: “Ik ben een Leeuw,” wil dit dan zeggen, dat Hij een beest is? Als Hij *een Lam* genaamd wordt is Hij dan in schapenvlees veranderd? Als Hij zegt: “Ik ben de Morgenster,” sluit dit dan in, dat Hij een planeet is? Ook als Hij zegt: “Ik ben het brood des levens,” betekent dit dan, dat Hij in een brood of in een ouwel veranderd is?

U neemt Zijn woorden in een lage vleselijke zin, daarom oogst u er geen geestelijk leven of vertroosting van, hetwelk de somma en inhoud van de Bijbel is. *Onderzoek de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben en die zijn het die van Mij getuigen*. Hij zelf zegt tot u: “Het vlees is niet nut. De woorden, die Ik tot u spreek zijn geest en zijn leven.”

Wanneer Hij *een Lam* genoemd wordt worden daardoor zijn onschuld, zachtmoedigheid en geduldig lijden aangeduld. Noemt Hij zichzelf *een Leeuw*, dan stelt dit Zijn kracht en vreselijke majesteit voor. Als Hij zich *een Ster* noemt worden zijn heerlijke stralen betekend. En als Hij zichzelf *het brood Gods* noemt worden geestelijk en eeuwig leven bedoeld.

Is het volgens uw verklaring de waarheid, dan had Judas Christus in zich, zelfs toen de Satan in hem voer. Niettegenstaande de bete ging hij echter naar de hel, zoals anderen, niettegenstaande de ouwel, naar het vagevuur gegaan zijn.

Als Christus zegt: “Ik zal mijn vlees geven voor het leven der wereld.” bedoelt Hij, dat Hij Zichzelf tot een offerande zal geven, om de beledigde gerechtigheid te stillen en als een schede voor zijn vlammend zwaard, opdat de zondaars vrede verkondigd en hun het leven door de Heilige Geest meegedeeld moge worden. “De Geest is het die levend maakt.”

De belofte Gods is het eeuwige leven. “Dit leven is in de Zoon.” Hij die de Zoon in zijn hart heeft (niet in zijn ingewanden) heeft het leven. “Maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem. Die gelooft komt niet in de verdoemenis maar is uit de dood overgegaan in het leven.” Nu juffrouw, indien de offerande der mis werkelijk hetgeen is dat de Zaligmaker bedoeld, en indien uw geloof er in, het geloof van Gods uitverkorenen is, welk leven en welke vrede hebt u dan ontvangen? U bekent, dat u naar de mis geweest zijt; hoe komt het dan, dat u nog een twijfelend leven leidt? Schuld drukt u neer en u bent geketend onder de vreze van de dood en de toorn Gods; een vreemdeling van de vrede en vervreemd van Goddelijk leven. Daadzaken, mejuffrouw zijn meedogenloos. Het is klaar, dat het geloof, wat u ontvangen hebt, en de mis in welke u gelooft niet met Gods goedkeuring of getuigenis vergezeld gaan. “Nadat gij geloofd hebt, zegt Paulus tot Zijn discipelen, zijt gij verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte.” Maar dit is met u het geval niet! God heeft op uw geloof geen zegel gezet, want u hebt Christus’ beeld niet ontvangen, dat in gerechtigheid en ware heiligheid bestaat. Integendeel wordt u neergedrukt door de verschrikkingen van een misdadige, de prikkel der schuld en de vrezen van de doods; welke God *een verachtelijke beeld* noemt. Psalm 73: 20.

De leer van Gods verkiezing is een waarheid, door elke schrijver in de Heilige Schrift bevestigd. Al de engelen in de Hemel waren uitverkoren; Christus is een uitverkorene en dierbare Steen; al de zielen die in de hemel zijn, zijn geroepen, uitverkoren eer gelovig. Openb. 17: 14. “Zijn engelen zullen zijn uitverkorene bijeen vergaderen uit de vier winden” Matth. 34: 31. “En zo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in de poel van de vuurs.” Openb. 20: 15. Dit zijn de besluiten van de soevereine Majesteit van de hemels en zolang u hier tegen strijdt zijt u een opstandeling. Uw onderdanigheid moet hierin bestaan, dat ge u aan de soevereine wil van uw Schepper onderwerpt, en ook zult u nimmer met Hem verzoend of bevredigd worden, noch rust voor uw ziel vinden, tenzij uw wil aan de Zijn onderworpen wordt. In zijn grootste zielsangsten onderwierp de Zaligmaker Zich aan Zijns Vaders wil en in Zijn kort gebed leert Hij u hetzelfde te doen.

Indien hij evenals Paulus uw roeping en verkiezing vastgemaakt had, dan zou u met Hem ondervonden hebben, dat deze leer een vast fundament in tijden van benauwdheid is. “Echter het vaste fundament Gods staat hebbende deze zegel: De Heere kent, degene, die Zijnen zijn.” Indien dit fundament weggenomen kon worden, wat zou de rechtvaardige doen? Deze leer is een grote troost voor de oprechte onderdaan. *Verheugt u, dat uw namen geschreven zijn in de hemelen.* Maar voor de opstandeling is het een struikelblok. “Het zal geschieden, zegt God, dat het gerucht te verstaan, enkel beroering wezen zal.”

“Het goede en het kwade worden voor ons gesteld, zegt u, en wij hebben zeker een wil en macht om te kiezen of te verwerpen. Indien u “het verwerpt, dan is uw verderf uit u, o Israë!”

In waarheid, maar indien u het goede kiest, dan is uw zaligheid geheel uit God, o vrouw! Want u hebt Hem niet uitverkoren, maar Hij heeft u uitverkoren. Joh. 15: 16 Het is klaar, dat u tot hiertoe uw vrije wil gevolgd hebt en even klaar is het, dat u dat goede deel niet verkoren hebt, dat nimmer van u genomen zal worden. De zaligheid moet óf uit de soevereine wil Gods óf uit de vrije wil van de mensen voortvloeien. God zegt, dat zij door Zijn soevereine wil is: *Ik zal Mij ontfermen, diens Ik mij ontferm, en zal barmhartig zijn, die Ik barmhartig ben.* Paulus zegt: *zo is het dan niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt, maar des ontfermenden Gods.* Salomo zegt: “De loop is niet der snellen, noch de strijd der helden, noch ook de spijs der wijzen, noch ook de rijkdom der verstandigen, noch ook de gunst der welwillenden.” Johannes zegt: Dat onze nieuwe geboorte niet uit de wil des vleses, noch uit de wil des mans, noch uit de bloede, maar uit God is. En Christus zegt: *Vele eersten zullen de laatsten zijn, en velen laatsten de eersten. Want velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren.*

God werkt alle dingen naar de raad Zijns willens. God, heeft Zijn heiligen de verborgenheid Zijns willens bekend gemaakt. “Door Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het woord der waarheid.” “En dit is de wil desgenen, die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk, die de Zoon aanschouwt en in Hem

gelooft, het eeuwige leven hebbe. En dit is de wil Mijns hemelsen Vaders, dat al wat Hij mij gegeven heeft Ik daaruit niets verlieze, maar hetzelfde opwekke, ten uitersten dage.” “Alzo is de wil niet uws Vaders die in de hemelen is, dat één van deze kleinen verloren, ga.” Hier zie ik geen plaats voor die vrije wil en kracht, waarvoor u strijdt, en welke u meent te bezitten. Het is mij zeer duidelijk, dat u een ongelukkige keuze gedaan hebt, en u gevoelt er de vreselijke gevolgen van en niettegenstaande al uw kracht zijt ge nog steeds onder de heerschappij der zonde en van de Satan en zonder de geringste hoop in deze wereld. Het past een schuldig bij zichzelf veroordeeld misdadiger, die onder het vonnis des doods ligt, niet om te strijden voor eigen soevereiniteit.

“Werk uw zelfs zaligheid uit met vrezen en beven,” zegt u.

Waarom neemt u er het verband uit? Waarom wilt u de soevereiniteit en kracht Gods in Zijn werken verduisteren en waarom hebt u een oogmerk uzelfen te vergoden? “Niemand is goed dan één, namelijk God.” Nooit werd er enig goed werk op de aarde verricht, dan door God. Hij schept de vrucht der lippen; bereidt het hart. En werkt in ons beide het willen en werken na Zijn welbehagen. Waarom werd dit weggelaten? Ananias, waarom heeft de Satan uw hart vervuld, om te onttrekken van de prijs en wel dat gedeelte, dat God het meeste verheerlijkt? *Het is God die in u werkt beiden het willen en werken.* Heere, Gij zult ons vrede bestellen, want Gij hebt ons ook al onze zaken uitgericht. Jes. 26: 12. Maar gij broedt baziliskuseieren uit, en weeft spinnenwebben maar God zegt dat uw webben niet deugen tot klederen en u uzelf niet zult kunnen dekken met uw werken.

„Zeker, Christus stierf voor ons allen,” zegt u “en niet voor een zeker getal; was Hij niet een “rantsoen voor allen?” Het gehele menselijke geslacht wordt niet bedoeld; enigen zijn reeds in de hel en in de grote dag zullen er meer bokken dan schapen zijn. De poorten van de hel ontvangen meer dan de poorten van de levens. “Eng is de weg, die ten leven leidt en weinigen zijn er die dezelve vinden.” Door het woord *allen* worden slechts de leden bedoeld, niet alle mensen der wereld. “U dwaalt, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.” U mag het voor het mensdom opnemen zolang als u wilt, doch dit zeg ik, “dat vlees en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen noch de verderfelijke beërft de onverderfelijke niet.”

“Stierf hij niet als een rantsoen voor allen,” zegt u? Uitverkoren leden worden door het woord *allen* bedoeld. Er is een geslacht dat rein in zijn ogen is en ik las nooit, dat Hij voor deze stierf. Er is een geslacht van adders; voor hen stierf Hij niet. Duizenden zijn er rechtvaardig in hun eigen ogen; Hij kwam niet om te roepen rechtvaardigen. Er is een wereld van bokken: ook voor deze stierf Hij niet. Hij stelde zijn leven voor zijn schapen maar tot de slangen zegt Hij: gij zijt niet van Mijn schapen. Zijn eigen uitverkorenen noemt Hij schapen eer zij door genade geroepen zijn. “Ik heb nog andere schapen die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen: en zij zullen Mijn stem horen en het zal worden een kudde en een Herder.” “Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij Mij gegeven hebt.” Gij zult Mij zoeken en gij zult mij niet vinden.”

Indien u voor het woord *allen de gehele wereld* neemt, dan maakt u, dat de een helft van de Bijbel de andere helft weerspreekt. En ach, wat zal er van de ketters worden, die vervloekt en verbrand zijn, indien Christus Zich tot een rantsoen voor allen gaf? De vloek der verbanning is dan niet van kracht, want indien algemene verlossing een waarheid van de Bijbel is, dan zullen de arme ketters in de Hemel blijven, in spijt van al de vervloeking en verbanningen tegen hen gebruikt. En hoewel uw kerk een rantsoen voor alle mensen stelt; zendt u toch de besten van hen naar het vagevuur. Maar deze, daar Christus Zich tot een rantsoen voor gaf zullen daar nimmer komen. Want God zegt: *Verlost hem, dat Hij in het verderf niet nederdale; Ik heb verzoening gevonden.* Job 33: 24.

Arme ziel! U bent inderdaad vreselijk verstrikt. Dit is ontegenzeggelijk het tasten in de duisternis; dit is inderdaad stoten aan de schemerende bergen; Jer. 13: 16. Daar is geen recht in uw gangen, zoals Jesaja spreekt; haar paden maken zij verkeerd voor haarzelf; al wie daarop gaat, die kent de vrede niet.”

Maar u gaat verder en ik achter u.

Wat de biecht betreft, zegt u: “Het is duidelijk dat Christus op aarde een macht aan Zijn discipelen nagelaten heeft om de zonden van de boetvaardige te vergeven: “Zo gij iemands zonden vergeeft, - zegt hij - die worden ze vergeven; zo gij iemands zonden houdt, die worden ze gehouden.” Hoe “konden zij ze nu vergeven of doen houden, dan “door de kennis er van? En hoe konden zij tot de “kennis ervan komen, dan door de biecht? Want “wie kan het hart eens zondaars doorgronden?”

Inderdaad gezonde logica! “Zult u niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren?” De gehele strekking van uw brief is om God van Zijn macht en heerlijkheid te beroven en aan het werktuig toe te schrijven, wat God nimmer aan een ander zal geven. Heb acht op uzelf, hoe u deze zaak behandelt, want God zegt: *Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden zullen licht geacht worden.*

Toen Christus Zijn dienstknechten uitzond gaf Hij hun de sleutelen van het Koninkrijk der Hemelen. Deze sleutelen waren Zijn Geest en Zijn Woord, *de sleutel der kennis* genoemd. Van deze sleutel van het huis Davids wordt gezegd, dat ze op Christus gelegd zal worden. Jes. 22: 22. vergeleken met Openb. 3: 7. Wat Jesaja noemt een leggen van de woorden Gods in de mond van de Zaligmaker en het geven van Zijn Geest in Hem. Welk *Woord en Geest*, sleutels genoemd, *niet van Christus, noch van Zijn zaad zou wijken tot in eeuwigheid.* Hijzelf verklaart deze sleutels aldus: “Want de woorden, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik hun gegeven.” En wederom: “Ziet, Ik zend de belofte Mijns Vaders, namelijk de Heilige Geest, om u in al de waarheid te leiden en van Mij te getuigen.” Aldus gaf Christus hun Zijn Woord en vervulde hen met Zijn Geest en belofte om tot het einde der wereld altijd bij hen te zijn. En met al degenen die Zijn Woord en Geest hebben zal Hij ook tot aan het einde der wereld zijn.

Merk nu op, dat het door het Woord, de Geest en de tegenwoordigheid van Christus was, dat zij de zonden moesten vergeven of houden. Ontvang de waarheid en *de waarheid zal u vrij maken*, dit wil zeggen, zij zal u van uw schuld en dienstbaarheid door vergeving, bevrijden.

Ten tweede: Waar de Geest des Heeren is, daar is vrijheid, dat is vrijheid van de schuld der zonde en de dienstbaarheid der wet. *Indien dan de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.* De wegneming der zonde ligt dus middelijkerwijs in het Woord, hetwelk haar belooft, en daadwerkelijk in de Geest, welke ze toepast en beiden komen van de Zaligmaker, Die het Woord tot eens zondaars hart zendt met kracht door de Heilige Geest en met verzekerdheid. Aldus hadden zij deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht (in het vergeven der zonden en het bekeren van zondaars) zij Godes en niet uit ons.

Indien deze kracht in een Rooms priester huisvest dan zijn uw zonden zonder twijfel weggenomen, want u bent dikwijls genoeg ter biecht geweest, maar volgens uw brief hebben God en uw consciëntie uw zonden nog gehouden.

Ik twijfel of u te zuinig met het wijwater geweest bent, of anders hebt u in de biecht enig geheim verzwegen, want Paulus zegt, *dat degenen die de dienst pleegden, geen consciëntie meer zonden hebben der zonde eenmaal gereinigd geweest zijnde*, Hebr. 10: 2.

Onder de oude wet geschiedt elk jaar weer gedachtenis der zonden en ik denk tweemaal per dag in het klooster, en toch bent u na dit alles nog in de ketenen der schuld gebonden, wat duidelijk bewijst dat deze kracht niet in hen is, ook omdat al uw arbeid tot hiertoe *als het stoten van de dwaas in een mortier geweest is*. Spr. 27: 22. Of, als het wassen van de Moorman Jer. 13: 23. Indien de Zaligmaker hen aangesteld had en zij dat geloof bezaten dat des Heeren hand uitgestrekt tot genezing, dan zouden zonder twijfel tekenen en wonderen aan uw ziel geschieden door de naam van het heilige Kind Jezus. Niets hier van is echter gebeurd en gebeurt het, dan is het nog tijd genoeg om er voor te strijden. Tegen God en tegen Hem alleen hebben wij gezondigd, en daarom komt God zowel de wraak als genade en vergeving toe, en aan Hem moeten wij belijdenis doen. Psalm 32: 15. Rom. 14: 11. Rom. 15: 9. Dan. 9: 20. Ezra 10: 11. Dan. 9: 4.

Maar heb ik mijn naaste verongelijkt of beledigd, dan moet ik hem mijn schuld belijden; heb ik een openbare schande op de kerk van. Christus daar ik toe behoer, gebracht, dan moet ik, nadat ik openlijk bestraft ben en God mij vernieuwde genade geeft, voor hen mijn belediging in het openbaar belijden, opdat de leden voldaan mogen zijn wat mijn oprecht berouw betreft en wij weer van hart in gunst aannemen. Toon ik geen berouw, dan moet ik als een zondaar buiten gesloten worden.

De woorden van Jacobus staan er niet zo als u ze aangehaald hebt. Zijn bedoeling is deze: Hebt u een goed man beledigd, belijdt hem dan uw misslag en verlies uw aandeel in zijn gebeden niet; of als u zwak in het geloof bent, of als u in het verborgen onder enige verzoeking of onder de schuld van enige zware zonde zucht en om die reden verontrust bent, spreek er dan voor zover de zedigheid het zal toelaten tegen de een of anderen heilige, die bekwaam is de zwakken te versterken. Verlicht uw gemoed bij hem, laat u door hem onderrichten en smee om zijn gebeden ten uw gunste. Maar hoofdzakelijk is zijn bedoeling als u een broeder beledigd hebt, belijdt hem dan uw

misslag. Neem er zijn eigen woorden voor. “Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Is iemand goedsmoeds? Dat hij psalmzingt. Is iemand krank ouder u? Dat hij tot zich roepe de ouderlingen der gemeente (welk woord leraars of diaken betekent) en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in de Naam des Heeren.” Het woord olie betekent hier niet de olie van olijven, of de olie van walvissen, maar het betekent toegediende geestelijke vertroosting, door vermaning, onderrichting en geestelijk gebed voor hem. *Wij hebben de zalving ontvangen*, zegt Johannes. “Maar die ons gezalfd heeft is God” zegt Paulus. In het volgende vers verklaart Jacobus de olie, welke een troostrijke verhoring van het gebed is: “En het gebed des geloofs zal de zieke behouden en de Heere zal hem oprichten, en zo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden. Belijdt elkander de misdaden en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.” Op aarde zijn er geen rechtvaardige mensen, dan die welke begrepen zijn in Christus toegerekende gerechtigheid, welke de Papisten ontkennen. Hun gebeden vermogen daarom slechts weinig en u bent een levendige getuigen van deze waarheid.

Het boven aangestipte is de biecht welke God bedoelt. Maar om de zielen te bezweren, dat zij al de geheimen huns harten, al de geheimen van hun families en iedere verkeerde gedachte zullen ontboezemen, is een weg, die God nooit bedoelde, noch ook in Zijn Woord beval. Ik heb nooit verlangd de geheimen van mensen, van hun vrouw of gezinnen te kennen. Dit is zich bemoeien met een anders doen en voldoende om iemand van de godsdienst afkerig te maken en tot jaloersheid en verontwaardiging te brengen. Ook kan die priester, die het gehele hart van personen en gezinnen zou wensen te kennen, nooit rein in zijn eigen gemoed zijn. Zulke lieden, die u laten zweren, dat u alles zult biechten, maken u tot een meinedige, want ik zeg u, dat de zedigheid u nooit zou veroorloven alles te belijden, tenzij u een hoerenvoorhoofd had. Jer. 3: 3. En biecht u niet alles, dan bent u een meinedige door datgene achter te houden wat u met ede beloofd hebt te zullen belijden. Zo drijft men zielen in de zonde, zaait men tweedracht in gezinnen, en krijgen zij de zielen onder hun macht om ze aan te klagen. Dit is het enige middel, om de overtuigingen tegen te gaan, die in de consciëntie van een Papist mochten verrijzen, omtrent de waarheid van die godsdienst; dat elke knop intijds ingedrukt mag worden, iedere tong door de biechtvader gebonden wordt en zowel de consciëntie als het eigendom ter beschikking van de priester zijn.

“Hoe,” zegt u, “kan de priester de zonden vergeven zonder dat hij ze weet? En hoe kan hij ze weten, dan door de biecht? Kan hij het hart doorgronden?”

O, vervloekte onwetendheid! Het lijkt wel, dat u de Bijbel nimmer gelezen hebt. Een dienaar van Christus is een kaars op een kandelaar geplaatst, opdat allen, die in het huis komen het licht mogen zien. *Want al dat openbaar maakt is licht*, zegt Paulus en daar is niets dat in het verborgen gedaan is, dat van het licht bestraft zijnde, niet openbaar wordt. Hij zegt u, hoe dit geschiedt. “Maar indien zij alle profeteerden, en een ongelovige of ongeleerde inkwam, die wordt van allen overtuigd en hij wordt van allen geoordeeld. En zo worden de verborgen dingen zijns harten openbaar, en zo vallende op zijn aangezicht zal hij God aanbidden en verkondigen, dat God waarlijk onder u is.” 1 Kor. 14: 24, 25. Dit geeft getuigenis van de kracht Gods in Zijn dienaars en de kracht van hun boodschap toont wie hen zond. Maar die van deze kracht vervreemd zijn hebben geen geloofsbrieven van God. Ook vergezelt Zijn zegel hun pogingen niet, noch zullen ze ook iets op de consciëntie eens zondaars vermogen, omdat zij door het brede zegel van de hemels niet bekrachtigd worden. U bevindt, dat God zoveel van uw hart onder mij ontdekt heeft, en meer dan u ooit aan een priester biechten kon. En mocht God aan u onder mijn bediening of van een ander vergeving en vrede toepassen, dan zult u evenals Paulus zeggen, *dat zulke een leraar in uw consciëntie openbaar geworden is*. Het is 't ondervinden van een hartsverandering, en die alleen, welke het onderscheid tussen een waren leraar en een valse kan doen kennen. De dienaars van Christus laten de uitwerking aan Hem over en stellen de waarheid in haar ongeunstelste eenvoud voor, terwijl ze zelf getuigenis moet geven. Ook laten zij het aan de hoorders over om te oordelen wie hen zond door de kracht, die de woorden vergezelt. Christus onderwierp Zichzelf en Zijn bediening hieraan. De wijsheid zegt: *Hij is gerechtvaardigd geworden van haar kinderen*. “Indien Ik niet doe de werken mijns Vaders, zo geloof mij niet.” En: “En zo gij Mij niet gelooft, gelooft de werken.” Maar welke bewijzen kunt u tonen? Welke werken zijn aan u verricht? Welk getuigenis hebt u om u te verstouten om het Pausdom te rechtvaardigen? Niets dan een geopenbaarde vijandschap tegen de waarheid; vals zweren, en het bezitten van een verschrikkelijke getuigenis van een schuldige consciëntie en de toorn Gods. Een schuldige consciëntie is een voorsmaak van de hel en de worm die nimmer sterft.

U zegt, *dat onze godsdienst niet voor de tijd der Reformatie beleden werd.*

De leerstellingen, bevinding en iedere vorm van godsdienst, die ik houd werd door de Geest Gods op de uitverkorenen voortgeplant en door hen beoefend sinds Abel God offerde en Henoch begon te profeteren; dit slechts uitgezonderd, dat de wettische offerhanden opgehouden zijn, omdat Christus de ware offerande opgeofferd is. Ik daag u uit mij te weerleggen door het Woord van Christus in enige leerstelling of vorm van godsdienst, die ik houd.

En verder wil ik het op mij nemen u te bewijzen, dat er geen enkel gedeelte van de Paapse godsdienst Schriftuurlijk is, noch ook dat een leerstelling, welke zij preken of schrijven, met de Bijbel in overeenstemming is. Wilt u het voor enige leerstelling of vormen in de godsdienst zo zij die gebruiken, opnemen dan neem ik op mij u met Gods Woord te antwoorden.

Christus zegt, *dat Zijn volk vervolgd, gestenigd, gekruisigd, ter dood gebracht en van alle mensen gehaat zal worden om Zijns Naams wil.* Toon mij één man die ooit het Pausdom met zijn bloed verzegelde. Ik daag u uit. Het waren geestelijke aanbidders, die altijd geleden hebben, en zulke vleselijke ijveraars als u zijn er altijd de verraders en moordenaars van geweest.

“Christus heeft beloofd met Zijn kerk te zijn tot het einde der wereld,” vertelt u mij.

God zij geloofd! Dit weet ik bij ondervinding, en als het niet zo was dan zou u de kracht van mijn bediening niet ondervonden hebben als nu het geval is. En indien Hij met u was, dan zou u de kracht van uw tegenwoordige schuld niet gevoelen, noch ooit rusten eer u vergiffenis gekregen had voor die verschrikkelijke stap, die u gedaan hebt en voor de schandvlek, die u op Zijn rechtvaardige zaak gebracht hebt door het verbranden van het getuigenis van zijn knechten en het ontvangen van de schoot der onbekende.

Hoe klaar zie ik de mening van God in Zijn Woord betreffende u, namelijk *dat de hoere Babylons alle volkeren dronken gemaakt heeft niet de wijn harer hoererij.* Geen persoon kon in dronkenschap in een gewoon gesprek groter onzin uitspreken, dan u over de godsdienst doet. Zo waarachtig zijn de woorden van Paulus, *dat indien iemands oren van de waarheid afgewend zijn, hij zich dan tot fabelen begeeft.* Van hart zou ik verheugd zijn als ik een middel mocht zijn om uw arme misleide ziel tot Christus te brengen; maar ik vrees, dat u er reeds te ver voor gegaan bent. God alleen weet of u enige Schriftuurlijke grond ter bekering kunt vinden of niet. Schriftuurlijke grond zeg ik, want indien niet daar dan zal die ook nergens gevonden worden.

Nog veel meer heb ik te zeggen, maar daar ik plotseling geroepen wordt London voor een maand te verlaten, moet ik nu afbreken, maar indien u verkiest met mij te corresponderen en God zou u hiertoe neigen, dan kunt u mij schrijven in het Tabernacle House, Bristol. En indien God wil, zal ik u antwoorden.

Ik zal mijn brief met mijn gebeden volgen, en hoop dat God beide met Zijn zegen zal vergezellen. Hier kunt u staat op maken, dat indien er in God waarheid is, of in Zijn Woord, u nooit in de staat waarin u nu bent gezaligd kunt worden, noch in de leerstellingen die u belijdt.

Vaarwel! Overweeg de zaken goed. Onderzoek zowel de Bijbel als uw consciëntie, en smee om de onderrichting van de Heilige Geestes.

Geloof mij, dat ik zowel het goede voor uw ziel wens, als dat ik uw rechtvaardige bestraffer ben en uw dienstwillige dienaar in het evangelie van Christus.

WILLIAM HUNTINGTON.

3. Aan de weleerwaarden heer HUNTINGTON.

TABERNACLE HOUSE BRISTOL.

Mijnheer.

Met veel aandacht heb ik uw groten brief gelezen, en daar ik hem tot een onderwerp van overpeinzing en gebed gemaakt heb, vind ik mijzelf door de inspraak van mijn consciëntie gedwongen deze te beantwoorden. Voor Kerstmis zal dit echter ondoenlijk zijn, daar mijn tegenwoordige betrekking (op een kostschool) te bindend is om dit nu te doen. Ik zond u echter een paar lettertjes om u te overtuigen, dat ik door niets in denzelve beledigd ben, want ik veronderstel, dat u schreef zoals de Heere u onderrichtte; slechts beklag ik dat u mij in enige gedeelten niet verstond en zal ik in mijn volgende brief duidelijker zijn.

Ik berisp u niet, dat u de wortel tracht te raken; slechts God kent mijn tegenwoordig lijden. Ik ben grotelijks verontrust, tot in de grond ellendig, en in waarheid vol droefheid over het kwaad, dat ik gedaan heb. Mijn staat is nu wanhopiger dan ze ooit was. U geeft mij twee deuren der hoop, maar ik zie geen, want het gedrag van mijn afgelegd leven is mij een bewijs, dat ik nooit uit God geboren werd. En in het doen van die beloften, in plaats dat ik het verwijt van mijn consciëntie gevoelde, dat nu het geval is, zo herinner ik mij zeer wel, dat ik mij in de overwinning beroemde. Ach, wat heb ik toch gedaan! En hoe heb ik tegen de God mijns levens gerebelleerd! Helaas! in welke moeilijkheden heb ik mijzelf gestort, waaruit ik geen weg van ontkoming zie, maar besluit, dat ik er in om zal moeten komen! Ik vind vele dierbare beloften in Gods Woord, maar kan ze niet als mijn eigendom aangrijpen. “Heere, help mij, of ik vergal”

Mijn plicht roept. Daarom kan ik niet verder uitweiden. Inderdaad, indien ik op het ogenblik veel tijd, tot nagedachte had, dan zou ik tenzij de onmiddellijke hulp van een barmhartig God het verhoedde, onvermijdelijk onder de last verzinken God zij mij genadig in en door de verdiensten van des Verlossers bloed.

Ik smEEK u, mijnheer, in de Naam des Heeren, mij in uw gebeden te gedenken, en moge een zegen geschonken worden, door Christus onze Zaligmaker.

De uwe, Elizabeth Morton.

24 November 1786.

P.S. Ik hoop dat niets mij zal verhinderen uw brief op Kerstmis te beantwoorden overeenkomstig mijn tegenwoordig voornemen.

4. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON,

ten huize van de weleerwaarde heer MORTON.

Holywell Mount.

Londen.

Mejuffrouw!

Den uwe ontvangen. Ik ben gevoelig aangedaan met medelijden voor u in uw gevaarlijke gemoedstoestand, daar ik door lange ondervinding de verschrikkingen des Heeren ken. Het zij ver van mij, dat ik tegen de Heere zou zondigen, dat ik zou aflaten voor u te bidden. 1 Sam. 12: 23. Ik hoop, dat Hij mij tot een getrouw bestraffer voor u zal maken, alsook tot een overwinnaar in het gebed ten uwen gunst. Zijn naam zij gezegend, dat ik tot hiertoe met een goede mate van vrijheid aan de troon der genade ben begunstigd geworden. Dit zal echter voor zichzelf spreken, als God een antwoord des vredes zal geven. Het geeft mij echter enige grond van hoop dat de Heere mij in uw ellende zal verhoren.

Ik ben niet onbekend, mejuffrouw, met uw tegenwoordige gevoelens, want God heeft mijn ziel in vele benauwdheden gekend en overeenkomstig Zijn belofte heeft Hij mij door het vuur en het water gebracht, waarvoor ik Hem voor eeuwig hoop te prijzen.

Indien God Zijn werk in uw hart mocht doen voortgaan, dan zal Hij mij bekwamen ook een gedeelte van uw moeite te dragen. Er is zoiets als het dragen van elkanders lasten en het also

vervullen van de wet van Christus, Gal. 6 : 2. O, dat ik moge arbeiden te baren, totdat Christus een gestalte in u krijg. Gal. 4: 19. Zeker zou ik mij in uwe zaligheid verheugen en u beschouwen als een wonder van de Heere der Heerscharen, die op den berg Sions woont, Jes. 8: 18. De Heere heeft beloofd, dat al Zijn kinderen van Hem geleerd zouden worden. Smeek dan om zijn goddelijk onderwijs; leg uw consciëntie bloot voor het licht en de kracht van Zijn Woord, zonder er tegen te redeneren. De schrift zal zich niet aan eens mensen nukken onderwerpen; zij eist onderwerping. Roep des Heeren Naam aan; belijdt uw misslagen; pleit op de verdiensten van de Zaligmaker, de belofte van Zijn genade, uw eigen goddeloosheid en ware behoefte aan barmhartigheid; maar bovenal smeeke God u de kennis der zaligheid te geven door een gevoelige wegneming uwer zonden, hetwelk niets meer is dan Hij beloofd heeft en door het gemis waarvan menig uitverkoren vat kreupel gegaan is, zonder enige troostrijke verzekering van hun leven.

Indien de Almachtige u uit mocht voeren, dan zal ik denken, dat u inderdaad Paulus' dochter bent en dan zal in één betekenis uw geboorte een ware afbeelding van de zijne zijn, namelijk ten opzichte van het vervolgen der kerk en het tegenstaan van de Zaligmaker, waarom hij zich een *ontijdig geborene* noemt. 1 Cor. 15: 8.

Sinds ik hier aangekomen ben, werd ik uitgenodigd een zieke man te bezoeken. De vrouw des huizes deelde mij toen mee, dat zij vroeger onder zulke benauwdheid des harten verkeerdt had, dat haar verstand er door verzwakte. In de meeste van de hier gevestigde kerken zocht zij verlichting, maar tevergeefs, tof er eindelijk een papist bij haar kwam, die beloofde haar bij een man te brengen, die haar verlichting zou schenken. En daar een verslagen geest alles aan zal grijpen stemde zij er in toe er de volgende avond heen te gaan; hetwelk zij deed. Toen zij er kwam, beval de priester haar neder te knielen; zij begon te beven en knielde neder; hij plaatste een Bijbel bij haar en zei tot haar dat zij haar hand er op zou leggen, wat zij deed. Hij sprak enige woorden in een onbekende taal en gebod haar het Boek te kussen, waarop zij, nadat zij het gedaan had, oprees, terwijl zij uitriep: „Heere, wat heb ik gedaan? Eilieve, mijnheer, wat heb ik gedaan? Die godsdienst, welke met een eed begint, kan zeker geen deel van het geloof van Hem zijn, die zegt: En zweert ganselijk niet." De arme vrouw ging naar huis een weinig bedwelmd door het gesprek met de priester, die tot haar zei, dat zij niet vrezen moest; daar zij spoedig van haar last verlost zou worden en dan zou alles wel zijn. Maar enige weinige dagen later bezocht haar een Katholiek, die in den loop van het gesprek aanmerkte, dat er buiten de Roomse kerk geen zaligheid was. De arme vrouw vroeg de papist toen, wat er van al degenen zou worden, die buiten hun kring stierven, en meegedeeld zijnde, *dat allen als ketters verdoemd zouden worden*, ging zij naar den priester om te weten of deze bewering waarheid was.

De priester was niet ingenomen met de onbezonnen gevolgtrekking van haar onderrichter, maar kon niet toestaan, dat er enige zaligheid was voor degenen, die zij ketters noemen. Dit zond de vrouw naar huis met een grote walging van het pausdom en in korte tijd bracht het al haar wettisch werk weer op haar, hetwelk haar in de loop des tijds aandreef het evangelie in de Tabernakel te gaan horen. Hier vond zij door Gods rijke barmhartigheid Jezus Christus de Apostel en Hogepriester onzer belijdenis en ontving een zegen zonder te zweren dat zij verrichten zou wat zij nooit verstond. Hebr. 3:1.

Dit voorval gaf mij enige bemoediging, mejuffrouw, om voor u te hopen en te bidden, en inderdaad dacht ik dat de Heere het voor dit doel tot mijn kennis bracht.

O Heere! Hoeveel wegen zijn er die naar de wijde poort leiden en hoevelen liggen op de loer om de eenvoudige zielen te bedriegen! Maar hoe weinigen zijn er, vergelijkender wijze gesproken, die de gebrokenen van hart op de grote Medicijnmeester wijzen en de schuldige consciëntie op zijn verzoenend bloed en eeuwige gerechtigheid! De Heere verminderde het aantal van de eerste en vermeerdere dat der laatste.

Ik zie geen reden, dat u zulk een lange brief zou schrijven, als u van plan bent. Met Kerstmis zal ik in de stad zijn, indien God wil, waar ik meer tijd over zal hebben en de brieven hun bestemming eerder bereiken.

Ik zal slechts strijden voor wat ik geloof, dat de waarheid is, en indien er enige tekst in de Bijbel is ten gunste van het Pausdom, dan zal zij u zeer wel te pas komen, maar ik geloof niet dat die te vinden is. Want indien het fundament verkeerd is, dan kan het gebouw niet volmaakt zijn.

In uw eerste brief geeft u mij te verstaan, dat Petrus het fundament van de Roomse kerk is; hetwelk ik niet van plan ben te ontkennen, maar ik weet dat hij niet het fundament van Gods kerk

is. En het is mij klaar, dat hij nog zo ongestadig is als ooit, want hij heeft u niet getrouw behandeld, die zoveel vertrouwen in hem gesteld hebt, omdat u nu in de diepe wateren der wanhoop verzinkt, waar men niet kan staan! Ware hij, zoals u gelooft, de rots van Israël geweest, dan zouden enige schriftuurteksten uit de mond van een kolendrager uw grond niet weggenomen hebben. Maar helaas, helaas! U moet dieper graven en een betere rots dan Petrus vinden. Want indien een dienstmaagd zijn geloof deed wankelen, kan hij nooit de sterkte van een ander zijn. Ook is het niet waarschijnlijk dat een man, die in weerwil van al zijn besluiten, geloften en beloften zijn eigen ziel niet uit de zeef van de Satans kon houden, de kerk van God ooit tegen de poorten der hel zou bewaren. Indien Petrus het enige fundament is, eilieve, wat werd dan van Gods kerk voor de zondvloed en in de tijden der patriarchen en profeten? Indien Petrus het fundament is, dan hadden de oude Heiligen er in het geheel geen, want Petrus was toen nog niet in wezen.

Ik moest bekennen, dat ik verbaasd sta over zulk een ongerijmdheid om Petrus het fundament van de kerk te maken, daar wij allen weten, dat hij zoveel misslagen deed in het leggen van het fundament, dat hij zelfs weerstaan werd en beschuldigd van veinzen en het teniet doen van de genade Gods, door een die zich de *allerminste van alle de heiligen* noemt.

U dwaalt daarom zeer; de schrift niet wetende noch de kracht Gods. Het was *de Rots*, die Petrus beleed, niet Petrus de belijder zou het fundament van Sion zijn. “Wie zeggen de mensen, dat ik de Zoon des Mensen ben? En zij zeiden: sommigen Johannes de Doper en anderen Elias en anderen Jeremia of een van de profeten. En hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben? En Simon Petrus antwoordende zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon des levendigen Gods. En Jezus antwoordende zeide tot hem: Zalig bent gij Simon Bar Jona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard (namelijk deze verborgenheid) maar Mijn Vader, die in de hemelen is (heeft het u geopenbaard.) En Ik zeg u ook dat gij zijt Petrus, en op deze Petra (niet op u Petrus maar op deze Christus, die u beleden hebt, ja op deze Zoon van de levendige Gods, die Mijn Vader aan u geopenbaard heeft) zal Ik mijn kerk bouwen; en de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen. Matth. 16: 13, 18.

Er is slechts een fundament voor Gods kerk en ook las ik nooit van een ander. “Want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus.” 1 Kor. 3: 11. Wel is waar begon Paulus een weinig op Mozes te bouwen, toen hij het evangelie der besnijdenis, Gal. 2: 7 predikte, maar Paulus werd gezonden om hem in het aangezicht te wederstaan in het midden van de gehele gemeente, Gal. 2: 11- 14. En wij hebben reden om te geloven, dat Petrus zich daarna nauw aan het enige Fondament hield, hetwelk Godzelf gelegd had, zelfs voor de arme gevallen Adam. “Tot welken komende als tot een levenden steen van de mensen wel verworpen maar bij God uitverkoren en dierbaar. Daarom is ook vervat inde schrift: Ziet Ik leg in Sion een uitersten Hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is. 1 Petrus 2: 4, 6. Petrus vermeldt deze Steen in het enkelvoud en draagt goede zorg om zichzelf als een fundament er buiten te houden. En hij zal nooit Petrus’ opvolger zijn, die zoveel moeite doet er hem in te brengen.

Echter daar Petrus u heeft laten vallen, hoop ik, dat u acht zult geven hoe ge u weer op hem verlaat. En mijn gebed zal zijn, dat de Heere u moge leiden op een Rotsteen, die u te hoog zou zijn. Dan kunt u met de Paalmist zeggen: *Mijn hart is vast, betrouwde op den Heere*. Welk gezegend Voorwerp van vertrouwen u nimmer zal behandelen als de arme, wankelende schouder van Petrus gedaan heeft.

Waarde mejuffrouw vaarwel; terwijl ik verblijf in de oprechtheid en eenvoudig van het evangelie,

Uw dienstwillige

WILLIAM HUNTINGTON,

Tabernacle House Bristol.

November 28, 1776.

5. Aan de heer W. HUNTINGTON

Mijnheer!

Ongesteldheid van lichaam en gebrek aan tijd zijn de oorzaken geweest, dat ik uw laatste brief niet overeenkomstig uw verzoek heb beantwoord. Daar ik nu thuis terug gekomen ben, grijp ik het eerste vrije ogenblik aan.

Vele dankzeggingen voor uw belangstelling en zorg ten mijn behoeve. Mogen uw gebeden op klimmen voor de Allerhoogste God als een welriekende reuk en een zegen op mijn ziel doen nederdalen!

U deelt mij mee, dat ik mijzelf niet hoeft te vermoeien u zulk een lange brief te schrijven, als ik van plan was. De moeite, mijnheer, betekent voor mij niets, mits God de nu aangewende middelen zegene, om mij van de dwaling mijns wegs te overtuigen en mij tot een volle en zaligmakende kennis van de waarheid te brengen. Ik beken dat om het geheel te beantwoorden op het ogenblik een te omslachtige taak voor mij zou zijn. Ook kan het niet noodzakelijk zijn, zoals de zaken nu staan, want uit Gods allerheiligst Woord en mijn eigen consciëntie word ik meer en meer overtuigd, dat ik door het omhelzen van de Roomse godsdienst in grote dwalingen geleid werd.

Het is daarom mijn oprechte wens, “dat ik na die weg, welke zij sekte (Eng.: ketterij) noemen de God der vaderen diene, gelovende alles dat in de wet en in de Profeten geschreven is.” Gode zij dank, dat ik ook ten volle overtuigd ben, dat er geen anderen naam onder de hemel gegeven is, waardoor wij kunnen zalig worden dan de Naam Jezus, en dat ik van mijzelf geen goed doen kan. Genade zij de ere, dat daar ik eens blind was, ik nu zie, dat het dierbare bloed van Christus voldoende is om de zonden van Zijn volk te verzoenen. Dat het geen werken van boetedoening zijn, die de zonden kunnen wegnemen, noch werken van gerechtigheid, die een ziele voor God kunnen rechtvaardigen. Zo waarachtig als God leeft, geloof ik vast, dat Christus het werk volkomen volbracht heeft, en dat degenen, die uit God geboren zijn reeds rechtvaardig zijn door Zijn bloed en de eeuwige verlossing verkregen hebben.

Aan het slot van deze brief zal ik meer in het bijzonder over de oorzaak van de tegenwoordige droefheid van mijn gemoed handelen, maar wens nu slechts een paar punten te beantwoorden, waarin ik denk, dat u mijn bedoeling misvat alsmede enige bijzonderheden, waarvan ik beken, dat ik ze onmogelijk kan begrijpen.

“Uw brief” zegt u “is niet zonder partijdigheid noch zonder huichelarij.”

Wat deze beschuldigingen betreft, dan kan ik niet zeggen, dat mijn consciëntie hierin tegen mij getuigt, want in waarheid kan ik zeggen, dat ik slechts schreef, hetgeen mijn hart mij ingaf, uitgenomen het laatste gedeelte, waar ik van de leerstellingen handelde. Ten dien tijde was mijn oordeel enigermate weifelend; ik bezat geen ijver om het onderwerp te behandelen, zodat het meer datgene was, dat ik streng beleden had, dan hetgeen ik vast geloofde.

Het volgende punt dat ik wens aan te halen, is wat u uit mijn brief over een klooster schrijft.

Ik merkte op, dat mijn bedoeling met daar heen te gaan was, *om zowel ziel als lichaam rein voor Christus te houden*. Uit deze uitdrukking oordeelt u dat ik er op zinspeelde: “dat het huwelijk onrein is.” Ik moet echter zeggen, dat dit in het geheel mijn bedoeling niet was, maar mijn bedoeling is, dat van de twee staten de ongehuwde de reinste is. “Dan, die haar ten huwelijk uitgeeft, doet wel, en die ze ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter, 1 Kor. 7: 38. En wederom vers 40. “Maar zij is gelukkiger indien zij alzo blijft naar mijn gevoelen.” En hij voegt erbij: “En ik meen ook den Geest Gods te hebben.”

Waarom, mijnheer, gaf de Apostel Paulus de voorkeur aan de ongehuwde staat? Mijn gevoelen is, opdat hij veel mogelijk bevrijdt mocht zijn van al de zorgvuldige beslommeringen en vermoeiende zorgvuldigheden van deze tegenwoordige wereld; opdat hij zich met minder verandering en aftrekking aan God macht weiden. Zie vers 35. Niettemin is mijn gedachte, dat het beter is om te trouwen, dan zich of een ander aan verzoeking bloot te stellen, vers 9. Ook denk ik, dat ieder persoon moet handelen naar de gaven en gesteldheid, waar van God hem voorzien heeft.

Indien er aardse genietingen zijn, dan zou ik oprecht wensen er geheel los van te zijn omdat er geen voldoening in is en er slechts zover rekening mee te houden als zij gaven Gods zijn en ter Zijner eer gebruikt worden. In één woord, dit is het beste voor ons, wat voor onze zielen het beste is. En daarom getrouwd of ongetrouwd behoorde ons hoofddoel te zijn de Heere te behagen en beide in geest en lichaam heilig te zijn. Zie vers 34. “Doch gelijk de Heere een iegelijk geroepen heeft dat hij alzo wandele”, vers 17, 18.

Wat de biecht betreft moet ik toestaan, dat ze volmaakte dienstbaarheid was en de uitwerking die ze vooral in het begin op mij had is niet uit te drukken. Ik hield niets terug van datgene hetwelk ik dacht dat God van mij slechte om te verklaren. De oorzaak was niet dat ik een hoerenvoorhoofd had of dat mijn consciëntie met een brandijzer was toegeschroeid, maar eerder het tegendeel. Het was teerheid van consciëntie hoewel in blindheid welke mij dwong te handelen.

Maar wat zeg ik? Zeker houd ik mijnheer Huntington niet ten onrechte voor mijn biechtvader. Om ernstig in deze zaken te zijn: dat God nog eens gawe, dat hij middelijker wijze van meer wezenlijk nut voor mij mocht, dan al die blinde leidlieden waar ik eens in vertrouwde.

Er is nog een zaak, die ik niet kan nalaten, om er acht op te slaan, door de zeer diepe indruk welke zij op mij gemoed gemaakt heeft.

“Van hart zou ik verheugd zijn” zegt u, “als ik een middel mocht zijn om we arme misleide ziel tot Christus te brengen, niet als een proseliet van eigen maaksel, maar van Gods maaksel, maar ik vrees dat u er reeds te er voor gegaan bent.”

Veronderstelt u dan door deze bewering, dat ik mij buiten het bereik der genade gezondigd heb? Nochtans kan ik hier niets tegen zeggen, daar ze geheel overeenkomt met het gezicht dat ik van mijn tegenwoordige staat heb. Het is mijn benauwdheid des harten. Bij herinnering van wat ik gedaan heb ben ik als het ware met schuld en verbijstering overdekt. Met mijn hand op God allerheiligst Woord gezworen te hebben in de tegenwoordigheid van veel toeschouwers dat ik mijn leven lang geen ander geloof, dan dat van de Roomse kerk zou belijden; hierop mijn naam getekend te hebben in de tegenwoordigheid van vier getuigen en anderen.

Ik ben waarlijk terneergeslagen als ik bedenk, dat mijn eigen handtekening, als een snelle getuige in die grote dag tegen mij zal opstaan, wanneer de verborgenheden van elks hart geopenbaard zullen worden. Ik zou wensen, dat het in dit uur uit het boek uitgewist werd. Maar wat zou dat baten, als het niet voor eeuwig uitgedaan werd door het bloed des eeuwigen Verbonds, wat haar alleen teniet kan doen?

O, mijnheer, ik sta verbaasd, dat ik mijn ogen nog niet opsla in de pijniging, waar alle ellendigen zonder hoop zijn. Welk een barmhartigheid, dat God niet tot mij zei, evenals tot Ephraïm: “Zij is vergezeld met de goden; laat haar varen!” O had ik die onberouwelijke bekering, want ik ben nu goddelozer in mijn eigen ogen dan ooit. God verlosse mij van het lichaam dezes doods en neme deze last der zonde weg, welke mij nu zwaar drukt.

Ik moet u verklaren, dat ik niet weet of ik een kind Gods dan wel een kind van de duivels ben, want daar een boom aan zijn vrucht gekend wordt, heb ik reden om geschokt te worden bij de gedachte aan mijn toekomstige staat. Want het was in dit klooster dat ik voor het eerst zeer diepe indrukken had. Hier werd mij in zekere mate te zien gegeven de uitermate zondigheid der zonde; ik gevoelde krachtig wat nimmer eerder het geval was, dat de wereld met al haar ijdele vermaken vijanden Gods waren, dat ik in het aankleven van de ene, hetwelk ik vroeger gedaan had, ik natuurlijk de andere verlaten moest. Ik bad God vurig, dat Hij mij meer en meer mocht doden aan alles wat in strijd was met zijn Goddelijke wil en mij in dat pad wilde geleiden, dat meest tot Zijn eer was. Veel uren bracht ik alleen door, en zoals ik in die tijd dacht, in zoete gemeenschap met God.

Nu schijnt het mij zeer vreemd, dat het omhelzen van zulk een dwaalleer zulk een grote verandering in mijn ziel kon uitwerken. God werkt in een verborgen weg en ik moet bekennen, dat ik te midden van al mijn ellende, enige troost in deze woorden vond: “En ik zal de blinde leiden door de weg, die zij niet geweten hebben; Ik zal ze doen treden door de paden, die ze niet geweten hebben. Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken en het kromme tot recht: deze dingen zal Ik haar doen en Ik zal ze niet verlaten.”

Op het ogenblik heb ik er niets meer bij te voegen. Maar uit een diep gevoelde bevinding kan ik in waarheid beweren, dat ik meer en meer verlang om alleen Jezus Christus en de kracht van Zijn opstanding te kennen.

Wat uw bediening aangaat; u behoeft niet de geringste vrees te hebben, dat ik u verder volg dan u dit Christus doet; noch zal ik ook één leerstelsel waar ik nu aan vasthoud, loslaten, tenzij het mij door het licht en de kracht der waarheid ontnomen wordt.

Ik ben, mijnheer

Uw onderdanigste dienaar.

ELIZABETH MORTON.

6. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON,

ten huize van de weleerwaarde heer MORTON,

HOLYWELL MOUNT.

Geachte Mejuffrouw!

U hoeft geen verontschuldigen in te brengen; dankbaarheid wordt niet geëist; wat ik uit genade ontvangen heb, schenk ik u met mijn gehele hart. Tot hiertoe hebt u uw deel in mijn getrouwe bediening en vurige gebeden gehad. En ik vertrouw te kunnen zeggen, dat mijn zielsverlangen is, dat ik uw hart nog eens onbewegelijk moge vastgesteld zien op de Rots Israëls. Dan zult u God loven, dat Hij het middel zond, en uw gebeden graag verenigen met de mijne in mijn wederwaardigheden.

Of ik uw bedoeling volgens uw oordeel goed of verkeerd uitlegde, weet ik niet, maar duidelijk is het mij, dat God er zijn zegel aanhechtte en het zegende, door de overtuigende kracht, die er mee gepaard ging.

Uw eerste brief was niet zonder partijdigheid of huichelarij, want ten gunste van wettische werken zegt u: “Werkt uws zelfs zaligheid met vreen en beven”, terwijl u de kracht Gods welke aan deze volzin verbonden is uitsluit. Die aldus uitgedrukt wordt: “Want het is God die in u werkt beiden het willen en het werken naar Zijn welbehagen.”

Om een Goddelijke volzin van een daarop betrekking hebbend werkwoord af te scheiden en er God, de grote Werkmeester, uit te laten is een listige, en huichelachtige vervalsing van Gods Woord. Elke schriftuurplaats dient om de ontwaakte zondaar tot God te leiden; de ganse, Schrift kwam van God en moet in Hem opgelost worden. Om er Hem daarom uit te laten waar Hij hoofdzakelijk bedoeld wordt is een vergoden van zichzelf en een onteren van God.

U bent in deze brief weer op de oude wijze aan het werk geweest. Ik kan u, wat ik ook doe met de Schrift niet eerlijk doen handelen; u wilt uw handen niet thuishouden van roven en stelen. U draait en kronkelt u als de slang en maakt alles vergiftig. Nochtans ben ik besloten u te volgen en als ik u door Gods genade in de kloof der steenrots Hoogl. 2: 14 kan jagen, dan zal ik u niet langer vermoeien.

Uw gaan in een klooster om “zowel ziel als lichaam rein voor Christus te bewaren” begreep ik zeer wel en ook misvatte ik uw bedoeling niet. U noemt uzelf “een streng katholiek” en u weet, dat het verbieden van te huwelijken een Roomse leerstelling is. Indien u nu niet een kloosterleven wilde leiden met het doel het huwelijk te ontgaan en met het leerstelsel van de ongehuwde staat in uw oordeel als een wezenlijk geloofsartikel, kunt u in geen geval een wezenlijk of streng Katholiek zijn. En indien de ongehuwde staat het lichaam zuiver houdt, zoals u beweert, dan is het natuurlijk gevolg, dat het huwelijk onzuiver is. Deze gevolgtrekking dunkt mij, dat goed uit uw brief opgemaakt kan worden, want u zegt *dat van de twee staten de ongehuwde de zuiverste is.*

Wat mij betreft, ik denk dat zedeloze hartstochten, wulpsse gedachten en een natuurlijke neiging, waarmee zich iemands gemoed bezig houdt, tienmaal erger zijn dan een wettig huwelijk; in het bijzonder daar waar de vreze Gods, wederzijdse genegenheden, een onbevlekt bed en huisgodsdienst onderhouden worden.

Het is niet zeer waarschijnlijk, dat een gezelschap van lichtzinnige, ijdele en vleselijke meisjes, vreemd van de genade Gods, opgeblazen door hoogmoed en ijdele verbeelding, bevestigd in de leerstellingen van de duivel, zonder werk en zich beroemende op verdienste, die denken dat ze de hemel zullen verdienen, door een weinig dode vleselijke werken naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld en niet naar Christus, Col. 2: 8; ik zeg, dat het niet zeer waarschijnlijk is, dat er enige reinheid in hen zou zijn. Paulus zegt: *de berlekten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en consciëntie zijn berlekt*, Titus 1: 25. Als de Apostel zegt: “Indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking van Zijn opstanding”, Rom. 6: 5, sluit dit dan in dat jonge vrouw met hun lichamen en handen op een stenen vloer uitgestrekt moeten liggen, en met een fluwelen doodskleed bedekt worden; dat zij hun hoofden moeten laten scheren een sluier moeten aannemen; dat zij een eed moeten afleggen voor hun leven in een klooster te gaan, gehoorzaam moeten zijn aan een oude vrouw of abdis, dat zij onder ede moeten beloven van harte bekeerd te zijn alsook arm en ongehuwd te blijven, ... wilt u zulk een monniksbegravenis *een kruisiging aan de wereld* noemen? Gal. 6: 14. Is dit het kruisigen van de oude mens? Rom. 6: 6. Is het binden van uw ziel door vijf van deze goddeloze beloften enig deel van het evangelie der Genade Gods? Of beveelt Jezus Christus iets dat hierop gelijk? Als de Apostel ons zegt: „indien gij door de Geest de werkingen van de lichaams doodt zult gij leven,” bedoelt hij dan, dat wij ons allen in een gevangenis moeten laten opsluiten? Gebiedt God arme gelovige vrouwen in een donkere cel op een aarde vloer te gaan wonen en op strooien bedden met flanellen lakens te slapen? Waar vindt u een zeker gebod voordat alles? Indien Christus kwam om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis en uit het gevangenhuis die in duisternis zitten, Jes. 42: 7, dan kan dit geen deel van zijn godsdienst zijn. Hij die verklaart *dat Zijn juk zacht is en Zijn last licht is*, Matth. 11: 30. Hij gebod nimmer aan arme onnozele vrouw hun naakte lendenen te kwellen met een gordel van paardenhaar en een flanellen hemd of hun vlees met een gesel te kastijden. Dit is Christus inderdaad tot een harde Meester maken. *Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees geëet, maar hij voedt het en onderhoudt het; gelijkervijds ook de Heere de gemeente*. Ef. 5: 29.

Mejuffrouw, u weet dat de bovenstaande beschrijving van het pausdom geheel waar is en ik daag u uit het te ontkennen. Zijn dit de vruchten van de Geest? Zijn dit de werken van het geloof of arbeid der liefde? Helaas mejuffrouw, dit is het wassen van de Moorman, Jer. 12: 28. Alles tevergeefse arbeid. U mag honderd geselslagen verdragen en uw borst slaan tot ze bont en blauw is, het gehele jaar boete doen en nog juist veel goddeloosheid achter u houden als Salomons dwaas, nadat hij in een mortier gestoten was. Spr. 27: 22. Deze bewering kunt u niet ontkennen, daar u verplicht bent gedurig naar uw biechtvader te gaan met een: “Zegen mij mijn vader, want ik heb gezondigd. Ik belijd aan God en aan de maagd Maria, aan Johannis de Doper, aan de Heilige Petrus en de heilige Paulus en aan al de heiligen en aan u mijn vader, dat ik in gedachten, woorden en werken gezondigd heb. Voor al deze zonden en die welke ik mij niet herinner, vraag ik God vergiffenis en van u mijn vader vergeving en kwijtschelding.”

Maar helaas! Wij kunnen hier van zeggen gelijk Paulus van een ceremoniële reiniging zegt: “Die dengenen die de dienst pleegden niet konden heiligen naar de consciëntie, bestaande alleen in spijzen en dranken en verscheiden wassingen en rechtvaardigmakingen des vleses Hebr. 9: 9, 10.

Mejuffrouw, de sterk gewapende zal zijn hof bewaren, Lukas 11: 21, in spijt van een gesel. *De geest welke nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid*, Ef. 2: 2 zal zijn sterkte nooit verlaten voor geen slag op de borst noch ook zijn woonplaats verlaten uit vreze van een weinig wijwater. *Hiertoe is de Zoon Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou*, 1 Joh. 3: 8. Hij alleen kan de sterk gewapende uitwerpen, Lukas 11: 22 en de consciëntie van dode werken reinigen om de levende God te dienen. Hebr. 9: 14.

Slechts in deze zielen, welke onder de gezegende invloed van de Heilige Geestes zijn, wordt reinheid en heiligheid gevonden. Christus heeft ons zaliggemaakt, zegt Paulus door het bad der wedergeboorte en vernieuwing van de Heilige Geestes. Titus 3: 5.

Ofschoon u niet graag een afgodendienares genoemd wilt worden, bent u nochtans iedere Goede Vrijdag verplicht u voor een zilver kruis te buigen en het te vereren, ja, het te kussen en te aanbidden, want als u uw knieën buigt begint uw gebed aldus: “Wij aanbidden u o kruis, onze enige hoop, enz.” Was niet de koperen slang in de woestijn een afbeelding van de Zaligmaker? Maar werden de Israëlieten geboden voor hetzelfde te buigen of het te aanbidden? Werd hen niet alleen bevolen er op te zien en te leven? En toen Israël verviel om het zelf te roken, werd het vernield, zoals geschreven is: “Hiskia deed dat recht was in de ogen des Heeren. Hij nam de hoogten weg en

brak de opgerichte beelden en roeide de bossen uit en verbrijzelde de koperen slang, omdat de kinderen Israël tot die dagen toe haar gerookt hadden en hij noemde ze Nehustan,” (in verachting) 2 koningen 19: 4.

Indien dit afgodendienaars waren, wat moet u dan wel zijn, die God uw rug toekeert, van Zijn evangelie afvallig wordt en het afbeeldsel van een vervloekt hout aanbidt: “Wij aanbidden u, o kruis, onze enige hoop?” Indien dit gebed en deze belijdenis waar zijn, dat bent u zonder God en zonder Christus in de wereld, want de Heere is de Hoop van Zijn volk en de sterkte der kinderen Israëls, Joel 3: 16. Maar u hoopt op een zilveren kruis. Alzo zijn de paden van allen die God vergeten en de verwachting der huichelaars zal vergaan; van welke zijn hoop walgen zal, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnenkoppen, Job 1: 13, 14.

Van het pausdom kunnen wij zeggen als Petrus van het wettisch verbond zegt: “het is een juk het welk noch onze vaders noch wij hebben kunnen dragen.” En ik ben er zeker van dat het geen gedeelte van de bediening van de Geestes is, omdat het volgens de inzettingen en geboden van mensen is en niet naar Christus. Vergeving en vrede door de Heilige Geest aan het hart toegepast, zal de consciëntie reinigen, de zonde tenonder brengen, het hart zuiveren en het gemoed geestelijk en hemels maken. Dan zullen voor God de knieën zich buigen, de handen werken, de voeten zich bewegen, de ogen zien, de oren horen en de mond spreken. Alle reinheid, waarin dit gemist wordt is slechts de naam niet de zaak.

Wat het huwelijk en de ongehuwde staat betreft, mejuffrouw. Dit zijn zaken, welke ik in mijn bediening zelden of nooit aanraak. De een heeft de gave van onthouding, terwijl een ander die niet heeft. Jacob kan een honderd vier en veertig duizend van zijn nakomelingen met hem in de hemel zien, terwijl God van een ander zegt: *Schrijf deze man kinderloos.* Jer. 22: 30. Indien de ongehuwde staat in uw ogen de reinste is, volhardt daar dan in. Maar zie toe dat u in het verborgen niets doet, waarover ge u zult moeten schamen als het op de daken der huizen verkondigd zal worden. De grote dag zal alle verborgen dingen aan het licht brengen. “Want daar is niets verborgen, dat niet geopenbaard zal worden, noch daar is niets geschied om verborgen te zijn, maar opdat het in het openbaar zou komen.” Dan zal het onderscheid bekend worden tussen wat uw reinheid in waarheid is, en wat het slechts schijnt.

Ik zou het huwelijk nimmer aangehaald hebben, als u het de ongehuwde staat niet gedaan bad, en daar u het voor die Paapse stelling opneemt bewees ik uit Gods woord, dat het een van de geboden van de duivel is. 1 Tim. 4: 1, 2, 3,

Nu zal ik u iets van uw partijdigheid en huichelarij in deze brief onder het oog brengen. “Dan die haar ten huwelijk uitgeeft, die doet wel, (zegt u) en die ze ten huwelijk niet uit geeft, doet beter.” 1 Kor. 7: 38. En weer vers 40. “Maar zij is gelukkiger indien zij blijft, na mijn gevoelen”. En hij voegt er bij; “En ik neem ook de geest Gods te hebben.”

Door deze wijze van redeneren uit de Schrift kunt u zeggen, dat Adam Gods Zoon was, Lukas 3: 38 en Eva Gods dochter Hand. 17: 29 en dat God goed deed toen Hij ze tot Adam bracht. Maar had Hij haar hem onthouden, dan zou Hij beter gedaan hebben. Ook toen Hij tot Jozef zei, Maria zijn vrouw tot zich te nemen, deed Hij goed; maar had Hij haar hem onthouden Hij zou beter gedaan hebben. Eveneens, als God zielen trekt om met de gezegende Bruidegom der kerk verenigd te worden, doet Hij goed. Maar het zou beter zijn indien Hij het niet deed.

Mejuffrouw, het huwelijk sluit al deze zaken in, en zij zijn alle van God verordeneerd. Door een smet of enige gedachte van onreinheid er op te werpen, veracht men de raad der Allerhoogsten. “Want de Heere God had gesproken: Het is niet goed dat de mens alleen zij; ik zal hem een hulp maken”, Gen. 2: 18. En van de vrouw zegt God: “Ik wil dan dat de jonge vrouw huwelijken, kinderen telen, het huis regeren, geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven. Want enige hebben haar alreeds afgewend achter de Satan. 1 Tim. 5:14, 15. U zult toestaan, dat het goed is dit te doen, maar dat het beter is dat de jonge vrouw ongehuwd, blijven de vruchtbaarheid verachten, de regering van het huis versmaden, de wederpartij oorzaak geven de godsdienst te lasteren, zich achter de Satan af te wenden en de leringen van duivels aan te kleven, welke zijn: “verbiedende te huwelijken, gebiedende van spijzen te onthouden, die God geschapen heeft tot nuttigting met dankzegging voor de gelovigen en die de waarheid hebben bekend.”

Door zulke redeneringen zou u de Apostel de Goddelijke instelling en het stellige gebod Gods doen tegenspreken en hem tot de auteur van de ongehuwde staat maken, welke hij zelf verklaart

een lering van de duivel te zijn. ‘U dwaalt grotelijks, niet wetende de Schriften, noch de kracht Gods.’

Men merk op, dat de Apostel verklaart dat zijn leer geen der ordinantiën, geboden of voorafgegane beloften Gods weersprak, gelijk geschreven is: “Dan hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag, betuigende beiden klein en groot, niets zeggende buiten hetgeen Mozes en de profeten gesproken hebben dat geschieden zou.” Hand. 26: 22. U ziet dat de bediening van Paulus hierin bestond om geen andere dingen te zeggen, dan wat voor zijn tijd bevolen en voorzegd was. Daarom kon hij niet, zoals u veronderstelt, een voorstander of handhaver van een duivelse lering, de ongehuwde staat zijn.

De Korintiërs hadden tot Paulus geschreven omtrent het ongehuwd houden van hun maagden, waar de Bijbel het stilzwijgen over bewaarde. Daarom schrijft Paulus: “Aangaande nu de maagden, heb ik geen bevel des Heeren, maar ik zeg mijn gevoelen als die barmhartigheid van de Heere gekregen heb getrouw te zijn”, 1 Kor. 7: 25. De kerke Gods was te die tijde in een lijdende staat; velen leden of stierven dagelijks voor de zaak Gods en der waarheid. In welke tijden zij gelijk waren aan Jeruzalem in haar ellende die gewoon waren te zeggen: “Zalig zijn de onvruchtbaren en de buiken die niet gebaard hebben en de borsten die niet gezoogd hebben.” Lukas 23: 29. In zulke lijdenstijden is een vrouw en gezin een zware last. Hierom vestigt de Apostel zijn veronderstelling op die benauwde tijd. “Ik houd dan dit (onderricht) goed te zijn om de aanstaanden nood, dat het [zegge ik] goed is de mens te zijn.” 1 Kor. 7: 26. Hierdoor weerspreekt de Apostel niet wat hij van de ongehuwde staat beweert; als hij het een leer der duivels noemt en een valstrik, maar hij gaf zijn raad ten hunnen beste, en niet met enige bedoeling om Gods instelling van het huwelijk tegen te staan. “En dit zeg ik tot uw eigen voordeel, niet opdat ik een strik over u zou werpen, maar om u te leiden tot hetgeen wel voegt en bekwaam is om de Heere wel aan te hangen.” 1 Kor. 7: 35.

Ik ben besloten om u uit iedere schuilplaats der leugenen, waarin ge u zou willen verschuilen, uit te jagen, hoewel ik in mijn vervolging en een der ergste stormen te doorworstelen heb. “Want een gedurige druiping ten dage des slagregens en een kijfachtige vrouw zijn even gelijk. Elkeen die ze verbergt, zou de wind verbergen”, want in dwalingen is zij even onvast. Degene die haar niet getrouw behandelt, bedroeft de Heilige Geest en de olie van zijn rechterhand die roept door een zichtbaar verval van de kracht van zijn bediening Spr. 27: 15, 16.

Al mijn pogingen zullen tevergeefs zijn, tenzij God mijn brieven met Zijn eigen kracht en zegen vergezelt. Want hoewel u een van het zwakkere geslacht bent, of gelijk Petrus zegt het zwakste vat, nochtans kan dit slechts op lichamelijke en verstandelijke zwakheid toegepast worden, want in het hoofd bent u even sterk, indien niet sterker, dan het mannelijk geslacht. Gelijk een van de best doorgeleide rechters goed opgemerkt heeft: “Het is beter te wonen in een woest land dan bij een zeer kijfachtige en toornige huisvrouw.” Spr. 21: 19. Ja, hij voegt er bij: “Het is beter te wonen op een hoek van de dak, dan met een kijfachtige huisvrouw en dat in een huis van gezelschap.” Spr. 21: 9. Echter ben ik besloten er alles aan te wagen, zelfs al zou ik onder de gesel der tong vallen, want de verlossing ener ziel is kostelijk en ik zou graag een der hevigste stormen doormaken, indien ik u maar tot Hem kon voeren, Die een verberging tegen de wind is; liever dan u op te geven, hoewel ik mij blootstel aan de kijvagiën ener vrouw (welk zijn) als een gestadig druipen, Spr. 19: 13.

Ik kon er meer bijvoegen, maar in werkelijkheid heb ik medelijden met u en wil ik u sparen. God de Almachtige vergeve en zegene u! Belijdt al uw misdaden aan Hem tegen wie u alleen gezondigd hebt en ik hoop, dat Hij u beide zal horen en genezen. Hij heeft zichzelf geopenbaard als rijk zijnde in barmhartigheid en overvloedig in goedheid en in waarheid. Houdt daarom aan in ootmoedige belijdenis en in het gebed en verwacht meer dan overvloedige genade van Hem.

Intussen waarde juffrouw, verblijf ik uw getrouwe dienaar, liefhebbende vriend en zou ook graag wezen uw tere Verzorger.

Laat mij weten hoe het verder met u gaat en verwacht een deel in de arme gebeden van hem die in de banden van het Evangelie, de eer van Christus zoekt alsmede het goede van uw ziel.

WILLIAM HUNTINGTON.

7. Aan de weleerwaarden heer HUNTINGTON.

Mijnheer!

Uw laatste brief kwam in mijn bezit, en het spijt mij dat ik zeggen moet, dat het in geen geval voor mijn ziel een woord ter rechter tijd was. Door het lezen ervan werd ik ten zeerste ontroerd. Echter eer ik mijn pen op het papier zette om die te beantwoorden ging mijn hart uit in het gebed tot God om Zijn leiding.

Ik ben van mening, dat deze brief teveel in uw eigen geest geschreven is. Op het ogenblik is mijn gemoed zeer ongeschikt voor tegenspraak.

Maar zegt u, ge hebt het zelf gezocht.

Nu dan, indien u het punt niet wilt los laten dan zal ik het doen en laten wij het onderwerp van het huwelijk dan laten vallen, want ik zie er niet veel voordeel in over dat onderwerp te disputeren.

Wat het klooster betreft, ik zal nog een ding zeggen, welke is: mijn gedachten over dat punt zijn dermate gewijzigd, dat was ik onder mijn tegenwoordige gevoelens een non, ik in der waarheid ellendig zou zijn. Het heeft God op een wonderlijke wijze behaagd mij van die dienstbaarheid te verlossen. Hij die de binnenste schuilhoeken van het hart goed kent is mijn getuige dat ik in waarheid begeer, in welke betrekking ik mij ook bevind, aan Zijn wil onderworpen te zijn.

In het bijzonder ben ik geslagen met uw gedurige beschuldigingen, dat ik het Woord Gods verdraai. Bidt dan voor mij (zoals God weet, dat ik voor mijzelf doe), dat de sluier van onwetendheid van mijn verdorven gemoed weggenomen moge worden, dat de ogen mijns verstands ten volle verlicht mogen worden om het Woord te begrijpen; om de kracht der waarheid zoals ze in Christus zijn niet alleen te kennen maar ook te gevoelen.

U bent welkom, mijnheer, om mijn brief zoveel te ontleiden als u behaagt, mits het tot welzijn van mijn ziel en niet tot eindeloze twistreden strekt. Ik beschouw u als iemand, die van God geleerd bent, waarom ik besloten ben, om door de hulp van Zijn genade mij niet beledigd te gevoelen door enige zaak, welke u moogt beweren. Hoewel ik, geloof mij, niet geheel ontbloot ben van de gevoelens der menselijke natuur.

Inderdaad heb ik ondervonden, dat ik wonderlijk ondersteund werd onder de gestrengheid van uw eerste en laatste brieven. Ik denk dat u mij in het geheel niet spaart, hoewel u het tegendeel beweert. Wel, omdat ik opmerkte, dat de gelovigen reeds gerechtvaardigd waren door Zijn bloed, sloot dit dan in, dat ik de dadelijke gehoorzaamheid van Christus wenste buiten te sluiten? Dat verhoede God! Het was Rom. 5; 9, dat mij voorkwam, toen ik bezig was, dat te schrijven, want ik herinner mij, dat het op mijn denkwijzen toepasselijk was; was ik nauwkeurig tot het onderwerp doorgedrongen, dan zou ik het niet onvolledig gelaten hebben. Hier handelde ik verkeerd in, hoewel ik moet bekennen, dat ik zeer verbaasd was, dat u het in zulk een licht beschouwde. Ik belijd dat er altijd een onderscheid behoort gemaakt te worden tussen de dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid van Christus.

Ik ben in waarheid overtuigd, dat de eerste voor de zonde verzoening doet en de laatste een recht op de hemel geeft. Echter indien ik dwaal, wens ik onderricht te worden wat recht is, maar zou graag willen, dat u voordat doel de terechtwijzing van mijn vader Paulus in 2 Tim. 2: 24, en 26 wilde aannemen.

U verlangt te weten hoe het met mij gaat. Nog steeds bedroefd en zeer terneergeslagen, hoewel ik een zwakke hoop in mij ontwaar, dat God voornemens is mij barmhartig te zijn uit zijn zonderlinge en wonderlijke handelingen met mij. Wist ik maar dat Christus na mijn verschrikkelijke afval mij inderdaad wilde ontvangen, en deze beloften, welke mij tot een aanhoudende kwelling zijn, teniet maken, dan zou het enige verlichting aan mijn ontroerde consciëntie geven. *O Heere, ik word onderdrukt, weest Gij mijn Borg.*

O mijnheer, u kunt u geen oordeel vormen over mijn tegenwoordige ingewikkelde beproevingen, niet alleen met betrekking tot hetgeen ik zo-even verhaald heb, maar ook wat betreft een netelige omstandigheid welke zich onlangs opgedaan heeft aangaande mijn toekomstige staat in dit leven.

Onlangs ontving ik een uitnodiging om naar Rusland weer te keren, met een van de eerste schepen in de lente, om mij in een milder klimaat, dan waar ik voorheen in was, te vestigen en heb elke reden te geloven, dat ik daar een goede gezondheid zou genieten. Grote tijdelijke voordelen zijn mij aangeboden, maar ik kan in waarheid zeggen, dat mijn hart ze niet verder begeert, dan als een middel (indien God wil) om mij in korte tijd in staat te stellen mij onafhankelijk van de wereld terug te kunnen trekken en mijzelf aan de dienst Gods over te kunnen geven. Want welke hoop heb ik, indien ik in Londen woonde om de middelen der genade beter waar te nemen dan in een vreemd land. Ook heb ik veel minder tijd, ik weet het door ondervinding, om mijn eigen eenzame meditatieën te genieten. Smeek om des Heeren leiding ten mijn behoeve.

Hierbij heb ik een brief ingesloten, die ik onlangs ontving van een jonge dame, welke mijn zuster in het Roomse geloof was. Ik had haar uw eerste brief gezonden ter lezing; hieruit zult u zien welke haar denkwijze er over is. Ik kan niet nalaten Gods goedheid te bewonderen, dat ik niet overgegeven werd om er dezelfde opmerkingen over te maken Zij heeft inderdaad een opmerkelijke levensloop gehad, die in sommige opzichten met de mijne overeenkomt.

Welgelukzalig is die mens, die bekwaam wordt gemaakt zijn weg op de onmiddellijke zorg Gods te wentelen. Psalm 37; 5. Dit moet zeker het beste redmiddel zijn in alle verbijsterende smarten Psalm 16: 4. En hoewel ik overtuigd ben, dat het Woord Gods het grote middel van vertroosting ten dage der beproeving is, Ps. 119: 92; Rom. 15: 4; kan ik u nochtans verzekeren, dat mijn gemoed nu zeer terneergeslagen is, vrezende of ik de Schrift ook mocht verdraaien of verkeerd uitleggen. Niettegenstaande moet ik dit verklaren, dat ik vurig verlang dat Christus voor mijn ziel alles in allen moge zijn, en ik aan alles waarin Hij gemist wordt gedood moge worden.

Sta mij toe dat ik nog over één bijzonderheid in uw brief een opmerking maak. U zegt: *In de taal der schrift bent u een hoer.*

Pas op, mijnheer, ik daag u niet voor de rechtbank om schadevergoeding. Nochtans door mij, aldus te beschuldigen, loopt u later zelf in de val door uzelf, mijn tere verzorger te noemen.

Volgens de regels der rede bent u nu beslist de tere verzorger van een hoer. Van ganser hart wens ik u een beter ambt. Verontschuldig deze scherts.

Geloof mij dat ik steeds verblijf,

Uw verplichte vriendin en getrouwe

ELIZABETH MORTON.

HOLYWELL, MOUNT.

29 December 1786.

8. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON.

Mejuffrouw.

De uwe kwam zo-even in mijn bezit, en zijn gewichtige inhoud heb ik overwogen. Wat het vleselijk huwelijk betreft, ik zou er niet over gesproken hebben, daar het niet tot de bediening behoort, indien u het in uw brief niet sterk voor de ongehuwde staat opgenomen had. Daar dat leerstelsel in uw oordeel gevestigd scheen, deelde ik u uit Gods Woord mee, dat het een gevoelen van de antichrist en een leer van de duivel was. Of u in de ongehuwde staat blijft of huwt, dat is mij hetzelfde, maar bent u eenmaal aan Christus ondertrouwd, dan zult u deze leugens en inzettingen der duivelen, die u ingezogen hebt, op moeten geven, en zult u niet veroordelen hetgeen God verordineerd heeft, noch die staat welke Hij eerlijk verklaart te zijn, als onrein beschouwen.

“Daag mij voor de rechtbank ...”

Welkom indien het voor de rechtbank Gods is, waar ik zeker ben een bekwaam Voorspraak te vinden en waar ik niets zal hebben te betalen om het pleidooi te winnen. U hebt mij niet in de val gekregen. Elk afgodendienaar is een overspelig zaad en die hoererij bedrijft. Jes. 57: 3. En degenen die van hun belijdenis van Christus afvallen, zijn Bruid en zijn Woord verlaten, zich bij een dwalende gemeente aansluiten en dwalingen omhelzen, worden gezegd, *de Heere te verlaten; hittig te zijn in de eikebossen; een ander leger lief te hebben in elke plaats die zij zien. En zich aan een ander te ontdekken*, Jes. 57:5, 9. Een afkerig hart draagt de naam, die ik u gegeven heb. “Omdat ik verbroken ben door haar hoerachtig hart dat van Mij afgeweken is en door haar ogen, die haar dreggoden nahoereren; en zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in alle haar gruwelen gedaan hebben. Ezechiël 6: 9. Daarom is mijn beschuldiging tegen u recht, en daar u mij naar Paulus’ tere zorg ter navolging verwijst, 2 Tim. 2: 24, 25 en 26, houd ik het voor toegestaan, dat u verlangt, dat ik vriendelijk ben voor u, gelijk als een voedster haar kinderen koestert, 1 Thess. 2: 7. Indien dit zo is, dan is uw strik gebroken en ben ik ontkomen, Psalm 124: 7.

Of ik u in een slechte of goede geest geschreven heb, het is mij duidelijk, dat God het zowel toegepast als bekrachtigd heeft, door de kracht die het vergezeld. Ik weet, dat een dienstknecht des Heeren niet moet twisten, maar vriendelijk zijn tegen alle. 2 Tim. 2: 24. inzonderheid tegen een gewonde geest, maar tegen dwalingen en ter verdediging van Gods waarheid moet hij een ijzeren pilaar en koperen muur zijn. Jes. 1: 18. Gewoonlijk roepen zulken als u uit: *Spreekt tot ons zachte dingen; schouwt ons bedriegerijen*. Jes. 13: 10. En Mijn volk, zegt God, heeft het graag zo, maar wat zult gij ten einde van die maken? Jer. 5: 31. De een bouwt een lemen wand, en ziet, de andere pleistert dezelve met loze kalk. Ezech. 13: 13; een ander naait kussens voor alle okselen der armen om de verschrikte huichelaar te stutten, Ezech. 13: 18, uit vreze dat hij naar zijn God zou zoeken. Weer anderen bijten met haar tanden en roepen vrede uit, Micha 3: 5. *Maar de godlozen hebben geen vrede, zegt de Heere*, Jes. 48: 22.

De uitnemendheid en de kracht der godsdienst is van God, want hij doet smart aan en Hij verbindt, Job 5: 18. En daar Hij mij gebruikt heeft om u te verwonden, zal Hij mij ook naar alle waarschijnlijkheid gebruiken om u te helen. Wanneer dit gedaan is en u tot het licht gebracht zult zijn, zult u beter in staat zijn te beoordelen of het door mijn dan wel door des Heeren Geest gewerkt werd.

Dat u naar Rusland wilt gaan haat mijn ziel, maar daar de duivel bang is u te zullen verliezen vindt hij, dat het de beste politiek is u het land uit te drijven, indien het hem wordt toegelaten, opdat hij zijn hof moge bewaren en al wat hij heeft in vrede houden, dewelke tegenwoordig zeer geschud wordt, en naar hij denkt ook in groot gevaar is.

Uw beogen van een onafhankelijkheid is niets dan de ellendige uitwerkselen van wantrouwen en ongeloof en is een goddeloos verwijt geworpen op de tere zorg, vriendelijke voorzienigheid en belofde ondersteuning van de Almachtige.

In uw reis naar Rusland zult u geen beter succes hebben om een onafhankelijkheid te verwerven dan Naomi had toen zij naar Moab ging om wat zij had te bewaren. “Wee de kinderen die afvallen, spreekt de Heere, om een raadslag te maken, maar niet uit Mij en om zich met gene bedekking te bedekken, maar niet uit Mijn Geest; om zonde tot zonde te doen. Die gaan om af te trekken in Egypte. Daarom heb ik hier over geroepen: stil zitten, zal haar sterkte zijn.” Jes. 30: 1 -7. Blijft in dit land. Voor enigen tijd was u verplicht hier voor uw gezondheid heen te vluchten, en neem uzelf in acht omtrent een tweede vlucht, opdat de Heere niet tot u zegge, evenals tot de goddeloze Israëlieten vanouds, toen zij zowel van hun God als hun land verjaagd waren: “En weent niet over de doden en beklaagt hem niet: Weent vrij over dien die weggegaan is, want hij zal nimmermeer wederkomen dat hij het land zijner geboorte zie”, Jer. 22: 10.

Indien een onafhankelijke staat de beste voor u geweest was dan zou God ze u gegeven hebben. “Want de Heere maakt arm en maakt rijk; Hij vernederd ook verhoogt Hij”, 1 Sam. 2: 6.

Onafhankelijkheid was een der drie zaken waar ik door gebed ernstig om smeekte; ik heb echter nimmer vermocht deze te verkrijgen.

De andere zaak was een afgescheiden leven van de wereld. Ik dacht dat onafhankelijk te zijn mij in staat zou stellen God al mijn dagen te loven en dat een eenzaam leven in een bos mij uit de weg van alle verzoeken tot zonde zou brengen. “Maar ik sprak als een kind, was gezind als een kind en overlegde als een kind”, 1 Kor. 14: 11. Want beide waren de gevolgen van onwetendheid, kinderlijkheid en ongeloof. Het was niets minder dan een wantrouwen aan de weldadigheden van Gods voorzienigheid en de toegezegde bescherming van Zijn hand, die verklaard heeft, *dat Hij het*

goede niet onthouden zal dengenen die in oprechtheid wandelen. Psalm 84: 11. Hij noemt Zichzelf een beproefde Steen en u mag Hem wettig beproeven. Als een Vader heeft hij ons deze noodzakelijke dingen beloofd, en u geboden Hem te beproeven door een verlaten op Zijn woord. Mal. 3: 10. “De raad des Heeren bestaat in eeuwigheid; de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht.” Psalm 33: 11 Daarom is Hij waardig vertrouwd te worden. Hij gebiedt u Hem aan te roepen in de dag der benauwdheid en zegt: Ik zal er u uit helpen. Psalm 50: 15. Geloofst Zijn woord en gij zult niet beschaamd worden. 1 Petrus 2: 6. Vertrouwt op den Heere en ge zult zijn als de berg Sions die niet wankelt, Psalm 125: 1.

Een vlucht naar Rusland is door de duivel verzonnen. Waar zou ik heengaan voor Uw geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee, dan zou die sterke hand Gods waar ge nu onder bent u toch vinden; hoewel hij van Zijn hand snellijk zou vlieden. Job 27: 22.

Deze schuwe vrouwen worden in hun belijdenis terecht vergeleken bij een woudezelin, gewend aan de woestijn; naar de lust harer ziel schept zij de wind; wie zou haar ontmoeting afkeren? Jer. 2: 24. De Heere bekrachtige en zegene mijn openhartige handelingen met u en geve u genade tot gehoorzaamheid van het geloof, Rom. 1: 5.

Vanwege uw tegenwoordige droefheid van de gemoeds, de last van een schuldige consciëntie, een verward verstand en een gebroken oordeel, hebben een gezelschap van omdwalende, verstrooide gedachten, en een aantal verdorde vermogens, u ongeschikt gemaakt om de zorg over kinderen op u te nemen als een krankzinnige voor het ambt van gezant ongeschikt is. Wacht op God, totdat Hij uw verbroken geest verbindt en dan zal Hij u geven de geest der kracht en der liefde en van een gezond verstand welke u voor dit werk beter bekwamen zal, dan u nog ooit geweest zijt. Gehoorzaam mijn stem. En indien u hierin verkeerd handelt, dan zij dat ongelijk op mij. “Vertrouwen op de Heere en doet het goede; bewoon de aarde en voedt u met getrouwigheid. En verlustigt u in den Heere, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten. Wentelt uw weg op de Heere en vertrouwen op Hem, Hij zal het maken.” Psalm 37: 3, 4, 5. Door de kracht die u nu gevoelt, moet het u openbaar worden, dat u in Gods hand bent en Hij beveelt u uit te gaan op de voetstappen der schapen en uw geiten te weiden bij de woningen der herderen Hoogl. 1: 8; wat u in Rusland niet kunt doen. Daarom raad ik u te blijven waar u zijt en te zien wat dit toch worden zal, Hand 5.24.

U kunt gemakkelijk buiten het bereik van mijn tong en pen komen, maar van God, van de consciëntie, van het woord van Zijn genade, van mijn getrouw getuigenis tegen het pausdom of van mijn raad kunt u nimmer vlieden.

U bent vrij met de briefwisseling op te houden als het u lust. Ik heb besloten dat mijn evangelie niet als een bedelaar tot u zal komen. Er zijn genoeg gehoorzame kinderen mijns meesters, die blij zouden zijn al de olie welke in mijn kruik opwelt, te ontvangen zodat ik die niet zal zenden waar ze verworpen wordt. U zult niet meer van mij krijgen, dan wat u er door brieven uithaalt. Mij is geboden niet over te gaan van het een huis in het andere huis. En indien aldaar een zoon van de vredes is, zal ik in dat zelf huis blijven. Lukas 10: 5, 6, 7.

De brief van de dame las ik met medelijden en verontwaardiging; met medelijden als ik bedenk in welk een gevaarlijke staat zulk een ziel zich moet bevinden, die naar het graf reist met niets dan een leugen in haar rechterhand, Jes. 11: 20; met verontwaardiging, als ik bedenk hoe goddeloze lieden voor geld, een lui leven of toejuiching van mensen zoveel zielen blindelings in de gracht leiden Matth. 15: 14. Het is nogal waarschijnlijk dat Goddelijke wonderen verricht zouden worden aan een relikwieënkastje en Gods goedkeuring zou verschijnen in een weg, die Hijzelf vervloekt heeft: “Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, een gruwel des Heeren, een werk des werkmeesters handen zal maken en zetten in het verborgen, en al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.” Deut. 17: 15. Maar u kunt geen tak van het pausdom voortbrengen, die ik niet in de oude profetie kan vinden.

Deze mirakelen zijn duidelijk voorspeld. En de beschrijving der personen, die er in verstrikt zullen worden, ja zowel de verleider als de verleide. Hem zeg ik, wiens toekomst is naar de werking van de satans in alle kracht en tekenen en wonderen der leugen. En in alle verleiding der onrechtvaardigheid, in degenen die verloren gaan, daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden. En daarom zal hen God zenden een kracht der dwaling,

dat zij de leugen zouden geloven. Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid.” Thess. 2: 9- 12.

In de hier boven aangehaalde profetie wordt de eerste verschijning van de paus in de kerk vergeleken bij des duivels eerste verschijning in Eden: zij wordt genoemd *een toekomst naar de werking van de Satans*. Zijn wonderen der leugen worden vergeleken bij *leugen van de Satans*, en de wonderen die zij in Eva zouden werken, als zij er geloof aan gaf. “Gij zult niet sterven, maar gij zult als God zijn, kennende het goed en het kwaad.” Gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, 2 Kor. 2: 3, zo bedroog de paus eerst de kerk. Dat de duivel Gods Woord, in zijn mond nam. (*Is het ook, dat God gezegd heeft gij zult niet eten van allen boom dezès hofs*, Gen. 3: 1) was een afschaduwing van de beweerde onfeilbaarheid van de pausen in de Schrift en van de tegenspraak van de duivel tegen Gods Woord. En het inbrengen van zijn eigen leugens was een afbeelding van des Pausen tegenspreken van de Bijbel en het inbrengen van eigen overleveringen, waarvoor u in uw vorige brief opkwam.

Om kort te zijn: de komst van de duivel in Eden was om de vrouw te verleiden en Adam in haar schande én oneer mee te slepen, en hij wiens toekomst is naar de werking van de Satans beoogt de verwoesting van de kerke Gods.

Door zijn beweringen dat hij Christus plaatsbekleder en het hoofd der kerk is, onteert hij Christus, kruisigt Hem wederom en maakt Hem openlijk te schande, Hebr. 6:6. Daar des pausen toekomst naar de werking van de Satans was, hebben wij grond om te geloven, dat zijn uitgang op dezelfde wijze zijn zal. Al wat de duivel voor zijn leugens kreeg, was *dat hij vervloekt werd boven al het vee*, Gen. 3: 14. En hij die de schrift verbrandt, verdraait er afdoet of er bijvoegt zal boven alle zondaars vervloekt worden: *want hij is erfgenaam van al de plagen die in dit boek geschreven zijn*. Openb. 22: 18, 19. En daar zij gelijk begonnen, zullen zij ook gelijk eindigen: “En de duivel die haar verleidt, wordt geworpen in den poel des vuurs en sulfers alwaar het Beest en de valse profeet is; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid. Openb. 20: 10.

De verborgenheid der transsubstantiatie is een van deze wonderen der leugen tevoren genoemd; en slechts zulk een ziel welke door God overgegeven wordt tot een kracht der dwaling zal ooit zulk een leugen geloven, om te meen dat een zondaar door het mompelen van enige woorden een ouwel in de Godheid veranderen kan. Ik wenste, dat u mij een geheiligde ouwel wilde brengen, nadat hij in het lichaam van Christus veranderd is, en dan zou ik eens trachten of ik er ook een brief mee verzegelen kon. En indien hij door een vel papier vast gehouden worden kan, dan kan hij geen Zaligmaker zijn en bijgevolg geen voorwerp van aanbidding. Want hoewel hij hostie genoemd wordt weten wij toch dat het de Heere der Heirscharen niet is; want wij moeten niet menen, dat de Godheid goud of zilver of steen gelijk zij. Hand. 17: 29. Daarom hebben wij geen reden om te denken, dat Hij aan zulke onbeduidende zaken als deeg of bijenwas gelijk zou zijn.

Ik maakte deze weinige opmerkingen om u te doen weten, ik u wat verder kon doorkijken, dan u uzelf door woorden bloot gaf. Ik doorzie u even goed als of u van glas was, want de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden 1 Kor. 2: 15.

Uw beweringen omtrent een klooster, om lichamelijk, zuiverheid te bewaren zijn niets beter dan van de Joodse farizeeën: “Reinigende het buitenste van de drinkbekers en van de schotels maar van binnen zijn ze vol van roof en onmatigheid.” Geen lui leven in een cel zal de geest reinigen of ze rein houden; het hart moet door het geloof gereinigd worden en de geest door de liefde Gods rein gehouden worden. Indien er ooit enige reinheid in u gevonden zal worden, dan moet ze uit deze bron voortvloeien.

U hebt een broeder in de bediening en u kunt hem mijn brieven gerust voorleggen. Ik heb geen oorzaak om bevreesd of beschaamd te zijn over iets dat ik aan u geschreven heb.

Wat uw tegenwoordige beproevingen betreft, zij zijn niet meer dan wat u verwachten moet: “En zij hebben geen rust dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld en iemand het merkteken zijns beelds ontvangt”, Openb. 14: 11. Indien God u zaligt, zal Hij uw overtredingen met de roede bezoeken en uw ongerechtigheid met plagen. Daarom verwerpt de tucht des Heeren niet en weest niet verdrietig over Zijn kastijding. Wat klaagt dan, een levendig mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden. Draag des Heeren gramschap want u hebt tegen Hem gezondigd, Wie weet of Hij en u niet zal uitbrengen aan het licht. En u uw lust doen zien aan Zijn gerechtigheid.

Nooit zag ik de Schriftuurlijke mening van de dronkenschap der hoere Babylons of de uitwerkselen van de wijn harer hoererij, Openb. 17: 2, in mijn gehele leven duidelijker, dan ik ze in deze uw brieven gezien heb, want zij zijn vol van onbestaanbaarheid, en verwarring als de taal van een dronken man. In uw vorige brief deelt u mij mee, dat u in de offerande der mis gelooft, maar aan de absolutie en het vagevuur twijfelt, wat bij mij onbestaanbaar is, want gelooft u aan de offerande van de mis, dan hebt u geen reden om aan uw deel in het vagevuur te twijfelen. Sterft u in het geloof van een leugen, dan is uw verdoemenis zeker als of u er al in was. Want indien degenen die leugen spreken het hemels Jeruzalem nimmer binnen zullen komen, Openb. 21: 27, zoals de Schrift getuigt, dan behoeven wij niet te vrezen, dat de leugenaars buiten de hel zullen blijven gelijk geschreven is. “Maar de vreesachtigen en ongelovigen en gruwelijken en doodslagers en hoereerders en de tovenaars en de afgodendienaars en alle de leugenaars, is haar deel in de poel, die daar brandt van vuur en sulfer, hetwelk is de tweede dood”, Openb. 21: 8. Daar dit het geval is mejuffrouw, en uw geloof in de offerande der mis vaststaat, hebt u geen reden aan het vagevuur te twijfelen, want dezelfde rechtvaardige God, die een oproerling overgeeft een leugen te geloven, heeft de verschrikkelijke verdoemenis van de leugenaar even vastgesteld.

Ik neem aan dat deze brief naar gewoonte te veel in mijn eigen geest geschreven is, maar u moet mijn geest buiten dispuut laten en zien of wat ik schreef Gods waarheid al of niet is. Het is volgens de woorden, welke God gesproken heeft, dat wij in die grote dag geoordeeld zullen worden, en niet volgens mijn geest.

Wat mij betreft, dan geloof ik niet, dat er in de Bijbel een tekst is, indien ze in haar geestelijke betekenis nauwkeurig bezien wordt, die één tak van het Pausdom begunstigt. Want hoewel in hun geloofsbelijdenis enige gezonde uitdrukkingen zijn, maken hun dwalingen en gedrag nochtans al deze zaken tot leugen. In het kort, hoewel zij belijden dat ze God kennen, nochtans verloochenen zij Hem met de werken, zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam en tot alle goed werk ondeugende. Titus 1: 16.

Inderdaad mejuffrouw, ik heb u even openhartig behandeld als God mij deed, maar ik weet dat niemand dan God aan het woord van Zijn genade getuigenis kan geven Hand. 14: 3, het woord Zijn knechts kan bevestigen en de raad van Zijn boden volbrengen, Jes. 44: 26.

Ik verzoek geen gunst, dan dat u uw consciëntie aan het licht en de kracht der waarheid wilt blootstellen. Handel overeenkomstig uw belofte uit overtuiging en dan zal ik op Gods hand letten en Zijn hulp afsmeken.

Zolang God u besloten houdt of u op twee gedachten hinkt, zeg ik u vaarwel. Keert de waarheid u echter om, dan ben ik uw bereidwillige dienaar in het evangelie van Christus en om Zijnentwil.

WILLIAM HUNTINGTON.

9. Aan de heer W. HUNTINGTON.

Mijnheer!

Het waren kostelijke ogenblikken, die ik deze avond met u in de consistoriekamer doorbracht, hoewel ik u terzelfder tijd in waarheid verzekeren kan, dat zo waarachtig als er een God in de Hemel is, ik zeker een hel in mijn hart heb. Ach, dat ik mijn consciëntie kon ontvlieden! Ach, dat ik mijzelf kon ontlopen! Want het is zeker, dat ik nimmer de oordelen van een vertoornd God kan ontgaan. Hoe kan ik veronderstellen, dat de Heere ooit Zijn liefde op mij vestigde, die de goddelooste der goddelozen ben? Ik weet niet wat ik doen moet; nacht noch dag houd ik op met bidden, en nochtans neemt mijn zielsbenauwdheid meer toe, dat ik in waarheid denk spoedig op het ziekbed te zullen liggen. Denkt u waarlijk dat Christus ook voor mij stierf?

Hier heb ik geen verzekering van. O ellendige staat! Mijn zonden zijn een zware last, bijna te zwaar voor mij om te dragen.

Verbazende omkeer! Nooit voorheen had ik gevoeld wat God behaagd heeft onlangs op mij te leggen. Ik denk elk ogenblik te sterven. Ik gevoel dat de plaag van mijn goddeloos hart zodanig is dat die bijna ondragelijk is voor dit mijn zwak gestel. Het leven is mij geen genot, noch vind ik vermaak in iets hier op aarde. In het kort, in deze toestand kan ik niet lang meer leven. Wat mijn laatste oordeel zijn zal, dat weet God alleen. Mijn aanhoudend gebed is, dat het de Heere behage mij voor dood en oordeel voor, te bereiden. In Gods heilige Naam smEEK ik u voor mij te willen bidden.

O dat ik zeggen kon, dat God in waarheid mijn hemelse Vader, Christus mijn Verlosser en de Heilige Geest mijn Inwoner is! Dan, ja dan, zou ik al de schatten, rijkdommen, vermaken en genoegens van deze tegenwoordige boze wereld als schade en drek achten. Inderdaad ik acht ze zo, want meer en meer zie ik een verbazende ijdelheid in alles aan deze zijde van het graf.

Dikwijls gevoel ik krachtadig wat u de vorige Sabbat opmerkte, te weten, “dat het gezelschap van de geliefdste vriend een last is wanneer men verlangende is zijn smarten aan de troon der genade uit te storten.” Dikwijls wens ik alleen te zijn, wanneer ik dit niet kan, want hoewel ik (tot mijn grote smart) weinig vertroosting in of neiging heb tot Gods Woord; ben ik nochtans in de diepste beproeving nimmer zonder een hart gelaten, dat tot God in het gebed uitging.

Ik smEEK u, waarde heer, het mij niet kwalijk te nemen, dat ik u aanhoudend met mijn vreemde bevinding kwel. God beware mij om vlees tot mijn arm te stellen of in het minste van het schepsel een afgod te maken, maar dit weet ik goed, dat de Heere u als een werktuig aangewezen heeft om mij nuttig te zijn. Daarom zij Hem alleen de lof.

O, deze verschrikkingen der consciëntie! O die goddeloosheid van mijn verdorven hart! Zonden en droefheid maken een scheiding tussen mij en mijn Zaligmaker, terwijl ik dagelijks diegene benijd, die nauw met hun God wandelen en zulke grote vorderingen op hun weg naar Sion maken.

In het kort, ik ben als iemand zonder hoop, en ook vind ik geen greintje hoop behalve in twee zaken:

Ten eerste; wanneer ik bekwaamd word God mijn behoeften voor te dragen en enige zwakke hoop heb, dat Christus nog eenmaal alles in allen voor mijn ziel zal worden.

En ten tweede; wanneer u, als een man door God gezonden, met mij in mijn ellenden overeenstemt, want geen sterveling kon ooit met mogelijkheid zozeer in de geest van mijn gevoelens indringen, tenzij God met hem zij, zoals u gedaan hebt. God is een wonderwerkend God en heeft veel zonderlinge middelen verordeneerd om mij van de dwalingen van een valse godsdienst te overtuigen. Geloofd zij Zijn naam voor zulke onderscheidene genade! Als ik dit alles overdenk begint mijn dankbaarheid te vloeien.

Ach, zegt u, wat een vreemde gestalten en gevoelens! Ik verwacht dat uw slagen hierom weer op mij neer zullen komen. Maar wat kan ik doen?

Wel! zegt u, maak dit alles aan God bekend.

Wel, dit doe ik aanhoudend, en nog veel meer heb ik Hem te klagen. Maar ik word in staat gesteld aan Zijn dienstknecht te schrijven en ben goed overtuigd hier geen kwaad in te doen en dat u mij zult antwoorden gelijk Zijn Geest u zal geven uit te spreken.

Nu moet ik alleen nog opmerken, dat wanneer de vertroosting ophouden, ik dit vertrouwen heb, namelijk: *Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en in der eeuwigheid; bij Hem is geen verandering noch de minste schaduw van omkering.* Maar denkt u vast, dat ik op Hem als mijn Zaligmaker en mijn God aanspraak kan maken? Mij dunkt, indien dit het geval was, dan moest al mijn ellende verdwijnen.

Meer kan ik er nu niet bijvoegen, want het is nu een uur in de morgen, maar mijn hart gevoeld teveel om mijn ogen te kunnen sluiten. Ook heb ik een verschrikkelijke hoofdpijn.

Geloof mij te zijn, altijd de uwe, enz. in Christus.

ELIZABETH MORTON.

P. S.

Eilieve, u moet mij maar niet schrijven voor u tijd hebt, want ik kan gemakkelijk begrijpen hoe uw uren bezet zijn.

10. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON

Waarde juffrouw!

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u door Jezus Christus onze Heere.

De Vader aller barmhartigheden en de God aller vertroosting zal niet meer opleggen dan Hij u in staat zal stellen te kunnen dragen. Uw zandgrond heeft hij hevig geschud en wanneer uw valse hoop de geest gegeven zal hebben, dan zal Hij met Zijn sterke hand u uit de ruisende kuil en het modderig slijk ophalen, en voor u er om denkt, zult u bevinden dat de sterkten der steenrotsen uw hoog vertrek zullen zijn. *Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. Zij zullen een ver gelegen land zien.* Jes. 33: 16, 17.

Het grootste gedeelte van de nacht is voorbij; de dag is nabij, de grote Heelmeester staat achter de muur en zal binnenkort door de traliën blinken, Hoogl. 2: 9. Het duistere voorhangsel zal spoedig gescheurd worden, de Zon der gerechtigheid zal binnenkort opgaan, uw tegenwoordige bezwaardheid zal u met uw tegenwoordige nacht verlaten en dan zal een wonderlijke vreugde het aanbreken van de eeuwige dag aankondigen. Dan zult u met beving terugdenken aan de schaduw van de dood en met onuitsprekelijke vreugde het pad des levens beschouwen. Psalm 16: 11. Hij zal u van al uw Paapse bedekselen ontdoen en maken u geheel verheerlijkt inwendig, Ps. 45: 13 en heerlijk uitwendig. Dan zal uw licht voortbreken als de dageraad en uw genezing zal snellijk uitspruiten. Jes. 58: 8.

Laat ondertussen de lijdzaamheid haar volmaakt werk hebben. Leg lijdelijk onder Gods hand en onderwerp u om er onder vernederd te worden en dan zal Hij u ook zeker verhogen op Zijn tijd. Hij zal u niet verderven noch verlaten. Als hij u tot onderworpenheid en onderwerping gebracht zal hebben, zal de storm ophouden, een gezegende kalmte zal er opvolgen en dan zult u hoog in geestelijke voorspoed rijzen, als u nu in tegenspoed verzinkt.

De weegschalen van de Heiligdoms zullen in uw voordeel veranderen en uitnemende genade zal u toegevoegd worden. Uw toekomstige vreugde zal uw tegenwoordige moeite meer dan goedmaken en dan zult u God voor eeuwig loven, dat Hij u tot zichzelf gebracht heeft op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft.

Een streng Katholiek heeft een strenge behandeling nodig. Iemand die meer werk kan doen dan van hem geëist wordt kan niet gemakkelijk zover gebracht worden, dat hij zich aan de zelfvernederende voorwaarde van een Borg onderwerpt. U moet een schuldenares van vrije genade worden en leren om de bewaring uwer ziel aan Christus, als een getrouwe Schepper op te dragen. Wanneer dit gedaan is, dan zal Hij in u werken beide het willen en werken naar Zijn welbehagen. Uw tegenwoordige beproevingen zullen uw gemoed beter reinigen dan al de geheiligde as die op een Asdag gebruikt wordt. Al de geheiligde kaarsen van Maria Lichtmis zullen niet kunnen halen bij de stralen van uw geloof; en uw overwinning over de wereld zal al de kinderachtige overwinningen van een Palm Zondag te bovengaan. Een dagelijks kruis zal u gezonden worden om uw gemoed te

tuchtigen, in plaats van een Christus' beeld op uw boezem of een gesel. Christus, de Hoop der heerlijkheid een gestalte in u gekregen hebbende zal beter zijn dan tien duizend zilveren Zaligmakers in een kast. Uw eigen behoeften zullen u beter leren dan enig priester hoe en wanneer te bidden. U zult meer op uw eigen gedachten letten dan op een streng kralen en uw moeiten aanzien in plaats van kraaltjes te tellen. Uw grootste doding en zwaarste penitentie zal het verlies van des Heeren tegenwoordigheid zijn. *Wanneer de Bruidegom (gevoelig) van haar zal weggenomen zijn zullen zij vasten. Zó voorspel ik en zo moet u het verwachten. En zalig is zij die geloofd heeft. Want de dingen die haar van de Heere gezegd zijn zullen volbracht worden.*

Uw bereidwillige dienaar in het evangelie van Christus,

WILLIAM HUNTINGTON.

11. Aan de heer W. HUNTINGTON

Waarde heer.

Ik heb reden om God te loven, dat Hij mij voor een korte tijd naar deze afgelegen plaats gezonden heeft, welke mijn tegenwoordige gemoedstoestand wel schijnt te passen. Ik bevind dat mijnheer en mejuffrouw C. Godvruchtige, huislijke en eerlijke lieden zijn, en zij behandelen mij in waarheid ook met de grootste vriendelijkheid en oplettendheid, welke denkbaar is. De Heere belone hen er voor.

Maar de droefheid mijns gemoed is sedert dat ik hier ben buitengewoon groot geweest en ook ben ik niet in staat geweest het te verbergen. Mijnheer C. is waarlijk een Israëliet; zijn gesprekken met mij zijn mij nuttig geweest en hij schijnt het gevaarlijke pad, dat ik nu betreed, zeer goed te kennen.

Sedert ik u voor het laatst zag ben ik buitengewoon ongesteld geweest. In deze weinige dagen werd ik door zulk een hevige pijn in mijn hoofd gekweld, dat ik genoodzaakt was een dokter te laten komen. Deze deelde mij mee, dat indien ik iets op mijn gemoed had, hij mij niet helpen kon. Nochtans in het vermoeden, *dat ik verliefd ben*, heeft hij mij een drank gezonden, welke naar zijn gedachte deze pijn in mijn hoofd zal wegnemen. Maar helaas! De ergste pijn zit in mijn hart voor welker genezing hij voor mij een geneesmeester van geen waarde is. Dat God mij helpe om zijn tijd geduldig af te wachten!

Zeg mij, ik smeeek het u, waarde heer, denkt u in waarheid dat ik enig, deel of lot in de zaak heb? Indien dit het geval is, waarom zou ik dan aldus de gehele dag lopen te treuren en waarom is mijn ziel dan verontrust binnen in mij? Duidelijk is het dat de Heere grote dingen aan mij gedaan heeft; behoor ik mij dan niet te verheugen? Echter vind ik in geen zaak in deze wereld enige genieting, noch alleen noch in gezelschap van enige personen, noch zelfs in Gods Woord, enige weinige kostelijke beloften uitgenomen, welke ik gevoel, dat soms krachtig aan mij toegepast worden, wanneer ik buitengewoon in de diepte zit. Nu, wat dunkt u van dit alles?

Mijn laatste brieven brengen u smartelijke tijdingen, maar u weet, dat ik geen van mijn tegenwoordige bevinding voor u verborgen houd. God alleen weet hoe lang dit alles nog zal voortduren. Mijn zonden zijn steeds voor mij en mijn aanhoudende moedeloosheid is zeer groot; nochtans ben ik niet zonder hoop.

Mijn tijdelijke genietingen zijn geheel voldoende; ja veel meer dan ik verdien, maar wat kan erger zijn dan de inwendige gevoelens van een verbrijzeld wordende consciëntie? Zeker is het niets minder dan een voorsmaak van de hel zelf.

O, mijn vader in Christus! Houdt niet op om onze God voor mij te bidden, want mijn ziel is geheel bedroefd tot der dood toe, terwijl mijn lichamelijke ongesteldheid zeer groot is. Deze bezoeken zijn mij echter dagelijks tot bewijs, dat het hier geen plaats der ruste voor mij is. O, dat mijn vrede met God gemaakt was! Hoe zou ik dan verlangen heen te gaan en met Christus te zijn!

De heer C. is zeer vriendelijk. Ziende dat ik enige uren geleden zeer neergedrukt was, wees hij mij uit Gods Woord enige teksten aan, die zeer gepast voor mijn tegenwoordige toestand waren. Die vreselijke zonde van ongeloof bevind ik echter overheersend in mij, dat ik zelfs geen geloof heb om hetgeen God verklaard heeft, aan te nemen. Helaas! Ik weet niet hoe dit zal eindigen, want ik schijn in deze weinige maanden op een pad gekomen te zijn, wat ik nimmer voorheen betrad. En indien ik maar denken kon, dat er nu een wezenlijk werk der genade aan mijn ziel begonnen was, dan denkt mij, dat ik mijzelf in de verdrukking verheugen zou, dat ik mijn tegenwoordige toestand met die van de grootste monarch in de wereld niet zou willen verruilen.

Deze morgen, terwijl ik in de tuin wandelde, overdacht ik Gods neerbuigende liefde tot arme zondaars en die gezegende vereniging tussen God en Zijn volk. Want van hen wordt gezegd, dat zij de tempel van de levendige God zijn en dat Hij in haar zal wonen en onder haar zal wandelen. O zalig genot! Zal ik dit ooit leren kennen? Zeker, indien ik bestemd ben om de goede strijd te strijden en ten laatste als overwinnaar uit het strijdperk te treden door Hem, Welke ons liefgehad heeft, dan zal ik, wanneer ik in de hemel kom meer reden hebben om God te loven dan enige daar aanwezige ziel.

Een zaak moet ik u meedelen, welke mij veel ongemak berokkend heeft. Omtrent drie weken geleden deelde ons iemand mee, dat uw eerste lange brief aan mij volgens de verwachting van

verscheiden personen binnenkort uitgegeven zou worden en men er ook zeer naar verlangde. Indien u dit doet, mijnheer, dan zal ik dit voor wreed onvriendelijk houden. Indien dit waar is (hoewel ik hoop, dat het niet is), dan zou ik wel wensen, indien er zich een gelegenheid aanbood eerst een weinig met u over dit onderwerp te spreken. Voor een grote schaar kan ik mijn gemoed niet ontlasten, hoewel ik er voor uw vrouw in het geheel niet om gaf. Daar ik omtrent Marie Boodschap onvermijdelijk voor enige dagen in de stad zijn moet; hoop ik zo mogelijk gedurende een kwartier of half uur bij u te komen om u te spreken.

Ik ontvang een zeer hartelijke brief van een eerwaardige dame, die veel met mij op heeft. En nu aanhoudend pogingen in het werk stelt om een betrekking voor mij te krijgen. Binnenkort verwacht ik haar in de stad en zal haar daarom in de loop van drie weken verwachten.

Laatste Sabbat predikte de Heer B. hier driemaal. 's Morgens had hij tot tekst Neh. 9: 20. De goede oude man scheen zeer aangedaan, dat hij veel weende. En in één gedeelte van zijn preek kon hij slechts met moeite doorgaan. Wat anderen, die hem hoorden er onder gevoeld mogen hebben, hij zelf scheen de werking van Gods goede Geest krachtadig te gevoelen. 's Namiddags handelde hij uit Spreuken 10: 2. Hieruit toonde hij de ijdelheid en nutteloosheid van de rijkdom aan, hoe die het hart van een verloren ziel verhardde, en hem slechts voor de hel rijp maakte. Veel sprak hij van de gerechtigheid van Christus, welke van de eeuwigen dood bevrijdt. Hij merkte op, dat alles waarin een bevindelijke kennis van de Zaligmaker gemist wordt, ijdel en van geen waarde is. 's Avonds had hij tot tekst Fezel 1: 2. Hier toonde hij de voortreffelijkheid van Gods besluiten aan en drong zeer aan op de leerstellingen van de verkiezing en voorverordining. Hij merkte aan dat al de leerstellingen van het Evangelie overeenkomstig Gods voornemen, raad en verbond zijn en sprak veel tot bemoediging van Gods volk onder hun beproevingen en druk.

Ik hoop, dat wij u binnenkort zullen zien. Ik gevoel mij iets beter, dan toen ik deze brief begon.

Ik dank u voor uw laatste brief. Veel er van is zeer zoet, maar naar gewoonte was dezelve weer niet zonder slagen. Wees zo goed mij aan de troon der genade te gedenken.

Altijd de uwe in Christus Jezus.

ELIZABETH MORTON.

Maart 7, 1787.

12. AAN Mej. ELIZABETH MORTON

Geachte juffrouw.

Volgens de inhoud van uw laatste brief bent u nog met grafdoeken gebonden en is uw aangezicht nog met een zweetdoek omwonden, maar eerlang zal Jezus van u zeggen evenals van Lazarus: "Ontbindt haar en laat haar heen gaan." Daar uw overtuigingen nog steeds levendig zijn en met gebed tot God gepaard gaan, is het duidelijk, dat beide door de Geest des Heeren gewerkt worden, want zal de huichelaar God aanroepen te aller tijd? Job 27: 8, 9, 10. Zij roepen niet als Hij hen gebonden heeft. Job 36: 13.

Ik ben overtuigd, dat uw tegenwoordige droefheid een droefheid tot bekering, een Goddelijke droefheid is, die naar ik vertrouwen zal eindigen in eens onberouwelijke bekering tot zaligheid, 2 Cor. 7: 10. Indien ik niets van dit alles in u bespeurde, dan kon ik voor u geen grond van hoop hebben. Want als God degenen die Hij lief heeft bestraft en kastijdt en een iegelijk zoon die Hij aanneemt geselt, welke grond van hoop kon ik dan voor u, die een afvallige bent, hebben, indien u zonder kastijding bleef? Volgens de Schrift zou ik moeten besluiten dat u een bastaard en geen zoon zijt. *Want wat zoon is er die de vader niet kastijdt?* Hebr. 12: 7, 8.

Uw tegenwoordige droefheid is de grond van mijn vreugde voor u, want hoewel ik gevoelig aangedaan ben over uw tegenwoordige ellende, verheug ik mij nochtans in het vooruitzicht van een toekomstige verlossing. *Zou Ik de baarmoeder opbreken en niet genereren?* Jes. 66: 9. Daar dit de getrouwe

belofte is, zeg ik met Paulus: *Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch die mij zal vrolijk maken, dan degene die van mij bedroefd is geworden?* 1. Kor. 2: 2. Ik ben ten volle overtuigd, dat God u door een uitgestrekte arm verlossen zal. Maar alles heeft een bestemde tijd en alle voornemen onder de hemel heeft zijn tijd. Het is ons genoeg, dat Hij beloofd heeft, “dat zij niet beschaamd zullen worden die Hem verwachten” Jes. 49: 23. God doet u niet naar uw zonden en vergeldt u niet naar uw ongerechtigheden. Psalm 103: 10. “Wat klaagt dan een levendig mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden.” Klaagl. 3: 39.

Ik werd met een walging bevangen, toen ik dat muziekinstrument in uw kamer zag, en daar het open was, meende ik dat u er op gespeeld had. Het is een van des duivels ratelaars, bestemd om een schreiende consciëntie stil te houden. Hij die eerst deze muzikale strikken uitvond was van het vervloekte geslacht van Kaïn en het zaad van veelwijverij. *Jubal was de vader van allen die harpen en orgelen handelen.* Gen. 4: 21. En Job zegt, dat het kinderen der goddelozen zijn die opheffen met de trommel en de harp en zich verblijden op het geluid van een orgel. Job 21: 12.

Ik weet dat u uw antwoord gereed hebt uit de Psalmen: Looft hem met geklank der bazuin; looft hem met de luit en met de harp. Looft Hem met de trommel en fluit; looft Hem met snarenspeel en orgel. Psalm 140: 3, 4. Zie eerst Davids geloof en Davids God te krijgen en spreek dan van Davids vreugde en muziek.

Ik geloof, dat de muziek van koning David een afschaduwing is van de melodie der evangelietijd onder de regering van Sions eeuwige Koning. Wanneer vreugde en blijdschap in de kerk zal gevonden worden, dankzegging en een stem van gezang, Jes. 51: 3.

God gebod het gebruik van bazuinen, ramshorens en gouden bellen. De eerste moest het volk in tijden van gevaar oproepen, de militaire macht tot de oorlog bijeenvergaderen, het jubeljaar voor de slaven uitroepen, en de stammen tot hun feesten roepen. De gouden schellen afgezet met granaatappelen moesten aan Aärons mantel gehangen worden. Ex 28; 34. De granaatappel schaduwde de zoetheid der goddelijke liefde af, Hoogl. 3: 2 en de gouden schellen waren een zinnebeeld van de gezangen der verrukte ziel als hun harten door de Heiligen Geest bewerk en verwijd werden. Vergelijk Zach. 14: 20 met Hoogl. 1: 9.

De Joden waren meer ingenomen met muziek dan met hun God; waarom Hij er hun in de vlakte van Dura hun bekomst van gaf door een koninklijke bende, toen zij bij een vreemde inwijding uitgenodigd werden en geboden: ten tijde als gij horen zult het geluld van de hoorn, der pijpen, der citer; enz. zult gij neervallen en aanbidden het gouden beeld hetwelk de koning Nebucadnezar heeft opgericht. Dan 3: 5. “Wee de gerusten te Sion. Gij die de boze dag ver stelt; die op het geklank der luit kwinkeleren en bedenken zichzelf instrumenten der muziek gelijk David, maar bekommeren zich niet over de verbreking Jozefs.” Amos 6: 1 - 6.

U gevoelt mejuffrouw, dat onze geestelijke Jozef in Zijn zaak heden door uw afval gesmaad en bedroefd is. Zijn gebod tot u is: *Doet het getier uwer liederen van Mij weg; ook mag Ik uw luitenspel niet horen.* Amos:23. God heeft u geroepen om uw dwaasheid te bewenen. Gehoorzaam Zijn stem opdat uw harp niet tot een rouwklage worde en uw orgel tot een stem der wenenden, Job 30: 31.

Ik ben verplicht met de roede tot u te komen, 1 Kor. 4: 21, of ik er zin in heb of niet, daar u onvast bent, Gen. 49: 4. Ik heb scherp geschreven opdat ik mocht weten of u in alles gehoorzaam bent, 2 Kor. 2: 9.

Vrees niet; de Heere zal u binnenkort met Zijn grote zaligheid bezoeken. Dan zult u een betere klank vinden dan die van orgelsnaren en ook zullen de tere zorg en vriendelijke voorzienigheid Gods in duizend gedaanten en vormen verschijnen.

De Heere zegene u en behoeve u;

De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig;

De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede. Num. 6: 24, 25 en 26.

Mijn gebeden en mijn hartelijk Amen zal ik er slechts bijvoegen, en verwijs u naar een verrukkende tekst, welke bestemd is in de toekomst gezongen te worden: “Zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen; ik zal mij verheugen in de God mijns heils. De Heere Heere is mijn sterkte en

Hij zal mijn voeten maken als der hinden en Hij zal mij doen treden op mijn hoogten. Voor de opperzangmeester op mijn Neginoth. (Engels: op mijn snareninstrumenten) Hab. 3: 18, 19

In teken mijzelf, uw onderdanige dienstwillige dienaar in alle Godzaligheid.

WILLIAM HUNTINGTON.

P. S.

Vertrouw erop; dat zonder uw toestemming nooit één brief uitgegeven zal worden; ja zelfs niet zonder uw ernstig verlangen.

13. Aan de Weleerwaarde heer HUNTINGTON

Waarde heer!

Onder het lezen van uw laatste brief, werd ik zeer getroffen door de gepastheid van zijn inhoud. Ik ben blijde, dat God u een neiging geeft om in mij te berispen wat niet met Zijn wil bestaan kan. U zult er u niet meer over verwonderen, dat u het instrument in mijn vertrek zag, als ik u verzeker, dat de muziek altijd een overheersende bekoorlijkheid voor mij bezeten heeft. Er is een tijd geweest (tot mijn schaamte moet ik het schrijven) dat ik vier uren per dag voor het klavier gezeten heb, en ook was geen levend persoon bij machte mij er vandaan te krijgen. Nu mijnheer, kan ik echter uit mijn eigen consciëntie zeggen, dat sinds het Gode behaagde mij Zijn toorn te doen gevoelen, alsmede de goddeloosheid van mijn verdorven hart ik nu volkomen van deze, als ook van veel andere ijdelheden gespeend ben. Mijn hart is inderdaad en in waarheid door en door ziek van alle deze ijdele betoveringen. God is Getuige dat ik verlang om meer en meer naar het wit tot de prijs van onze hoge roeping te jagen; dat ik ernstig verlang al deze dingen te verlaten, mijn kruis op te nemen en Christus te volgen.

Indien u mijn tegenwoordige toestand slechts kende en de ware droefheid mijns gemoeds, waar ik nu onder zwoeg, slechts gevoelde, alsmede de verschrikkingen van een verbitterde consciëntie, welke ik bijna immer gevoel en te krachtig is om uit te drukken, dan zou u niet veronderstellen dat ik het minste genoeg er in schepte om mij met een ratelaar van de duivel te vermaken. De tijd is voor mij te kostbaar om ze onnut te gebruiken. Ik gevoel, dat mijn hart en consciëntie te diep met zaken van groter gewicht vervuld zijn, dan dat ik vermaak in enig muziekinstrument zou kunnen scheppen. Ik bemerk, dat u nog steeds aan mijn oprechtheid twijfelt. Maar God weet het en weet ook de waarheid van wat ik u nu schrijf. Inderdaad, als ik hetzelfde gezien had, dan zou ik zeer wel in staat geweest zijn om over deze zaak evenals u te oordelen. Maar geloof mij, dat dit instrument niet op mijn bevel in dit huis gebracht was. Ik vond het hier en op verzoek van een vriendin speelde ik er op. God weet, dat mijn hart er in het minst geen neiging toe had. Want ik ben overtuigd, dat dit geen verheerlijken van God is, maar geheel het tegendeel en alleen tot dat einde verlang ik te leven.

Ik zal u echter medelen, welke uitwerking uw brief over dit onderwerp gehad heeft. God kroont iedere raad, die u mij geeft met een Goddelijke kracht. Daniel 3 en Amos 6 heb ik met aandacht gelezen en bevindt, dat uw boek der consciëntie (in dit opzicht) juist met het mijne overeenstemt, dat ik morgen tot de onmiddellijke verwijdering van de ratelaar van de duivel last zal geven. U zult mij wel vergeven, dat ik om deze uitdrukking glimlach.

Mijn vrienden zeggen, dat ik door en door een Huntingtoniaanse ben en zijn zeer verblijd, dat uw raad zoveel gewicht bij mij heeft. Ik zeg mijnheer, dat ik u als niets meer dan een bloot instrument beschouw (ofschoon God hiervoor geloofd zij). En zoals ik tevoren aanmerkte ik gevoel dat hetgeen God u ingeeft aan mij te schrijven, Hij dat met een Goddelijke kracht aan mijn ziel brengt. Komt u dus ooit weer bij mij aan huis, dan zult u dat instrument of een ander daar nimmer meer zien.

Ik hoop het voorrecht te hebben aanstaande zondag in de Providence Chapel te zijn, en als ik mij niet vergis komt u van de avonds in de Jewin Street, waar ik ook hoop te komen. Graag ontvang ik uw antwoord hierop als het u past en aldus sluit in nederige erkenning van uw rechtvaardige berispingen, getrouw behandeling en tere zorg uw gehoorzame onderdanige en toegenegen dochter
ELIZABETH MORTON.

14. AAN MEJ. ELIZABETH MORTON

Waarde Juffrouw.

Indien mijn brieven of bediening u van enig nut zijn, is dit mij tot blijdschap. Indien er enige kracht mee gepaard gaat dan is die alleen van God. Indien er enige vrede of vertroosting door wordt meegedeeld, dan hebt u er al het voordeel van en bent u Gode voor dit alles schuldenaar, ja ook voor het middel, voor de kracht en voor de vertroosting.

Wat ik zie dat verkeerd in u is, zal ik berispen en wat ik geloof dat goed in u is zal ik trachten te versterken. Ik zal er mij niet warm over maken of u er u aan ergert, maar indien u er door uit uw dienstbaarheid verlost wordt, zal mijn ziel zich verheugen of gelijk Paulus zegt: *Want nu leven wij, indien gij vaststaat in den Heere.* 1 Thess. 3: 8.

Op het ogenblik ben ik krank, maar niet tot de dood, Joh. 11: 3, 4 en zeer zwak, maar God zegt: *de zwakke zegge, ik ben een held*, Joel 3: 10. Mijn lichaam is verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld maar Christus is mijn Gerechtigheid en Sterkte Jes. 45: 24. Hoewel mijn uitwendige mens verdorven wordt, wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. 2. Kor. 4: 16. Mijn tabernakel bezwijkt maar God feilt niet. Het vlees verzwakt, maar de hoop houdt vast. Om kort te zijn: *bezwijkt mijn vlees en mijn hart is God de Rotsteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid.* Psalm 73: 26. Ik heb een koude koorts gekregen maar mijn liefde is niet geheel verkoud. Ik heb een hevige koorts hoewel ik zoveel koud water op mijn vermoeide ziel gekregen heb. Spr. 25: 25. Ik heb een hevige pijn in mijn hoofd, maar mijn Verbondshoofd is altijd dezelfde. Ook verwacht ik niet ooit te zullen leven eer men een zeker bericht heeft dat ik dood ben.

Gedurende drie en twintig jaar ben ik bij tijden met deze ongesteldheid bezocht geworden; zodat ik er al op reken. Het is enigermate gelijk aan de oude mens der zonde, die zolang zal leven als ik.

Maar het is alles bepaald. Ik heb mijn deel van verschrikkingen gehad, maar die zijn nu voorbij. Nu ben ik onder de andere bepaling, namelijk onder die van de verterende koorts Lev. 26: 16.

U weet dat ik u lange tijd lijdzaamheid en onderwerping aanbevolen heb, maar ik wordt nu geroepen alle lijdzaamheid die ik heb ja meer dan die te beoefenen, zodat er op het ogenblik niets overschiet. Ik loof God, dat uw mond in deze brief niet om slagen roept. Spr. 18: 6. Waar ik verheugd om ben, daar ik niet in een gepaste gemoedsgesteldheid ben u te tuchtigen, terwijl de Heere mij tuchtigt. Maar kom ik het weer te boven, dan zal ik het weer doen in geval het nodig is.

In deze tijden, welke ik vele doorgemaakt heb, gevoel ik de gezegende vruchten van een toe-eigenend geloof. Mijn vertroosting ligt in het Voorwerp van mijn vertrouwen. *Want ik weet Wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag.* 2 Tim. 1: 12. De bevinding werkt hoop, Rom. 5: 4, en het is een goede hoop door genade welke de ziel vertroost en in de ure der beproeving opbeurt. Ik loof God, dat Hij mij in zekere mate getrouw heeft doen blijven in dat evangelie, hetwelk ik van Hem ontving. Maar mijn vertrouwen rust niet in mijn trouw aan Hem, maar in Zijn trouw aan mij.

Ik heb een aangename verwachting van uw toekomstige verlossing en kon dezelve bijna met even sterk geloof voorspellen als Jozef deed, *toen hij meldde van de uitgang der kinderen Israëls en bevel gaf van zijne gebeenten*, Hebr. 11: 22. God geve dat ik in mijn verwachting niet teleurgesteld moge worden.

Op het ogenblik zal ik slechts weinig meer zeggen, daar de bron mijns harten sneller is dan de beweging van mijn handen. Misschien legt de Heere Zijn helende hand op mij; doet Hij het dan zal ik herstellen en u kunt mij verwachten zo spoedig als de koorts mij verlaten heeft (Joh. 4: 52) van mij te zullen horen. Maar op het ogenblik heb ik meer behoefte aan een verzorger dan aan een correspondent.

“De Heere vergelde u uw daad en uw loon zij volkomen van de Heere de God Israëls onder wiens vleugelen gij gekomen zijt toevlucht te nemen.” Ruth 2: 12. “Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen hen na”. Openb. 14: 13.

Dit is mijn hoop en dat het ook de uwe zijn moge is de oprechte wens en bede, geachte juffrouw van

Uw toegenegen

WILLIAM HUNTINGTON.

15. Aan de weleerwaarde heer HUNTINGTON

Waarde heer!

Ik loof God, die het u in het hart gegeven heeft met mij in mijn langdurige bezoeken te delen, waardoor ik ook een aandeel in uw gebeden aan de troon der genade heb. Ook hoop ik dat u mijn onvolmaakte smekingen ten uw behoeve niet zult verachten, daar uw welzijn, dikwijls ik mijn ziel voor God uitstort, op het hart gebonden is.

Ik moet bekennen, dat Gods genade mij genoeg geweest is, hoewel ik het niet verwachten kon. Ge-loofd zij Zijn Naam, dat Zijn belofte in zijn Woord van hulp en vertroosting voor verslagen zielen in de ure der beproeving, vaststaat. Door gezegende ondervinding heb ik gevoeld, dat Gods almachtige arm mij ondersteunde, wanneer zowel mijn gezondheid als mijn kracht mij begaven, tengevolge van mijn ongelukkige gemoedsgesteldheid, wanneer ik twijfelend, vrezend, verslagen, ja bijna wanhopende was. Met kracht werd op mijn gemoed gedrukt, dat de Heere nimmer zou toelaten, dat zijn trouw faalde en dat Hij gewilliger is om te horen dan wij zijn om te bidden, want zegt Christus: *En al wat gij zult begeren in het gebed gelovende, zult gij ontvangen.*

O, dat ik geloof had, mijn hoop meer en meer op het getrouwe woord van Zijn belofte te bouwen, dat vaster staat dan de pilaren der aarde!

Denk ik eens na over de verschillende voorvallen van mijn afgelegd leven, dan loof ik God van ganser hart, dat ik ooit bedroefd ben geworden. Ik bid dat ik nimmer moge murmureren, maar liever onze hemelse Vader, voor iedere bedeling van Zijn voorzienigheid jegens mij moge zegenen.

Vindt u ook niet dat geheiligde beproevingen vermomde zegeningen zijn en dat God dikwijls een goedgunstig aangezicht onder donkere en sombere voorzienigheden verbergt? Hierdoor ben ik dikwijls getroffen.

Nu wat mijn tegenwoordige toestand betreft. Wat heb ik te zeggen?

Eerst. Ik gevoel mijzelf in oprechtheid de godlooste der zondaren; ik ben smartelijk aangedaan over de grote verdorvenheid van mijn verdorven natuur; dat ik mij gemakkelijk het verleiden, deze leringen van de duivels, waarover God een eeuwigdurende vloek uitgesproken heeft te geloven. Deze zonde is altijd voor mij, terwijl mijn hart terzelfder tijd van liefde en dankbaarheid jegens God gloeit, dat Hij aan mij zulk een grote en wonderbare verlossing bewezen heeft, dat Hij mij bewaard heeft, terwijl dagelijks honderden in hun zonden en dwalingen afgesneden worden. Het is zeker dat Hij verbondsliefde aan mij geopenbaard heeft, want in waarheid kan ik zeggen, dat mijn ziel naar gerechtigheid dorst en dat mijn hart slechts genoeg smaakt in een verzoend God in Christus. Door diep gevoelde ervaring bevind ik dat ik dagelijks aan de drek van deze tegenwoordige boze wereld sterf. *Loof de Heere mijn ziel en al wat binnen in mij is Zijn beiligen Naam!*

Ik stel zeer veel belang in de ongesteldheid van uw lichaam, maar uw sterkte zal gelijk uw dagen zijn. Hij die neerwerpt richt ook weer op. Vele en groot zijn mijn lichaamsbezoeken geweest, zodat ik in uw tegenwoordige toestand in waarheid met u kan meegevoelen. Het is nu drie maanden geleden, dat ik een hevige koorts had en had toen enige hoop, dat de Heere mij weer zou oprichten en ik zag tot Hem op om genezing. Want daar had ik meer geloof voor dan voor enig uitwendig geneesmiddel; hoewel ik niet stel, dat die middelen veracht moeten worden. Ik spreek echter door ervaring. Want het is goed des Heeren tijd te verbeiden; Hij weet wat voor ons het beste is. Het is een gezegende zaak om wat Hem belooft ons op te leggen met lijdzaamheid en onderwerping te dragen en te zeggen: *Uw wil, o Heere geschiede!* In deze zelfde bezoeking, ja in alle mijn geestelijke wederwaardigheden en lichamelijke onvolmaaktheden heb ik bevonden, dat zij mij altijd tot het gebed uitdreven.

Ik verklaar u, dat ten tijde toen er aan mijn leven gewanhoopt werd, ik meer ware verlichting gevonden heb in het uitstorten van mijn ziel voor God, dan in al de geneesmiddelen die ik altijd gebruikte. Nochtans had ik mijzelf gedurende deze koorts de beste kinabast voorgeschreven en met Gods zegen geloof ik, dat dit mij naar het lichaam goed gedaan heeft, want ik werd door hevige rillingen bevangen en door het driemaal daags te nemen verlieten ze mij. Ook kon niemand mij overreden enig ander geneesmiddel te gebruiken.

Houdt mij ten goede dat ik u aldus schrijf. Ik weet, dat de Heere al uw treden zal richten, maar uit de overvloed mijns harten spreekt mijn mond.

Inderdaad smart het mij bijna dat ik op dit ogenblik op uw tijd moet inbreken, daar u veel te dragen en veel te doen heeft, maar in waarheid kan ik evengoed beproeven om de stroom der Theems te keren dan mijn pen in het schrijven tot u tegen te houden.

De Heere richtte u op en herstelle u weer, is de bede van uw liefhebbende dochter,

ELIZABETH MORTON.

16. Aan Mej. ELIZABETH MORTON

Mejuffrouw!

Uw brieven zijn evenals de snelle boden, waar van de profeet spreekt; zij volgen elkaar snel op, maar zijn welkom, want met vergenoeging aanschouw ik de goedheid Gods jegens u.

Bedrieg ik mij niet al te zeer, dan geloof ik, dat ik in u een uitbottende hoop zie ontspringen. Indien dit is, zult u weldra een deur van toegang tot de dierbare Verlosser vinden; dan zult u ingaan en uitgaan en weide vinden. Overwint u bij de Heere in het verborgen, dan zal Hij het u zeker in het openbaar vergelden. Sta naar gemeenschap met Christus, want dit zal uw ziel gezond maken en uw gedaante liefelijk. De Heere geve dat u een goede wortel verkrijgen mag, dan kunnen wij goede vruchten verwachten, want tenzij de boom goed gemaakt zij zal de vrucht niet goed zijn.

Wij moeten de wereld laten oordelen over het licht dat in ons is uit het schijnsel, dat het naar buiten geeft. Indien uw geloof echt is zal uw toekomstig gedrag voorbeeldig zijn en zult ge u niet meer af wenden naar zulke zwakke en armelijke beginselen. Uw pas doorgestaan lijden zal een afschrik achter u zijn, terwijl een hoop van de heerlijkheid Gods een krachtige aantrekkingskracht vóór u zal wezen.

Ik loof de Heere voor Zijn goedheid in zijn voorzienigheid jegens u en vertrouw, dat u er iedere dag meer van zien zult. En houdt Hij u in genade standvastig en oprecht dan zal ik u aanschouwen als *mijn blijdschap en kroon des roems*, daar ik met betrekking tot u zal denken, dat ik niet tevergeefs gearbeid en mijn kracht niet onnut en ijdel toegebracht heb.

Ik ben nu enigszins beter, de Heere zij geloofd. Maar ik ben haastig.

Ik zal u in mijn gebeden niet vergeten en verzoek ook om een aandeel in de uwe en verblijf uw bereidwillige dienaar in de banden van het Evangelie,

WILLIAM HUNTINGTON.

17. Aan de weleerwaarde heer W. HUNTINGTON.

Mijn geliefde de vader in Jezus Christus.

Zeker mag ik u aldus noemen, uit wat God door middel van u aan mij gedaan heeft. Maar Hem zij alleen de lof.

Wel mag u met genoegens Gods goedheid jegens de goddelooste der zondaren, zowel in de weg der voorzienigheid als der genade aanschouwen. Maar wat moet ik doen, die van dit alles een diep gevoel begin te krijgen?

Ik vertrouw, dat ik een goede hoop door genade heb, dat het werk in waarheid aan mijn ziel begon is. Indien dit het geval is, zal het in spijt van iedere vijand zeker voortgaan en daar de Bijbel zeker waar is, zal God ook zeer zeker het goede werk voleinden. Ook geloof ik niet, dat de Satan met al zijn geslacht mij uit het tegenwoordige getuigenis van mijn consciëntie kan uitdrijven. Op deze dag heb ik de werkelijkheid ondervonden van wat u in uw vriendelijke brief betuigt; namelijk “een deur van toegang tot de dierbare Verlosser” In de laatste tijd gevoel ik een aangename nabijheid en toenadering in het eenzame gebed tot God en ook een flikkerende hoop, dat Christus Zijn dierbaar bloed voor mij gestort en de hemel voor mij verworven heeft.

Helaas, gedurende vele maanden is de zonde in waarheid mijn grootste last geweest. Onze Hemelse Vader heeft het behaagd mij in een doornig pad te leiden, zodat deze aardse tabernakel bijna versleten is door zielsdroefheid, maar in Jezus Christus is alleen mijn hulp en vertrouwen. Ik gevoel mijn behoefte aan Hem, en heb geloof (God vermeerderde het) om te geloven, dat de Heere deze Zaligmaker van zondaars op een zaligmakende wijze aan mijn ziel zal openbaren, en mij een bewustzijn van vergeffenis, vrede en vreugde in de Heilige Geest schenken, door de toepassing van Zijn verzoening aan mijn consciëntie.

Tegenwoordig voelt mijn verontruste geest iets als een eersteling ervan; de Heere heeft mij een vurig hart gegeven om er om te bidden. Door Zijn genade hoop ik zolang hard te worstelen tot ik het krijg. Echter niet zonder Zijn eigen Woord met mij te nemen, want het pleiten op Zijn eigen beloften en op de verdiensten van Zijn geliefde Zoon zijn de beste pleitredenen.

O mijnheer, hoe onuitsprekelijk zoet is het om in tijden van benauwdheid een toegang tot de troon der genade te vinden; om iedere klacht voor God uit te storten en Hem onze verzoeken te kennen te geven. Nooit eerder heb ik hier zoveel van ondervonden en zelfs nu gevoel ik mijn buitengewone onwetendheid in Goddelijke zaken. Mijn gemoed is nog zeer donker. Maar dit gebed kan ik opzenden: *Leer mij Heere, wat ik niet weet.*

Nog veel moet er ten onder gebracht worden: een oproerig hart, een weerspannige wil, een trotse geest en boze hartstochten, enz. Dat de Heere alles wat Hem niet behaagt maar uitroeie en mij van al het eigen geheel ontdoe, opdat ik een gehele Zaligmaker aan moge nemen. In een woord, ik zal altijd gelukkig, zijn tenzij Christus alles in allen voor mijn ziel wordt. Ik ben overtuigd dat ik Hem voor mijzelf zal kennen en niet voor een ander. En dit alles is, zoals ik ootmoedig hoop, in antwoord op het gebeden, die ten mijn behoefte zijn opgezonden; mijn eigen zwakke smekingen er onder begrepen.

Ik ben goed overtuigd, dat het niet in de macht van de Satans is, om die vurigheid, welke u in het gebed tot God voor mij vindt weg te nemen. Dit is het ademen van Zijn eigen Geest op uw hart, terwijl ik het antwoord tot een bewijs daarvan in de vreugde mijns gemoeds gevoel.

Ik moet u meedelen dat die vreselijke verschrikking en schuld, welke niets minder dan een hel binnen in mij was, grotelijks van mij weggenomen is. En zie ik terug op die zwarte lijst, welke mij veel maanden in het aangezicht gestaard heeft, dan schijnen zij in een kleine mate uitgewist te zijn, want ik lees *dat het bloed van Jezus Christus reinigt ons van alle zonden*. En hoewel ik een zondares van de ergste stempel ben, kan Hij mij nochtans witter dan sneeuw wassen en wat dit alles kroont is, dat Hij aan zulke oproerlingen, als ik er mezelf een gevoel, juist de grootste aanmoediging gegeven heeft om tot de Fontein te komen geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid, Zach. 13: 1 om gewassen en rein te worden. Wat is dit een gezegende zaak! Ik zal Hem op Zijn woord vatten, daar ik weet dat dit niet kan feilen en aanhoudend op Hem zien, totdat de gehele last van mijn rug valt. Ik zal vertrouwen en niet bevreesd zijn, want Hij is beter voor mij geweest dan alle mijn vrezen. Ik

heb Hem gezocht en Hij heeft mij verhoord en Zijn oren zijn geopend geweest voor mijn geroep: Wat buigt gij u neder o, mijn ziel en zijt onrustig in mij? En: *vrees niet want de Heere is met u en zijt niet verbaasd, want de Heere is uw God.*

Inderdaad vreemde taal, zult u zeggen, voor iemand die volslagen blind is als een mol. Dit is ook waarlijk zo, maar nu en dan gevoel ik iets als een zwak licht, dat door een donkere wolk breekt. Ook kan ik mij op God en mijn consciëntie beroepen, dat alles wat ik hier neergeschreven heb door mijn hart gepasseerd is

Ik dacht niet u met zulk een lange brief te zullen vermoeien, maar daar ik een aangroeiende bedeesdheid in het spreken over Goddelijke zaken ondervind, bevind ik eveneens, dat wanneer ik mijn gedachten aan iemand kan ontlasten, met wie ik in de geest verenigd ben, ik met stoutmoedigheid kan schrijven, wat ik bij bevinding weet.

In Gods naam smee ik u, mij nooit in uw gebeden te vergeten. O, bezat ik een zaligmakende kennis van Hem, Wien te kennen het eeuwige leven is! O, had ik een levend geloof en een klaar bewijs; een hartgrondige vereniging en gemeenschap met Jezus Christus en de eeuwige liefde Gods in mijn hart uitgestort door de Heilige Geest!

Naar deze dingen verlangt mijn ziel en ik verwacht die; en wilt u voor mij bidden, dat deze dingen aan mij geschonken mogen worden?

Mijn papier is vol. Moge God u overvloedig zegenen, zowel in het geestelijke als in het tijdelijke; dit is de hartelijke bede van uw gehoorzame dochter

ELIZABETH MORTON.

18. Aan Mej. EILZABETH MORTON,

ten huize van de Heer TERRY, graveerder,

Paternoster Prov.

Cheapside N° 54.

Met grote blijdschap, zie ik, dat u uit de donkerheid en uit de duisternis begint te zien de gevangenis deuren beginnen zich te ontsluiten en binnenkort zult u beginnen uzelf te vertonen. Dan zullen de vele verborgen gebeden en worstelingen, welke in het verborgen gedaan zijn u in het openbaar vergolden worden. De winter is bijna voorbij, de zon begint te schijnen, de plasregen is bijna over, hij is bijna overgegaan en de stem der tortelduif zal gehoord worden in ons land, Hoogl. 2: 11, 12.

U piept en mompelt niet binnensmonds zoals vroeger, Jes. 8: 19. Ook komt uw spraak niet zachtken uit het stof voort, zoals voorheen Jes. 29:4. Ik vertrouw *dat God spoedig tot u een reine sprake zal wenden, opdat zij alle de Naam des Heeren aanroepen, opdat zij Hem dienen met eens eenparige schouder.* Zef. 3: 9. Daar de last van schuld weggaat zullen vrede en liefde volgen, want wie veel vergeven is die heeft veel lief.

Er vertoont zich enige bestendigheid in uw laatste brief. Hij is niet vol verwarring als enige uwer eerste brieven, hetwelk mij grond geeft om te hopen dat u op de grenzen van het beloofde land bent. Indien dit is, dan zal de tale Babylons spoedig vergeten zijn.

Nu kom ik om u tot de biecht te roepen, want indien het oude spreekwoord dat onder ons in zwang is, namelijk *dat de een dienst de andere waard is*, waarheid is, dan moet u ook toestaan, dat ik recht heb, u de volgende vragen te stellen. Ik heb zeer veel moeite gedaan om u met de verborgenheid der Godzaligheid, 1 Tim. 3: 16, bekend te maken en verwacht, dat u mij zult meedelen hoe u nu denkt over de verborgenheid der ongerechtigheid, 2 Thess. 2: 7, welke uit Paperij en Arminianisme bestaat?

Wat denkt u nu van “den vrije wil en de menselijke kracht om het leven te kiezen of te verwerpen,” volgens uw oude leerstellingen? Is de zaligheid desgenen die wil of desgenen die loopt; of is ze van de ontfermende God? Rom. 9: 16.

Is de leer van Gods soevereiniteit, de uitverkiezing van Zijn volk, zijn voorverordineren van hen tot aanneming tot kinderen door Jezus Christus in Hemzelf naar het welbehagen Zijns willens, tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade. Ef. 1; 5, 6; ik zeg, zijn dit struikelblokken in uw weg? Zijn zij rotsen der ergernis? Struikelt u over deze zaken? Of zijn zij artikelen van uw tegenwoordig geloof? Brengen zij schrik of vrede aan uw gemoed? Zijn ze vijanden of komen ze u vriendschappelijk voor? Ik vertrouw dat u ze nu al onderzocht hebt, en indien zij met kracht in uw hart gekomen zijn, zijn uw banden gebroken, want de Zaligmaker zegt: *Indien wij de waarheid ontvangen, zal de waarheid ons vrijmaken.*

Wat denkt u nu van menselijke boete, wijwater, het slaan op de borst, een gordel van paardenhaar en een gesel. Behoren deze tot de wapenrusting Gods, waarmee wij de werkingen van het lichaam moeten doden, de duivel weerstaan, de goeden strijd des geloofs strijden, en de wereld overwinnen. Rom. 3: 13. Jac. 4: 7. 1 Joh. 5: 4.

Wat denkt u nu van een kloosterleven? Kunnen lieden, die in een kloostercel opgesloten zijn vergeleken worden bij een stad op een berg, die niet verborgen zijn kan? Of kan gedurige gevangenis met enige schijn van recht een opnemen van zijn kruis, een laten schijnen van zijn licht voor de mensen en een volgen van de Heere door goed gerucht en kwaad gerucht genoemd worden?

Hoe denkt u over de eerwaardige verschijning en grillige bevelen van een moeder abdis? Denkt u dat het buigen uwer knieën voor haar en het belijden uwer schulden aan haar iets beter is dan het offeren van drankofferen aan de koningin des hemels? Of is het gehoorzamen van haar bevelen iets beters dan het raadplegen van de tovenaars van Endor of het roepen van: Groot is de Diana der Efeziërs?

Behoren de biecht, de absolutie, de aflaten, de bullen, de dispensatie, de klederen van de heiligen Dominikanus, de geheiligde kaars en de palmtak tot die gaven, *welke Christus genomen heeft voor de wederborigen om bij u te wonen, o Heere God?*

Heeft God aan vrouw welke Hem vrezende, geboden zijn wijsheid te verachten door het afscheren van hun haar, dat hun tot een versiering en een deksel is gegeven? 1 Kor. 11: 15. Is niet een kaal hoofd op de schouders ener vrouw eerder een Schriftuurlijk kenmerk van haar overspel dan van haar kuisheid, ziende dat God gezegd heeft, *dat er zal zijn kaalheid in plaats van haar vlechten en omgording eens zaks in plaats van een wijden rok en verbranding in plaats van schoonheid?* Jes. 3: 24. Aangezien zielen welke met God in het verbond treden vergeleken worden bij vrouw, wier borsten zijn vast geworden en wier haar is gewassen. Ezech 16: 7.8.

Zijn een bloot hoofd, een witte banden over het voorhoofd, een linnen doek onder de kin en een zwarte sluier over het hoofd enig gedeelte van Sions luister, die gezegd wordt *geheel verheerlijkt inwendig te zijn*, Psalm 45: 13. Of kunnen zij het versiersel van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God, genoemd worden? 1 Petrus 3: 4.

En of u denkt dat nonnenkappen, hoeden en gewaden, verschrikkelijke eden, roekeloze geloften, streng vasten, wrede boete, een uitgemergd lichaam en voortdurende dienstbaarheid enig deel uitmaken van het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. Judas 3, of van die dingen welke met de zaligheid gevoegd zijn? Hebr. 6: 9.

Wat mij betreft, hier van vind ik niets in mijn Bijbel en houd het voor toegestaan, dat er ook niets van in de uwe staat. Was dit wel het geval, dan hadden zij er u niet van willen beroven, maar door hun pogingen om dezelve te verbranden, is het duidelijk, dat hij hun zaak tentoonstelt en tegenstaat.

Indien God aan zielen, die langs uw weg geleid zijn, zowel de angsten der hel, Psalm 116: 3, als de krachten der toekomstige eeuw, Hebr. 6: 5, laat gevoelen, dan vraag ik of er ook de een of andere middelstaat of zulk een plaats als het vagevuur ooit in uw gedachten kwam, of als een waarheid Gods op uw gemoed gedrukt werd? Door ondervinding weet ik, dat zielen, welke evenals u geoefend zijn zowel een voorsmaak hebben van de verschrikkingen der verdoemden als van de vreugde van de hemel. En ik weet dat de Geest ons in alle waarheid leidt, maar Hij gaf mij altijd een gevoel van, een vreze voor of een gedachte over het vagevuur, buiten de eeuwige woonstede der duivelen.

Of vond u ooit in geheel Gods boek een voorschrift of voorbeeld om voor de doden te bidden? “In de plaats daar de boom valt, daar zal Hij wezen,” zegt de wijsheid Pred. 11: 3 Indien dit is, dan zal het lezen van een mis voor enig geld er niets aan veranderen. “Als de mens de geest geeft keert het stof wederom tot aarde, als het geweest is en de Geest wederom tot God, die hem gegeven heeft.” Pred. 12: 7. Is het een geheiligde ziel, dan gaat ze naar Abrahams schoot Lukas 16: 23; maar een goddeloze ziel gaat levendig ter hel, Ps. 55: 17. De moordenaar aan het kruis ging dezelfde dag naar het Paradijs. Luc. 23: 43. Stefanus riep: “Heere Jezus, ontvang mijn geest.” Hand. 7: 59. En de hemelen werden geopend om hem binnen te laten. De aartsvaderen gaven de geest, zodat die niet in het vagevuur zonk.

Christus beval Zijn ziel aan Zijn Vader en zegt dat wij Hem zullen volgen. En indien zij aan God opgeofferd werd dan ging ze altijd naar het vagevuur en zullen der gelovigen zielen er dan ook altijd in komen. Wij lezen van de mond der hel en van de schoot van Abraham; echter niet van een middelstaat, maar van een grote kloof, welke God gevestigd heeft; om engelen en heiligen van de duivelen en zondaars afgescheiden te houden, opdat zij elkaar niet meer lastig mogen vallen. *Verkrijgende het einde onzes geloofs, namelijk de zaligheid der zielen*, 1 Petrus 1: 9 maar niet een verdoemenis in het vagevuur. David zou niet vrezen al ging hij ook in een dal der schaduw van de dood, want hij wist dat God hem zou leiden door Zijn raad en hem in heerlijkheid opnemen Psalm 23.

Deze woorden van Petrus: *in Denwelken hij ook heen gegaan zijnde, de geesten die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft*, Petrus 3: 19, worden door de papisten op een godslasterlijke wijze verdraaid. Hij bedoelt, dat de Geest van Jezus Christus in al Gods prefecten was en dat het ook de Geest van Christus in Noach was die tot de mensen voor de zondvloed predikte, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, wier zielen nu in de gevangenis der hel zijn voor hun opstand in het weerstaan van de Heilige Geest, van wie God gezegd heeft: “Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens.” Vergelijk Gen. 6: 3 met 1 Petrus 3: 18, 19, 10.

Het woords Gods door Paulus 1 Kor. 3 13, 14, 15 is eveneens door de Rooms en verdraait. De apostel schrijft aan leraars, dat indien iemand op het fundament, dat hij gelegd had, valse leerstellingen of valse belijders opbouwde, het gebouw en de bouwstof beide door vurige beproevingen beproefd zouden worden. Indien een van beide niet kon bestaan, dan zou de prediker of de bouwer verlies lijden in het werk van zijn bediening, evenals de Roomse priester, die u bekeerde en de bisschop welke u bevestigde. Al hun loze kalk, al hun hout, hooi en stoppelen is verbrand in de vurige beproevingen welke u doorgegaan bent. Nu zult u zien of het werk dat God in u gewerkt heeft en de waarheden, welke u aangenomen hebt, ook ieder toekomstig vuur der beproeving zullen weerstaan. Als de Apostel zegt: “Maar zelf zal hij behouden worden, doch als door vuur, 1 Cor. 3: 15, is zijn bedoeling, wanneer het een leraar Gods is zal God hem in de smeltkroes der ellende beproeven, waar hij van al zijn dwalingen en wettichheid gereinigd zal worden door de Geest van de oordeels en door de Geest der uitbranding. Jes. 4: 4. En hij zal behouden worden doch als door vuur, hetwelk God *noemt in het vuur brengen*, Zach. 13: 9.

Deze woorden in Psalm 16: 10 en in Hand. 2: 27, dat de ziel van Christus in de hel verlaten is, zijn op een goddeloze wijze verdraait. Hiermee wordt een hel van lijden, niet de verblijfplaats der verdoemden bedoeld; het waren onze zonden op Hem; de vloek die Hij te dragen had; de toorn, die Hij gevoelde; de machten der duisternis, welke Hem beschimpten en des Vaders onttrekking van Hem, die waren de hel waarin Hij niet verlaten was. Hij moest zijn ziel als een offerande voor de zonde stellen en in Gods handen beval hij Zijn Geest. Tot de moordenaar zei Hij, dat hij heden met Hem in het paradijs, en niet in de hel zijn zou. Toen Hij de Geest gaf zei Hij: “Het is volbracht.” Was Hij naar de hel gegaan, het ergste had nog moeten komen.

Zijn een kruis op de borst, een beeld in een doos, de relikwieën der doden en een vertrouwen in menselijke absolutie, artikelen die wezenlijk behoren tot dat geloof, waar van gezegd wordt dat 't het hart reinigt, door de liefde werkt; dat het een mens bij God in het gebed doet overwinnen en dat 't het koninkrijk der hemelen door geweld doet nemen?

Zeg mij ook, wat uw tegenwoordige gedachten zijn over de reinheid der kloosterlingen en of u niet denkt, dat de kastijdende hand Gods, welke op u geweest is en nu van verootmoedigende genade vergezeld is, krachtadiger is om de werkingen van het lichaam te doden en geestelijke reinheid voort te brengen, dan het strooien bed, de flanellen hemden, flanellen lakens, buitengewone zalving, wijwater, de geheiligde ouwel en vervloekte as?

En of gebedsverhoringen en de werkingen van Gods Geest uw ziel niet met wezenlijker heiligheid vervullen en elke wellustige hartstocht beter ten onder houden, dan wanneer u een vleselijke priester iedere verliefde gedachte en verliefde blik, elk vleselijk verlangen en elke wulpse beweging, die in het lichaam opkomt of in het gemoed schuilt meedeelt; en of die zondige modderpoel niet in groter beweging scheen, nadat zij door de biecht in beweging gebracht was, dan vóórdat de priester zulke vuile vragen deed?

Deel mij eveneens mee, of u gelooft, dat God ooit aan jonge vrouw, die Zijn Naam wensten te vreezen en de Hemel te verwerven, gebod zich van de menselijke samenleving af te scheiden en hun gehele leven geen dierlijk voedsel te gebruiken? En of het vullen van de buik met vis, eieren of wortelen in Gods ogen met meerder recht een vasten genoemd kan worden, dan in wanneer men Zijn natuur voldoet met wat God Zijn wet toestaat, namelijk een os, klein vee der schapen en klein vee der geiten; een hert, een ree en een buffel? Deut. 14: 4, 5. En of u uw tegenwoordig geloof, bevinding, vrede, vertroosting, leer en verering niet in de patriarchen en profeten kunt vinden, die door het geloof getuigenis bekomen hebben en er naderhand ook in stierven, zelfs eer Petrus, uw vroeger fundament nog geboren was of er aan gedacht werd?

En of ge denkt dat Luther en Calvijn de auteurs waren van die godsdienst, welke uw gemoed met zulke verschrikkingen vervulde, uw hart veranderde en geëindigd is in zulk een vrede, liefde en Goddelijke vertroosting als u nu geniet? En of arme zondaars, aldus door verschrikkingen verbroken, door berouw vernederd, door het geloof gelouterd, en door de Heilige Geest vernieuwd, in werkelijkheid volgens der Roomse bewering het volk zijn dat Paulus in Tit. 3:14, een ketters mens noemt, onder welke naam zij veroordeeld en gedood worden? En of deze heerlijke waarheden van de Bijbel, die nu het voedsel uwer ziel en de vreugde uws harten zijn in de Schriftuurlijke zin van het Woord volgens de Roomse bewering *ketterijen zijn* 1 Cor. 11: 19.

Eveneens of een arm zondaar, welke een zodanige zielsarbeid doorworsteld heeft als u, teneinde zijn roeping en verkiezing vast te maken, het voorwerp is om hetwelk in de ban te doen Christus macht gegeven heeft aan een plaatsbekleder en Petrus aan een opvolger? En of een Goddelijk vonnis uitgesproken en zielen naar de eindeloze duisternis gezonden moeten worden met muziek en kunstmatig licht of in de naam van zulke vergankelijke dingen als klokken en kaarsen? En of u nu denkt, dat de verdoemenis zulk een lichte zaak is, dat ze maar met kunstmatige verlichting en muziek uitgevoerd kan worden?

Zeg mij eveneens of uw wettische arbeid en evangelische verlossing niet juist met uw tegenwoordige vertaling van onze Bijbel overeenstemmen? En of u denkt dat de Roomse onbeschreven overleveringen uit dezelfde bron voortkwamen als de Bijbel, zoals u vroeger beweerde? En of u niet denkt, dat uw tegenwoordige verlossing van schuld en bekering tot God, welke alleen door Jezus Christus verricht is, die de enige Middelaar, Voorspraak en Voorbidder is, niet wel krachtadig, zaligmakend, bevestigend en kostelijk in Gods ogen is, dan wanneer de maagd Maria, de heilige Petrus en Paulus, alle engelen in de hemel of Thomas à Becket, Sint Benoît, Larbe, Josef, Sint Bernard, Sint Francois the Sales en al de inwoners van het vagevuur ter hulp geroepen waren? Want daar van de Zaligmaker eigen arm hem heil beschikt heeft, brengt zijn eigen arm ook heil aan zonder de kracht in te roepen van Heiligen of zondaars, dat ze Hem bij zouden staan of in Zijn roem zouden delen.

Deel mij ook mee wat u van de kloosterlisten denkt welke gebruikt worden om vrouw over te halen om non te worden? Of de sluwste onder hen niet als lokeenden gebruikt worden; of zij met hun geveinsde heiligheid geen blijken geven dat ze meesteressen in de kunst, zijn om anderen te verstrikken, door te trachten hen tot jaloersheid te verwekken en te maken, dat zij hun geveinsde heiligheid en vertoon van geluk benijden? En of zij niet door satan volleerd zijn in vleierij om iemand bij volmacht aan de duivel te verbinden? En of u de tweërlei werking van wat de Schrift noemt *dronkenschap en hoererij* niet krachtig gevoelde zelfs op zulk een wijze, dat u om wille van sommige nonnen van het mannelijk geslacht zou wensen te zijn? Ik bedoel om weggevoerd te worden door een onnatuurlijke en onbehoorlijke liefde, die aan uw sekse niet eigen is; niet gelijk een geestelijke vereniging maar een vleselijke en dierlijke liefde; dit is wat de Schrift *één der diepten van de Satan* noemt in Openb. 2: 24. Een valse kerk is een mystieke meesteres van toverij en de koppelaarster van de duivel, daar zij met hem in de geest verenigd is. Kleeft men haar aan, omhelst men haar valse leerstellingen en verenigt men zich in de geest met haar, dan wordt men een geestelijke hoer. Omhelst men leugens in plaats van de waarheid dan wordt dit in de Heilige Schrift een misleiding van de duivels genoemd: Ananias wat is het, dat u deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Hand. 5: 4. Van dezulken wordt gezegd dat zij vervuld zijn van de Satan: "Waarom

heeft de Satan uw hart vervuld?” Hand. 5: 3. Wanneer zielen dwalingen omhelzen en zich met dwalende lieden verenigen worden hun gemoederen verbijsterd en verward, en de duivel houdt op te verzoeken, totdat zij denken, dat de ware Godzaligheid in hun harten opspringt. Hierom wordt het in de heilige Schrift vergeleken bij dronken worden; en daar dronkenschap dikwijls tot hoererie leidt, wordt het in de Schrift *de wijn der hoererie* genoemd, omdat het een vervreemding van de belijdenis van God en Zijn waarheid werkt, waarom het een hoereren genoemd wordt in Openb. 17: 2. In Openb. 13: 2 wordt de duivel de draak genoemd, welke de antichrist zijn troon gaf. En de antichristelijke belichaming wordt de grote hoer genoemd in Openb. 17.

Jonge bekeerlingen, zoals u er een was worden *de kinderen van Jezabel* genoemd en het einde van die moeder en haar gezin wordt in de volgende tekst aangewezen: *Ziet, Ik werp haar te bed en die met haar overspel bedrijven in grote verdrukking zij haar niet bekeren van hun werken. En haar kinderen of bekeerlingen zal Ik door den dood ombrengen.*” Openb. 2:28. Door de ondergang van zielen worden zij rijk zoals men dat in het Woord Gods kan zien, waar haar rijkdom en opschik in het bijzonder zijn aangetekend. Terwijl eindelijk aangehaald wordt, dat de zielen der mensen de gehele rekening betalen moeten, gelijk geschreven is: “Waren van goud en van zilver en van kostelijk gesteente en van paarden en van fijn lijnwaad en van purperen van zijde en van scharlaken van allerlei ivooren vaten en allerlei vaten van het kostelijkste hout en van koper en van ijzer en van marmersteen. En kaneel en reukwerken welriekende zalf en wierook en wijn en olie en meelbloem en tarwe en lastbeesten en schapen en van paarden en van koetswagens en van lichamen en de zielen der mensen.” Openb. 18: 12. 13.

Het was uit de stad Rome, dat Johannes naar het eiland Patmos verbannen werd en hier zag hij de eeuwige verbanning dier stad. Het Romeinse keizerrijk begon met Nimrod, die geweldige jager voor het aangezicht des Heeren en het beginsel zijns rijks was Babel, Gen. 10: 10. Van een kleine staat onder Nimrod werd het al spoedig een machtig monster van ongerechtigheid, een beeld met een gouden hoofd; het gouden hoofd was de koning. Dan. 2: 28. Daarop wordt het keizerrijk vergeleken bij een ram met twee hoornen. Dan. 8: 8, welk beest verscheen, toen God het Babylonische rijk verdeelde en het de Meden en Perzen gaf. Dan. 5: 28. Hierop werd het rijk vernietigd door een geitenbok, Dan. 8: 5, wat het Griekse rijk was. Alexander was de grote hoorn: *De harige bok nu is de koning van Griekenland en de grote hoorn is de eerste koning.* Dan. 8: 21. Bij de dood van Alexander werd zijn rijk onder zijn vier dienaren verdeeld. De harige bok zijn voornaamste hoorn, of Alexander, verloren hebbende verscheen nu met vier hoornen, welke vier koningen zijn. Dan. 8: 22. Hierna bleef het rijk onder vele schuddingen voortbestaan tot het Romeins werd, waaronder Christus gekruist en velen van Zijn dienaars gedood werden. *En het stond op tegen de Vorst der Vorsten en verdierf het heilige volk,* Dan. 3: 24, 45. Dit rijk nu is het vierde beest, schrikkelijk en gruwelijk en zeer sterk en het was verscheiden van alle de dieren die voor hetzelfde geweest waren en het had tien hoornen. Dan. 7: 7. “Belangende nu de tien hoornen; uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan.” Dan. 7: 24. Deze tien hoornen zijn de tien tenen behorende tot de voeten van het beeld van Daniel, waar Christus, de Steen Israëls, dat beeld zal slaan. Dan. 2: 34, 41 Johannes zegt, dat dit gebeuren zal doordien de harten van deze tien koningen veranderd zullen worden om de hoer te haten en zullen haar met vuur verbranden. Daniel vergelijkt die tien koningen met de tien teen van het beeld, om aan te tonen dat het zijn ondergang nabij is wanneer het door tien koningen staande gehouden zal worden. En wat Daniel het slaan aan zijn voeten noemt, noemt Johannes het afwenden van de harten der tien koningen om de hoer te haten: “En als dan zal de ongerechte geopenbaard worden, denwelke de Heere verdoen zal door de Geest Zijns monds en teniet maken door de verschijning Zijner toekomst.” 2 Thess. 2: 8.

Aldus zal dat machtige rijk, hetwelk onder Nimrod begon, met de antichrist eindigen. De eerste was een geweldig jager voor het aangezicht des Heeren en de laatste is een vreselijk jager achter hem geweest. Ik bedoel, dat Nimrod zielen onder zijn heerschappij begon te jagen, eer de Heere zijn koninkrijk vaststelde, terwijl de andere bezig geweest is des Heeren onderdanen te jagen sedert zijn koninkrijk opgericht is.

Geloofd zij God voor eeuwig voor die genade, welke u uit hun macht en van hun voornemen verlost.

U zult zeggen, *dat is een vreemde biechtvader om zoveel omhaal te gebruiken.*

Laat ons daarom nu weer verder gaan.

Hoeveel betalen de nonnen bij hun intrede in het kloosterleven? Hoeveel zakgeld krijgen zij? Welke intrest wordt er van het geld betaald in de Parijse fondsen? Wat is der nonnen hoofdvoedsel en waarom bestaat hun voornaamste boetedoening niet in vasten?

Hoe denkt u over de voorname Engelse stand sinds u deze vele maanden van zielsbenauwdheid hebt doorgemaakt? Ik bedoel deze onder hen, welke hun kinderen voor hun opvoeding naar een klooster zenden, evenals u ging en hen aldus aan die strikken van de duivel blootstellen, die er zovelen onder hen verstrikt hebben tot hun volkomen verderf en ondergang. Welke figuur denkt u dat zulke ouders voor Gods rechterstoel zullen maken, wanneer zij gedagvaard zullen worden rekenschap van hun handelingen te geven, wel met betrekking tot zichzelf als wat hun kroost betreft? Welke rekenschap slechts weinig beter zijn kan dan van degenen die haar zonen en dochteren de Molech door het vuur lieten gaan. Jer. 32: 35.

En of u denkt, dat enige tak van het Pausdom enig houvast of grondslag in Gods Woord gekregen heeft of dat er één tekst in de Bijbel is, die het begunstigt of er voorspreekt? Ik weet dat een overtuigende ziel zijn verschrikking bedenkt en indien dit is hebt u alle deze zaken, waar van ik u nu belijdenis afvraag, in uw gemoed overwogen.

En eveneens of u nu die Engelse getuigenissen voor God niet op prijs stelt, welke u bij uw afzwering verbrandde? Ook of dat de ware strijdende kerk kan zijn, welke de gedenkschriften der triomferende kerk verbrandde en of een kerk, welke een pilaar en vastigheid der waarheid is, 1 Tim. 3: 15, ooit de waarheid harer eigen pilaren kan vernietigen?

En ten laatste; of een de beschuldigingen, welke ik tegen u als een Roomse of tegen de Roomse godsdienst ingebracht heb, vals zij, overeenkomstig uw tegenwoordige ondervinding en Schriftuurlijk oordeel?

Ik vraag verschoning, dat ik u zolang te biecht gehouden heb, maar ik heb een recht om zowel te ontvangen als te geven en wees verzekerd, dat uw gerede vervulling van deze mijn verzoeken een blijvende verplichting zal geven aan een, die zichzelf wenst te onderschrijven waarde dochter!

Uw eerwaarde, achtbare en liefhebbende biechtvader

WILLIAM HUNTINGTON.

19. Aan de heer HUNTINGTON

Weleerwaarde en geliefde vader in Christus Jezus!

Uw laatste brief kwam veilig in mijn bezit. Ik heb hem met veel aandacht gelezen en bemerk, dat hij een omstandig antwoord vereist. Maar vergun mij dat ik eerst de tegenwoordige gevoelens mijns harten lucht geef.

Een terugblik op mijn vroegere ondervinding slaande en op de wonderlijke wijze, waarin het Gode behaagd heeft mijn ziel in vrijheid te stellen onder dezelfde krachtige bediening, waardoor God eerst diepe pijlen van overtuiging in mijn binnenste deed dalen ondervind ik, dat mijn ziel ook meer en meer bevestigd wordt in de waarheid, zoals zij in Christus Jezus is, want ik geloof, dat God alle mijn zonden volkomen in de diepte der zee geworpen heeft. En ik weet dat Hij ze in eeuwigheid niet meer gedenken zal. Ik vertrouw dat de Heilige Geest mij verzegeld heeft tot de dag der verlossing; veroorloof mij daarom u dit gezegende nieuws mee te delen, namelijk dat ik op het ogenblik niet het geringste twijfel aan mijn eeuwige zaligheid in Christus Jezus. O welk een verandering! En welk een schuldenares ben ik aan Gods vrije soevereine genade!

In waarheid heeft Hij mij vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad van de lofs voor een benauwde geest gegeven. Nu ondervind ik de waarheid van die Schriftplaatsen welke zeggen: “De tong der stommen zal juichen. En de ogen der blinden zijnde uit de donkerheid en uit de duisternis zullen zien.” Dan zal de kreupel springen als een hert. Kan een zondaar aan de zaligheid van zijn ziel twijfelen onder een hartgrondig gevoel van Gods onveranderlijke liefde en een klaar gezicht van de vastheid van Zijn eeuwig verbond? Dat is onmogelijk.

U hebt recht opgemerkt, en bevind ik het ook, “dat wanneer de duisternis verdwijnt, het ware licht begint te schijnen en als de winter weggaat, de stem der tortelduif in ons land gehoord wordt.” In waarheid heb ik een geruime tijd rond geblikt zonder iets te zien; veel geklaagd zonder veel van betekenis te zeggen, hetwelk u uit mijn eerste brief duidelijk zien kunt. Nu kan mijn spraak niet laag uit het stof komen, want God zij geloofd, ik kan zeggen: “Mijn wandel is in de hemelen,” waar mijn hart en mijn Schat is

U verlangt de zuiverheid van mijn spraak te kennen en zal ik dan spreken van de Machtige God, Wonderlijk Raad, Vader der eeuwigheid en de Vrededorst. In al deze karakters is Hij mij na en geliefd, want in waarheid, “wie veel vergeven is, die heeft veel lief.” Dat ik Hem maar meer kon liefhebben en dichter aanleven, dit is mijn wens en mijn vurigst verlangen.

Daar u mij tot de biecht geroepen hebt, ben ik bereid aan elk verzoek van u te voldoen en zal aan u mijn vader alles zonder terughouding biechten, alles wat ik van de verborgenheid der ongerechtigheid weet. Ook loof ik God een gelegenheid te hebben hun verfoeiselen aan het licht te brengen.

Wat de vrije wil en kracht betreft, gevoelde ik mij onder de macht van Zijn toorn, en hoewel ik gewillig was om gezaligd te worden, ondervond ik, dat ik geen kracht had om de schuld van mijn consciëntie weg te nemen, totdat God ze wegnam door een toepassing van het bloed der verzoening. Ik was besloten, doch kon niet uitkomen, voordat de gevangenisdeuren geopend werden. Geloofd zij God, dat ik onder het getal dergenen was die besloten zijn geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. De Zaligmaker was het en niet ik Die de koperen deuren verbrak en de ijzeren grendelen in stukken sloeg en tot de gebondene die daar hoopt zei: “Komt uit.” *Niet door kracht of door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de Heere der Heerscharen.* De uitverkiezing vind ik nu geen struikelblok, maar een gezegend fundament om zich er in te verheugen. Want indien Zijn verkiezende liefde en onderscheidende genade mijn banden niet had losgemaakt en mijn ziel niet in vrijheid gesteld had, dan zou ik in deze wereld en in de toekomst tot in alle eeuwigheid ellendig gebleven zijn. Toen ik geen kracht had, deed Hij datgene voor mij wat ik noch enig schepsel doen kon. Wat een klaar bewijs is, dat niets dan de onderscheiden de genade, de eeuwige liefde en almachtige kracht Gods mij van de poorten der hel weggerukt kon hebben. Laat met de uitverkiezing spotten wie wil; die ze betwijfelen hebben haar altijd ondervonden. Toen ik geen grond van hoop in mijzelf had, werden de rijkdommen van zijn genade geopenbaard. Toen ik geen kracht bezat kwam zijn macht te voorschijn. Toen ik geen kennis had werd Zijn wijsheid geopenbaard; zodat ik in waarheid zeggen kan: Hij werd in het eerst gevonden van degenen die naar Hem niet zochten en naderhand gehoord van degenen die Hem aanriepen en tot hen die niet van Hem gehoord, hadden zei Hij: *Ziet hier ben Ik! Zie hier ben Ik!* Ik zag en werd

verlicht. Aldus werd de machtige de vang ontnomen en is de gevangene eens rechtvaardigen ontkomen.

Menselijke boete bracht geen heil aan terwijl de Satan toegang tot mijn hart vond, want terwijl de sterk gewapende zijn hol bewoonde, houdt zulk een wapenrusting hem in groter gerustheid. Eerst moet hij zijn prooi loslaten, wat alleen geschieden kan door een macht, welke machtiger is dan hij. Tevergeefs is het een stad te versterken terwijl er een verrader in is of het lichaam met wijwater te besprenkelen, terwijl het hart onrein is en de consciëntie door schuld besmet is.

Het slaan op de borst zal van de Satans rust altijd verstoren noch een steen hart verbreken.

Een gordel van paardenhaar zal hem altijd kwetsen noch een gesel hem doen terugdeinzen, want hij belacht de drilling der lans; hij acht het ijzer voor stro en het staal verrot hout, Job 41: 18, 20. Wel ver van te denken dat hij voor deze zaken bevreesd is, geloof ik vast, dat het slechts zijn eigen raadslagen zijn, uitgevonden om de gemoederen der mensen te bedwelmen, om over hun dwaasheid te lachen en hen blindelings naar het verderf te voeren. Het kan de wapenrusting Gods niet zijn, omdat de Apostel Paulus zegt: *Want de wapenen onzes krijgs zijn niet vleselijk, maar krachtig door God tot nederverping der sterkten.* Deze zijn niet geestelijk maar vleselijk van menselijke uitvinding en staan in menselijke wijsheid en de Schrift verklaart: *Deze is de wijsheid niet die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk duivels.* De overwinning, die de wereld overwint is geloof. Er kan geen overwinning zijn waar geen strijd is en er kan geen strijd met de wereld zijn, wanneer men er van uitgesloten is en opgesloten binnen de muren van een klooster of de wanden van een cel. Ik loof God voor eeuwig, dat Hij mij van die helse dwaasheid, welke zich vast in mijn dwaas hart gezeteld had, verlost heeft. Zij weten er niets van wat het is om de Zaligmaker te volgen door goed gerucht en kwaad gerucht. Zij arbeiden hard om zichzelf te verheffen en hun goede naam op te houden. Ik *was hier zelf een slaaf van, tot dat ik bevond:* Wee u wanneer al de mensen wel van u spreken, Lukas 6: 26.

Wat de moeder abdis betreft, dit hoofd of deze overste matigt zich een gezag aan als stond ze in plaats van Christus over de kudde. Het is waar, dat zij eens in de week haar hun misslagen onder vier ogen biechten, terwijl de jonge nonnen haar altijd op één knie liggende aanspreken. Verfoeilijke praktijk! Helse afgoderij! Zij doen wat de engelen Johannes verboden, toen hij het beproefde, volgens Openb. 22: 8, 9; en wat Petrus een Apostel aan Cornelius verbood. Hand. 10: 25, 26. Opdat in de Naam van Jezus alle knie zich zou buigen, niet voor een moeder abdis of een gesneden beeld, noch minder voor de beenderen van een dode of een waardeloze ouwel.

Mijn ziel heeft een walg, wanneer ze terugdenkt aan de biecht. Ik ben een levende getuige van deze gruwel. David deed belijdenis van zijn overtredingen voor de Heere en Hij vergaf de ongerechtigheid van zijn zonde. Toen ik nog een Roomse was gevoelde ik in werkelijkheid altijd enige voldoening door mijn zonden aan de priester te belijden, wel echter als ik mijn verbroken smekingen voor God in het verborgene uitstortte. Dit is zeker een aller-goddelooste en zondige praktijk.

Ik zal de gehele verborgenheid zonder terughouding voor u openleggen, daar u mij nauw over dit onderwerp ondervraagd hebt. *Vergeldt haar zegt God, gelijk als zij ulieden vergolden heeft en verdubbel haar dubbel na haar werken,* Openb. 13: 6.

Het is schande voor een vrouw om deze biechtstoelen te naderen; indien zij voorheen niet wijs waren in de werken der ongerechtigheid dan zal de priester hen er zeker in onderrichten, door het doen van zulke vuile en onwelvoeglijke vragen, waarover een zedige vrouw reeds bij de gedachte zou blozen. Ik verklaar u, dat ik tengevolge van mijn eerste biecht drie dagen op bed gelegen heb, en dacht toen, dat ik altijd voor de tweede maal ter biecht gegaan zou zijn, beschaamd en ontroerd was ik door de gruwelen, welke hij mij in mijn gedachte gebracht had.

In waarheid werd ik opgeschrikt bij één zondige gedachte, meer uit overweging om het de priester mee te moeten delen, dan uit vreze er God door te beledigen. Welk een penitentie was dit! Zodra ik gebiecht had werd mijn vervloekte hoogmoed gevoed en werd ik gelukgewenst als of ik een engel was, zonder enige zonde op mijn consciëntie.

Helaas, mijnheer, dit is inderdaad *het dronken worden van de wijn harer boererij.* Zij kunnen zich niet beroemen op de kennis der zaligheid in de vergeving harer zonden, Lukas 1: 77. Hier zijn zij vreemdelingen van, want God heeft hen gezonden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven. Wee degenen, die in de schoot van dat monster sterven!

God loof ik tot in eeuwigheid, dat Hij het deksel der onwetendheid van mij heeft weggenomen en mij bekwaam gemaakt heeft de verschrikkelijke en goddeloze dwalingen van die helse synagoge van de satans, de Rooms Katholieken, geheel te herroepen.

Dit is de godsdienst van Jezus niet; aan God alleen moeten wij onze zonden belijden, die getrouw en rechtvaardig is, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid. Door eigen ervaring weet ik, dat het niet enige woorden zijn, door een Rooms priester in het Latijn gemompeld, die een ziel van haar schuld voor God kunnen vrijspreken. Al de absoluties, welke ik altijd verkreeg, hebben mijn consciëntie nimmer gereinigd noch de kracht der zonde in mij ten ondergebracht.

Een geschoren hoofd, een wit linnen band, een witte doek onder de kin, een zwarte sluier en uitgemergeld lichaam, van dit alles vind ik niets in Gods gehele Woord. Maar een vrouw lang haar draagt, dat het haar een eer is. 1 Kor. 11: 15. Een bandeau om het hoofd, zal altijd een zwak oordeel versterken, een onvast gemoed bevestigen of een in de war gelopen brein weer in orde brengen, evenmin als dat het scheren van een heet hoofd het af zal koelen. Het hoofd te beschutten met een sluier mag een vrouw er uit doen zien als een zich bewegende geest, maar ze kan iemand altijd met de dood gemeenzaam maken of die overwinnende koning der verschrikkingen bevredigen. Ik geloof dat hij een non even onvriendelijk behandelen zal als een Egyptische mummie. Dood en hel zijn aan niemand dan aan de Zaligmaker onderworpen; slechts door het geloof in Hem kunnen wij beide overwinnen en niet door het geloof in zulke kinderachtige bedriegerij als dit is. Het lichaam laten uithongeren mag de ingewanden aangrijpen, maar voor een gewonde consciëntie is het een zeer bedenkelijk geneesmiddel.

Nu het Gode behaagd heeft mij een weinig tot mijn zinnen te brengen, zou ik evengoed een ketel kokend water aanraden om de roos te genezen of een nat bed in een ijskelder om een koorts weg te nemen als dat ik een arme bezwijkende zondezieke ziel zulke vervloekte middelen als deze zou aanbevelen. Het is zeker, mijnheer, dat het natuurlijk verstand wel geheel moet uitgeput zijn in zijn onderzoekingen, dat de kracht van buitengewone dwaasheid allen moet overheersen, geholpen door duivelse kunst en boosaardigheid, om mensen van zulke listen, welke geheel in strijd zijn met de Schrift, de natuur en de rede, te voorzien.

De middelstaat waar u van spreekt, namelijk het vagevuur, kwam mij dikwijls voor de geest, toen ik nog een belijder van die kerk was. Dikwijls zat ik er mee in de war, daar ik altijd van een drievoudige staat in Gods Woord gelezen had. Beschouwde ik de zaak, dan bracht het altijd schrik op mijn gemoed, en ook kon ik niet het minste denkbeeld van enige tegenover elkaar staande staat, dan van de hemel en de hel vormen. Is er een middelstaat, dan moet deze het natuurlijk leven zijn, want de ellendes der hel zijn er niet volkomen en de vreugde van de Hemels is er niet ten volle bekend. De moordenaar aan het kruis is een genoegzaam bewijs, dat er na de dood geen tussen liggende staat van het vagevuur is, want indien enig sterveling na de dood loutering nodig had dan was hij het; wiens goddeloos leven zolang en wiens berouw kort was, en tot hem zegt de Zaligmaker: *Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn*. En het was op het einde van de dag.

Wat de kloosterzuiverheid betreft; ik vraag u, of u de reinheid *huns gemoeds* of van hun *persoon* bedoelt?

Ik laat het aan u over de reinheid van hun *persoon* te beoordelen, daar zij hun gehele leven onder hetzelfde dak doorbrengen, één cel bewonen van nog geen vier vierkante meter grondvlak, met een klein op hengsels draaiend venster en een strooien bed; slapende in wollen klederen, welke in geen jaren gereinigd zijn, met flanellen lakens en hemden die eens per maand verwisseld worden. Voeg bij dit alles een gekastijd lichaam, gemis van frisse lucht en dat in heet zomerweer en dan zult u wel in staat zijn een gepaste gevolgtrekking te maken, wat dit deel hunner reinheid betreft. Dit lijkt evenmin op zindelijkheid, dan hun inkerkering op de vrijheid van het evangelie.

Maar bedoelt u *geestelijke zuiverheid* oordeel zelf hoe zulke gemoederen gesteld zijn, die in strijd met al Gods wetten van zedigheid en welvoegelijkheid, aanhoudend blootgesteld zijn aan de vuile en ongepaste vragen van zulke vleselijke priesters. Hoewel God op ieder vrouwelijk gemoed een sluitboom van zedigheid gelegd heeft wordt deze voortdurend verbroken, door hun vragen over zulke onderwerpen te doen, als waar van de Schrift verklaart dat die ook onder de heidenen niet genoemd worden. 1 Kor. 5: 1.

Verder, mijnheer, de ongewone en onnatuurlijke toegenegenheid welke in deze kloosters tussen vrouw onderling heerst, waarvan ik zelf een ooggetuige ben, is eerder een bewijs van onnatuurlijke onkuisheid dan van geestelijke zuiverheid. Ik heb enige van de kostgangers, welke daar uit Engeland voor hun opvoeding heengezonden waren, gekend, die niettegenstaande al hun vroegere besluiten, door de vleierijen van deze nonnen, in de loop van een paar weken, in zulk een onnatuurlijke verwaasdheid uitgebroken zijn, dat zij zichzelf en hun vrienden beroofden van alles wat zij konden om het hunne te geven. Onder andere voorbeelden heb ik een dame gekend welke een man en drie lieve kinderen had, die nadat zij enige tijd in het klooster geweest was, zeer aan een van deze nonnen gehecht werd, dat zij bereid was haar man en kinderen te verlaten, ja bijna haar verstand verloor, door de overheersing van die hevige hartstocht, welke, hoewel ze nu onverklaarbaar moge schijnen, eenmaal ten volle verklaard zal worden wanneer de verborgenheid der ongerechtigheid geopenbaard zal worden en Hij wiens ogen gelijk een vlam vuurs zijn een snel Getuige zal zijn tegen de tovenaars en tegen de overspelers. Wel mag de kerk van Rome *een overspeelster* genoemd worden en haar wijn *de wijn der hoererij*, want alleen de machten der duisternis konden altijd in staat zijn de menselijke gemoederen in zulk een waanzin te brengen. Tot bevestiging van dit alles, verwijs ik u naar een dame die met de gebruiken van de kloosters ten nauwste bekend is.

O Gods goedheid, om zulke blinde ogen als de mijn te willen openen! Om die helse strik van de vogelvangers te verbreken en de arme dwaze vogel te doen ontkomen! Had ik op Hem geleund, die oneindig in kracht en wijsheid is, in plaats van op mijn eigen verstand en had ik op Hem gebouwd, die de Rots der eeuw is, in plaats van op mijn eigen kracht gelijk Petrus dan zou mijn huis vast gestaan hebben als ik vertrouw, dat het nu staat.

Ik kan niet nalaten om over enige gedeelten van uw brief te glimlachen. Door uw nauw onderzoek zou men in de verbeelding komen, dat u gewoon bent in een biechtstoel te zitten, had uw leer en leven mij niet van het tegendeel overtuigd. Maar daar u het verlangt, zal ik trachten duidelijk in mijn antwoorden te zijn, zoals u het bijzonder in uw vragen bent.

Ten eerste: Uit mijn Bijbel en voorgaande bevinding weet ik nu, dat het er ver van af is, dat de Satan bevreesd zou zijn voor een weinig wijwater, daar hij gezegd wordt een bewoner der zee te zijn, waarom een oceaan er van hem niet zal kunnen verdrinken. Hij wordt genoemd de *Leviathan, de langwemelende slang, die in de zee is*. Niets dan het grote en sterke zwaard des Heeren zal hem ooit kunnen wonden. Men gebruikt het wijwater om er de duivel door te verjagen en het gemoed te reinigen. Ik kan niet zeggen, dat het deze uitwerking altijd op mij had; niets minder dan het bad der wedergeboorte kan dit uitwerken. Het zuivere water van de levens of de werking van Gods Geest aan het hart reinigt ons van alle besmetting des vleses en van de geestes, hetwelk geen uitwendig water of wassing ooit kan doen.

“Geheiligde as.” Het is zeker dat slechts zij die overgegeven zijn aan een kracht der dwaling ooit schuldig konden zijn aan zulk een tegenspraak als die om het dagelijkse brood van de duivels te willen Heiligen, want in de Schrift staat geschreven: *Hij voedt zich met as*. “En stof zal de spijze der slang zijn.” Wat mij betreft, ik heb mij hier lang mee gevoed, dat ik altijd meer zal verlangen een deelgenoot van zijn lekkernijen te zijn. Hoe zij er aan kunnen denken om as te heiligen, welke God verwerpt, de duivel tot voedsel dient en waarover de dood triomfeert, weet ik niet. Met meer gepastheid kon men het voorschrijven om roestige vuurwapenen of keukengereedschap te reinigen, dan om tere consciënties te maken of verontruste gemoederen voor de hemel geschikt te maken. De apostel Paulus zegt, dat *de as van een jonge koe* onder de oude bedoeling de consciëntie niet kon reinigen; hoe veel minder de as van een verbrande takkenbos of van een stuk hout toegediend door de hand van een en legenprofeet of Rooms priester.

Streng vasten, wrede penitentie en menselijke absolutie zijn naar ik vast geloof niets dan vleselijke overleveringen van mensen en niet de geboden Gods noch iets dat er op lijkt. Ik vastte tot ik mij op de rand van de grafs gebracht had, maar hoewel ik mij door een strenge onthouding nabij deze kamers der duisternis gebracht had, bracht het toch geen leven of licht in mijn misleide ziel. Nu zie ik dat het alleen Gods recht is om te slaan en weer te helen, om te doden en weer levendig te maken, om in het graf te doen dalen en daaruit uit te rukken. Het komt ons niet toe de scepter uit Zijn hand te rukken door onze lichamen te verwoesten meer dan onze zielen en de moedwillige verwoesting onzes lichaams, zowel door onthouding, vasten, kastijding of misbruik is even goed zelfmoord in de ogen Gods dan wanneer men de hand aan zijn leven slaat. Hoewel Hij

het lichaam met pijn en ziekte bezoekt, dan doet Hij dit naar recht, want de Rechter der ganse aarde doet geen onrecht.

De wreedste penitentie, welke ik mijzelf ooit oplegde was om in een bepaalde tijd een zeker aantal gebeden op te zeggen. Hier blijkt het, dat het gebed op deze manier een taak wordt, terwijl God het gegeven heeft als een voorrecht van Zijn volk, waardoor zij met God gemeenschap oefenen en onderhandelen. Daar het echter als een strenge taak gebruikt en de herhaling ervan als veel zelfkastijdingen beschouwd werd, bevond ik, dat die ordinantie, welke God ingesteld had om vrede, vreugde en gelukzaligheid aan het gemoed te brengen en nu als een penitentie gebruikt, een ondragelijke last en een onverdraaglijk gewicht werd. Ook verwekte het gemelijkheid, murmurering opstand en smart en in plaats van nederigheid werkte het trots én zelfvergoding, want ik was niet tevreden met de gedachte, dat ik zalig zou worden, tenzij ik een verhevene plaats in de Hemel kreeg, waar ik dacht recht op te hebben, omdat ik die kastijdingen onderging, zodat datgene hetwelk door God ten leven verordineerd was, namelijk het gebed, mij ten dood bevonden werd.

“Menselijke absolutie”, het op mijn gemoed altijd de minste overtuiging van de wegneming der zonden achter; ook geloof ik niet, dat God ooit zulke een macht aan mensen gaf, veel minder aan mensen als deze, welke van voorgewende Godzaligheid een gewin maken, want deze lieden verkopen absolutie en aflaten van zonden, welke opzettelijk bedreven zullen worden. Had de Zaligmaker zulk een macht gegeven, dan zou Hij een dienaar der zonde en niet der gerechtigheid geweest moeten zijn, wat ver van Hem zij. Ik weet niet hoe ik mij ooit aan dit bedrog heb kunnen onderwerpen, sinds de Joden, in hun duistere staat en in boosaardige tegenstand van de Zaligmaker, zeggen konden: *Wie is Deze, die ook de zonden vergeeft?* Wie kan de zonden vergeven dan God alleen? Hij deed een mirakel om hen van zijn eigen Godheid te overtuigen.

Daar u van mij verlangt u eerlijk mee te delen of uw beschuldiging tegen mij als een Roomse en tegen het pausdom waar of vals is, zal ik het niet alleen redelijk maar ook oordeelkundig meedelen, indien ik dat kan. U moet mij dan echter beloven, dat u mij die redelijkheid en die kritiek welke ik van u geleerd heb, niet kwalijk zult nemen.

Ik heb reden om God voor eeuwig te loven voor Zijn genade, die Hij door middel van u aan mij geschonken heeft. Uw beschuldiging tegen mij als *een Roomse* is nu vals, want hoewel ik er mij eens in beroemde, wat mijn schande was, haat ik er nu de naam van; waarom ik uw beschuldiging ontken. Wat het pausdom betreft, en dat ik een Roomse *geweest ben*, kan ik de waarheid van al uw beweringen door treurige ondervinding hartelijk toestemmen.

Maar nogmaals *als een beoordelaar*, geloof ik dat het pausdom een bestaan in Gods Woord maar niet in Gods koninkrijk heeft. Het heeft een bestaan in de voorspellingen, bedreigingen en de aankondiging van Gods toorn en in de vervulling van Zijn besluiten, want de Schrift kan niet vervuld zijn, *totdat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs in de verborgenheid der ongerechtigheid*. Het heeft echter geen bestaan in Gods beloften, Zijn geboden, Zijn zegeningen, Zijn heerlijkheid noch ook in Christus Koninkrijk, want de Heere zal hem verdoen door de Geest Zijnsmonds en teniet maken door de verschijning van Zijn toekomst.

Wat verder haar regering, titels, gebruiken, plechtigheden, leerstellingen, overleveringen, en de rest van haar bedriegerij betreft, als kralen, beenderen, schellen, boeken en geheiligde kaarsen, dit alles heeft geen grond in Gods Woord, maar zijn allen van hun eigen maaksel en behoren tot die koopmanschap, welke duidelijk beschreven zijn in de boeken van Jesaja, Ezechiël, Daniel en de Openbaring.

Wat de godsdienst en ondervinding van mijn eigen hart betreft, vind ik tot mijn vertroosting, dat de aartsvaders en profeten dezelfde onreine, gevallen en verdorven natuur als ik hadden, en ook door dezelfde krachtadige genade en almachtige kracht als ik hersteld werden. God in Christus aan hun zielen geopenbaard was de grond van al hun hoop, de grondslag van al hun gelukzaligheid en de pleitrede van hun aanneming zoo wel als van de mijne.

Ik vind dat Noach, Abraham, Mozes, Daniel, David en al de andere profeten, die gehele wolk van getuigen, getuigenis afleggen van die weg der zaligheid welke door de Apostelen voorgehouden werd en welke nu op een vreugdevolle wijze ondervonden wordt door uw onwaardige dochter, uzelf en honderden in deze dagen en wat ook tot het einde der wereld zijn zal. Want wanneer de Zoon van de Mensen komt zal Hij geloof op der aarde vinden, daar dezelfde Geest, welke door de profeten sprak in deze laatste dagen Christus aan ons geopenbaard heeft.

Wat Luther en Calvijn betreft, ik weet slechts weinig van hen, niet meer dan het lezen hunner geschiedenissen. Altijd bestudeerde ik hun strijdschriften, of leerde ik enige hunner beginselen door het lezen van hun werken. De verschrikking welke ik gevoelde, was een gevoelig besef van mijn verloren staat als een goddeloos zondaar onder de toorn en vloek Gods, welke Luther of Calvijn of enig ander schepsel mij nooit meegedeeld kon hebben. Het sproot voort uit een klare en gevoelige overtuiging, dat ik Gods wet verbroken had; zonder enige mogelijkheid mij weer in Gods gunst te herstellen of de breuk tussen Hem en mij te helen. Die last van schuld werd niet weggenomen noch de rust van mijn ziel hersteld door Luther of Calvijn, noch door het kussen van een zilveren kruis of het inslikken van een ouwel, maar door de krachtige invloed van Gods Geest, die het geloof in mijn hart werkte, in antwoord op het gebed aan de troon der genade. Dit gaf de doodsteek aan de zonde en de liefde tot haar, alsmede aan de schuld en verschrikking die er mee gepaard ging en werkte in mijn ziel de vreedzame vruchten der gerechtigheid. Welke evenals het goede deel van Maria, naar ik vertrouwen nooit van mij weggenomen zullen worden. Nooit vervloekte de Apostel iemand of noemde diegene een ketter, welke onze Heere Jezus Christus liefhad in geest en waarheid. Want hij was een liefhebber van alle deze. Deze voorgewende plaatsvervangers van Christus en Petrus matigen zich zulk een gezag aan als Petrus nooit had en de Zaligmaker ook nooit één van zijn Apostelen gaf. Al degenen die buiten hun kerk zijn vervloeken zij, onverschillig of zij de Zaligmaker al of niet liefhebben, terwijl zij alle degenen welke binnen de grenzen hunner kerk zijn zegenen, of zij God haten of liefhebben. Hoewel Paulus zegt: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft die zij een vervloeking," en zegent slechts diegenen, welke Hem en Zijn toekomst liefhebben, onverschillig van welke sekte zij zijn mogen.

Waarheid was het, mijnheer, dat de zielsbenauwdheid welke ik gedurende verscheiden maanden aan een ondervond zonder enige hoop van verlichting in de wettische arbeid, waar van u melding maakt en welke ik doormaakte, juist in Gods Woord beschreven en bedreigd zijn tegen zondaars die in cellen staat van ongelooft zijn. Eveneens vond ik de evangelische verlossing, waar van u spreekt, en welke ik tot mijn grote vreugde en vertroosting ondervindt in datzelfde gezegende Boek Gods, de Bijbel beschreven en beloofd en overeenkomstig de tegenwoordige vertaling bevind ik het, geloof ik het en verheug mij er in.

Over hun overleveringen; of de bron waaruit zij voortkomen, behoef ik slechts weinig te zeggen, wetende dat zij mij en nu nog duizenden met mij hebben doen handelen en denken in dadelijke tegenspraak met Gods Woord, hetwelk zij door hun overleveringen, evenals de Farizeeën vanouds, krachteloos gemaakt hebben.

Wat de maagd Maria, Petrus, Paulus, de bewoners der bovenwereld, Sint Thomas á Beckett, St. Benoit, Larbe, Josef, St. Fransiscus of St. Bernard en de bewoners van het vagevuur betreft, voor het getuigenis van hen allen zou ik geen enkel strootje willen geven, sedert ik vertrouw, dat ik het getuigenis van een goede consciëntie in mij omdraag. Ook getuigt het getuigenis van Gods Geest met mijn geest dat ik de Zijne ben en dit alles stemt overeen met het getuigenis van het profetische Woord dat zeer vast is, ja het woord Gods, dat leeft en blijft in der eeuwigheid.

Inderdaad hebt u mij tot een zeer volledige belijdenis gebracht, en daar ik tot hiertoe niets voor mijn biechtvader achter heb gehouden, zult u mij zeker der waarheid trouw bevinden. Het is met diep gevoelde smart, als ik bedenk, dat ik goed als anderen de verdwaasdheid tot een van deze nonnen gevoeld heb, en waarlijk heeft het mij dikwijls gespeten, dat ik een van hetzelfde ... was. Slechts in haar gezelschap was ik gelukkig en mijn enig verlangen was, dat wij dezelfde plaats in de hemel mochten hebben. Maar God zij geloofd, dat hij mij sinds lang van zulk een liefde gespeend en mij volkomen van deze diepten van de Satans verlost heeft; door de openbaring van zijn licht, welke die duisternis, waar ik ingewikkeld was, aan het licht brengt, hoewel ik er ongevoelig van was.

In waarheid gevoel ik ter van deze ure dat Jezus Christus zonder mededinger in mijn hart regeert en heerst. Helaas, mijnheer, als ik de duisternis van het menselijk gemoed, de sluwheid van de satans en de goddeloze vleierijen van zulke vrouwen overweeg, dan beeft ik bij de gedachte, dat Engelse dames er voor de kennis der taal heen zouden gaan en ook over die ouders die er hun kinderen ter opvoeding heen zouden zenden. Wat zullen sommigen in die grote dag moeten antwoorden, als zij bevinden, dat hun dochters verstrikt geworden zijn om non te worden of de sluier aan te nemen en hun zielen door eden voor eeuwig gebonden hebben, die hen tot in alle eeuwigheid moeten verdoemen. In het klooster waar ik in was zijn er levende getuigen van.

Het geld, dat de nonnen bij hun intrede in het klooster moeten betalen hangt van hun vermogen, en omstandigheden af. Een nuttig en waardig geacht onderwerp (zoals zij het noemen) kan in sommige kloosters gratis toegelaten worden; ik bedoel dezulken welke geen fortuin bezitten. Zij daarentegen, welke veel duizenden bezitten worden gewoonlijk bepraat hun gehele vermogen te geven. De som echter welke noodzakelijk betaald moet worden is in sommige kloosters zes duizend in andere zesendertighonderd, weer in andere vierentwintighonderd gulden, en geloof dat er zijn welke nog minder nemen.

Het geld wat in de fondsen te Parijs komt geeft naar ik vrij zeker weet tien percent.

Voor het zakgeld der nonnen is geen bijzondere regel. In sommige kloosters krijgen zij zesendertig, vierentwintig of twaalf gulden per jaar, al naarmate hun vrienden hun kunnen geven. In andere is een algemene beurs, waar ieder het geld, dat men ontvangt, in doet; echter ontvangen zij niets van het klooster en allen krijgen evenveel van de zaken die voordat geld gekocht worden, zoals thee suiker, wijn, enz.

Het hoofdvoedsel der nonnen is vis, eieren en groenten; maar nadat zij de sluier aangenomen hebben krijgen zij geen vlees. Bij wijze van onthaal wordt hen nu en dan toegestaan verschillende soorten vruchten na het jaargetijde te gebruiken.

Maar eilieve mijnheer, wat hebt u er toch met voor dat u nieuwsgierig bent in uw vragen?

Hun “ voornaamste penitenties” zijn vasten, geselen en het houden van uren van stilzwijgen, welke zeer veelvuldig zijn. In de ganse Schrift kan ik geen gebod of bevel voordat alles vinden, noch zag ik ooit een non welke de plaag van haar eigen hart kende of welke ooit de verschrikkingen van een schuldige consciëntie gevoelde. Ook zijn zij volslagen vreemdelingen van een gebroken en verslagen geest. Maar hoe kan het ook anders met diegenen, welke geheel opgaan in eigengerechtigheid en overgegeven zijn aan een kracht der dwaling.

Al wat waarvoor u mij “ter biecht” geroepen hebt goed overwogen hebbende, verzeker ik u op rechtelijk, dat ik volkomen overtuigd ben, dat het gehele Pausdom de ganse Bijbel door veroordeeld wordt. Waren zij hier niet bewust van, dan zouden zij het ook niet als een verzegeld boek durven houden en de lezing er van beletten. “*Onderzoekt de Schriften*, zegt Christus tot zijn ergste vijanden de Farizeeën, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben en die zijn het welke van Mij getuigen.” Geen Schrift is van eigener uitlegging. Uit de Openbaring, dat gezegende boek, hetwelk zij boven al de anderen verwerpen, - en geen wonder, daar zij zien dat het hen duidelijk buitensluit - hebben zij niet een gedeelte maar het geheel weggenomen, hoewel de Geest zegt: “Deze woorden zijn getrouw en waarachtig. Zalig is hij die de woorden der profetie dezes books bewaart. En indien iemand afdoet van de woorden des books van deze profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens.”

Met schaamte beken ik mijn zwakheid en dwaasheid in het overgeven van die Engelse getuigenissen der Goddelijke waarheden in de handen hunner vijanden, in het bijzonder daar ik onlangs bevonden heb, dat die boeken mij veel vertroosting schenken.

O, ellendige die voorgeven de opvolgers van Petrus te zijn, maar de leer van Petrus haten. Ongelukkige stedehouders van Christus op aarde, die de waarheden, welke Hij zowel op de aarde als in de hemel verkondigd heeft, verbranden. Ellendig fundament der waarheid, die de waarheid zelf verbranden, en al wat erbij behoort, het fundament der gelovigen hoop, der engelen blijdschap en van Gods troon. Hier mocht ik met een gezegend heilige mijn klagstem opheffen en zeggen: *Indien dit fundament wordt omgestoten, wat zal dan de rechtvaardige doen?*

U behoeft geen verontschuldigen in te brengen, dat u mij zolang ter biecht gehouden hebt, sinds ik evenveel genoeg gevonden heb in het betuigen van de goede belijdenis, als u met mogelijkheid hebben kunt er een getuige van te zijn. Mijn gevoelens zijn bij deze gelegenheid Hemelsbreed onderscheiden van wat ik wel onder het verhoor van een Rooms priester ondervonden heb, dat ik wel kon wensen om verwijding mijns harten en vrijmoedigheid van spreken om zelfs op de daken der huizen uit te roepen, wat God in de binnen kamer voor mijn ziel gedaan heeft. Als u of een ander van Zijn geliefd volk, het gepast zou oordelen, dat ik op enigen tijd rekenschap zou geven van de hoop die in mij is, dan zal ik dit graag doen.

Voor het tegenwoordige moet ik echter besluiten, een aandeel in uw gebeden verzoekende.

In ongeveer liefde onderschrijf ik mijzelf, weleerwaarde, hooggeachte en geliefde vader in Christus, alsook mijn in waarheid welkome bestraffer,

Uw zeer onderdanige en liefhebbende dochter in het geloof van het Evangelie,

ELIZABETH MORTON.

P. S.

Geloofd zij God na al de verscheiden wendingen en wisselvalligheden der Voorzienigheid, dat ik nu in plaats van kaalheid mijn haar als een versiersel zal dragen, een keurslijf in plaats van een gordel van grof linnen, en een hoop op Goddelijke schoonheid in plaats van in het vagevuur te branden. Lof zij die God, Wiens stem ik gehoord en gehoorzaamd heb, zeggende: *Gaat uit van Babel, vliedt van de Chaldeeën, verkondigt met de stem des gejuichs, doet zulks horen, brengt het uit tot aan het einde der aarde. Zegt: de Heere heeft Zijn knecht Jacob verlost.* Jes. 48: 20.

Als een barbier hebt u mij glad geschoren, dat ik u enige bandeaux, welke ik voor mijn kloosterdracht gemaakt had, gezonden heb, en verzoek u ze als scheerdoeken te gebruiken. Ik vraag eveneens uw gevoelens over de geschenken, welke ik u onlangs zond, over het wijwater, de geheiligde hostie, welke u kunt gebruiken om enige brieven te verzegelen, over het reukwerk, over de relikwieën welke met St. Pie in aanraking geweest is en over de non, welke u in uw bezit hebt. Vaarwel! waarde vader, voor altijd de uwe.

St. Pie is een heilige, die onlangs gestorven is en vol luizen zat. Van hem wordt bericht, dat hij gevestigd had totdat zijn hart in een steen veranderd was. Onlangs is hij heilig verklaard; heeft nu een grote naam, terwijl door zijn geraamte wonderlijke mirakelen verricht zijn.

20. AAN MEJ. ELIZABETH MORTON

Mijn geliefde Dochter!

Uw lange belijdenis, alsook de rariteiten, bestaande uit een pop in nonnenkleed, een hostie van drie ouden, een zakje reukwerk, een flesje wijwater en het geheiligde stukje lint, hetwelk naar uw zeggen de beenderen van St. Pie aangeraakt heeft, zijn hier goed aangekomen.

De pop met haar sluier en flanelen ondergoed maakt zulk een ongelukkige figuur dat mijn kinderen er niets mee te doen wilden hebben, of het moet zijn om ze te beroven van het kruis, de kralen en andere versierselen, welke aan haar lijf gehaakt waren.

Van de wierook verbrandden wij een weinig, maar volgens onze mening was het eerder een stank dan een welriekende geur. Zeker is dit niet zulke wierook als die welke onder de wet geofferd werd, want dat was reukwerk der zuiverste welriekende specerijen. Exod. 37: 29 en men moest het de gouden altaar ten reukwerk zetten. Exod. 40: 5. Dit was een type van de welriekende reuk van des Verlossers offerande toen Hij Zichzelf door de eeuwige Geest Gode opofferde, en eveneens was het een afschaduwing van Zijn altijd van kracht zijnde tussentreding ten onze behoefte. Maar onder de evangeliebedeling is de mens geen gebod gegeven zulke wierook als deze te offeren. Iedere dienaar of engel; van het Evangelie is gesteld om geestelijke offeranden op te offeren, die Gode aangenaam zijn door Jezus Christus 1 Petrus 2: 5. De reuk der kennis van Christus, door Zijn dienaars openbaar gemaakt, 2 Kor. 2: 14 en de geest der genade en der gebeden onder wiens invloed smekingen voor al de heiligen gedaan worden, Ef. 6: 18 zijn in een betekenis der woorden wat bedoeld wordt door veel reukwerk, wat de engel gegeven werd, opdat hij het met het gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar. Openb. 8: 3. Nederige belijdenissen, smekingen, voorbiddingen, dankzeggingen en levendige lofzangen, opgeofferd in de geest en waarheid door het

vuur van Goddelijke liefde in het hart en vergezeld van vurige uitgangen en verlangens naar God, worden met reukwerk vergeleken: “Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht; de opheffing van mijn handen als het avondoffer.” Psalm 141: 2.

Maar om zulke waardelose stof als deze te offeren onder het evangelie, wat de bediening van de Geest is, waaronder de offerhanden van een gebroken hart en een verslagen geest en de aanbidding in geest en waarheid geboden zijn, dit is een verachting van de offerande van Christus en van het bidden van de Geest Gods in ons, zowel als opstand tegen de geboden Gods, die het ten strengste verbieden. “Brengt niet meer vergeefs offer; het reukwerk is Mij een gruwel.” Jer. 1: 13. “Maar op deze zal ik zien; op de armen en verslagen van geest en die voor mijn Woord beeft. Wie een os slacht slaat een man; wie een lam offert breekt een hond de hals, wie spijsoffer offert is als die zwijnenbloed offert, wie wierook brandt ten gedenkoffer is als die een afgod zegent.” Jes. 66: 2, 3.

De godsdienst van Jezus Christus bestaat in het deelachtig zijn van dat geloof, wat is door de werking van Gods Geest, van een evangelische droefheid naar God en van een geboorte uit God. Dit maakt ons tot nieuw schepselen in Christus. “Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht noch voorhuid maar een nieuw schepsel. En het geloof door liefde werkende.” Gal. 6: 15 en 16.

Deze godsdienst is van Christus en Christus is het wezen van deze godsdienst. Zij kwam van Christus en zal tot Christus leiden en in Hem eindigen. Hij zal die erkennen en eren wanneer elke andere zich zal vertonen als een kleed, dat de mot opeet. Een godsdienst van menselijke vinding is geheel uitwendig. Dit bestaat in “lichamelijke oefening, die tot weinig nut is.” 1 Tim. 4: 8; in eigenwillige godsdienst, Coll. 2: 23; in nederigheid na zijn wil, Coll. 2: 13; in verscheiden wassingen, Hebr. 9: 10; in het onthouden van spijsen 1 Tim. 4: 3. In gemaakt vasten Jes. 57: 5; in het tonen van een schoon gelaat naar het vlees, Gal. 6: 12; in het buigen voor afgoden, ouwels en relikwieën; in het aanbidden van engelen, Coll. 2: 18, heiligen en zondaren. Hun vertrouwen is in wonderen der leugen, 2 Tess 2: 9; in het doen van tekenen der duivelen, Openb. 16: 14; in doodsbeenderen, Matth. 23: 27; in oudwijfse fabelen, 1 Tim. 4: 7; in het onderhouden van dagen, Gal. 4: 10; in bedriegerijen der mensen, Ef. 4: 14; en vleselijke wijsheid, 2 Kor. 1: 12. *En dit alles door filosofie en ijdele verleiding naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld en niet naar Christus,* Col. 2: 3.

Zulke dwepers verrichten hun godsdienst als straf voor hun zonden, welke deze tot ogendienst maakt, verricht in de boelen van een slaaf, in slaafse vrees, naar de inzettingen en geboden van mensen. Zulk een godsdienst is volmaakte dienstbaarheid, en er kan geen ware vreugde noch zaligheid zijn, tot ze voorbij is en de voeten van de arme slaaf losgemaakt worden uit de stok.

Het rondtasten in de graven, het buigen voor geraamten en het vereren van beenderen maakt dat de belijders meer gelijken op mollen en vleermuizen dan op de vleugelen ener duif, overdekt met zilver en welker vederen zijn met uitgegraven geluwen goud, Psalm 68: 14.

Uw belijdenis is zeer oprecht, eenvoudig en trouw en zeer betamende aan een gedenkteken van barmhartigheid, welke de eer Gods op het oog heeft en begeert dat de genade zich in haar eigen luister moge vertonen. Die in het vlees zijn zullen altijd zorg dragen, dat de gevallen natuur verheven wordt, maar zij die gesmaakt hebben, dat de Heere genadig is, zullen altijd erkennen, dat zij de voornaamste der zondaren zijn en dat zij door Gods genade zijn die zij zijn.

Ik loof God betreffende u, dat mijn arbeid aan u niet ijdel geweest is. God heeft u in de smeltkroes gebracht, opdat Hij u krachtdadig van alles ontdoen en reinigen mocht. Hoe meer het fijne goud gereinigd wordt, Jes. 13: 12, hoe helderder het blinkt; hoe beter het vat van zijn droesem ontdaan is, Zef. 1: 12, hoe meer Goddelijke waarde het zal hebben en God heeft beloofd *dat degenen die hongeren en dorsten verzadigd zullen worden.*

U zult nu ongewone goedgunstigheid en onuitsprekelijke vreugde ondervinden en als dit het geval is, smee dan de Heere, dat hij u in toekomstige beproevingen wil bewaren. Doe evenals de Psalmist; leg enige smekingen in de hemel op tegen een regenachtige dag. “Daarom ook terwijl de ouderdom en grijsheid daar is en verlaat mij niet o God.” Psalm 41: 18. Bij gebrek aan een weinig van; deze wijsheid in tijden van Heilige gemeenschap met God hebben velen wederom verlangd een der dagen van de Zoon van de mensen te zien en hebben ze niet gezien. Lukas 17: 22. Zij hebben gewenst dat zij beter gelet hadden op het werk Gods aan hen; dat zij de beloften welke zij toen ontvingen opgeschreven hadden en hun mond een weinig wijder opengedaan hadden toen God goedgunstig was die te vervullen. Psalm 81: 10. Dit is een wijze stap in jonge Christenen. Maar

helaas, hierin zijn wij evenals onze vader Abraham in zijn voorbidding voor Sodom: “Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen,” zegt hij en bracht hij zes achtereenvolgende pleitreden voort, welke alle met goedkeuring aangehoord en bevestigend beantwoord werden. Maar Abraham verslapte in het verzoeken, eer God dit in het toestaan deed, want toen hij tot tien gekomen was, Gen. 18: 32 hield hij op, hoewel de Heere nog stond te horen of hij nog iets meer had in te brengen. Abraham hield echter op met pleiten en de Heere hield op met schenken en daar hij niets meer te vragen bad ging de Heere weg, want Abraham had opgehouden te spreken en de Heere eindigde tot Abraham te spreken. Gen. 18: 83

Komt vrijmoedig tot de troon der genade. Een gelovige met een verbroken hart, met Christus in de armen zijns geloof en de beloften Gods in zijn mond is even geducht wanneer hij de Hemel bestormt als een leger met banieren, want het levende geloof zal het beleg altijd opbreken, tenzij de banier der liefde neergehaald wordt. *Alle dingen zijn mogelijk degene die gelooft.* Sta naar een hartelijke gevoelige vereniging onder de invloed van de geest der liefde. Die hier een vreemdeling aan is, zal zeker ophouden vruchten te dragen, of ze af werpen eer ze rijp zijn. Wij kunnen geen leven ontvangen, tenzij wij met de wijnstok één zijn. Wij kunnen geen kracht uit Hem ontvangen, tenzij wij door het geloof Zijn klederen aanraken en wanneer niet de wortel Davids ons het leven geeft, van waar zal het blad en de vrucht der godsdienst voortkomen. De rank kan geen vrucht dragen van zichzelf, maar de Heere heeft uw banden losgemaakt, uw steen hart weggenomen en u het dal Achor tot een deur der hoop gegeven. Hoséa 2: 14. U kunt ingaan en uitgaan en weide vinden, Joh. 10: 9, wat de grootste zegen is welke ooit in deze wereld genoten werd en de enige gelukzaligheid, welke er ooit in gevonden zal worden.

Het spijt mij zeer te vernemen, dat uw arme tabernakel in zulk een slechte toestand is, maar deze is niet erger dan de mijne geweest is. U bent niet de enige wier schoonheid vergaan is als van het kleed, dat de mot doorknaagt; anderen hebben gevoeld, dat hun knieën struikelden van vasten en over hun oogleden was de doodschaduw even goed als bij u. Indien God u onbekwaam gemaakt heeft uw brood te winnen, dan zal God een ander bekwaren om dat te doen; in zulke gevallen is het vermogen van de zondaar voor de rechtvaardige weggelegd. Spr. 13: 22. U kent de inhoud der beloften en u weet eveneens waar die te halen zijn. In de hemel is goed een bank als in Londen en het papier is daar even goed gangbaar als hier, tenzij het door de kunst van de werkman niet vervalst of nagemaakt is. God kent zijn eigen beloften, en zal Zijn eigen handelingen en daden nooit verloochenen, noch weigeren Zijn eigen banknoten te erkennen. Wat ons aan deze bank in de war brengt, zijn de huichelarij van ons eigen hart en ons ongeloof. Ons is geboden met een waarachtig hart en in volle verzekerdheid van de geloofs toe te gaan en in geloof te handelen en gebrek aan deze zaken is de oorzaak, dat wij weinig door onze handel verkrijgen.

Voor het tegenwoordige moet ik afscheid van u nemen. Ik heb veel om handen, maar weinig in mijn hoofd en nog minder in mijn hart. Dat uw omgang en gedrag zij zoals dat het evangelie van Christus betaamt en dan zult u mijn vreugde en kroon wel in dit leven als in het toekomstige zijn.

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u, terwijl ik verblijf een medehelper uwer vreugde zowel als uw biechtvader.

WILLIAM HUNTINGTON.

21. Aan de Weleerwaarde Heer HUNTINGTON

Geliefde vader.

Nu zal ik u een voorstel doen en wel betreffende de eerste lange brief, welke u mij zond. Ik heb de zaak goed overwogen en haar tot een onderwerp van gebed gemaakt, dat God hem evenals aan mij ook aan anderen tot een zegen wilde doen verstrekken. Daar ik nu meer en meer dorst naar de eer Gods en het goede van zielen geef ik van ganser hart mijn toestemming, dat dezelve, indien u het verkiest, in uw volgende geloofsbrief openbaar gemaakt wordt. Met de pen heb ik die zaken doorgehaald, welke ik wens dat u veranderen of wel geheel zult weglaten. Indien u tegen deze voorslag niets hebt in te brengen (want het hangt geheel van u af) zal ik u die per eerstkomende gelegenheid ter correctie verzenden.

Om eerlijk te zijn, waarde heer, zou het mij spijten en leed doen, indien die niet openbaar gemaakt werd, want veronderstel eens, dat het nog een middel zijn mocht om enige arme misleide Katholicken tot een zaligmakende kennis der waarheid te brengen; en hield ik deze nu achter slot, dan zou ik mijzelf (als ik dit wist) moeten verwijten dat ik er de oorzaak van was.

Ik wens er ook enige copies van over te zenden naar enige Engelse dames in Frankrijk. En mijn eigen zuster deelt mij mee, dat zij in gezelschap van een Rooms priester geweest was, die van mij gehoord had en er zeer naar verlangt deze in te zien. Ik heb een voorgevoel dat deze tot nut zal zijn. En u mag er de beginletters van mijn naam gerust onderzetten, anders kon het zijn dat degenen, aan wie ik deze in Frankrijk zal zenden, niet geloven, dat hij aan mij gericht is. Maar deze zaken laat ik geheel aan u over.

Nu kent u mijn gevoelens; handel er mee zoals het u goeddunkt.

ELIZABETH MORTON.

21. Aan mejuffrouw ELIZABETH MORTON.

Geliefde Juffrouw!

Uw voorstel omtrent mijn eerste lange brief ontvangen, wat u in uw gemoed overwogen hebt en dat u uw toestemming en goedkeuring gegeven hebt om ze in mijn eerstvolgende *Geloofsbrief* openbaar te maken; alsmede dat ik er de beginletters van uw naam onder mag plaatsen, enz.

Wat mij betreft dan verlang ik er niet naar deze openbaar te maken, ofschoon het door velen verlangd wordt, daar ik volgens mijn gedachte vele brieven onder mij heb die kostbaarder zijn. Echter daar u uw voorstel gezonden hebt, zend ik u nu mijn voorwaarden.

Op de volgende voorwaarden zal ik aan uw verzoek voldoen, namelijk dat ik of u, zoals u dit verkiest, elke familiezaak, die niets met het dispuut te maken heeft, zullen weglaten en ik zal datgene verbeteren, uitbreiden, weglaten of veranderen, wat ik denk nodig te zijn, daar ze in overhaasting geschreven werden. Ik zal echter zorg dragen het wezen daar van te bewaren en dan zowel uw als mijn brieven publiek maken. In plaats van de beginletters van uw naam er onder te plaatsen zal ik zowel uw als mijn naam voluit schrijven, opdat de mensen mogen weten, wie wij zijn en waar wij wonen. Op deze voorwaarden en op geen andere zal ik de eerste brief publiek maken. U kunt niet tegenspreken dat uw naam voluit in het geslachtsregister van het verborgen Babylon staat. Indien dit is, dan kán het u tot geen oneer verstrekken om vermeld te worden, onder de vaders van de berg Sion. Temeer daar wij reden hebben te geloven, dat uw naam geschreven is in het boek van de levens des Lams of onder degenen die geschreven zijn ten leven te Jeruzalem.

Wij hebben geen redenen beschaamd te zijn, dat onze naam voor de zaak der waarheid en het werk Gods geplaatst wordt, als wij over wegen, dat onze gezegende Zaligmaker de *Zoon des Mensen* werd en zonde voor ons gemaakt is, toen Hij onze zaak op Zich nam, hoewel Hij zonder zonden was. De Psalmist, een gekroond hoofd, schaamde zich niet te zeggen: *Komt, hoort toe, o alle gij die God vreest*. Ja zelfs om het aan de wereld bekend te maken wat God aan zijn ziel gedaan heeft. En onze plicht is het dit ook te doen. “Al Uw werken Heere, zullen U loven en Uw gunstgenoten zullen U

zegenen. Zij zullen de heerlijkheid Uws koninkrijk vermelden en Uw mogendheid zullen zij uitspreken. Om der mensen kinderen bekend te maken Zijn mogendheden en de eer der heerlijkheid Zijns koninkrijks”, Psalm 145: 10, 11, 12.

Hier bent u geen vreemdeling van, de kracht van des Heeren hand en Zijn genegenheid heeft zich niet tegen u ingehouden. Hij heeft die zaligheid aan u geopenbaard, die niet in een hoek geschiedt, waarom u ook geen reden hebt om u over haar bekendmaking te schamen. Temeer daar Hij ons bevolen heeft wat in de binnenkamers gesproken is op de daken te prediken. Nu kent u mijn gevoelen; handel in deze zaak zoals het u goeddunkt.

In waarheid kan ik zeggen, dat mijn ziel zich in uw zaligheid verheugt. Ik schrijf nu met veel genoegen aan u. U komt nu in denelfde weg, waarin al mijn lust is. U legt aan dezelfde medelijdende boezem, stelt uw vertrouwen in hetzelfde Voorwerp, roept dezelfde Naam aan, gaat toe in dezelfde verse en levendige Weg en ziet uit naar dezelfde milddadige hand. Ik weet nu waar ik u moet vinden en hoop u dagelijks aan die Troon te ontmoeten, waar alle voorkomende smekingen worden heengezonden, waar Goddelijk gehoor gegeven, wordt, waar elke zielsdroefheid aanschouwd wordt, waar alle smarten verlicht worden, waar de zaak van de rechtvaardige zeker verhoord wordt. En vanwaar elk zaligmakend onderwijs, bestuur, elke terechtwijzing en vertroosting komt. Christus is het enige Voorwerp in Wie goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoeten en in Wie een verzoend God en wij elkaar ontmoeten. “De Heere zende u altijd uw hulp uit het Heiligdom en ondersteune u uit Sion. Hij gedenke alle uw spijsoffers. Hij geve u naar uw hart en vervulle al uw raad.” Ps. 20.

Laat Gods eer en Zijn zaak u na aan het hart liggen en een deel hebben in al uw smekingen. Stel een tere consciëntie op hoge prijs; sta ver van alle zonde; verbreek de banden der kinderlijke vreze niet. Laat Gods gehele Woord de regel van uw geloof en praktijk zijn en toets uw ondervinding, uw doeleinden, ja ieder gevoel, iedere neiging, iedere beproeving, iedere verandering, ieder kruis en ieder geestelijk overlegging hier aan. Houdt uw pad zuiver door het te houden naar Gods woord. Staat dan in de vrijheid en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen. “Vertrouwt de Heere met uw ganse hart en steunt op uw verstand niet.”

Daar ik een gedeelte uwer smarten gedragen heb, heb ik nu ook deel in uw vreugde. Van harte dank ik God voor Zijn meer dan overvloedige genade u bewezen en hoop, dat Hij u standvastig in het geloof zal houden, opdat u niet langer een kind moogt zijn dat omgevoerd wordt met alle wind der leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid om listig tot dwaling te brengen. En daar u nu vrijmoedigheid en toegang tot God met heilige gemeenschap gekregen hebt, ijvert dan naar de beste gaven. Geeft acht op uw gebedsverhoringen, verkrijg beloften en schrijf die op, en dan zullen deze u in tijden van benauwdheid tot ondersteuning verstrekken, wanneer u evenals de Psalmist op hen zult pleiten: *Gedenkt des woords tot Uw knecht gesproken op hetwelk Gij mij hebt doen hopen.*

Sta boven alles naar een hartelijke en gevoelige vereniging met de Heere. Leer om voor uzelf te handelen en niet geheel op het vuur van een ander te leven. De eeuwige band der vereniging is de liefde, welke *de band der volmaaktheid* genoemd wordt en waar deze vereniging nauw is, daar zal de gemeenschap zoet zijn. Onder de genieting hiervan zult u in staat zijn uw klachten aan uw meegevoelende Heere te ontboezemen. En door uw ziel voor Hem uit te gieten, evenals uw zuster Hanna, zult u met een verheugd aangezicht van uw knieën opstaan. Werp al uw zorgen en bekommernissen daar neer, zoals u bevolen is, en Hij zal u onderhouden, zoals Hij beloofd heeft. Maak hem gedurig uw noden bekend en dan zal Hij Zijn gemoed en wil aan u openbaren. Overpeins Zijn Woord en Zijn werken en dan zal Hij u de gedachten Zijns harten bekendmaken, welke van geslacht tot geslacht bestaan. God heeft beloofd in Zijn liefde te zwijgen. Zef. 3: 17 en ik hoop, dat Hij u bekwaam zal maken in de uwe te rusten. *Indien twee tezamen liggen hebben zij warmte*, Pred. 4: 11. Wij hebben de belofte van gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus; tracht die te behouden. Wees als Henoch; wandel met de Zaligmaker en dan zult u veilig wandelen, want indien zij vallen, de een richt zijn metgezel op, maar wee de éne die gevallen is, want daar is geen tweede om hem op te helpen. En indien iemand de een mocht overweldigen, zullen de twee tegen hem bestaan en een drievoudig snoer wordt niet gebroken. Pred. 4: 10, 12

Driemaal gezegend zij uw ziel, indien zij aldus in vereniging en gemeenschap met de Vader en Zijn Zoon Jezus Christus opgenomen is. Want u zult de dauw van de hemel in uw hart en het licht Gods op uw hoofd gevoelen. Dan zal uw gemoed rein, geestelijk en hemels zijn; uw

genegendheden zullen onder de invloed komen van de liefde Gods, de Hemel zal in het gezicht zijn en dagelijks zullen er vele voorsmaken van genoten worden. U zult bij uw geloof deugd voegen en een ziel bezitten, die met Goddelijke kuisheid gezegend is en welke rein gehouden wordt van de droesem van geestelijke boosheid, en van al de drogredenen, tovenarij, dronkenschap, hoererij en al de geheime helse onkuisheid van iedere mystieke koppelaarster.

“Wie zal een deugdelijke huisvrouw vinden? Want haar waardij is ver boven de robijnen. Sterkte en heerlijkheid zijn haar kleding en zij lacht over de naderenden dag. Vele dochteren hebben deugdelijk gehandeld, maar zij gaat die allen te boven. De bevalligheid is bedrog en de schoonheid ijdelheid, maar een vrouw, die de Heere vreest, die zal geprezen worden. Geeft haar van de vrucht harer handen en laat haar werken haar prijzen in de poorten”, Spr. 31.

Amen, ja amen zegt uw liefhebbende vriend en vader in de banden van de Evangelie.

WILLIAM HUNTINGTON.

22. Aan de heer HUNTINGTON

Mijn geliefde vader in Christus!

Sedert het God behaagd heeft mij van het gruwelijk kwaad der zonde, de verschrikkingen van zijn wet en de schrik van een schuldige consciëntie te overtuigen, waar ik maanden lang onder gezwoegd heb, maak ik u de wezenlijke en vreugdevolle verandering, welke ik nog ondervind en aan mijn ziel geniet, met geen kleine vertroosting bekend, waarvan ik u eerst bij deze gelegenheid een nauwkeurige beschrijving zal geven.

Uit een diep gevoel van mijn verloren toestand als een verloren zondares ben ik aan de voet van het kruis van de Zaligmaker gebracht, om door de verdiensten van Zijn verzoenend bloed zowel vergiffenis als vrede te ontvangen en heb bevonden, dat Hij een God is, die het gebed hoort en beantwoordt. Welke liefelijke uitnodigingen lees ik in Zijn Woord voor de goddelooste der zondaren om tot Hem te naderen.

En daar ik mijzelf als een zodanige heb leren kennen en aan de andere kant mijn behoefte aan een Zaligmaker gevoeld heb, is tot mij het woord van deze zaligheid gezonden. Hij heeft mij vergevende en levendmakende genade geschonken, waarom ik aanhoudend wil pleiten op Zijn beloften, vurig bidden om vermeerdering van het geloof, Hem smeken om het ongeloof weg te nemen en iedere vreze en twijfeling te verdrijven. Wat ik geloof dat Hij ter Zijner eigen tijd door Zijn geliefde Zoon Christus Jezus zal doen. Hoewel ik om dit alles dikwijls gezucht heb zonder woorden te gebruiken, kende Hij nochtans mijn toestand, waar ik in verkeerde, zeer wel, had ontferming met mij en deelde in mijn benauwdheid.

Dit alles, mijnheer, en nog veel meer dat ik niet in woorden kan brengen, gevoel ik nu. Die schrik, moedeloosheid en schuld welke ik gevoelde, is nu weg genomen, in de plaats waarvan vreugde en vrede in mijn hart opspringen. Ik gevoel dat mijn zonden vergeven en uitgewist zijn door de toepassing van Zijn verzoenend bloed. Ik weet dat Hij verhoogd is om juist zulk een zondares als ik ben te bekeren, en daar ik een diepgevoelde droefheid heb over de zonde en mijn dwaze beloften die ik gedaan heb, is mijn nederig vertrouwen, dat mij nu een Goddelijke droefheid, welke een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt, geschonken is.

Geloofd zij God, dat ik weet, dat barmhartigheid Zijn lievelingseigenschap is om die aan diegenen te bewijzen, welke hun behoefte aan barmhartigheid gevoelen. Heb ik dan geen recht Hem als mijn Zaligmaker toe te eigenen? Zeker heb ik dit, want dezelve Geest getuigt met mijn geest dat ik Zijn kind ben. Ik ondervind dat ik tot de troon der genade kan toegaan met nederige vrijmoedigheid; een sterk vertrouwen en een volle overtuiging dat God mijn Verbondsvader is. Mij dunkt dat ik een zoete toegang tot Hem heb, want onlangs heb ik klaarblijkelijke gebedsverhoringen gehad en ondervond een vurigheid in het verzoeken van die zaken, welke Hij mij sindsdien geschonken heeft. Hoe aangenaam is het gebed der ziel als God de Geest der genade en der gebeden geeft! Alle smarten worden hier verlicht, zoals u opmerkte. Wanneer het hart overstelpt wordt door benauwdheid en droefenis, dan is hier de boezen van een genadig Zaligmaker om deze erin uit te storten, Die, - daar Hij een Man van smarten was en verzocht in krankheid, daar Hij evenals wij beproefd en verzocht geweest is, - onze zwakheden kent en weet wat maaksel wij zijn en, met ons medelijden kan hebben, wanneer het vertrouwen in het schepsel ijdel zal blijken.

Als wij in tijden van benauwdheid bekwaam gemaakt worden onze klachten voor Hem uit te storten, hoe verlicht dit het verontruste gemoed! En hiertoe worden wij aangemoedigd, want Hij heeft gezegd, *dat Hij hierom verzocht zal worden*. Hij beveelt ons door vurige gebeden aanhoudend met Hem te worstelen, en schept er behagen in het gebed te verhoren, want tot den huize Israëls heeft Hij niet gezegd: *Zoek Mij te vergeefs*. Daar wij dan weten, dat Hij getrouw is aan Zijn beloften, mocht God onze harten dan neigen Zijn aangezicht dagelijks te zoeken en telkens om een verse toediening van zijn genade te smeken. Dat wij meer en meer de ware geestelijke armoede mochten gevoelen, want Hij heeft verklaard, dat Hij de rijke leeg zal wegzenden. Hij wordt gezegd te wonen bij dien, die een verbrijzelde en nederige geest heeft, om die levendig te maken en niet om die te doden. Dit is een zoete vertroosting voor een zondaar met een verbroken hart en is dikwijls met grote kracht en vertroosting tot mij gekomen.

O gelukzalige staat! Een kennis te hebben van onze zaligheid door de vergeving onzer zonden; om een vaste overtuiging te bezitten van ons aandeel in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus; om een goede hoop door genade te hebben en te weten, dat ik vrij ben van de

dienstbaarheid en het vonnis der Wet door Zijn volmaakte gehoorzaamheid aan dezelve; ook kan ze degenen, die Christus Jezus zijn in geen enkel punt meer veroordelen. Gezegend is die ziel, welke God gewillig gemaakt heeft in de dag van Zijn heikracht om alleen door vrije genade gezaligd te worden.

Wat mij betreft vind ik tegenwoordig in de leer der verkiezing een onuitsprekelijke vertroosting. Als een ziel wedergeboren is door de Geest uit de Hoogte, naar de inwendige mens dagelijks vernieuwd wordt, als Gods eeuwigdurende liefde door de Heilige Geest in het hart uitgestort wordt, en Christus, de hoop der heerlijkheid een gestalte daarin krijgt, - en als men door het getuigenis ener gereinigde consciëntie zeggen kan: *De Heere heeft mij uitverkoren*, en terzelfder tijd deze dierbare woorden ondervindt: “Zoon, hebt goeden moed, uw zonden zijn u vergeven” en ook wat staat in Rom. 8: 1. “Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn”, - dan is dit gehele kapittel alsook Johannes 17, in het kort de gehele Bijbel vol vertroosting voor degenen, die hun roeping en verkiezing vast kunnen maken.

Ik zeg als dit het geval is dan Zijn verkiezende liefde en een toegerenade gerechtigheid inderdaad pilaren voor de ziel, want dezen zijn hemelsgezind en hun harten zijn vast betrouwend op de Heere.

Dikwijls heb ik gedacht, dat de verlossing van Noachs gezin een onderscheidende tentoonspreiding van Gods soevereine en onderscheidende genade was. Wat moeten zij niet gevoeld hebben toen zij een veilige schuilplaats in de ark vonden terwijl de overigen door Gods oordelen weggevaagd werden! O, hoog begunstigde en gelukkige Noach! Gij vindt genade in de ogen des Heeren! Uw gehele huis werd veilig bewaard, terwijl al de anderen aan een dubbele vloed blootgesteld werden En is het nu ook met een ziel die uit God geboren is: zij voelt zich volmaakt veilig in de kloze der Steenrots voor de gehele storm van Gods toorn. Het gezin van Noach was niet bevreesd in de vloed te zullen omkomen, want God was getrouw aan Zijn belofte. Hij sloot hen binnen en hield hen binnen en is het nu ook. Ik zal nimmer geloven, dat een ziel, welke Christus door Zijn bloed gekocht en door Zijn genade vernieuwd heeft, volkomen kan afvallen. Het is onmogelijk, daar Gods Woord uitdrukkelijk het tegendeel verklaart, want Hij heeft hen lief tot het einde. “God heeft ons uitverkoren in Christus voor de grondlegging der wereld opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde”. Dezen zal Hij in het einde verheerlijken, want al degenen, die met Hem zijn, zijn geroepen, uitverkoren en gelovig.

Zij welke deze zaken tegenstaan, zoals ik eens deed, kenden nooit de vertroosting van deze leer; was dit het geval, dan zouden zij er nooit tegen opkomen. Ik loof God voor eeuwig, dat Hij mij van dat werk verlost heeft en zoals ik nederig betrouw mij nu in de waarheid, zoals die in Jezus is, bevestigd heeft.

De Schrift verklaart, dat het geloof *een gave Gods is* en dat het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen, *want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde*. Indien dit is, dan zijn goede werken vruchten van het geloof. En hoeveel aangenamer is het uit de beginselen van geloof en liefde dan door slaafse vreze te werken! Ons vermaak is in het doen van de wil van God, opdat wij de leer van God onze Zaligmaker in alles mogen versieren.

De verlangens van ons hart gaan naar Hem uit, als het hoogste Voorwerp onzer genegenheden. De ziel sterft aan al het zin- en zienlijke; alle geschapen goed verwelkt als het groene gras en onze enige smart spruit voort uit een vreze van Hem te zullen beledigen. Als de geliefde Verlosser aldus alles in allen is, wat s er dan een hartelijke gevoelige vereniging tussen Christus en de ziel en welk een zoete gemeenschap met Hem aan de troon der genade!

Onlangs heb ik ondervonden, dat Hij de liefelijkste Metgezel is, waar ik ooit in mijn leven mee omging, zodat ik dagelijks van elk ander voorwerp gespeend word. In waarheid is die ziel gelukkig, welke zijn hand op zijn consciëntie kan leggen en zeggen: “Jezus is mij dierbaar. Ik weet dat Hij als God-Mens algenoezaam is, om mij zalig te maken en Hij heeft beloofd, dat Hij niemand, die tot Hem komt zal uitwerpen. Geloofd zij Zijn naam, dat Hij mij gewillig gemaakt heeft in de dag van Zijn heikracht om Hem te omhelzen. Dat ik Hem maar meer kon liefhebben! Dat ik Hem maar nauwer aan kon kleven, afhankelijker van Hem leven en Hem meer in mijn leven en omgang verheerlijken!”

Ik beken mijnheer, dat ik door mijn Rooms worden verschrikkelijk gevallen ben, tot grote oneer van het Evangelie, maar hoewel ik vóór die tijd het evangelie gehoord had, had ik het echter nooit klaar verstaan en ook had ik er nooit de kracht van gevoeld, totdat God mij onder uw bediening raakte en mij op de meest zonderlinge wijze in mijn dwaze loopbaan om naar Frankrijk terug te keren, wat binnenkort plaats gehad zou hebben, staande hield.

Ik denk ook te mogen vaststellen, dat de meeste van uw brieven voor mij van een Goddelijke kracht vergezeld geweest zijn. waarom u de volste vrijheid hebt deze publiek te maken. Ook de mijne mag u uitgeven, indien u denkt dat het in de ogen des Heeren recht is. De Heere geve, dat zij de een of anderen zondaar tot nut mogen verstrekken. Ernstig bid ik dat de een of andere misleide Roomse die het gebruik van de Bijbel mist, er onder neergeveld moge worden, als met mij het geval geweest is.

Inderdaad heeft de Heere mij langs een met doornen omtuind pad geleid, maar op een rechte weg heeft Hij mij gevoerd en verzekerd ben ik dat ik binnenkort tot een Stad ter woning zal gaan. Dat de Heere mij het geloof vermeerdere!

Helaas! In welk een akelig licht zie ik nu de staat der Roomse kerk! Hoe velen lopen daar in onwetendheid en Egyptische duisternis blindelings ter hel! Geheel beroofd van Gods Woord, terwijl Hij ons ten strengste geboden heeft de Schriften te onderzoeken en ons gezegd heeft, dat geen Schrift van eigener uitlegging is. Enige priesters ontkennen, dat zij het volk de Bijbel onthouden; ik ben echter een levende getuige van deze waarheid, daar ik mijn uiterste best gedaan heb de mijne te behouden. Zeker ben ik er van dat dit boek in de dag, wanneer de verborgenheden aller harten aan het licht gebracht zullen worden, als een snel getuige tegen hen zijn zal. Maar hoe kan het ook anders als God hun harten verhard heeft, evenals Hij dit Farao's hart deed? Want zij weigeren door Zijn Woord onderricht te worden en zijn vervreemd van de kracht van de Geest. Inderdaad een vreselijke toestand!

Als ik dit alles overweeg, alsook datgene wat God voor mij gedaan heeft; mag ik dan niet met David zeggen; “Wie ben ik Heere, Heere, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?” Terwijl duizenden overgegeven worden om onder de vloek, welke tegen deze moeder der hoererijen uitgesproken is, om zullen komen. Beschouw ik honderden, die ik ken, welke nuttige leden van de maatschappij zijn zouden, en nu binnen de muren van een klooster levend begraven zijn, terwijl zij *dronken zijn door de mijn harer hoererij*, en overweeg ik dan aan de andere kant hoe wonderlijk God mij uit die put van verderf verlost heeft, dan smelt onder dit schrijven zelfs mijn ziel binnen in mij, onder een diep gevoel van mijn eigen onwaardigheid en de onderscheidende barmhartigheid Gods aan zulk een goddeloos zondaar als ik.

Helaas, mijnheer, één stap verder zou mij dieper dan het graf hebben doen verzinken! Hoe kan ik dit bewijs van verlossende liefde voldoende op prijs stellen! Want Hij heeft mijn ziel zelfs uit de kaken der hel verlost en die voor de Hemel en de heerlijkheid vrijgekocht. “Looft den Heere mijn ziel en al wat binnen in mij is Zijn heiligen Naam!” Moge ik nooit die God vergeten, welke zulke wonderen voor mij gedaan heeft.

Uw arbeid is op de meest klaarblijkelijke wijze aan mij en als ik geloof aan honderden nevens mij gezegend geworden. God heeft Zijn goedkeuring aan uw bediening gehecht en gaat nog voort die te erkennen in spijt van elke tegenstand. Zover ik zien kan wordt u hoe meer u tegengestaan wordt, des te meer gezegend. Ook geloof ik, dat Zijn oor open is voor het gebeden van honderden, die Hem aanbidden, dat Hij zulk een getrouw arbeider in Zijn wijngaard uitgezonden heeft. Altijd hebt u een aandeel in mijn zwakke smekingen, en hoop dat God nooit zal toelaten, dat u mij vergeet.

Ik dacht niet u zulk een lange brief te zullen zenden, maar daar ik tegenwoordig in een zoete gemoedsgesteldheid en van harte gelukkig ben, laat ik zoals u ziet mijn pen maar voortglijden. Ik zal nu besluiten, terwijl ik biddende blijf om op te wassen in de genade, kennis en verstand en in een grotere liefde tot Jezus Christus, terwijl ik in de liefde van de Evangelie verblijf,

Uw liefhebbende,

23. AAN MEJ. ELIZABETH MORTON

Mijn zeer geliefde dochter.

Zojuist ben ik te Winchester Row aangekomen en was verheugd er een brief van u te vinden. Uit de inhoud er van zie ik, dat u nog steeds op de berg bent, en uw tegenwoordige vooruitzichten schijnen klaar en verlevendigend; moge God u daar houden. “Op de berg des Heeren zal het voorzien worden.” Gen. 22: 14.

Uw vurig verlangen om uw gemeenschap met de Heere te bewaren en uw belijdenis eer aan te doen, doet mij veel genoegen; indien het eerste beoefend wordt, dan hoeft men voor het laatste geen vrees te koesteren.

Mejuffrouw Bull, die het kleine vlugschrift getiteld, “*Sions versieringen en offeranden*” schreef, is niet meer. Van alles dat onder de zon is heeft zij een hartelijk en volkomen afscheid genomen. Weinig en kwaad zijn de dagen der jaren haars levens geweest. Ik zal u een weinig van haar geschiedenis meedelen, zoals ik die uit haar eigen mond vernomen heb.

Ongeveer tien jaar geleden werd zij tot jaloersheid verwekt door de ongevoeglijke gemeenzaamheid van haar echtgenoot met een jonge vrouw, die ‘s avonds bij haar kwam eten. Hij ging met haar van huis en bleef de gehele nacht uit, wat zij een voldoende bevestiging van haar jaloerse verdenking oordeelde.

Terwijl zij onder het woeden van dat wrede vuur verkeerde, ging zij naar Hyde Park, met een voornemen zichzelf in de Serpentine rivier te verdrinken. Op hetzelfde ogenblik echter werd zij opgekeerd, staande gehouden en teruggezonden door de toepassing van die tekst: *Doet uzelf geen kwaad*, Hand 16: 28. Zij ging naar huis en bleef enige tijd droefgeestig en zwaarmoedig. Toen dit opgemerkt werd, werd zij door een heer en zijn vrouw uitgenodigd om voor verandering van lucht te Hammersmith te komen.

Terwijl zij daar was kreeg ik enig last met de oproermakers te Thames Ditton en was genooddaakt naar Londen te gaan. Ik kreeg echter een uitnodiging onderweg te Hammersmith te prediken, waar de heer, in wiens huis mejuffrouw Bull was, mij verzocht ‘s avonds te komen eten en in zijn huis te logeren. De avond werd doorgebracht in het vertellen aan die heer en zijn vrouw wat God aan mij gedaan had.

Onder welk gesprek mejuffrouw Bull getroffen en krachtdadig overtuigd werd, dat alles onder de zon slechts ijdelheid was. Door de gelukzaligheid die zij in mij zag werd zij overtuigd, dat er een God was die gekend en genoten kon worden. Dit werkte krachtig op haar geest; tot zij naar bed ging (zij won de raad van een dokter in, die erkende, dat haar benauwdheid in haar gemoed zat.

In de loop van de tijd verminderden haar angsten en herstelde zij. Zij hoorde mij toen van deze tekst prediken: *De Heere is mijn Herder; mij zal niets ontbreken*. Onder welke preek zij door God tot het licht gebracht werd. Op haar terugweg naar huis, toen zij op de drempel van haar huisdeur stond, bracht Hij deze tekst met kracht op haar gemoed: “Opdat uw vertrouwen op den Heere zij, maak ik u die heden bekend, gij ook maakt ze bekend.” Spr. 22: 19. Hier vond zij een betere man, die haar genegenheden nooit versmaadde noch er behagen in schepte haar tot jaloersheid te verwekken.

Haar echtgenoot en zijn ouders waren allen belijders geweest en hadden haar onder de middelen der genade gebracht, maar toen God haar genade gaf, veranderden de zaken; haar beproevingen werden groot en daar zij een wees was, was er niemand die het voor haar opnam.

Daar zij erfgenaam was kreeg haar echtgenoot bij de dood van haar vader alles. Het contante geld maakte hij spoedig op en na haar bekering tot God verkocht hij zich in ‘s lands dienst, terwijl hij al zijn huisraad aan een uitdrager verkocht. Deze kwam in de woning; hij nam alles, tot haar bed toe; en liet haar alleen haar klederen houden. Zij werd op straat gezet, totdat een buurman haar in huis nam.

De echtgenoot handelde als de goede man in de Spreuken; hij nam de buidel geld in zijn hand en kwam ten bestemden dage naar zijn huis. Dat was toen de laatste penning verteerd was. Spr. 7: 20. Toen drong hij erop aan, dat zij ook voor de dienst zou tekenen, hoewel zij een kind in leven hadden, waartoe hij haar door zijn onvermoeide pogingen overhaalde.

Hij beval haar twaalf honderd gulden in mijn handen te storten, wat ik aan mijn zaakwaarnemer gaf, terwijl hij het weer zou kunnen opvragen als hij het nodig had. In de tijd van ongeveer acht of negen maanden vroeg hij het op en verbraste het geheel. Aldus ging een onbezwaarde erfenis, welke voldoende geweest zou om hen netjes te onderhouden, voor een appel en een ei weg.

Daarna vloekte haar echtgenoot God in Zijn aangezicht, verbrandde twee Bijbels, welke aan zijn vrouw toebehoorden, kwam in schulden en verpandde haar klederen. Hij het haar zwanger zitten en ging naar het huis van zijn vader en moeder, die te Eisson Green van hun middelen leefden.

Een geneesheer, welke een bloedverwant van haar was, nam haar in huis en gaf haar kost en inwoning. Hij deelde haar echter mee, dat zij daar niet kon blijven, waarom zij een plaats kreeg ten huize van mejuffrouw Howe, in Charles Street, Middlesex Hospital, waar zij bevallen moest.

Enige dagen voor zij stierf, kwam haar echtgenoot dronken tot het huis waar hij de vrouw uitschold, dat zij zijn vrouw herbergde en anderen, dat zij haar ondersteund hadden. De volgende dag bracht de arme vrouw mejuffrouw Bull in een koets naar haar schoonvader en schoonmoeder, opdat zij de zorg over hun dochter op zich zouden nemen. Zij wendden voor, dat zij te arm waren en zeiden, dat zij daar niet kon noch zou blijven, waarom zij verplicht was naar mejuffrouw Howe terug te keren.

Hierna zond de heer Bull mij door zijn zoon twee brieven, welke ik hierbij insluit, opdat u de helse diepten van huichelarij, waartoe een afvallige onder de invloed van de duivel in staat is, kunt zien.

Maandagavond, de zeventiende van deze, was zij in Providence Chapel. Zij kwam in de studeerkamer en vroeg mij hoe het mij ging. Zij scheen bijzonder opgewekt, waar ik mij over verbaasde, daar zij verbazend zwaar was, dat zij zichzelf tot een last geweest moet zijn.

Op de achttiende van deze maand, om negen uur in de morgen, kwam zij in arbeid en kreeg 's namiddags een dochter en zei: "Indien dit arbeid is, dan is het niets bij wat ik leed toen ik mijn eerste kind voortbracht." Omtrent vier en een half uur later was zij opnieuw in barensnood en bracht een zoon ter wereld.

Daar mejuffrouw Howe bemerkte, dat zij ging sterven, zei zij dit. Daarop antwoordde zij: "Ik ga sterven." Zij verlangde te spreken, maar de dokter, die elke poging in het werk stelde zijn bloedverwante te redden, trachtte haar dit te beletten.

Tot de dokter zei zij: "dat de beste der zegeningen uw deel zij voor uw goedheid jegens mij. God zij met u allen! Eerlang zal ik in het Paradijs zijn. Breng mijn liefdegroeten aan de heer Huntington over en zeg hem, dat ik naar het Paradijs gegaan ben, waar hij niet lange tijd na mij ook heen zal gaan."

Toen draaide zij zich om en zei: "Mijn God! Mijn God! Mijn God!" waarop zij met een glimlach de geest gaf. *Let op de vromen en ziet naar de oprechten, want het einde van die man zal vrede zijn.*

Haar echtgenoot bezocht het lijk, terwijl hij dronken was. De eerste dag eiste hij haar kleren; hij beval echter niet haar begraven en ook zorgde hij niet voor de kinderen. De vrouw, in wiens huis zij stierf, liet haar begraven en bracht de kleinen naar het werkhuis Mary le Bone; voor welke gastvrije daad zij sinds met een vervolging bedreigd is. Zo werd de Schrift in waarheid bevestigd: *door vele verdrukkingen ging zij in het koninkrijk Gods in.* "Maar de hand des Heeren werd bekend gemaakt aan Zijn knechten en zal Hij Zijn vijanden gram worden."

Het is zeker een onuitsprekelijke zegen om bekwaamd te worden in de kaken van de dood te zegevieren. God geve dat uw einde het haar gelijk zijn moge; dat wanneer uw vlees en uw hart bezwijken, God de rotssteen uw harten en uw deel in eeuwigheid moge zijn.

Geliefde dochter, dit is zeker de wens van,

Uw lief hebbenden vader in Christus Jezus.

WILLIAM HUNTINGTON.

**23A. Afschrift van de twee brieven door Charles Bull,
waarop in de voorgaande brief gezinspeeld wordt.**

Aan de heer HUNTINGTON.

Waarde heer!

Verschoon mij dat ik u aldus lastig val, maar ik kan het niet nalaten, daar het gewicht der smart mij neerdrukt en ik het moet lucht geven. O, mijnheer Huntington, de gemoedstoestand waar ik deze weinige verlopen dagen in verkeerd heb kan naar ik geloof slechts door de verdoemden gekend worden; en had de weerhoudende hand van een barmhartig God mij niet bewaard, dan was ik op dit ogenblik in de hel geweest, een plaats, die ik ten volle verdiend heb door mijn zonden. Zonder verschrikking kan ik niet op mijn afgelegd leven terugzien. Ik ben te goddeloos geweest om ooit barmhartigheid te verwachten van een beledigde en gehoonde Zaligmaker. Mijn gebeden om genade schenken mij geen vertroosting. Mijn slechtigheden vliegen mij in het aangezicht en zeggen mij, dat ik te slecht ben om gunst van die God, welke ik mijn gehele leven door veracht heb, te verwachten. 'Wees mij genadig, o God en werp mij niet geheel weg.'

Indien u de herhaalde beledigingen, welke ik u aangedaan heb, vergeven kunt, duldt mij dan voor een paar minuten om op u te wachten en u vergiffenis te vragen. Het zal enige verlichting voor mij zijn uw vergiffenis te hebben. Ongelukkige, die ik ben, hoe kan ik dezelve verwachten! Terwijl u bezig geweest bent mij met gunsten te overladen heb ik dit slechts door smaadheid, valse beschuldigingen en allerlei soort van grove ondankbaarheid, die helse boosheid uit kon vinden, vergolden. God zal het mij nimmer vergeven.

Indien u zulk een goddeloze ellendeling niet bij u wilt dulden, dan verzoek, dan smee ik u mij hedenavond in de kapel in uw gebeden te willen gedenken. Doe het toch! Ik smee er om! Ik heb het zou nodig! Vergeef mij toch!

CHARLES BULL.

Aan de heer HUNTINGTON.

Waarde Vriend!

Zo moet ik u noemen, want dit bent u voor mij geweest; de herinnering aan uw vele vriendelikheden met mijn lage ondankbare vergeldingen, smart mij. Ik smee u mij het te willen vergeven. Mijn kind zond ik enige dagen geleden met een brief naar uw huis, waarop ik in spanning een antwoord gewacht heb. Soms denk ik, dat u van huis bent en dezelve niet ontvangen hebt, of ook dat u geen tijd gehad hebt. Ik vrees echter meest dat u denkt, dat ik zulk een hopeloos en goddeloos zondaar ben, dat het dwaasheid zou zijn en tijd verspillen om notitie van mij te nemen.

Ik ben, waarde heer (ik voel zelf dat ik het ben) zulk een hopeloos, goddeloos en verhard zondaar als de Satan ooit in zijn strikken gehad heeft. Als ik op mijn afgelegd leven terug zie, dan is mijn schuld van zulk een snode aard, dat het onmogelijk is dat een barmhartig God, welke ik mijn gehele leven hooglijk vertoornd heb, mij ooit genade zal bewijzen of mijn vergiffenis verzegelen zal. Ik heb Hem beschimpt, veronachtzaamd noch ooit een sprankje hartelijke liefde jegens Hem gevoeld. In plaats dat ik zulk een barmhartig, zulk een genadig en zulk een goed Zaligmaker lief had, heb ik Zijn dierbaar Woord niet slechts veracht, maar het is te stuitend om het te vertellen! ben ik die goddeloze, schuldige, verfoeilijke ellendeling geweest om het zelf in stukken te scheuren en te verbranden.

O mijnheer, het is onmogelijk, dat zulk een rechtvaardig vertoornd Zaligmaker ooit om genade zou pleiten voor een misdaad van zulk een zwarte stempel. Al de barmhartigheden, genadige beloften en vertroosting in dat gezegende Boek opgesloten, heb ik zondige en gruwelijke, goddeloos aan de vlammen overgegeven.

O, hoe wonderlijk lankmoedig en vol van barhartigheid moet de Almachtige zijn! Of anders had ik nu al lang vlammen gevoeld van een tienduizend maal hetere natuur. Hoe, hoe kan ik de toorn en verontwaardiging van een barhartig God, die ik vreselijk beledigd heb, stillen? Mijn gehele leven is een onafgebroken toneel van halsstarrigheid en dwaasheid geweest.

Mijn gedrag jegens een van de beste der vrouwen, en beste der echtgenoten, is zodanig geweest, dat ik er zonder de sterkste wroeging niet aan kan denken. Voor mij is zij een der beste vrouw geweest, terwijl ik, met schaamte en zelfverwijt beken, ik een der onvriendelijkste echtgenoten voor haar geweest ben. Blinde en zondige dwaas, dat ik haar waarde niet eerder gekend heb, dan toen het te laat was; toen door mijn dwaasheid en onvriendelijkheid (zoals ik ten zeerste vrees) haar hart geheel van mij vervreemd geworden was.

Had ik aan haar raad gehoor gegeven, dan zou ik misschien nu gelukkig geweest zijn, en dat niet slechts hier, maar ook hiernamaals. De vertroosting, welke ik verzuimd heb uit haar omgang te trekken, ontbreekt mij nu naar verdienste en er is nu geen oor, dat naar mijn klachten hoort of in staat is balsem in een wonde, door de zonde gemaakt, te gieten.

Oh mijnheer, indien uw hart door mijn zonde en ellende geraakt is, zend mij dan een regeltje ter opbeuring (indien het niet te laat is); indien mogelijk, wijs mij dan een weg waarin ik vrede kan maken met een gesmade Zaligmaker. Tranen, gebeden, en alles wat ik kan doen, baten niet; nog steeds ben ik ellendig. Al Zijn barmhartigheden heb ik verzuimd en veronachtzaamd, waarom Hij mij nu geheel verlaten heeft. O, mijnheer, indien er een weg is om Zijn toorn en gramschap te stillen, wijs mij dezelve aan. Voor zulk een wanhopige kwaal zal ik tot elk middel de toevlucht willen nemen. Nu gevoel ik, dat er geen vertroosting, vrede of geluk kan zijn als wij niet met de liefde Gods gezegend zijn. O! Dat Hij mij bekwamen mocht Zijn wil te doen; mij waarlijk boetvaardig mocht maken voor mijn gedane misdaden. O, dat ik door Hem te behagen vergeving mocht vinden, dit is het enige geluk, waar ik nu naar haak. O God! Bekeer mij en schenk mij vergiffenis!

Verschoon mij, mijnheer, dat ik u aldus lastig val, want er is hier niemand anders aan wie ik mijn gedachten kan meedelen. Nog eens, waarde heer, roep ik uw vergiffenis in en wilde dat ik zeggen kon, dat ik ben,

Uw gelukkige zondeloze dienaar,

CHARLES BULL

24. Aan de heer HUNTINGTON

Weleerwaarde en geliefste vriend!

Uw vriendelijke brief ontvangen. Ik zou beter voldaan zijn als dezelve op het lange in plaats van op het korte papier geschreven was, maar klein als hij is, is deze mij toch zeer dierbaar.

Op dit ogenblik ben ik wel wat ongeschikt om te schrijven, daar ik mij juist bezig gehouden heb met hen, die aan mijn zorg zijn toevertrouwd. Veel heb ik mij met die gesprekken in te laten welke niet met genade besprengd zijn, daar ik verplicht ben mijn werk in elk gezelschap te doen. God weet, dat dit mij niet een weinig wondt; maar zulke gedenksteden van barmhartigheid als ik, past het in mijn lot tevreden te zijn, daar mijn plicht mij noodzaakt mij te onderwerpen.

Ik hoop, dat de Heere mij ter Zijner tijd dichter bij Zijn bedehuis wil vestigen, opdat ik het gezelschap van Zijn volk genieten moge. Hier verlang ik naar, hoewel mij elke mogelijke beleefdheid bewezen wordt; oordeel echter zelf over mijn leven in zulk een omgeving. Echter word ik in dit alles wonderlijk ondersteund; mijn hart is zeer veel in de hemel. En mijn Zaligmaker is mij dierbaar dat alles naar wens gaat. Gemor vind ik niet, God zij geloofd! Maar mijn wil is aan de Zijne onderworpen, die, waarvan ik goed overtuigd ben, mij in elke stap onderricht.

De Heere, die overvloedig in goedheid en waarheid is, geeft mij nog gedurig nieuw toedieningen van het hemelse manna en ik ondervind, dat de inwendige mens verkwikt, verlevendigd, onderhouden en van dag tot dag vernieuwd wordt, want nog steeds geniet ik een zoet gevoel van mijn grote en gelukkige verlossing. O mijnheer! Wat God met Goddelijke kracht op het gemoed drukt, wordt niet licht uitgewist. De verlossing zinkt diep; zij is niet gelijk aan enige droge denkbeelden in het hoofd, maar de ziel smelt er onder; zonde noch Satan kan voor dezelve bestaan of ze teniet maken. "Wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn; daar is niet toe te doen noch daar is niet af te doen en Hij doet dat, opdat men vreze voor Zijn aangezicht."

Ik zie, dat God weer een van Zijn kinderen thuis gehaald heeft. Haar pad was meer met doornen omtuind, dan het mijne, maar geloofd zij God, dat Hij er haar uitgehaald heeft, daar niemand er op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad. Ons einde zal vrede zijn, evengoed als het hare; de belofte is zeker voor al het zaad. In deze wereld moeten wij verdrukking hebben, opdat wij mogen leren onze vrede in Christus Jezus op prijs te stellen.

Tegenwoordig ben ik zeer gemoedigd; ik moet al mijn zoete gestalten bekendmaken, en mocht ik weer in moeielijkheden geraken dan zal ik geen voet verzetten zonder u te raadplegen. Ook hoop ik altijd uw raad op te volgen, daar ik tot hertoe ondervonden heb, dat het tot Gods eer en ten beste van mijn ziel verstrekt.

Lang genoeg heb ik u met mijn ellenden en paapse onzin gekweld; waarover ik nu verbaasd sta en kan niet nalaten mij over mijn onwetendheid te verwonderen en om mijn eerste brieven te lachen.

Hoe vreemd schijnen deze mij nu toe; in mijn eerste en tweede brief zei ik u, dat ik over leerstellingen zou handelen; echter kan ik er geen leerstelling in vinden.

Het spijt mij, dat ik de tekst vergeten ben, waaruit u predikte, toen God mijn ziel verlost. Ik zou wensen, dat ik mij de kleinste omstandigheid nog herinnerde. O gezegende verandering! Ik ondervond een overzetting uit de duisternis in het licht, uit droefheid in vreugde, uit gemoedsangst in gerustheid en vrede der consciëntie, uit een staat van vijandschap in een staat van verzoening met God en dat door het lijden van Christus Jezus mijn Heere. Ik wilde wel, dat u zich de tekst nog herinnerde en mij die zond.

Op zekere avond predikte u hetzelfde in Providence Chapel. Ik verkeerde toen in grote gemoedsangst. Ik herinner mij nog, dat u hoofdzakelijk over het gebed handelde en dat u opmerkte, dat er zes zaken noodzakelijk waren om toegang tot de troon der genade te vinden:

1ste dat wij op de beloften moesten pleiten.

2de dat het gebed opgezonden moest worden onder een gevoelig besef van ons gemis.

3de dat het gebed in het geloof gedaan moest worden.

4de dat wij in de Naam van Jezus moeten bidden, want niemand kan tot de Vader komen dan door Hem.

5de dat wij God aan geen tijd mochten binden, en ten

6de dat wij om lijdzaamheid moesten bidden, met onderwerping aan Gods wil besluiten en dan op Zijn hand te letten en op antwoord te wachten.

Dit waren de voornaamste hoofden van uw leerrede, zoals ik mij goed herinner, want de Heer T. bracht mij datgene weer te binnen, wat mijn geest ontgaan was.

De tekst van deze predicaatie herinner ik mij niet meer, maar toen geloofde ik en geloof dit nog, dat de gehele preek een boodschap was door God aan mijn ziel gezonden. Het geheel werd krachtig op mijn gemoed gedrukt en is ook diep in mijn hart geworteld. Ik herinner mij, dat u uw hoofdpunten duidelijk uiteenzette, wat mij zeer te hulp kwam, want ik verliet de kapel in een zeer ootmoedige en verbroken gemoedsgestalte, terwijl de preek zowel als mijn gestalte mij de gehele weg naar huis bijbleven. Ook kon ik niet rusten, voordat ik sterk met God in het gebed geworsteld had, dat Hij de gehele last van schuld van mijn consciëntie mocht wegnemen en mij een gevoelig besef van de kwijtschelding en vergiffenis van mijn zonden, door de toepassing van Jezus bloed, mocht schenken. Alles wat ik gevoelde vertelde ik God en vond grote vrijheid in het uitstorten van mijn klachten voor Hem en in het pleiten op de dierbare belofte, welke ten die tijd krachtig in mijn gemoed vloeiden. Ook mocht ik sinds die tijd op de zelfde wijze voortgaan.

Ik zal u enige der beloften waar ik toen op pleitte, overzenden, voor zover ik mij die nog herinner, want ik denk ze altijd te zullen vergeten. Mijn geheugen is niet zeer best; daar het door mijn moeite zeer verzwakt is: nu wordt het echter beter. U weet dat Christus zegt: Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, die zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb. Het is zeker dat ik de plaats noch de tijd nooit zal vergeten. Ik heb geen tijd de teksten voluit te schrijven, maar u kunt die op uw gemak nalezen. Matth. 21: 22; Matth. 11: 28; Matth. 5: 5; Luk 11: 9. Jes. 45: 18. 1 John 13: 8. Zach. 18: 1. Van al deze teksten en van nog veel anderen heb ik de kracht ondervonden en de gezegende uitwerking was, dat mijn ongeloof ten die tijde verdween en het geloof in mijn hart ontsprong. Ik was zeker, dat God mijn gebeden hoorde en die zou beantwoorden, als ik van mijn persoonlijk bestaan zeker was, want Hij had mij de Geest der genade en der gebeden geschonken en mijn banden reeds losgemaakt.

Onder deze teksten smolt mijn ziel weg: *Zoon, wees wel gemoed, uw zonden zijn u vergeven*; Matth. 9: 2. En ook: *Gij zult al haar zonden in de diepten der zee werpen*. Micha 6: 19. O, mijnheer, dit is de godsdienst van Jezus: dit is inderdaad de hemel:

Ten dien tijde had ik een toe-eigenend geloof. De beloften kon ik aangrijpen en ze tot de mijne maken. Ik kon zeggen: *ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij*. Dit nam mijn twijfelingen en vrezen weg. Omtrent Zijn algenoegzaamheid en gewilligheid om te zaligen was ik overtuigd; ik wist van tevoren dat Hij het doen kon, maar eer ik geloofde, dat Hij er gewillig toe was, kon ik er geen vertroosting uit krijgen. Maar o, toen ik Zijn liefde aan mijn ziel gevoelde werden mijn duisternis en blindheid in een zekere mate weggevaagd, door het heerlijke licht van de Zon der Gerechtigheid die in mijn ziel opging, terwijl er genezing was onder Zijn vleugelen. Dit deed verschrikking en mismoedigheid onmerkbaar verdwijnen, terwijl er vreugde en vrede, zielsrust en inwendige vertroosting, zodanige als door geen woorden uitgedrukt kunnen worden, zoetelijk op volgden. Het Woord Gods wordt dan de ziel dierbaar. Met David zei ik: *Hoe zoet zijn uw redenen mijn gebemelte geweest; en zoeter dan honing en honingzeem; het is het voedsel van mijn ziel, een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad*.

In deze aangename gestalte heb ik bijna altijd sinds die tijd verkeerd. Want ik gevoel de eeuwige liefde Gods in mijn hart uitgestort. Waarlijk zover het Oosten is van het Westen, zover heeft Hij mijn overtredingen van mij gedaan.

Ik hoop, dat ik Hem maar altijd dicht aan moge kleven. Mijn gebeden beantwoordt Hij op een zeer klaarblijkelijke wijze. Ik loof Hem, dat Hij mijn hart in de hemel houdt, waar mijn Schat is; op aardse dingen is het niet gevestigd. Hij heeft mij uit een ruisende kuil, uit modderig slijk opgehaald en ik vertrouw, dat Hij mijn voeten op de rotssteen zal stellen en mijn gangen vastmaken. *Ik zal de Heere zingen in mijn leven. Ik zal mijn God psalmzingen, terwijl ik nog ben*.

Houdt mij ten goede, dat ik zulk een lange brief schreef, want het is de hartelijke gevoelige ondervinding van uw lief hebbende en gehoorzame dochter

ELIZABETH MORTON.

25. Aan Mejuffrouw ELIZABETH MORTON

Geachte dochter.

De uwe in orde ontvangen. Hoe meer u schrijft of spreekt, hoe zuiverder de stroom begint te lopen. *Degenen die uit de fontein van de heils drinken, zoals de Schrift zegt, stromen van de levenden waters zullen uit zijn bulke vloeien.* Uw spraak wordt nu zuiver en verkwikkend; de dikke modder van Arminiaanse en paapse droesem is in uw laatste verdrukking goed in beroering gebracht en nu de springader van het leven begint op te rijzen zal het vuil uitgeworpen worden, en het zal ons helderder en helderder worden. De geest der liefde heeft de vuile droesem en spinnenwebben opgebrand en des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig. Haar gevangeniskleren zijn afgelegd en haar versiersels haar aangedaan. U ligt nu niet meer tussen twee rijen van stenen (Eng. liggende onder de potten) maar bent met de vleugelen ener duif gezegend geworden, en uw vederen zijn van geluwen goud. Psalm 68. De oude mens is dood en begraven, uit het gezicht en uit de gedachte en u verwacht noch wenst voortaan nooit meer enige tegenstand van die kant te ondervinden of te gevoelen. Nee, zegt u, geloofd zij God, hij is in de vergetelheid verzonken en bij zijn begrafenis heb ik vergenoegd gezongen. Tot zover gaat het goed.

De duivel is bestraft en met pak en zak weggezonden. De engel heeft hem met een keten gebonden, hem in de afgrond geworpen, de mond ervan gesloten en die verzegeld, opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden, zodat u geen grond ziet waarom u een nieuw aanval uit dat hol zou vrezen. Het ongeloof is met beschaamdheid gevlucht, zodat u verwacht, dat het zich nooit weer zal vertonen. En wat de wederstrevigheid van uw wil en de vijandschap en huichelarij van uw hart betreft, neemt u aan, dat u er nooit meer van horen of er iets van gevoelen zult. Al deze koningen en helse krijgslieden zijn evenals de legers van Sodom gevloeden en in de lijmpotten gestort, terwijl de liefde de banier is over het hoofd van mijn dochter. Tegen dit kind Jacobs zal geen toverij meer zijn noch waarzeggerijen tegen deze dochter Israëls. In de middag zal zij bij de kudde des Heeren legeren; in grazige weiden zal zij neerliggen en zachtens aan zeer stille wateren gevoerd worden, terwijl duivel en ongeloof in zak en as moeten zitten en haar vrede nooit meer mogen verhinderen of haar geluk verstoren. Dit zijn gelukkige dagen Betsy, dit zijn dagen van de Zoon des Mensen. Gezegend is de ziel, welke in zulk een toestand verkeert, ja gezegend is die ziel welker God de Heere is.

Eerst scheen de Zaligmaker vergramd en Zich van ver houdende, maar u hebt Hem ijverig gevrijd. Nu bemint Hij u en u looft Hem. Hij vertoont Zich als gepast en beminnelijk en u bewondert Hem. U denkt echter niet, dat Hij u ooit majestueus of schrikkelijk zal voorkomen om u op een afstand te houden of een vreze met de minste zweem van slavernij in u te verwekken. Al de vroegere fronsels, berispingen, kastijdingen en verschrikkingen, waar Hij u onder bracht, zijn nu vergeten. Één glimlach heeft de ganse breuk geheeld en al uw vroeger lijden en zwoegen ruimschoots vergoed. “Hij is nu de Schoonste onder tienduizend en al wat aan Hem is, is gans begerlijk.”

Dit zijn kostelijke tijden, mijn dochter. Dit is de ruste, daar ik ernstig voor u naar gezocht heb, opdat het u wel mocht gaan. En daar u genade gevonden hebt in de ogen van de Heere van de oogst en vrijheid verkregen hebt om zelfs onder de schoven te rapen, hoop ik dat ge u dicht bij Zijn maagden zult houden, want dat is goed, en laten zij u niet in een ander veld vinden. Blijf standvastig tot Zijn oogst met u geëindigd is, en dan zal Hij de arenlezer dadelijk huwen haar in de eetzaal brengen, waar Hij die zaaide, zij die oogsten en zij die raapte zich tezamen zullen verheugen. Wij hebben zowel als de wereldling een oogsthuis in de belofte, waar de vreugde van de oogst nooit zal ophouden en waar wij ons met een betere vreugde zullen verheugen dan degenen, wier vreugde groot was toen hun koren en most vermenigvuldigde.

U zegt niets nieuws meer van uw oude eerwaardige moeder, ik bedoel de koningin van Babylon. Zij schijnt niet meer in tel te zijn. Hoe is het goede goud veranderd? Hoe is de getrouwe stad (in uw ogen) tot een hoer geworden! Jes. 2: 21. Ach, zegt u, *al dat openbaar maakt is licht*; in het licht des Heeren zien wij het licht. Alles verzinkt in het niet voor de liefderijke verzoende blik van de eeuwig gezegende Zaligmaker. Als Hij glimlacht is de verlossing nabij. “Verheft Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere, en wij zullen verlost worden.”

Houdt deze dingen vast, mijn dochter. Er is een leven in Zijn goedgunstigheid; *liefslijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk*. Volg het aangename licht, dat eerst over u opging, en dat zal u tot Hem leiden. Indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in/ het licht is, dan zullen wij niet bedrogen uitkomen, maar in de volheid van Zijn tegenwoordigheid eindigen. Uit Sion, de volkomenheid der schoonheid, verschijnt God blinkende. “Wij zijn gekomen tot den berg Sion tot het hemelse Jeruzalem, tot de vele duizenden der engelen en tot de geesten der volmaakt rechtvaardigen; tot God de Rechter over allen en tot de Middelaar van de Nieuwen Testaments, Jezus en tot het bloed der besprenging dat betere dingen spreekt dan Abel.”

Er is slechts één geest, die het Goddelijk gezin, zowel in de Hemel als op aarde vervuld; met dit verschil echter, dat zij verzadigd zijn, terwijl wij naar hun volheid hongeren en dorsten. Zij zijn bij de Oorsprong der Fontein, maar wij moeten die rivier aankleven, welker beekskens de stad Gods verblijden. Zij zijn in de eeuwige dag, maar wij zijn op het pad der rechtvaardigen, voortgaande en lichtende tot de volle dag toe. Zij hebben de prijs bekomen, maar wij lopen nog in de loopbaan. Zij hebben de Hemel door geweld genomen, wij worstelen er nog om.

Om kort te zijn, Mozes, Aaron en Hur zijn op de berg, maar wij strijden met Amelek. Dit heeft echter niets te beduiden, daar Jozua met ons in de vallei is. Zij zijn in de eeuwigheid, maar wij zijn onder de levendmakende invloeden van het eeuwige leven, hoewel wij nog in de tijd zijn. De heerlijke Zon der Gerechtigheid, die over ons is opgegaan, is onder een voortdurende eclips ter oorzaak van het voorhangsel der sterfelijkheid. De zwakheden van dit aardse lichaam verduisteren zijn stralen nog, zodat de wereld maar weinig ziet van ons licht. En ten opzichte van anderen hebben wij een totale eclips door te gaan, zij moet zowel ons als ons licht uit het oog verliezen.

Er is maar één stap tussen geloof en gezicht. Houdt mij ten goede, het licht van geloof is gezicht. Er is maar één stap tussen het gezicht en de volle genieting.

Er was een straat tussen de Stad Sion en Jeruzalem. Tussen de muur van Millo en die van Jeruzalem was insgelijks een straat, waarover een brug was, welke naar het geschiedverhaal genoemd werd: *de brug van Sion*. Aan de zijde van de brug waar Sion was, stond het huis der helden, Neh. 3: 16. Maar aan de zijde van Jeruzalem was Salomo's elpenbenen troon des gerichts met zijn zes trappen en twaalf leeuwen, 1 Kon. 10: 18, 19, 20. U weet hoe u dit moet toepassen. Wij zijn op de berg Sion en hopen spoedig in Jeruzalem, dat Boven is, aan te komen; welke is onzer aller moeder. Eerst moeten wij echter de vallei der schaduw van de dood doorgaan, maar Christus is de Weg tot de Vader, waar men zich veiliger op wagen kan dan op de brug Sions, terwijl één stap ons van het huis der helden tot de troon der heerlijkheid brengt. Ons geloof, onze hoop, onze harten, onze verlangens en onze wandel is daar reeds, en wij zullen langzamerhand volgen.

Terwijl u nog aan deze zijde der brug bent, tracht eens navolger te zijn dergenen, die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven. Treedt in de voetstappen van hun geloof, houdt omgang met hen in hun dagboeken, maak u bekend met hun pelgrimsreis, dring door in hun gedachten, gevoelens en beschouwingen, aanschouw de beloftenissen, welke zij verkregen, alsook hun vertrouwen en gedrag; let op hun tegenspoeden en moeiten; hun uitredingen en Goddelijke gunsten; leg hun leer op als een schat en drink hun geest in; begeef u in het midden van die ganse wolk van getuigen, ga met hen om in de Schrift, volgt hun geloof na, aanschouwde de uitkomst hunner wandeling. Hebr. 13: 7.

Dit is inderdaad een evangelisch gezelschap en wel het beste waar ik ooit mee omging of mij aan verbond. Deze wandelden met God in Zijn beloften, brachten verafgelegen dingen nabij door hun geloof en omhelsden die in hun genegenheden. Al hun geestelijke ondersteuning en voedsel haalden zij uit de toekomst; zij verdroegen hun beproevingen als ziende de Onzienlijke (hun Beschermer) en verkeerden met de gedachten huns harten in een andere wereld. Zij hadden hier geen blijvende stad en hadden nochtans altijd een andere in het gezicht; zij beleden dat zij gasten en vreemdelingen op der aarde waren. En verwachten nooit dit land of thuis eerder te zullen vinden dan bij hun dood.

In onze dagen zijn er vele belijders die meer op ongedierte dan op kooplieden lijken. Zij leven geheel op de vertroosting van anderen, in plaats dat zij zelf handel drijven op de Hemel. Handel daarom niet gelijk deze; zoek de weg naar God voor uzelf en doet er winst mee. God is niet ver van een iegelijk onzer, of wij Hem ook tasten en vinden mochten. Tast daarom naar Hem en dan zult u een blijdschap hebben in uzelf en vertrouw niet te veel op het licht van een ander. Paulus

zegt: “Ik weet Wien ik geloofd heb.” En Job zegt: “Denwelken mij ogen zien zullen en niet een vreemde.”

Indien u tot de voorrechten van Gods kinderen zou willen geraken, verkeer dan zoveel mogelijk in het verborgen; houdt u bezig met lezen mediteren, bidden, belijden, loven en overpeinzen, welke middelen zijn om het gemoed dagelijks voorsmaken te geven van de ware vreugde van de hemels. Hierdoor wordt die klomp van aardse en vleselijke begeerten, waarmee de duivel de lauw belijder en de ingekerkerde wereldling gekluisterd houdt, uit het gemoed weggenomen en uitgewist. Zulken zijn met al hun rijkdom de ergste slaven, want zij zijn beide dienaar en onderdanen van datgene, wat God gegeven heeft hen en anderen te dienen.

Sta altijd naar onafhankelijkheid of naar enige geloofsvoorraad in handen om uw ogen van de verborgen hand der Voorzienigheid af te wenden. Er kan geen sterveling zijn, die in zielsomstandigheden scherper beproefd werd als ik, en nochtans is er geen mens in de wereld wie ik zijn voorspoed benijd of met wie ik van staat zou willen verwisselen. Wij zijn verplicht Gods getrouwheid elke dag te beproeven, want Hij schept er behagen in zijn getrouwheid en waarheid ten toon te spreiden en om Zich sterk te bewijzen aan degenen, die op Hem vertrouwen. Dikwijls ben ik in gezelschap geweest van belijders, welke mijn ogen bezighielden met hun voorspoed in de wereld en de overvloed van hun rijkdom. Duidelijk zag ik echter wat zij niet zagen, namelijk de verdoemelijke zonde der gierigheid en de vloek Gods er over, welke hun zielen zover buiten het bereik van mijn vreugde stelde als mijn gebrek verwijderd bleef van hun overvloed. Gewoonlijk benijdt de arme gelovige de vrede der goddelozen, Psalm 73: 3 ja, dat de verzochte en geslagen heilige de hoogmoedige gelukzalig acht, Mal. 2: 15. God vervloekt echter de eerste, Mal. 2: 2 en wederstaat de laatste, Jac. 4: 6.

Overeenkomstig uw verlangen heb ik u een lange brief geschreven, welke u in het vervolg niet meer moet verwachten. God heeft mijn getrouw handelingen gebruikt om u te doen ontwaken en heeft mij waardig geacht u in de banden van de Evangelie te telen. Ook heeft Hij mij tot uw vroedvrouw gemaakt; door mijn bediening heeft Hij de Geest der liefde aan u meegedeeld; welke de nieuwe geboorte is. “Een iegelijk die liefheeft is uit God geboren en kent God.”

Ik heb getracht u te voeden, 1 Tess. 2: 7; u te zogen, Jes. 66 11; u op de handen te dragen, Klaagl. 2: 22; en acht op u te geven, Pred. 8: 2. U bent nu uit de hand van de vogelvanger en uit de hand van de jager gered. Spr. 6: 5. Mijn slip moet u nu loslaten, daar ik zie, dat u de slip van een Joods Man gegrepen hebt.

Er zijn nog zeer velen, welke ik verzorgen moet, waarom u van onder mijn vederen vandaan moet en in God verbergings zoeken, aan wie ik u opdraag en aan het Woord van Zijn genade, wat machtig is u op te bouwen. U bent nu in de kloof der Steenrots en die in de Schuilplaats van de Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw van de Almachtige. U bent nu in de tijd der minne; de Heere heeft Zijn vleugel over u uitgebreid en is met u in een verbond gekomen. Blijf op de dorsvloer, totdat Hij het graan verzamelt en het kaf met vuur verbrandt. Pleit op uw aanverwantschap en verwacht dat Hij u zal lossen. En vertrouw erop, dat Hij kloek zal doen in Efratha en Zijn Naam vermaard make in Bethlehem.

Geliefde dochter, vaarwel!

Ik blijf uw toegenegen vriend en vader in Christus Jezus.

WILLIAM HUNTINGTON.

